

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN BUROPE

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376.286

Ductieur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— 8ար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանը:

1945 Չորեքշարթի 1 Օգոստոս Mercredi 1 Août

49. SILPh - 16º Année Nº 4467-Նոր ջրջան թ-իւ 96

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ՍԱՆ ՖՐԱՆՁԻՍԿՈՅԻ *ከበՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ՄեՋ*

N. Հայաստանը, որպես այդպիսին, Սան Ֆրանչիսկոյի Խորհրդաժողովին մեջ ներկայ չեր, Թեև Ուկրայինայի եւ Պելոռուսիայի ընդունունըէ վերջ, ան եւս իրաւունը պիտի ունենաը՝ ներկայ դանունյու։ Ձէ՞ որ Ու Հայաստանի դիրջն ալ N. Միութեան մեջ նոյնն է ինչ որ Ուկրայինայինն ու դերջ, ան եւս իրաւունը պիտի ունենաը ներկայ դանուհյու։ Ձէ՞ որ Ու Հայաստանի դերջն այ Ու Միուժեան մէջ նոյնն է ինչ որ Ուկրայինայինն ու Միուժեան մէջ նոյնն է ինչ որ Ուկրայինայինն ու Հայաստանի եւս տեղ կը դրաւէ Միացնալ Ադգերու անդամներու շարբին, որպէս դերիչխան պետու բերն մի։ Առ այժմ ան ներկայացուած է Ու Միուժեան պատուիրակուժեան միջոցով, որու կազմին մէջ կան նաեւ երկու Հայեր — Համադասա Յարուժիւնան եւ Աւետ Բադալեան — ու էրբեւ Հայաստանի ներկայացույիչներ, այլ որպէս ընդՀանուր Սորհերային պաշտոնեաներ։ Երկուբն ալ հայաստանի ներկայացուցիչներ, այլ որպէս ընդՀանուր Սորհերային պաշտոնեաներ։ Երկուբն ալ հայաստանի ներկայացուցիչներ, այլ որպէս ընդՀանուր Սորհերային պաշտոնեաներ։ Ֆարուժիւնեանը, հրերե պատուիրակուժեան խորհերային յանձնահեր կարև իր հայաստանին մէջ. Հետաքրքական էր իր յալտարարերենը, Յունիս ۱۱ին, երբորկ յանձնահեր հայաստանուժիւմը, թունիս 11ին, երբորկ յանձնահեր հայաստաներն մեջ. Հետաքրքական էր իր յալտարարերենը, Յունիս 11ին, երբորկ յանձնահեր հայաստերին իրաւումին այադ փատուիրակուժիւնը ըրաւ ամէն ինչ թեկային պատուրակուժիւնը ըրաւ ամէն ինչ թեկային կարեւորալինըն Օրսի առաջարկան եր իր յալորային կարեւորութիւնը։ Առանձնապես է Ուներային հայաւրային իրաւունըն սկորութիային հայաւրային իրաւունը սկորունը, արանաներ եւ հայաստանը ունի հայարենը և մերաալ կարուները, առանց ցեղի, լեղուի, կրոնի եւ սեւնի հայութեան»։

Եթե Հայաստանը ունի այստեղ իր լաւազոյն «դեսպած դեր հայաստանը ունի այստեղ իր լաւազոյն «դեսպանը», յանձին ձորձ Մարտիվենաի հարու կարաերնան է արանին եւ արանձին ներակ կարանախում իր կոր եր իր արարան դեր այաստանը ունի այստեղ իր լաւազոյն «դեսպանը դերը էայանին և հարականաի հարունիան և արանին է առանձին ներակայացման է այն որու կորարի չար որու կորար իր դարունի է արաանին եւ որ յաստեղիա կան հարարարի կարունի իր հոր իր արաանին են որունին եւ որ յաստեսի արաունի կարունիս իր որու կորունը իր արաննեն որունիս է Սան Ֆրանսիայիսին, Որուիրային որունիս իր արաննանին որունիս ունիս և հանձնախում կարունը և կորուկան ունի հորոն հարանանին և հորոն հարարանին իր հորում հարանանին ունի հորոն հայաստեղ հարանանին և հերիային հարանանին հայասիային հարանանում հայասիան հարանանին հարանանում հայասիանում հ

դանուի Նիւ Եորջ եւ որ յասուկ պատուիրակու Թիւն դրկած է Սան Ֆրանչիսկօ , Խորհրդաժողովին առջեւ պաշտպանելու համար հայկական պահանջ.

առջեւ պաշտպասելու շատեր -- լզ է ները ։
Հայ Դատի Ցանձնախումերը պատրաստած էր ընդարձակ Ցուշադիր մը, որուն յետոյ կցուեցաւ նախագահ Ուիլսընի Որոշմնադիրը Հայաստանի սահմաններու մասին, ջարտեսով միասին, ողու ատիսագահ Ուիլսընի Որոշմնադիրը Հայաստանի սահմաններու մասին, ջարտելով միասին, տպադրուած առանձին դրջոյկով։ Յուշադիրը ներկա - յացուեցաւ Խոբհրդաժողովին եւ բոլոր պատուի բակութելան հուարդեն այիս Դին։ Ինչպես դրած եմ արդեն, այդ յուշադրով Հայ Դատի Յանձնախում- ըր կր ներկայացնելու Խոբհրդ. Հայաստանի Խրջահայակական հողերը եւ տարագիր հայու թեան վերադարձը Հայաստան։ Իրբեւ յաւելում Յուշադրին կցուած է The Frontier between Armenia and Turkey միծապահ Ուիլսընի նամակի բնադիրը Դայնակից Գերադան Ուիլսընի նամակի բնադիրը Գաչնակից Գերադան իրաւարարութեան մասին, նա խապահ Ուիլսընի նամակի անհանար եւ պահանորի հրունած և Հայաստանի սահմանր եւ պահանարի հրունանին դծուած է Հայաստանի սահմանր եւ մեծադիր ջարտես մբ Հայաստանի սահմանու արտական կնիջով։ Յուշագիրը Ներկայացուած եւ առանական կնիջով։ Յուշագիրը Ներկայացուած եւ առանձակումին նամակունի առենադիր և անձնախումի հրունին համակով մբ, ստորադրուած Հայ Դատի Յանձնախում իր առանապետ Տոջծ Ա. Ալիկան համան եւ Սան Ֆրանչիսնոյի պատուիրակութեան չարտուղար փաստարան Սուրէն Սարոյեանի կողմել Օրինակ մի Յուշագիրը հանարուհանի համաի հանաիր հայեսակի կարուղար փաստարան Սուրէն Սարոյեանի կողմել Օրինակ մի Յուշագիին դրկուած է թուրք պատուիրակութեան է արտուղար փաստարան Սուրէն Սարոյեանի կողմել Օրինակ մի Յուշագիին դրկուած է թուրք պատուիրակութեան է արտուղագրեն դրկուած է թուրք արտուղագրեն դրկուած է թուրք արտուղագրեն որոշանուր արտուղագրու պատուիրակութ հան ։

հախարար Սժեներիուս։ (Մնացեալը յաջորդով)

ቀ ተ በ ተ በ ተ በ የ በ የ በ

ՆՈՐ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ ՊԻՏԻ ՅԱՅՏՆՈՒԻՆ

Երկուլարնի օր վերջացան Փէնենի դէմ հղած գիայուխիւնները։ Վերջրն վկան էր նախկին հրետի։ Ժողովին նախագահը, Պ. Էռիօ, որուն դարարարուխիւնները կրադիրն հրետի։ Ժողովին նախագահը, Պ. Էռիօ, որուն դարարարուխիւնները կրաչ ընդէ. դատախաղը, Պ. Մունէ, Հարցումի մր պատասխաննելով ըստւ Թէ տահանին առջեւ պիտի կարդացուին չարջ մր դաղանի փաստախուղխեր որոնը պիտի ապացու գրայան Թէ Գէխէն չասցապարտ է առանց որ եւ է տարակոյսի։ «Այդ փաստախուղխերը աւելի բարձրը պիտի խոսին ջան վկաներէն ո եւ է մէկը։ Այդ փաստախուղխերը կրանրակարնեն»։

Ընդն. դատախագր տեղեկութիւններ չաուաւ Ընդ և դատախագը տեղեկունիեններ չառաւ փաստանուղներու Լունեան մասին։ Կր կարծուր նե մեկ մասը դանուած է այն մնաուկին մեկ գոր մառէչայն ձգած էր Վիչիկն աճապարանջով հե ուպած տանն Հաւտնական է որ ընդ և դատախատը կարդայ նաեւ ջաղուածջներ Անգլիոյ արտա - ջին նախարարունենան դաղանի վաւերադիրներեն որոնջ կը պարունակեն Փենենի, իր ներկայացուցիչներուն եւ անդլ կառավարունեան միկեւ փո - խանակուած դրունիւններն ու խօսակցունիւններն ու ինչև փո - իսնուն գրունիւններն ու իսնուն են գրունիւններն ու իսնուն գրունիւններն ու իսսակցունիւններն ու իսնունի ան ինչև փո - իսնուն է դրուատիադր աւեյցուց նել մկաներ պիրու քչք դործուած բարբարոսութեանը հարդացութիւմներ պի-տի կանչէ նաև. այն աջսորականներէն որոնք Գեր-ժանիա դրկուած էին, իրրեւ Հետեւանք Փէթէնի դործակցութեան եւ որոնք չատ կարեւոր յայտնու-թիւններ պիտի ընեն տիդահոչակ արդելարանն -թու մէք դործուած բարբարոսութեանց մասին։

Վերջին լուրերու Համաձայն, դատավարու -հը Հետգենտէ աւելի կը Տնչէ մառէչալին վը-Վերջին լուրերու Համաձայն, դատավարու Թիւնը հետղհետէ աւելի կը Ճսչէ մառէչալին վըթայ։ Երկուչարթի օր իր ոտքերն ալ սկսան գողայ
ինչպես ձեռջերը։ Թերթ մը կը դրէ թէ երբ Էռիօ
կը հոսեր, մառեչալը իր երկու ձեռջերը ատաանեց
առջեւի գրասեղանին վրայ, իսկ ոտքերը կր չարժակէին սեղանին տակէն, կարծես դաչնակ կը
դարներ։ Իր առողջական վիճակն ալ խանդարուած
եր եւ նախագահը յայտնեց թէ Թեխեւ ցնցղատապէ կը տառապի, համաձայն բժչկական վերջին
տեղեկադրին։

Էռիոյի յայsաrաrութիւնները

Պ. Էսիոյի վկայութենկն առաջ, միջադէպ մբ պատահեպաւ։ Շարաթ օր իրրեւ վկայ լսուած էր լրագրող մը, Ուինչլէր, տնօրէն «Աժանս Մուն տերի դործակալութեան։ Արդ, ՓէԹԷնի փաստաբանները դիտել տուին Թէ այս մարդը նացիներու դործակալ է, յահախ Պերլին դացած եկած է, իր դործակալութերւն այլ հիթիչերական լուրերը կր տարածէր ծրանուայի մէջ եւն՝։ Այս ամբաստա ևութերւն իր հուրերն իր հուրերը հրական ան հետևարարածէր ծրանուայի մէջ եւն՝։ Այս ամբաստա ևութերւնը հիմնուած էր ոստիկանական տեղեկա դրի մը վրայ։ Վկան ներս կանչուելով, յայսա բարից Թէ մեղադրանչը վերէն վար սուտ է, Թէ ծրդ դունդը սողոսկած է ոստիկանութեան չարջերուն մէջ ևւ կարգ մը վարկարեկիչ տեղեկադիրներ պատրաստած։

պատրաստած։

Ի վերջոյ կարելի հղաւ միջադէպը փակել եւ լսել Պ. Էռիօն, որ աւելի ծերացած, յոգնած երեւոյի մը ուներ եւ չատ կամաց կր խսսեր, ձայնր արգրականով, տաքնալով միայն այն ատեն երբե կր վեճէր ամբաստանեալին փաստաբաններուն կարդարաներուն կարդարաներուն կարդարաներ անթաստանեալին փաստաբաններուն կարդարանի, ներակոյաին նախագապետը երկարօրչն պարդեց դինադադարին դարանիչերը։ Ինչ եւ Պ. Ժանընկ, Ծերակոյաին նախագահը և ինչ դործչով։ «Ձօրջը յոգնած է եւ չի կրնար կոււիլ, կրսեին։ Մենս բան չի կրնար կոււիլ, կրսեին։ Մենս բան չի տորերի չր դործարան էր այր։ Մենջ կուղեինչ որ փրկուեր ինչ որ կարելի էր փրկել,— մեր նաւստորոնը, մեր Ալտերին կրուրիւնը, իր բոլոր հարստունիւն ներով։ Մնաց դոր, կացութիւնը տարբեր էր 1870էն։ Այն ատեն ծրանսան մինակ էր 1940ին ծերանսան իրեն հետ ուներ իր դինակիցը՝ Մեծե Բրիտանիա։ Եւ Րողվելին ժեր արամադրութեան տակ կը դներ Մ. Նահանդներու ներական հարստութեւնները։ Ես կր նախընտրեի հրացանի բրուտութեւնները։ Ես կր նախանարերեր հրացանի բու

such Appuluhhpark kagit and fit mululuhh -

ուիլ Ֆրանսացիներէն»

ուկլ Ֆրանսացիներէն»։

Երկու նախագահները ՓԷԹԷնի անունը տուած չեն ۱940 Յունիաին ւ Բայց արդէն նախարարութենն են ۱940 Յունիաին ւ Բայց արդէն նախարարութենն են կազմուած կերեւոր ։ Երկու նախադագահները Հանրապահութեան նախարագահները Հանրապահին կը խորհրդակցին ։ ՓԷԹԷն կը յայսու թարե Թէ պիտի չհեռանայ Ֆրանսայէն ։ «Լա՛ւ, բարեջ այն ատեն Թող կառավարութեւնը հեռա հայ երեսաի ժողովին եւ երկու նախագահներուն հետա և Արդաէս այս որողուեցաւ ։ Համաձայնութեւնի կատարան էր այն ատեն ։ Սակայն չյարդուեցաւ» ։

Վկային յայսարարութեան համաձայն , «րադարարուեին կրարարուհի և անահայն իրեններ կը կատարուէին դինադաղարի համար , եւ կը ձրգ - ձղէին կառավորութեան մեկնումը , «մինչեւ որ դինադաղարը կնչուեր , մինչեւ որ

ձգչին դատաղարություն մեկուար, «սրոչու որ գինապաղարը կնջուչը, մինչեւ որ Գերմանները Կոռաօ հասած ըլլային, ինչ որ իրապչս հղաւ։ Այս մեկնումը որ պիտի փրկէր ինչ որ կարելի էր փրկել, տեղի չունեցաւ։ Գերմանները Պուտօ Հասան եւ Յունիս 29ին երեջ նախագահները ամօթն ունեցան Կոռաոյէն Հեռանալու դերման սուիններում անական արդինները անախագահերի անական արդինները անական անական արդինները անական արդինները անական արդինները անական արդինները անական արդինները անական ան

ունեա 10ի Աղգ․ Ժողովին անցուղարձը։

Յուլիս 10ի Աղգ․ Ժողովին անցուղարձը։

ՄԵՔԵՆԱՆ ԼԱՐՈՒԱԾ ԷՐ ԱՐԴԷՆ...

— Բայց մեջինան լարուած էր եւ կը բանէր։ Պետական չարուածը տեղի ունեցաւ ասհմանա դրականև օրէնջով իսկ Քէիէն լորնեց լիազօրութիւնը հեռաւ։ Դիկտատութիւնը հեռաւ։ Դիկտատութիւնը հեռաւ։ Դիկտատությունը և Գ. Ժանընկ հարցույին էր բնձի և Գ. Ժանընկ հարցույին էրեայ երեսփոխաններու անունները։ Մենջ հրեայ երեսփոխաններ չէինջ հանչնար և կր հանչնայինջ միայն ազդին ընտրեալները... Առ տու մին ալ արձակուեցանջ մեր պարտօններէն։ Այն ատեն էր որ նամակ մբ իսկրաբերի չէր հրապարակ հանել եւ որ հա դրարուեցաւ միայն ջանի մր բարեկամներու։ Ոչ ին իրաւունջեր կր տահմանրականներու։ Ոչ իրարական եւ հաշապահանական և հաւաջական ազատունջներ կր տահմանական և հաւաջական ազատունջներ կր հանձատական եւ հանձական ազատունջներ և հարարականին ընտրունչ առաջ չ ժանըներ է հետ ստորադրեցինը արդոջագիր մր Հրեաներու դէմ սարջուած հալաժանջներուն առնիլու Վերչապես միջադէպ մր տեղի ունեցաւ - Բայց մեջենան լարուած էր եւ կը բանէր։ ռաջ, ժանընեի հետ ստորադրեցինը արդոջագիր

«Ե Հրեաներու դեժ սարջուած հայածանջներուն

առնիւ։ Վերջապես միջադէպ մը տեղի ունեցաւ

բնվալիտի բակին մեջ, Նափօլերնի դամբարանին

մօտ։ Պատուոյ Լեդերնի չջանդաններ կը բաժներն

այն ֆրանսացի սպաներուն որոնջ կռուած էին

դերմանական համադգեստով։ Ֆրանսական կութծ
բերմանական Երկանեայ Խաչը։ Խորհեցայ ԵԷ
«Երև իրայտառակունեայ Խաչը։ Խորհեցայ ԵԷ
«Եր իայտառակունեան հրապարակային նուրա
գործում էր այս։ Քաչեցի հանեցի իմ պատուա
նչանս։ Իմ հայա Պատուոյ Լեդերնը չահած էր

պատերաղմի դաչաին վրայ։ Քանի մը օր վերջը

կը ձերբակալուեի։

Պատասիսանելով Նաիսագահին հարցումնե լուն, Էռիօ պատմեց իր հանդիպումը Լավալի հետ, 1942 Օդոստոս 12ին։

— « Լավալ տեսնելով որ Գերմանիան կը կոր-սընցնէպատերազմը, հկաւ դատ գիս բանտինմէջ, վիդս փանքնուհցաւ եւ աւհտեց Թէ ազատ եմ ։ Ցետոյ, երբ-մերժեցի իր առաջարկները, նորէն ձերբակալուեցայ ։

Ուրիչ վկայութիւններ

Մոյն օրը լսուհցաւ նահւ Հազարապետ ԼուսԹանօ Լաջօ, հրբեմն անդամ մառէջալի սպայա կոյտին, որ լսաւ Ե՛ «Գէնեն կրնայ պատասիանատու բլյա Ֆրանսայի փլուղումին, բայց ուրիջներ ալ պատասիանատու են։ Ես որ եւ է բան չեմ
պարտիր իրեն, բայց իր դանիմ տեսնելով որ լուրը
մեղջերո կը բեռցնեն դրենք Հարիւրամեայ ծերունիի մը վրայ։ Կ՞լսեն ե՛ Է Փէնեն անդամ էր «Վեդարաւորներ»ու կազմակերպունեան (Քակու լար)։ հուրդովին ծիծաղելի է այդ ամբաստանութիւնը։ հերիշ ժառէջալ մը, Ֆրանչէ տ՝իփոէ ,
կը մտածէր միանալ Վեղարաւորներու ջարժու մին, որովհետեւ կր Հաւատար թե այդ է մէկ միՀոցը Ֆրանսան մաջրադործելու։ Բայց մառէջալ
Փէնեն կապ չուներ այս դործին հետ»։
Վիան ծանրապէս ամրաստանեց Լավալը։ Ջինադադարեն վերջ ինջն ալ ձերբակալուած եւ
Գերմանիա աջողուած էր։ Այդ առնիւ նամակ մը
դրած է Փէնենի, բայց պատասխան չէ ստացած։
Լսուհցաւ-նաեւ մայր մը, Տիկին Անոիէթ
Փոիջարի, հերնանի Թոռնուհին, որ իր 25 տարեկան պաւակը կորացուցած է Հիւս Ափրիկէի մէջ,
ուր կոռսենու որկիր էին Փէնենի հրամանով։ «Եկած մ թողոջելու յանուն 11.000 պոհրուի, բատե
այինը հեծկրայով։ Մեր դաւակերը մեռան
կռուելով Գերմանիոյ Համար։ Կառավարունեան
պետ մը որ դէպի մահ առաջնորդած էր 11.000
ֆրանսացի երիտասարդներ, ծառայելու Համար
Գերմանիոյ, չի կրնար լաւ Ֆրանսացի մր ըլլալ»։
Պատուելի Պէօկնէր, Ֆրանսայի հողոջական
Դաչնակցունեան նախագահը, յայտարարից
Թե անդամ Փէնեին ներկայացած է, «անոր ու շադրունիւնը հանիներ հրաւիրելու համար
ծարդունիւնը հանինչի հրակայացած է, «անոր ու շաղորունիւնը հասին», մասնաուորապէս ցեղային օ-Նոյն օրը լսուեցաւ նաեւ Հաղարապետ Լուս-

Parthu be quifuliliry

STATE OF STA

(Բ. և վերջին մասNouvellesSoviétiquesի յօդուածին)
Վերջին դեպքերը Թուրքիան պարքանեան ժոդրվուրդներուն ցոյց տուին ոչհրավուրիչ երե ոդյնով մը։ Ան ինքն իր ձևութով վարկարկվուեցաւ
անոնց աչքին, պատերացմի ըննացքին իր քագաանոնց աչքին, պատերացմի ըննացքին իր քագաանոնց աչքին, պատերացմի ըննացքին իր քագաանոնց աչքին, պատերացմի ընկացքին իր քագաանոնց աչքին, պատերացմի ընկացքին իր քագաարձակներուն։ Դեպք է յիչել որ, պատերազմէն
առաջ իսկ, Թուրքիան հարդաղութեան» եւ եղաւ
դլիտուոր կարապետներն մեկը «Պալքանեան եւ եղաւ
դլիտուոր կարապետներն մեկը «Պալքանեան և նաա
հարդանակունեան» որ պայքանեան ժողովուրդներու
միացեալ ճակատ մը պիտի կազմեր նախայարձակհեղուն դեմ ։ Ան դինակցունիւններ կնչեց Յունասդաջաղետները մեկէ աւելի անդամներ հարհասադապես հաւաստեցին նեկաթելի է լիովին վոտա
հիր հուրքիոյ որ, վճռական պահուն, պիտի կատարե, ի լույին, իր պարտականունիւնը։ Բայց,
երբ հինչերական հորդաները Պալքաններուն վրայ
խոյացան, Թուրքիա, բարեկանունիններուն վրայ
խոյացան, Թուրքիա, բարեկանունիներուն դիրման
դարունական դարինը մի առանան երկիրներուն դերման
դարուններու վերածան։ Թուրք լրագրողները,
որոնց այսօր այնքան եռանդով և արտարայայտուին
Թուրքիոյ «տիրական դեր»ի մասին Պալքաններուն
մել, այն ատեն չերն համարձակեր բառ մը իսկ
արտասանել այդ յաւակնուն հանանան հային
Պատերազմի մինոցին, Թուրքիան
հային հային
հային անուն
հային հային և հային
հային հային
հային հային
հային հային
հային հային
հային
հային հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հային
հա (Բ. և վերջին մասNouvellesSoviétiquesի յօդուածին)

արտասանել այդ յաւակնութեան մասին։

Պատերադմի միջոցին, Թուրբիա ձկոյթ մասնն իսկ չչարժեց ի նպաստ պալքանան ժողովուրդ - ներուն։ Ան ամենայն հանդարտութեամբ թեղչլ արտաւ որ Գերժանները գրաւեն թրջական ծովերկրը։ Թուրք մամուլը խոր լռութիւն կը պահեր հիթլե - լական կայրարութեանց եւ բռնութեանց մասին պալքանան երկիրներու մէջ։ Ան երրեք չէր հետաթրթունը պալքանան հայրենասերներն պալքանան հայրենասերները յուսական պայքարով։ Իսկ այսօր այնպիսի յաւակ հութիւններ կը բանաձեւէ որ , կարելիէրհաւատավ թե թուրբ դորքը վճռական դեր մր կատարած է Պալքաններու ազատադրութեան մէջ։Այս տարորի

նակ ջմայջները բնականաբար օրինաւոր կասկած-ներ կը յարուցաննն Թրջական ջաղաջականու -Թեան իրական նպատակներու մասին։

Ուրիչ պերճախոս վկայունիւն մր Թուրջիդ նպատակներու մասին,— Թուրջ քաղաքապետնե -րու առաջարկը Թուրջեւյունական խմբակցունիւն մր ստեղծելու, գոր կը խորհին հակադրել պալ -քանեան միւս ժողովուրդներուն։ Թուրջիդ այս յունական հակումը (օրիյանթասիոն) չատ մր հասյուսապան Հակումը (օրիանթասիսն) չատ մը Հատ-կնալի է։ Անչուչտ խնդիրը չի վերաբերի Թուրջ-եւ յունական երեւակայական «բարեկամութեան», դարաւոր «բարեկամութեան», որու մասին կր խոսին այսօր խուռչ առու արտուոր «բարեկամութեատ», որու ստոլ դարտոր այսօր թուրջ լրագրողները, բոլոր եղա

նակներով:

Ամ էն մարդ դիտ է որ Թուրջեւյունական յա
րարերու Ենանց պատմու Թիւնր դրունցաւ յունա
կան արիւնով: 194 ին Թուրջիա փառաւորապես

յայտնեց իր Զերժ «բարեկամու Թիւնը» Ճոռնալով

իր յոյն դինակիցները եւ դառնալով սառն հանդի
սատեսը յոյն ժողովուրդին մեծ ողբերդու Թեան :

հայց Յունաստան միակ պալջանետն երկիրն է ուր

դերժան լուծ էն ազատադրումը նչանակելի դար
ձաւ Թոլաստինած գուհետմը՝ հայթենասերներու

վրայ եւ ժողովրդավար տարրերու Հարդենակիներու

կրայ եւ ժողովրդավար տարրերու Հարդով: Ասի
կար ար Համակրանջը, Յունաստանը հռչակելու

տիպարը «արեւմ ահան ժողովրդապետու Թեան»:

Այնպես որ, յոյնու Թրջական իմ բակցու Թեւնը ակ
տի բլլայ դայջանետն յեսաւրջու Թեան խմբակցու Այնպէս որ , յոյնեւթիրական խմբակցութիւնը պիտի բլլայ պայջանեան յետաչոքուժեան խմբակցուβիւն մր ուղղուած Պայջաններու դեմոկրատ ժոդովուրդներուն դէմ։ Թուրջ մամուրը միեւնոյն ատեն չի ծածկեր այդ պայջանեան նոր «Սրբադան
Ջինակցուժեան» յայտնապէս հակախորհրդային
հանդամանջը, ընդհակառակն կր չեչտէ դայն կատաղի պայջարով դոր հռանդաղին կր մղէ այսօր
Խ Միուժեան դէմ Թուրջ լրադրողներու մեծ
մասը»։

մասը»։ Ցօդուածագիրը եզրակացնելով, կը թելադրէ որ Թուրքիա ետ կենայ աշխարհակալութեան դի տումներէն, ըմբռնէ պալքանեան երկիրներու հերն ու իրաւունքները, եւ «խաղալիկ չդառնայ նոնց որոնք շահ ունին դաշնակից մեծ պետ phulig wilhududujaniphul ates:

կը գրադեցնէ ջաղաջական չրչանակները։ Հակա-ռակ արուած ժիտական որուուժին, ո եւ է հո -սանք, նոյնիսկ համայնավարները չեն ուղեր որ զօր. տր Կօլ հրաժարի։ Երբեջ այսջան բարձրա-ցած չէր գօրավարին վարկը։ Մնաց որ, ոչ մէկը կրնայ բռնել իր տեղը։ Ցաղնապր ծանր է մանա ռանդ անոր համար որ Խորհրդակցական Ժողովր պիտի փակուի ուրբաթ օր եւ այլեւս պիտի չդու-ժարուի, մինչեւ յառաքիկայ հոկտեմբերի ընտ բուժիւնները։ Հաւանական է որ գօրավարը ի վեր-Լոյ ընդունի ընկերվարականներուն բանաձեւը ։ ԱԼԺԵՐԻՈՅ քաղաջապետական ընտրութեանց մէջ ձեծամասնութեւն չահեցան ձախերը։ Բայց հաղարաւորներ ձեռնպահ մնացին։ Միայն Ալժէի մէջ 30.000 ներոպացիներ եւ 6000չ աւևլի բնիկներ չմասնակցեցան բուէարկութեանց։

ոչը 50,000 շրուկարկութիունց։ չժամակցեցան թուէարկութիունց։ ԴՐԱՄԱԴԼՈՒԽԻ ՏՈՒԲՔԻ օրինագիծը քուէ արկուհցաւ խորՀրդակցական ժողովին մէջ։ Ա առխիւ մամուլի Թուդխի խնդիրն ալ յուղուեցա առնիև ժամուլի խուղթի խնդիրն ալ յուղուեցաւ։ Տեղեկատու նախարարդ յայսարարեց թէ այժմ Ֆրանսայի մէջ կր հրատարակուին 924 թերթեր, աժեն հերթեր։ Ար ընտուրն և անենօրեայ եւ չաբախական։ 1939ին կային 1468 թերթեր։ Ար ընտուին արտօնութեան 2400 խնդրադիրներ։ Նախարարութիւնը ունի ամսական միայն 6000 թոն խուղթ, մինչդեռ պատերազմէն առաջ մամուլը կր սպառէր 26.000 թոն։ ԱԾՈՒԽԻ ԱՐՏԱԳՐՈՒԹԻՒԵԸ հետղհետէ կր

ԱԾՈՒԽԻ ԱՐՏԱԳՐՈՒԹԻՆԸ Հետղհետէ կր
բարւոքի, այնայես որ պատկան նախարարուժիւնը
կր յուսայ յառաքիկայ ձմեռ 900 քիլօ (կարգ մը
թերթեր կը գրեն՝ 400 քիլօ) բաժնել իւրաքանկերը
ընտանիքի։ Պատերապժեն առաջ Ֆրանսա ուներ
5 միլիոն Թոն ածուխ, այժմ ունի միայն երկու
միլիոն, ուրեմն 3 միլիոնի բաց մը կայ։
ՎԻԷՆԵԱՆ մինչեւ հիմա կր գտնուեր Ռուսեբուն ձեռըը։ Քաղաքը չրջաններու բաժնուտծ ըլալով, երկուշարժի օրՎիԷննա մոան անգլիական,
ֆրանսական եւ ամերիկեան գօրադունդերը։
ԱՄԻՍԸ 100 ՀՈԳԻ ԿԸ ՄԵՌԵՒ ականներու
պայքուժէն։ Կիրակի օր հինդ հոգի դոհ դացին
Տովիլի մէջ, ծովափը այցելած ըլլալով, հակառակ բոլոր ազդարարուժեանց։

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԱՆՏՈՆԵԱՆ եւ զաւակունը ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԱՆՏՈՆՄԱՆ Եւ գաւակունը եւ Պ. Սահակեան կը ծանուցանեն Թէ՝ յառաջիկայ կիրակի 5 Օգոստոս, ժամը 10ին, Կառոոմնի Մ. Կարապետ մատրան մէջ հոդեհանդիստ պիտի կա-տարուի իրենց ամումնոյն, հօր եւ ջեռորդւոյն, ող-բացեալ ԽՈՐԵՆ ԱՆՏՈՆԵԱՆի մահուան երկրորդ տարելիցի առնիւ։ Կը հրաւիրուին Հանդուցե յիչատակը յարդողները, ներկայ դանուելու Պատարադի արարողունեան։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ Հ. 8. Դ. Վալանսի Քրիստափոր ակումբր կազմակերպած է դաչտահանդէս մը կիրակի, 5 Օգոստոս, Soyons, ընկեր Երուանդի ադարակը։ Կը խօսի ընկեր Մի-սաք Միրզէ։ Գեղարուեստական Տոխ բաժին։ ԿԻՆ ՌԱԶՄԻԿՆԵՐԸ ԿԱՐՄԻՐ ՔԱՆԱԿԻՆ ՄԵՋ

Ամերիկացի Եղթակից մր կր գրէ. — Պատե բազմին սկրդեն ի վնր կինները մեծ Թիւով ծառայնցին անգլիական եւ ամերիկնան բանակներուն
մէչ։ Բայի հիւանդապահներեն, անոնց կր գոր ծէին հակատին հաին, բայց նոյնը չէ կարժիր բանակին մէչ, հոս ռուս կիները պատերազմող կիներ
են բառին իսկական առումով:
Հինուսիներու պէս, անոնց գէնը կր կրէին եւ
դիտեն դենսող դողծածել։ Հերահուս սերացոնե

են րատին իսկական առուժով։ Հինուորներու պես, անոնեց գէնեց կը կրէին եւ դիտերն դեները այես, անոնեց գէնեց կը կրէին եւ դիտերն դեները այես եւ հաժատույն դինուորներու հետ, յառաքապահ դիժերը կրիային եւ հաժատն կր կարէին անորդույ Գերժանները կր հետապրերեն է Հրասայլերու վրայէն հրաժանները կար հետապրերենն կրակելով իշնամին Պերլինի մեջ եւ հաժարաները, փոխադրութիւնները կր դեկավարէին եւ իրբեւ դինուորական ռատիկան, անոնց հրա ժամաներուն կր հապարունիւնները կր դեկավարէին եւ իրբեւ դինուորական ռատիկան, անոնց հրա ժամաներուն կր հատարութիւնները և իրբեւ դինուորական դժուարութիւններու կր տուաննաչնորհ չունեին։ Ենէ պէտք ըլլաթ դե տոնային կին դինուորները եւ իրբեւ կին ու եւ է առանձնաչնորհ չունեին։ Ենէ պէտք ըլլաթ դե տոնային կին դինուորները եւ իրբեւ կին ուներ չերն, այլ 20—25 տարեկան երիաստարդուհիներ, նուրբ եւ միչահասակ։ Մաղթանդամ կիներ ալ կր դանուեին լայն ուսերով ինչպէս Սօնան որ 24 տարեկան էր եւ 24 դերժան դինուոր ապաննած, փուրծջին վրայ չջանչաններ ուներ։ «Գերժանները բնականոն կեններ աղար չջանչաններ ուներ։ «Գերժանները բնականուհին իր իրայի փուսանայած և ընտանիք կազմած պիտի ըլլայի փոկանանար ուսերու հենար ապաններ և հուսնացած եւ ընտանից կազմած պիտի ըլլայի փոխանանիր ուսին արևանական արևար այնումենը։ Մոսիուացի աեռահաս Մասիուաի հարուսին ու որ սրարին և որ իրային հուրիություն և արևորայու Մասիուայի առասանեն անուսիուային հուրիության և հուրիուայի առասան և հուրիուայի առասան և հարությու Մասիուայի առասան և հարուսին և հարուսին և հարուսիուային հարուսիուային հարուսիուային հարություն և հարուսին առասան և հարուսին և հարուսիան և հարուսիան և հարուսին և հարուսի

փոխանակ Հոս իյնալու։ Ընտանիջիս ոչ ոջ մնացած է, Գերմանները սպաննեցին բոլորը»:

Մոսկուացի տեղակալ Մառիան բոլորովին տարբեր ֆիդիջական կազմ եւ մոտւորական պատրաստուժիւն ունէր, 20 տարեկան նուրը խարտեաչ աղջիկ մոն էր։ Վեց Թեժեւ Հրասայլերու կր հրաժայքը։ Նպատակն էր ուսուցչուհի ըլալ, յետոյ որոշած էր կարմեր բանակին մէջ մտնել, եւ 20 տարեկանին վաստակաւոր վեներան մրն էր։ Իր դինուորներին ոչ ոջ կը կասկածէր իր հրաման ներուն իմաստուժենին։

Այս կին գինուորները կնոքական արդուղար -դերը չէին մոռնար իրենց անաչիստա պաչերուն , ինչպէս դէմջի ներկերը, իսկ իրենց մագերը ի-րենց ուղածին պէս կը յարդարէին։

րենց ուղածին պէս կը յարդարէին: Անոնց համարդեստը այր մարդոց տարարին նման այլաղան էր, պէռէ չատ կը սիրէին եւ հա-դուսաները դոց դորչ եւ կապոյտ էին: Ամէնն այ իրենց չքանիչերը կը կրկին։

ZUB FULLIFAR UL UAULLAFUT

ԿԱՐՏԱՆ (Ցապադած) — Երկու բանուորներ,
ժեկը Հայ, ժիւսը ԼեՀ, իրենց աշխատանջի պա հուն վեծ ժը կ՝ունենան կէս օրէն առաջ եւ իրար
լաւ ժր կր ծեծեն։ (Հայը, Արաժ Հաժալեան, 24
տարեկան)։ ԼեՀը՝ 17 տարեկան, Արաժին կ՛րսէ
թե կէս օրէն վերջը ջեղ պիտի սպաննեմ։ Եւ իսկապես ժաժը շին ատենները ԼեՀը տարճանակ ժր
դրպանը կ՝երթայ իր դործին տեղը ու տեսնելով
որ Հաժալհանը իրժէ առաջ եկած էր եւ ժիւս երկու
ընկերներուն ջով նստած, իր վերջին դրանկիս կը
վաժ կիրներ և Հայասեսներ և հանակուն հանակուն իրժէ առաջ եկած էր եւ ժիւս տրա
հանալեանը իրժէ առաջ եկած էր եւ ժիւս տրա
հերուն կ՛րոչ — Հեռացէջ։ Եւ իսկոյն երկու հարուած կը պարպէ։ Հայ հրիտասարդը դետին կը
տուժ ամ վերջ Արաժը էրաի հեծելանիւով։ Երկու ժամ վերջ Արաժը էրաի հետելանը կ փո խաղրեն, բայց կը ժեռնե։

× Հայ դերիներչն վերադարձած է նաեւ Պ․ ԿԱՐՏԱՆ (Յապաղած) -- Երկու բանուորներ,

× Հայ գերիներէն վերադարձած է նաեւ Սարզիս Եսայեանը (Պրուսացի) որ Իտալիա գտնուէը։ — Լրատու

ՀԱՑ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՏիՍԻՆ — Երկար ոպասումներէ եւ դառն օ թերէ վերը՝ Հայ գինուորները վերադարձան իրենց
ընտանեկան բոյները՝ յունած ու մտատանչ : Փոխուած չեն։ Գերութեան երկար տարիները չեն
ընկձած գիրենը։ Վկայ՝ իրենց Միութիւնը։ Կուգեն համախմբուիլ, խօսիլ, գործել, պատմել ու
նրայրական սիրով կապուիլ իրարու, ջանի որ
միասին հղած են խրամներու մէջ եւ դերութեան
ծանս չուծեն տաև

միասին հղած են խրամներու մէջ եւ դերութեան ծանր իուծին տակ։
1939—40ի Հայ գինուորները, Յուլիս 22ին ունցան իրենց առաջին ընդՀ. ժողովը եւ ընտրեցին վարչական մնայուն մարմին մը՝ Հետեւեալ նախակին Հայ դինուորներէն. — Կ. Պշտուրեան, Օ. Իսրայէլեան, Թ. Հերոյեան, Վ. Սէֆերեան, եւ Ռ. Կենձոյեան։ Նախկին Հայ դինուորներէն անոնջ որ բացակայ էին դործի կամ այլ պատձառներով, թող փութան արձանապրուիլ։ Դիմումը կարելի է ընել մարչութեան որեւ է մէկ անդամի միջոցաւ։ Կոչ կուղղենջ նաեւ մեր ջոյը Միուֆեանց (դինուորական), որ յարաբերութեան մէջ մտնեն մերի հետ։ — վարչութեան կողմե՝ Թ. Հ.

րենջները, Հրեաներու դեմ սարջուած Հալածանջ-ները, ջաղաջական աջսորները, բոնի աչխատան-ջր եւն :: Ըստւ Թե ՓեԹեն կր յուղուեր, կր դայ-բանար, բայց տեղևակ չեր իր ստորադասներուն դործունեուխեսն : «Այն տպաւորուխիւնը կրկցի Թե անկարող եր խափանելու չարիջներ դոր խոբնով կը դատապարտեր առանց վերապահուխեան»: Ինչպես կր տեսնեջ, արդեն սկսած են լսել այն վկաները որ պիտի խոսին ի նպաստ ամբաստան -եալ մառեչալին:

Ingswith yarzha orarp

Երևջ Մեծերու ժողովին 13րդ օրը (երկու - չարթի), յայանունցաւ Թէ , գլխաւոր հարցերը կարգադրուած են եւ ժողովը չուտով պիտի փակուի։ Մասնաւորապէս լուծուած են այն խնդիր - ները որ կապ ունին Գերժանիոյ ավազային եւ Եւրոպյի կապմակերպութեան հետ եւ որոնջ պիտի հերկայացուին խաղաղութեան խորհրդաժողովին։ ծերկայացուին իաղաղութեան խորքրդաժողովին։ Դրազեկներ կը Հաւաստեն թէ բոլոր Հիմնական որոշումները արուհցան անցեալ չորևըչարթի, երբ

որոչումները տրուհցան անցեալ չորևջչարնի, երբ Ձրրչիլ ներկայ էր ժողովին։ Ձրրչիլ ներկայ էր ժողովին։ Անոլիոյ ընկերվարական վարչապետը, Պ. ենքի, Լոնաոն պետի վերադառնայ այսօր, լրա - ցնելու Համար իր դահլիճին կազմը։ Ֆրանսացի - ները կը չարունակեն բաժին պահանջել Ռուրի չրջանչն։ Որոչումներ տրուած են սաստկացնելու համար ձափոնի ուժ բակոժունիւնը, ջանի որ մեր-ժուեցաւ անձնատրունեան կոչը։ Ճափոնի վարչապետը յայտարարեց նէ «տեսնելից ունին»։ — նրեց Մեծերը իրևող յայտարարունիւն մր պիտի հրատարակնն, Ֆրանսարունիան դչմ։

The same of the sa

futh ut sarne

ԼԱՎԱԼ առջի օր օդանաւ մր նստելով Տամբալ ելած է անյալա ուղղութեամբ, սակայն մեջենան իանդարուած է եւ ստիպունք է նորէն Սպանիա վերադառնալ, ուր կր մնայ Հսկողութեան տակ։ Իրրեւ Եէ Ֆրանսա պիտի դար։ Դատական իշխանութեւնը աղդ մը փակցուցած է Լավալի Փարիդի ընակարանին վրայ, որպէսզի դատարան ներկա յանայ մինչեւ տասը օր, այլապէս պիտի դատուի ի բացակարած է Դունիմաստ աղդ մըն այ փակցուած է Դատական Գալատին մէջ ուր կր դատուի Փէթէն։ դատուի ՓԷ/ժԷն:

ԱՆԳԼԻՈՅ թագաւորը ասպետութեան ամենա-բարձր պատուանչանը, Ծնրակապի չջանչանը ա բարձր պատուանչասը, Ծորադրոպը չջանչաւր ա-«աջարկից Չըրչիլի, բայց նախորգ. վարչապետր Հարկ դատեց մերժել, «ներկայ պարագաներուն մէջ»։Այս պատուանչանը հաստատուած է 1348ին։ ՄԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԻ ՄԱՍԻՆ Խոր -

գրեդեն քասավանունքրար ջնանքինրեն՝ ւենջոնչը Հրժաննարար գոմովիր աստաջ սնունուցն՝ սևով ին

Le Gérant : H. AGCNEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 19

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1928

Princuleur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (13°)
.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63 Tél. : GOB. 15-70 —

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, Յամս. 400, Յամս. 200 ֆրանջ։

Jeudi 2 Août

Հինգշարթի 2 Օգոստոս

32. 8HPb - 16 Année Nº 4468-bup appull phr 97

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

4b6' 3 9p

ZUBYUYU. ZU.P8L ՍԱՆ ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՅԻ MAPSPAULITULE UER

(Բ. եւ վերջին մաս) .

Հայ Դատի Յանձնախում թի ներկայացույին ները միաժամանակ Թէ առանձին տեսակցուԹիւմներով զանազան պատուիրակներու եւ , մա
մուլի ներկայացույիչներու հետ, Թէ ճաչկերութներով եւ Թէ այլ կարդի յարաբերութիւներով եւ ինդ այլ կարդի յարաբերութիւններով մը՝
ռեղում արծարծել ու հիմնաւորել հայկական պահանչները։ Յունիս 13ին, նոր Յուչադրով մը՝
ուղղուած Սորհրդաժողովին եւ 50 պատուհրակ ներուն՝ Հայ Դատի Ցանձնախում դր նուրադրին մէջ,
Յանձնախում դր հիմնուած Սորհրդաժողովի կողմէ արդեն իսկ ընդունուած Սորհրդաժողովի կողմէ արդեն իսկ ընդունուած սկզբունըներու մրայ,
կը չնչաէ, որ Թուրքիան 1920ին յարձակելով անկե հողամասեր՝ ինչըինը դրած է agresseur (նախայարձակ) պետութեան մը դիրջին մէջ՝ նման նայկ
Գերմանիոյ եւ Ճափոնի, հետևաթար, Սորհրդաժողովը Թուրջիան պետջ է նկատէ Գերմանիոյ եւ Ճափոնի համահատար յարձակողական պետու ժողովը Թուրջիան պէտք է նկատէ Գերմանիոյ եւ հափոնի ՀամաՀաւտասը յարձակողական պետու - Թիւն մը: Միացեալ Ազդերը իրենց իսկ Հուչակած ակզրունջներուն Հիման վրայ պէտք է պարտա - դրեն, որ Թուրջերը վերադարձնեն Հայաստանին բանի ուժով գրաւած հողերը, եւ տարագիր Հա - յերը Հնարաւորութեւն պէտք է ստանան վերա - պումալու Հայրենիջ՝ նացի Գերմանիոյ արտաք - ան ժողովուրդներուն պէս:

յերը Տնարաւորութիւն պէտը է ստանան վերա դառնալու Հայրենիը՝ նացի Գերժանիոյ արտանը ստծ ժողովուրդներուն պէս :

Հայ Դատի Յանձնախումբի ներկայացուցիչ ները աշխատեցան նաեւ , որ Հայկական հնդերը
ներկայացուի հանրային ուշադրութեան , ժաժուլի ու ձայնատիիւոի ժիշոցով : Մաժուլի ներ դաշացուցիչներու, ինչպէս եւ հեղջապահութուի
պատուիրակներու վերաբերումր դէպի Հայիլն ու
Հայկական պահանջները աւելի ջան բարեացական
է : Նկատելի է , սակայն , պարադայ մը . մանա ւանդ , Ոսրհրդակաիս ին առաջին չթյանին հորհրդ .
Մ խութեան հանդէպ ընդհանրապես կասկածանիտ
եւ վերապահ դիրք կար : Մեւս կողժէ , ակներև
կը հովանաւորուէր Թուրջիան որոշ ուժերու կողժէ : Ամերիկեան մամուլը՝ հաւատարին իր կառավարութեան ընդհանուր ջաղաքականութեան , կը
դուլանաը այդ ջաղաջականութեան հականան
պահանջներու մասին ծիայն Հրըսկի թերթերը
ադատորեն արտայարուեցան չծար հետույ իտույ ,
դարարարան նարրին : Վերջին օրերը , մասնաւորահար և անուլի ներկայացուցիչները առանձին հեապեպական պահանջները , իսն այս կիրակի օրուանթերն ժէջ աւելի հանգաժանութի նարը առանձին հեապերութիւն ցոյց կուտան դէպի Հայ Դատն ու
Հայ Դատի ճանձնախումբի կուպան անանա հար դրված են իրենց անական դերիները յուռածհեր դրված են իրենց անական կուրան հանգանանումի հերայացույթինները արդելու է Մահարական ընդունի և Հայկական
եւ արաթականութիւնները և թերթի թերթեններ
առարելու իներկայացույթիչները առանձին հեարելու իներկայացույթիչները առանձին հեհան դործակալութիւնները կուդան ճաններւն է Մամուլի արտանան հերիայացույթիչներն աեղեկութիւններ
հեր դրիած հե իրենց իներին անուներուն է անական
հույրն իրենց իշտած ճառերու Միւթեան՝ Հայկական
հայարարանըներու Մաւմիային մանուի հեր կապար
թատ այիատանջներու մասին կարդարի , հենար
հայարարանը իւնարի ու հայկական պահանիրութ
ժիւնը Հայաստանի ու Հայկական արդծակա , ութի
նկատ համերերումի ու հայկական արուանին իներ և արդծակա իներ է հայարարարի ինարութ
ժիսնը Հարաի չութի
նկատելի կերպով կաձի :
Բնորոշ է խորհրդային մանուլի վերարերուժիսն ներկայացուցիչը մենե աւելի արդծակա
արւթեանն ներկայացուցիչը մենե աւելի արդծակա
արսիններ

Բնորոշ է խորհրդային մամուլի վերաբերումը։ Թաոս խորհրդային հեռագրական գործակա արութեան ներկայացուցիչը մէկէ աւելի անգամներ հեռաքրքրուած է Հայ Դատի Յանձնախումբի գործուներութեամբ եւ հերած է մանրամասն լուսարա անութեններ արանարա և հեռաքութեամբ և հեռաքութեամբ և արուհ ծուղութեասը ու եված է մահրականակ իւմարա -նութիւններ ատանալու «*Իղվեստիա*»յի յատուկ թղթակից ծուկով ընդարձակ յօդուած մը դրկած է իր թերթին Մոսկուա, Հայ Դատիծանձնախումերի կողմէ Խորհրդաժողովին ներկայացուցած Ձուշագրի եւ, առ հասարակ, հայկական պահանջնե-րու մասին։

Կը Հարդնեք, անչուչտ, ի՞նք է Թուրքնրու դիրքը։ Թուրքնրը այս Խորհրդաժողովին մեջ ի րենք դիրննք կը դդան դող կատուի դիրքին մեջ ։

լԱՎԱԼ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ եՒ ՅՀԱՁՆՈՒԵՑԱՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

Դատական նախարարութիրներ երէկ պաչտօ նապէս հաղորդեց թէ Լամալ Ֆրանսա կընայ հասնիլ որ եւ է ատեն։ Հաւանաբար պիտի փոխա-դրուի Ֆրէնի բանտը, սպասելով դատավարու -

Նախկին վարչապետը ձերբակալուեցաւ ամե-թիկեան գինուորներու կողմէ, Լիսցի մօտ (Աւրս-արիա), Յուլիս 31ի առաուն եւ անմիջապէս փո արիա), Եուլիս 31ի առաուն եւ անժիջապես կա կապրուհցաւ ֆրանսական շրջանը։ Առաուն կա նուլս օդանաւով մեկնած էր Պարսելոնայեն, իր
կնոչը հետ։ Ճամրորդունիննը տեւած էր երեջ
ժամ։ Երբ օդանաւէն վար իչաւ, Լավալ ունէր
3000 անդլ. ոսկի արժողունհամբ ամերիկեան
նգկադրամ, 14 պայուտակ եւ չորս մնտուկ, որոնց
երկութը Վիչիի չուր կը պարունակեին։ Ամրողջ
ուն հրա Պարսեսնանայի օրահայանը անդուցած էր։ երկուքը Վիչիի ջուր կը պարունակեին։ Ամրողջ գիչերը Պարսերմայի օգակայանը անցուցած էր։ Ջղագրդուած վիճակ մր ուներ, երբ իչաւ օգանաւեն, եւ անդադար կր խօսեր։ Ինչպես կերեւայ, սպանիական կառավարունիներ քաղաքավարի վերատարած էր, երեք աժ իս պահիլէ վերջ։ Փոխադերը օդանաւը դերժանական էր, երկու գերժանն օդահայի հրակարութի պիտրի իչներն, բայց փոթեղրիկի բռնուելով ճաժրան կորսեցուցին եւ սակարուեցան վար իջնել։
Ինչպես կը յիչուի, Լավալ մահուան դատապարտուած է արդեն Մարսեյլի մեջ, ուրիչ աժարասանութենաց մը։ Բուն քաղաքական դատապարտութենան այ անչույս մահավարհուն արան արութեւմ ին հիներ ախտել անչույս մահավարհուն արան արութեւմ ին հիներ արտատարանները պիտի պահանչնն որ մատելալին դատատարանները պիտի պահանչնն որ մատելալին դատերասանները արտել արտանչնն որ մատելալին դատերասանները արտել արտելին որ մատելալին դատերանին որ մատելալին դատերաները որերի կառատարանները արտելալին որեր անուելալին դատերաներն որ մատելալին դատերաները որերի կառատարանները արտելալին որենան որ մատելալին դատերաները արտելանին որ մատելալին դատերաների արտերաները ուների արտերաները արտերաները որերի արտերաները արտերաները արտերաները արտերաները որերանան որեր արտերաները արտերաների արտերաների որեր անուրաները արտերաների արտերաները արտերաների որեր անուրաները արտերաների որերաների այս անուրաները արտերաների արտերաների որեն ուսականում ուսականում արտերաների արտերաների արտերաների ուսականում ուսականում արտերաների արտերաների արտերաների արտերաների ուսականում արտերաների արտել ուների արտերաների արտերաների արտերաների արտերաների արտերաների արտել ուների արտել ուների արտերաների արտերաների արտել ուների արտել ուների արտել ուների արտել ուների արտել ուների արտել ուների արտել արտել ուների արտել ուների արտել ուների արտել ուների արտել ուների

վարութերեն այ անչուչտ մահակգրու պրտը յատ-դի։ Իր ձերբակալութեուն առւթեր, ՓէԹԷՆի փատ տաբանները պիտի պահանչեն որ մատէչալին դա-տը յետաձգուի։ Միայն հարցաջննութիւնը երկու ամիս կրնայ տեւել, ինչպէս եղաւ մառէչալին

Այնւքան առատօրէն օդտագործելով Խորհրդային բարեկաժութիւնը եւ նիւթական ու բարոյական աջակցութիւնը՝ այժմ վաստօրէն հրես դարձու - ցած են Ռուսերէ եւ ապաւինած ուրիչ ուժերու հուկանաւորութեան՝ նորէն իրենք դիրենք դնելով հակառուս պատուարի մը վիռակի մէջ։ Գէթ հոս, Սան Ֆրանչիսկոյի սկեր, Թուրքերը եւ Ռուսերը արտուն հայարությանը և հրաները հուկան է և հրանակին։ Լու տարրեր խմբաւորումներու մեջ կը գտնուին։ Լո-զանի օրերու սրտակից մահրմութենեն հետք ան-զամ չէ մնացած. Թուրքերը կասկածով ու վախով կը նային իրենց հիւսիսային դրացիի շարժումնե-

րու վրայ։ Բնականաբար, Թուրջերը Հաչտ աչջով չեն դիտեր Հայերու գործունչութիւնը։ Պաչտօնական ո եւ է արտայայտութիւն չեն ունեցած մինչեւ այժմ, դայց յայտնի է, որ Հայկական պահանջնե այժմ, բայց յայտնի է, որ Հայկական պահանկներ գրիրենք չատ կր կղայնացնեն։ Ջանազան ձեւի հակափրովականակ միջոցներու կր դիմեն, բայց պետք է րսել, որ Հանրային Համակրանքը աւելի Հայերու կողմն է. Թուրքերը աւելի ջաղաքական «Համակրանք» կր վայելեն միչտ այն նկատումով, Թէ զօրաւոր Թուրքիա մր ապահովութեան երաբերից մին է ռուսական եւ անդլիական աչխարհներու միջևւ, Մերձաւոր Արևւելքի մէջ։ Թուրքերու յոյսը այն է, որ Մերցեալ Ադգերու կադմակեր պումենան Հաստաստում և վերջ, Ռուսերը այլևւս իրաւունք չեն ունենար Հողային պահանկներ դնելու, ջանի որ Միացեալ Ադգերու կադմակերպու Թեան ուխոսը կապահովէ անդամ պետուքիւնն արու սահմանային անձեսնն խելիութիւնը։ Այսպես Թէ այնպէս, Սան Ֆրանչիակոյի Սորհրատորաի դնելու մուրու Հայկական Հարցը ։ Ասիկա առաջին ջայլն է։ Արտասահմանի հայու -

Տրապարապ դոսվու ուսցուաց Հայդապաս Հարցը . Մարկա առաջին ջայլն է ։ Արտասահմանի հայու -Թիւնը լրջօրէն պէտը է առաջ տանի սկսուած դոր-ծը եւ պատրաստ ըլլայ ներկայացնելու ու պաչա-պանելու Հայ Դատը նաեւ իապաղութեան խորհր-யச்படிபடிடும் யாத்கட்ட

(Հայրենիք, 23 *Bունիս*)

2000 ԱՌԹԻԻ բաժնունլիր ածուխը 400 ջի-լօ պիտի ըլլայ եւ ոչ թե 900, ինչպես գրած էին կարդ մը թերթեր:

किनिमिन ने पडित

200 LEAUS AL VEZUAPE 1940ի ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

Երե քրաբեն օր լսունցաւ նախկին ապարապետաց, դօր «Վէկան, որ եք ամ բաստանեալ է եւ եք կայ, նր յարարարում հայարաներ և առաջ, ատեսն հերկայի նր յարարարում հերկայի հր յարարում է կայ է հր յարարում հերկայացան երկու վկաներ, Գ. Մարսէլ Փօր եւ դեսույաքորում երկու արարարուու ինու բառարոյան մերարրեց Վիջեի ոստիկանուն է համար վտանգուոր էր հրմադրականներուն Համար քան Վէսիային դործականներուն Համար քան Վէսիային երանա ինկած, նկարադրելով բռնն ակատաներ եւ ապար ինկած, նկարադրելով բռնն ակատաներ եւ արար է չարչարանները է ըսեն իչ ան կը տառապեր և ուրիչ դառն իրողուհեններ, «միլիս»ին չարիչները, և ուրիչ դառն իրողուհեններ, մեղադրեց մառէջալը։ «Պաշտպանները կ՝ըսեն իչ ան կը տառապեր այս իրողուի իւններէն։ հայց ինչո՞ւ չքաշունցաւ է Գոնե իր պատիւը փրփած կ՛րլիաթչ։ Հաշունցաւ է Արու առանն մասա գուապանն մեր կոնած։ Տկար կ՝երեւար եւ յողնած։ Յարդանջով իրոնարհեցաւ մառէչային առջեւ, յետոլ ողջունեց։ Աինու առւին, բայց չուգեց նսաիլ։ Սրահին մէն իր տեղը գրաւած էր 1940ի վերջին վարչապետը, Փօլ իկնս։ Հօրավարը իր առաջին հասընդնուրդնեց անոր, Հատու բառեջով.

— «Պ. Փօլ Ունս ըսեր է «Իմ սիալս եղու

տեղը գրաւած էր 1940ի վերջին վարչապետը, Փօլ
Ուխս։ Ջօրավարը իր առաջին խսսբերն ուղղեց անոր, Հասու բառերով.
— «Գ. Փօլ Ուխս ըսեր է. «Իմ սիալս եղաւ
պաչտոնի հրաւիրել մառէչալ ՓէԹէնը եւ գօր.
Վէկանը որոնց Հայրենասիրութեան կը Հաւստայի
բակաւին եւ սակայն տեսայ որ անոնց բաղաջա կան ատելութեւնները եւ փառասիրութեւնները
Արեին Հայրենասիրութեան վրաչ»։ Ո՛ վ իրա ունջ տուաւ իրեն այդպէս խսսելու։ Այն անձկոււ
թեան հեռագիրը դոր նախագահ Ուխս ինձի կ՛ուղդեր ահուսարսափին օրը, Մայիս 17ին, իսքա դրուած էր արտաջիննախարարութեան պարտելեն կը ժեղաղեն որ դաւաղրութերւն մը սարջած են
Հանրապետութեան դեմ, Ֆիլիփ ՓէԹԷնի հետ ւ
Մտեչալը Մատրիտ էր, ես Պէյրութե էի։ Ի՞նչպէս
կրմայինջ Հանաձայնիլ։ Ե՛Թէ ևս ուղեր դաւաղրել,
և մերժէի ինձի առաջարկուած պաշտոնը եւ կը
հրեն ին դեմ արտածայնիւն այն անդունըին մէջ դոր
կրնայինջ Հանաձայնիլ։ Ե՛Թէ ևս ուղեր դաւարրել,
և մերժէի ինձի առաջարկուած պաշտոնը եւ կը
հրեն ին ին կորած էին։ Ին կեանջս շետակ է և դած։ Ոչ ոջ կրնայ պատիւի դաս այի ինձի, իսկ
պատիւը արժեցները երին այն անդունըին մէջ դոր
կրնութեւնի խոնի անայացերութեուի , պարդեց
Հակատարական դեպջերը որ յանդեցան Ֆրան սայի փլուղումին։
Ո՛Վ ԱՐՏԱՍԱՆԵՑ «ՋԻՆԱՐԱՐԱՐԱՐ» ԲԱՌԸ

Ո՞Վ ԱՐՏԱՍԱՆԵՑ «ԶԻՆԱԴԱԴԱՐ» ԲԱՌԸ

սայի դրիուրուսըս։

Ո՞Վ ԱՐՏԱՍԱՆԵՑ «ՋԻՆԱԴԱԴԱՐ» ԲԱՌԸ

— «Մայիս 22ին Փօլ ՌԷնոյի քովն էի։ Մառէլալն ալ հոն էր։ Չորչիլի կը սպասելին։ Գերագոյն խորհուրդին ժողովը տեղի ուննցաւ իմ գրաձեննակիս մէջ, Վէնսէն։ Պարզեցի կացուժիւնը ։
Մայիս 25ին դինուորական խորհրդակայուժիւն մեջ
տեղի ուննցաւ Էլիղէի պալատին մէջ։ Ներկայացուժիւնը կուսումնասիրէի եւ դանապան ելքեր կը
նախատեսէի, եժէ աւնլի ծանրանար։ Լրպոէօն եւ
ՌԷնօ հարցումներ կ ուղղէին ինծի։ Առաքին մարդը որ դինադարարի խօսը ըրաւ, ոչ ևս էի, ոչ ալ
Փէժէնը, այլ հանրապետուժեան նախապահը, Ղ
Լասուծն։ Ահաւասիկ ատենադրուժիւնը — «Հանթապետուժեան նախադահը հարցուց որ եժէ Գերմանիա նպաստաւոր պայմաններ առաջորկէ, կաթենի՞ է ընդունիլ»։ Այսպէս, առաջին անդամ էր
որ կը լսէի դինադադար բառը։ Ես չարաասանեցի
գայն։ Եւ առաջին անդամ լսեցի այն պահուն երբ
ես դասած էի երկու ճակատամարտներով, մէկը
հիւսիսի, միւսը Պելժիոյ մէջ»։
Վկան յեսույ արադօրէն պարդեց դէպջերու

ես դրադած էի նրկու ճակատամարտներով, մէկը հիւսիսի, միւսը Պելժիոյ մէջ։
Վիսն յետոլ արագօրէն պարդեց դէպջերու ընթացջը։ «Յունիս 5ին տեղի ունեցաւ դերմանական դրունը մեր նոր ճակատանակար— Սօմ - ինս։ Մայիս 10էն ի վեր բանակները անընդհատ կր կռուէին։ Այս ճակատամարտը սկսաւ ծանր պայժաններու մէջ։ Պելժ իական 22, բրիտանական 9, ֆրանսական 30 դօրարաժիններ կորսուած էին հեղանահան արար մենը արդեական ապատամարտին մէջ, ուր մնացած էր մեր արդեական սպատավինութեան երև չորրոր - դր, թերեւս 4)5ը։ Մեր բանակին լաւագոյն մասը դերի բոնուած կամ ոչնչացած էր։ Մենջ կորոր - դր, թերեւս 4)5ը։ Մեր բանակին ւրւագոյն մասը դերի բոնուած կամ ոչնչացած էր։ Մենջ կորոր ակսած էինը 450 որսկան (հետապնուիչ) եւ 60 տարաձիգ օդանաւներով։ Առաջին օրը ևս դոհ էի։ Ցենակետները կը դիմադրէին հերոսաբար։ Ցա - ջորդ օրը դերմանական գրահապատ դօրաբաժին հերը յառան կը խաղային դէպի Ստորին Սէն։ Տեսայ որ բանակատեղի ժը յանկաթծ Հաղորդակ - ցուժենէ դրկուած է։ Յունիս Գին դեկոյց մը խըմ-բադրեցի, տեղեակ պահելու Համար վարչապետը պատասիանեց ժիայն Յունիս 13ին։ Այն տպաւորու թիւնը կրեցի թէ այլ ևւս ինծի չէր հետևսիր։ Ան կը խօսեր Պրըժոնեան ամրոցի, Մ. Նահանդներու օդնութեան ժասին ես կը դանուէի իրակութեան հետ դէմ դիմաց։

ጉሀጊ ሀላት ሆር ፕታጊዶኮኒ ՎՐԱՑ

- « Bacupa 11 ին թշնամին կ'անցներ Սենը:

Zujunyurumilarni nkil

Այս տողերը ստորագրողը ըլլալով ժէկը «չատեր»էն՝ որոնը Գ. Շ. Նարդունի դերաել տուեր
են Թէ «ամուլ աշխատանը է ՄոնԹէրլաններու եւ
Պալսաններու պատասիաննել հայ ժամուլի ժէխ»,
Պալսաններու պատասիաննել հայ ժամուլի ժեխ»,
Պալսաննել հետեւեաբ խորհրդածութիւնները։
Ճիշղ է Թէ՝ եւրողական ժամուլի մեծ ժասին
էջերը կր դոցուին հայ ժողովուրդը անիրաւա ատ պարսաւողնել հայ ժողովուրդը անիրաա
ել կակ դեմ ժը՝ որ ուղէ արդարուժեան ձայնին արժանն պարսաւր ըլլայ՝ հայ արդարուժեան ձայնին արժանա պարսաւր ըլլայ՝ անոր
փորնը միշլ էի՝ որ
որովուրդին ներկայացուց չական պաշտասիանն այ
հրակարնին կողմէ, ջանն որ նշաւակուողը անհատ
չէ՝ որաէսդի ան տեր կանդնե իր պատահուն։

հուցսեր արպաելով՝ անոնցժէ ժէկուն ժէջ դոնե
ֆրանահրեն տառով դրուած անունը պատասիան
ատացող ամբաստանիչին եւ դրուածը դրկէ չա
հարդոռող հասցեն, հեն սահան ա սածա

թերքերը պրպաելով՝ անոնցմէ մէկուն մէջ գանե ֆրանսերէն տառով գրուած անունը պատասխան ստացող ամբաստանիչին եւ դրուածջը գրկէ չա հարրդ է Argusին, հայերէնն ալ մէջը ըլլալով ջանի մը լեղուներու համար, ինչ որ հաւանական չէ երբեջ։ Լաւաղոյն պարաղային, ենթադրելով որ այդ լաւատեսութիւնը իրողութիւն ըլլայ, դոնէ իմ ակնկալածը (եւ հայ ժողովուրդին դատին ալ ծա-տայող պահանջը) ան չէ՝ միայն որ՝ ամբաստանի-

եր իրեն արուած պատասխանին ծանօժանայ (եժե մտածէ իսկ ժարդմանել տալ գայն), որ ատեն կրնայ բերանը սրբելով լուել, այլ նման պատաս հաններ Հրատարակուին «ենժականերուն լեղու-ով, որպէսզի նետը նշանին գարնէ», ինչպէս կր դրենց լեզուով պատասխանը առնեն, իրենց Հա-սարակուժեան առչեւ:

երելոր բառարաններում մեջ «Հայ» տիպարը առուսի բոլոր բառարաններն եր մեր էա - առուսի բոլութեւնը կր ոռեսը կոլու բառարասուրուս մեջ «Հայ» արպարը կը հերկայացուի գլուրը փանթոցառոր «Բիւրտ» արպարով մը, դասական հուիրադործումի անայ-անւ կէս դարու ընթացքին հկող-դացող պայաս -հական ձեռնհաս մարմիններէ ոչ մէկը պարաք չէ դղացած այդ անհենեն վրէպը սրբադրել տալու փորձ կատարել, լրացնելով օրինական ինչ անհրա-ժեչտ ձեւակերպունիւն որ կար։ Մարսէլ

Մարսէյլ

ԽՄԲ.— Վերջին տարիներս Լառուսի պատկե-րը փոխուած է, բայց նոյնքան անհարազատ։

սայող պահանքը) ան չէ՝ միայն որ՝ ամբաստանի
Մեր գինուորները կը կռուէին ցերնկը, կը ջայէին
գիչներ։ Նոր գինուոր չկար որ հիներուն անդը
բռնէր։ Ամէն բան մէչանդ դրուած էր մինչնե
ձինքին վաչալ։ Փարիդը հարաւեն եւ արեւելջէն
պայտուելու վտանդին տան էր։ Այն ատեն, թէ եւ
դիտեմ պատմութիւնը, թէ եւ գիտեմ թէ ի՞նչեր
ընելու ընդունակ է Փարիդը, ապատ ջազաջ հռչահեցի գայն։ Ի՞նչու ձգել որ ջանդուի ջաղաջ մոչ
հերբ դիտենը ցե գոհողութիւնը անօգուտ է։ Ես կը
ստանձնեմ այս որոչումին ամբողջ պատասխանատ
տուութիւնը։ Պոիարի մէջ, Ջրըչիլի առջեւ բա ցատրեցի թէ կացութիւնը անօգուտ է։ Ես կը
ստանձնեմ այս որոչումին ամբողջ կը պահեր իրև իրևնա
հաղորդակցուհիւնները։ ծիչը, է, գինուորները
չատ յոդնած էին, բայց Գերմանները չատ ծանր
կորուստներ ունեցան։ Կը դանուկինջ դանակի մը
չեղթին վրայ։ Ամեն թան կարելի էր։ Բիչ մը
անգեր էի գօր-Ժոռժը։ Ենրս մտաւ եւ խօսջի վերջացուց հետեւնալ բառերով, «Կը դանուինջ պերկ
չոււանի մը վրայ» (խնդրվապ)։ Պ. Ջրըչիլ խորապէս աղդուելով մտածումի եւ խօսջի այս գուդադիպուեիննեն, իր հիացումը չռայլից մեր հերր
դիպուեիննեն, իր հիացումը չև այս տենի մեծ դեր մր
կարարեն ուրել հրանանումի եւ խօսջի այս գուդադիպուեննեն էր այս։ Այզ միջոցին է ար Պ. Փօլ Ուեր
հերեն մէկն է այս։ Այզ միջոցին է որ Պ. Փօլ Ուեի
հաելս։ Ես չէի դիտեր այս բանը. աւելի վերջը իմացայ նե մեկը իր անունով դացեր հարցուցեր է
ընկերներն մեկուն թե կում ի հարար որ և է որուում
չտամ անդժեր է։ Ջրըչիլ խուրքը որ և ծանրանար։
Հրամայեցի դործաղրել այն ծրադիրը դոր կազմեր
Հրամայեցի դործաղրել այն ծրադիրը կը ծանրանար։

Յունիս 12ին կացութիւնը կը ծանրանար ։ Հրամայեցի դործադրել այն ծրադիրը գոր կազմեր էի նախորդ օրը, եւ , Թուռ՝ Ռենոյի քով երթալէ առաջ որոչեցի գինադադար խնդրել։ Ես էի որ առան որունցի գինապագար խնդրել։ Ես էի որ առև այր որունցի գինապահել ու եւ է խորհրդակ - արանց ո եւ է խորհրդակ - արանը ո եւ է խորհրդակ - արանը ու եւ է խորհրդակ - արանը իւն կատարելու մատելալին հետ։ Ես էեն վախհար ին պատասիանատուութեներ։ Ձեն հասինար ինչու անախտան կան անդգամ (foftն) դար- ձած կ՛րլյամ , ֆրահսական բանակին պարտու - խեան համար։ Ձեմ ընդունիր։ Ես միլտ գօր։ Վեկանն եմ։ Պարեցի որ գինադադար խնդրուի քաներ դեռ ուլ չէ։ Պարդեցի կազմալուծումի վտանգը , — բանակ մը որ կը նահանչէ եւ ժողովուրդ մը որ կը փախչի խնչայեղ է բրունի մեջ, Պ. Փօլ հեխա եկաւ գտաւ մեզ եւ բսաւ ծէ Ջրջելին բսեր է որ ֆրանսական կառավարութիւնը որույած է գինա - դադար չխնդրել։ Ամենչն ալ տալնցան, որով և տեւ նախարարական խորհուրդի վերքին նահանդ հեյ աեսնել առաջ Զ ուրի եւ է որուում չտալ Պ. Չրջելիա անեն և առաջ է Ռոդվելթի խնդրելով որ Մ. Նահանդները մասնակցին պատերարմին է հարդարարութի հեյ առանադուհի և ըսաւ որ անձնատուր ըլյամ ։ Ես մերժեցի մեր դեսակ հեռանայ, գինադարարական խարարունլէ առաջ Ց ունիս 15ին ժամը 15.30ին Փօլ Ռեխ յայանեց թե պիտի հեռանայ ինչպես ըրաւ Վիլելին ին մերժեցի մեր դրօշը արաատարիլ այս խայաարական խորհուրդին դնաց։ Ես սպասացի յարակից սենհակի մը մեջ. Ժամը 19.30ին Փօլ Ռեխօ դուրս ելլելով ըսաւ , նակար արանայնեցանը «Հօրավա՛ր , ինչպես համաձայնեցանը աուի այս որոշումը, առանց ո եւ է խորհրդակ ցութիւն կատարելու մառէջալին հետ։ Ես չե

Տիլդ հիմա, կերթաբ բանակին անձնաարութիւ րը կը խնդրեք»:

մերժումս յայտնելու հա -Սէ անձնատուր չի կրնար մար։ Ցայտարարեցի [ժէ րլլալ որ եւ է րահակ որ կռուած է այնպես իսչպես ֆրանսական բանակը։ ԽՄԲ.--- Ստիպուած ենք վաղուան ձգել Գերա-

գոյն Ատհանի այս պատմական նիստին շարունա-կութիւնը։ Այս վկայութեանց առթու, բուռն մի-ջադէպ մը պատահեցաւ զօր․ Վէկանի եւ Պ․ Փօլ Ուենոյի միջնե, որոնք դեմ դիմաց հանուհցան հ-րէկ։ Դարձնալ, այս նիստին մեջ էր որ բերանը բացաւ մառէշալը, կարգ մը յայտարարութիւաներ ընելու համար:

Երևքներու ժողովը կրվերջանայ

Քանի մը օրէ և վեր դրոյց կը չրչեր Թէ Սիալին հրւանդ՝ է եւ Փոցտամի ժողովյի չի մասնակցիր։ Վերջին լուրերու Համաձայն, մասեչալը կը
տառապէր պաղառութենն եւ դժուարամարսութեւ
նէ, երկուչարիի օրէն և վեր, հետևւարար չէ
կրցած մասնակցիլ վերջին նիստերուն, եւ փոխահորդարար ներկայ եղած է Մորիով։ Իրադեկ աղբիւրէ կը հաւաստեն Թէ երրեք «գիւանագիտական» հանդամանը չունի Սիայինի այս տկարու թիւնը։ Գրսուի Թէ Երեջ Մեծերու ժողովը այսօր
վաղը պիտի վերջանայ։ Երեջարաթի իրիկուան
հիսար տեւեց Յուկէս ժամ ։ Երէկ ժողովին 16րդ
օրն էր, եւ բոլոր կարեւոր խնդիրները կարդա օրն էր, եւ բոլոր կարեւոր խնդիրները կարդա -դրուած էին։ Ամերիկեան երկու կարեւոր պատ -ուիրակներ մեկնած են արդէն։ Վաչտօնական դե-կոյց մը պիտի Հրատարակուի ժողովի մասին։

WILLD IFP SHYIN

ԹԷՀՐԱՆԷՆ կը Հեռադեն «ՏԷյլի ՄԷյլ»ի - ԵԷ անգլեւռուս յարաբերուԹիւնները բաղձալի վիճակ չունին, իրրեւ հետեւանը չարը մը Թիւրիմացու -Թեանց:

Wholh fur suul Whithit fung sugneum, երմակեղչն, դուլպայ, կօչիկ, վերարկու, թաչ-հիմակ եւն. պիտի գայ Աժերիկայչն, աջսորական-ներու եւ դերիներու համար, ինչպես հաղորդեց աժերիկեան դեսպանը։ Այս աժենուն արժեջը՝ 14 ժիլիոն տոլար կաժ 700 ժիլիոն ֆրանջ։ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕՐԱՆԱԻԱՅԻՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷ -

ՍԸ բացուեցաւ առջի օր, Էյֆէլի աշտարակին ստորոտը։ Այս առնիւ, 900 օդանաւհր, որոնց 300ը «Թռչուն բերը», պատրաստուած էին Թռիչջ մը կատարելու Փարիզի վրայ, հրէկ կէս օրէն

վերջը։ ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ՔԱՅԼԵՐԳԻ Հեղինակներէն մէ. կը, էլ - Ռեգիստան, բուն անունով Գարրիել Ու-րէկլեան, լրագրող եւ գրագէտ, ժեռած է, ինչպէս կը հաղորդէ հեռադիր մը Մոսկուայէն։ Հա՞յ։

AIX LES BAINSH ULS

Հայի ընտիր ճաչեր ուտելու համար այցելեցեջ «Restaurant Téléphérique Plaisir au Mont Revard» ուր պիտի դտնեջ Արեւելեան եւ եւրոպական հա ժեղ կերակուրներ եւ անքերի սպասարկութիւն։

2U8 ԵՐԻՏ · ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻԻՆ (758 ընկերներ զինուոր)

Առնիս 25ին Պոսթընի մէջ տեղի ունեցած է Հայ Երիտ. Դաշնակցութեան 12րդ պատգամաւտ - րական ժողովը։ Հանդէսը բացուած է ամերիկեան ծայլերգով, որժէ վերջ երգուած է «Մեր հայրեւնիք»ը առաջնորդութեամբ Եղիչէ գաւնայ Գատպարեանի։ Երգերէ եւ Հառերէ վերջ, Հ. Գ. Դ. Ամերիկայի Կեղբ. Կոմիտէին կողմէ յարողութեւն մաղթած է ընկեր Յով Հ. Տէր Յովհաննեսեան։ «Հայ Երիտ. Դաշնակցութեան կորը. Վարչութեան գարտուղաթ ընկեր Մ. Գօղոյեան (Ընգլ Գօգօ) ոգևորեց մեղ երբ ըստւ որ անցնող տարուան ընթացքին 365 նոր անդամներ են աւելցած ուխ տերու վրայ. անդամներու Թեւր ներկայիս, 1840 է։ Այսօր, կազմակերպութեւնը իր անդամներն ամերիկեան դինհալ ուժերուն մէջ ունի 758 ընկեր եւ այլ աստիճաններ ուներ։ Մեծ է Թիւը անոնց , ուրներ բաղմաթերն և նրահանաներ, ըստւ ան, «Մեծ է Թիւը անոնց, ուրմեր բաղմերինիա, ըստւ ան, «Մետ իր մասնակցութեինը րերած է նաեւ պանաերու (դահատոմա) վաճառանան արչաւներուն եւ, կրցած է, ամէն անդամ հարիւր կազարութ աղլարներու արժողութեամա դանաատոմա ծախնել»։ րիւր Հազարաւոր տո գանձատոմս ծախել » ։

WULUUNCE SUCETURAL

Վիին, (Յառաջ).— Պատերազմեն ի վեր, այս տարի առաջին անդամ բլլալով տոնուհցաւ «Խանատոր» ի արչաւանդին 49րդ տարեղարձը, նախաձեռներակի և 6. Դ. Վիենի կոմ իտեին, 22 Յույիս հիրակի։ Առաւստեն սկսեալ, մեծ բազմութիւն մը բեռնաւորուած դանազան ուտելիչներով կը դիմեր դեպի դալոր։ Կես օրուան ճաչը հայի տուա իրաարանակու և արդեւ վերջա - ցած, հանդիսականներուն մէջ ծայր տուա խրախոնանոր, սկսան երգել, արտի և սուստճանա։

ցած, Հանդիսականններուն մէջ ծայր առւաւ իրաի-ձանըը, սկսան երդել, պարել եւ գուարձանալ։ Ժամը 3 ին ընկեր Պ. Մանուկեան բացաւ Հան-դեսը եւ Հրաւիրեց ներկաները միասնաբար երդել «Կարկուտ տեղաց»ը։ Յետոլ կարդով արտասանե-ցին Օրիորդներ Ա. Ուղունեան եւ Ս. Մաթոսեան, ձեներդեցին Օր. Ա. Կարապետեան, Տիկիններ Ճնտրյեան (Փարիդէն) եւ Կարապետեան (Տէսի-ձեն)։ Հանդէսին աւելի մեծ փայլ տուին Կապոյա խաչի սանուհիները Հայկական երգերով եւ պա-բերով, առաջնորդութեամը Տիկիններ Ա. Խաչիկ-ետնի եւ Ա. Մաղաջնանի։ Ամէնեն վերքը խօսը ա-ռաւ ընկեր Ս. Գարուստեան որ բացատրեց օրուան տօնին իմաստը։

Հանդէսին պաշտօնական մասը հաղիւ Թէ վեր-Հանդեսին պարտոնական մասր հադիւ Թէ կեր-ջացած, ծայր տուաւ ընդհանուր ուրափութիւնը։ Տարէց եւ երիտասարդ իրար խառնուհցան, խաղե-թը եւ երդերը իրարու կը յաջորդէին։ Ներկաները մէկ տեսարանէն միւսը կը վաղէին։ Ի տես այս բոլորին միտըս ինկաւ Ս․ Տիրամօր վանըի ուիտա-դնացութիւնը (Կայծեր)։ Ներկաները դաստէն հե-ռացան երը այլեւս մութ էր։ — Գարունի 经政机规则是基础规则所以实现限权和规则的政策的政策的国际国际政策和政策和国际国际国际国际

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ (4ին դանձումներ)

ΦԱՐԻՁԷՆ՝ Տաջէսհան, Գագանձհան 750ա կան, Գլրձհան, Ալէմ չահ, 1000ական, Մինասհան
750, Ե. Թագւորհան 400, Կիւլպօլհան 1750, Հ. Բ.
Հ. Մ. 750, Հաժիճանհան 750, ԳայԹարհան 400,
Նազարհան, Փափադեան 200ական, Թօջախլեան,
Տիկին բոժէրհան, Խայիկհան, Հոդաանհան 750ական, Մելիջհան, Քիւրջձհան, Տիկին Փափադեան,
400ական, Փիւսկիւլհան 200, Գարահան 200, Ներկարարհան 750, Աժիրիանհան 750 ֆրանջ, ՄԱՐՍԷՑԼԷՆ՝ Թորոսհան 200, Գեորգեան 400, Քիպբիթձհան 200, Փափադհան 6կր., Շաղձհան Ն.,
Շադձհան Β. 750ական, Պօդոսհան, Քէջեհան,
Ծառուկեան, Փիրանհան, Մարաչլհան, Տիկին Գաբիպեան 400ական, Միրանհան, Ծերժերնան Հ.
հանհան Ա. Χաշձհան, Մարաչլհան, Տիկին Գաբիպեան 400ական, Անիրջեկեան 750, Օտապալ հան 750, ՍԷՆ ԼՈՒԻ՝ Փափադեան 200 ֆրանջ ։

CLARPAULUUU UBU JANANA

Onnumu 5/10, tunin 16/10, Parc de Sceauxh 15/2, uninunun 6/10, tunin 16/10, Parc de Sceauxh 15/2, uninunun 16/10, tuninun 16/10, tuninun 16/10, tuninun 16/10, tuninun 16/10, parc de Sceaux, Orateurs.— ANDRÉ LE TROQUER, Président du Conseil Municipal de Paris, et LEON BLUM, Directeur Politique du Pouvillières. Politique du «Populaire»

Ut Pro .- Ligne de Sceaux. Prul Sceaux hud
Parc de Sceaux:

WULUUNCH SUPERUPARE UNPAR L. B. T. Luլանոհ Քրիստափոր ակումեր կազմակերպած Է դալտահանդէս մը կիրակի, 5 Օդոստոս, Soyons, ընկեր Երուանդի ադարակը։ Կը խօսի ընկեր Մի-սաք Միրզէ։ Գեղարուեստական ձոխ բաժին։

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN : 17 , Ree Damesso 19

oren-bro

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonds en 1925 R.C.S. 376.286

pueceeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ. -- Տար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրաևը:

Vendredi 3 Août 1945 Ուրրաթ 3 Օգոստոս

db. SU. h - 160 Année Nº 4469- Lap 2pomit ph. 98

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՍԱՄՍՈՆ ԽԱՆ (Ս Թադեոսևան)

Հսկաներէն մէկն ալ ինկաւ, Սամսոնը։
« Մամսոն իան» անունով ճանչցուած էր ան ամբողջ Վարսկաստանի ու հարեւան երկիրներու մէջ։ Գիւղատեր մը չէր, ոչ ալ պետական պաչ - անհետյ մը որ «Խան» մակրիր կր կրէր։ Յանդաւորը ինջ չէր, այդ անունը կրելուն համար։ Ժողովուրդը ինջ էր աուած այդ տիազոսը, այն ալ պարսիկ ժողովուրդը։ Եւ ասանեակ տարիներ, Սամսոնը «Խան» կոչուած էր նաեւ պարսիկ թարձրաստիճան պաշտնեաներու, իսաներու, մաաւորականունեան եւ յեղափոխական կաղմակիրպուհեան կողմէ։
Ծնած էր Աղուլիս։ Իր մաերիմները կ՛րսէին որ՝ Քրիստափոր Միջայէլեանի ջրոջ աղան է, բայց ենջը լուռ էր այդ մասին։
Գիտեմ սակայն որ մնած էր Քրիստափորի կեղափոխական չունչով, իւրացնելով միաժամա - նակ Ռոստոմի եւ Հաւարեանի առանձնայատկու - Քիւնները։

հակ թոստուր ու Համարսասը առաջությալ Քանի մը տարի հետևւած էր արհեստագիտա-կան դպրոցի մը։ Յետոլ, դեռ չատ երիտասարդ-տարիջի մէջ Հ. Յ. Դաչնակցութեան տրամա -դրուելով, անցած էր Պարսկաստան, ուր եւ մնաց, աջնեցաւ, ծառայեց անձնուիրարար։ Ձոհաբերուաջնեցաւ, ծառայեց անձնուիրարար։ Հոշաբերու-Թեան տիպար մր դարձած, սերունդներ պատրաս-տեց, յեղափոխանկան թագմաթեւ՝ ձեռնարկներու իր գործօն մասնակցութիւնը բերաւ եւ վճռական դեր կատարեց, հօթանասուն Հազար Հայ եւ ասորի աղդաբնակչութիւնը թերջական ստոյգ կոսորածէն աղատելու Համար։ Այս առթեւ կորսնցուց իր երի-տասարդ կինը, Համասփիւռ, դոյքերը եւ ամբողջ Հարստութիւնը։

տասարդ կինը, Համասփիւռ, գոյջերը եւ ամբողջ հարստութիւնը։

Վերջին տարին հիւանդվախ վիճակ մը ուներ։ Խանասորի արչաւանջի պատրատութնան օրերուն, Սամունը Հ. Ֆ. Դ. Ծաւրիզի դինադութնան օրերուն կարներ աշխատակիցներ և նոր հրացաններու չինութեամբ կր գրադեր ընկերներեն։ Ոչ միայն դէնքերու նորողու - թետմ բանի հանր կազմակերպական աշխատանըներու մէկ ծանր բաժինը իր դինն էր փաթերուած։

Ջինադործարանը Սայմաստի Ղալասար դիւղը տեղափոխուելեն ետջ, Սամսոնը դարձեալ դինադործարանըն այլաստանը։

Ծատ անցած Սամսոն այդ չրջանին մէջ մեծ ժողովրդականութիւմ ձեռջ բերելով, առաջնա կարդ հայ հրատեսնակ Սայմաստցիները մղելով ստեղծակալ Թուրջիոյ դանադան դաւադրութենանց։

Սակայն «երկանէ ձեռջ բերելով, առաջնա հարդ հայ թուրջին դանադան կարդ հայ հետաի հայ հայ հետաի հայ հայ հետաի հայ հայ հետաի հետաի այնանն տուած, իր մնայ եւ ամ բողջովին կը նունրուի իրեն վստահուած դործին։

Իր համ բաւր կը տարածուն Պարսիկներու, Թաքարներու եւ Քիւրտերու մէջ, որոնջ կը սկսին «Խանալին եր չենալ Սամսոն այդ չջջանին մէջ, այնջան կր բաղմանան եւ կը ծանրանուն իր պարտականան եւ կր ծանրանուն իր արդանան եր չթանի հայ հայանան եր արդանուն իր արդանան եր չրջանի ձեջ, այնջան կր բաղմանան եւ և կր ծանրանուն իր արդանան եր չրջանի հայ եւ օտար ընակչութնանց համար։

Եկող դայող նահանգնական են կուր անդամա անոր կորեներու և իր դեմելն։

Ծանալն չի ակորներ և չասա անդամ անոր կորեներուն կր դեմելն։

Ծանալն չի անասերի հանրիներ տեղական դատարաններու մէջ անորիներ անդական անոր կարութնան իր դարուն եր դեմերն եւ չասա անդակն անորվան անոր կորուհ եր դերական չին եւ չասա անդամ անոր անդական անորուն կը դեմելն» և հարդիրներ անդական անոր կարութնան իր չանարին եր չանարին եր չանարին եր չանարին եր չանարին եր չանարուն կր դերական իր և անդարանին եր չանարուն եր չանարուն իր դերական անոր կորուն եր չանարուն եր չանարուն իր դեմենանց հանարում կր չանարուն իր չանարուն իր չանարուն անդարուն կի չանարուն իր չանարուն չանարոր հենիանը հանարուն անդարուն անդարի հենիանուն իր չանարուն անորում անդարուն անդար և հենիանուն իր չանարուն անորուն անորու

Հանաւրա Ղարչեն:

Մասմորնի դերը մեծ է նաև. Պարսկաստանի սահմանադրական պայքարին մէջ։ Դեռ 1909ին մրուած ազատադրական կռիւնե-րուն երբ ճակատներու վրայ կը դոհուէին մեր Զուլումաթնները եւ լատ մր թանկադին ընկերներ, ամենածանր եւ կարեւոր դերը Սամսոնին վերա -

Գաղանիը չէ այլեւս, որ Հ. B. Դաչնակցու -Թիւնը Եփրիմներով, Նիկօլ Դուժաններով ու Սամսոններով կատարուած աչխատանքին չնոր -Հիւ, մեծ զարկ տուաւ միապետութեան տապալ -ման եւ Պարսկաստանի սահմանադրութեան հաս -

0րինակելի յեղափոխական գործիչ, վարչա -Հայ մը ըլլալէ զատ, Սամսոն կրթական, դէտ Հայ մը ըլլալէ զատ մշակութային դործիչ էր։

Սալմաստի տասը Հայկական դիւղերէն Ղա -լասար, Փայաջուկ եւ ՀաֆԹվան դիւղերը ունէին սեփական Թատերասրահներ եւ հարուստ դրադարաններ, իսկ տասը Հայկական դիւդերը ունէին ի-րենց կանոնաւոր երկսնու, երկդասեան դպրոց -ները ։

Ժողովուրդի եւ ուսուցչական կազմերու գօ թաւոր կապը Սամսոնն էր, իսկ 1909ին ան արդէն շրջանային տեսուչ էր։

իր օրով վախսունէ աւելի ուսուցիչ - ուսուց-չուհիներ կը պաչտօնավարէին տասը դպրոցներու մէջ, ուր կը տիրէին մանկավարժական առողջ

դարձած ուսուցիչներէն ժանկավարժական առողջ
ներեն եւ ի վերջոյ իր շունչին տակ փորձառու
ներեն ուսուցին երեն ապետական անդրահետ
հարձած ուսուցիչներեն էին իրորհրդային Հայասսորչը եւ ի վերջոյ իր չունչին տակ փորձառու դարձած ուսուցիչներէն էին խորհրդային Հայաս-տանի երբեմնի դործավար Ա. Գուլոյեան եւ ու -րիչներ :

Սամոսն ջերմ կողմնակից էր նաեւ Հայ -ջրաա-

Սամաոն չերմ կողմնակից էր հանե հայ շրրատ-կան բարեկամութեան։ Սօմայի չրջանի ջիւրա ցեղերը յաձախ կ՚ար-չաւէին Սարմաստի եւ նոյի դիւղնրու վրայ։ Օր ցերեկով կը ջչէին նախիրներ եւ հօտեր, կը կո -ղոպաէին տուները եւ կը սպաններն բնակիչները։ Պարսիկ կառավարութիւնը անգօր էր դսպելու այդ

Սամատիի գեռատես եւ խոգեմ այիատանջներով, այդ ցեղերը բարեկամ դարձան եւ գայ ու ոլարոկատին այիստանջներով, այդ ցեղերը ընդմիչա ապատեցան ջրթատական մղձաւանչէն։ Գարոիկ եւ Քիւրտ աչուղներ տասնեակ մը երդեր կ՚երդէին, նուիրուած Սամ -

սոնին։
1917ին երը Ալի - Իշսան փաչան Վանեն, Նուրի փաչան Ռեւանդուգեն Պարսկաստան մտնելով,
հրաժան ստացան կոտորել Հիւսիսային Պարսկաստանի ջրիստոնեաները եւ յառաջանալ դէպի Երեւան ու Վէհրպ փաչայի հետ պաչարել կովկաստհայ չրջաններ եւ ընաջնջել Հայերը, Սամսոնի նաիսաձեռնութեամբ Սայմաստի եւ Ուրմիոյ մէջ կագմակերպուեցան հայ - ասորական վաչտեր: Հայ ասորական բարեկամութեան եւ համադործակցութեան ամենագոր կապո դարձեայ Սամոն և և

նեան ամենազօրեղ կապր զարձեալ Սաման էր։ Այս Հարեւանցի տողերը Հազիւ Թէ գաղափար մը կուտան ոգրացեալ ընկերոջ կետնչի եւ գործի մասին։

Ա. Մ. ՏԱՐԱԳԻՐ

bulimunrh surbnuran

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, 31 Յուլիս.— Հ. 6. Դ. Վարուժան կոմիաէն դաչաահանդէս մր սարջած էր, կիտան կոմիաէն դաչաահանդէս մր սարջած էր, կիտանի օր, հանասորի տարեղարձին առնիւ, Փոն
նանժենի ընդարձակ դաչանն մէջ։ Մօտ երկու
ծառերու շայեր, խումբ խումբ իրննց տեղերը դրաձառերու շուջին տակ։ Հանդէսին նախադահը,
ընկեր ԱՇՀժեան բացումը կատարեց «Կարկուտ
տեղաց»ով։ Օրուան բանախօսն էր ընկեր
Արմ Գույումենան որ ջանի մը դեղեցիկ խոսջերով փառաբանեց հանասորի արժէջը եւ մեր հերոսներուն բաջադործունիւնները։
հաշտահանդէսին մինոլորաը աւհլի տաջցաւ,
հոր յայտասարուեցաւ նէ՝ մեր մէջ կը գանուի
Շաւար Նարդունին, «Ջափահաս»ներէն Ա. Գարիկեանի հետ։ Ներկաներու փափաջին վրայ, երի-Uto BUUNE, 31 Bullou - 2.6.7. Lupate

բիկեսնի հետ։ Ներկաներու փափաքին վրայ, երի-տասարդ- գրավետը երկու խօսք ըրտւ, ծափերու մէջ.— «Ես բանախօս չեմ, քայց Սանասորի տօնին ստենիւ, կ՝ուղէի որ բոլոր դաղծահայերը, հեր հերոսներուն դիչատակը աւելի լաւ պահելու հա -մար, Հայոց լեղուին պինդ փարին, լաւ սորվին, որովհետեւ բեղուներու Թադուհին է, Հայոց յե -վողական երդեր եւ «Գըճինկօ»ն։ Ուղերձ մր կար-կողական երդեր եւ «Գըճինկօ»ն։ Ուղերձ մր կար-դաց ընկեր Ա. Տէմիրճեան, եւ դեղեցիկ ձայնով «Հայաստան»ը երդեց Պ. Ստեփան Գօղոսեան, Փա-լիզէն։ Դալսահանդեսը ուշ ատեն՝ ժողովուրդը դեռ Սանօ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

լևՎԱԼ ԿՈՐՈՃԱՑ ՖՐԷՆԻ ՄԻՋ

Նախկին վարչապետը, որ Աւսարիոյ մէջ Աժերիկացիներուն անձնատուր ըլլալէ վերջը յանձ - հուած էր ֆրանսական իշխանունեանը, Պուոժէի օրակայանը Հասաւ չորեջչաբնի իրիկուն, իր կնոջը հետ։ Առաջին անգամ օրանաւէն գուրս և - լան երկու ֆրանսացի սպաներ, եւ դիրջ թունեցին դրան երկու ֆրանսացի սպաներ, եւ դիրջ թունեցին կարմրած, Թէեւ կր հայուր։ Իր հաեւէն իջաւ Լավալը, կորաջամակ, անձար չէր նայեր։ «Տէյլի Մէյլ»ի թղթակիցը, որ իրթեւ ականատես կը նկարադրէ այս անցուղարձր, կր դրէ թե իր կեպած տեղէն ո եւ է մէկր կրաար սպաննել կարձնաւորը եւ փախչիլ։ Նախկին վարչապետը, տեսնելով որ շրջապատուած է բաղմածուի պատան ուր հուրարարհին վարչապետը, տեսնելով որ շրջապատուած է բաղմածում ուր և էր դեր արանում արում անին կարարում է ըր վենայան հարդան հարդահուն վայներին հարդաած մարդատան և իր զիմայն ելինով, յայսարարհը,— «Կը ձնրաակարի ձեղ կանուն օրինաց»։ Հարցաջննիչ դատուոր ՊէԹէյլն էր, ան որ առաջին անդամ հարցաջննած էր փեժենը։

Ցետույ տէր եւ տիկին առաջնորդուհցան կառաջի մոր տուջեւ, ուր պաշտնեաները յայանեցին թեր իրարմե պետի ըսժնուին։ Տիկին Լավալ Հրաժետ

ցարսուս էր Գերերը։

Ցետոյ աէր եւ տիկին առաջնորդուհցան կառըի մր տոջեւ, ուր պաշտօնեաները յայտնեցին թե իրարմէ պիտի դաժնուին։ Տիկին Լավալ հրաժեշտ առաւ համրուրելով իր ամուսինը։ Եւ երկութը մէկ ջշուհցան Ֆրենի բանտը, ուր Լավալ կը գտնուի մասնաւոր Հոկողութեան տակ։

Շատ Հաւանական է որ Լավալ Հրաւիրուի Փէ-Թէնի դատավարութեան , իրբեւ վկայ։ Դատը յե-

ՎԷԿԱՆ ԵՒ ՌԷՆՕ ԿԸ ՉԱՓՈՒԻՆ

Եթե զինադադաr չկնքեին...

Ջօր . Վէկան չարունակելով իր յայտարարու-Թիւնները, ըստւ խէ 1940 Ծունիսի այդ ճակատա-գրական օրերուն, երբ ինք դինադագար կ'առա-ջարկէր, հինդ - վեց միլիոն ժողովուրդ կը խուժէր ղէպի հարաւ, ահաւոր անկարդուխեան մը մէջ, խառնուելով բանակին;

խատւնուհլով բանակին։

— «Ցունիս 16ին իրիկունը, Փօլ Ռէնօ Հրաժարևլով, կ՝առավարկէ Հանրապետութեան նախաբելով, կ՝առավարկէ Հանրապետութեան նախաբելով, կ՝առավարկէ Հանրապետութեան նախաբելով, կ՝առավարկէ Հանրապետութեան նախաինս որ Փէթէնի անձն կտուավարութեւնը։
Այս պահանքը դրած ատեն դիտէր խէ դայիք իշհանութեւնը դենադադար պետի իննդրէ։ Գարձն
Հաւատացէջ, ինծի համար չատ աւելի տաժանելի
էր դինադադար ինկրել քան ուրիչի մը համար,
ցած եմ Գերմաննդրուն, հեղերնաի մէք։ Պատկոկ
մասին կը խօսին եւ անձնատրութերւնը անպատիւ դործ է բանակին համար, ազգի մը համար որ
դինուորական փառջեր պարզեւած է Ֆրանսայի։
Մեր դինուորական արդարադատութեւնը մահադինուորական կառջեն Հրանատորին որ
անձնատուր կ՝ըլլայ բաց դաչտի վրայ։ Ըսին թէ անձնատուր կ'ըլլայ բաց դաչտի վրայ։ Ըսին Թէ արտօնունիւն տրուած էր ինձի։ Խոսեցան նոյնիսկ Եէ մառէչալ ՓէԹէն փորձած է համողել դիս։ Այդ եր հառեչալ Գեխեն փորձած է համողնել դիս։ Այդ-փորձը չէ հղած, այդ-արտծութիենը էէ արուած։ Բայց եխե մառեչալ Փեխեն կատարած ըլլար այդ-փորձը, եխե այդ-արտծուխիւնը ինձի տուած ըլ-լային գրաւոր եւ ստորադրեալ, ես պիտի մերժեի։ Երբ Դաչնակիցները որոչեցին հարԹել Գերմա -հիան, Է՞նչպես սահմանեցին բանաձևւր,— ան -պայման անձնատրութիւն։

պայման անձնատրութիւն։

Մնաց որ, անձնատուր ըլլալ՝ կը նչանակեր մէկ անդամեն թշնամիին յանձնել երկիրը, դեր - մեկ անդամեն թշները, դեր - ման մարզպետ մը կամ Ֆրանսացի մը՝ միեւնոյն հաս մարզպետ մը կամ Ֆրանսացի մը՝ միեւնոյն հւս ոչ բանակ, հետեւարար ոչ մէկ հնարաւորութիւն, տարմանիւթը ծածկելու. թոլոր մարդկային եւ անտեսական ադրիւթները թշնամիին ձեռըը, անմիկապես ուրիչ իսութով հետասանի կամ Հոլանտայի վիճակը։ Մինչդեռ դինադադարին չնորհիւ — նաւատորմը եւ կայս - բութիւնի այաննելու պայմանով — աղատ շրջան մը կ ունենայինը, ֆրանսական կառավարութիւն և կայսեսնինը, անձենը այանները, անաաները, պատել աստի համարական հուրը, դահեր հետանի գորուն շնորհիւ համարութիւն և կայանները, ամեն միջոց պատարաստել ապագայ դէպգերույ

30,000 գինուսը ունեինը Սուրիոյ մեջ, 120,000 Հիւս Ափրիկեի մեջ։ Ցամաք ելած ատեն Դաշնակիցները գտան ազատ Ափրիկե մբ եւ ափրիկեան բանակ մբ որ պիտի կուսեր մինչեւ Դանուր։ Դեր-մանները յետոյ չատ փորձեցին ձեռը դարնել Հիւս Ափրիկեի կառավարունիւնը կրցաւ դիմա-դրել դենլով դինադադարին վրայ։ Մառեչալը մեր-ժեց ստորադրել ծարյանի պայմանադիրը (1941 Մայիս) որ կարդ մր իարիսիներ կը տրամադրեր եւ գոր ես ալ պիտի չդործադրեր, իրրեւ ընդե պատուրցակ»։

Զօրավարին յայսարարութիւմներէն վերքը , Նախագահը հարցուց թէ դինադադարին ատեն չէ՞ ըսած,— «Անդլիոյ վիզը պիտի ոլորուի վառեակի մը պէս, երեջ ամիսէն»:

ար պես, հրեջ ամիսէն»։

Չօր. ՎԷկան.— Երբեջ այդպիսի դան չեմ բատծ. բայց չեմ ալ յայտարարած Թէ անգլիական յաղթանակը ստոյգ է։

Նախագահը.— Երբ 1942 Նոյ. 11ին Գերժանևերը անդան սահմանագիծը, ի՞նչպէս կը դացատրեչ որ մասէչալը կը բաւականանար դրելով Հիթլէրի.— «Կ'արձանադրեմ. կը խոնարհիմ ձեր որոչան առջեւ.

Փեթեն բնուսնը կը բանայ

Մառէջալը — Ես չեմ ըսած ձկը խոնարհիմ»։
Այստեղ պաշտպան փաստարաններէն մէկը
դիտել տուաւ Եէ հարաւ Ֆրանսայի դրաւման
դեմ բողոք եղած էր անԹելոմ է
Ջոր Վէկան —Ես Քան էր մէկ տարիէ ի վեր,
Հիւս Ափրիկէի պաշտսես արձակուած ըլլալով
Գերմաններու պահանջին վրայ։ Մտոէշալը կանչեց եւ կարծիքս հարցուց . Եկլադրեցի որ բողոքէ,
հնչ որ եղաւ բայց Լավալ, մառէշալին չար ոգին,
վերադառնալով ՊէրիԹէսկատրնեն, դադրեցուց
բողոքին տարածումը անձելի միջոցաւ։ Այն ատեն
ես պահանջեցի որ դադրեցնեն Ամերիկացիներուն
դեմ բացուած կորել։ Այս հրամանը արդեն տորուած էր ծովակալ Տարլանի որուն հետ կր Թըդ ԹւնամուԹիւնները իրրեւ Եէ կը չարունակուէին,
դինամուԹիւնները իրրեւ Եէ կը չարունակուէին,
դի նաեւ որ նաւատորմը ծովուն բացերը ելլէ բայց մտիկ չըրին, չեմ դիտեր ինչու»։
Նախագահը — Մառէչալը ձերբակալնել տը -

րայց ստրվ չրրիս, չես կրտար րոչութ։

Նախագահը — Մատեչալը ձերբակալել տը ռւած էր «չար ոդին» (Լավալ։ Ցետոյ ինչո՞ւ նորեն
կանչեց եւ իր համաձայնութիւնը յայտնեց անոր։
Ձօր. Վեկան — Ես կառավարութեան մէջ մրնացի միայն ինը չաբաթ։ Ձեմ կրնար որ եւ է բացատրութիւն տալ։
Երդունալ մբ — Դուջ նամակ մը ստացա՞ջ

40p . mp 40150:

վեկան... Այր, ստացայ եւ պահեցի (ծիժաղ-ներ)։ Նաժակը կր վերջանար հետեւեալ բառերով. « Յարդանըներս ձեղի, եխէ ձեր պատասխանը «այր» ըլլայ։ Արդ, այսպէս չեն գրեր ինժի։

«այո» ըրայ։ Երդ, այրացն շոս գրոր իսսի։
Դելով, դօր. Վէկան պատմեց ին ինչպես 1942
Նոյենքսեր \\ին մասելալեն բաժնուհելե եւ Լավալի
հետ տեսակցելէ վերջ ձերբակալուեցաւ ես-կանև
որու կողմե, Վիլիեն ջանի մը մղոն անդին, եւ անմիջապես Գերմանի

Հարց - պատասխանիները չարունակուեցան ։

Երդուհալ Հարդարապետ մը Հարցուց.
— Ի՞նչ կը խորհիջ մատէչային ահռելի դաւա-Տանունեան մասին. ան չէ՞ր որ հրաման տուաւ կռուիլ մեր դինակիցներուն դէմ Սուրիոյ մէջ, Հիւս. Ափրիկէի մէջ։ Որովհետեւ այս է ամրողջ

2. 20p. ՎԷկան.— Ամբողջ դատը հետեւեալն է, — դինադաղար կամ անձնատրութիւն, Ամէն պա-րաղայի մէջ, չէջ կրնար ինձի բսել տալ թե մա-ռէչայը դաւաձան մըն է։ Իմ խիզձո կը մերժէ բսել այդ դանը։

Մառեշալ Փեթեն — Երբեջ այնջան ցաւտծ
լեժ որջան այսօր՝ ականիս ծանր ըլլալուն Հաժար
լեժ որջան այսօր՝ ականիս ծանր ըլլալուն Հաժար
լեժ պատասխանի պատառիկներ, բայց չեժ կրըլեժ պատասխանի պատառիկներ, բայց չեժ կրըլեժ պատասխանի կապել խոսակցուժիւնը։ Հետեւտբար չեժ կրնար ժասնակցիլ։ Սակայն, որջան
կրցայ հետեւիլ պօր. Վէկանի, որովհետեւ շատ
ժօտն եժ, կը Թուի Թէ ամբողջովին իժ վարդապետուլ ծանս կը հետեւի։ Հետեւարար, կրնայի ուժտալ անոր, եԹէ կարենայի խոսջ առնել։ Շատ կր
ցաւիժ որ այդպես չրրի։ Ձօր. Վէկան վատահելի
որեի մըն է. ան դինուորական ինուիրները կր ըննէ
Տշրրտօրեն։ Szypmont's:

Մասեչայը հրկու անգամ եւս խատնուհցաւ խասակցութենան, նախ հարցում մր ուղղկով գօր- Վեկանի՝ կրակր դադրեցնելու մասին, յետոյ, հրր Փօլ Ռենս կր յիչեցնելու 1940 Մարտ 28ի դաչինքը Մարեյչելու ձեզի չրատ՝ ւ. « Ֆրանսան չենը մեղադրեր ենէ դինաղադար խաղբե, չենը ուղեր այս արարեկամ երկիր մր այս վիճակին մեչ իլնայի, կամ ասոր պես բան մր։ Լաւ չեմ յիչեր։

եւ Փօլ Ույնոյի միջևւ, ինչպէս եւ նախկին վարջապետին եւ պայտպան փաստարաններուն միջև։
Այս առեխւ թուական կծու բառեր փոխանակուեցան և դօր. Վէկան յա յանապես բարկացաւ, եր գեմն կնելով դիմացինը, երբեմն քրջիջներ արձակելով, — ԳՐԳԳԳ. Ուին և ուղէր ապացուցանել Թէ գօր. Վէկան սպարապետութիւնը ստանձ ծեց, քաղաքական հարձատրութեան միջերուն արև Հանրապետութիւնը ստանձ անձատրութեան միջերու և Հանրապետութիւնը կործանելու Համար։ Այս ակնարկներուն դէմ բողջներ եղան Փէ Թէնի կուսակից ունկնդիրներու և փաստարաններու կողմ է։ Վէկան բացազանչեց բարկանայի.

րարկանայի .

— Փօլ Ույսօ մասելալ Փերելը պաշտոնի երթաւիրեց անձկունեան պահու մը, երբ իր վարա
ուսերը անկարող էին տանելու իշխանունեան
ծանր բեռը . իշխանունիւն մը դոր ստանձնած էր
անյադօրեն : Երբ մարդ անյադ է իշխանունեան
համար, պետք է անյադ ըլլայ նաեւ պատասխա հատուունեան համար : Ամենամեծ ոճիրը դոր կառավարունեան պետ մը կրնայ դործել եղերական
պարագաներու մէջ, հաստատակամունեան պա կան է : Փօլ Ույսօ խուսափեցաւ պատասխանա տուունենն եւ հիմա կ՝ուղէ դաւանան ներկայա ցնել մեզ, մեդի պես մարդիկ...

Furh ylyminiphialitr եւ ծանւ մեղադրանք վր

Այս ժենաժարտեն վերջը, լսուեցան այն վկաները որ պետի խոսեին ին նարտա Փեթենի։ Նախ կարդացուեցաւ Վիլիի աժերիկեան դեսպանին ծովակալ Լեհիի յունիս 22 թուակիր նանակը համակը, ուղղուած ժառեչային եւ դեռ նոր անոր ձեռջը հասած։ Նախկին դեսպանը կ'ըսե թե 1941 Յունուարեն ժինչեւ 1942 Ապրիլ, երբ ինջ Վիլի կրդանուեր, Փեթեն միչա «այն ջերժ յոյսը կր յայտեր ինչ ինչ արև արասողը պետի չախջախուհ եւ դանարան առիթենրով, կր դործեր Առանցջին բաղծանարներուն դեժ եւ Դաշնակիցներուն նպաս տաւոր եղանակով»։ Յետոյ կ'ըսէ թէ հառեչային ջանջերը կր չլատուելին, որովհետեւ կր վախնարու ին ժեն նեղութիւններ պատճառել։ Խոստովանելով հանրերծ ժե ժառեչային «գլխաւոր նպաստանել ինսութիւններ պատճառել։ Խոստովանելով հանրերծ ժե ժառեչային «գլխաւոր նպաստան եր ժենութիւններ պատճառել։ Խոստովանելով հանրերծ ժե ժառեչային «գլխաւոր նպաստան եր հրանաայի չր հարդին արևինը ընհլու» դիրջ ժեր ինթեր նարաայանը է հատարական եր հարդինը ին դիրումներ ընհլու» դիրջ ուղաժառերեննը, դինուորական արժանարիը կինութանինը, դինուորական արժաներները, որ փառարաներութիւնը, դինուորական արժաներները, որ կորա արևին հեն հինչնւ ռազաղությելը բրալին կարժարաներն հեր հային հինչնե ռազավաղության հեր հայիսանայի ապա տավուան յիչատակները, դինուորական վարժարաներն հինչնւ ռազմադալա։ Վկան կեր ժամ խստնել կիրն երբակացուց ժէ «մատեչայը ըրաւ ինչ որ կրնար, փութացնելու համար Ֆրանսայի ապա տագրումը»։

տավրուժը»:

Երկրորդ վկան, զօր ծոռժ, Վէկանի աջ Թևւր որ հրաժանատարն էր Հիւս Ֆրանսայի բանակքն ևւ որ յետոյ միացաւ Դիմադրական Հականին, նոյնաէս մնահատեց Փէնենի ջաղաջականունիւնը ևւ հաստատեց Վէկանի կարծիջը Եէ «անկարելի էր» կռուիլ կամ որ եւ է իրական դիմադրունիւն կատարել Հիւս Ափրիկէի մէջ, 1940 Յունիսի եղիրական օրերուն։ Վկան խոստովանեցաւ Եէ հրական օրերուն։ Վկան խոստովանեցաւ Եկրը Դաչնակիցները դօրջ հանեցին Ափրիկէ, ինջ ջանաց համողել Փէնենը որ հեռանայ Ֆրանսայեն ևւ Դաչնակիցներուն միանայ, բայց մառէչալը յամառօրէն մերժեց, ըսելով Եէ իր պարտականութնիւն է Ֆրանսա մնալ։

Երրորդ վկան եկած էր Դիմադրական Ճակա-աէն, «դեր - դնդապետ Կոէկուառ», բուն անու -նով՝ Պէրնառ Շօտէ, որ ցցուելով մառէչալին դէմ, պոռնկաց.

դեմ , պոունկաց .

— « Այս մարդը Գերմաններուն յանձնեց բանակի ռազմիկներ առանց Համապեստի , որոնջ բոլորն ալ ենննակայ էին մահապատիժի ։ Կրնա՞ , ուրոնալ ինչ որ կր կառարէին իր անունով ։ Ան կը չնորհաւորեր այդ արարջներուն հեղինակները ։ Շջանչաններ կր բաժներ անմեց դահիմներուն ։ Թուլոնի նաւատորժը կրնար ծովուն բացերը ելև և ապատիլ ։ Հրաման տուա՞ւ ։ Նաւատորժը ոչնչացաւ պարապ տեղը ։ 1943ի ելմոացոյցին մէջ 80 միլիոն ֆրանջ սահմանուած էր լեղերնականներուն, 90 միլիոն ալ «միլիս»ին ։ Աւևլի ջան 232 միլիոն դարդանի վարկ ի՞նչ բանի համար ։ Բայց ասոնջ Փէնկեի ամէնկն մեծ ոճիրները չեն ։ Իսկ կարծիչով , իր ամենկն ժանա ունիրն նղաւ իր հը աստեց Գեթեի ամենեն ծանր ոնիրսնիր երա։ Իս կարծիչով, իր փառապսակով կուրցնել Ֆրանսացի ները որոնք խարտելով դարձան օժանդակները թշնաժիներում։ Այս մարդը այսօր պետք է ծունկի գայ եւ ներողութիւն խնդրէ Ֆրանսային, իր գլուան վետ ատրե ասան...

երողե։ Հրութարակը դեկմի մրրեսվ պետա - իրո 1/էր առակը անարարակը հել արարան հերական ընհան արասանը արտակիր ցաշութարային ընթու - Հրութարան արասանը հերական արասանը հերական արասանը արասանութարան արևութարան արևութա

Zun Urhlibrni hulinkun

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՕ.— Հայ Արիներու խում բր
կազմակերպած էր հանդես մը, անցեալ կիրակի
կեսօրէ վերջ ընկեր Մ. Եղիազարհանի «Ադատ »
սրահին մէջ։ Սկած էին նաեւ Փարիդէն եւ Շավիլեն Արիներ։ Ժամբ 3ին չրջանապետ Փանսոկի
խստեցաւ բանակումի նախապետ Փանսոկի
աշխատանջներու մասին։ Օդոստոսին Փարիդի
որջանէն կր մեկնին 40 Արիներ։ Ամիս մր մոռնալով բաղաջի ժխորը, պիտի ապրին բոլորովին էթենց միշոցներով, ազատ անտառներու մէջ։ Թէևւ
բատեր կ՝ուդեն բանակումի երեալ, բայց երկաԹուղիի ընկերութիւնը 40է աւելի տոմսակ չիսար։
Ֆետոյ սկսաւ Հանդէսը «Մարկեր ազատ իմ
հայրենիջ»ով։ Յաջորդարար երգուհցան «Ականչը
բացուկ իմ դայլուկ», «Սկաուտ Նուրհանը», Ցակոր հղթայրը, «Ննչեց ժանկիկ եւն.։ Տեղի ունեց
ցաւ Հայկական պար մը որուն մասնակցեցան նաեւ
ծնողները։ Ներկայացուհցաւ գաւեչու մր Արինե ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՕ .- Հայ Արիներու խումբը

ծնողները։ Ներկայացուհցաւ գաւեչտ մը Արինե -թու կողմէ։ Նիւթն էր երեջ Հայեր որ Ֆրանսա կուղան եւ բառ մը ֆրանսերէն չեն դիտեր։

կուդան եւ բառ մը ֆրանսերէն չեն դիտեր։

Շրջանապետ Փանոսիկի որինդը մեղ պահ մը փոխարբեց անտառներու մէջ։ Տիկին Գարաձեանի «Օյ պրձինկին», ընկեր Ս Միսագեանի «Գովջն Հայաստանին», Օր - Թ · Օդտանեանի «Վաթանի երգը» (Արովեանէն), եւ Օր · Շաջէին Կովկասհան պարը հանդեսին փայլ տուին։ Խմբապետ Ա · Ու - գունեան աճուրդի դրաւ բաղ մը, ձմերուկ մը եւ երկու կարկանգակ որժէ դոյացու 7755 ֆրանջ ։ Բադր նուիրած էր Տիկին Սարդիսեան, ձմերուկը նուէր դրկուած Մարսէյլի Արիներու կողմէ, իսկ երկու կարկանդակները ծնողներու կողմէ։ Սոյն դումարով վրան մը պիտի դնեն բանակումի Հա - մար— Լրասոս. *մար*— Լրատու

35,000 BPULF THROSE ZUUUP

ՍԷՎՈՍՆ — Անցեալ կիրակի տեղի ունեցաւ իանդավառ դինեձօն-Հանդէս մր ի պատիւ Պ. Հրաչ Սարդիսեանի, որուն անիտնջ Զանգերուն չնորհիւ համերայի մեր որուն անիտնջ Զանգերուն չնորհիւ համերայի մերորտ մր ստեղծուած էր մեր դեւ-դին մէք։ Ազգ. Միունեան մասնանիւդը արդր իտւերը անխահր հրաւկյած էր իր առաջին հանդերն։ Սրահը անրաւական կուղար եւ չատեր ոտւդի մնացած էին մուտքի դրան մօտ։ Սօսը առին յաքորդարար՝ մասնաճիւդի նախագահ Պ. Նշան Ադատեան, Պ. Հայկ Ադարէկեան, Շրջ. վարչու - Թեան կողմ է Պ. Պ. Գարակիւլեան եւ Ադատ Կերը վարչունեան կողմ է Դ. Պ. Գարակիւլեան եւ Ադատ Կերը վարչունեան կողմ է, Տիկին Մարմարեան նախադահ Տիկնանց Միունեան եւ ի վելջոյ Պ. Հրաչ Սարդիսեան որ իանդավառ Տառով մը չեչտեց հան Սարդիսեան որ իանդավառ Տառով մը չեչտեց հանահունեան կողմ է է որ եւ է կուսակցունեան, այլ կը ներկայացն է որ եւ է կուսակցունիան, այլ կը ներկայացն է ուժերու համագործակցու - նեան ողին ։

ձեան ողին։

Գեղարուեստական բաժինը ձոքս էր եւ այլադան։ Տիկին Արչալոյս Սարդիսեան իր անդուդական արտասանութիւններով յուղումի եւ իանդավառութեան անսնուանալի պահեր ստեղծեց։ ՕրԻրիս Պիւլպիւլհան դեղեցիկ ձայնով հմայեց բոլորը։ Ցաջող արտասանութիւններ ըրին Պ. Հրանդա
Քէօոէեան, փոջրիկն Ռօպէո Շահինեան։ Թառիստ
Արդար մէջ ընդ մէջ կը նուաղէր։ Հանդէսը վերջացաւ ուշ ատեն եւ հերկաները մեկնեցան դոհ
ապաւորութեան տակ։ Նորաբաց դպրոցի պէտ
բիսուն համար Պ. Հրան Սարդիսեանիկ դիչին չնորհիւ բացուած հանդանակութիւնը մեծ ընդունն
լութին դտաւ եւ դոյացաւ 35 հաղար ֆրանջ։
Հանդէսին ընթացքին կաղմուհցան մասնահերդեր
Տիկնանց Միութեան, Երիտասարդաց Միութեան։

FULL UC SAZAL

ՓՈՑՏԱՄԻ ԺՈՂՈՎԸ վերջացաւ չորեքչարին օր։ Արդիւնքի մասնն պայտոնական դեկոյյ մր այրտի հրատարակուն միաժամանակ Ուույննկնինի, Լոնտոնի, Մոսկուայի և Պերլինի մէջ։— Նախագահան Թրումին Փորժամուն գնաց, տեսակցելու համար Անդլիոյ Թագաւորին հետ։ Առանին անդամ է որ Անդլիոյ Թագաւոր մի ունկնոլու Թեան կ՛րն-գունի մայրաբապալեն եւ իր օրալատեն դուրս։

ՍՈՒՐԻՈՑ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ կառավարութնելով «մասնաւոր գօրախումընրը» (բնիկ դինուորներ), գօրահանչա մր կատարել տուին Պեյրունի մէջ։ Ուրեմն երկու երկիրները կ՛ունենան իրենց յատուկ րանակնորը։

։ դդժմիամադ

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ Յարութքիւն Քելեչեան կը փըն -տու իր աղդականը՝ Յակոր Գալվապեհան, Կեսա-րիոյ Էֆջերէ դիւղեն որ 1939ին Թուլոն կր դըա -նուեր։ Հասցեն — Haroutune Kéléchian, 129, Rue Gouraud, Beyrouth (Liban):

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN , 17 , Rue Damesme - 13°

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1926 R.C.S. 376,286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°): GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանք։

Samedi 4 Anût

Тшршр 4 Одпиили

dh. 8U.Ph - 17° Année № 4470-Նոր շրջան թիւ 99

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

ube bouse

ՑԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԱԼԻՔԸ

ժամանակի նչան մբ՝ Անգլիոյ երեսփ, ըն արուժեանց արդիւնչը։ Յեղափոխուժիւն՝ բարե արուժեանց արդիւնչը։ Յեղափոխուժիւն՝ բարե բական օրէնչով ։ Առանց ներքին խոսվուժեանց
եւ արիւնի, բայց եւ այնպես վճռական։
Իսկապէս աննախընժաց յաղժանակ մըն է որ
բահեցաւ Ալխատանչի կուսակցուժիւնը։ (ԼԷյպբբ
փարբի), Յուլիս 5ի ընտրուժնամբ։ Յաղժանակ
մը որուն առչեւ խոնարհեցաւ պահպանողական
կուսակցուժիւնը, առանց վերապահուժեան։ Յաղժանակ մը որ նոր էչ մը պիտի բանայ ոչ միայն
Մեծն Բրիտանիոյ, այլեւ ամրողջ Եւրոպայի պատմուժեան մէջ։ Առանց, սակայն, դղրղաղին ցընցումներ պատճառելու։
Ընտրական պայջարին ատեն, որ երբեմն մո-

Lund in the Phoki ned noding

Լավ պ եւ Փեթեն դես դիսաց
Հակառակ պալտպան փաստաբաններուն ա
ռարկութեան, Լավալ Գերադոյն Ատեանին առջեւ
Հանուեցաւ երէկ, ուրբաթ, իրրեւ վկայ լսուելու
Հանար։ Գերադոյն Ստեանր ժէկ ժաժ իորջերդակցեցաւ, այս որոշումը տայէ տռաջ։ Մառէչալին
դիսադու, որպէսգի կարելի ըլլայ նոր ջննու Թեններ եւ ստուդումներ կատարել, ինչպէս կր
տրաժառրէ օրէնջը։ ԸնդՀ. դատախադր խոստո
վանելով Հանդերձ Թէ մեծ բան մր չասանը Լա
պահրաժեշտ է հետոս ի'որոշեն Թէ հոկապէս
անհրաժեշտ է հետածրել ըլլայ նոր ջննու
Հայութայարարարութեւններէն, յարմար դատեց որ
նախապէս լսուի, յետոյ ի'որոշեն Թէ հոկապէս
անհրաժեշտ է հետածրել դատութ
Հայութահան վրայ, դատաւորները
բաշուեցան խորջերակցելու Համար։ Իրենց բացակայութեան ժիշդին Փէթէն նստած մնաց իր Թիկնաթուին վրայ, աւելի ջան երբեջ անչարժ, մինչ
Լայարարարութեան վրայ, դատաւորներ
բաշուեցան խորջերակցելու համար։ Իրենց բացակայութեան ժիշդին թե թերութը կր յածէին դանարական արնարիներ ուղղելով կամ կր ծիչեն վերՀր, նախագահը յայտարարեց Թէ պոշտպան փաստարանին առարկունիւնը հան հրեջ կայանին փակարութենը վրա դես թերւնը կայաւթենն վերՀր, նախագահը յայտարարեց Թէ պոշտպան փաստարանին առարկունիւնը առաջեր կեր կարծուի
Թէ այս պարագան աւելի պիտի երկարւ կարծուի
Թէ այս պարադան հեր դազանին եւ յայտնի ոստիթեննը։ Երենր
թերւնը։

Երէկ աւելցած էր դազանի եւ յայտնի ոստիփաննրուն Թիւր, Լավալի վկայունեան առային
բերնը։

Երէկ աւելցած էր դազանի համար արհար չղադարներնը կր գրեն Թէ նախկին վարչապետը չղադարները կր դուներ առանին դեսունեան արհին «
հեն չակեց
իր անկողինը։ Իր բանտախուցը ունի 7 տաջինը
բերնութ երենը չունենան իրանուծ են, որպեսի յու

12 տաջ երկայնունիւն։ Ուտելիջը՝ այն ինչ որ
կուտեն սովորական բանտախութ են, հերայն «Հին»

13 հորը արհին արհին արհին արհին կար
դրիլ։ Իր իցիկը չոչարում են, որպեսի յա
դրիլ։ Իր իցիկը չոչարա հերա չունենան իրան են,
որվելունիսն արհին արհին արհին չունիան իրան արհին չունենան իրան և հանաի մեն։

25 կինն ալ բանարակուած է և պիտի դատուի

26 հրար երեն չունեսն իր ուրեն հանան իրան արհին չունենան իրան հերա արարակում են արարան հանան արհին չունենան իրան հանական հանարան արհին չուներուն ուների արհան արհին հանարան հանարան հանան արարանան ան հանարան արարա

ՓՈՑՏԱՄԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Գեռվանիան հողացուծական եւկիւ վը պիհի դառնայ

Երեջ Մեծերու ժողովը, որ սկսած էր Ցուլիս 17ին, վերջացաւ Օգսատոս Հին։ Նոյն գիչերն իսկ հրատարակուեցաւ պաչտօնական գեկոյց մը որ կը թաղկանայ 6000 թառէ։ Նախարանին մէջ նախարարանին մէջ նախարահան հրումըն, մառեչալ Սերլին եւ վարչապետ ենի կը յայտարարեն նէ ժողովէն բաժնունցան այն վատահունեամը նէ երեջ պետունիւնները միւս Միացեալ Ազգերուն հետ «պիտի ապահովեն արդար եւ տեւական խազաղունեան մր հաստա - տումը»:

առուժը»։

ԱՀաւտանի յայտարարութեան տասը գլխաւոր կէտերը, որոնց մէջ խօռը չկայ Ճափոնի մասին —

1. Կազմուած է հորՀուրդ մբ, հինդ դաչնակաց պետութեանց արտաջին դործերու նախարարուներ, Մ. Նաշանդներ, Մողլիա, Խ. Միութիւն, Ֆրանսա եւ Չինաստան) որ պիտի պատրաստեչ հայտութեան դաչնադիրները նախ հաալիոյ, յե տոյ Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ, Հունդարիոյ եւ Ֆինլանտայի հետ։ Այս դաչնադիրներուն բնագիրները պիտի ներկայացուին Միացեալ Ազդերունիա հորաիներ արտի ներկայացուին Միացեալ Ազդերունիա ծողովին։ ԽորՀուրդը պիտի արմարաստենան Եւրոպայի Հողային խնդիրներուն վերաբերայի հրակարեր հունիանակոր համար, երը կարելի ըլլայ կազմեր գերմանական կառավարութենն մր որ կարենայ դերմանական կառավարութենն մր որ կարենայ կարուավարութել գայն։ ԽորՀուրդը պիտի պումարուի Սեպտ 1 էն առաջ։

Սեպտ . Ան առաջ:

2. Օտար թղքակիցները պիտի կրնան ազատօրեն մանել վերույիլեալ եւրոպական երկիրները:
3. Ձեղուները պիտի ընդունուին Միացետյ
Աղդերու կաղմակերպունեան մեջ, բացի «ներկայ
սպանիական կառավարունենեն, որ հիմնուտծ թիլալով Առանցջի պետունեանց աջակցունեամբ, իր
ծաղումով, իր ընունեամբ եւ նախայարձակ պետունեանց հետ ունեցած կապակցունեամբ ան հրաժելու հանպամանջները չի ներկայացներ, արդարացնելու համար իր անղամանցյունիւնը»:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ

4. Երեջ պետութիւնները մշակած են տնտե սական եւ ջաղաքական սկզբունքները այն ջաղա
ջականութեան որ պիտի գործադրուի Գերմանիոյ
Հանդէս, գրտւման շրջանին, եւ այն միջոցները
որ ձեռք պիտի առնուին, որպէսզի Գերմանիան
այլեւս չկտրենայ դառնալ նախայարձակ պետու Թիւն մը։ Պիտի քանդուի Գերմանիոյ ամրողջ զինուորական եւ ազգային - ընկերվարական (նացի)
կազմը։ Հսկոդութեան տակ պիտի առնուին գերսան քարտարագործութիւնը եւ գիտական գործունեութիւնը, ինչպես եւ կրթութիւնը։ Գերմանիան առ
այժմ պիտի չունենայ կեդրոնական կառավարու
թիւն մը, բայց պիտի պատրաստուի գերման քադաքական կեանքին վերակազմութիւնը ժողովրդապետական հիմերու վրայ։ Մինչ այդ, պիտի քաչակերուին տեղական նախաձեռնութիւնք, ապակերոնացնելով գերման վարչութիւնը։ Պիտի
վերահաստատուին կերնական, արհեստակցական,
խօսքի եւ մամուլի ազատութիւնները, համաձայն
զինուորական ապահովութեան ապայմաններուն։
Անհրաժեշտ լուսարանութիւնները սիտի կազմա կերպուին, համոզելու համար գերման ժողովուրդը թէ իրապէս պարտուած է զենքով եւ իրապէս
պատասխանատու է։ Որքան թոյլ կուտան պարագաները, գերման ժողովուրդը միեւնոյն վերարեթումը պիտի վայելէ Դաշնակիցներու գրաւման
չորս շրջաններուն մէջ։

5. Պիտի ապակերըոնացուի գերման տնտես
սութիւնը, նկատելով որ իր կեդրոնացումը նպաս-

5. Պիտի ապակեգրոնացուի գերման անտե -3. Կիտի ապակեղըսհացուի գերժան անտեսաւնիւնը, նվատելով որ իր կեղբոհացումը նպատած է պատերավական կարողունեան ։ Հողա գործունիւնը, նախապատուունիւն պիտի վայնլէ երկրին վերաչինունեան մէջ։ Երբեջ Թոյլ պիտի չարուի որ Գերժանները որ եւ է կերպով կեանջի աւելի բարձր մակարդակ մր վայելնն ջան իրենց դրաւած երկիրները։ Հոկողունեան տեսակէտով , Գերժանները տիտի համարուկ անտեսական մէկ միասոր ։

միաւոր ։ 6. Գերմանիա հատուցումներ պիտի վճարէ։ 6. Գերմանիա հատուցումներ պիտի վճարէ։ Ձեկոյցը որ եւ է գումար չի նշանակեր, բայց կ՛ըսել որ հատուցումները պիտի գանձուին այն չա փով որ Գերմանիան կարենայ ապրիլ առանց արտաքին օգնութեան։ Խ. Միութիւնը իր հատու ցումները պիտի ստանայ իր գրաւած շրջանին մէջ։ Լեհաստանի բաժինը պիտի վճարուի Խ. Միու -

ቀ ተ ቦ ተ ነ ተ ነ ሀ ያ ር

ԹԵՐ ՈՒ ԴԷՄ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Դատավարունեան 10րդ նիստին մէջ ալ չահեկան տեսարաններ պարզուեցան։ Փէնենի գլխաւոր փաստարաններ պարգուեցան։ Փէնենի գլխաւոր փաստարանը յայտարարեց նէ մատէչալը վստա «հունեան եւ բարեկամունեան հեռագեր մը ստաս ցած է Ամերիկայի նախկին ռաղմիկներէն որոնց կարծիջով ներկայ դատը Ֆրանսայի հանդային կարծիջը չի ներկայացներ։
Առաջին վկան էր Լէոն Նօէլ, նախկին դես ապան, որ անդամակցած էր գինադարարի ֆրան ական պատուիրակունեան, 1940 Յունիսին, նարական պատուրակունեան, 1940 Յունիսին, նարարեց նէ իրրեւ խորհրդական կը մասնակցէր եւ չուպեց ստորապերել դինադադարի պայմանագիրը, որ ո եւ է դաղանի կէտ չէր արորանանիրը, որ ո եւ է դաղանի կէտ չէր կին մէջ, չինչպէս չհրատարակուեցաւ պաշտնաներ ստահին մէջ, «ինչպէս չհրատարակուեցաւ պաշտնաներ հոյ, 11ի փառաւոր պայմանադիրը»։

— Շետոյ նշանակուեցայ պատուիրակ կառա-

— Ցետոյ նշանակուեցայ պատուիրակ կառավարութեան, բայց հրաժարեցայ, հրե հավար
վարչապետ դառծալով, հաստատեց դործակցու

թեան ջաղաչականութիւնը։ Մինւնոյն ատեն
յանձնարարած էի կառչիլ գինաղաղարի յօդուած
ներուն եւ երբեջ առիծ չկակայնել բողոջելու հանդիստւորապես եւ հրապարակաւ, Գերժաններու
իւրաջանչիւր նոր պահանջին դէմ։ Ես հաժողուած
եմ Թէ կարելի էր այս ջաղաջականութիւնը եւ աւելի ժեծ նեղութիւն պիտի չպատճառքը ժեղի,
իսկ բարոլական տեսակէտով տեսակը ժեղի,
իսկ բարոլական տեսակետով տեսակն կարել։ Ասիկա հորի որժից հարևը է դադրեցնել կորւը։ Ասիայան հեղի որժից հարևը հարարարութ դերիներ եւ
այանարութիւն էր։ Ուրեմն կառավարութիւնը
ինկաւ ձեռնակակութեան, ծառայականութեան
հակատագրական դառիքակին վրայ, չնորհը
փառաւոր անցեայի մի երկղիութեան։ Տեղի ունեցան նաեւ չատ դիւլին դիվուժներ։ Երբ Գեիմանները օրական 20 միլիառ մարջ դինուորական թեան բաժինեն։ Խ. Միութիւնը միեւնոյն

թեան բաժինեն։ Խ. Միութիւնը միեւնոյն ատեն իրաւունք պիտի ունենայ ստանալու արեւմտեան Գերմանիոյ ճարտարագործական նիւթերուն 15 առ հարիւրը։ Միւս երկիրները իրենց բաժինը պիտի ստանայն արեւմտեան երեք շրջաններուն մէջ։ 7. Սպասելով հաշտութեան դաշնագրի վերջ - ճական որոշումներուն, Քեշնիկսպերկը առժամապես կը ձգուի Խ. Միութեան եւ լեհական սահմանագրւխը առժամապես պիտի երկարաձգուի դէպի արեւմուտք, մէջն ըլլալով Շթեթինը, մինչեւ Օւևր եւ Նայսէ գետերը։ կեդը. Եւրոպայի մէջ (Չեխոսլովաքիա, Լեհաստան, Հունգարիա) հատասուած կամ ցրուած բոլոր գերման փոքրամաւնութիւնները Գերմանիա պիտի փոխադրուին բարևկարգութեամբ եւ մարդավարի։ Այս առթիւ պատկան կառավարութիւններեն կը խնդրուր դադրեցնիլ ներկայ զանգուածային արտաքաւմները ։

աւթիւնները Գերմանիա պիտի փոխադրուին րարկարգութեամբ եւ մարդավարի։ Այս առթիւ պատկան կառավարութիւններեն կր խնդրուի դադրեցնել ներկայ զանգուած է Աւսարիոլ կերը, կառավարութեան ինրկայ զանգուած է Աւսարիոլ կերը, կառավարութեան ինրկրը, մինչեւ որ ՎիԷննա մանեն անդեսաջան դօրադունդերը։

9. Երեջ Մեծերը կր յանձնարարեն լեհական կառավարութեան ընդունիլ բոլոր ղաղթած Լեհերը որ կուղեն վերադառնալ, երաչիաւորերով անոնք և առավարութեան վերադառնալ, երաչիաւորերով անոնք և առավարութեան ինրարարանալ, երաչիաւորերով անոնք կառավարութեւնը դանձն կառնել ապատ ընտրութեւններ կաղմակերպել։

10. Պատերադմի ոմրադործներու առաջին ցանկի պիտի հրատարակուի Սեպտ. 1էն առաջ։ Երեջ պետութեւնները կր խոստանան արագօրչն դործադրել արդարութեւնները կր հումանարդ ուրուած է վերաջննել հանանաժողովները, հայուն առնելով երեջ յաղջական պետութեանց լանդարարութեւնները։ Յայսարարութեւնը ինրական որորուժնները արուած են Գերժաններ ապատյի մասին — 1. Վերահաստատել փոխադահերը և պատարի չունները արուած են Գերժանիր արաթային հանական որորուժնները արուած են Գերժանիր։ Ֆե ուտեստ արտադրել է Ն Նորոդել բնակարունները և բոլոր անդրածելու արտադրել իրորել բնակարուները և բոլոր արերախաները և Ն որոր արտանաները և բոլոր անհարական արտենը և Ն Նորոդել բնակարունները եւ խոսարական ոլոր արտադրել։ 4. Նորոդել բնակարունները եր որութեւնները։ 2. Բոլոր նացի պաշտնեաները արուղթերը։ Մետաարարութեւնները և արաթարութեւնները և ին ուժ դինանանանաները և հանական արևին են հերով։ Մետաարարութեւնները իր բոլոր ձեւերով։ Մետաարարութեւնը, իր բոլոր ձեւերով։ Մետաարարութեւնները կր արևեն ան հերական արտենան Համար պիտի ջանդուհ կամ պիտի կատութենան Համար պիտի ջանդուհ կամ արտելին իր իները կարարարանանանը և արտելիներ հումարում իերիները կր արևն ին հերաէ արտարարութեւն իրարներով։ Առաջին առաթեւ՝ Կեօ օրիննը հում բերով։ Առաջին առերև՝ Կեօ օրիննը հում բերով։ Առաջին առերև։ Նեւրընակերն ժեշ - Նացիներու վառարանը։

Հատուցում պահանչեցին (400 միլիոն ֆրանջ),
այս ահագին թիւր ընդունուեցաւ առանց վիճա բանուժեան։ Ցետոյ, պաշտօնի կոչուեցան ար
Պռինոնի, Պրնուա Մէչենի, Սջափինիի, Մառիօնի
պես վաւերական դաւաճաններ։ Գալով գօր- Հեշնցիկերի, որուն ակարութիւնը յանախ կը մեղա գրեկ հետադային, գինադադարի բանակցուժեանց
մեջ երեւան եկաւ իբրեւ բարձրօքե հայրենասեր,
խիպախ պետ մը որ ամեն բան կ՝ըներ մեղմացնելու
համար թշնամիին պահանջները։ Ասոր վրայ էր որ
մատելու Քայժըլ վերջնաբիր յանձնեց, 55 վայրհետն պայմանաժամ տալով, ստորադրելու Հա մար գինադադարի պայմանները։
Ծրդուհալ մր հարցուց Թէ ի՛նչ է իր կարծիջը
մառելային պատասիանատուուժեան մասին ։
Նախկին դեսպանը, որ կանչուած էր իրեւ Բեր վկալ, պատասիանեց թե դժուար է պատասիա
նել, որով-ետեւ Հրաժարած էր գինադադարեն
դրենէ անմիջապես վերջը եւ որ եւ է կապ չուներ
կառավարական շրջանակներուն հետ։
«ԵՀ ՄԸ ԿՈՒՋԵՐ, ՀԱԻԿԻԹ ՄԸ ՏՈՒԻՆԵ»

«62 ሆር Կ'ՈՒՁԷՐ, ՀԱԻԿԻԹ ሆር ՏՈՒԻՆՔ»

կառավարական չրջանակներուն ձետ։
«ԵԶ ՄՀ ԿՈՒՋԷԻ, ՀԱԻԿԻԹ ՄՀ ՏՈՒԻՆՔ»

Աւեւի թաց խստեցաւ երկրորդ վկան, դօր։
Սէռինյի, նախորդ պատերացմին նախաղահ ՓԷ ԹԷնի սպայակոյտին եւ անոր 50 տարուան բարե կանր , որ պատենց իր խստակցուհիւնները մառեչալին ձետ։ 1940 յունիս 11ին մառեչալը ըսած է իրեն ... «Արլեւս բան չենը կրնար ընել պերման դօրջին դիմաց»։ Ինչն այ խորՀուրդ կուտայ որ դինադադար խնդրէ։ Ուրեմն ոչ ԹԷ Մայես 25ին, այլ հատարական չար անհրանագութին ձետ։ 11ին էր որ մառեչալը անհրանելու կաներ գինադադարը։ «1941 փիարուարին դօր։ Ֆրանցաւ մառեչալը ըսաւ ինծի ... «Հիթեք դիմադադարարը։ «1941 փիարուարին դօր։ Ֆրանցաւ մառեչալը ըսաւ ինծի ... «Հիթեք իր պահանչե մերադամալով, տեսակցութիւն մէ «Վերադարձին մառեչալը ըսաւ ինծի ... «Հիթեք իր պահանչե Ֆրանջաին նոյլ տալ որ Սպանիայեն անցնե, ձեպրալնարը եւ Թանձէրը դրաւելու Համար, բայց Ֆրանջա իմ աջակցութիւնաց իմարդեր և կրայա ինդրեր և կրայ վստահել ինձի»։ 1941 Ապրիլ 21ին մառեչալը ըսաւ ինծի, ... «Միիադային կացութիւնը այնջան ծանր է որ Տարլան այլ եւա կացութիւնը այնջան ծանր է որ Տարլան այլ եւա կարտելը է ամանչե իր դորձակելու, ապահանի Արաային եւ Թունուդեն անակար երայ յարձակելու, ապահան Մարոջը դրաւելու, Ալժերիայեն եւ Թունուդեն անակայու է ամար, բայր անդերային եւ Թունուդեն անահայու է ամար, այլոր անհրագեր պարենաւու թումով։ Բայց, հանդիստ եղեջ, ամեն ջանը պիտի Մարոջը դրաւելու, Ալժերիայեն եւ Թունուդեն անահայնելու է ամար, հայարանելու մեն, մառեչալը արժանինըն և հանդինիը դրեն է հայարանակին նարուն արենինըն, այդ է աւկինն ալ կոդարենինըն և հանդինին և հետարաները դրենկ երն դարենինըն և հուներեր 12-ին և և հանդին իրուն մեն, մառեչալը արենաին անականերուն մեն, մառեչալը արենաին հանդինար արենաին որև մեն ին հարանատարութեան տան առնելու։ Մառեջի չայր պահ հանդիր է հանարական հանարական ու երը թերներ անանարարին հարանարարին հանդիներուն մեն անարանարին հարանարին հարանարին ինար է հարանարական ու երը թերներ եւ արանարին ինար արենը հարանարին ին հարանացիներուն անարական ու երը թայր հարանարին ին հարանարին ին անարանարին ին անարանարին ին հարանարանարին հարանարանարին հարանարին ին անարանարին ին անարանարին հարանարին հարանարին ին անարանարին ին անարանարին ին անարանարին ին ան

մարդպետ մը (կաուլայթրբ), կը Հասկնաթ Թէ ինչ կը նչանակէ այդ ։ Հարցուցէջ Պելժերուն։ Իմ պարտականուԹիւնս է Հոս մնալ, Հարուածները

մեդմացնելու Համար» ։

Վկան եղրակացուց. — «Այս ար դոհողութիւն ժըն է։ Ան փառապսակի տեղ նախընտրեց փրա - պսակը։ Եթե դուջ չէջ հասկնար, պատմութիւնը որեսի հասկնայ»։ Ձօրավարը, որ ներս մտած ատեն ողջունած էր մառէչալը, անոր ձևուջը թօթ - վեց մեկնած պահուն։

վեց մեկնած պահուն։

Երրորդ վկան էր Շարլ Թրօչիւ, Փարիդի քադաքապետական իորհուրդին նախկին նախագահը,
որ յաճախ Վիչի կ՝ երթար մառէչալը տեսնելու
համար։ Իր վկայութեան համամայն, դինադադար
թի մասին իսսած տահես, Փէ Թէն կ՝ բսէր Թէ «էկ
կրնար Թողուլ որ ամրողջ ֆրանսական բանակը,
այսինքն Ֆրանսայի ամրողջ հրանսական բանակը,
այսինքն Ֆրանսայի ամրողջ երիսասարդութերնը
դերի բռնուիչ։ Իսկ գօր։ ար Կօլի համար,— «Ես
սրտով անոր հետ եմ, բայց հոս մենք ստիպուած
ենք հնարքներ դործածել, պահպանելու համար,
— «Ես հրանայիդ դոյութերնը»։ Այդաս - Լօռէնի համար,
— «Ես հրանայեցին կորմերին չստութեան
հաշտութեան պայմաններ որոնք նորէն կորսնցնել
աան այդ դաւառները»։

Վկան, որ յետուլ Դիմադրական ձակատին

աան այդ դաւատները»։

Վկան, որ յետոյ Դիմադրական Ճակատին միացած եւ կռուած էր Բաալիոյ մէջ, ըսաւ Թէ ուղեց միջնորդի դեր կատարել մառէչային եւ դօր. ար Կօլի միջեւ, թայց բանակցութիւնները ելջի մի չյանգեցան։ Լէօն Գլում միահեծան խափչիկ Թադաւորի մր նմանցուցած էր ՓէԹէնը։ Վկան դիտել տուաւ.— «Սափչիկ Թադաւորը ինջ էէ որ կր կատավարէ, այկ մեծ կախարդը, իսկ այդ մեծ կախարդներն էին Լավալ, յետոյ Ֆլանտէն, յետոյ Տարլան եւ նորէն Լավալ, որ ֆիդիջապէս ալ յարս մարուԹիւն ուներ»։

Փարիզի Հայ Ազգային Տունը

WF....-Փարիզահայ Ազգ․ Տան Յանձնախում-րէն ստացած ենք հետեւհալ զեկոյցը, հրատարա-կութեան խնդրանքով (1 Օգոստոս)...-

Վեկոյցը գոր փարիզահայ մամուլին դրկած է-ինը Ազգ. Տան ծրագրին չուրջ, Փարիզի Հայ Ե կնղեցւոյ եւ Հայ Ազգ. Միութեան վարչութեանց միջեւ կայացած համաձայնութեան մասին, խոր

րագօրէն պիտի ունենայ իր լիակատար իրականատ Ամենքու երմա հանոզուած են թե այդ հանոր դուտ եւ սիրելի ծրագիրը, կնչուած համաձայնու-թեան չնորհիւ այլեւս ապահովապէս եւ աւհլի ա-ըագօրէն պիտի ունենայ իր լիակատար իրականա-

Ազդային Տան Շանձնախումեր, բաղկացած տաննրկու փարիդահայ ծանօծ անձնաւորուժիւն- ներէ, որոնց անունները մամուլին հաղորդեցին, ձեր նախորդ դեկոյցով, մէկ ջանի խորհրդակցական նիստերու մէջ, Ֆրանսացի իրաւադետներու ալ օգնուժեանը, վերջնական ձեւր տուաւ Փարիդահայ Ազդային Տան բաժնետիրական ընկերու - հեան կանոնադրուժեան, որ արդէն իսկ կառա - վարուժեան յանձնուհցաւ՝ Ադղային Տան պատահեն հան անուանատանին Ազդային Տան Յանձնախումբը, խանատու ներկայացուցիչներու անուանացանկին

Հիմա կը մնայ Հարկ հղած դումարը դոյա ցնել, Թռէվիդ փողոցի տունը դնելու եւ կարգի
դնելու Համար Այդ դումարն է ութե միլիոն ֆր.,
հօթե միլիոն տան դնման եւ մէկ միլիոն անմիկական անհրաժեչա յարդարման համար, մօտիկ ապաղայի մը թողով բատերասրահի մր սարջաւոլումը եւ այլ լրացումներ:

Ե՛ գետ կան Հայրենակիցներ որ կը կարծեն Թէ այդ տունը ժեծ պակասութիւններ ունի եւ նախատահի այդ տունը ժեծ պակասութիւններ ունի եւ նախատահատած գումարը անոր իսկական արժէջեն չատ աւհքի բարձր է, խորապէս կր սիալին։ Գրնմա առաջին դործողութեանց ձեռնարկելէ առաջ, Հայ եւ ֆրանսայի բանի մր Հարտարապետներէ ինորուած էր որ մանրակրկիա բննութիւն մը կատարին եւ տեղեկաւիր մր տան։ Անսնց տեղեկա դիրը հղած է Ջիրմօրէն նպաստաւոր։ Այդ տան Հողը միայն, Փարիդի կեղըսնական այդ կարեւոր թարին մէջ, արդեն հօթը միլիոն կ՝արժէ։ Ամեն ոջ կրնայ վատահ ըլլալ որ, թե՛ արդասիրական եւ Թէ՛ առարեր դործ մր բրած պիտի ըլլալ, դնելով Հայ Աղդաւին Տան 1000 ֆրանընոց բաժնեթեուղթերը։ Ցանձնակաւմ ա արդեն ին արանադրութեան տակ ունի Փարիդի Հայ Եկեղեցւոյ եւ Հայ Ադդ. Միութեան վարչութեանց միայնալ ար է Վստահ ենջ որ, բանի մր ամիսէն, միայնալ մր չահարի դույացած գրառիչն միլիոնն այս պիտի Հայթայթուի, երը մօտերս բաժնեթուղթերը հրապարակ Հանուլն։ Արդեն իսկ այդ բաժնեթուղթերեն ունենալու փափաջ յայտնողներ շատ Եթէ դեռ կան հայրենակիցներ որ կը կարծեն նում արդանում է արունը ու արև հայարումը և հատ հում արդանում է արունը է արդանումը և հանաև

Քիչ օրէն երբ հրապարակ ելբեն տպադրուած դաժնեխուղները։ Յահմնախումբա մամուլի - մէջ դեկոյցով մր պիտի յայտնէ հանրութեան թէ ինչ միջոցաւ պիտի դրուին անոնը Ֆրանսահայ դա -դութի արամադրութեան տակ։— Նախագահ՝ Եր Պարկիրճեան, ջարտուղաթ՝ Հրաչ Սարգիսեան։

ԱԶԳ. ՀԵՐՈՍ ՁՕՐ. ԱՆԻՐԱՆԻԿԻ յուչարձա - նի չինունիհան բանձնակումեր կր յայտնէ յարդոյ հասարակունիհան նէ՝ յուչարձանի աշխատանը - նորը վերսկսած են, հինդ տարուան դադարէ մր վերջ, Գամրարանի շինունինը աւարսած ըլլա արոր գրումակիումեի, Ե․ Ջեօվքենրաը հերև, որ հարարի հիրունիւր արանարդ են և հումակունիւ հերև ումանարի միաբևուղն ին իստանուի, չա-հան գրումակումեի, Ե․ Ջեօվքենրաը հանչ, հայտարարի շիրունիւթ

FULL UE SALAY

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ որոչման Հա մաձայն, յառաջիկայ Հոկտեմ բերին ընդՀ․ ժողովի Համար պիտի ընտրուին 666 պատգամաւորներ, — մէկ երեսփոխան իւրաջանչիւր 60.000ի՝ Համար ։ մէկ երհափոխան իւրաջանչիւր 60.000ի Համար ։ Քուէարկուներուն տարիջը, այր Թէ կին, 21ի փոխարեն պիտի ըլլայ 20, ընտրելիներուն տարիջը՝ 25ի փոխան 21։ Գիաի ջուէարկեն նաեւ դինուորներ, իրաւունջ մը որ մերժուած էր մինչեւ հիմա։ ԸնտրուԹիւնը պիտի ըլլայ Հաժեմատական սկդրունջին վրայ։ Գր կարծուի Թէ կառավարու - Թենը պիտի համաձայնի այս որոշումներուն։ Մ. ՆԱՀԱԳՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՓլիմուԹի

առջեւ, գրահաւորի մը մեջ տեսակցելով Անգլիոյ Թաղաւորին հետ, մեկնեցաւ Աժերիկա։

մահացու հարուածը տալու։ րողջ ջաղաջներ կը վառին։ Առջի օր ալ 6000 թոն ռումը ձվուհցաւ։

ԾԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՈՂՆԵՐԸ ԵԹԷ մէկ ա -միսկն աւևլի պիտի մնան, պէտք է ջնջեն իրենց արձանագրուԹիւնը եւ զրուին նոր վայրին մէջ։

Fugusrniphili Un

4. 8 6 W 18 P

ԽՄԲ .... Մարսեյլի Ազգ․ Կեդր․ վարչութե**նեն** ստացած ենք հետեւեալ նամակը (*յապաղա*ծ) ....

Բաղատրունիւն մը, որ վերջերս չատ ստիպողական դարձալ։

Կախողիկոսական ընտրութեան համար հարա շային Ֆրանսայի թեմն ալ հրաշէր ստացաւ եւ իր ժամանակին ընտրեց երկու պատգամաւորներ։ Տէր Եղիչէ ջահանայ Միսիխարհան եւ Գ. Սարդիս Թէջեան։

Թէջեան։
Այս ընտրունիւնը իմաց արուեցաւ Կիլիկիոյ Կանողիկոսին եւ Փարիզի Հայոց Կրօնական Ըն - Կիրակցունիան։ Այս վերջինս դիմում կատարեց նաև մեր պատգամաւորներուն վիղէի՝ Համար։ Հոտ խսունը Փարիզի Կ. Ը. ի վարչունեան , որ կը դրէ իր 6 Յուլիս 1945, Թիւ 1311 նամակով։ « Յունիսի սկիդրը տեղեկացանը Թէ բոլոր վիղէները Հասած էին։ ԵԹէ այս լուրը նամակով էՀաղորդեցինը ձեղ պատձառը այն էր որ , վախ-ցանը Թէ մի գուցէ Թղնատարի հաւանական ան կանոնունիան մի Հետևորի համական ան կանոնունիան մի Հետևորը կի Հասնական ան ուշ կր Հասնի ձեր ձեռը։ ուչ կը հասնի ձեր ձեռջը։

« Մեր վարչուԹեան Հրաժարեալ ատենադպիր Պ. Մալումեան յանձն առաւ Հեռագրով ձեզ տեղե-Պ. Մարուժեան լանձն առաւ հեռագրով ձեղ տեղե-կութիւն տալ, որպեսզի ձեր երկու պատգաժաւոթ-հերը յունիս ձին Փարիզ դանուին, որով հետեւ ա-նոնց ժեկնուժի օրը որոչապես լայանի չէր դեռ։ Յունիս 13ին ժիայն կրցան ժեկնիլ։ Ղարժանչով Թերթերէն իմացանջ Թէ, ձեր պատղաժաւողները չեն կրցած ժեկնիլ։ Արդեօք այդ հեռադիրը չէ՞ջ ստացած»։

Քիչ մր վարը.-

եր եր վարը.

« ինչպես ջիչ եր վերը ըսինը, այդ պաչասնը յանձնուտծ էր Պ. Մայումեանի եւ մէկ ջանի օր վերը, մեր վարչունեան կողմէ իրեն եղած հար - ցունի մր պատասխանելով, ըստւ Թէ պէտք եզատն կարդադրուտծ է։ Պատձառ մր չունեինք կատկածելու Թէ այդ հեռագիրը ստացած էէիջ»։

Ուրեմն, մեր դոյը պատղամաւորները, իրրեւ պատուտւոր ջաղաքացիներ արժանացած էին խորհրդին իշխանունեան անցադրին, Հայաստան մեկնելու համար։

Թերքերէն իմացանը Փարիզի պատդամաւոթ-ներուն ժեկնումը։ Իսկ ժենը տակաւին կր սպա -սենը ... Հեռագրին։ Երբ վերադառնալ Գ. Մա -լուժեան, տնչուշա Հաչիւ պիտի ունենանը պա -Հանկելու իրժէն։ (Դիւան)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ (4-ին դանձումներ)

ՎԱԼԱՆՍ՝ Խաչատուրեան 200, Քիւմբեան 200, Տիրչենան, Պօյաննան, Մարաիրոսեան 750ական, Հայրապետեան 200, Քաննան 400, ՄԷՏՈՆ՝ Գօրաննան 2000, ՓՕ՝ Արրահան հան 200, ՄԷՏՈՆ՝ Գօրաննան 2000, ՓՕ՝ Արրահան հան 200, ՄԷՏՈՆ՝ Գօրաննան 2000, ԳՕ՝ Արրահան հան 200, ՄԷՆ ԳԼՕՏ՝ Փափադեան 750, ԿՐԸՆՈՉԼԸ՝ Տոսիկեան 500, Արրահան 400, ԳՈԼՈՄԳ՝ Իպրաննան 400, ՔԱՆ՝ Արապետն 750, Ուտուգեան 750, ԺՈՒԱՆ ԼԷ ՓԷՆ՝ Հաղարեան 750, ԹԻՐԻՆԻՆ՝ Եպրուպետն 750, ՄԻՆԻՐԻՆԻՆ՝ Արրական 750, ԽԻՄԻԱՆ 150, ՄԻՆԻՐԻՆԻՆ՝ Մարկոսնան 750, ՔՈՆԻԼ՝ Գարրիկեան 400, ԺԻՎՈՒ՝ Մանձեան 750, ՔՈՂՉ՝ Կիւլհան 400, ՆԻՄ՝ Երաժեան 750, ՔՈՂՉ՝ Կիւրաժեան 200, ՄԷՆ ԺԵՐԿԷՆ՝ Կիւբիւնիան 750, ՎԻԼՄՈՂԼԸ՝ Անդբեաս հան 750, ՄՆԻՐԻՆԻՆ՝ Գալֆանան 400, ԼԱ-ԻՈՒՐ՝ Հայրապետեան 400, ՓՕ՝ Քոսաիկեան 750, ՔՈԱՄԱՐ՝ Տիկին Տակաժեան 750, ՆԱՆԻԵՐ՝ Հիւթմիւդեան 750, ԼԻՈՆ՝ Աղաճահեան 400, Թադեսնան 200, Վատժաձեան 750, ԱՐՔԷՕՑ՝ Հորջենան 200, ԼԱ ՍԷՑՆ՝ Կարապետեան 750, ՇԱՍԳԻՆ ԵԷ՝ Ղարիպենան 750, ՏՐԱԿԻՆԵԱՆ՝ Ձօրեան 270։

ՀՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ԺՈՂՈՎ

O ταιμπι 5 μω, στισ 16 μω, Parc de Sceaux μ

σ'ξ ζ, ειμημιστική μεθου ΕΦΟ DEPREUX μ,
Délégué à l'Assemblée Consultative, Maire de Sceaux,
Orateurs.— ANDRÉ LE TROQUER, Président du Conseil Municipal de Paris, et LÉON BLUM, Directeur

բոլոր ՆրբաժԱՇԱԿՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑ<mark>ՐԸ</mark>

31 rue d'Alexandrie, Paris (2) Métro: Reaumur

Tél. GUT. 92-65

101. GU1. 92-03
Հայկական կերակուրներ, ընտիր օղի եւ ա գանդեր։ Հարոնիջի, նչանաուջի, կնունջի մաս նաւոր որան: Կիրակի օրերը գաց է։

Le Gérant : H. AGONEYAN

Maprimerie DER-AGOPIAN . 17 . Rue Damesme . 18

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376.286

precieur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°)
GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63 : GOB. 15-70 —

ԲԱԺՆԵԳԻՆ. - Տար. 750, նամս. 400, Յամս. 200 ֆրանը։

Dimanchu 5 Août

1945

կիրակի 5 Օգոստու

db. Sllfh - 170 Année № 4471-Նոր շրջան թիւ 100

խմրագիր՝ Շ. ՄԻՍԱԳԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

The bouse

«ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԳԱՂՏՆԻՔԸ»

Միջազդային մամուլը նորէն երկունջի մէջ է, երեւան հանելու համար Փոցտամի Ժողովին

երևւան համելու համար Փոցաամի Ժողովին դաղանիջները ։ «Խոր Փոցաամի Ժողովին դաղանիջները ։ «Խոր է, պաշտոնական դեկոյց մբ հրատարակունցաւ, որ կը բռնէ ամբողջ մէկ էջ, Թերթերու նախկին ծաւալով ։ Բայց, հանրային կարծիջը չատ բան չի հասկնար այգ յայտարարութեներ և և հրատարակուին Հատ բան չըսհւու համար ։ Աժեն պարադայի մէջ, անոնջ արտաջին երեսն են ահաւոր թնչուկներու, որոնջ պիտի բացուին ժամահակ ընժացրին ։

պարադայի ե՛ է՛ , ահոնջ արտաջին երեսն են ահաւոր Թննուիննիրու, որոնջ պիտի բացուին ժամատնակի բնվացջին։

Այդ է պատնառը որ , պաշտօնական գեկոյցը բառ չի պարունակիր որոշ իներիբներու մասին , կամ ջսուերով կ՝անցնի։

Այսպես , բացորոշ են Գերժանիոյ մասին արբուած որոշումները։ Ձորս Դաչնակիցները միաս - նաբար եւ տիրաբար պիտի կառավարեն պարտուած հրկիրը , գայն վերածելու համար գինա - թափ հւ թեւաբեն միութեան մը։ Գիտի ջանդուին այն բոլոր հատաատունիւնները , մե - ջենաներն ու զործարաններն ու հարստութեւնները , մե - ջենաներն ու զործարանները որ կրնան ծառայել ռազմական պատրատութեանց։ Ու բանակ, ու ծառատորի , ոչ օգանաւ։ Ոչ ալ որ եւ է ճարոա - թաղթունիութեն ու օրուան կեանջեն իաղաղ դործունիւն, որ օրուան կեանջեն իաղաղ դործունիւները պիտի վեկավարեն ու միայն պարտեալ ժողովուրդին ջաղաջական եւ անահատեկան կեանջը, այլ եւ պիտի մուկին անոր միաջն ու սիրտը , հականերերը , հականերարը , հականերու չ հանար։

կան կետևրը, այլ եւ պիտի մշակնն անոր միաջն ու սիրտը, Հականհիսելու, իրենց բառով՝ «Հականհրակու» Համար։

Մինւնոյն ատեն պիտի Թեւատեն դայն՝ աչ խարհակրութնետմը։ Արդէն իսկ ամբողջ տարա - ծուժիւններ կցուտծ են դրացի երկիրներու, մաս-նաւորապես արեւելեան սահմանին վրայ։ Ձեկոյցը կրոք Թէ կարդ մր սահմանագծումներ առժամեայ են։ Բայց, փորձառարար դիտենը որ «առժամ - եայ»ները յանակո աւելի տեւական են ջան ինչ որ մնայուն կր Համարուի։

Ամեսներ է ի վեր կ'լույին ին սահմանային հարցերը պիտի կարդադրուին հայտուինան ժողումին առչեւ։ Պաշտօնական դեկոյցն ալ կը հաստատ այդ պարագան, որ մասնաւորապես անդլիական տեսակետ մրն է։

Թերեւս այս նկատումով է որ, դեկոյցը լռութիւն կը պահէ, օրինակ, ռուսական պահանցներու (հարս - Արտահան . Տարտանել) եւ Սուրիա - Լի-անանի մասին»:

րանանի մասին»:

դանանի մասին»։

Քիչ անդին պիտի կարդաք լուր մը, որուն Համաձայն Երեք Մեծերը Համաձայնած են որ Ռուսիա եա ստանայ Կարսի եւ ԱրտաՀանի շրջաները, եւ տիրական դեր կատարէ Նեղուցներու Հսկողութեան մէջ։
Եթե այս բուրը ձիշը է, կը նչանակէ թե և Միութիւնը եւ Մ Նահանդները համակերված են անդլիական տեսակէտին, այս կարդի խնդիրնե բուն վերջնական լուծումը ձդելով ուղղակի բա հակցութեանց կամ Հինդերու Ժողովին։ Մանա ւանդ որ, Անդլիոյ դահլինը նոր կազմուած ըլաւով, ընկերվարական վարկապետ ժամանակի կր կարօտի, դանոնը ուսումնասիրելու Համար դրժ - ուսու է համար դանոնը ուսումնասիրելու Համար է ենդջել «աստուածներու դաղանիջները» ։ Ժաժանակին է որ սիտի բանայ դանոնը, ժաս մաս, կատարուած իրողութիւններով։ Կամ նոր ընդհարումներով։

իսկ Հայկական Հա^րբցը։ Միայն սահմանային որրադրութեամբ, Կարս - Արտահանո՞վ պիտի լուծուի։

լուծուի։
 Ձենը ուղեր պաղ ջուր լեցնել վառ երեւակաՋենը ուղեր պաղ ջուր լեցնել վառ երեւակաԹիւնները բան չեն խօսիր այդ մասին։ Գոնէ առ
այժմ։ Գաղանիջներուն դաղանիջը։
 Ուրեմն մենը ալ ստիպուած ենը սպասել։
Անչուչա ոչ Թէ բազկատարած աղօժելով, այլ չաբունակ արծարծելով, Համաձայն արդիական պաՀանչներու։ Առանց ոտջերը դետնեն կարկելու։ Եւ
Հետապնդելով բուն Հասցեն,— Մոսկուա։
Երբ ամբողջ երկիրներ կանդամատուին եւ
միլիոնաւոր ժողովուրդներ տեղահան կ՛ըլլան Եբեջներու կամջով, Անդարա՞ն է որ պիտի կասեցնէ Թափը։ ԱրդարուԹեան ԹաԹը։

UPAUPANPAL bh 4248AhPPht

խՄԲ... Վերջերս թարգմաներ էինք Մարսէյրի մեր ընկերվարական բարեկամ Marius Bogtի ջերմագրն տողերը՝ հայ տարագիր րազմու բեանց իրաւումքի մասին, l'Espoir մեջ։
Մեր պաշտօսակիցը Յուլիս Հեր թիւով հրատարակած է նոյնքաս եղբայրաշունչ գրութիւն մը, նոյն ընկերոչ ստորագրութեամը։ Առաւասիկ

նոյն ընկերոջ ստո թարգսանութիւնը —

թարգսատութրուը.—
Վերքին յօդուածս մեր Թերքին՝ «l'Espoir»ի մէջ այն տաժանելի, երկրիմի կացութքեան մասին ուր կը դանուի մեր երկրին Հայ գաղութը, ինձի ար-ժեց երախտադիտութեան եւ Համակրանքի ապաօսց արարտապրատերծատո ու չասավրասքը ապա-ցուցներ մեր Ընկերվարական Մեծ Կուսակցու -քեան Համար, որ կը Հետաքրքրուի ազգային ԹԼ միջազգային բոլոր տմարդի եւ ոչ - արդար կա -ցունիւններով:

միջազգային բոլոր տմարդի եւ ոչ - արդար կա ցուժիւններով:
Վերջերս պատեհուժիւն ունեցայ ներկայ բլլալու , մեր ընկերներեն Բ. Bemardih, թարտուդար
լրջանային վարչուժետն, J. Masseh, ջարտուդար
լջըջանային վարչուժետն, J. Masseh, ջարտուդար
լջու մասնաձիւղին եւ կուսակցուժետն ուրիջ
բաղմաժիւ անդաններու հետ, հայ ընկերվարա կաններու կողմէ ի պատիւ մեղի սարջուած երեկոյժի մը, Պոմոնի ժէջ։ Այս առժիւ հասաատուեցու ժէ՝ մեղի հանդէպ եղած բարեկամուժեան վեհանձն եւ անկեղծ արտայայտուժենչն դատ, այս
ընկերվարական սիրտերուն ժէջ կը դարընուի յոսի չող ժը:

ընկերվարական սիրտերուն մէջ կր դարբնուի յուրի չող մը։
Եւ խնւքի մօտ, նոյնիսկ չատ բնական է այս, որովհետեւ այս մարդիկը, այս կիները, այս երիտասարդներն երկրի մը որ ունի, ինչպէս մերինը, այս կր արային արաժումինին ծրկրի մը որ ունի, ինչպէս մերինը, ազգային պատմունիւն մը, կազմուած՝ տառապանջներով, դայքարով ու փառքով։
Ծարդին մեռած են որպեսզի ապրի Հայաստանը, ինչպէս մեռած են որպեսզի ապրին ապրին Ֆրանսան եւ ընկերվարական Միջազգայինը։ Այդ դոհերուն մէջ յիչենք ընկերվարական յեղափոխաններ Ջուրայուր, Վարդբերը, Հայանհանը, Գ. Խոսեսինը, Մ. Մինաստանը, Հրապարակարիր Ջարդարեանը ևւ դեռ չատեր որ հայ ժողովուղին պատիւն ու փառքն էին։
Այս ժողովուրդը, որ կրցած է միչտ եւ ամէն

ժողովուդին պատիւն ու փառջն էին։

Այս ժողովուրդը, որ կրցած է միչտ եւ ամեն տեղ պահել ջաջարի անցեայի մը բարջերը եւ սուվորութիւնները, ջանի որ արժանի հանդիսացած է Ժան Ժողեսի, Ֆրանսի որ Թռեսանսեր, Գիեր Քիյհասի միջանսական խորհր դարանին մեն, պահանջելու համար իրենց անկախութենը և համար հրենց անկախութենը հուրավուրդ մրն է իր ջաջութենամը եւ համարով 1914են իսկ ցոյց առւաւ իր բովանդան բարարկանութիւնի ծողովուրդ մրն է իր ջաջութենամը եւ համարով, 1914են իսկ ցոյց առւաւ իր բովանդան բարհիանդութիւնի Ֆրանսայի, որովհետեւ զայն կր նկատեր ջահը ջաղաջակիրծութենամ։ 1914են իսկ, Փորժ Սայիտի մեն եւ ամեն կողմե Օտար Լեղենի մեն էր որ կազմուեցան հայ ցեղե զօրադունուիր, ինչպես 1939ին, պայջարելու համար մեր ոահ ժանաներուն վրայ համանարմերուտ ծացի հորդանե որուն դեմ:

մաններուն վրայ համախմբուած նացի հորդաներում դէմ։
Հետեւարար, այս բոլոր պատճառներով, գրեցի Մէ հարկ է որ Ֆրանսան օրինական կանոնապեր մը հաստատէ այս թոլոր հայրենագուրկներուն համար, Թէ բացարձակապէս պէտք էոր մեր երկրը իր հասարակուժեան անդամ ճանմայ թոլոր այն օտարականները որոնք իրենց կուրծքը եւ արինասան արչասան արչասանքի են Մարկուած էր, ինչպէս եւ դաղանի դործունեուժեան չրվանին եւ ապատագրուժեան պայքարներում մէջ։

ըս յոյս ունէի մեր կուսակցութեան վրայ, այս յոյս ունէի մեր կուսակցութեան վրայ, պաչտպանելու համար այսջան աղնիւ դատ մը։ Եւ այդ յոյսը իրականացաւ, ջանի որ ներբերդակցական փողովին ընկերվարական խոնբակցութենը այսաննար է կազմական կանոնագիր մը (Statut) ճրանսա ընակող օտարականներուն համար եւ հայատակ արձանագրիյ մեծ մաս մը, ինչպէս եւ դատակ արձանագրիյ մեծ մաս մը, ինչպէս եւ դարհփոխել ներկայ օրէնքը։ Ասիկա կապացու ցանէ ծէ մեր ընկերվարական կուսակցութեւնը մասնաւորապէս կը դրաղի այն ինդիրներով որոնջ անարդար եւ տմարդի կը թուին։

Այն պահուն երբ Երեջ Մեծերը ժողով գու ժայատերնարար պիտի ձերանան անոնց, ձենջ, ընկերվարականանի , ջերժապէս կը մաղեննջ որ Ատերերնարականանի Դաչինջին, ճալթայի եւ Սան ճրանչիսկուի խորհրաժողովներուն մասնակցող բոլոր

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓՈՑՏԱՄԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՇՈՒՐՋ

brhfliken huntuduglim'd hli Կարս-Արջանանի մասին

Երէկ հրատարակած էինք Երեք Մեծերու ժոգաղանի համաձայնութնիւն էչ դոյացած։

Արդկ հրատարակած էրսը նրոն ին և հունահումըն անուրերը, համահումըն անուրերուտ հերի արտարարեց խէ որ եւ է
հումըն անուրերուտ հերի արտարարեց ին որ եւ է
հումըն անուրերութնիւն չէ դոյացած։

գաղանի համաձայնութիւն չէ դոյացած։

Ինչպէս կ'երեւայ, կարգ մր խնդիրներ ջջն նուած եւ յեսաձգուած են Հինդերու ժողովին, որ
պիտի դումարուի Լոնսոնի մէջ։ Այդ խնդիրները
դլիսաւորարար կր վերաբերին սահմանային փոփոխուհիուեւ Ապահովարար խոսուած է ճահու
Մոսկուայի պահանչներու մասին,— Կարս - Արտահան, Նեղուցներ եւն ։ Չաշտոնական ղեկոյցը
որ եւ է ակնարկ չի պարունակեր այս մասին, րայց
երէկ տեղական թերթ մը հետեւեալ հեռադիրը կր
հրատարակէր Ուույինկիցընի թղթակցչն.—

Ուունեներնի միջ ևու հարձեն նել առհասում

Ուուլինկթընի մէջ կը կարծեն թէ գոհացում ստացած են ուսական պահանջները Լեհաստանի սահմանագլունը մասին Օտերի վրայ, մէջն ըլլարով Շրերնը, ինչպես եւ թրքական հարցին վերադերեալ պահանջները։ Ռուսեւթուրք նոր դանակցութեանց առթիւ, պիտի հաղորդուի Անգա արայի թէ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԵՐԸ ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐՈՒ ՀԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԱԶԱԾ ԵՆ։ ԱՅԴ րայր թէ լուսնան նրաքանականներ են։ ԱՅԳ ԾԵՐՈՒ ՀԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԱՅԱԾ ԵՆ։ ԱՅԳ ԱՐԱՋԱՐԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ, ՌՈՒՍՒՈՑ ՊԻ ՏԻ ՑԱՆՁՆՈՒԻՆ ԿԱՐՍԸ ԵՒ ԱՐՏԱՀԱՆԸ , ԻՆՁՊԷՍ ԵՒ ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ։ կ ըսուի թե Թրիկսթեր միջազգային բաղաք պիտի

դրառեր իշ խրիչախչա արշադարանարա Հասարակ վե դառնայ։

— Ֆրանսական ԹերԹերը առ Հասարակ վե դապահ են Փոցտամի որոշումներուն առթիւ, Թէեւ դոհունակու Թեամբ կ'արձանագրեն կարգ մր
պատարաներ։ Ֆրանսական տեսակետով, շահ կը
նկատուի Ֆրանսական անսակցու Թեւնր Հինդերու
Խորհուրդին եւ Հատուցումներու Թանմակուս րին։ Ցետոյ, դոհունակու Թիւն կը պատճառեն
Գերժանիոյ համար սահմանուս խնրա եւ անողոջ
անօրինու Թիւնները։ Բայց, միւս կողմէ դիտեն
կուտան Թէ Երեջներու Ժողովը պիտի շարունակուն, Ի հրադորոլ վճիռներ չեն արուած հատուցումն չու մասին։ Գեդոհ են մանաւանար անոր
համար որ կը պահուի Գերժանիոյ միու Թիւնը։
Խորհրդային մամուլը — եւ Փարիդի մէջ ա
«Իւմանիներ» — չատ դոհ կ'երեւան ժողովին արդիւնջեն, մասնաւորապես ծափահարելով Երեջ
Մեծերուն ոերտ դործակցու Թիւնը՝ ապահովելու
համար աչխարհի խաղաղու Թեւնը։ Ֆրանսայի հանամար աչխարհի խաղաղու Թեւնը, կոմիակա կու
Թեամբ ող Ղունեց արուած որոշումները, «Չնջելու
Փաշականութնան հիմերը Գերժանկոյ մէջ»։

Խումուակց Հուները Գերժանկոյ մէջ»։

Խումորակց ժողովի փակումը

Խորհրդակցական ժողովը ուրբաթ օր փակեց արրերդակցական ժողովը ուրբան օր փակեց իր նստալըկանը, տեսակ մը խորերդարանի դեր կատարելով երկու տարի, Այժէէն Փարիդ։ (Ժո - դովը նշանակովի ըլլալով, չէր կընար Հակողու - նիւն կատարել կառավարունեան վրայ)։ Նոր խորերդարանը կան Սաեմանադիր ժողովը պիտի ընտրուի Հոկտեմբերին։

արտրերվարանը կան Մահետանրքը հուրդը պրար ընտրուի Հոկտենբերին։

Ժողովը միանայնունետմը ջուկարկեց բանաձև. մը որ կր պահանվէ ազգայնացնել կապր եւ ելեկտրական ուժը։ Փակման առնիւ ճառ մը խօսելով, գօր. տր հոլ դնահատեց կատարուած այրատանջները, հակառակ կարը մը անհամաձայինուները, հակառակ կարը մը անհամաձայինուները, հակատարիը։ Վերջացնելով հանդը պիտի առնե իր ճակատարիը։ Վերջացնելով հանդրուան մը, ազգը այժմ կը ժանէ նոր հանդրուանը, վճռականը, դոր ամէնըս միատին պատրաստեցինը եւ ուղեցինը աւելի ջան հինդ տարիէ ի վեր»։

Հահարարական նարհուրդը վաւերացուց ելժապիան նախարարհան եւ հարստացման տուր ջիրու մանիս։ Վառավարունիւնը հաւանունիւն դայանց նորհրդակական ժողովի կարգ թելարունեանց հորոնց համագույինուն առարը, ընտանի ամար ամուրիները պրտի դեղչեն 200 հազար, ընտանիջներ 400,000 ֆրանջ։ (Նախարարանարէը 150,000 ֆրանջ ամուրիներու , 300,000 ընտանրը հերներու համար) է

Համարէր 150,000 ֆրանջ ամուրիներու, 300,000 ընտանիջներու Համար)։ — ԽորՀրդակցական ժողովը պահանջեց խզել յարաբերուԹիւնները Սպանիոյ հետ։

պետու թիւնները լետոյ տրամադիր ըլլան ժողո վուրդ մը իր սեփական երկրին, ամենակատար եալ անկախու թեան մէջ վերապրեցնելու ։
Հայաստանը պէտք է ոտքի կանդնի եւ ապրի
ինչպէս միւս բոլոր պետու թիւնները։ Ան արժանի
է ատոր։ Գատճառ չկայ որ ուրիչ կերպ ըլլայ,
որով հետեւ Արդարու թիւնր եւ Ազատու թիւնր
պէտք է յաղթանակեն։ . MARIUS BOGI

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԵՒ Կ ՊՈԼՍՈՑ brahfe

(Համաձայն Ս. Դ. Սազանովի յուշերուն)

Ֆարական Թուսիոյ արտացին գործերու հախարար Ս. Դ. Սագանովը 1921ին Փարիզի մեջ հրաապրական իր «Յուդիշարու և դիս մեջ իսաներվ
ներույներու եւ Կ. Պոլադ մասին, մանրաժանագու
դեն իր պատմե ին դազմին դեռարութիւններով
յանրութներու եւ Կ. Պոլադ մասին, մանրական դետարանիա դեռարանիա հարդ հանուց համագույանի հայար դեր Վարութայան արդ
յարին, հեկութա հ. իւ հեւ հայար իր Վերուցում
հեղադներու մասին, հերայես իր ակարայում
հեղադներու մասին, հերայես իր արտարայան
հեղահանակար հաշարան
հեղ հերա հետաերավ
հետան
հեր հետան
հետական
հետան
հետան
հետան
հետան
հետան
հետան
հետան
հետական
հետան
հետա

ՓՇԱԹԵԼԵՐՈՒ ԵՏԵՒԵՆ

Բոսո՛ր հայհացքով, քընքո՛յ₂ , ընտանի՛ , Դէմըս ես կանգած , ահա՛ , կը տեսնեմ , կը խօսիս ինձի , կը խօսիմ քեզի , Ու սիրտբս կ'ուռի խանդով մը վսեմ՝ ... Հեռու չեմ քեզմե, եւ ո՛չ դու ինձմե, Կարօտած հոգիս մի՛շտ քեզ հետ կ՛ապրի , Ե՛ւ տիւ, եւ գիշեր պատկերդ ոսկի, Կը դիտեմ խո՛ր - խո՛ր, որպես հայելի՛... Ամէ՛ն ժամ քեզ հետ, ամէ՛ն մի վայրկեան, Ձայնրդ կը լըսեմ քընքու՛յշ, գովակա՛ն, Հըպանքըդ կը զգամ, շունչըդ կ՚ըմբոշխնեմ Եւ աչքերուդ խո՛ր նայուածքը վսեմ․․․․ Հծուս եմ քեզմէ, րայց միջտ քեզի հետ, Հոգիս մշտատեւ յոյգերով կ'ապրի , Յիշատակներ խո՛ր, կարօտներ արի, Եւ երգե՛ր, երգե՛ր քաղցր, խնկելի... People bein but afrom an Abquad waizty, Կը զբաղի սիրտրս պահերով անվերջ, Ու տըրտմաշաղախ շունչով մ'երերուն Քեզ կ'արտասանեմ այս լերկ օրերուն. UPUUA UPC21 Stalag XI A, 1942 8 neghu

ԵՐԵՒԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

իՄԲ — «Սովհտական Հայաստանչէն կ՝ար տատպենք հետևեալ յօդուածը, բացատարար անփոփոխ պահելով լեզուն, իրբեւ վաւերագիր —
Մանուկ Աբեղեանի անուան Դրականութեան Ինստիտուտի Դրական Թանդարանը Սովետական Հայաստանի կուլտուրական անենահարանացած հայ դասական եւ ժամանակակից դրականութեան վերարութերը ձելն է։ Այստեղ է կենտրանացած հայ դասական եւ ժամանակակից դրականութեան վերարութերը ձեռադիր ամրող ուր վերջանում է Մատենադարանը, մեր հնագոյն դրականութեան պորարնարանը, մեր հնագոյն դրականութեան այդ դանձարանը, այնտեղից էլ սկսում է դրա կան թանարանը։ Գրական Թանդարանը Սովետական կարդերի ծնունդ է։ Մինչեւ ռեւոլուցիան (յեղափոխու - ժիչն հայ դրողների արևիները, նրանց ձեռադիր դործերը պահպանում էին կամ մասնաւոց անձանց մօտ, կամ ժէ կուլտուրական հիմարկ եներում, դպրոցներում եւայլն։ Միայն պետական Իրական Թանդարանի կվենակի եղաւ ոչ միայն ապահանում վայմաններ ստեղծել դրանց անկորուստ պահպանում համար, այլ եւ դրական անկորուստ արահայանում համար, այլ եւ դրական հիմարև դրական դայմաններ ստեղծել դրանց անկորուստ արահայանում համար, այլ եւ դրապանց անկորուստ արահայանում համար, այլ եւ դրաական հիմարի դրական դայնանար յետոյ սկսունը։ Թանդարանի կադանակորուսի արայ դենլ այդ պահպանումը։ Թանդարանի հայակարունին կարմենն սիստեմատիկ եւ պլանաչափ հաւաջումն ու կենտրոնացումը։

մանիրարումից յետոց սիտունց Հայ գրողների գրական գործի չների Թողած ձեռադիր ժառան առանում ու հենարոնացումը։

Այդ ժամանակ նա պեղարունատական, ազգագրական եւ Հնադիտական թանիարունացումը։

Այդ ժամանակ նա պեղարունատական, ազգագրական եւ Հնադիտական թանինների չենա միասին կաղմում էր պետական հաւլաուրաական հեմադրանին ին մաար։ Թանդարանի չեմնադրանան դարծում մեծ վաստակ ուների դոկաոր ծրուանում արդինը կար կար և հար հար երանարան հայաստանի չեմնադրական ին առաջինը հեմների դոկաոր ծրուանում անակարը կար է չեմնադրանան արարանում է ձեռը դերել բազ չետել դար հեմիարի չեներով չերմնադրուն այդ բաժինը։ Հետադրենի կարողանում է ձեռը դերել բազ մանիւ ձեռադրեր չհասարան անակարանից կետակար և Համալարանին է համարարանից հետարութ ինչները չերակար արժինը է հայաստանությունին կարարանից է հատարին հետարութ ինչները։ Այնակա որ մի տասնանանի ընթացում ձեռադրեր դար հետանական հետարանից չեւ դանադան անձառարութիւն հերթը։ Այնակա որ մի տասնանանի ընթացում ձեռադրեր դար հետանական հանդարանից չեւ դանական հետարանից հետարան չեւ չեւում և կուտական չերայանին հետարանից հետարան չեւ հարաական հետարանին հետարան հետարանին հետարան հետարանին հետարանին հետանին հետարանին հետարանին հետարանին հետարանին հետարանին հետարանին հետանական հետարանին հետանական հետանին հետանական հետանականին հետանական հետանական հետանական հետանական հետանականին հետանականին հետանականին հետանականին հետանական հետանական հետանական հետանական հետարանական հետանական հետա

Յիչատակենը ամենից առաջ Սայեաթ - Նովա-Ֆիչատակենը ամենից առաջ Սայեաթ - Նովա-յի ինջնագիր դաւթարը, որ մեր կուրսուրայի բա-ցառիկ արժ էջ ունեցող մի դործ է։ Սա մի ժողո-վածու է, ուր տեղ է բռնել երդչի ապրրէյջաներին խաղերի մեծ մասը, դրուած Հայատառ եւ վրացա-տառ եւ Հայերեն խաղերի մի զգալի մասը գրուած վրացատառ։ Այս դաւթարի ժառանդները տարի -ներ առաջ յանձնած են եղել կովկասեան Գրողների Ընկերութեան նախագահ ՅովՀ. Թումանեանին,

UPSA by Workers

ԹԵԼԱԴՐՈՒԹԻՒՆ **Մ**Ը

Անկախ Հայաստան ուղեցինը, մերժեցին։
Անկախ Հայաստան ուղեցինը, մերժեցին։
Արտակախ Կիլիկիա մը ձեռը բերինը, խլուեւցրա, Հայկական Սջաթի իշահը, չլոերը, տուին։
Մեր ունեցած Հայաստանով դուացանը եւ հեր բարին ադերսեցինը,— «երկերը հեղ է» ըսին մեղի։
Բայց Հայաստանով դուացանը եւ հեր ծադեցաւ սեր մենծերուն դերուն մէջ, կուտ հաւա գեյաւ մեր Հայաստանով դուացանը եւ հայա Հայաստանով դուացանը եւ արարծ հարարին վերաւ մեր հեղարի արարձակ։
Ահա՛ փառաւոր չէնը իր, Փարիզի արթաին վրայ, երկախել գոյդ դուներով, ներսը ընդարձակ առանարներ, սեսեսակներ, առատ եւ ընդարձակ առանարներ, սեսեսակներ, առատ եւ ընդարձակ առաների ու դարձրաձայն վիճիլ...
Արաններ, սեսեսակներ, առատ եւ ընդարձակ արաններ, մեր ինչույըներուն մէջ փոփանակ հերցե՛ Հայաստանչի, կրնանը պոտալ «կեցցե՛ Հայաստանչի, կրնանը պոտալ «կեցցե՛ Հայաստանչի, կրնանը պոտալ «կեցցե՛ Հայաստանչի, կրնանը պոտալ հերցեն հարար հայ ժողովուրդի համեստ մէջ անոխանը, կուրեն ես այ բանի մը Թելադրունիներ ըննկ այդ հան հարարին, ինչեւ մամ ոնայն դուրեններ ըննկ այդ հան, որ ներողանիա ըլյան հիմնադիրները).—
Ա.— Շենքին վրայ ջանի մը յարկ եւս աւնելուներն կարենան իրենց ուրոյն կարենան իրենց ուրոյն իսեցերը հանիները, ինչայես նաեւ հան, օրինակ, որայեսակ հանարակ հույները, ինչայես նաեւ հան, օրինակ, ինչայես նաեւ հանաի նեւները, ինչայես նաեւ հան, օրինակ, հուսակցունիւնները, ինչայես նաեւ հայ նակունային միունիւնները, ինչայես նաեւ հայ չեմ չասող, եւ ազենն դեմ դառնացած հերու իսնարներու և և իրենց արևիս հենարն կարենակըս - կան Միունիւններու և արկիսնակցա - կան Միունիւններու և արկիսնան վիաննենակ մի հունիւններու և արնիսած վիաննենակ մի հորմիար կան Միունիւններու և եր կան Միունինակ վերունանները արնկած վեհանների աննաան մի հորմիան աննեսան մի հորմիար կար կան Միունինիրու և եր կարնանան վեհաննակ մի հորմիար անկած վերուննակ մի հորմիան արնեսանան աննեսի մի հորմիան արև անկան վերունան աննարուն և և իրենանանան կար հաննակ մի հորմիս անանանան հերանանան հորմիս աննանան վերունան աննանան աննանան հերանան աննանան հերանանան հերանանանան հերանանանան հերանանանանան հերանանանանան հերանանանան

դան Միութիւններուն....
Գ. Ջրմադ կամ քրցանով (տուշ) դինուած սեննակ մը՝ ժողովներու մէջ գլուխը բռնկած վիճողները հանդարաեցնելու համար...
Գ. Ջղաստարան մը, ուր նստին, «աղքատ ներն ալ խոլք ուսին», «Սեր ազգային կազմակերպութիւնսերու մէջ, անկուտի եւ համեստ մար -

6. Առայժմ, ջոանեակ մր պարապ սենեակներ պատրաստի ունենալու է, ի նախատեսու Թիւն հա-ւու ճուտերու պէս հաւկինե դուրս դալիջ Միու-

ոււ ճուտերու պէս հաւկիթե զուրս դայիջ ՍիուԹիւններու...

Ջ. Գել չըրար, հԹէ մատուռ մըն ալ կանգնեն հոն։ Անո՞ւնը։ Անյուլա Ս․ Փրկիչ։
Ե. Բոլոր ժողովասենեակները հաստ պատե րով եւ ամրակակ գուներույ պաչտպանուած ըրա լու են՝ որպէսդի ժողովականներուն ձայներն ու
դագուկները աղատօրէն գործեն...
Ը. Շենջին վարիչ մարմինը «նախարարու Թ․ Իռնապանի եւ վարիչի պաշտօնը, անպանունով կնջելու է...
Թ․ Իռնապանի եւ վարիչի պաշտօնը, անպաման ոչ հայախօսի մը յանձնելու է, որպէսգի
մարդիկ չհամարձակին ելոյթներ սարջել, մըր մաւրվ, վարո ծենջ ալ Հայ ենջ, դեղչ մր ըրէջ
վարձին կորյ»։
Աժչն պարագայի ժէջ, Հայ Ազգ․ Տունի ձետնարկը, կարդ մր առաւելութիւններէ դատ, մեգ
կրնայ փրկել, ներգաղթի կամ միջազգային խոր Հրդաժողովներու դիսերու տաղտուկչն։ Յետոյ ,
շատ մը պարապ մտացած ժողովասէրներու ալ, աԹուի մր տիրանալու պատեհութիւն կրնծայէ։
Կ․ ԳԵՏՈՒՇ

որ 1921 Թուին յանձնել է Լուսժողկոմատին, իսկ գերքինս էլ նորակազմ Բանդարանին։ Այս ձեռա գրի հիման վրայ է պատրաստուած մեծ բանաս տեղծ ի իսադերի դիտական հրատարակումին։ Այս ձեռա գրի հիման վրայ է պատրաստուած մեծ բանաս տեղծ ի իսադերի դիտական հրատարակումին։ Եր Իսադեանի արկեր, որ չնորհիւ ժառանդների հուդատար վերադերունըի, մեզ է հասել համարեա լիակատար եւ անկորուստ վիճակում։ Ձեռադրերի այդ խուղո հաւաջածոյում առանձնակի տեղ է դրատուն Վէրը Հայաստանին» երկու ինջնադիր արդ խուղո հաւաջածոյում առանձնակի տեղ է դրաւում «Վէրը Հայաստանին» երկու ինջնադիր արդ խուղո հաւագարի եւ մաջրագիր), «Տիգրաբնի պատմունիւնը», «Նախաչաւիդները», դեղարեն համանակներով նեւապեր և արդենը երուներով համանակներ, փաստանութներ և ևայլն։ Բազմահա բուստական դների հիման վրայ է, որ այժմ դրականունեան Ինստիտուտը ձեռնարկել է Արովհանի երկերի լիակատար ժողովածուհ ակարե միական երկերի լիակատար ժողովածուհ արարեր մեկն է մեծ դրողի դեղարունստական պորտրեն՝ նկարուած Դորպա տում, անյայտ նկարչի կողմից ։
(Մնացեալը յաջորդով) Հ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՑԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՑԱՆ

Արտասահմանի քղքատարը կանոնաւորուած չէ տակաւին, եւ քերքերը կը հասնին կիսկատար, կան շատ ուլ։ Աներիկայի «Հայրենիջ»ը (որա - քերք) կը հասնի մէկ ամիսչն, Պէյրունի քեր - քերը՝ քիչ մր աւելի ուշ, եւ միչտ պակաս։ Եդիպտոսի հետ ուղղակի կապ դեռ նոր հաստատուհ - ցաւ եւ կր սպահեսը քերքերուն։

Թղքատելով պատահարար հասած քերքերուն։

Թղքատելով պատահարար հասած քերքերը, ամէնում մէջ այ կը տեսնենը ազբեր նոր հրատարակունեանց մասին։ Գրական վարուցանը ամէ հետ աւելի ձոխ կերևուս Սուրիա - հրաանանի և առ հասարակ Միջին Արեւելքի մէջ, — Եղիպտոս, Երուսաղէմ, Իրան։

Աներկայի մէջ ալ բեղուն է դրական անդատանը, դատելով անցեպ աարուան ընքացքին հասած քերքերու աղդերէն կամ պատահարական դրախստականներէ։ «Արածանի» (Բ. դիրջ) ժա - մանակին ծանուցած էր կ. Ձարևանի նոր վէպը, ««Նաւը լերան վրայ», 550 էջ, ինչպես եւ Լ. Կէրտանի վերջին դործը, «Մինարէներէն մինչեւ երկնասացները (Des Minarets aux Gratte — Ciel), տեսակ մը ինչնեսին արիջերն ալ չենջ տեսած տակաւններ եւ լուր չունինջ ուրիչ բապմանի է հրաաարակու - քիւններք։ «Հայրենկչ»ի վերջին քիւերուն մէջ , ապուած աղպերչն կիմանանը հետևեալ նորու - քիւնները. —

Գրիստնելութիւնի և հին հեթանոսական հոնները ուրիչը հարուսարութինը և հին հեթանուական

Քրիստոնէութիւնը եւ հին հեթանոսական կրօնքներու բաղդատութիւնը։ Հեզինակ՝ Մ.Գ. Ֆէրահետն։ 539 էջ։ Ազդը կ՝ըսէ Թէ «գիրջը հեղի-նակին 50 տարիներու ուսումնասիրուԹեան ար-դիւնըն է»։

նակին 50 տարիներու ուսում հասիրութեան ար դիւնջն է»։
Անունս Արամ է, Ուիերժ Սարոյեանի (թարդժ
անուրչեր էնչ)։ Նոյն հեղինակչն՝ Մարդկային
կատակերգութիւն (որ թարդմանուած է նաեւ
թուրջեր էնի, Պոլսոյ մէջ)։
Ճակատագիր, 19 պատմուած ըներ պարոկա
կան եւ պարսկահայ կեանչէ։ Գրեց՝ Հեղինչ
Դութեան։ Պատկերպարդուած նկարիչ Սարդիս
հաշատրեանի կողմէ։
Պողավաներ եւ Գմրեթաւորումը նախնական
հայ տաճարների։ ՝Գերեզմանական կոթողներ եւ
հրանց հնագիտական արժէքը հայ արուեստի
պատմութեան համար։ Գրեց՝ Գարեգին արք
Տովսէփեան։

«ጉሀያ ተጠተ ተጠብር »

Ինչպէս ամէն տեղ , Սուրիա - Լիբանանի մէջ ալ առատ էրանաստեղծական Հունձջը։Թերթորուն մէջ կ'երեւան ցիրուցան աղդեր՝ չարջ մը ջեր -

արտածներու։

Այդ Հատորներէն մէկն է «Դարերու երգը» ,
Հեղինակը՝ Արմէն Անուշ, որ ունի ուրիչ հրատա-րակունիւններ այ։ «Ազդակ»ի դրախսսականեն կը բաղծնը հետեւնալ Հատուածը, դրջին բովանդա -կունեան մասին —

Արժեն Անուչ ուղած է 16 երդերով, մօտ 75 է-ջերու մէջ դծել համայնապատկերը ջանի մր հա -ղարամեակներ ընդդրկող Հայոց այեկոծ պատմու-Թեան, որ կը սկսի Հայկէն եւ կր հասնի մինչեւ

ծեան, որ կը սկսի Հայկէն եւ կր Հասնի մինչեւ ձեր օրերը ։

Ներկայ պատերազմին արձագանդող մուտքեն եւ Հայաստանի փառջն ու անոր զաւակներուն անխորտակելի կամ ջր պանծացնող Համանուագեն յետոյ կը սկսի բուն դիրջը։ Ա. երգր կը պատկե թացնե Հայն Դիւդամը, որ «Հաւաջեց իր ցեղի դայներ խրդան յաղջական»։ Բ. երգը կը պատնե չետր կր թորհա ու դնաց դէպի հիւսիս, րարձրացաւ կատարներն յաղջական»։ Բ. երգը կր պատնե ջաղցրուներն նուրանատատ հայ տուներուն, ինչպես նաևւ Հայկի կապաղ մահը ևւ կատկը։ Գ. երգը կամփուկե Հայաստանի ծաղկեալ կեանջի տարիները, որոնց ընդժենն կանցնի Բսենենիոն։ Դ. երգին մեն՝ «դարերը կր բերնն նոր պատգամ ու ոգի ևւ ահա կր ծնի Ար տաչես մեծ Արջան»։ Ե. երգը հրգրան Մեծի ևւ իր կայարուժեան ջատարավուժիւնն է։ Չ. երգով հեղինակը կուրուագեն Սասանեսն արջաներու դեմ Հայաստանի մղած հերոսական կոիւները եւ Մա սնինենան ապարական կորունիրում է երգին եւ իր կայարուժեան ջատած է կարարունեան արջաներու դեմ Հայաստանի մղած հերոսական կորուները եւ Մա սնինեան ապարական և հորուարուն չերենում ինարը եւ Մա սնինեան ապարակութեւնը և հորդ առանագին ու հրարն հերուած է դրերու դեսանարն կարական և և երգանարան հերուած է երկարաչունչ ջերժուածմին է, ուր կը պատմուի Վարդանանց պատերագին է, ուր կը պատմուի հարդանանց դատոնարին դուզի և ծ. երդին մեկ մենջ կր տեսնարին դուզի և ծ. երդին մեկ մենջ կր տեսներին արձան կիրկիայի բեռներուն վրաթ։ Այնուկան անախ մեկական տապերեն կուպան ծնակու ծների ու ծիարութ, բայց եւ այնակա այդանես էնաև, ծեւ երգով կուպան «Սարան հուրալ կը ճաձանչկ երբենն հուջակի մր կար Մայաթ Նովայի մր տարենունըի նորադոյն արչալոյսը, երբ կր ծնին նրածնունըի նորադոյն արասիրներ և ըն անանականանանանաններ, Քրիսոարութիւն առած նար Սասունցի հունարեննանանանանանան հեր, Քրիսուանին առած նար Սասունցի հունարերին հերարութիւն առած նար Սասունի և Արաիսներ իրին և Մա-հանարներ իրին։ «Սարտարապատ և իր։

ԵՐԱՆԻ՛...

Երանի՛ սար լիներ իմ առաջ,— Բարձրագահ, հ՛ւձիւմոտ, հ՛ւ դժուար,— Ճակատն իր աշխարհին
դեմ արած,— Կննիո ու ակօսով յհտաչաբ։
Եւ ուխտով ընկներ ես ճամրայ,— Դեմի վե՛ք,
դանջերով սարն ի վեր,— Վեհ սիրով ու կամքով
հեզ, անպարծ,— Ոտքս թող կչերի զարնուեր։
Երր յոգմած լինեմ ես կամ տկար,... կանգնեմ ու
ետ նայեմ դէպ ներքեւ,— Ու թէկուզ հղձերս
անկատաբ,— Շունչ քաշեմ — յաջորդին ակ նարկեմ:

Երանը՝ բարձրարհրձ սար լիներ,— Եւ ճամբամ անվերջ ու սիրաձիգ,— Ելնեի աճտրտունջ յար, մին էլ,— Տեսնեի արհւը նորածագ․․․․ ԼԵՄ

4 6 7 2 4 4 1 8 0 7 6

Վերջալոյսին մեդմ,վշտագին, Սոխակն երգեց վարդի սէր Վարդը մատաղ ննջեց խաղաղ Սիրահարին անտարրեր… Կարօտակէզ, եար, թէ գտնես Շիրիմս ամյայտ ու հեռու

Շիրիմս ամյայտ ու հեռու
Սոխակի պես որքան ծրգծո
Ա՛խ, վարդը չի զարթնելու
Բայց ոսկեվազ գինի մի թաս
Ու մի րուռ հող հայկական
Եթէ բերես վրաս խնկես,
Օ՛, ես իսկո՛յն կ՛արթննա՛մ :

լան Ձիրաւ, Նոր Աշարայր»։ ԺԳ. եւ ԺԴ. երդերը կը պատկերացնեն օտարունեան մէջ Ներկայիս տուայտող տարագիր սերունդին վիչտը, կարօտր եւ վե-աղարձի տենչանըլ։ ԺԵ. եւ ԺԶ. երդերը կը դառնան վերջարան Հատորին, իրրեւ Հաւստգի աղօնես եւ կամեի վճիռ»։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ու ԱՎԱՆՈՐԵՐԻՐԵՆ Աղատաբրում էն ի վեր , փարիզեան մամուն ալ ամ բողջ էջեր կը նուիրէ , ծանօժացնելու Հա -մար խորհրդային դրականուժեան Թափն ու դար դացումը՝ պատերազմ ի ընժացջին : Այս առժիւ կուսումնասիրուին , նաեւ , խորհրդային ժողո -վուրդները ։ Օունդ Հայրենասիրուժեան դաղա -նիջները :

հերինը։
Ուրիչ առիթի մը վերապահիրվ այդ նիւթը և արժանադրհնը չարւք մր կարնւոր իրողութիւններ։ Խնչպես կը հաստատե գրական աժսադիր մը, 900 խորհրդային դրողներ դանուած են հակատին հրային պատերավներ։ Խուսած , դրած հու այնապես հրային հրային պատերավներ։ Կռուած , դրած հեւ յունա մեռած են։ Այսպես , Ա. Պոլիակով , երիտասարդ վիպադիր Եուրի Կայմով , որուն ա - ռաքին դործը , «Դերբենափ Քարիսդանարը», ֆը բանաերենի թարդմանուած է 1938ին եւ որ ռագ - մադաչարին վրայ ինկաւ 1941 և ոյնմբեր 20ին, «Մինչեւ արհան վերջին կաթիրը կռուելէ վերջ »։ (Հայիրեն ալ՝ երիտասարդ ընհասաեղծ մը, Թաթուլ Հուրեան, եւ թերեւս ուրիչներ որոնց մասին

« մինչնւ այի այ՝ հրիտասարդ իանալանին վեր իրանալանին այ՝ հրիտասարդ բանասանին մեր, Թաժուլ Հուրեան, եւ Թերեւա ուրիչներ որոնց մասին լուր չունինը)։

« Հայրենական պատերազմ»ին մէջ, ինչպէս կր կոչեն 1941—1945ի դենհնամարաը, խորհրդեր ,որ կապ ունին իրննց սորված եւ ջարողած վարդապետութեան հետ։ Անոնը մասնաւորապէս կր նկարարդեն կարմիր դինուորին Հայրենասիրութիւ և արդեն կարմիր դինուորին Հայրենասիրութիւ և նր, եւ միաժամանակ ատելութիւն Հայրենասիրութիւ և նր, եւ միաժամանակ ատելութիւն ընդան անոր մուրեյին վրէժիներութիւնը։ Այս տեսակետեր, մեծ ժողովրդականութիւն չահած է Սիմոնով, բանաստեղծութեամբ մեր որ կր կառաբանեն անոր մուրեյին վրէժիներութիւնը։ Այս տեսակետեր և ծեպ որուն համար եղանակներ չինած են 40 երա «ժիչաներ։ Բոլոր կարմիր դինուորները իրենց դրպանը համ ապարւսակին մէջ ունին այս երդը, ինչպէս եւ նոյն հեղինակին ուրիչ մէկ բանաստեղծութիւնը, «Սպաննէ դայն»—

Եթէ չես ուզեր Գերմանին սեւ ձեռքը ձգել—այն տունը ուր ծնած ես,— Ծեր մայրիկդ եւ տրաայն տունը ուր ծնած ես,— Ծեր մայրիկդ եւ տրաայանին կր կոչուի,—Եւ ամենինին իր կոչուի, հիտցի՛ր, ոչ աք պիտի փրկէ զանանք, եթէ դուն ինքդ չկրկես:

Շատ մը բանաստեղծութիւններ եւ վկարը նուրրուտ են «որութիաը հերը ևրալի մէջ։ (Տիկինը Երևւան դնաց վերջերս, ուսումնասիրու-ինևներ կատարարուհար հերը ևրալի մէջ։ (Տիկինը Երևւան դնաց վերջերս, ուսումնասիրութիևներ դաղափար կուտան այս պատերարական արականը անիրութիս արդարական հարեանար արդարարադործական դրականութեան մասին— և պողպատը միունցաւ (Նիկոլա Օսարովս), Սիա բնեան աշխատանքին վարպետութին ին ևն արապակարունի, Ջեները մեզի հետ են (Նաթան հեր պակ), ֆորձը (Արդատի Պերվենցեւ) հւն. «

ቀ ተ በተ ነ ተ በ የ በ

LULUL 4E 1000 to ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՎԵՒ

*Ի*r կապերը մառեշային մեջ

Ուրբախ առտու ժամը 6ին և ավալը արժնցու-ցին Ֆրենի բանտին մեջ: ժամը 1,30ին պիտի լրա-ուէր Գերադոյն Ատեանին առջեւ, բայց առտուան ժամը 7,10ին բանտային կառը մը դրուեցաւ, փո-խաղրուելու համար Դատական Պալատը։ Ետեւէն խարրուելու համար Դատական Պալատը։ Ետեւէն ուրիչ կառջ մր կուղար, որպեսզի տեղը բռնե , ե՛քե առաջինը խանդարուի։ Հինդ ոստիկանական կաւջիս այ կը հետևւէին Թափորին ։ Ժամը 7.25ին արդէն հասան էին Դատական Պալատը, ուր նախկին վարչապետը անժիջապես փոխադրուե - ցաւ իցիկ մր եւ ջիչ մր հանդստանայէ վերջ, սեղանի մր առջեւ անցնելով, սկսաւ նիչեր առնել։ Կէս օրէն վերջեր, դատասրահը բերնէ բերան լեցուած էր։ Ինչպես դիտել կուտայ Թերժ մը, ե՛քե մուտքի առմակները սեւ չուկայով ծախէին, անհաւատալի դումարնելու պիտի համեին։ Երբ դատասրահը բացունցաւ , լուսանկարի դործիջները լարուած էին արդեն:

Ծախագահը — Բարապան, հաննցեջ ներս

Նախագահը .... Բարապան, Հաճեցէջ հերո կանչել վկայ Փիէռ Լավալը։ Կ՝ազդարարեն Թէ Թոյլ պիտի չտան որ եւ է ցոյց։ (Դատաւորը չար-տասանեց «Նախագահ» րառը որ կը տրուի նախ -կին վարչապետներուն)։

Շրջապատուստծ պահակներով, Լավալ որահ ժատ կորաջամակ, երեոը ձէնի դոյն, այտերը փոսացած, մազերը հերմկած, խոժոռաղեմ, աչ ջերը բացիսկելով։ Արագօրեն անցաւ մառէչային ջովէն, եւ յառաջացաւ դէպի տահանը, մինչ ներ-կաները կը իլրուէին բուռն հետաջրջրունեամը եւ դանապան չչուկներով։

դամապան չչուկներով։

Վկան յայտարարեց անունը,— Լավալ ՓիՀո, ծնած 1883 Յունիս 28ին Շանէլաօնի մէջ։

Նախագահը.— Երդում ընել չեմ տար ձեղ կը լսեմ միայն ի տեղեկունիւն։ Դէտջ է պատասիատեջ չատ կարձ, առանց վիճարանունիան եւ չե դումի։ Ձեր Հարցաջննունիները չէ որ կը կատարուի, այլ մառէչալին դատը։ Ե՞րբ սկսան ձեր ջատ դաջական յարաբերունիւնները մառէչալին հետ։

Լավալ — Հաւանտրար 1936ի վերջերը։

Նախագահը.— 1934ին չէ՞ր, լառ յիջեցեջ։

Լավալ — Արդարեւ, դաղնային նախարար էի Տումէրկի դահլիճին մէջ, յետոյ եղայ արտաջին նախարար, ապա վարչապետ։ Յամառօրէն կը պայքարեի դատերազմին դէմ որուն դայլ կը դդատեր եւ եւր կր տանէր ներ արտաջին թաղաջակա և հունիւը։ Ես երբեջ չեմ դրաղած ուրիչ երկիրներու նաերջին վարչաձեւերով։ Մեր երկիրը երջանիկ էր։ Որ եւ է վիճելի խնուի չունէր մէկուն հետ...

Լավալ կը խօսէր խուլ, անստոյդ ձայնով մը,

եր։ Որ եւ է վիճելի խնդիր չունէր մէկուն ձետ...

Լավալ կր խօսեր խուլ, անստոյդ ձայնով մր,
որ հետղձետէ կ՝ամրանար եւ կր բարձրանար։
Սկսաւ մանրամամորեն պատմել այն ատենուան
ջաղաջական կացութիւնը, իր րանակցութիւնները
հաալիոյ ձետ Թունուդի մասին։ Այստեղ ճախա
դահը միջամտեց, բայց վկան չարունակեց, պատ
ժելով թէ կամլէնի միջոցաւ դաղանի դինակցու
թիւն մր կնբած էր Մուսոլինիի հետ, ի հարկին
պաշտպանուելու համար Գերմանիոյ հախայար
հակման դէմ, պատմեց Եթուանին հետ, և ևնւ։
«Մենջ եւ Անդլիացիները համաձայներ էինջ որ
առանձին բանակցութիւներ պիտի չկատարենջ
Գերմանիոյ հետ - երբ իմացայ թէ Մեծն Բրիտա
հանակույին համաձայնութիւն մր կնջած է Գերմանիոյ հետ - և և Հայանակ հեր և հայիր

սիա հաւային Համաձայնութիւն մը կնչած է Գերժանիոյ հետ ...
Նախագահը .— Նորէն կր յիչեցնեմ, խնդիրը
կր վերարերի Փէ Բէնի դատին։
Լավալ .— Կր հրաւիրեմ անդլիական դեսպանր
(արվուկներ) ... բայց պարոններ, անհրաժեչա է
որ պարդեմ թէ ինչ էր կացութիւներ մասէչալին
հետ։ Մնաց որ, ինծի համար դժուսը է պատասիանել, պարոն նախագահ, որովհետեւ չեմ դի «
տեր թէ ժինչեւ հիմա ի՛նչ խստուսծ է այստեղ ։
Ես լրադիր չեմ տեսած։ Աժէն պարադր մէջ,
ինչ որ կ՛րսեմ կր չահարդուհ Ֆրանսացիները
(աղմուկ)։ Պարոն նախադահ, կընա՞մ խնդրել որ
դաւաժ մը չուր բերել տաը։
90 ԱՌ ՀԱՐԻԵՐԸ ՀԱՄԱՋԱՑՆ
Նախագահին հրամանով բարապան մը չիչ մր
Վիչիի Ջուր բերել տաը։
- Կր մտածչի թէ մասէչալի կրնար դօրացնել
հեր դիրըը ամէն դետնի վրայ, կարդի կանոնի
դնել մեր դործերը։ Ըսած եմ այն ատեն ալ, դաւ
մը չէր որ կը պատրաստուէր։ Ես ջիչ անգամ կր
տեսնէի մեր դործերը։ Ըսած եմ այն ատեն ալ, դաւ
մը չէր որ կը պատրաստուէր։ Ես ջիչ անգամ կր
տեսնէի մառէչալը։
Նախադահը դանադան հարցումներէ վերը,

Նախադահը գանազան հարցումներէ վերջ,

անդերը բերաւ դինադադարին, դիչնցնելով Լավալի Թէ տիրական դեր կատարած է այսդործին մէջ։

Ղավալ — Ես խորհրդարանին անդամ էի։
Պոռտոյի մէջ դլիաւոր մոահադուԹիւնը դինա դադարի մը կնջումն էր։

Նախադահը — Խոսեցէջ այն ձեռնարկներու մասին որ կատարուեցան որպէսզի հանրապետու Թոնն նախադահը Հիւս. Ափրիկէ չերթայ։
Լավալ — Ես այդ մանրամասնութիւնները իմացայ պարդապես իդրև ծերակուտական։ Ես
կառավարութեան անդամ էի, բայց անոնցնէ էի
որ կր կարծէին Թէ կառավարութիւնը պետք է
Ֆրանսա մնար, եւ չէ հաւատար Թէ պատերարքը
Ափրիկեր մէջ երկարայանութենը հարկը եր կրնար յաՀողիլ։ Ես ըսի Թէ կարելի չէ երկիր մը պատապարա
նել ձգել երթալով։ Երեսփոխաններ եւ ծերակու Թիւն մը դրկել Հանրապետութեան աատառերակու Թիւն մի դրկել Հանրապետութեան հանրադահին։
Ես հոսեցայ միայն անունց անունով։ Մնաց որ,
հորհրդարանի անդամներուն 90 տո հարիութե համաձայն էին որ կառավարութեւնը Ֆրանսա մնար։
Այս պատերազմը յա յուարարուած էր ապօրինա սաս։ Եւ հայուս ած են ու ենել մամայն էին որ կառավարութիւնը Ֆրանսա մնար։
Այս պատերազմը յայտարարուած էր ապօրինա բար։ Ես համողուած եմ որ ենքէ խորհրդարանը
կարննար դաղանի նիստ դումարել, թերեւս պատերաղմը չէր յայտարարուեր։ Մենց պատերազմի
մասնց առանց արդիական ումրաձիդ օդանաւ մը
ունենալու, եւ, երեջ ամիս վերջը, միայն ինդ
ոմրաձիդ ունէինջ։ Ձեմ դիտեր Գերմանիան ջանի
հարիւր կամ ջանի հազար հատ ունէր։ Այս պայմաններուն մէջ սկսած պատերազմը կանիսու կորսուած էր։ Խորհրդարոնը միչտ բուէարկած է
սկարկիրը, դայու

վարկերը, բայց... Ծախագահը... Ի՞նչ է մառէչալին պատասիատ Ծատուունիւնը դինուորական վարկերու յուի դործածունեան մէջ։

դործածունեան մէջ։

Լավալ — Այլանդակունիւն պիտի ըլլար մա-ռէջային վրայ ձգել այդ պատասխանատուունիւ-նը։ Գատերազմական նախարարներ կային, սպա-յակոյտի պետեր կային...
Այս տեղ պաշտպան փաստարան մր դիտեյ առւաւ նէ մառէջայը բոլոր պաշտօններէն հրաժա-րած էր 1931ին, 75 տարեկանին հասած ըլլալով։ Ունկնդրունիւնը տեւեց չորս ժամ եւ չարու -նակուեցաւ երէկ, չարան։ Մնացեալը կ'ամփո -փենը յաջորդով։

Ի՞նչպես պիշի նաշուցանեն **Ֆ**rանսայի կոrուսsները

Կառավարութեան մասնանոր յանձնաժողովը, որ կազմուած էր անցեալ Հոկահմ բերին, ներկայացուց իր ահղեկագիրը, Ֆրանսայի կրած կո - բուսաներու եւ պահանչելիք հատուցումներու մասին, որոնց դումարը կր հասնի 4893 միլիստ ֆր. ի (24.480.000.000 անդլ. ոսկի)։ Տեղեկարին համաձայի, Ֆրանսայի կորուսաներն են սպանեալ դինաւոր՝ 200.000, ջաղաքացի՝ 450.000։ Վիրաւոր-ուտի՝ 255.000։ Տեղեկարիրը մանրամանութիւններ կր պարունակ հատեւ գրաւմուն ատեն Գերմանրոյ վճարուած դումարներու հաղարութեան, չինութիանց ճարաարանրութի համահարութի հարանրու վերանանութիւններ կր պարունակ հատեւ գրաւմուն ատեն Գերմանիոյ վճարուած դումարներու, հողագործութեան, չինութիանց ճարաարտերութեան կրած միասներու եւնւ մասին, թե քինանի գրաւման եւ Թէ Դաշնակիցներու դործողութեանց հետեւանջով։ Կը հաշուկ նաև վի բաւորներու եւ արկածեալներու վճարելի դումարները։ Այս առթեւ կը բացատրէ թե Ֆրանսայի ազդ հարսառերին եր հարանայի ազդ հարսառերին հետեւանք է անդահարացման, որ իր կարդին հետեւանք է անդահարարայաններու։ Այս առարուան հունձջը սովորականկն 45 առ հարևւր պակաս պետի բլլայ ցորներ համար, 60 առ հարևւր պակաս արտի հետեր արկարարարական ևորհուրդի վերքին նիս արև թե 370.000 հետերան հետերունիան մեկ ասկանները մաջրուած են 110.000ի վրայ, այսինըն հային հեր մեկ երրորդ։ Յուլիսին մաջրուան են 150.000 ականներ և մինչեւ տարուան կերքը աժիր հեր մեկ երրորդ։ Յուլիսին մաջրուան են 150.000 ականներ և միկին և արարուան են հեր հերը մաջրին հինդին ական ցանած են Ֆրանսայի կեր հերը մաջրին իներնա ական ցանած են Ֆրանսայի կեր հերը մաջրին դիկինն ական ցանած են Ֆրանսայի կեր հերը մաջրին դիկինն ական ցանած են Ֆրանսայի հեր հերը մաջրին դիկինն ական ցանած են Ֆրանսայի հեր հերը մաջրին դիկինն ական ցանած են Ֆրանսայի հեր հեր հերը մաջրին հերին ական ցանած են Ֆրանսայի հեր հեր հերին հեր հարինը հեր հերը մաջրին հերին ական ցանած են Ֆրանսայի հեր հեր հերը մաջրին հերին ական ցանած են Ֆրանսայի հեր հեր հերին հերին հերին հերին կերը հերին հեր հերին հերին հերին հերին հերին հերին հերին հեր հերին հեր հերին հ

ՎՐԱՅԱԿԱՆ ԿԷՍԹԱՓՈՑԻ անդամներէն վեցը մահուան դատապարտուեցան, դեղանին իչէն տր Թրանդ՝ ցկեանս Թիապարտուեցան, միւսներն այ գորան ձկետներն այ գորան ձկերն հրեր արձակուեցաւ միայն մէկ հոդի, Վիբթնոր Բիրթավա։ Միւսներն այ գանադան պետախուեցաւ միայն մէկ հոդի, Վիբթնոր Բիրթավա։ Միւսներն այ գրատապարտուեցան դանադան պատիծներու ։ Խումբը կը բաղկանար ջոսն հոդիէ, իսկ իսկաւ պետը, — Չալկա Օտիխարիա, փախած է եւ կր կարծուի Թէ Գերմանիա կը դոնուի։ Թերժերը կր դրեն Թէ Կեսքասինն ոչ միայն լրահսութիւններ եւ ձերբակալու Թիւններ կր կատարեր, այլ առևառերը ընելով ի հայիւ Գերմաններու, 150,000,000 ֆրանջ չահած էր ։ Էլեն ար Թրանդ, «խմրապետ»ին սի ուռւհին, այժժ 20 տարեկան, 14 տարեկանին տունեն վեսքը խումբին միացած էր իրրեւ ջարտուղար չ ՎՐԱՑԱԿԱՆ ԿԷՍԹԱՓՈՅԻ անդամներէն վեցր

ԼՈՒՐՋ ԽՄՈՐՈՒՄՆԵՐ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԻՋ

ԽՄԲ --- Պեյրութի «Աղդարար» էն կ՛անգո - փենք հետեւեալ յոդուածը, որ գաղափար մր կու տայ Թուրքիայ մեջ կատարուած խմարումներու մասին։ Յոդուածագիրը, ար մոտեն կր հետեւե թրքական անցուդարձին, կր գրե թե րոլոր յայստարարութիւնները թարգմանուած են Անգարայի կիսապաշտոնական օրկանին՝ «Ուլուս» և Մայիս 22, 23 եւ 25 թիւերեն --- 21 Մայիսի պիւտներ վիճարանութեանաց ըն Բացջին, բուոն բախումներ մաղջար Միւնիաի, Պերե Թուրջերի (Քերեսթեչնեան), ենի Սաղաքի, Հիջժեթ Պայուրի եւ վարչապետ Շիւջրիւ Սարան - օղլուի։

ձեն Պայուրի եւ վարչապետ Շիւջրիւ Սարան օրլուի ։
Դիտելի է, որ վարչապետ Շիւջրիւ Սարան օրլուի ։
Դիտելի է, որ վարչական մեջենան կը լգրտայ Թուրջիոլ մէջ ։ Ու «արդընտիր» երեսփոխաններ՝ արեն մի կր նախատեսեն այս առինով ։ Ֆէրիտուն Ֆիջրեն իրաւունը ունի, երբ կր պոտայ Ժողովի բեմէն, — «Ձարմանալի է, որ շրջաբերող դրամբ կ'աւելնայ հետզհետէ, իսկ պիւտճէն բաց կ'ունե ևայ ։ Կարմակերպունեսմ պակաս է այս, եւ կրակծայի իրողունիւն ։ Սացունիւնը սկսած է լուրջ արդեցունիւն ունենայ մեր հանրային կեանջին վրայ, յոռի հակարդեցունիւն ։ Մեր վարչական մեջենան կր կազայ, ու պէտջ ունի հիմնական նորողուննան եր կազայ, ու պէտջ ունի հիմնական նորութեան են այն հանրակի պետջ է դերահանի կր հեւայ ժողովուրդը ։ Ուտջ է պարկ ասնջ անհատական ձեռնարկներու, ու օգտադործենը տեսանուկան մեր բոլոր աղրիւրները ։ Չետջ չէ դեղելի այլնւս, ու պետական մենաշնորի դարձնել

դեւիլ այլեւս, ու պետական մենաշնորհ դարձնեյ ամեն բան»:

Աւելի բիրտ է Էմին Սաղաք, հրբ կը մոլեդնի.
— «Պատերաղմեն վերջ, ի՞նչ պիտի բլլաայ մեր վերակը։ կառավարուժիւնը պատասխանատու է ներնակը։ կառավարուժիւնը պատասխանատու է հրենակը։ կառավարուժիւնը դարձնականօրեն, իռումակուժիւն պատճառելէ։ Պետք է առա խուլ ձեւանալ այլեւս։ Գիտեք իք ինչե՛ր կր խոստեն կառավարուժեան մասին։ Ցետք չէ սուտ խուլ ձեւանալ այլեւս։ Գիտեք իք ինչե՛ր կր խոստեն կառավարուժեան մասին։ Արմակային մեծ դառնուժիւններ պիտի կրենք։ Մի՛ մոռնաց, որ չահարձա մը պոռացած էր, քանի մը օր առաջ, դատարանի մեջ. Զիս մահուան կը դառապարեսել է հրաց գիտե՞ք թե իմ շահարկային հարիւրին 40ն է միայն կառավարութիւնն հարիւրին հան է միայն կառավարութիւնն հարիւրին ինն է միայն կառականը՝ առանց խուներու ինչ ան ալ հաց պիտի ուտել։ Գեղացին տասասայարութիւններուն։ «Մենք մեզ չնարենք։ Անատաային օրենք ունինք արկաի ուտել։ Գեղանական պորական արաքական արաքական արաքական արաքակուժիւնը։ կրժական դորակին տասարձել կրառանենք, բայց Գեւղական ինսերերին ինչ չրջանա արտաներ իրենք ունինք ուս իրեր հերևը։ կրժանան հրարաներ իրենք դորական կարանանան գերենք նարարանեն մողովուրդի աչքին տակ։ Շահադիսուտութիւն ու զործում, գողութիւն ու անսանն գեղծարարութիւն՝ իրենց գույին առած։ Նահադիսութիւն իրենց ու անսանն գեղծարարութիւն՝ իրենց գույին առած։ Նահարիսութիւն իրենց գույին առած ևը քայեն։ Հայարութիւն՝ իրենց գույին առած։ Նահարիսու արություն -- «Երկրին մեջ տարր Հիքմեթ Պայուր -- «Երկրին մեջ տարր

կայ որ կր պատպանուի. ան ալ չահադետը ու դողն է միայն: Կեանգր հարևորին 500 արդ։ Թըջ-ուառութիւն, հիւանդութիւն ու աղքատութիւն համատարած են: Հապա՝ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ Հրջա համատարած են։ Հապա՝ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ շրջա - նակներու մէջ կատարուած գողութիւնները , գէ-ջութիւնները, կաշառքները։ Ժողովուրդի բերնին մէչ՝ ինչե՛ր, ինչե՛ր կր պտտին։ Կառավարու -Թիւնը ի՞նչ կ՛ընչ - ի՞նչ կը խորհի։ Գիտի չարու-նակչ՝ ականջ խցել՝ ժողովուրդին դէմ»։

(Վերջը յաջորդով)

700 0ԴԱՆԱԻԵՐ Յոիչը մր պիտի կատարհն այսօր, կիրակի, կէս օրէն վերջը ժամը 3-4քն, աժնիկեան օրանաւային ցուցահանդեսին առնիւ (Շան ար Մարս)։ Թռիչըը կարգադրուած էր չունեջարժի օրուան համար, բայց յնտաձգուեցաւ, օրը աննպատ ըլլալով։

«ԱՓՈՆԸ կատարելապէս պաչարուած է այժոմ , Դաչնակիցներու նաւային եւ օղանաւային ուժերուն կողմէ։ Այլեւս ոչ ուտեստ կրնայ փոխարրել, ոչ այ վառելանիւն։ Նաւատորմն այ գրեժ ոչնկացած է։ Ռժիրակոծունիւնները կը չարունակուին անընդ Հարահանունիւնները կը չարունակուին անընդ Հատ եւ անիննայ ,

ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Պանեկը - Քաչանի մաս ծանիւգին դալտահանդէսը՝ այսօր, կիրակի, առ-տուան ժամը 10էն մինչեւ իրիկուն, Փառջ տիւ Պարի։ Գեղարուհստական ճոխ բաժին։ Մուտջ 25 ֆրանը :

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimeria DER-AGOPIAN, 17, Rus Damesmer - 13

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonds en 1926

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17. Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, ճամս. 400, Յամս. 200 ֆրանք։

Mardi 7 Août

Երեքշարթի 7 Օգոստոս

ԺԻ ՏԱՐԻ -- 17º Année № 4472-Նոր շրջան թիւ 101

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

~#68 Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺԱՄԸ»

• ԽՄՔ-Անոի տր Քօրապ, փարիզհան աշխարհաշրջիկ հրապարակագիրը, որ հրեւի Սան Ֆրանբիսկօ տր հանդիպած է, ուշագրաւ յօդուած մբ կր
հրատարակէ «Քոչացը» շարաթաթերթի վերջին
թիւին մէջ (5 Օգոստոս), հետեւհալ դիւանագի տական լտորագրով — «Իրոեւ հակարան Տարոանչլի Հարցին, Շաժիրաժի երկիրը ընդՀարժան դեարին մբ կը ներկայացնէ Ռուսիոյ եւ Թուրջիոյ միջեւ»։ Աւնլի կամ նուազ վաւերական տեղեկութիւններու հետ, քիչ մը պատմութիւն, քիչ մըն ալ
քաղաքականութիւն խաղալով, հեղինակը կենթադրէ թէ հայկական հարցը սեղանի վրայ պիտի գայ
ստոնըն։ Կաժիմիկենք հիմնական մասերը —

դրե թէ հայկական հարցը սեղամի վրայ պիտի գայ սնանդա։ Կասնիակինե հիմնական մասերը.—

" Ման է Հայաստանի ժամը։ Քանի մը չաբաներ շատ գիչերուն ծանոն այս երկիրը, այս մարտերումի, առաջնակարգ որ խորհրդաւոր անցեալ մր ունի, առաջնակարգ ուն այս երկիրը, այս մարտերությանի, առաջնակարգ ուն այս երկիրը, այս մարտեր չատ գիչերուն արդ մարդին չափապանց կը հետաքրջրուն անով, ույլ որով հետեւ այս երկիրը սրանչեւ ին նախամուտ մր կը կաղմէ, սկսելու համար բայաստանուտ ինս իրներու կարգադրուներնը սրանչեւ հաճար այս մերաններ ստանալ նախ Թուրքիոյ, յետոյ իրանի մէջ։ Տակաւին համառան եւ ցանցառ հեռագիրներ կար չայաններ ստանալ նախ Թուրքիոյ, յետոյ իրանի մէջ։ Տակաւին համառան եւ ցանցառ հեռագիրեր կր յայանն այզ մաարութիւնը։ Այսպես դերներս նորընակը կանորիարի (այս բառը կր դրե, փակազծի մէջ ալ՝ պատրիարի) իր անհուն երահատակուռ հիմեր յայանած է մառէչալ Սիահարհեր արանում կր այսկական փարթամ դարութները որ ցրուած են հիմանու ներկիրներու միջեւ բաժնուած կր պահե Հայասանը։ Նոյնինաստ դունենալով հայկական փարթամ դարութները որ ցրուած են ի սինուա աշխարհանին որ երեն իրկիրներու միջեւ բաժնուած կր պահե Հայասանական փարթամ դարութները որ ցրուած են ի սինուա աշխարհայնան դարութները որ ցրուած են իրարհարնարիները հայնանայն հայկական պետության հայկական արենին առաջարարիները հայնանայն հայկական պետությանըն առաջարարիները համանայն հայկական պետության հայները հայնանայն հայկական պետության հայնարիները համանայն հայկական պետության հայնարիները հայնանայն հայկական պետության հայնարիները համանայն հայկական պետության հայնարին հայնարին հայնանայն հայկական արեսին հայնարին հայնարին հայնանայն հայկական արեսության հայնան հայիները հայնանան հայկական արեսության հայնանարին հայնարին հայնանանին հայնան հայնարին հայնարին հայնան հայնանան հայնարին հայնանարին հայնան հայնարին հայնարին հայնարին հայնարին հայնարին հայնարին հայաններ հայնարին հայաններ հայնարին հայնարին հայնարին հայնարին հայան հայան հայնար հայնարին հայնարին հայան հայնարին հայնարին հայնարին հայնարին հայանարի հայնարին հայնարին հայնարին հա

են ի ովւիւռո աշխարհի։

Աշխարհադիրներու համաձայն հայկական պետունեան դահմաններն է ին կեղկատ կասպից ծով;
Միջարետը եւ Եվրրաս։ Շա՛տ տարտամ է այս ւ Իրականին մեջ, մարդիկ չատ բան չեն դիտեր այդ մասին ինչպես այսօր չեն դիտեր Թէ ուր կը սկսի եւ ո՛տ կը վերջանայ արդի Հայաստանը աղգա դրական տեսակչոով, այնչան յահան տակնուվում ինրած թիւրտ հեծելաղօրջերու չահատակու Թիւնսերով։ Բայց նպաստաւոր է այս անորոչու - Թիւնը, թանի որ Թոյլ կուտայ ձկուն եւ պարադային յարժար խաղ մը, որուն ճարտարօրեն կ՝աջակցին արտաստեմանի Հայերը, մանաւանը Մ . Նահանգներու «Հայ Ազդ. Խորհուրդը»։

Այստեղ յօղուածագիրը կը ցատկչ Լվով (Լէմ-

ասերորու «Հայ Ազգ. Սորբուրդը»։ Այստեղ յօգուածմայիրը կը ցատկէ Լվով (Լէմ-պերկի), ուր այցելելով մայկական մայր եկեղեցին, գարմացեր է տեսնելով այնջան Տոխութեւն եւ բազմութիւն։ Եւ կախոլիկ արջեսիսկոպոսը պա -տասիսաներ է.

ապարություն։ Աւ կաթոլիկ արջեպիսկոպոսը պա «
տասիսաներ է.

— « Կը դանուիք արևւմուտքի կարաւաններու
բորս ճամրաներուն վրայ։ Այս ճամրով է որ , դաընթու ընքացքին , մեր հայ վաճառականները Արեշելքի բոլոր չքեղութիւնները քափեցին դէպի
հանսէական քաղաքները (Հիւս. Արևւմտեան Գերձանրա) եւ մինչեւ Սրանաիասիասիա։ Ուսաի մեծ
թիւով մնացինք այս չրջանին մէջ»։

3 հառյ կր յիչէ դանազան քաղաքներ, — Մար«Էյլ, Սելանիկ , Պոլիս , Պրուսա , Առանա , ըսելու
համար թէ «ամին տեղ կը վիստային անհանար
հայ առևւարականներ , արհեստասողներ , լումա սափոխներ։ Բոլորն ալ, մեծ թէ փոքր , կապուած
ազդային անւքականի համերաչիուքեամբ»։ Ապա
կր չիչէ Հայհրու եւ Ցոյներու վտարումը եւ դաղթը, բայց թուական և Ցոյներու վտարումը եւ դաղթը, բայց թուական և Հայհերուվ ուրուն այսին
ին , «երբ Մ - Քէմալ միևւնոյն Հարուտծով արդե
բեց թարարութը (ֆէա) և բրիստոնեայ վաճառա կանութիւնը։ Ի՞նչ խառնաչփոթութիւն։ Երբ
1929ին նորչն Ասանս դայի , չկոյայ նորչն դանե
արդուդարդի քանին մոայի էի։ Գրի թէ բոլոր հանութները փակուած էին, տախաակներով գամ ոււթները փակուած էին, տախաակներով գամ ոււթները փակուած էին, տախաակներով գամ ուսած , եւ անոնց աէրերը, Հայեր կամ Ցոյներ արտաջսուած »։

Ցյս նոյն պատճառով , Գոնեայի մէջ երբ ակռայի
սաստիկ ցաւ մր կ՝ունենալ, առաջնորդ միսիոնար

տաքսուած »։

Այս նոյն պատճառով, Գոնհայի մէջ հրդ ակռայի սաստիկ ցաւ մր կ՚ուհենալ, առաջնորդ միսիոնար տար դուռ դարնելէ վերջ, վՀատելով, կր յայ-տարարէ մերամարումներուն փախուստեն վեր-Հայ ատամարոյժներուն փախուստեն վեր-Հր, պէտք է Համակերպիլ տառապելու։

Անուի տր Քորապ դուարձալի դաներ ա՛լ կր պատմէ, խորապէս աղդուած բլլալով մեր աւանդակերերը և «Օրդ խոսը բանայիը Հայաստանի մասին, մանդ կրպակներով այս փոջր արհեստա - ւորները աննիջապէս կը հերջնչուէին, մշտահոս

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ ՇԱՀԵԿԱՆ - ՑԵՂԵԿՈՒ --ԹԻՒՆՆԵՐ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԱԶԳ․ ԺՈՂՈՎԻ ՄԱՍԻՆ »

ԵՐԵՒԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

(Բ. եւ վերջին մաս)

աջորդ խոչոր արխիւը, որ համարեա սպա ռում է հեղինակի՝ մեր սերնդին հասած ձեռադիր
ողջ ժառանդու խիւնը, Միջայել Նալրանդեանինն
է։ Թանդարանում են դանւում մեծ հրապարակախոսի կարևոր աշխատուժիւնների ինջնադրերը
նրա «Հեդելը եւ նոր ժամանակ» փիլիսոփայական
փործը, «Ալխարհարար Քերականութեան ներա մակները՝ դրուած Չետրոպաւլովսկի թերդից ,
լուսանկարները, անձնական դործածուժեան ա ռակներից մի ջանկաը, հարուստ դրադարևը և
այլն։ Հարուստ է նաեւ Ռուսայանակի թերդից ,
լուսանկարները, անձնական դործածուժեան ա ռակներից մի ջանկաը, հարուստ դրադարարն
և
այլն։ Հարուստ է նաեւ Ռուսայուած դրողի դե դարուեստական բոլոր դործերի իրենց վարիսնաներով (տարբերակ), նրա գրած բաղմանիւ նա ժակները ժամանակակից անուանի դործիչներին ,
դիտնականներին եւ դրողներին։ Անտիպ այս նա ժակները ժամանականը, նրա ապրած ժամանակիծ աշխարհատակարելու տեսակչաից ։

Գարրիել Սունդուկիանի արխիւում կնտոր ցած է այն ամենը, ինչ ժեծանուն դրաժատուրկը
անհրաժեչտ է համարել պահել։ Նրա ձեռադրերի
մէջ մի առանձին տեղ է դրաւում «Պեպոն» ։

Հարուստ եւ ամարնարարերը իրենց տարաի
սահարականութիւնն են այժմ բանասաներն հեղ հասած բոլոր դործերի ինչնարիը, ը թանասանութիւնն են այժմ բանասանութի հեղ հասած բոլոր դործերի ինչնարերը, բանասանութիւնն են այժմ բանասանունը հեն է ա
առեցի Դաււիք»ի ինչնարդերը, բանասանութիւն ին հեղ այժմերները, «Անուլ»ի, «Լուեցի Սաջոյ»ի, «Սասունցի Դոււիք»ի ինչնարդերը, ը բանասանութիւն ու Երևնները, «Լա արդի հասար փաղմող նաժանիներ
ու Հարուստ եւ ամ բողջական են նաեւ 6 . Ցով հաննիսեանի, 6 . Ցակորեանի, Վ . Տէրեանի եւա չյ

Երևմենթը, մեւ ամ բողջ հասար կարգնող ծամակութը եւն. :

Հարուսածները եւն. :

Հարուսա եւ ամ բողջական են նաեւ 6 · 8ով
Հաննիսեանի, 6 · 8ակորեանի, 4 · 8էրհանի եւայյ
անուսնի գրողների արխիւննրը։ Տէրհանի արիու
ում են դոնւում բացառիկ Թանկարժ է հենր
նի ինչնարիր սաորակու հետմը մկայական է Լենր
նի ինչնարիր սաորակու հետմը արուսած՝ Տէրհա
նին, այն մասին, որ նա ծողվոմսովետի կողմից

լիազուում է որպես կոնսուրանա մասնակցելու

հրեստ - Լիտովսկու հաշտունեան բանակցութիւն
ներին, երկրորդը, ընկեր Ստալինի իսկական սոո
բարունիները կրող մի գրունիւն է, ուղղուած

Մարինսին հայասեներ կող մի գրունիւն է, ուղղուած

Մարինսին հայասեն անեւ «Պէպօ»ի՝ Տէրեանի

կատարած ուսնում նաեւ «Պէպօ»ի՝ Տէրեանի

կատարած ուսնում նաեւ «Պէպօ»ի՝ Տէրեանի

կատարած ուսնում նաեւ «Պէպօ»ի՝ Տէրեանի

կատարած ուսերեն խարգմանունիներ՝ Մաւթսիմ

Գորդու բազմանին ուղղումներով, Ն Մառի նա

մահննին ու ձեսադրերը, Վ · Հիւգոյի եւ Ա · Դեւ

մայի նաժակները Սունդ ուկեանին, Նապոլեոնի՝

ֆրանսական դահց էրաժարունըու ակտի հեջնա
դիր սեւաղրութիւնը, դրուած հասարակ հեջնա
դիր սեւաղրութիւնը, դրուած հասարակ հեջնա
դիր սեւաղրութիւնը, դրուած հասարակ

դրծիչներից եւայն։

Արտասահմանից ստացած արկուներից պետա

«ործիչներից հեայն»։

______

ինչպէս միջնադարեան աչուղները։ Կը յիչեմ Պրու-սայի սա ծերուկ ժամագործը որ ժամագոյցս ջըն-նած ատեն, մանրադէտը աչջին մէջ միրճած, կր բացաղանչէր.

րացաղանչէր.
— Ընդունեցէք որ առանց Հայաստանի մարդ-կութիւնը գոյութիւն պիտի չունենար։ Մեր Արա-րատ լերան շնորհիւ է որ Նոյի տապանը կրցաւ ցամաք իչներ անվնա։
— Գիտեմ, ըսի, բարեհաձունեամբ. կարդա-ցած եմ Աստուածաչունչը։

ցած ոս կրառեւանարուրը։

— Բայց բան մը կայ որ Թերեւս էէջ գիտեր,

— Նոյին Թուր, Հայկ, մեր առաջին Թագաւորը
հղաւ։ Ան արջայական տուն մը հիմնեց որ երկու
հաղար տարի տեւեց եւ 60 Թագաւոր տուաւ մեկի։
Իսկ մեր Շամիրամը աշխարհի ամէնեն դեղեցիկ
իչիանուհին էհ՞ր։

Մանրադետը աչչն հանեց, որպեսզի կարե -

Մահրադչար ալդչ։ հայ Հանդիստ Հառաչել. — Ափոո՞ս, մեր վերջին Թագաւորը, Տիգրան, կարծեմ չափազանցութեան գնաց։ Ինջգինջը ար ջայից արջայ Հռչակեց։ Ասիկա Հանելի չեկաւ ոււթիւցը, վամուաց թիւով։ ընտձրան, թրմիցավից հուց էամտէանաց ութ-հային աևճավ չաչարից։ Մաիքա զացրիկ հրվաբ հային աևճավ չաչարից։ Արևքան, հանցինան

Lbraht duu

AMADORPANTE PLANTE

Printlem snight han sun

Աժանս Ռիւթեր կը ծանուցանէ թէ ռուսեւթուրք բանակցութիւնները անելի մր յանգած են
եւ շարաթներէ ի վեր դադրած, երկու պատճառներով — 1. Թուրքիա րացարձակապես անկարելի
կը գտնե որ եւ է հող ձգել և։ Միութեան։ 2. Անգարա անհրաժեշտ կը սեպէ որ շահասկեց բոլոր պեառաթիւննութ հան։ Միրութեան։ այս հրկբարդ կէտը քննուած է Փոցտամի մէջ, բայց ան թայծ մաացած:

«ծեյլի Մեյլծի գիւանադիտական բաժնի
աշխատակիցը կր գրէ խէ չորս մեծ խնդիրներ կը
դտնուին Հինդերու ժողովին առջեւ, որ պետի
դումարուի Լոնտոնի մէջ, յառաջիկայ Սեպա- Լին
(Հինդերու Խորհուրը կը բաղկանայ Անդլիոյ,
Խ-Միուժեան, Ֆրանսալի, Մ - Նահանդներու եւ
Ջինաստանի արտաջին նախարարներէն)։
Հինդ Մեծերու առաջին ժողովը պետի դրաղի
քումասրուի Վուլկարիոյ, Իտալլոյ, Հունդարիոյ
եւ արնլաստայի հաշտուժեան դաշնագիրներու
խմրադուխնամը։ Օրակարգին վրայ կը դանուին
նաև հռանւնալ չորս կարևոր հարցերը.—

1. քեւսույ աառաստանը Թուսդայեն.— Ա.

հանո չետնունալ չորս կարեւոր չարցերը... 1. Ռուսիոյ պաստաջանրը Թուրքրայեն... Ա. Մասնագցություն ծարտասելի հսկողութեան։ Բ. Ցանձձառու կարգ մը հողասասներու (ԽՄԲ... կարս, Արտահամ, նատ զրջումներ տալքաններու մէջ, ի նպաստ տուլկարիոյ)։

սպաստ փուլկարիայ)։

Հ. ժողովրդավար կարգուսարը արեւելեան Եւրողայի եւ Կալըահետն ղանագան երկիրներըստուցի չանանաժողով Հարաւային - Մորեւելեան Եւրոպայի նախկին խշնամի պետութեանց մէջ։

Նոյս աղբրւրին համաձայն, Փոցտամի մեջ հուսերը յաջողեցան խափանել ռուսեւթուրդ հարցեն ենսութրււր։ Անոմեն կուսերբ ուրե հարցեն հայարգադրել ուղղակի բանակցութեանի, ինչ որ չի համապատասխաներ անգլիացան կամ ամերիկեան տեսակւտին հետեւարար, անկասկած առիթ մե պիտի գտառի, խնդիրը Հինգերու կամ Երեեներու ժողովին ներկայացնելու համար։

ժողովին ներկայացնելու համար։

Գալով Հարաւ -Արհւելեան Եւրոպայի երկիրհերուն մէջ դաչնակից վերստուդիչ յանձնաժողովհերու կազմութեան, ինդիրը այն է որ ժինչեւ հիմա դրենէ ամ բողջովին հուսերն են որ կիչիեն
այդ երկիրներուն մէջ (Ռումանիա, Պուկարիա,
Հունդարիա եւև), եւ միւս Դաչնակիցները երկ բորդական դիրջի մէջ կր դանուին։ Մինչեւ անդամ
անոնց նղնակիցները դեռ նոր արաժնութեւն պիտի ստանան այդ երկիրները ժոնելու։

— Թրքական դատարան մի մահուան դատա պարտեց 15 հոգի որոնք ամրատանուած էին թէ
լրտեսութիւն կր վատարէին ի նպաստ Գերմանիոյ
(Լը Փօփիւլեռ)։

(Le posphejta):

(լը դովսելու), Հրախագած Թրուդնը Երևասնագ է սն ընրք Որգրեսու

է յիչատակել Լոնդոնից նուէր ստացուած Լինչի արևիւր, Փարիգից ստացուած Կոմիտասի ևւ Տիդբան ՉուՀաձեանի արխիւները, Թովմաս Թերգեահի ևւ Միսաջ Մեծարենցի արխիւները և այլն։
Ջնայած գրան, պէտք է ասել, որ արեւմտահայ
դրականութիւնը Թոյլ է ներկայացուած մեզ մօտ։
Թանդարանի առաջ խնդիր է գրուած Հարստացը հել այդ թաժինը, դանել ևւ ձեռք բերել Գարոնեահի, ՋոՀրապի, Վարուժանի, Օտեանի եւայլ մեծանուն արուեստագէտների ձեռագրերն ու ար հիւները։

ծանում արուսաներչ ուսեր և հատարել նաև.

Թանգարանն դգալի գործ է կատարել նաև.

սովետական գրողների նչանաւոր գործերի հաւաջժան եւ պահպանման ուղղունեամբ դիչատակութեան արժանի են «Նորջ»ի, «Գրական Դիրջերու մ»ի, «Սովետական Գրականութեան», ինչպես նաև. այլ արխիւները։ ՀԷնց միայն վերջերս Թան-դարանը ձեռը բերեց Դ․ Դեմիրնեանի «Վարդա -նանջ» եւ Սա․ Ձորեանի «Գապ Թադաւորը» վէպե-

րի ինջնագրերը։

Թընի մէջ։ Սնալին արամադիր կ'երևւայ ընդունե-լու, ենք պարագաները նոյլ տան։ Անգլիացիները կը նախընտրեն որ այս անդամ Լմստոնի մէջ զու-մարուի։ Մնաց որ, Լոնտոնը հետզհետէ կեղթոն կը դառնայ միջաղգային մեծ գործունչունեան, իրրեւ գլխաւոր հաւաջատեղի Հինդհրու Խորհուր-դին եւ Եւրոպայի պարենաւորման վինիարի կապ-մակերպունեան։

ቀተ ተባንተ ተጠየር

լԱՎԱլի Բ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Շաբախ օր չորո ժամ եւս խօսեցաւ հախկին վարչապետը, պատասխանելով դէդ մը նեղացու-ցիչ հարցումներու։ Յետոյ նորէն փոխադրուեցաւ Ֆրէնի բանտը, ուր պիտի մնայ մինչեւ իր դատա-վարութիւնը,— Թերեւս երկու ամիսէն։ Երէկ, երկուչաբնի, չարունակուեցաւ ՓէԹԷնի դատր եւ լսուեցան նոր վկաներ։ Կր կարծուի Թէ դատր պի-տի միրջանայ այս չարթնու։

ևսկուջարկի, շարումակուհցաւ Փենիի դատր եւ լսուեցան նոր վկանհը։ Կր կարծուի Թէ դատը պիտի ոփ վերջանա այս չարնու։

Լավալ ուրրան եւ չարան օրուան վկայու - Թեանց մէջ, մառեչալին հետ ումեցած կապերը բացատրելով հանդերձ, իր ջաղաջականունիւնն ևր որ պաչապանեց։ Զինադադարի խնդիրը լու - սարանելէ վերջ, պատժեց Թէ ինչպէս իշխանու - Թեան գլուկս անցաւ մառէչալը։ Այս սունիւն էր որ պաշապաննց։ Զինադարորի խնդիրը լու - սարանելէ վերջ, պատժեց Թէ ինչպէս իշխանու - Թեան գլուկս անցաւ մառէչալը։ Այս սունիւն էր դահարաւ որ իր նիչնրը (նօնագրունիւն) դրաւած են եւ հարցաջննիչ դատաւորին ջով կր դանուին։ - Ուրեմն, իր պատմունեան համաձայն, Ադդ փողովը դաղոնի նիստ կը դումարէ 1940 Ցուլիս 10ին։ Ինջ մերժած է Ռիօմի ատհանին դանուկն այդ նիստին սղադրուած ատենադրունիւնը որ կը դանուի հարցաջննիչ դատաւորին ջով ։ Ժողովը դայունի կր յուներչ հարապետական կառակապետ կր յուներչ հարապետական կառակապունիան չակունիչ, որ պէտք է վաւերացուեր ապրին կողմէ։ Երբեջ իրենց միաջեն էէ անցած պետական հարուած մեր մերաք է մաւրապետական չարունի արադրած իրեն անդաւն հանարապետունիան հարագած թոլոր սահմանադրական օրենըները, ս դավենա է անցած դեպանես օրենական ձեւր չէ յարդուած։ Ջինջը իրեն արադրած իրեր արադրած եր վնաս չհանակող օրենցն ալ անվաներ է հարարար իրեն և դարարա իրար և չանակող օրենցն ալ անվաներ է հարարարաներ է հարարական որերարաներ թոյ պիտի չապին։ «Եր հոււ - Թեան մէն կարեր չեր նիստի հանարական է հարձրդարանք է խորհրդաներ թոյ պիտի չապին «Եր հոււ և կատանանաց որ հանանացուն երն Վիչի, հակառակ հատանանը որ հանաքատանց էին Վիչի, հակառակ հարարանենը որ հանաքատանց էարականան։ Երել նկատի հանարական իր նեսան ըսև Մէ հորդարանանց դժուարունիան ըներ և հարարաին ին է հորդարանը առանացունիան ըսի եր արած եր։ Ոչ մեկ արողնունաւ այդ դարանի նիստի մեն իր իր և է ջարաբանի նիստի մեն որ հանարանի հանար անարանան իր և արոնարան հեր որ հանարան հեր որ հանարան հեր որ հանար անարանան հեր որ հանարան հեր որ հանար և հերարան եր որ եւ է ջարաջական փորձառունիւն նանչև և և հարձառունիւն հեր արած եր ու հերարան հեր հեր հանարան հեր հերարան հեր հերարան հեր հերարան հեր հերանան հեր հեր

Փեռուինս եւ Մառջէ։

Ալզաս Լօռենի խնդիր.— Վիան վճռապես հերջելով կարդ մե զրոյցներ, յայտարարեց Թէ 70 անդամ բողոջած են Ալզաս - Լօռենի կցման դեմ, դինադադարի յանձնաժողովին մէջ։ Ինին ալ 1942ին ըստծ է դերժանական դեսպանին Թէ էրն - դունիր այդ բռնի կցումը։

Մոնթուսաի տեսակցութիւնը,— Վիան պատժեց Թէ երբ դերժանական դեսպանը դինջը Մոն - Թուսա կը տաներ, ինջ կը կարծեր Թէ տեսակցութիւնը այհար ըլլայ հիապըն Թորի հետ, մինչդես դիմար դասա Հիթլերը։ Երկար խոսնել ետք, այո վերջինը ըսհը է Թէ մառէչալին կը սպասէ յաշորդօրը։ «Ես բռնի չաարի գան։ ԵԹէ ֆի Հիչ մը խորչանք դրաց դասև Հիթլեր ինր չարի գան։ ԵԹէ ֆի Հի հորչանը դրանց մասին։ Չեմ ուգեր ԹեԹեւօրեն խոսիլ։ Հիթլեր կ՝րսեր — Դուի պատերազմ յայտարար երթիչ, մերժեցիք Հաշտութանան առաջարիներս, ևւ կորմոցուցի օ հիմա պետջ է ջաւէջ»։ Ես պատասաներ — «ԵԹէ կ՛ուղեջ նուսացակիներս և ևրանոցի — «ԵԹէ կ՛ուղեջ նուսացաներ որ կր վե - բաւորեն իր պատեր կարելի չէ որ եւ է բան ընել։ Իսկ եթէ կ՛ուզեց տեղ մր վերապահել իրեն , ամեն բան կարնել է»։ Հիթլեր պատասխանեց Թէ

վրէժինդրական պատերազմ չուգեր, բայց մէկը պէտը է վճարէ, օրինակ՝ Անդլիան։ Բայց որ եւ է բան չորոշուեցաւ, ոչ ալ պահանվուեցաւ. Մոն -Թուստի մէջ. միայն դործակցունեան սկզրունըը ընդունուեցաւ։ Դիչ վերջը կ՝արտաջսուէին Լօռէ-նի Ֆրանսացիները...

թուսան մէջ. միայն դործակցութնան սկզրունըը ընդունունցաւ է Բիչ վերջը կարտաջոււէին Լօռէնի Ֆրանսացիները...
Վկան յետող պատմեց Բէ իր նպատակն Էր օթական 180 միլիոն Փրանջի գեղչել դրաւման ծախթերը։ Մինչ կր բանակցէր, 1940 Դեկա - 13ին ձերբական 180 միլիոն Փրանջի գեղչել դրաւման ծախթերը։ Մինչ կր բանակցէր, 1940 Դեկա - 13ին ձերբակայունցաւ խորհրդաւոր պարադաներու մէջ է
Տետոյ լսեց որ այս դաւը սարգած էին Ալիպեռ,
Տարլան ևւ ուրիչ նախարարներ, ներջին պատճառներով։ Ապէց հեռագրով պահանջած էր իր ար ձակումը։ Վիչիի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ
Փէժչնի հետ, ի հերկայութեան Ապէցի։ Կեօրինկ
ապատնալիջներ բրած էր Ֆրանսայի դեմ , ըսելով
թէ «ժենջ հիմա գիտննջ Ֆրանսայի դուն դրա ցումները Գիրմանիրյ հանդէպ»։ Մառէչային բացատրեց Թէ Գերմանները պիտի խստացնեն իրենց
ջաղաջականութիւնը։ «Մառէչայը խնդեր իրենց
ջաղաջականութիւնը։ «Մառէչայը խնդրեց ինձնէ
հերադառնալ կառավարութեան մէջ։
Հահառակ էր (այստեղ փղձկեցաւ)։ Գիտեի որ
ահուհի թան պիտի ըլլայ պարտականութիւնս,
բայց համակերպեցայ, հորհելով Թէ հրասունջ
չունին դասալիջ բլլալու»։
« Ար մադթեն որ Գերմանիան յաղթէ».— Նախապահը հարցուց Թէ ատկէ վե՛րչն էր որ արտաս
աններուն հետ, պէտջ էր որ վստահութեան մրթնալորտ մր ստեղծը: 1942 Յունիս 22ին յայտա րարութիւն մը դրեցի, եւ ցոլց տուի Գ. Ռոչայի,
ընդծ. թարտուդար արտաթին դործերու նահարարո
թունիան, որ Թելադրեց վերցնել Գերմաներ յաղհանաին ուր բեպի հետական իր հրանական արհանաին ույ արժանակին եւ եր մաղթեն, որով
հարակայանական ուր կարումը»։ Մառէչալը դիտեւ արաւ թե նա ռապմալեր չեն, եւ անանարարեց
չութե «իր հաշատան»ը։ Մնադէալը դիտեւ արար այդ պարերութերներ արևա արևանել հայացումը»։ Մատելալը միաց։ Գիտեւ իր
որ այդ պարերութեներ արևա արևանական արահրուն չնորհեւ էր որ կրայա ուժգնորեն ար արահրուն չնորհեւ էր որ կրայա ուժգնորեն
որ արդ արահրուն ինը արանական պատանիներուն, —
250,000 թուն աշխատաւոր, 700,000 արձակուած
գերիներ նորեն տանելու սպառնալիջ, եւն.։
Մառէ, արը այստեր այստ խսուլ (Ծար.)

Tunt; min mindy a final manus of this and the guide, and the fit is and forest the first and the fit is a second to the first and the fit is a second to the fit

FULL UL SALAY

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԵԾ ՈՃՐԱԳՈՐԾԵԵՐՈՒՆ դատավարու Թեան համար համաձայնու Թիւն ռոյա - ցաւ Անդլիոյ, Մ. Նահանոլներու, Խ. Միու Թեան եւ Ֆրանսայի ներկայացուցի իներուն միջեւ։ Հա - մաձայնու Թիւնը պիտի վաւերացուի այսօր, և - բեջարթի է Միջին համրայ մը դանուած է միջադրային պատժական օրենքի, խորհրդային եւ ամերիկեան իրաւարիաու Թեանց մասին։ Մեծ ոճրա - դործներուն Թիւը յիսունը կանցնի, մէջն ըլլալով դերման կառավարու Թեանս անդամներուն մեծ մասր եւ դլիաւոր նացի վարիչները։ Դատավարու - Թիւնը տեղի պիտի ուննայ և խուրիաէրկի մէջ յառաջիկայ հոկտեմ բերին։

ԱՄԷՆ ՕՐ 200.000 ՖՐԱՆՔ կր ծախսուի ՓԷ - ԹԷնի դատավարու Թեան համար, հարուելով դատաւրներուն, երդուեալներուն, կարդապահու - Թեան պայասնեաներուն, ելնկարականու Թեան հանար հայունի հանան եւն ծախջերը։ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԵԾ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ դա-

ՇԱԲԱԻՐ ՀԱԶԱՐ ՀՈԳԻ ԿՐ ՄԵՌՆԻ ՇԶԵԲԻ ԵՐ ՃՀՀ, անս Յութենե եւ Համաճարակներէ, Համաժայն շուէտական եւ դանրական հրւպատոսական պաշտօնեաներու որոնը ՍԹօբՀօյմ Հասան չարաթ օր, Մոսկուայի ճամրով։ Ոչ վառելանիւթ կայ, ոչ լոյս, ոչ կաղ, ոչ ալ չուր։ Քաղաքը, որ կր դանուի Պալխիկ ծովուն վրայ, դրաւուած է ռուո, լեհ եւ չեր դինուորներու կողմ է։ Պատերագմէն առաջ ունէր 270.000 ընակիչ, որ րարձրացաւ մինչեւ 400.000, , յետոյ բաւ 150.000, երբ Ռուսերը մօտեցան Համարդները կ՝րսեն Թէ այս ընթացով ձևեռը ոչ Թէ չառաթը, այլ օրը Հաղար Հոդի պիտի մեռնի։ ՇԱԲԱԹԸ ՀԱԶԱՐ ՀՈԳԻ ԿԸ ՄԵՌՆԻ ՇԲԷԲԻ-

պիտի ժեռնի։

1°62 ՊիՏԻ ՈՒՏԵՆՑ — Գինի չկայ այս չարթու։ Միս՝ 125 կրաժ, Օդոստոսի թիւ 2 եւ BB
կտրօններով։ ֈՅներուն 100 կրաժ աւելի DS կրտ թօնով, ծանր աչիատաւորներուն 100 կրաժ աւելի
XII կտրօնով (Յուլիս)։ Երկարաձգուած են Օդոստոսի թիւ 1 կտրօնը (90 կրաժ), BA կտրօնը (35
կ.), Յուլիս 1 (90 կ. խողեղեն), Մայիս 1 (90 կ.
ձիու ժիս), Օդոստոսի BC նոյնպես), Օդոստոսի
DX (100 կ. սովորական ժիս, ֈՅ), Յուլիսի XI (100
կ. ժիս, ծանր աչիատաւորներ)։
ՖԻՐՏՕՆԷ, ՇԹութեկարտի դաւանանը, գնդա
կահարուեցաւ չարաթ առտու, Շաթիլեօնի բեր
դին ժէջ։ Թերթերը կո դրեն թէ ջաջարար ժեռաւ։
ՖԻՐՆԻ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ դենը ժողնելու եւ ժարդ
փախցնելու փորձ ժը կատառած էր, բանտարկեսվ
Պերատ Ֆալոյի կողմե, ձախողիցաւ Իր ժայրը եւ
կինը տասը Հաղար ֆրանը խնայելով երկու ատր-

ԼՈՒՐՋ ԽՄՈՐՈՒՄՆԵՐ MARTHAB ULA

(Բ. Եւ վերջին մաս)

խորտովանութիւններու կծիկը աւելի դիւրին կը ջակուի սակայն Հողային Բաչխումի Օրինադծի վիճարանութեանց ընթացքին։
Կր թուի, թէ նոր օրէնջը սրտագողի է մատ - նած կարգ մը երեսվորաններ, ու մղած զանոնջ՝ դիրջ անձևը. Սարաձոլուի դէմ, որ կը մեղա - գուն «Աթաթիւը» ուրին դէմ դործած» ըլլալու անդանորի ։

դրուի «Ախախիւրջի ոդիին դէմ դործած» ըլլալու հրհաիդիան Հավիտ Ուրալ — «Սարաձօգլուի կառավարութեան այս քայլը վայել է օթարչիք պետութիւմներու։ Նոր օրէնքը պիտու խանան։ Հողովրդական վատահութիւնը՝ պետութեան հան-դէպ։ Մենք տէրն ենք ձեր ինչքերուն, ու Հիմն. կաղմ. օրէնքով, նուիրադործուած են մեր իրա -ռունքները։ Հո՞ղ կը պակսի գիւղացիին ապլու, որ բռանակորը։ Ուրեմն ինչո՞ւ ձեռը չդնենք նաեւ Հա-թուստ եւ ոչ - Հարուստ Հայրենակիցներու դրամ-ներուն ու կպայրները, երբ կարելի է դիւղացիին հող տրամադրել՝ երկրին անսահման, անմչակ մասերչն։ Ընկերնե՛ր, ուլադիր եղեք, տարրեր կողմ կը սահինք»։

կողմ կը սահինք»։ Երեսփոխան Բէֆիք Քորալթան — «Ահերա -Երեսփոխան Բեփիք Քորալթան.— «Անգրա ժեչտ է վճարել գրուելի հողերու վոխարժ էջը, ապա արամադրել դանոնը դեւդացին։ Այլապէս, ոտնակոն դարձուցած և ըլլանք ժեր օրենքները։ Իրաւունը ունի՞նք Ալիին ապրանքը բռնադատեւնքե այս ընթացքով պիտի քայենք, դարձեալ խարհրայութենէ Հրաժարած պիտի չոլլանք, դարձեալ խարհրայութենէ Հրաժարած պիտի չոլլանը, բարեկաներ։ Ձենք կյնար անարդել ու իրաւագրել ժիլիոնաւոր հայրենակիցներ։ Մենք իրաւունք չուրինը հայածելու ժեղ ընտրողները։ Գեննվրատութենի կր նառենք, հարստահարութեան փորձեր կուննք ընկը»։

երին Սազաք. «Հողատէր մին եմ, բայց իմ աներու չընտղծէն էէ որ եր դիտեմ նոր օրէնչը։ Ես 65 տարեկան եմ. ու տրեխը ռաջերուո՝ մչա կած եմ իմ Հողու ԱյսուՀանդերձ, կր դիտակցին՝ իք սորալ հարար հարար հարար ուղում մր տուած է։ Ե՞րբ արամաբանական թշայան առած է։ Երբրարանարանականութեան դիմ թշնամանալու, հարաւստի կամ ունեւորը հարածում շարժում մր սկսած է։ Աստուծոյ սիրոյն, ենչո՞ւ այս անստահում և սկսած է։ Աստուծոյ սիրոյն, ինչո՞ւ այս անվստած է։ Աստուծոյ սիրոյն, ինչո՞ւ այս անվստածութիւնն ու անապահովու բրերն իր Հրահրենալ այս երեւոյթին ու մտայնութեան դէմ յանդիման։ Եւ չետոյ, ինչո՞ւ այս խարականութիւնը՝ պետական այսարաննեալին ու անհատ հայրենակիցին միջեւ։ Ո՞ւր կ'երթանը, ա՞յս է մեր դեմոկրատութիւնը։ Ձեր ձեռջը դրէջ ձեր խիղձերուն վրայ, ու որո - չում տուէջ»։ (Երեսփոխանը այս խսաջերէն վերջ լջած է որահը, և հեռացած)։

քան է որաչը, ու ծուացաց՝, այդ «որոլումը պիտի տրուի», ու օրենքը պիտի վաւերացուի։ Տարա իոյս չկայ դարձեալ, Թէ Մարաձօրլուի դահլիձը վատահութեան քուէ պիտի շահի։ Այս ալորը պատձառներ պիտի չրլան, սակայն, որ Յունիսի կամ Յուլիսի ընժացջին «նորուժիւններ» չտես շնենը Անդարայի կապոյտ երկնջին տակ։

Բանտապահը փախած է։ Ուրիչ երեք **ըանտարկ** -հայներ ալ խիստ հսկողունետն տակ առնունցան։ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏԻ ժառանարւներիան դատ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏԻ ժառանդունեան դատր կր չարունակուի Պարնստինի ժեք, ուր 100.000.000 անդլ. ոսկի արժեչով կայուտծներ ուներ։ Կարժիր Սուլնանը իր երկարատեւ իչխանունեան ժիջոցին ընդարձակ եւ փարճամ կայուտծներ դնած էր Յունաստններ Մակեդոնիդ, Մուրիսյ եւ Պարեստինի մեջ, որոնց համադումար արժեջը կ'անցնի 300 ժիլիոն սժերլինը։ (Իր կիներուն Թիւը կր հայունին 237)։Դատր չարունակելու եւ այս առասպերական հարատունեանց աիրանալու համար երկուրներուժիւններ կագնուտծ են, իւրաջանչիւրը հինը ժիլիոն տոլար դրամագլուրով։ Մէկ ընկերուժիւններ կարդումեն կր կատարէ Պաղևս արևիր ժիւնը հետապնդումներ կր կատարէ Պաղևս արհի, միւսը՝ ուրիչ երկիրներու մէջ։

3500 PM QUZUNAS UPU Smane Upontapp-

նէն եւ պիտի բաժնուի Փարիզի ժողովուրդին։ ՀԻԹԼԷՐԻ Համար գրոյց կր շրջի Թէ պահուած է Գերմանիոյ մէջ։ Մասհաւոր Հոկողութե**ան տակ** առնուած է Հայտէլպէրկի շրջանը...

Տէսինէն Տիկին Արեդնազ Համբարձուժեան կր փնառէ ջոյրը, Ալևէն Մերձանեան, որ պատերագ-մէն առաջ կը դանուէր Պազարձրջ, Ռումանիա։ Լուր ունեցողներէն կր խնդրուի իմացնելՑառաջի։

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonds en 1926

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17 , Kue Bamesme — PARIS (13) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63 ԲԱԺԵԵԳԻՆ-— Տար. 750, նաքս. 400, 3աքս. 200 ֆրահը։

Mercredi 8 Août 1945 Չորեքշարթի 8 Օգոստոս

ժի. ՏԱՐԻ — 17° Année № 4473-Նոր շրջան թիւ 102

խմբագիթ՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԻՁՄԻԱԾՆԻ ԵԿԵՂՑ ԺՈՂՈՎԻՆ **Ա**յխաsանքներ եւ ուրյումներ

ՄԵԾԱԳՈՒՄԱՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

` **ԽՄՐ.** - Իրազեկ աշխատագրց սբ հետեւեալ տեղեկութիւնսորը կը հաղորդ, սեզի, Էջմիածնի Եկեղեցկ Համագուսարի մասին

ւտեղեկութիւնարը կը հաղորդ, սեզը, իջմիածսի Եկնոցցկ. Համագուսարի մասին.

— Ժողովր ունեցած է հօխը նիստ, Յունիս 16ին, 18ին, 17ին, 20ին, 22ին եւ 25ին։

հացման նիստին ներկայ նղած են 28 կղերական եւ 14 աչխարհական պատղամաւորներ, ինչ - այքս եւ Ա. Ս հուխեան եւ Ա. Հայաստանի Հոդեւոր Պաչտամունքի Սորւժեան եւ Ա. Հայաստանի Հոդեւոր Դ. Վ. Պոլեանսկի եւ Սուրյեն Յով հաններեան։

Դիւանին անդամ ընտրուած են բանաստեղծ Աւնտից Իսահակնան, Ակադեմիկոս Ստեփան Մալիասնան, Պ. Ճանիկ Ձաքրը (Եդիպաոսի պատղամաւորներեն) եւ չորս ջարտուղարներ։

Երկրորդ նիստին ժողովը որոտընդուտ ծափերու մեջ կարդացած է Սխալինի չնոր հաշորութինեններ ու բարեմադինութիւնները։ Ցետոյ տեղապահայ աշխատանանի դեկություն մբ իչն կածրի քառանեայ աշխատանջներու մասին։ Մեծ իանդավառու ծիւն ստեղծած է Հայեներնու դ պահանջներու մասին է Մեծ իանդավառու ծիւն ստեղծած է Հայեներնու դ պահանջներու մասին Սժալինի մասուհայում եւ մառեչային կողմե մակադրուած յու չաւսին մր ընթներցումը։

ցուած եւ մատ չալիս կողոց սավագրուտ» յուջ երրորդ արական չևոր հակալութեան նամակ մր արագուած է Հայաստանի Գերադոյն Խորհուրդի նախագահ Մայակ Պապեանի։ Յետոյ ժողովը մեծ դունակութեամբ լսած է թե իրքիրադոյին իշխա-նութիւնը Հաւանած է որ իչքիրածինը ունենայ իր սեփական ապարանը։ Ճեմարանին համար նախա-տեսուած է տարեկան մէկուկէս միլիոն ըուրկիի հահատարակում ու

նախահաշիւ մը ։

Նախահաչիւ մը։

Նկատելով որ Մայր Ախոռին հիմիածին փոչխագրու թեան 500անեակր լրացած է 1941ին, ժոդովը միաձայնու թեամբ որոշած է յառաջիկայ
տարին «Ցորեյենական ծարի» հռչակել եւ պատչած հանդիսու թիւններ կատարել Հայաստանի եւ
Արտասահմանի մէջ։

Չորրորդ նիստրն պատգամաւորներուն ընդեւ
թերած է 104 հոգի, 31ր կղերական, 73ր աչխարհական։ Ներկայ եղած է նաեւ Քենթրարիի
դահերէցը, Տոջի Հիուլեի Ճանաըն, իրրեւ ներկայացուցիչ անկլիջան եկեղեցւոյ։

Միաձայնութհամբ ընդունուած է որ ամէն հ-Միաձայնութհամբ ին հարիւրին հինգը յատկացնէ Մայր Աթոռին: Նոյնպէս ուժ պիտի արուի Մատհ-

նադարանին ձոխացվան։
Գալով Էջմիածնի ժայր տաճարին նորոդժան,
Կիլիկիոյ կաթողիկոսը յայանած է թե այդ նպա-ասկին համար 37.114 տոլարի գումար մը հաւա-քուած է Աժերիկայի ժեջ։

Կիլիկիոյ կախողիկոսը յայտնած է թէ այդ հպատակիմ համար 37.114 տոլարի գումար մբ հաւաւքուած է Աժերիկայի ժէջ։
Հինգերորդ հիստին պատգաժաւորներու Թիւբ բարձրացած է 106ի։ Աժերիկայի առաջնորդը՝ Տիրան վարդապետ (այժժ եպիսկոպոս) յայտնած է Թէ իրենց պատուիրակուԹիւնը 30.000 տալարնուեր րերած է էջժիածնի։
Կաթողիկոսին ընտրութ իւնը կատարուած է կեցերորդ նիստին, Յունիս 22, կէս օրէ վերը ։
113 պատգաժաւորներէն հրկուջը վերջին պահուն հրւանդացած ըլլալով, ընտրունեան ժամնակցած են 111 Հոդի։ Տեղապահը՝ Գէորգ արջ. Չէօրէջ - ճեան ստացած է 110 ջուէ, իսկ Կիլիկիոյ կախութ արկոսը՝ ժէկ ջուէ (տեղապահին ջուէն)։
Եօթներորդ եւ վերջին նիստը գուժարուած է նախագահութեանը որորության կերջինական խմրագրութիւնը հրատականադրութեան վերջնական խմրագրութիւնը հրատականադրութեան վերջնական խմրագրութիւնը հրատականադրութեան է Գերագոյն Հողեւոր Խոր Հույրը։

Հուրդը ։ Մոսկուայի կառավարութիւնը նորընտիր կա -

«ՄՕՏ Է ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԺԱՄԸ»

ԽՄԲ... Երէկ հրատարակեր էինք Անռի տը Քորապի յօդուաօրն առաջին մասը, ցիրուցան տեղ ղեկութիւններով։ Ահաւասիկ վերջին սասը որ կը

20շապե րուն քաղաքական ըսդրուսրը.

Մի կարծէջ իք այս պատժությունները պատմելով ձեզի, որոնջ մինչեւ Ջրհեղեղ կը հասնին,
կը հեռանաժ օրուան կեանջէն։ Ամենեւին։ Եխէ
ձեզի կը խոսին անոնց ժասին, պատծառը այն է որ ձեզի կը խօսիմ անոնց ժասին, պատճառը այն է որ այդ պատմութիւնները օրակարդի վրայ են Մոս- կուայի մէջ, հանդէսներու եւ ակումըներու մէջ։ Այնտեղ պարաբ կը սեպեն յիչեցնել խէ Հայաստանայի այն է որ կուայի մէջ, հանդէսներու եւ ակումըներու մէջ։ Այնտեղ պարաք կը սեպեն յիչեցնել խէ Հայաստանայի և արդանի և արդան հայարին հանրապետութեան չրջանակին մէջ որ մինչեւ հիմա կը պարունակ ձիայն Երեւանի չրջանը։ Այդ նա-անգը ցարերուն օրով և և հոյնիսկ ունկի վերքը, մինչեւ հանակ արդերուն օրով և և հոյնիսկ ունկի վերքը, մինչեւ հայարունակ փորձ է թըչուստանն ինձի, ապչեցուցիչ յառավորհունիւններ կապեն խրջական եւ իրանեան Հայաստաններու հղկելի ճակատաբրին։ Այս պարադան արդէն պիտի կաղմեր փաստ մը ի նպաստ Ռուսիոյ։ հայց աւելի լաւը կայ։ աւբքի քաւն քան։

«*ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԾԱՆՐ ԱՆԽՈՀԵՄՈՒԹԻՒՆ*

«ԹՈՒՐԳԻԱՆ ԾԱՆՐ ԱՆԽՈՀԵՄՈՒԹԻՆ

ՄԼ ԳՈՐԾԵՑ »

Անուբանալի է որ Թուրջիան ծանր անխոհե ժութիւն ժը դործեց չահադործելով ՊրէսԹ - Լի թովոջի անձնատրութիւնը, 1916ին, եւ իր լաղ թական դինակցին՝ Գերժանիոյ ձեռջէն ընդունե ով Պախուժի, Կարսի, Արտահանի եւ Արդուինի
հայկական դաւառները։ Ճիչդ է, 1921ին Ռուսիան
չունչ առած ըլլալով, —Թէեւ տակաւին չատ տկաբացած — եա տասայաւ Պաթուժը, Կարսի դաչնագրով սակայն հարկավորուհցան լջել ժնացծայը։
Այսօր Ռուսիա կր պահանջէ իր առնելիքը եւ նոյն
իսկ շատ հաւանական է թէ կանգ պիտի չառնե կէս
ճամբան եւ պիտի չգոհանալ, հայկական շրջանիս
մէջ, վիրադառնալ մինչևւ 1878ի Պիրլինի դաշնագրեն առաջուան վիճակը։ Պէտք չէ մոռնալ որ
1914ին պատերազմի մտած ատեն, ռուսական
կայսրութիւնը վճռապես որոշած էր իր մէջ առնել
նաեւ իրզրումը, վանը, ճոյնիսկ Տրապզոնը։
Բայց, պիտի հարցնեջ իրաւամբ, իսկապես
ռուսական կաթեւոր պահանի ժին է ու կաժ,
ջանի որ այս չարժառինը նորութ է հիմա, Հա յաստանը գարի՞ւղ ունի իր ծոցին մէջ։ Որջան
դիտեմ, ոչ և խնդիրը այդ չէ։ Ինչ որ Ռուսիան
կր հետավալէ, սկսելու հաժար, սա է, — միա կողժանի կերպով կառչիլ դետնի մը, ազատ՝ Փոցտասի իր աժնեկիցներու անդադանակունը, իւթենն խհութենն օր մը ժողով պետի ժամադործներու կաժ
ատաջուն պետութին հեն կան կակումները որ եւ է մասնակու Թին ունեցած չեն Կարսի ճիակողմանի դայնա գրին մէջ։
Ուրժեն օր մը ժողով պետի դումարնն դունս գրին մէջ ։

Ուրեմն օր մը ժողով պիտի դումարեն դլուխ դլխի — Անդարա հրբեջ Հնարաւորունիւն չունի խուսափելու բացորոչհրաւէրէմը...խօսելու համար Հայաստանի մասին։ Բայց երբ Հասան Սաջա , Թուրջիոյ արտաջին նախարարը, դէմ՝ դիմաց գտնուի Պ. Մոյոխովի Հետ, Քրէմլինի մտերմա -կան որաՀներէն մէկուն մէջ, կրնա՞ջ երդնուլ Թէ՝

թողիկոսին նուիրած է չքեղ ինքնաշարժ մբ։ Նոյն նիստին մէջ կարդացուած եւ միաձայ - նութեամբ ընդունուած է պատճենը յուշագրի մբ։ ուղղուած Սթալինի։ Այս յուշագրով ժողովը իր հրախատարիտութիւնը կը յայտնէ կառավարու - թեան, պիտի սրբագրուի այն անարդարութիւնը որուն ենթարկուեցաւ հայ ժողովուրդը մօտաւոր անցեալին։ Թուրջիոյ Հայ պատուիրակութիւնը, որ չատ ուշ Հասած էր, չէ ստորագրած այս յայտարարութիւնը, հասկնալի պատճառներով։ Պատգամաւորներու վերջնական թիւն էր է19։ Կաթողիկոսը հալիսկոպոս ձեռնադրած է ինը վարդակոնը։

դապետներ։ Կր Հաստատուի Թէ կաթողիկոսը ըսած է - որ Սթային խոստացեր է «լայնցնել մեր երկրին սահ-

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

UULTUUALLE SEVE UL ZUPALL LUNGUNGLAR ZUUUL

Հիւյեական ռումը = 20.000 poli neduliul

Երկուչաթնի օր նախագահ Թրումըն պաշտօ - նապես յայտարարեց Եէ աշխարհի պատմունեան մէջ առաջին անդամ ըրպում գործածունցաւ սարսանելի գէնա մե ձափոնի Հինայիմա խարիսխներ մե մե անդան Հինայիմա խարիսխներ մե մե ներ արարսանին պատասխանը պիտի ըրաբ Գերմանից գազանի գէն բերուն գեմ, պայթած առեն աւելի զօրաւոր է քան 20.000 թոն ասեսազորայոր պայթուցիկ։ Մէկ ռումբը երառ հատար միթիարի օրանաւհրա — «թույուն վու հազար վրթիսարի օդանաւհրու բերդեր » — տեղը կը բռնէ։

կու հազար վրթիսարի օդանաւհրու — «թռչուն բերդեր» — տեղը կը բռնե։

Նախագահը բացատրեց Թէ այս դիւտը արդեւնջն է Մ. Նահանդներու եւ Անդլիոյ դիտական հիան հրակա հետազօտունեանց որոնջ ակսած էին Իրվին։ Նկատի առնելով Անդլիոյ սպառնացող օգանաւային վտանդները, հետազօտութեւները չարունակունցան Մ. Նահանդներուն մէջ։

«Այժ հրվու մեծ դործարաններ եւ ջանի մր հաստատութեւններ ունինջ որոնջ կը դրադին հրլեական ուժի արտադրութեամբ։ Ամենե դործոն չրջանին կը բանչին 125,000 հոդի, եւ աւևլի ջան 00,000 բանուորներ այժմ կը չարունակեն աշխատիլ դործարաններն էջ։ Երկու միլիաս առարոլ (500 միլիոն անդլի հնարվուհցանը, պատմու ժեան անինանծ վտանդին ենթարկունանը, դատմու ժեան անինանեծ դիւտին համարը, եւ չահցանջ։ Շատեր աչիստենին ծր իւտին համար, եւ իրեւջեր կը մրահանչին որ մեծ ջանակուժեամբ նիւնեն։ Անոնը կր տեմեին որ մեծ ջանակուժեամբ ներնակի հնա աւելի արանը, դորմ հետև չատ փոջր է նոր պայժուցիկին ֆիլիջական չափը։ Այժմ ի վիճակի հնջ աւելի արարութեն և կատարելապես ունչացնելու ձափոնի այոր արտաղրական ձեռնարկները որ եւ է ջազարի մեչ։ Գիտի ջանդենջ անոնց նաւարանները դիտի դործարանները եւ հաղորդակցուժիւնները։ Գիտի ջանդենջ անոնց նաւարանները կար գործարանները եւ հաղորդակցուժիւնները։ Գիտի ջանդենջ անոնց նաւարաները։ Գիտի ջանդենջ անոնց նաւարանները։ Գիտի առարենը անոնը հանաերը կար գործարանները եւ հաղորդակցուժիւնները։ Գիտի ջանդենջ անոնց նաւարն ժողովութ-

դունիւնը»:

Նախագահը առևլցուց Թէ Ճափոնի ժողովուրդր կատարհալ կործանում է փրկելու համար էր որ
ուղղունցաւ Յուլիս 28ի վերջնադիրը։

— « Ճափոնի վարիչները անմիջապես մերժեցին այս վերջնադիրը։ ԵԺ է այժմ չընդունին մեր
պայմանները, կրնան սպասել կործանարար տե դատարափի մը որ պիտի թափի երկինքեն եւ որուն

յանկարծական չրքումով մը (ուղեդարձ), վիճարանութիւնը պիտի չդառնայ Տարտանչի վրայ։ Բաւական ծանօն է երկու երկիրներուն դեր շը։ այնպէս որ կրնաբ առանց դժուարունիան երևւակայել նէ այն ատեն ի՞նչ ըննացք պիտի առնչ իստակցունիւնը։
Դիտել տայէ վերք Եէ ինդիրը արձանագրը ուսծ չէ օրակարդին վրայ, Գ. Հասան Սաքա անշույա հետեւեալ բողոքը պիտի բարձրացնէ.
— Ուրեմն նշնանի երկրի տե՞ղ կր դնէք մեկ։
— Թչնամի՞։ Բառին իրաւադիտական առումով Եերևւս ոչ. բայց, փաստօրէն, անչո՛ւշա և Ձեր ընթացքը անհաչուհի կորուստներ պատճա հան Ուսւսիոյ։ Ասկէ դատ, փակելով Նեղուցները, դուլ անուղղակի ընկղմեցիք րարմանին երանդիրենին հարձեն եր չեռական հասեր դունը ներև հեղանասկան, յունական եւ լեւ հական հասեր որոնք մեզի հասնելու համար հարկադրուեցան համար հանարուն վրայ։ րել ծովերուն վրայ։

րոլ ծողորուս դրայ։
— Խոդիրը դերադանդապէս միջազդային է, պիտի պատասիանե Հասան Սաջա, եւ դուջ չատ լաւ դիտէջ որ 150 տարիէ ի վեր Անգլիա վ≲ռապէս Հակառակ է․․․

լաւ դիտէջ որ 150 տարիէ ի վեր Անդլիա վճռապես Հակառակ է...
— Հակառակ ի՞նչ բանի, պիտի հարցնէ գարմանջով Պ. Մոլոթով, եւ դզրոցէն պիտի հանե
դաչնադիո մը որ պարտուպատչան ձեւով կնջուած
է, 1915ին, Ճորձ Ե.-ի եւ Նիջոլա Բ.-ի կողմէ, նչանադրուած՝ Պ. Սապանովի եւ Սջր էտ. Կրէյի կողմէ եւ որով Ռուսիոյ կր արուին ոչ միայն Նեղուցները, այլեւ Պոլիսը։
— Ճիչղ է որ, պիտի աւելցնէ Պ. Մոլոթով,
այս դաչնադիրը բախա չբերաւ խեղձ Նիջօլա
կայսեր։ Բայց աւելի լաւ է այդ մասին բան չիօսիլ Անդլիացիներուն։ Անոնջ չեն սիրհր այդ պատմու Ժիւնը։

մունիւնը։

Որովհետեւ, Հակառակ բոլոր հերջումներուն, չար լեղուները կ՝րոնն ԹԷ Սբբ Ճօրձ Պրջէնըն, ՓԵնրոկրատի բրիտանական դեսպանը 1917ին, դեր մր ունեցած է այս դործին մէջ։

Ահա Թէ ի՛նչ տաժանելի խօսակցութիւն կրբնական սխալը,— այն է 1918ին իւրացնել Շամիրամի նրկիրը։ (Յառաջ — Աւելորդ է ըսել Թէ դրական դառախաղ մրն է որ կը փորձէ հեղինակը, այս բացատրունեամբ)։

HENRY DE KORAB HENRY DE KORAB

20 1 C con 12. 4

նմանը չէ տեսնուած երկրի վրայ։ Այս դիւտը նոր զարաչրջան մը կը բանայ բնութեան դաղտնիջնե-թը իմանալու համար։ Պիտի առաքարկեմ խորհրբ-դարանին յանձնաժողով մը կազմել հիւլէական ու-ժի արտադրութեան եւ դործածութեան համար,

ժի արտադրունետն եւ դործածունեան Համար, ուժ մը որ կինալ Հղօր գործիք մը դառնալաչ ։ Նաչանգներու պատերագնականումին Համար» ։ Նաչանգներու պատերագնական նախարարը, իսկ Անդլիոլ վարչապետն ալ՝ երեսփ . ժողովին մէջ ։ Առ այժմ դաղանի կը պաշուին չատ մը մանրա -մասնունիւններ ։

Թու*rfիա պի*ջի ճանչնա՝ լ ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրջիսյ արտաջին նախարարը, Հասան Սաջա, Պէյրութ Հուսնելով, տեսակցութիւններ ունեցաւ Լիբանանի եւ Սուրիոյ վարիչներուն հետ։
Ինչպես յայտնի է, յարաբերութիւնները լաւ չեն
Թուրջիսյ եւ երկու երկիրներուն միջեւ։ Սուրիացիները կը կասկածին թէ Անդարա աչջ ունի Հա
լէպի չրջանին վրայ, իսկ Թուրբիրն ալ դժգոհ են
որ Սուրիա ետ կը պահանքէ Ալէջսանարէ թի Սանճաջը։ Թուրջիա արամազեր է ճանչնալու Սուրիոյ
անկախութիւնը, պայմանաւ որ հրաժարին Սանճաջէն։ Լիբանանի անկախութեան ճանաչումը
դժուարութիւն չի պատճառեր։
Սուրիոյ եւ Լիբանանի հաժայնավար կուսակցութիւնը յայտարարութիւն մը Հրատարակելով,
կ՝ազդարարէ թէ «Սուրիոյ եւ Լիբանանի ժողո վուրդները որ եւ է պարապայի մէջ պիտի չրնդունին որ իրենց անկախութեան ճանաչումը ձեռջ
բերուի վերջնապէս հրաժարհլով Ալէջսանարէ թի
Սանճաջին վրայ Սուրիոյ ունեցած իրաւունընե թին »։

Սանճաքի դաղժականները, որոնք 80.000ի կր հասնին Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ, իրենց Կոժի-աէին միջոցաւ հեռագիր մր ուղղած են մեծ պե աուժեանց, մերժելով 1938ին սարջուած հանրա-բուէին եւ պահանչելով միջամանլ, Սանճաքը Սուրիոյ միացնելու համար։

Մուրիոյ միացիներու համար։

— Անդարայի թաղաթական ջրջանակներուն մէջ կր հաւսստեն Թէ Ռուսերը առաջարկած են դինակցունիւն մր կնջել, պայմանաւ որ պատե բաղմի ատեն խորհրիային իշխանունիւնը դրաւէ կարգ մր խարհսիներ, իներուցներուն մէջ։ «Նիւ ենորչ Թայմգ» կիմանայ Թէ Երևջ Մեծնրը չեն կրցած լուծել չարջ մր կարևոր խնդիրներ,— և. Ձորս պետունեանց ժողով մր, կարգադրելու համար Սուրիա - Լիրանանի ինդիրը — 2. Նեղուց ենրու իննդիրը — 3. Ռուսիսյ առաջարկը՝ հոսական կարդ մր ստացուած ջներ, մասնաւորապես Երկոասան կղղիները ինամակալունեան տակ առնելու համար — 4. Անգլիոյ առաջարկը՝ խորհրային եւ անդլիական կորջը Իրանէն ջաչելու մասին։

ቀ ተ ወ ተ ነ ተ ነ ሀ ነ ሀ ነ ሀ ነ ሀ

QUITTULUQUE ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Վիչիի կառավարուԹեան վերադրուած մեղջե-թէն մեկն ալ՝ ռբլեվի օրենըն է (փոխանորդ բան-ուորներ ղրկել, որպէսդի դերիներ աղատին)։ Լա-վալ այս առԹիւ հետեւեալ բացաարուԹիւնները

վալ այս առերեւ հատեւհալ թացատրու երևմները տուաւ.

— Պատերապժեն առաջ Ֆրանսան կը սպառեր 39 ուկես ժիլիոն երն ածուխ գինադադարին ու - նեինը ժիայն 3 ժիլիոն։ Հիւսիսային նահանդը (Նօռ) եւ Փա տր Քալեն կցուած էին Պելժ իոյ։ Պատերապժեն առաջ կը սպառեինը աժիսը 360.000 թոն պողպատ, դինադադարին ունեինը երևու ժու հերնը։ Յետոյ, դինադադարին ունեինը երևու ժիւհրմ պործաղուրկ եւ բացարձակապես էեր կըրնար գործ տալ այս բոլորին։ Երկիրը հինդ ժասի դաժնուած, չեր կոնար ապրիլ, ենք կառավարենար գործ տալ այս բոլորին։ Երկիրը հինդ ժասի դաժնուած, չեր կոնար ապրիլ, ենք կուսավարութեւնները դրանակցեր։ Քաղաքային թնակերւ թնել առանց Գերմանիոյ։ Անկարելի էր նաեւ ապրանը, դրամակուրի վահութելի էր չահու ապրանը, դրամար ուսե փոխարը չեն էր չթանեն ժիւսը։ Գերժանիան դրաւած էր 52 նահանդներ որոնը կը ներ կրնար առանց Գերմանին ապրիլ, չունենալով ոչ ցորեն, ոչ դարի, ոչ ածունը, ոչ չաջար։ Կրնար մեայն դեր կրնար առանձին ապրիլ, չունենալով ոչ ցորեն, ոչ դարի, ոչ ածունը, ոչ չաջար։ Կրնար մեայն դեր կրնար առանձին ապրիլ, չունենալով ոչ ցորեն, ոչ դարի, ոչ ածունը, ոչ չաջար։ Կրնար մեայն դեր կրնար առանձին ապրիլ, չունենալով ոչ ցորեն, ոչ դարի, ոչ ածունը, ոչ չաջար։ Կրնար մեայն դեր կրնար առանձին ապրիլ, չունենալով ոչ ցորեն, ոչ դարի, ոչ ածունը, ոչ չաջար։ Կրնար մեայն դեր հեր կրնար առանձին ը չարան տարի կրնը։ Երկորադա հեր չարանակինը, են երկորա ապարատուն էրն երկորն ամ բողջական չնչահեղձու - փորա Մեւնը։ Մեւս կողմէ երկերը պաշարուած էր։ Հային և երկիրը պաշարուած էր։ Հային և երկիրը արարարութեն կարվատ կերը։ Մես կողմէ երկիրը պաշարուած էր։ Հային և հրակու հերնարները բանուներ։ Մես կողմէ երկիրը պաշարուած էր։

ուոր կը պահանվերն ես ալ փոխարինաթար մեր դերիները պահանվերի ։ Մորժեցին ըստելով Թեդերիները կյաշխատին։ Կրցայ 50,000 գերիներ արձակել, 100,000 բանուոր տալով, Թեհւ մեկի տեղ մեկ կը պահանվեր։ Պելժիան կառավարուԹիւն չուներ եւ բանակցուժիւն չկատարեց, բայց 80 առ հարիւր բանուոր տալու ստիպուեցաւ, իսկ Ֆրանսան Վիային առ հարիւր ւնթե ևս ձերբակալությայ Գերժաններուն կողմե 1944 Օգոստոսին, տեսայ որ Լուեյնի բոլոր այրերը աջսորած էին։

Լավալ կրկնեց Թե մառելալը տեղեակ էր իր կատարած գործերուն։ Երբ հացուցին Թե ցեղարին օրենչները աւելի չնստացայն 1942 Յունի որն, պատասիանեց Թե մառւելալն ալ, ինջն ալ բողոջեցին։

րող ըրցիս։ Նախագահը — 1942 Օգոստոսին , երբ Դաչնա-կիցները գօրջ հանեցին Տիչփ , մառէչայը հեռադիր մը չուղղե՝ 3 Հիթլչբի , պատրաստակամութիւն լայանելով Ֆրանսայի դինուորական աջակցութիւրն նրգույբքու։

նը ընծայելու,

Լավալ պատասխանեց Թէ տեղեկուԹիւն չունի

ապի դինուորական մասնակցութեան։ Թեր ու դէմ

վիճարանութերեններէ վերջ կարհին չեզաւ ստու
դել Եէ այս հեռադիրը, որ Փարիզ դրկուած էր,

իսկապէս դարնուա՝ ծ է եւ մառէչալը սաորա
ուսուծ է

Վկան երկար խօսեցաւ պարտաւորիչ ա∖խա -տանջի մասին։ Ըստւ ԵԷ երբ դերման մարդպետը, Ձաուջըլ, 1942 Օդոստոս 20խն հրամանադիր մը կը

արանջի մասին։ Ըստու Թէ երբ դերման մարդպետը, Ձաուջըլ, 1942 Օգոստոս 20ին հրաման մարդպետը, Ձաուջըլ, 1942 Օգոստոս 20ին հրամանաայիր մի կրբ ներվայացներ պարտաւորիչ աշխատանջի եննարինով դրասեալ հողամասերու ամրողջ բնակչու - Թիւնը, ինջ պատնաց հրաժարիլ։ Ասոր վրայ հերժանները Թոել տուին որ ինջ պատրաստէ օրենջը։ որով կարելի եղաւ ապատել բազմացիւ ժրամաններ, մանաւանդ կիները, որոնջ տեղին վրայ դիտի աշխատեր հր, ոչ Թէ Գերմանիոլ մեջ։ Նախարական խորհուրդեն մեջ մառէչայը նոր մեկմացումներ պահանջած էր։

Այստեղ Լավալ յանկարծ բորարջելով աղա - գահար Լավալ յանկարծ բորարջելով աղա - գահար Լավալ յանկարծ բորարջելով աղա - գահար հրակարական խորհուրդեն մեջ մառէչայը նոր մեկմացումներ պահանջած էր։

Այստեղ Լավալ յանկարծ բորարջելով աղա - բանութեան չի դիմանար։ Մառէչայը եւ ես լման չորս տարի մնացինչ ժողովուրդը պալապանելու համար։ Ես ինչզինչը դուհերի։ Եւ ահա ձեր առ - չեւ հանուած ենջ...

Ծախագահը — Կ'ուդենջ ձրդել Եէ ձեր բրածը բաղաջականութի՞ւն էր Եէ հանր։ Մարսէլ Տէայի, Եիլիս Անոիոյի (սպանուած) եւ Տարնանի մա - գու հարարականութի՞ւն կր հանար հայարարութենան կոչուն - լուն, եւ ամիտերով պայջարած էր, բայց ի վերջուլ կարտապարինը հանար այն է որ Մարսէլ Տէան իրեն էրականրով պայջարած էր, բայց ի վերջուլ կարտադարականերով պայջարած էր, բայց ի վերջուլ կու կր ձանչնար դայն, եւ կ'ուղեր օգտապորել հինա երկուն կորովի մարդ, Ելեն ան հառեչայր աշելի լու կը ձանչնար դայն, եւ կ'ուղեր օգտապորենի իր և կորովի մարդ, Ելեն ան հառեչայր աշելի կոր կրուն եր հիրեն կորովի մարդ, Ելեն ան հարեչակը առանակուն արանաներով «Մաջի»ի դեմ կատարունած եր հարականունը դարականունը ու արանկանակուն կամ հերջին դործերու նահատարարը հեր և կորոն եր Հինիերի, հրը նչանակուեւ կատարար Հեւան հարանի հան հերջին դործերու նահատարարար հեր հարանի հային հարանի հարանարու հանանակուն արանաներով «Մաջի»ի դեմ կատարունած հեր հարանաներով արանաներու հարանաները հարանաներու հարանաներու հարանաներու հարանաներու հեր հարանաներու հարանաներու հարանաները հարանաներու հեր հարանաներու հարանաներու հեր հարանարների հեր հարանարի հեր հարանարին հեր հարանարին հեր հարանարին հարանարին հեր հարանարին հարանարութին հարանարութին հեր հարանարուն հարանարին հարանարի հեր հարանարին հ

Պատասխոմնելով «Մաջի»ի ղէմ կատարուած

խարար։

Պատասխանելով «Մաջի»ի դէմ կատարուած գործողունեանց ևւ գինուորական ատհաններու , դործունչունեանց ևւ գինուորական ատհաններու , դիան բարգումներ կրուտար նախարարական իրուտար նախարարական խորհուրդին, ինք բողոջներ կրուտար նախարարական խորհուրդին, ինք բողոջներ կր արարջներու մասին, նեք ինչ այ «ժամանակը կանցններ բողոջներով, եւ յաճախ կր յանորկչ ապատել արդելափակուածներ»։ Իր կարհոնի դին ապատել արդելական մեն դործեր»։ Իր կարանին չ հայտաններ ապատել արդելական մակատին մեն դանուած են անկար հայտարուած են նաեւ «գարչելի դործեր»։

— «Մասնաւոր դատարաններու անդամները կր սպաննուկին։ Ուրիչներ կր հրաժարկին։ Տարհան ծեռայերն, դերիներ կր կարժուհին ու համանակարական ջարողունեանց դեն ակարարույն օրկնչ մր որով դինուորական սահահաներ կր կարժումներու, հուրծելու համար ահա - թեկչական եւ համանակարական ջարողունեանց դեմ ։ Ջնիերի «Համայնավար» բառը որ կրնար դեմ ։ Ջնիերի «Համայնավար» բառը որ կրնար դեմ է Ջնիերի «Համայնավար» բառը որ կրնար դեն միայն անոնջ որ կր պատարաներ դեն ի ձեռին։ Մառելային անոնջ որ կր արարարին ինք հեռին։ Մառելային անոնականին եր և կարարարին հետ ինա ինանանայն էր երբ կր պատարաներ մեր հերկիրը։ Կատարելապես համաձայն էինը իրարու հետ»։
Այստեղ ընդ «դատարիաղը կարդաց մառելա»

լին մեկ նամակը ուղղուած Լավալի, նամակ մը որ հաւանութիւն յայտնելով դինուորական ատեան - ներու, կաւելցներ թե «աւելի լաւ է ջանի մր հրապարակային մահապատիժներ ջան խոսվու - թեն եւ ժխոր»:

քիւն եւ ժիսոր»։
Վկան յայտարարեց Եէ ինք ս եւ է մարդ չէ ժատնած, որ եւ է ձերավալունիւն չէ դիւրացուցած, նոյնպես ժառելալը։ Ցետոյ երկար ժանրա ձատնած, որ իւ և ձերավալունիւն չէ դիւրացուցած, նոյնպես ժառելալը։ Ցետոյ երկար ժանրա ուղ արերն Պ. Էռիոյի հետ ունեցած տեսակցունեան ժասին, (աղատագրումը սկսած էր արդեն)։ Ցիչեց Եէ ինք Փարիդեն հեռացած էր բռնի եւ փոխա դրուած Պէլֆու։ Ուղեր էին Հինչեր դանակատենութ դին տանիլ, ժերժած էր։ Ինք չէ մասնակցած հոր կառավարունեան կամ յանձնաժողովին որուն նախաղան էր ար Պուինօն, վերջապես տարնը էին Սիկմարինկեն եւն։
Լավայի վկայունեննեն եւ հեռացումեն դերդու

Սիկմարինկեն եւն.:
Լավալի վկայութենկն եւ հեռացումեն վերջը,
ընդե. դատախազը կարդաց մատերալին մեկ ձեռագիրը որ վարկարեկիչ յայտարարութեւններ կր
պարունակեր աղատադրական պայգարին, գօր. տը
Կօլի եւ անոր դործակիցներու մասին։ Պարտպան
փաստաանները դիտել տուին թե եղածը և պարդ
սեւագրութիւն մին է, եւ ոչ թե արտասանուած
ծաոկամ պատղամ :Ընդե. դատախաղըպատասիանեց թե այս կարդի դրութիւնները արարջներ են:

bujuusuanr dughter

սաստաներ են։

սաստաներ և այս կարգի դրութիւննները արարջներ են։

սաստաներ օր (13րդ նիստ) լսուեցան չորո դօրավարներ եւ չիսան մբ, որոնք Հրաւիրուած չին դաշտպան փաստաբանննրուն կողմ է Բոլորն այ ջանացին ապացուցանել Թէ մատէչայը երկու չուանի վրայ կր խաղար, Թէ Հէջնաթեներ պատ ժելով Գերմանայիներուն, դաղանապես ուժ կուտար Գիմադրական շարժումին, Թէ անոր շնորհեր եր որ կարելի հղաւ դաղանի բանակ մր կապեկ եւն.։ Այս վկայութիւնների արևայներուն, որոնք այն հարձիչների ֆէ Բելերի բարևկամներուն, որոնք այն կարծիչն ունին Թէ ամրաստանալը պիտի ապատի մահապատինեն։

Առաջին վկան, դօր Լաքայլ, յայտարարհայներութիւն հերչնչեցին ֆէ Բելեր խարհկամներուն, որոնք այն կարձելն ունին Թէ ամարատաննալը պիտի ազատի մահապատիներ և հաւանունենն ին Հակաւած էր «մառէչայլին դիտուներուն անանը եւ Հուսնունենանը»։ Ցետոյ ըստա ին կարմելու ծրադիր մշակուած էր զոր Ֆևոոյ ըստ բե 1943ին Վիշին կառավարութիւնը մանականի մր միջոցաւ կապ հաստատած էր զոր Ֆևոոյ ըստ ին չունակիցներուն համար կար առան հարարաներ և հայնարան հայնարին մառէջայը ըսհր է հրեն — «համաձայնութիւն դատեր հաշտականար հրանարական հայնարականար հայատերել հայատան հարարաներու համար»։

Երկրորդ վկան, իշիան Բասվի հայարանար հայատական, դերանար արև է իրև արդանան հրանար արանար հայատական դուժանար հայատական հայատական արդելարաններուն հայնար, որ հերմանական արդելարաններուն մեն ի և աշտանար դատապարտուած էր մա - «Մատելարը հայարի հանարուն և կրանար հերմի հայարականու հայարական արդելարաններուն մեն ին ին իր չա - գարական կարարակի արդելարաններուն մեն ին ին հայարականեր հերմանար հենան և հայարականու հայարական արդելարաններուն մեն ին ին իր հայարական հայարական արանական հայարանական հայարականեր հայարականան հայարանան հերմի հայարանան ին հե որ Դաշնական հայարան հայարանան հայարականան հայարանան հայարանան հայարան հայարանան հայարան հայարանան հայարանան հայարանան հայարանան հայարան հայարանան հայարանան հայարանան հայարանան հայարանան հայարանան հայարանան հ

րտուր բազուուը։ Ծաղաքույ գուտա, բրբ- յ Հորդ Ֆրանդոյի)։ Երբորդ վկան, գօր. Փիջանտառ, երկարօրէն պատմեց ֆրանսական ղաղանի բանակի մր ստեղ-ծումը 1940 Յուլիսէն վերջը, Ֆրանսայի Հարաւա-

պատմեց ֆրանսական դաղանի բանակի մր ստեղծումը 1940 Ցուլիսէն վերքը, Ֆրանսայի հարաւային չրքանին մէջ։

—« Ահադին քանակունեամբ ռազմանիւն եւ

զենք պահուած էր, եւ այս արորը մառէչային
բարոյական աջակցունեամբ։ 1941ի վերքը այն «

քանա ռադմանիւն պահուած էր որ կը բաւէր 24
զօրարաժնի համար։ Կային հայարաւոր ձեռնա «

ռուժ ար հրատայինրու դէմ, ստորերկրհայ դործարան մը դրահապատ կառջեր չինելու համար։ Երբ
Գերմանները աղատ չրջանր մտան 1942 Նոյեմ բեբին, մեծ քանակունեամբ դրաւեցին այս ռազմանիւները, բայց մաս մը պահուած մնաց եւ օգտակար եղաւ Դիմադրական չարժումին»:

Չորտրդ վկան, դօր. Լաֆարկ, որ դործօն
բանակին մէջ կր դանուն, հուրայես խօսնցաւ
դաղանի բանակին կազմակերպունեան մասին, չեչտելով Ձէ այս բոլորը կարելի հղաւ չնորհեւ մա
ռէչային որ կը ջնացներ Թչնաժին։ Հինդերորդ
վկան, դօր. Ռիւպի, երկար պաչոպանողական մը
դրած էր, որ կը վերաբերէր 1916էն առաջ հղած
դեպքերու եւ գանց առնունցաւ։ Միջանկնալ կաբդացունցաւ ծառէչալին մէկ նաժակը ուղղուած
Հինվերի, 1942 Դեկտ. 5ին։

Le Gérant: H. AGONEXAN

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 19

HARATCH Fonds on 1926

Dîrecteur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (15)
Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— 8ար. 750, ճամս. 400, Յամս. 200 ֆրանք։ Հինգշարթի 9 Օգոստոս

Jeudi 9 Août

խմբացիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

ՏԵՏԵՍԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՁՄՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

db. SUPh - 17º Année Nº 4474 bay opoul phi 103

Միացեալ Նահանդներու Ծերակոյաբ 20 Յու-Միացրալ կահանդներու ցորազվար և ժաղ քրաքի քուքարկեց, եւ Սրեսպե, այն ծրագիրը՝ գոր եր կարդին միկար վաւերացնէ, այն ծրագիրը՝ գոր ենչը մեկ տարի առաջ Կրէինը - Ուսւտսի՝ մեջ Մրացրալ Ազգերու հարրերաւտր հերկայացուցիչ-հերուն ստոնակցունենաս տեղ, ուննցած համա-

ժողովը ընդունած <u>էր</u>։

թյո օրագրին առաջին նպատակն է՝ միջազգաու գողան արոյն վրաուկը ընթարնը է, դիկանը արան արոյն վրաուկը արև հարար արև ին արև հարար արև ին արև հարար արացության արացությություն արացության արացության արացության արացության արացության արացության արացության արացության արացության արացություն արացության

լու համար անոնց վերաչինուխիւնը։

Այս կերպով, ծրագրին հեղինակները կը յուտան դարդացնել միչադւային փոխանակութիւնները, չեչանդ հանելով կրկնակ մարմին մը՝ որ Թէ՛ իր կապատվ եւ Թէ իր դասանալութիւնները միասին արտի հեննան և հրկու հաստատութիւնները միասին պետի ուսենան և միլիառ տոլարի մօտ դրամա հերարութիւն մի պիտի ուսենան և միլիառ տոլարի մօտ դրամա պատմուերիան մի պիտի ըրլայ համաչիարհային անանական, անշնական չեն հանանական հերարութիւն մինարութիւն մինարութիւն մինարութիւն միասին այն հերև մեջի, ինչպես, իր ժամանական, անշնական և հարային և հերև մեջի հաստատ հուտ և Միչապոլային և հարումեւրու Դրամասունը։ Սակայն, ամեն բան յարաբերական է 1914-1918ի կորւներն ու ասոնց հետեւանըներն ալ իրենց նախորները չունեին, բայց անշրացան հերկայ

կռիւներն ու ասոնց հետեւանջներն ալ իրենց նախընկացը չունեին, բայց անշջացան ներկայ
պատերազմին ջով՝ որ իր պատճառած տակնու վրայունիններով անհամեմատ աւհվի ահաւոր է։
Ձենջ մաղներ որ Պրեքիըն - Ուուտսի մեջ ծրնունդ առած նոր Կազմակերպունիւնը - ունենաց
Պաղելի Դրամատան անշուջ գոյունիւնը: Միայն,
դիտել կուտան քն, ինչպես անցնալի փորձր ցոյց
տուած է, նման հաստատունիւններու յանողու հանուր հաշտունենայ յառանիկայ ընդ հանուր հաշտունեան հանդամանջեն։ Ենե աչ հարհի ջաղաջական վիճակը կապուած է անտեսական կացունեան, տնտեսական բարօրունիւնն ալ
կանում ունի ջաղաջական մեայուն հաշունյարդարի,
դուր է յուսալ նիշնական բարօրունիւն։ Ապադայ

դաս դացութեան, տետեսական ըարօրուխիւնն ալ կախում ունի քաղաքական կացութենեն։ Արդ, առանց ջաղաքական մնայուն Հաշուեյարդարի, դութ է յուսալ նիւթական բարօրուժիւն։ Ապադայ Հալաութեւնը պիտի կրնան յ հաստատել տեւական կայունութեւնը պիտի կրնան յ հաստատել տեւական կայունութեւնը պետի կարեւոր պայման մր կայ. Երկրորդ եւ առելի կարեւոր պայման մր կայ. - կանոնաւորել աղբերու տնտեսական յարարև թուխիւնները, ուրիչ իսսուով, հաստատել մաջսային այնպիսի դրութեւն մր՝ որ արգելք չրյլայ օտար վաճառջներու ներածման։ 1914—1918ի պատերարդեն առաջ, տակաւին կային ապատ վաճառականութեան սկզբունջին հետևող քանի մը երկիրներ, ինչպէս Անդլիա։ Բայց, վերջին 20-25 տարիներու թնիացքին, այս երկիրն ալ սկսաւ մաջսատուրք դնել ներածուած չատ մր ապրանջներու վրայ։ Ուրիչ պետութեւններ ալ՝ ուրոնը, մեծ մասով մաջսապաչտ էին արդէն, աւելի բարձրացուցին ներածումներու տուրջերը։ Ասով այ չդուսանալով՝ արդիլեցին նույնսին կարդեն արդեն չարի (քմնր էսժանի ըման) և ենվարկեցին, այսինչն չատ սահմանափակ քանակութեամբ միայն ընդուներն երկին երինց երկրչն ներս։

երվրի մը որ բառականաչափ ոսկի կամ արժնղուրկ Հեղած նվվճադրամ ունենայ իր արամադրութեան տակ, իր արտաջին պարաջերը Հատուդանելու հերը ազդային արտադրունիւնները արտածելով միայն կարնլի է ձևուջ ընրել առաւելապէս։ Երբ

Նախկին նախատարներ կը վկայեն

Դատավարութեան 14րդ նիստը կէս ժամ ուշացաւ, որով չնաեւ երդուհայներեն մեկը մենիունին տեկը մենիունին արև հեր մենիունին արև հեր մենիունին արև հեր մեսիունին արև հեր մեսիունին արև հեր մեսիունին արև հեր մեսիունին արև հեր մեսան բլլալով։

Այս նիստին մեկ հոտեցան բլլալով։

Այս նիստին մեկ հոտեցան երեք նարակից։ Բուրին այլ նոնային տրդարայհել Վերեի, հետեւա - բարը մառեյալին քաղաքականութիւնից կարարայներ վերծի արդարային արդարայհել Վերեի, հետեւա - բարը մառեյալին քաղաքականութիւնից կարարա հերարայան արդարային արդարային արդարայներ հետ հետարա իրև երեքանայան հերարայան հետ հետարաներ հետունայան հետուները հետունայան հետունայան հետունայան հետուները հետունայան հետունայան հետունայան հետուները հետունայան հետունայան հետուները հետունայան հետուները, հետուներանայան կեն հետունայան հետուները, հետուներան հետունայան հետուները, հետուներան հետունայան հետուները, հետուներան հետունայան հետուները, հետուները հետունայան հետուները, հետուները հետունայան հետուները, հետուները հետուները հետուները, հետուները հետուները հետուները հետուները, հետուները հետուները հետուները հետուները հետուները հետուները հետուները հետուներին հետունե

Պրէ Թըն - Ուուտսի ծրագիրը, հրկրի մը դրամը կայունացնելու համար այդ հրկրին վճարումներու կչիոին (balance des paiements) բացը փոխատուու Թեամբ կ'ուզէ դոցել, ատիկա հիմնական լուծում

Թեամբ կ՚ուզէ դոցել, ատիկա հիմնական լուծում Միացեալ Նահանգներէն կը սպասուի որ այս ուղղունեամբ աչնատին աւելի։ Ճիչու է որ անց եալ ճունիսին Ծերակոյտը եւ Երեսդի ծողովը արտնունիւն տուին նախագահին մաջատուրջերը դեղենիու Բայց, ասիկա սկզբունջի որոշում մրն է միայն անոր կիրարկման ընդարձակունենեն կախում ունի խնդրին լուծումը։ Ամերիկա պիտի ուղջ մճռական ջայլ մր առնել եւ բարի օրինակ ընյաս միւս երկիրներուն ։ Ենէ այո՛, Պրենըն հեռական գումենի հեռարական անանեն հեռարի արհար ունի ննայ աչխարհի անահսական վիճակին համար ։ Աննայաչիարին և անահսական մինակին համար ։ Աննայաչիարին և անահսական միճակին համար ։ Այլապէս, ամէնեն հնարամիտ եւ մեծադորդութե ծրադիրները անգօր պիտի ըլլան իրադործելու հե Այլապես, աժէնէն Հնարամիտ եւ մեծադղորդ ծրադիրները անդօր պիտի ըլլան իրադործելու Հե-տապնդուած նպատակը։

21. L. PAPAULUE

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ԳԻՒՏԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Udpang funwfliter **պիջի** քանդուին

Ամրողջ միջազգային մամուլը սիւնակներ կը նուկըէ, հկարմաբրելու Համար նոր գիւաին դգրը-դագին Հետեւասիները։ Գիտնականները կը յայ-ոարարեն [ժէ՝ իրրեւ Հիւլէական հումբ, նոր դիւ-

անրը նախ կարծներ են ին ին ընկ բազմանիւ պայնուցիկանիր նետուած են, դետոլ հասկցեր են որ նար տեսակ հումեր մին է։

Պայնած ատեն, հեւլեական ռումերը ճիչը նրկրաչարժե տպաւորունիւն կը դործն։ Թղնակից եր նկարադրելով ումերակոծունեան պատկերը, կրա են հեւլեակած ռումեր պայնեցաւ կուրա արտարանիչի անայների անայներ արտարանիչի անայնող փայլատակումով մր, ծուխի եւծ փոչիի անայնող փայլատակումով մր, ծուխի եւծ փոչիի անայների անայներ արտարանիով ։ Գոյն գրոյն կազեր կր ծածկեին ջաղաջը, որուն մէկ մատր և հեր ոչ մեծ մասը պարդապես անհետացած կրանակում վրայ, ինչպես պետե ըլլաը սովորական երկրաշարժի մը ատեն։

Ճափոնական կերյեր կրաեր հերայականարահայան հերավարու հարձական ինչպես կրա կուրե իւթայակարը «համատական կուրանի» կրա կորրե հետայանարը հետանարի հետաներով անայնական հետանական կորանական կուտանային հետան կրան արտանուն երկրորը հաւանական և որ արձակուի Թոջիոյի վրայ, նոր վերջենարի են հատանադեսները Ամերի արտանարկենան արտանական և որ արձակուի համատուր ըլլալու համատանական և որ արձական հարական արտենը և Թէ հրայի արտանարկերն արտանարկերի են հետանարկերի և Թէ հրայի եր Թէ հրար արտանարկեր անայնեն ֆոցտանի, ճալնայի եւ Թէ հրար կեննարը անական արտանարի հետանարկերի անականի հետան կերնուր անարի անանարապարե հետանարկերը անարկարական արտանարինան հարավարիական հրարարանութին ինչուն անապարեց Աներիկա կերադանութիւնը պետի հանատունենանը, եւ երայն հարարանարի և հանաարացնը։ Հիմա կր հատկորուի ինչ նարուի ինչ նարուի ինչ նարուի ինչ նարուի ինչ նարուի ինչ նարուի արտանարկան ուժը։

Գիտանական ուսերը արտանին ինչուն ապասան վոր հունը արտերի արտանարկան ուժը։ Հիմա կայն մր ծայները արտերն և ներ հարարարարանին հարական ուժը։ Հիսեան եր հարարարանին անարան հարարան հրայի հեր հարանարի հետան ինչ հարարանին հարարան հետան հարարանին ինչ հարարարանան ուժը։ Հիսերաական ուժը։ Հիսեան եր հարարանին հարարանին ինչ հարարան հետան հարարան հետան հետան հետան հետան հարարանին հարարանին հարումին ինչ հարարանին հետան հե

Երբ ռումըր արձակեցին, ահադին կայծ մը ժայթերը ռումըր արձակեցին, ահադին կայծ մը ժայթերին արձակային հր մանրվութեններ, դինապարտրին Գրդ եւ Որդ յօդուածները պիտեր գործադրուին։ Բայց անհանաձայնութերն ձեւա - ցնելով իրար կր հասկնանջ»։ Դեռալանը ուրիչ տեղեկութենններ ալ հաղորդած էր, որոնց համա - ձայն Անդլիոյ միակ ուղածն այն էր որ Ֆրանսա Դերժանիոյ չյանձնէ օդակայանները, հաւակա - անհաները և հաւատորքը։ «Դուջ երկու թուներ ու երի, դաղքակայիները և նաւատորքը։ «Դուջ երկու թուներ ու երի, դաղքավայրերը եւ նաւատորնը։ Եթէ Գեր - մանները ձեռջ անցրնեն գանոնջ, այն ատեն ու - ժաթափ ի՛րիաջ»։ Վկան դայտարարեց թէ այս բանակութենները ձեռջ անցրնեն գանոնջ, այն ատեն ու - ժաթափ ի՛րիաջ»։ Վկան դայտնայ, յետոյ տես հունակոր ձեռանակութեան մետ եւ համաձայնութեւն մը կնջեցին որ դաղանի հետ եւ համաձայնութեւն մի կնջեցին որ դաղանի մետ եւ համաձայնութեւն մի դարարն համաձայնութեան վիճակ մը ստեղծել։ Վերջին վկան, ելքաական նախարար Պութիլին, հառ մը կը խօսեր ելժտական նախարար Պութիլին, հառ մը կը խօսեր ելժտական նախարար Պութիլին, հառ մը կը խօսեր ելժտական կացութեան վրայի երը նախագահը խնդրեց որ Փէթենի մասին խոսել երի նիարը փախունցու։ Գր կարծուի թէ վճիռը պիտի տրուն յատանին չ արդումներէ վերջ նրաար փախունցու։ Գր կարծուի թէ վճիռը պիտի տրուն յատանին չ « Փօսիւլեռ» կը դրե թէ երդուհաները մեջննագրուած դրութեւն մը ստացած են որ դիրենջ պատասիսնանու էր Հռչակէ Ֆրանսայի հողո անութեւնը կր անիններ հանին խնդիրը։

Անցեալ երեջչարթի, ընկերվարական կուսակ-ցութիւնը Սորպոնի ամփիթատրոնին մէջ սարջած էր հանդէս մը, ի յիչատակ ժան Ժոռէսի եւ Ժիւլ Կէտի։ Խուռն բաղմութիւն մը ներկայ էր հանդէնետի։ Խուռն բաղմութիւն մբ հերկայ էր հանդերին և Հոն էին աղջատն ու հարուսար, րանաարին ար մինչեւ ծահարարը, գրագետն ու գիտունը։ Մեկ խոսարկու ծողովուրդի բոլոր իասերու հերկայա ու գրարարի ենին երի իրենց յարդանքի աուր - արութիչները եկած էին իրենց յարդանքի աուր - և երկայա ու գրարարարի առաջան հերկայա ու երկայան հերկայան հերկայն հերկայան հերկայն հերկայան հերկայան հերկայան հերկայան հերկայան հերկայան հերկայա

Նախ ջան այդ հանդկար ուխատաղնացունիւն մը կատարուած էր Գաննէոն եւ Ժոռէսի սպան -

շար այս այդ Հաողչոր ուրսադնադութիա եր կատարուած էր Պանգերն և ժոռեսի սպան հռւած վայրին վրայ այ յիչատակի խօսջեր ար սանուած էին, վեր հանելով ընկերվարական մեծ դեմբին անմման արժէջը։
Եթե Յույիս 31ը (Ժոռեսի սպանութեան տաերարձը) դարձած էր ընկերվարական կուսակ ցութեան յանդանջի ևւ յիչատակի Օր»ը, այս կիրակին ալ (Օգոստոս 5), կարելի է անուանել «Բարողութեան Օր»ը։
Առտութնե խուռներան բամ 50.000 հոդի։ Երիասսարդ ընկերվարականը ինչան երէցը ցնծութեան մէջ էին։ Դեպը հանդիսավայր առաջնորող՝ ճամրու ընկերվարականը իր ձգեր, ընկերվարական մր ապաւորութեննը կր ձգեր, ընկերվարական պայտօնաթերեթեն»ի կանչն էր որ կը լսուեր։ Ամեն Հանդիսատես ուներ գրեթե էր նրանակը, ընկերվարական կարանան հերերան ուներ գրեթե էր նրանակը, ընկերվարական պայտոնաբերչին և Հանդիսատես ուներ դրեթե էր նրանակը, ընկերվարական կուսակցութեան «երրեակ նետե - թը » խորհրդանիչով։

Ամեն հանդիսատես ուներ գրենք իր՝ նշանակը՝ ընկերվարական կուսակցունեան «երրեակ նետե - ըս իորգերդանիչով։
Հսկայ պարտեղը կր ծփար մարդկային այի - ջով, որ կր չարժեր անընդհատ։ Կային նաեւ բաղժանիւ Հայեր դանագան չրջաններե։
Ֆրանսական դրօչն ու հուսակցունեան խոր - հրդանիչները կր ծածանեին ամեն կողմ։ Տօնավանա՞ու նե ուխոտադնացունիւն։ Այդեսիայ հասարակունեան հաշակին եւ պասկանին դոհայ հասարակուն հանականա՞ու հեռանար, կային իսնիչջի և ուտեւրջի մասնաւոր երևչ կայաններ, արարի աիրա - հարձերուն արոսնադունեան տակ երկու նչանաւրին հուարականեր, ըմրչամարտ եւ կուփամարտ, դինուտրական նուաղախում եր, անուրդի և խաղի դանազան կրպակներ, ըմրչամարտ եւ կուփամարտ, դինուտրական նուաղախումը, բոլորն ալ բացօնեայ, ինչպես նաեւ հսկայ բեմ մի հասարական հուադանում, հուները ։ Ուժեղ ձայնա ակիրոներ ամեն կողմ։ Հակառակ ատոր, րարմուփիւնը կրկին իսնուած եր անկիւնեն, կարելի էր լսել անիւնին կրկին հանուած էր անկիւնեն, կարուի եր ըսել իրենի կրկին հանուած էր բենին առնեւ։ Երպ, արտասանունիւն, ծիծաղ։ Մուցայ յիչել որ ժուտար բոլորովին ապատ էր կառերարմեն ի վեր առանի անդան են ակար էր հանար և հարակային հանուհիր կան «գտնուած»ները դոր արտասարակային հանուհիր կան «գտնուած»ները դոր

ռաջիս տողաս էր տողը վ ռեսուտը այդեղիոր էրա-պարակային Հանդես - ցոյց մեր: «Կը փիտոուի»ները կամ «դտնուած»ները գոր ճայնասփիւոր անընդՀատ կը յայտարարեր, մաս կը կազմէին տոնակատարութեան։

Իրիկուած ժամր 4,30ին վերջապէս սկսան բաւ նախսունիւնները։ Նախագահն էր Sceauxի ջա - գաջափոր, Խորհրդակց ժողովին անդամներէն Edouard Depreux, որ հասասահց այդ վայրին պատանական արժէջը։ Լուի 14րգ այդ պարտէգին մէջ էր որ կը կատարէր իր պաշտոննկան ընդուններունները։ Այժմ այս պատմական պարտէգր դարձած է հանրային սեփականունիւն։ Նախա-դահը չմուցաւ յարգանջի իսսցն ընելու ժան Լմեկ մասին, նախկն երեպուրանան այդ չրջանին։ Ծանրանալով ընկերվարական յաղժանակն - բունալով ընկեր հերականան այդ չրջանին։ Ծանրանալով ընկերվարական յաղժանակն - բունական, չնասին եւ ուներական, չերանին եւ ընկերվարական հուավարունիւններ։ Դեպի ընկերվարունիւն է որ կերնայ Եւրոպան։

TO THE THE THE WAR TO DETECT !

կ'երթայ Եւրոպան։

կ'երթեայ Եւրոպան։

Առաջին բանախօսն էր André Le Troquer, Président du Conseil Municipal de Paris, որ նոյնպէս պարդեց ընկերվարութնեան անհրաժեշտութնենը և կատարած նուաճումները։ Կարդ մը անձնական դրուադներ յիչելէ վերջ, Riomի դատարանի, Մարաջախտ Փէ Թէնին եւ Լէոն Պյումի մասին, բանախող յայտարարեց - «Մեղ չի հետաքրչըրեր թէ ապադայ աշխարհեր երե՞ք Մեծեր թէ հինդ Մեծեր պիտի կառավարեն, թէ առանձին առանձին դա - չինդները «Ած նշանակումիւն չեն կրնար ունենալ ձեղի համար, ձենչ նշանակումիւն բոլոր ապութիւններու հասարական դերիչիանությերը»։

Ֆոերորդ եւ վերջին բանակումիւն էր նակին

րու էաւաքական գիրիչիանութիւնը»։ Երկրորդ եւ վերջին բանախօսն էր նախկին վարչափետ եւ ընկերվարական առաջնորդը, Leon Blum, նոր աղատուած գերժանական արդելարաններչն։ Բանախօսր իր Թրխուն ձայնով ըստւ Եէ աղատուելչն ի վեր դրեթե առաջին անդաժն է որ չվուժ կունենար Հոծ բազժութեան մի Հետ, Հրապարակային Հանդէսի մի մէջ։ Անձնական քանի մի ուրեցե առաջերացնեն առջա յուչերէ վերջ, բացատրեց պատերազմին արհա

— « Պատերազմը կ'ոչնչացնէ, կը ջանդէ ամէն ինչ, ոչ միայն մարդկային էակներ, տուներ, պոր-ծարաններ այլեւ մարդկային Հոգիներ։ Պէտջ է ծարաններ այրեւ մարդկային հոգիներ։ Պէտը է կառուդանել փլած ու ըանդուած չենքներ ու աչկառուդանել փլած ու ըանդուած չենքներ հետ և երն առաջի արևոր։ Արդես՝ը պէտը է չինել ինչպէս
էին առաջ, պէտը չե՞ օգտուիլ աշխարհի յառաջդիմունենեն։ Ինչպէս գոյունիևն ունի ըանդիրու
կատարելագործունիւն, նոյնպէս պէտը է մեր
մէջ դօրեղ ոլլայ չինելու կատարելագործունիւնը։
Կառուդանննը նորը նոր հիմ քերու վրայ, հիներու
տեղ։ Հողեկան փլուդումներն անգաժ պէտը է
կերտենը նորերով»։

Բանախոսներու ճառերը կ՚ընդժիջուէին բուռն ծափերով եւ կեցցչներով։ Գեղարուեստական բա-ժինն ու ուրախուժիւնը տեւնցին ժինչեւ - դիչերը

ուլ ատեն ։

Ընկերվարական կուսակցութիւնը արժեցուց իր «Քարողչութեան Օր»ը։

ชามการ์ คาคนากร

8 . Գ .- Օրուան հախագահը՝ խտուար Տեփ 5 - -- Մրուաս հակապատը բառւար 3, դ-րէօ մասնաւոր չնորհակալութիւն յայտնեց «Ցա -ռաջ»ի իսկսադրութեան, որ սիրայօժար հրատա րակած էր հանդէսին ազգը եւ ջաջալերած իրենց ձեռնարկը ։

ջեց, արևեչն աւելի պայծառ լուսաւորելով չրջա -կայ լեռները, հինդ ջիլոժենը անդին։ Նոյն պա -հուն անսահժան ծուխ ժը կը բարձրանար, եւ եր-կիրը կը ցնցուէր, այն աստիճան որ պայնուժէն 15 ջիլոժենը անդին հաստատուած պողպատեայ դիտարան - աչտարակը անհետացած էր, եւ անոր տեղ խոչոր փոս ժը բացուած էր ուրկէ ջուր կը

այս հարցը։

Սուբիացինեւն ալ օջաբ

Առքի օր պաշտոնապես Հաղորդունցաւ Թէ Սէնի նահանորին մէք բնակող Սուրիացիները (սու բիական Հպատակ) այսուհետեւ ենժակայ են օ տարականներու օրչնջին։
Պէյրութեն կր հեռադրեն Թէ Հասան Սաջա,
Թուրջիոյ արտաջին նախարարը, Պէյրութեն մեկնեցաւ Օդոստոս Դին իր պատուիրակութեան հետ։
Բոլորն ալ մերժեցին որ եւ է յայտարարութիւն
բնել սուրիական կառավարութեան հետ կատար ուած բանակութեանական մասին։ Սակայն հասկցուցին Թէ Ալեջաանարեթի ինորիրը պիտի կարդա դրուի ջիչ ատենեն։ (Ռիւթեր)։

FULL UE SALAY

«ሆԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ» ባՈՒԼԿԱՐԻՈՑ ՄԷՋ -«ՄԱՐՐԱՐՈՐ ՄՈՐՄ Է» ՊՈՐՀՅԱՐ ԻՐԵ ՄԵՆԵՐ 1944 Մեպա ԳԷն և վեր, երբ Պուլկարիա հայելով իր կապերը Գերմանիոյ հետ՝ միացաւ Դաշնակից ներուն, 2680 Պուլկարներ մահուան դատապար տուած են ժողովրդական դատարաններու կողմէ։ Մահուան դատապարտուած են նաեւ 166 նախարարներէ, արջունի խորհրդականներէ եւ երեսփո-խաններէ 103 հոդի։ Ցկեանս - րանտարկուԹեան րարսեր, արքուսը արբերդականների եւ երեսիո-իսանների 103 հոդի։ Ցկետնա բանտարկութեան դատապարտուած են 1921 ամրաստաննաններ, իսկ դանազան պատիժներ պիտի կրեն 6306 հոդի։ Վեր-ջապիս, Պուլկարիոյ 618 դատախագներուն եւ դա-տաւորներուն վրայ 478 հոդի պաշտոնանկ ե-ոած են։

ՄԻՍ ՄԻ ԳՆԷՔ ՍԵՒ ՇՈՒԿԱՅԷՆ -- Պարենա -

ՄԻՍ ՄԻ ԳԵԷՔ ՍԵՒ ՇՈՒԿԱՅԷՆ — Պարենա
ւորժան նախարարուժիւնը կ արդարարէ Ժէ ժեծ
ջանակուժեաժ գ վնասակար և նաեր կր ծախուին
հրապարակին վրայ։ Այս ժ կոհրը, և ժեծ ժասով
ժորժուած են Թոջախտաւոր անասուններէ։

OSԱՐ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ դեւրուժիւններ պետի
արուին ժօտհրս, իրենց արհետար ի դործ դնկու
համար։ Գլխաւոր պայժանը այն է որ Ժեկնածուհերը անդաժ հղած ըլլան Դիժադրական Ճակա
տին։ Ուրիչներ ալ պիտի կրնան օդտուիլ, ժանրա
կրկիս բննուժիւն ժը անդրնելով։
ԸԿԵՐՎԱՐԱՎԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ԱՌԹԻՒ,

որ պիտի բացուհ չասաժ օդ անանարային հաս

Է 6461 ՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿՈՒՄԱՐԻՆ ԱՌԹԻՒ, որ պիտի բացուի չարաթ օր, հաժանդային մաս -
նաճիւղերը հետոզհետէ կը հաղորդեն իրենց որո -
չումները՝ համայնավաբներու հետո ձուլուելով
մէկ միութիւն կազմելու մասին։ Իղէրի, Հօթ -
Վիէնի եւ Փա տր Քալէի չրջանային ժողովները կր
պահանջին պահել դործակցութիւնը, մերժելով
անմիջական միացումը, համաձայն Լէօն Պլումի
բանաձեւին։ Մեծամասնութիւնը կանկահաս կր
նկատե ձույումը :

ան Ֆրանթֆորքի, 300 հուի ալ Քէօլն ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

1 11/1 mm 11 5 -00

աղդային հրդեր, Խանասորի քայլերդը եւ «Մեր Հայրենիը»ը։
Հիշղ նոյն ժամուն դերեղմանատան կից ան ատրեն մէջ տեղի կ՝ունենար Շավիլի աղդ. դպրոցին Հանդեսը։ Գաղութին բոլոր կազմակերպու թիւնները անիարի , իրենց բարոյական ի՞ն նիւժական աղակցութիւնր բերած էին, ապացուցա «
նելով Թէ իրենց Համար Հայ դպրոցը ամէն բանե
վեր է։ Գաղութը դրեն է տոանց թացառութեան
իրենց բնտանեկան սեղաններով, Փարիդի միւա
լրջաններէն եկոծ Հայրենակիցներ ալ ընկերա «
կան Թէ հղբայրական սեղաններու շուրջ, մենչնե
իրիկուն ողեւորիչ երդերով ու պարերով Հայկական օր մը ապրեցան։ Գայոցի փոքրիկ երկանո
հանի առաջնորդութեամբ ըրին արտասանութիւններ, արամախստութիւներ եւ երդեցին ազդային
դպրոցական հրդեր։ Գեղեցիկ բանախստեթեւն մր
ըրաւ դպրոցին ուսուցիչը, Պ. Կ. Գերդքանանան։
Պ. Շմաւոն Պալիան իր նաւագախումում ին կարեր պարերը։ Իսկ «Րաֆֆի» երդչախումերին
անդամների իրթեւ նախկինաաները նոյն դպրոցին,
ընկեր Ս. ՅովՀաննեսեան առաջնորդութեամեր և
բնենց կարելին ըրին Հանդէսեան տաղնորդութեամեր և
բնենց կարելին ըրին Հանդէսեն փայլը աւելցնելու ։
ՇնորՀաւորելի էին մասնաստարապես և ալ Արիներու ընկեր Ս. Յով Հանն Լսեան առաջնորդութենամեր ի դենց կարելին ըրին Հանդեսին փայլը ուելցնելու Շնոր Հաւորելի էին մասնաւորապես Հայ Արիներու Ճնոր Հաւորելի էին մասնաւորապես Հայ Արիներու մասնա հեղի անդամները որոնք այնքան օգտակար
հանդիսացան դործնական աշխատանաներու ժէջ Այս առեքիւ դպրոցի Հոգարարձուժիւնը իր խորին
չնոր Հակալուժիւնը կր յայտներուորը այն կազմա
կերպուժնանց եւ ան Հատներու որոնք իրենց նեւ ժական ԵԼ բարոյական մասնակցուժիւնը - բերին
այս դաշտահան դերն, եւ որոնց չնոր Հեւ կարելի
երա կոկիկ Հասոյի մր ապահովել մեր աժենուս
սիրելի դպրոցին:-- Թորակից եղաւ կոկիկ Հասոյի մր ապա սիրելի դպրոցին:- Թղթակից

Հանգանակութիւն մր բացած է, բ<mark>նարական պալ</mark>-

Հանդանակուններ մը ըսպած է, ընտրական պարգարին առներ։

ՍԹԱԼԻՆ Մոսկուա վերադառնալով հետեւհալ յայսարարունենն ըրա — «Գոցտանի խորորդաժողովը անվիծելի բաղժանակն է արդարուժեան։ Այլուս պիտը չկրկնուին նացիներու ռերիները։ Գերմանիա, եւ իրեն հետ նացի աչկարհակալու ժիւնը պարտուեցան, այս անդամ ընդ միչտ»։

ԱՈՒՍԵՐԵՆԸ պարտուերին ՝ Հռչակուած է հիննայի բոլոր դպրոցներուն մէն։ ԵՐԱՅՏԸ մեծ մաահոգուժիւն կր պատճառէ կառավարուժեան։ Կը վախցուի որ հունձընդուն մէկ հինկերորդը փճանայ։ Ամիններն ի վեր անձրև չի կա անատանարուն մէն։ Անասունները կեր չունին, բանկարե որ կնները, արմահը, դետեարի անարի և չի չունանայան մէն։ Անասունները կեր չունին, բանկարե որ կնները, արմահրը, դետեաինները կը չորնան։ Ամիները, արմահրը, դետեաինները կր չորնան։ Ամիները, արմանուրն միա չի չներ և կար կայ հայ արտեր իր չունին իր չունին իր չև արարը եւ ցորնենը դժուսըացնելով պարենաւորումը։ ԿՈՒՔԻԵԵՆ կր հեռադրեն Թէ ապատ ընտրութ Թիւններ պիտի կատարուին մօտերս։ Կիները և և երիսասարդներն ալ պիտի մասնակցին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ — Աշադեան եւ Նորիկեան ընտանիջները իրենց խորին չնորՀակալուժիւնը կը յայտնեն բոլոր աղդականներուն եւ բարեկամեն րուն որ ներկայ եղան Օր ՈՎՍԱՆՆԱ ՆՈՐԻԿԵԱՆի եւ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՒԱԳԵԱՆի նշանախստուժեան չ

ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ՊԷՑԼԷՐԵԱՆ ընտանիջները ԿԱԼԱԿԱՆԵԱՆ ԵՐ ԿԵՏԼԻՐԵԱՆ ընտաներները կը ծանուցանեն Թէ յառաջիկայ երկուշարնե, 13 Սղոստոս, ՀոդեՀանդստեան պաշտօն պիտի կա - տարուի Փարիդի Հայոց հկեղեցիին մէջ՝ ԳԱԲ- ԻՐԷԼ ԿԱԼԱԿԱԵՄԱՆի մահուան տարնիցին առ - Թիւ։ Կը խնդրուի տղգականներէն եւ բարեկամ - ներէն իրննց ներկայունեամբ յարդել հանդուց - հային յիչատակը։

ՄԱՐՍԷՅԼ.--- Հ. Ց. Դ. «Համաղասպ» խուժ . բին ժողովը` այս չաբան իրիկուն ժամը 8.30ին, սովորական հաւաջատեղին։

ԽԱՆԱՍՈՐԻ արջաւանջին 49րդ. տարեղարձը կը տոնուի Կրընոպլի մէջ, այս ջաբաթ իրիկուն, ժամը 8.30ին։ Մանրամասնութիւնները, տեղին dumj :

Le Gérant : H. AGONEYAN

Imprimerie DER-AGOPIAN , 17 , Rue Damesme . 13

orra-bra

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN FRANCE

HARATCH Fonds en 1928

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13°) GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, 6ամս. 400, 8ամս. 200 ֆրանը։

1945

Ուրրաթ- 10 Օգոստոս

dh. Slift - 17º Année Nº 4475-Lup 2pgmb phr 104

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱ**ՔԵԱ**Ն

Գեն՝ 3 Ֆր

THU POURT

10 04NUSNU 1920 ____

Թուական մր վարդադեղ, որ սակայն վարդի

թուտկան մր վարդադեղ, որ սավայր վարդե քը չափ այ չապրեցաւ: Եւ Հիմա, 25 տարի վերջը, նորէն վարդավառ լոյսեր։ «Այս անգամ, այու։ Այս անգամ տարա-կոյս չկայ։ Մանաւանը որ...»։ Պատմուժիւնը արիւնով եւ գիւցազներդու -Թեամբ սկսաւ 1920 Օգոստոս 10քն (Սէվո), վե -բածուելու Համար ըստմնելի ողոերդուժեան մր 1924ին (Լօգան)։ Տեսարան մը ուր Բարեկենդանի որոեններ այ պակաս չեղան։

որբինչներ ալ պուկաս չեղան։ Բայց, ի յառաջադունէ ձեռննափները, Է Հնէ վեհերոտները միայն կը հաշատային այդ հա

արերական գաւեչտին։ Հերական գաւեչտին։ Տակատագիրը Թատերական Հերասությանը արայս վը շաւատայրո այդ տ

երան արձել է այլ արհան դին,— արիւն՝ յորդա-հետն դուքը, ձայն բարձրացնելով ի սփիւռս աչ -խարհի։ Պահանջելով իր բնական, տարրական ի-հարհի։ Պահանջելով իր բնական, տարրական ի-հարձրակությանով։ սլիջներով ։

աս ալբջոսիով. Ուրեմն աչխատանք բոլոր ճակատներուն վը. , դնցելու Համար ջնացողները։ Նախ ներոէն, րայ, ընցելու

րայ, դնդելու Համար ընացողները։ Նախ ներուն, յետոյ դուրսէն։

Յուչագիր Ամերիկայի մէջ, յիսուն ազգերու պատուիրակուժեանց։ Անգլերէն գրոյց ամերիկ - հան անժելով, ուղղուած ուժ նահանգներու, — առ նուագն 40 միլիոն ունկնդիր։

Յուչագիր Փարիզի մէջ, Երեջ Մեծերուն — Սժալին, Ձրրչիլ եւ Թրումըն — եւ ֆրանսական կառավարուժեան։

Արեղագրե և Ենկնածինեն Մոսնուա, Սժայի -

Ադերսագիր Էջմիածինեն Մոսկուա , ՍԹալի -նի , յանուն 110 պատգամաւորներու , արևւչատու-Թեսնո ժաղթանչներով ։

թատ մաղթանջներով։
Եւ Հառեր։ Փաստախուղներ։ Պահանջներ ամէն կոզմ։ Քարողչական պայքար հայկական մամուլով եւ բազմագան հոսանջներով։ (Արդեօք Եբեւանի մէն անդամ Թոթովանջներ ստար մամուլի
մեն արներ ու հանդամ թութովանչներ ստար մամուլի

րեւանի մէ՞ջ ալ)։

Մինչեւ անդամ Թոխովանչներ օտար մամուլի մէջ, ջանի որ խնդիրը ուղղակի կապ ունի Երեջ Ջոջերէն մէկուն հետ։

Ապահովաբար մենուարդեն Հինդ Մեծերը — Անդլիոլ, Մ. Նահանդներու, Ե. Միութեան, Ֆը-թանսայի եւ... Չինաստանի արտաջին նախարար-ները, ուռումնասիրելու եւ ջակիլու համար սահականային ինարերները, հար դերներները, հրա կեն խնդիրներու կծիկը։

Անոնջ են, այդ հինդ Լոջերն են որ պիտի մշական արտաղես մշակարութեան և որջերդաժողովին օրակարդը, նախապես մշակների կրնայ հրկարիլ մինչեւ 1946։ Բայց հարարական ժողովին որ արդեն վճռուած են ԹԷհրանի, հայներն հարարակարդը, հարարի կան որ արդէն վճռուած են ԹԷհրանի, հայներներն հարաաժի մէջ։ Իսկ մինչեւ խաղաղութեան ժողովին դումարումը՝ Երեջ Մեծերը կրնան հաւաջուհլ եւ ուրիչ վճհռներ արձակել։

Հարցը այն է որ երեջեն հերաջանչիւրը իր ժասնառոր ահաակերներն հեղաւթանչիւրը իր ժասնառոր ահաակերներն ունի։ Օրինակ Լոնսոն չուղեր միջազդային ատհանի մը առջեւ հանել Սուրիա - Լիլանանի ինարիրը։ Մոսկուան ալ կը նախընտրէ Թուրջիոյ հետ դլուխ դլնի լուծել իր յարուցած ինորիրները,— Տարտանէլ, Կարս, Արտանային ծասը 1914ի սահմաններուն։

Պարզ նախարան ինդիր մին է, Մոսկուայի համար 1914ի սահմանարուն։

Դում հայարաններու ատենադրումներուն։

Դում հարդաներու ատենադրումիանը հուրջի համարիսարան մը այդ պահանը, որ դիշանադիաականարի հետիսարուած թուրը միջագույին ժողովներու ատենադրուհիանը մեջ է Արժանադիաակարի չանուած, այատնական բանական բանաձելի մի նարուած, ջննուած եւ սաորադրթատեն և սաորադրթատում 1920 Օգոստոս 10նն։

ձանագրուած, ջննուած, պաշտոնական բանաձեւի մը ևւ դաչնագրի մը վերածուած եւ սաորագրը-ուած, 1920 Օգոստոս 10ին։ Երէկուան միամիտները չենք, որպեսզի հա-ւտտանք Թէ կարևլի է դատ չահիլ յուչագիրներով, դիմումներով եւ ձայնասփիւռ ծառերով։ Բայց, մենք ինչո՞վ կը տարբերինք այն ժողո-վուրգներէն որ վերքնապէս պարտուած կը հա-մարուէին, հինդ տարիէ ի վեր, եւ հիմա բաղմած են Միացեալ Ազգերու կապմակերպուժեան մեջ, խերեւ ազատ եւ անվախ անդամներ։ ԵԺ իսկապէս արդարուժեան եւ աղատու-Երան համար հասեցու միլիոնաւոր երիտասարդ-ները պետի մետեց «աղջատ ազգական»... ծորեն նե՞նց պետի մետեց «աղջատ ազգական»... ծորեն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԱՅՆԸ

6000 - 8ունիս 24ի կիրակի իրիկունը ժամբ 0 - 10 Հայկ․ Դատի Սան Ֆրանչիսկոյի կո

WPA — Ցունիս ՀՀի կիրակի իրիկումը ժամը 1930 — 10 Հայկ Դատի Սան Ֆրանչիսկայի կումիանին արամադրուած եր K. P. O. Ռատիօ - կարանը։ Այս առթիւ պատրաստուած եր ՝ գեղեցիկ այնը։ Այս առթիւ պատրաստուած եր ՝ գեղեցիկ այնա։ Այս առթիւ պատրաստուած եր ՝ գեղեցիկ այստագիր մը, ազգային հրգերով։ Ցաջորդարար խօսեցան Պ. Լի Թոպեն (Ամերիկացի), Հորձ Մարոհինան (տեր եւ անօրեն «Օմար Խայեան» ճաշարանի եւ փաստարան Սուրեն Սարոյեան։ Ահա սասիկ այդ ճառերուն ամարանումի — Ար՛ Հայաստանի Ջայնն է այս, թոնունեան, թարդարոսունեան տեւ օրե տրու մոհոհրներեն արարարոսունեան տեւ օրե տրու մոհոհրներեն և այսիներուն՝ որոնց տիրելի մայնը որբերուն եւ այսիներուն՝ որոնց տիրելի և այն որթերուն եւ այսիներուն՝ որոնց տիրելի և այն արարարարանը արձին տակ։ Աշխարհի առաջին ջրիստոնեայ աղդին ձայնըն այն, ազգի մը որուն պատմունիւնը բարձրացումներու եւ անկումներու, յաղմանակներու եւ անկումներու, յաղմանակներու եւ անկումներու, որուն պատմունիւնը կարձ ևըն է այն, ազգի մը որուն պատմունիւնը կարձրացումներու եւ անկումներու, յաղվանակներու
եւ պարտունիւններու, տառնապանջի երկար չրգքայ մրն է։ Ձայնն է այն ազգի մը որ ամբողջ ջաղաջակիրն աշխարհին կը պատմ է ի
քեւ ները։ Ձայն մրն է այն, որ ամրողջ պար քիւնները։ Ձայն մրն է այն, որ ամրողջ պար կելտ մարդոց կը լիչեցնէ այն հսկայական կռիւնեթը գոր հայ ժողովուրդը մղած է, եւ այն հերաական դոհողունիւնները, դոր անոնջ ըրած են իրնար
աղատագրունեան համար, եւ այն իրաւունջները՝
որ անոնջ շահած են կամ կոստումները՝ որ տըրուած են անոնց, բայց տակաւին կը մնան չկա տարուած։

տարուած։

Այս այն ձայնն է որ պիտի չլռէ...

Ստվահար Հայերու հաց եւ գութ աղերսող ձայնր չէ այն, այլ վճռական ժողովուրդի մը ձայնը
որ կր բաթձրանայ վաղեմի Արարատի սարալանեւբուն վրայ հաստատուտծ փառաւոր Հանրապետու րուն վրայ Հաստատուած փառաւոր Հանրապետութ եննէ մը, ուր Բրիստոնէութեան վաղորդայնին Հանգչեցաւ նոյի Տապանը։ Այու, մարդկային իրաւունջներու եւ արդարութեան Դատարաններու առջեւ բարձրացող ձայնն է արդար դատի մէջ արտնչական ծաղավուրդի մը, որ իր վաղենի ջրիստոնչական ծաղավուրդի մը, որ իր վաղենի ջրիստոնչական ծաղման սկզբնական օրերուն կանգնե ցաւ Մոնկոլներուն և Հռովմայեցիներուն դէմ եւ դարերով բարձր պահեց ջրիստոնքական ջաղաջակրթութեա ջահը Մերձաւոր Արևենչի մէջ ևւ ուր հերկայ ժամանակներուս թափատութեւնի մէջ ևւ ուր հերևութեան ուսասանչ ժողովուրդներու կողջին, մարդկութեան ըրկստոնչական դատի քշնամինե բուն դէմ ժողուած պայջարի մէջ։
Հայ ժողովուրդը իր յոլսը երբեջ չէ կորսըն ցուցած։ Ան սպատան է երկար, միչա պիտի սպատել ու վստան է

... *զօրաւոր եւ վստա*չ։ Հայաստանի ձայնն է՛ այս։

Պ. ՃՈՐՃ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ չերտեց Նոր Աշխարգի ափերուն վրայ հաստատուած Հայերու հրախտա գիտութիւնը Աժերիկայի, ինչպես եւ անոնց չինարար աշխատանջը աժերիկեան հողին վրայ, ուր ահակին տարածութիւններ այգիներու եւ պարտեղներու վերածուած են։

(Վերջը յաջորդով)

ቀ ተ ወ ተ ያ ተ ያ ተ ያ ተ ያ ተ ያ ተ

Դատավարութեան 15րդ օրը լսունցան էրրս պօրավարներ, նախարար մր եւ ծովակալ մը։ Ամէւնչն կարեւոր վկայութիւնը տուաւ գօր. Ժան Չէոծրու, որ օդանաւային նախարար էր Փէթենի
դահլինին մէջ եւ որ մանրամամութիւն պատմեց թեչ
մատէլալը 1940ին հաւանութիւն յայտնեց դադանի
օդատորմիդ մը կազմելու Հիւս Ափրիկչի մէջ,
տահ գինադաբարի արդելքին։ Վկան, որ նոյն պես բանաարկեալ մըն է, պատմեց թեչ երբ Դաչնակիցները Ափրիկչի և Լան, ինջ Թելադրեց որ մաուէշալը փախչի եւ Դաչնակիցներուն միանայ, բայց
Φէթեն պատասխանեց. — « Ես բնական պաշտպանն են մէկուկչև

— « Ես ընտկան պարտպանն հմ հկկուկէս ժիլիոն գերիներու, ենէ Վիչիէն հեռանամ, ծանր ազղեցունիեն պիտի ունենայ անոնց ճակատագրին

Դեպոսանայն վկային յայտարարունեստ, 1940էն լակ դաղանի մարդարան մր հաստատուստ էր Գէբ վիշի մէջ, օպաչուներ արտարաստելու համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՌՈՒՍԻԱ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀՈՔԱԿԵՑ ~ 20.40 th 41-41-11

uhun uhum brkh

ձիրը այն պահուն երը պարտօնական բերան ներ կը նկարադրեն հիւլքական ռումրին ահռելի հետեւանջները — ամրողջ քաղաք մը աւհրակ եւ առ հուազն 200.000 բնակիչներ ածխացած — մաառ քուազն 200.000 բնակիչներ ածխացած— մա-հայու հարուած մը ևւս Ճափոնի դլխուն։ Մոս -կուտ պատերացա յայտարարեց Ճափոնի դէմ, ըն-դունելով էր Դաչնակիցներուն առաջարկը։ Չորեզչաբեն օր Գ. Մոլոնով, Խ. Միունեան հորտաչին դործավարը, իր մոտ հրաւիրևլով Ճա-փոնական դեսպանը, հետևւնալ յայտարարուներ.

փոնական դեսպանը, հետեւեալ յայտարարուներւ հր կարդաց.

— Նկատելով որ Ճափոն մերժեց անձնատուր ըլլալ, Դաշնակիցները հրաւերկին խորհրդային կառավարուժիւնը միանալ ձափոնական նախա - յարձեցնելով պատերապմին տեւողուժիւնը, նուա- դեցնելով դոհերուն Թիւը եւ օգնելով ընդհանուս խաղաղուժեան տրագ վերահաստատման։ Խորհր- դուն առաջարկը եւ միայաւ անոնց 1945 Յուլիս 20ի յայտարարուժեան։ Խորհրդային կառավարու- ժեռնը իր կարծե Թե էր այս ըադաջականուժիւնը ժեռնը իր կարծե Թե էր այս ըադաջականուժիւնը 26ի յայտարարուներան է Խորհրդային կառավարու-ներնը կը կարծէ նե եր այս քաղաքականուն իւնը հետկ միկոցն է փունացնելու հաղաղունիւնը, հաղովուրդները փրկելով նոր դոհողունիւններէ եւ տաւսարոնքներէ, եւ պատեհունքեն ընծայելով Ճափոնի ժողովուրդին խուսափիլ այն վտանգնեւ թէն եւ քանդումներէն դոր կրեց Գերմանիա, ան-պայման անձնատրունիւնը մերժելէ վերջ։ Հետե-արար, վաղուրնէ սկսեալ, 9 Օգոստոս, Խ. Միու-նիւնը ինչգրները պատերազմական վիճակի մէջ կր նկատե ձափոնի հետ։ հետնան ատեն հաղող -

նկատէ Ճափոնի հետ։

Յայտարարութիւնը միևւնոյն ատեն հաղոր գուեցաւ Մոսկուայի անդլիական, ամերիկեան եւ
չինական դեսպաններուն, որոնը իրենց ջերմ գո հունակութիւնը յայտնեցին Մոլոթովի։

× Պատերազմի յայտարարութեննեն անմիջապէս վերջը, Մոսկուայի անքելը հաստատեց թէ
Ճափոն խնդրած էր Խ Միութեննեն միջնորդել
Անպիոյ եւ Մ . Նահանդներուն մօտ, բայց այս
դիմումը կորմեցուց իր արժէջը, երբ Ճափոն մերժեց Փոցտամէն դրկուած վերջնագիրը (ՀԵ Յու կա)։ Նկատի առնելով Խ Միութեան չահերը Սադաղականի մէջ, Մոսկուայի այս որորումը կը հալիս): Նվատի առանյալ թ. Մրություն շատրը հա դաղականի մեջ, Մոսկուայի այս որողումը կը հա Մարուբ արամարամանական։ Ռուսիա արդեն մեծ բանակ մբ ունի Ծայր. Արեւելքի մեջ, աւելի քան 600.000 գինուոր, կամ եւ պատրասա յարձակե -լու։ Այսպես Հափոն կր գտնուի ահաւտը սպառնալիջի մը տակ, ցամաջէն, ծովէն եւ օրեն, առանց քրեր որ տաղ, ցասացուած կեղրուններ եւ Հարթել, վայրէջըին յատկացուած կեղրուններ եւ Հարթել, վարել։ Իրենք գաղտնապես չեղեալ Համարելով այդ հրամանը, անվթար պահեր էին նոյն կեղրուն-ները։ 1940 Սեպտեմ բերին դաղանի կապեր հասաատ տած էին, անթելի ցանցով մը, դերման օդանաւա-յին գործողութեանց լուրերը Անդլիա հաղորդելու համար։ Գաղտնի դործակալ դրկած էին Լոնսուն, կումբ մը դերման դործակալներ մաջրած էին։ Վերջապես, հրոեւ արդիւնը այս դաղտնի դործու լոռուր սը գորտան գորտադարոր սաբրան չրս։ Վերջապէս, իբրեւ արդիւնք այս գաղտնի գործու-նէութեան, 1942 Ապրիլին կրցեր էին 54 օդատոր-մղիկ կաղմել, 980 օդանաւերով, պաղտնի դպրոց-ներով եւ ռադմամԹերջով, կէսը Ափրիկէի, կէսը

ներով եւ ռադվամենը բով, կերը Ափրիկեի, կերը Երրասայի մեն եւ և։

Վկան Սուրիոյ մեն ալ պաշտօնավարած ըլլալով, հրդուհալները նեղացուցին Հարցումներ ռադդեներու նախարար, մասնադետական անդկեռւ Թիւններ Հաղորդեց, ապացուցանելու Համար Թե

իր պաշտօնատունը մելա գլուխ վերդուցած եր

Գերմաններուն դեմ, խափանելով անոնց պաշտներուն դեմ

հերն ու ծրագիրները, օգնելով Դիմադրական մանարն նւն -։ Երրորդ վկան, ծովակալ Պլեշօ հ

նախնին նախարար, որ ՓեԹենի ընկերացած եր

Վիչին Դերմանիա, յայսարարեց Թե մառեչալը

ևա Հաստատից, — «Այս, իմ ապատ կամգով»։

Ձորրորդ վկան, դոր Քամփե, մառեչալին

Նախագահը. — Այն ատեն ինչո՞ւ չի խոսիր այս ատեանին առջեւ։
Տակաւին 15 վկաներ պիտի լսուին։ Թէ դա - տաւորները եւ Թէ երդուեանները յոգնած են եւ և և ուզեն կարճ կապել։ Քանի ժը երդուհալներ արաջարկեցին դատարան բերել ՓէԹԼնի ճառերը պարունակող ձայնադիրները (կրաժաֆոն), լսելու համար իր հոսածները։
Նախագահը. — Ձեժ ուզեր որ Գերագոյն Ամի նանել Թատրինի փերածուն։

Հայ Դիմադրականի մր մահը

*ԼԻՈ*Ն, (Ցապադած).... Թղթակցութեան ԼԻՈՆ, (Ցապարած) ..... Թղվակցունեան մր մէջ դրած էի դերմանական դրահան շրջանին անհետացած եւ սպաննուած Հայերու անունները ։ Այդ անհետացողներէն մէկն էր Հաճրնցի Մանուկ Գուվուպաչեան, 18ուկէս տարեկան երիտասարդ մը, ուսանող երաժշտանոցի (Ջուժակ ու սուֆէծ) ։ Մանուկ կր բնակէր Լիոնէն 20 ջիլոմենը հեռու , Շաս դիւղաջաղաջին մէջ եւ ամէն օր Լիոն կու արար, իր դասիրուն հետեւելու համար։

Վերջին օրը կը մատնուի կայարանին մէջ իր Ֆրանտացի ընկերոչ կողմէ, երը երկաԹուղի պիտի գտներ տուն վերադառնալու Համար ։ Ընկերը անտ տեղի բանավէնի մը կը բռնուի ջաղաջական խընտ դիրներու չուրջ եւ դիտմամը աղմուկ կը հանէ ։Բիչ

դիրներու չուրջ եւ դիտմամբ աղմուկ կը հանէ։ Բիչ անդին սպասող երկու «միլիսիէն»ներ երկուջը միասին ձերբակայելով, ու ձեռնակապերով կր յանձնեն պերմանական հեսքափոլին։ Քիչ վերկր ֆրանսացի ընկերը ազատ կ'արձակեն։ Այդ դիչեր Մանուկ անինայ կը խոշտանդուի Հորս անձերու կողմէ, կ'ուպեն բերնէն պաղանդու Եր ու չարչարանջի լուռւ Թեամբ աեսակ սպառնալի-ջի ու չարչարանջի լուռւ Թեամբ կր պատասիանել, որովհետեւ իր կողմէ փոջը անդպուշութիւն մր պիտի վտանդեր իր խումբին պատկանող 50է ա-ւելի անձերու կետնչը։

Խեղճ աղան կրած չարչարան ջներեն կը կոր սընցնե դիտակցութիւնը եւ երը ույջի կուդայ,
ինջվինչի կրակցութիւնը եւ երը ույջի կուդայ,
ինջվինչի կր դանե Fort Montluch ջաղաջական
յանցաւորներու բանտին մէջ։ Լիոն դանուած միջոցին իրմէ մէկ անդամ լուր առնուեցաւ թէ կր
դանուի Գերմանացիներուն մօտ, եւ իրեն հետ չատ
լաւ կը վարուին եղեր... Ցետոյ իր հետջը բոլոոսեն հուսարերու րովին կորսուհցաւ ։

րովին կորսուհցաւ։

Ամերիկեան բանակը Գերժանիա ժանելէ բա ւական աժիսներ վերք, լուր ժը եկաւ Թէ Մանուկր
ողք է։ Լրարերը իրեն բախառակից ֆրանսացի
թժիչկ ընկերն էր, որ յոյս առւած էր Թէ Թէեւ
Մանուկը ակար է ,այց վտանգը անցուցած կարելի է հաժարել։ Երիտասարդ աղան իր ժեռջով իսկ
բանի ժը նամակ դրած էր, եւ ուրախ էր որ վերջապէս պիտի տեսնէր ծնողջը ու չարունակէր եբաժ չտուժեան դասընթացը։

Մօտաւորապես երեջ չաբաթ առաջ յանկարծ
հեռադիր ժը դինչը խնաժող ըժիչկէն.— Մանու կին վեճակո ծանրացած ըլլալով, կանչած էին
ծնողջը։ Անժիջապէս ճանրայ ինկան դէպի Գերժանիա։ Ճաժ բորդութեան ընթացքին կառավարուԹիւնը ամէն դեւրութիւն տուած էր։ Կրնաջ երե

ւակայել ծնողըին մատհողութիւնը։ Ես ալ, տարիներու ծանօն, րուր մը առնելու համար կը դիմեն հարեկամի մր տունը։ Ուրախունիւնս մեծ կ՛րլլա՞ երբ կ՛րսէ նէ Մանուկր այս առաւշտեկած է, եկած է բայց... հատելու անկարող ըլլալով, տարած են տեղական հիւանդանոց մը։

տարած են տեղական հիւանդանոց մը։

Տեսած էջ սինչմաներու, ցուցափեղկերու կամ ԹերԹերու մէջ ցուցադրուած մարդկային կմախացած մարմինները։ Մանուհր այդ վիճակն էր ստացեր։ 15 ջիլօ կչռող երիպասարդը հայեր մաչեր, իջած էր միայն 25 ջիլոյի, անչուչտ իջրեւ հետեւանջ դերման արդելարաններու մէջ կրած տառապանջին։ Հալեր

Երկու օր հիւանդանոց հնալէ վերջ կը փափա-ալ կրներ աուն տասին է Վերջին օրերը եր սիրեւ թի որ գինքը աուն տասին արկարդացո՞ւմ սր Այդպես ալ կրնեն Երջապատուած է եր ծնողջով, ջոյրե-հումաս և ասապատուն և հեր հարան կրողուն է Ֆրանսայի ազատագրութիւնը դերժանական լ ծչն, ուրախ է որ իր ժամնակցութիւնը բերած անաստոնարդ հունսև չանձուդրբնուրը ու ին էինք նրարն ՀՀ մոնորձունաց ին միտակձութիւրն։ ժն անաստահետիար անաքնանից։ Ուրքը վայես «Հունւուն հանա պատասրասե բոլոր Հարցումներուն ու իր յիչէ բոլոր դէպջերը։ Կուղէ տեսնել չունակը որ սիսչեւ և այդ օր կը մնար իր դրած անկիւնը։ Վրան փուլի է կապած , կր նայի վերեն վար , կր բռնե աղեղը , մաաներովը լարերուն դպչելու փորձ մր կ՛ընէ ... Եւ յանկարծ կը Հարդնէ մօրը ...

— Ինչո՞ւ սեննակը միննել սկսած է ։

Գեւեւ և Հունեն Աների հարդներում գույն և հարձ և գուներում արերում գույն և հարձ և բուներում արերում եր Հարդներում արուներում արերում ա

— Իսչու է հասապր սխան արատ է։

— Գիչեր է, մուն է անոր Համար, դաւակս, կը պատասիսան մայրը որ ջովէն չէր դատուհը։

Քառորդ ժամ վերջ յաւիտենական դիչեր պիտի ըլլար Հէջ երիտասարդին Համար։ Արեւն ալ
պիտի իսուարէր իր աչջին, աշխարՀն ալ...

արտի հառարեր իր աչջին, աշխարհն ալ...
Մահուան լուրը չուտ տարածուհցաւ ամեն
կողմ։ Տեղական իշխանուժիւնը ինջ ստանձնեց
ժաղումը։ Կառավարուժեան հրամանով փակուած
եին դպրոցները։ Հարիւրաւոր պատպամաւորներ
ֆրանսական դանագան հռասնջներու կողմե, 50է
աւելի ծաղկեպսակներ եւնւ։ Մեռելակառջին տու
ջեւեն կը ջայեին դպրոցական աշակերտները, իսկ
Մանուկի մարմինը տունեն մինչեւ դերեզմանա տուն տարունցաւ ուսերու վրայ։ Թափորին կը հետ
տեւեր 3000ի մօտ բազմուժիւն մը Դարեզմանատան է դամարանականներ իշնեն մը։ Դերեզմանատան մեջ դամբանականներ խոսեցան հինդ միարանատան մեջ դամբանականներ հատավարուժիւնը որոչեց Մանուկի ինչպես նաեւ դտուած ուրիչ ֆրանտացի երևասարին դուրի մի յիչատակին, արձան մեր
չինել տալ ջաղաջին հրապարակներեն մէկուն վր-

Հաչուհյու Հիւլքական ռումրը։ Ռուսհրը 15 օդա-կայաններ ունին ՎլատիվոսԹոցի մէջ, որ 600 ձղոն Հեռու է Թոցիոյէն։ Ունին նաև ընտիր նաւ ւակայաններ։ Սախալին կզգին ալ կը տիրապետէ ճափոնական Չուրերուն։ Ճափոնցիները զօրաւոր ամրուԹիւններ չինած են Մանչուրիոյ մէջ եւ ու-նին ստուարաԹիւ դանակ մը, արդիական սպառա-զինուԹհամը ։

ՆՈՐ ՌՈՒՄԲԻՆ ԱՒԵՐՆԵՐԸ

Հիrոշիմա քաղաքը քաrուքանդ 150-200,000 հոգի ածիսացած

Դեռ նոր երեւան կր հանուին ձափոնի Հիրո-``իեռ ևոր երեւան կր չանուին դարոսը Հրրո-ջիմա քաղաքին վրայ կատարուած ոմ բակոծու -քանն աշերները,— աչոելի եւ աննակունքաց՝ բառին բովանդակ նչանակուժեամե։ Միայն մէկ հիւլէկան ռումբ արձակուած էր երկուլաբնի օր, եւ մարդկային երեւակայունիւնը կա սարսի, երբ և կարդա այդ կիսկատար նկարադութիւնները։

դը դարդատ այդ դրդատար ողարագրություսուը։
Համաձայն ջաշուած լուսանկարննրուն։ Հիւլէական ռումերը պայքած է ջաղաջին կեղունը,
հողին հաւասարեցնելով գրեթե բոլոր շենքերը։
Քաղաջը 1940ին ունէր 343,000 ընակիչ։ Հետեւաբար , ենէ մահերու Թիւը համեմատական է ջանդուած շրջանին, առ նուազն 200,000 հոգի սպաննուած պէտք է ըլլան։ Շատ ջիչերը ապատան
հոյան ուսած ուսա։ Քաղասու պա ասելի առատ เมนุเมมเทเมโน կրհան գտած ըլլալ։ Քաղաջը չատ ս վառած մոխրացած է ջան որ եւ է աւելի

վառած ժոխրացած է ջան որ եւ է աւրոպակաս ջաղաչ։

Թոջիոյի անքելը կը ծանուցանէ Թէ հիւլէական ռումրը տառապէս ածխացուցած է ամեն կենդանի էակ Հիրոշիմա քաղաքին մեջ։ Զոհհրը այնքան այլանդակուած են որ անկարելի է ճանչնալ։ Կարելի չէ այրերը զանազանել կիներէն կամ ճշդել զոհուսն թիւր։ Քաղաքը ահռելի աւերակոյտի մը վերածուած է։ Անոնք որ դուրսը կը գտնուէին, ածխացած են, իսկ անոնք որ տուներու մէջ էին, մեռած են պայթումին աներեւակայելի ճնշումէն եւ յառաջ եկած տաքութենէն։

ու յատող որ առեկան կառավարութիւնը այս առթիւ կը յիչեցնե Լահեյի պայժանագրին 22րդ յօդուա-ծը, որ կ'արդիլե բաց քաղաքներու ռմբակոծու. Թիւնը է մափոն միքազգային օրենոն իսակառում կր նկամե հիւյկական ռումբին դործածութիւնը։

ԱՄԷՆ ԻՆՉ ቀበՇԻԱՑԱԾ · · ·

Արխելը կ ըսդ *խ*չ բառեր կը պակսին նկարա-ղրելու Համար արշաշրբ_նը։ Նոր ռուսրիս քաադիչ ուժը կը գերազասցէ որ եւ է հրեւավայութիւն ։ կապես փոշիացած որրուած է։ Միայն ջանի մը ներոր չաւսին ջան տասը ջիլուները տարածուխնան հետուսին չան հարուսը, ասեն ինչ բացարձա հետուսին չեն հարուսին է։ Միայն ջանի մը կապես փոշրացած սրբուած է։ Միայն ջանի մը ամրաչէն չէնջեր կրցած են դիմանալ։ Հսկայ օդա-նաւ մը, որ Հիրոշիմայէն աւելի ջան 200 ջիլոմենի

նաւ մը, որ Հիրոշիմայէն աւնլի ջան 200 ջիլոժենը հեռու կը պառուէր, տեսած է ռումբին փայլատա-կումը եւ զգայած՝ ցնցումը։ Ջօր · Սփէց, Խաղաղականի ամերիկեան օղա-նաւային ուժերուն հրամանատարը, պաշտօնապէս հաստատեց Եէ միայն մէկ հիւլէական ռումբ հաստատեց Եէ միայն մէկ հումբն ազդեցունիւնը հաւտծ է, ջանդելով ջաղաջին տարածութնան 60 առ հարիւրը։ Այս մէկ ռումբն ազդեցունիւնը հաւտա է 2000 վիխիսարի օրանաւհերու կատա -ըած արչասանջին։ Կայխումին ուժը մեծ վնատներ պատճառած է նաեւ քաղաքին դուրս, կորժանելով

պատոնան է ստու ջաղաք, սկուրս , վորաակար ընտուներու պատերազմական նախա անարը յայտարարեց քե ոչ որ եւ է բան, ոչ ալ մարդ ազատած է ռմբակոծութենեն չերոր մարդ. մարդ ազատած է ռեբագոսություն և լոյսերը եւ կային էակների այլասդակուած են , լոյսերը եւ կրակները յանկարծ մարած են բոլոր տուներուն մէջ ։ Ամերիկհան թերթերը 150.000 կը հաշուեն

բակիրի կետմը:

> Ասե ռումեր կրնայ ոչնչացնել ամեն տպա
« Արբ ռումեր կրնայ ոչնչացնել ամեն բաղա
հույթական ռումեր կրնայ ոչնչացնել ամեն բաղա-

բարձրութեան եր հասներ, տակաւին չիր փարատ տած։

ሀትኒው - ԱՆՆԻ ԿԵԱՆՔԻՆ

ՄԱՐՍԷՑԼ — Գրաւման շրջանին, Սէնթ Անհի փոքրիկ հայ դաղութեր խաղաղ չրջան մր բոլորեց բաղդատելով Մարոեչյի ուրեչ արուարձաններու հետ։ Ոչ մէկ միջադէպ։ 1943ի ուժբական, 58 տարեկան որ կ աչնատեր Զափժանե դերժանական հատեն զոհ մր տուինք, 8րդատ Թէրզեան, 58 տարեկան որ կ աչնատեր Զափժանե դերժանական հատատութեան մր մէջ նաւակայքի չինութեան։ Հանդուցեայը Կիւմիւչիանեցի էր (8րապերոն)։ Սենթ Սենկե կային նաեւ երկու դերիններ որ վերջերա հերադարձան, կարբակետ եւ Գերոբ Քեփեկ հետների եւ Անդրանիկ Այանեան։ Ղարտաւորիչ աչիատանքի հերադարձան են Գերոբ Քեփեկ հետն, Ադչեհիրնի, Հայկազ Հիլյահան, կարնեցի կանեան, Ուրաբանակ Այանեան։ Գերորդ հետեն հետև Արատանքի վերադարձան են Գերորդ Քեփեկ հետն, Ադչեհիրնի, Հայկազ Հիլյահան, կարնեցի աշիատանըն հետին դառակը, որացեալ 8րդատին դառակը հան տարայեալ 8րդատին դառակը հան հերադարձան ծութունան Այա հիտր արարայերի հետ Օգոստանա Քրեցի։ Սենի Անհի ծաղկոցը մեծ օգոստակարութիւն ցոյց տուաւ մեր փոքրիկներուն։ Այա հինդ ապրեհեցին արունակունայաւ մեր ժանուհի հերու անդամ է Նախկին տարիները Ա. Մինասեանն էր մեր դպրոցին ուսուցիչը, իսկ վերջերը յան ձևե ցինը Օր. Էմիրիանանանի, որ բաւական կան հան կարական հետ կարական արին ծաղկոցը փակ հեր դպրոցին ուսումը կիսատ չնայ։ Այե հետաի դակ հերաի անհեւ արահերը աւև հետուի։ Դերաի առառայիչը կրատ չնայ։ Այն Մենկե ան դարոր կարատ չնայ։ Այն հետարիներ ունին նաեւ Հ. Ա. Հակատի մաս հաները ալույին հետարիներ կատան աշնայ։ Այե հետարիներ ունին ան դարոցը կերար աշնար։ Մեր դարութեին տր մեր դարոցը կերարի աշնարային իր արաելին հեր արանակորը թոլորն ալ բարեկեցիկ վիճակ մր ունին եւ կարարը թոլորն ալ բարեկեցիկ վիճակ մր ունին եւ կարարութեն մեջ է հունին մեջ արանարիներ արաք կարարութեն կը առաննեն առան հերարին մեջ — Գանգրահոր

9. 9. Գերրդ եւ Ստեփան Ստեփանեան, Տեր եւ Տիկին Գուրդէն Ստեփանեան, ինչպես նաև։ Նի դաժեան, Ուննեան, Ճիզմէնեան, Էսահան, Ստե -փանեան, Ղաղերեան, Խաչատուրեան, Ահարոն -հան, Յովհաներևան, Մարսումեան ևւ Թադերսեան բնաանիչները սրտի դառն ցաւով կը ծանու ցանեն մահր իրենց մօր, կեսրոջ եւ ազգականին

ՏԻԿԻՆ ՎԱՐԴԱՆՈՒՇ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ Օգոստոս 8ին, 63 տարեկան Հա

սազրա աչը։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի, Շա-բաթ, 11 Օգոստոս, ժամը 10.45ին, Փարիզի Հայ նկեղեցիին մէջ եւ մարմինը պիտի ամփոփուի

Թիէի դերեզմանատունը։ ԾԱՆՕԹ .... Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլ-լայով , կր խնդրուի ներկայս իրր այդ նկատել։

ԱԶԱՏ ՍՐԱՀ ԻՍԻԻ ՄԷՋ.— Նշանաուջի, Հարսնիջի, Հայրենակցական եւ ընտանեկան իրնՋոյջներու Համար վարձու կր արուի։ 4, Rue de la Défense, Métro Mairie d'Issy: Դիմել 8 օր առաջ։

Տեհեն Հայկուհի Ալիջսանեան կր ծանուցանկ Թէ այս կիրակի, 12 Օգոստոս, Հոգեհանգստեան պաշտոն պիտի կատարուի Ալֆորվիլի Հայոց եկեղեցին մէջ, ի յիշատակ Բժիշկ Սրուանդ Սարաֆեանի (որդի Պրուսա Միջագիւղի Տէր Ստեփան ջամանայի)։ Կր խնդրուի աղգականներէն եւ բարևամերեն իրենց ներկայութնեամը յարդել Հանգուցեային յիշատակը:

huph Մէջ «Յառաջ» կը ծախուր Café des Sports Սարգիսի սրճարանը, 4 rue de la Défense ։

Imprimeria DER-AGOPIAN, 17. Rue Damesma . 13

HARATCH Pondé en 1926

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17. Rue Damesme — PARIS (13°): GOB 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ - Տար. 750, 6աժս. 400, 3աժս. 200 ֆրանը։

Samedi 11 Anût

Tunus II Ocuánau

ժԷ. ՏԱՐԻ — 17° Année № 4476-Նոր շրջան թիւ 105

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

9-ha' 3 9-n -

** ሆኮቦ house

ፀቦረቴብኩውት ከኒ ውኔ Աኒያውቶ...

ԱՀա Թէ ո'ւր բերաւ պատերազմը։ Զարհուրանք մր եւս,— հիւլչական ռումբ, որ կը սպառնայ վեր ի վայր չրջել. զինարուեստը ։ Այլեւ դիտութիւնը եւ Հարտարագործութիւնը և Մէկ խոսքով՝ ամբողջ մարդկութեան Հակատա -գիրը եւ ապագան։

Մէկ խօստով` ամրող մարդկութսաս ապատարերը եւ ապագան։
Ինչ որ կր դրեն ԹերԹերը, այս նոր , դէնջին էու Թեան եւ Հետեւանջներու մասին, ամրող չական դարական և Հետեւանջներու մասին, ամրող չական դարակար չի տար։ Մաստաղ հուրը ամուր կուժիւնները չատ համառու են, եւ օրադրողները երևւակայուժենան ձիգեր է որ կը փորձեն, մնացնալ պատկերացնելու համար։
Մարդիկ տակաւին չեն կրնար ձշղել Թէ ի՛նչակո մեռան, օրինակ, Հիրոլիմայի ընակիչները։
Եւ ընադիսնական մարդանըներ կը կատարեն, ըսպատրելու համար Թէ անոնը վառած չեն, այլ սարսափելի տաջին մեռած,

սարսափելի տաջէն մեռած,

Փորձեցէջ բան մր Հասկնալ հետեւեալ կէս՝Այն աներեւակայելի կերպով կարճ վայրկեանին մէջ ուր այդ մարդկային էակները կրեցին
հիւն մէջ ուր այդ մարդկային էակները կրեցին
հիւն հեր հետեւանանները, հաւանարար
միլիոնաւոր պայժումներ դպան իրենց մարմիններու հիւլէներուն։ Մինչեւ հիմա այս տեսակ բան
Հէր պատահած մարդկային էակներու։ Մարդիկ
ալ, ինչպէս ուրիչ բաներ, լեցուած են տարածուհետեր— տարածունիւն՝ հիւլէներու միջեւ...
Հիրոչիմայի բնակիչները պէտը է մեռած ըլլան
երկու Հապար միլիառ աստիճան տաջունենե
(սաներկրաս) ...

Մեծրաժեշտ չէ իրիլ բնագիտունիան եւ տար
ներու ցանցին մէջ, իմանալու Համաց նոր դեւտին
հետեւանըները: ՝՝

հետեւանըները: ՝՝

նւ տակաւին պարդուտծ չէ ամէն դաղանիր,

ծեւ տակաւին պարզուած չէ ամէն գաղանիջ, այս նոր ռումրի մասին, որ նետուեցաւ միայն մէկ հատ՝ մեր դումրի մասին, որ նետուեցաւ միայն մէկ հատ՝, եւ չատ փոջր ջանակութենամը։ Մասնա գետներ կ՝րսեն թէ ռումթը հայիւ 200 ջիլօ կը կրչուքը, իսկ բուն պայթուցիկը՝ 1 ջիլոկրամ 350 կրամ։ Այսջանը բաւական եղեր է փոչիացնելու 11 ջառ. ջիլոմեթը տարածութիւն, հայեցնելով ամէր չնչաւոր էակ...
Ուոեմն, ենէ աւելի մեծ ջանակութեամի դոր-

Ուրեմն, եթէ աւելի մեծ քանակութեամբ դոր-ծածուի... Եւ երբ կատարելագործուի, ինչպէս կ'աւետեն արդէն...

դատեսա արդչեւ...

Պատերազմը պատուհաս մըն էր արդէն։ Տեսակ մը անկծչը, որ պարրերարար կը պայքի մարդ՝
կուքնան դլխուն, յանուն՝ դանազան՝ չռնդայից
նչանաիոստիկու։ Իսկ այս պատերազմը՝ դարձաւ
պատուհասներուն պատուհասը, իրրեւ հետեւանը
մարդոց իսկադարուքնեան եւ դիտուքնեան «Հրա «

Եւ Հիմա նոյն մարդիկը նորէն - դիռութեան դաղանիջներուն կ'ապաւինին՝, կարձեցնելու Հա -մար չարիթո։ Խնայելու համար հաղարաւոր հրի-

տասարդ կեանքեր...

ատսարդ կեանջեր...
Արդարեւ, պատերազմիկները իրենջ աց յոգհած են աննախընթաց սպանդին երկարաձգումէն։
Սումբ մը խելադարներ կրակ մը կր փորձեն, չաթերը արմատէն չորցներու Համար։
Պիտի յանրդին։ Այս նոր գիւտը հակապես
օրհնունի՞ւն մը պիտի բլլայ, միանդամ բնդ միչտ
խափանելով պատերազմը, թէ նոր անէծջ մը։
Մարդիկ վախ մէջ են արդեն, եւ խստօրեն
կր պահեն դազանիջը երկու երկիրներու միջեւ,
ձինչեւ ո- կարելի բլլայ միջոց մր դանել եւ ձձեւջի տակ պահիչ» դայն։ Այսինջն Թոյլ չաայ որ
առտուն կանուխ արթենցողը կարհնայ դործածել
գայն ինչպես ուժանակը կամ սովորական ռումբը։
Որջա՞ն իրաւունջ ունէր յեղափոխական թերթ
մը, Comhat, երբ կ՝ադադակեր, առաջին օրն իսկ.
— « Մեքենական քաղաքակթիչութիւնը հասած
է իր վայրենութեան վերջին աստինանին։ Պէտք է
ընտրութիւն մր կատարել, աւնիի կամ նուաց մօ-

ընտրութիւն մր կատարհի, աւելի կամ նու**ազ մօ**տաւոր ապագայի մը մէջ, հաւաքական անձնաս -պանութեան կամ գիտական նու**անումներու** խելա-

պանութեան կան գիտասան առաստել ցի գործածութեան դներու։ Մաղքեքնը, ժենք այ, որ հիւլէական ռումբը իր ահուսարսափովը, իր անհրհշակայելի հեռա նկարովն իսկ ծառայէ փոչհացնելու, հիւլէնհրու վերածելու մարդկուներան դագանագին կիրությու։

ZUB 4 WULLD TUSAU JANALL

Յույիս Գին տեղի ունեցաւ Աժերիկայի Հայ Կ. Խաչի 25թդ Պատդմ. Ժողովը, Պոսժըն, «Հայրե-նիջ»ի չէնջին մէջ։ Կերը. վարչունեան ատենապե-տուհին, Տիկին Արուսեակ Բարսեղեան, իր բաց-

dwb Swaft dtg stanty.

ատուհին, Տիկին Արուսնակ Բարսեղեան, իր բացժան Տառին ժէջ չեչտեց.

— ծարուէ տարի կը ղարդանայ ժեր դործունէութիւնը, որուն համար ժենք պէտք ունինք նորանոր ուժերու։ Անցնող չաբախներու ընթացքին
տեղի ունեցան ժողովներ ժեր երիտասարդներու
եւ երէցներու, որոնք ծրադիրներ ժշակիցին Թէ
ինչպէս կրնան յաւագոյն կերպով ծառայել ժեր
ժողովուրդին։ Այսօրուրնէ կր սկսի ժեր ժողովր
եւս, եւ բաննք որ ժենք այ ժեր երիտասարդներու
ևւ երէցներու նման կր հետապնդենք ժեր ժողո վուրդին ծառայելու նոյն նպատակները կր տար
բերին միայն ժեր ծառայութեան միիդցները։

Երկու տեսակ է ժեր աշխատանը — յօպուտ
դաղութներու եւ յօդուտ Հայաստանը — յօպուտ
դաղութներու եւ յօդուտ Հայաստանը — յուս կր
կաղմակերպենք Տայ կինները, որ դործակցին իրարու եւ կ՝աշխատինը հա միան տերընկայացնեն անոնց ժօտ
Մենք կ՝աշխատինը հա ծնած ռերունդը լաւ Հայ
պահել։ Իսկ արտասահանանի հաժար կ/աշխատինը
որ ժեր օգնուքիւնը համեն ուրիշ կազմակերպութեանց
հեր օգնուքիւնը համեն չասորին, որդին, վիրաւորին, հայ մտաւորականին եւ կարօտ դպրոց
ներու։ Պատերայժի պատճառով Հայաստան եւ
արտասահանան ժեծ օգնութեան պէտ ունին եւ
հայ սենո ասեր աւնին եւ
հայ սենո անոն ան հեծ օգնութեան պէտը ունին եւ
հայ սենո ասերն ան հեր արտասահեր հայնութեան անուն անուն անուն ան

ենրու։ Պատերադմի պատճառով Հայաստան եւ արտասահման մեծ օգնունեան պետք ունին եւ, Հայ կինը պէտք է աւելի աչխատի, կարենալ մեծ կարօտունիւններ դարմանելու համար։ Ապա տիկին հարահղեան յիչեց այն օգնու- ժիւնները, որ եղած են արտասահմանին եւ Հայաստանին։ Ցիչեց վերջին հանգանակունին եւ Հայաստանին։ Ցիչեց վերջին հանգանակունիան հաչուին ցարդ ստացուած գումարը — 111.600 տոլար, որուն դիմաց եղած է 3000 տոլարի շատ փոքր ծախք մե մեր հայաստանին։ Աւելցուց Եէ կարօտունիւնը ժեմ է դատի բարեկան մարրելի մեծ չափով օդնուներան համելու են մեզ։ Հ. Ց․ Գ. Ամերիական կանհուհ կումե ձևուներ

օրևուքեան հասնելու են մեզ։

Հ. 8. Գ. Ամերիկայի Կ. Կոմիտեի կողմէ ընկ.

Ցովհ. Տ. Ցովհաննեսհան ըսաւ որ Հ.Կ. Սայր մեր
ամէնեն զգայուն եւ ամէնեն գործօն կազմակեր պունիւններեն մեկն է, որ օգնուքնեան ձեռը կերկարէ մտոււորականին, կարօտ վաստակաւորն,
որբին, դաղքականներուն եւայլն։ Ան անցեալ տարի կարևոր դումար մր փոխադրեց Հայաստան .
փոխադրեց նաեւ անհրաժեչտ ու կենսական պիտոյքներ, ու այսուհետեւ այ պիտի չարունակէ
իր առաջումները մեր մայր հայներին։
Հայ Երիտ Գաշնակցութեան կեդր վարչութեան քարտուդար ընկեր Մ. Գօգոյեան, գուարնկատակներով համեմուած ուղերձի մր մէջ ըստւ
որ հակառակ պատերադմի զտեղծած աննպաստ
պայմաններուն, չարունակ կր գօրանայ մեր երիտասարդներու կազմակերպութեւնը. այս տարի
առացած են 365 նոր անդամներ, իսկ անպարտատաճանաչները հեռացուած են։ Ան վստահեցուց
որ երիտասարդներու կազմակերպութեան երև

որ երիտասարդներու կազմակերպունեան երկսեռ անդամները հազհետէ պիտի մանեն Հայ Կ. Սաչի եւ Հ. Յ. Դամնակցութեան չարջերուն մէջ։ «Հայրենիք»ի խմրագրապետ ընկեր Ռ. Դար-

«Հայրոսիլ»,ը րարադրուլ.

— Ոչ մէկ փաստ այնքան պերճանոս կերպով
չէր կրնար ցոյց տալ Հայ Կ. Խաչի ժողովրդականուԹիւնը, որքան այն ՀանդանակուԹիւնը, զոր
ան մասարեց այս տարի։ Բարեդործականը երկ որդ անդամ է կր կատարէ ՀանդանակուԹիւն։
Դոհու հատմահերպուԹեանց դործելու եղանակին րորդ անդամ է կր կատարէ Հանդանակունիւն։ Եսհու կազմակերպուժեանց գործելու եղանակին մէկ մեծ տարրերուժիւն կա՛լ։ Հանդանակուժիւն աներ յանողուժեամբ է գլուխ հանկու համար հարերդուժեանց բերժականը բերութ հանկու համար հարերդեր մէկ դետեղից մեծածաւալ ծանուցումներ. Հայ կ և հայր այդպէս չրրաւ ան նունիսկ «Հայրենիչ»ի մէկ ծանուցումներ է գրաւ Բարեդործականը մօ տեղանալ արոր հոսանչիներն պատկանողներուն եւ օգտուեցաւ անմար նուերներեն, մինչ Հայ կ և հաչր այդ ար չուրաւ ինարեդործականը հարդար այ չուրաւ, ինարեդործականը հարուսաներէ օգտուսցու ասուպ սուշրուղջը, սրոչ Հայ Վ. մաչր այր ալ չուրաւ, Բարեգործականը հարուստներ ստացաւ մեծ դումարներ, մինչ Հայ Կ. Մաչի նուիրատուները, Թուով չատ աւելի մեծ, հայ աչ-իստասորներն էին, բուն ժողովուրդն էր։

ծողովուրդը կուտայ ձեպի, որովհետևւ գիտէ որ ձեպի արուածգումարներընչուիր իրենսնպատա-ենն անան դործածունն։ Գուջ ձեր ծախջերու մէջ հղուծ էր չափաղանց խնայող։ Հանդանակած 111.600 տոլար եւ ծախտած նոյնիսկ 3000էն

undun aned up dp:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

HANDONAUGIT TUSOPUL TE

hurther pulluly Umlignerhu dsue

Մասյուրա usus

Մոլոնովի յայտարարունենն մեկ ժամ վերքը, կարմիր բանակը յարձակեցաւ Մանչուրիոյ վրայ, յառաջանալով 15 — 22 թիլոմենը, եւ գրաւեց հրարարանալով 15 — 24 թիլոմենը, եւ գրաւեց հրարա բանալով 15 և Արչաւանթը տեղի ուհեցաւ ջանի մը բեւերով։

Ջինուորական մասնագէտներու տեղեկու - բենանց համաձայն, ռուսական գլխաւոր բանակը կը բաղկանայ մէկ միլիոն գինուորներէ որոնջ երբեջ չեն կոուած գերժանական հակատին վրայ։ Դրենէ ամբողջովին մեջենաչարժ, այս բանակը բաւարար պաչար եւ պէն ու դրան ունի, մէկ տարի գինանալու համար, առանց օգնունիւն սպատերու դրեն է ամ բողջովին մեջննաշարժ, այս դանակու գրայա Գրեն է ամ բողջովին մեջննաշարժ, այս դանակու բանակութ արայար եւ դէն ու զրահ ունի, մէկ տարի գիմանալու համար, առանց օգնունիւն սպասելու եւրոպական Ռուսիայէն։ Այս բանակր տասը տարիէ ի վեր կը սպասէ սահմանին վրայ, կազմ և պարեսու հիւնը։ Օգանաշային ուժերն ալ չատ կարևոր են։ Մնաց որ ռուսական օգակայանները պիտեղ զուին Ամերիկացիներուն ուրամագրու ժեռու պիտի մեայ ձափոնը։ Վերջապէս Ռուսիա ունի 200 սուղանաւեր, որոնք պիտի Լատեն հարանակուն իններ Հափոնիը։ Հերջապէս Ռուսիա ունի 200 սուղանաւեր, որոնք պիտի Հրատեն հաղարակունիւները ձափոնը։ Վերջապէս Ռուսիա գինուրներ ունին Չինաստանի եւ Մանչուրիոյ եւ Ջինաստանի միջեւ։ ձափոնի, Մանչուրիոյ եւ Ջինաստանի միջեւ։ ձափոնի Մանչուրիոյ ձէչ։ Ռուսերը պատերապմ յայտարարեցին Օգոս ասու Գին, այսինչն հիշը 40 տարի վերջը այն «սևւ օրէն» երբ դարական կառավարունիւնը չարաչար պարտուած ըլլաւով, հաշտունեան բանակցու թիւն հայանակին հետ և հարանի բանակին հետ և հարանին տակ կր գանուին կինուորներ ֆրանսանին տար ևեդեռնեւ։
Ռուսական բանակին չետ սերտ գործակցունիւն հայանակին տակ կր դանուին կինուորներ ֆրանսանական ծատր ևեդեռնեն։
Ռուսական բանակին յառաջիաղացունիւն հայարական հատ կարժում կր կերերնեն։
Ռուսական բանակին չարաչների հայարական հայարուի հրարադան է։ Արդիւնքը Հայարաչն ալ ջարաւնանը համարուի։ Ուրիչ իսօգով, այս չապաչն ալ ջարուշանոր համան օգանաւեր յարմակեցան ձահորն կարմենի հարուն վրայ, հարիւրաւոր ռումենի գենին և հենին։

Ourhy quinsh aklifar...

Մ. Նահանգներու նախագահը երկար ճառ մր խոսեցաւ, Փոցտամի խորհրդաժողովի մասին , եւ այս առերև ազդարարեց ԵԷ «գինուորական նոր գաղոնիջներ» վերապահուած են Ճափոնի համար, բացի հիշկական ռումրէն եւ ռուսական յարձարկումէն։ Միայն անաարդերենը հումադայնում անձնաարութիւնը հումադայնում անձնաարութիւնը հումադայնում համարարութիւնը դացի հիշչեական ռումրբի եւ ռուսական լարձակումին։ Միայն անակայանան անձնաարութիւնը կրնայ չունչ առնել տալ ձափոնի։ Նախադահը նկարագրիով պատերազմին աւերները Գերմանիոյ եւ ուրիչ երկիբներու մէջ, փառջ տուաւ «Աժենակալ Աստուծոյ որ մեր երկրին խնայեց այդ չարիջենքը»։ Ցետոյ լայտարարեց.—1. Վձռած են պատերազմը օրէնջէ դուրդ Հռչակել լաղթական պետութեանց դործակցու Թեամբ —2. Խաղաղութիւնը պահպաներու Համար, Ամերիկա պիտի պահետին խարիսխները որ իր ձեռքը անցած են եւ պիտեզրուէ ուրիշներ ալ որ անհրաժեշտ են — 3. Մերտերական հանարանին արունար Հատուցումներ պետի պահանջուին Գերմանիայեն, ոչ Թէ դրամով , այլ իրական Հարստութեանը.—4. Համաձայնութեւն դոյա գած է արնելիան ներոպայի նոր սաժաններու մասին, այնպես ինչպես որոշուած էր Եալթայի Հեջ.—5. Հիւլէական ռումոր այնքան արոստին կոչ և ու, կարերի չէ յանձնել «անկարգ աշխարհի մր»։ Ամերիկա եւ Անգլիա ուրիչին պիտի չլայտնեն է որ, դարցի չէ յասնով «ասկարգ այրարոր մեջ։ Ամերիկա Եւ Անգլիա ուրիշին պիտի չյայտնեն գաղտնիքը, Վինչեւ որ միջոց մր գտնուի գայն հսկողությեան, իշխանությեան տակ պահելու,—6. Կատարեա, Հաժերաչխունիսն կր տիրէ Երևջ Մե Superia dhebers

ծերուն միջեւ:

Շատագահը մասնաւորապես չերտեց ԵԷ Փոցտամի մէջ արուած որոշումներուն չնորհել, կր
դուսան կարճեցնել պատերագմի։ «Մ. Նահանդներր Եե Եեւ արտով չձեռնարկեցին հիւլէական ռումբին դործածու Եեան, այլ անոր դեմեցին կարձեցնելու համար պատերազմին հողեվարջը, ինսայե-

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՎԱՑՆԸ

ԽՄԲ .... Ահաւասիկ ամփոփումը այն ճառին զոր փաստաբան Սուրէն Սարոյեան խօսած էր Սան Ֆրանչիսկոյի անթելին վրայ, անգլիերէն, ծանօ-թացնելու համար հայկական դատը .... (Տես երէկուան թիւը):-

9. ՍՈՒՐԷՆ ՍԱՐՈՑԵԱՆ երկար բանախօսու-Թեամբ մը ներկայացուց Հայկական խնդիրը, 1915ի Հարդերէն եւ Հայաստանի հանրապետու-Թեան ստեղծումէն մինչեւ խորհրդայնացումը եւ ներկայ վիձակը։

ներկայ վիճակը։

-- «Հայհրր 1918ին իրենց անկախութևնը լայտարարեցին աժՀնեն աննպաստ պայժաններու տակ։ Իրենց Հանրապետութեան հիւսիսն ու արեւեյքը աշխարհ գնցող յեղափոխութիւն ժը տեղի կունենար Ռուսիոյ ժՀՀ։ Արեւժտակողծը, Թուր գեր Գերժանիոյ եւ Աւստրիոյ աջակցութեամբ կր ներիուժէին Կովկաս, ռուս կացմալոյծ եւ վհատերիր հանելու հահն դանուող Բագուի նաւթատերիր հրական հորերը հասնելու համար։ Այս դեպքերու ընթացրին էր որ ափ ժր հայ կաժաւորներ իրենց անկախ Հանրապետութիւնը յայտարարեցին, կռուեցան 40.000 ոց կանոնաւոր հուրը բանակի ժը դէժ հւ ապատեցին հաղուի նաւթահորիը, ժինչեւ որ Սոգլիացինները Հարուային Պարսկաստանեն հասան։ Այս հերուական դործերն էին, որոնը Դաչնակից պետութիւններու դողեստներուն արժանացան։ Հայերու, տրունցաւ Մեծ Դաչնակիցներն Հայատանի քարակաց տիտղոսը եւ Ուիլսընեան Հայատանի քարական դատորոսը եւ Ուիլսընեան Հայատանի քարական, այս չնորհումը եւ Դաչնա -

յաստանի ջարտեսը։
1920ին սակայն, այս չնորհումը եւ Դաչնա կիցներու իսոստումները չիրագործունցան, այլ
ՍուլՅաններէն աւելի ֆաչիստ, Ազգայնական նոր
Թուրջեր գլուխ բարձրացուցին Թուրջիոյ մէջ
ՄուսԹաֆա Քեմայի առաջնորդուժնան տակ։ Անոնջ չահագործեցին Դաչնակիցներու անտարբեբուԹիւնը, յարձակեցան Հայսստանի Հանրապե տուժեան վրայ, բոնուժնամ գրաւեցին Կարսը ,
Արտահանը եւ ուրիչ կարգ մը հողամասեր, կրկնապատկեցին Հայոց Թչուառուժիւնը, դրկանըն ու

ջարդը, այնպիսի ատեն մը, երբ 1915ի դոհերու արիւնը չէր չորցած։ Այս ատենն էր որ բուլեւիկ։ Ռուսիա միկամտեց եւ Հայաստան։ միացաւ Սուվիչ Բ Միու Բևան։
Այսօր Խորհրդային Հայաստանի Հանրապե տունիւնը Սովիէ Բ Ռուսիոյ ամենեն զարդացած , յառակորմական եւ արդիւնաբերող Հանրապետու- Թիւններեն մեկն է։ ... Ատենօք ամայի եւ անդործածելի հողերը փոխուած են ուռուելի դաչտերու, արստավայրերու եւ մշակելի հողերու... Բայց երկրին տարածութիւնը ընդամենը հողերու... Բայց երկրին տարածութիւնը ընդամենը 11.000 ջառակուսի մելն ըլալով, ուր կր բնակի երկու միլիոն ժողովուրդ։

քառակուսի ժղոն է քիայն, անզործածելի կարգ ժր բրխաններ ժէջն րլյալով, ուր կր բնակի երկու ժիլիոն ժողովուրդ։

Անդաժ ժրն ալ պէտք է յիչել Թէ Հաժաշխար- Հային այս երկրորդ պատերազժին, Հայերը չէզոք բժնացին, այլ 300.000 դօրբերով եւ 50 դօրավար - ներով ժիացան ռուսական բանակներուն, ժէջն ըլ- լալով ՊալԹեան բանակներու նշանաւոր էրաժա
հատար Ջօրավար Բագրաժետնը։ Ասկէ դատ Հա- հարական եւ ֆրանսական բանակներուն։
Ինչ որ Հայերը կր չահաղողուկ այսօր, Հա - դասանի Հարերը կր չահաղորդե այսօր, Հա - դասանի Հարարը հարահառընդեսն տակ եւ կը կազժէ աժալի, անրերը կր չահաղողուկ այսօր, Հա - կազժէ աժալի, անրերըի հւ անօգուտ չրջան ժը ։ Հայ ժողովուրդը տասանորդուած է այսօր, իսկ Թուրքերը չատ ցանցառ Թիւ ժր կը կազժեն տեղին վրալ, որով երկիրը մեացած է խոնյան և աւերակ։ Այս Հայաստանի ժամ է որ արունցաւ Հայե- ուն նախագահ Ուիլորնի կողժէ, հայ փախստա- կաններու վերաբնակուներներ և ուջ Աշխարհագրականօրէն այս Հողաժամ է որ կր չանարդաչելինը կրնայ գործ եւ բնակութիւնը պառցեւի 500 000 իսն փախստականներու որոնք առժամասես անտեւն, ասաստան գործ եր

պարգեւել 500 000 հայ փախստականներու առժամապէս անտուն, ապաստան գտ առժամապես անտուն, ապաստան գտած են դրացի եւ բարեկան երկիրներու մէջ։ Հայաստանի be parpfhaj ahobe unhuh abugud uju hunghi րարեկամական եւ յաջող լուծումը պատճառ պիտի ըլլայ որ Ուիլսոնեան հողամասը միանայ ներկայ Հայաստանի Հանրապետութեան հետ։

լու Համար Հազարաւոր եւ Հազարաւոր ամերիկ եան երիտասարդ կեանչքը: Հիրոլիմայի վրայ կատարուած յարձակում թ ազդանչանն է դալիջին։
ԵԹէ Ճափոն անձնատուր չըլլայ, նոր չումբեր
պիտի տեղան եւ դժբախտաբար Հազարաւոր ջադաջացիներ պիտի կորսուին։ Կր խնդրեմ Ճափոնի
ջաղաջացիներեն, անմիջապես Հեռանավ ճարտաբադործական ջադաջներէն»:

Ամերիկացիները երեջ միլիոն Թռուցիկներ նետելով Ճափոնե ժոաւ, ևու լորդորեն որ ժորո-

եր, արագորեն վերջացնելու համար պատե-հարութեր և ուսերեր եր է եր արես եր արևութեր ար հարութեր իր արև և եր արեր է հարրեն որ հորո-հարութեր և որ ռումաերը և ուրիչ դերազանց դէն-արևութեր և ուրիչ արևութեր և ուրիչ դերազանց դէն-արևութեր և հարութեր և ուրիչ դերազանց դեն-արտես » :

րարը ը »։ × Հեռաբրի մը համաձայն, նախագահ Թրու-մըն ինջ հրամայած է հիւլէական դումը ձգել Նա-կազաջիի վրայ, որ ունի 216,000 բնակիչ։

Դատավարութեսան Լճրդ- օրը, ունկնարիրները զարժացան, վկաններուն մէջ տեսնելով երկու նչաւնաւոր գործակիցներ, Վիչիի Փարիզի դեսպանը, ար Գրինօն եւ ծերջին նախարարը, Տարնան։ Նախարածը տեղի տալով երդուեալներու պահանջին, որույած էր կանչել այս երկութը։ Փէթենի կլիսաւոր փաստարանր բոնդծ, դատախապը, Գ. Մոռնէ հետնեւալ յայտարառը թեսամբ.

— Ես Հակառակ եմ այդ երկու վկաները լսետեւեալ յայտարառը թեսամբ.

— Ես Հակառակ եմ այդ երկու վկաները լսետեւեալ յայտարառը թերումը կասկածելի դործի մարդ ժրն է, իսկ Տարնանը՝ մարդասպան մը ։ Ինչ որ ալ ըսենչ ամ բաստանիչ կողմը նկատի պիտար կանակ։ Հեր ալ ըսենչ ամ բաստանիչ կողմը նկատի պիտար հառնէ։ Այս ունկնոլութեան արդիւնչը ուրիչ այն պիտի չըլլայ եթէ ոչ երկարաձգեր դատը չ Տր Գրինօն, որ բժչկական դործողութեան մր ենթարկուած ըլլարվ ակարացած էր, կը խոսեր աթոռի մը վրայ նստած եւ ջղաձիգ ։ Ձայնը միօրիևակ, Հայիս իր լսուէր։ Ըստւ Թէ մառէչալը հակա՝ ռակ էր պատերամբնին ևւ կողմնակից Գերմանիոյ հետ Հաչտարար ջաղաջականութիւն մի վարելու։ Ինչ երբեջ լսած չէ Թէ մառէչայր երկղինի ջաղաջականութիւն մի կր վարէր։ Մոնքուսուի մէջ չատ յողմած կ'երեւար։ Ձօր Լոռի արձակումը իննդունին և դորմած կ'երեւար։ Հոր Լոռի արձակումը կարիր և ու հարայում երակու հանարահան հատեւանը էր եւ ոչ Թէ հանական անտեսանայնութեան հատեւանը էր եւ ոչ Թէ հանական անտերակարեն մր ին արձակունի կարտախու մասին տիկորին և և ևավալի։

Ծավապահը — Հակաթոլչեւիկ կամաւորներու

ինչպես եւ Լավալի։ Նախագահը — Հակաբոլչեւիկ Կաժաւորներու Լեգերնը մասեչային Հաւանուներու է կափքուն -

վկան. ... Անչուչա։ Ծովակալ Տարլանն էր որ Հաւանություն յայտնեց եւ անչուչա տուած էր մառէչալին։

աուտծ էր սառչլալըս։

Վկան դաւան մը նուր ուղեց, հետզհետեր
տկարանալով, եւ պատմեց ներ բան մը չի գիտեր
մառէջալին վերագրուած այն հեռադրի մասին որ
Ֆրանսայի դինուորական աջակցուներնը կ՝տեա
Հարկեր Հինլերե։ «Գալով ընկերային կամ հակաՀրեպկան օրենըներուն, մառեջալը կ՝ուղեր բաներ
մը ընել, բայց չեմ դիտեր ներ եղարուն այն ինչ որ
կ՛ուղեր։ Մնաց որ, այս փափուկ խնդիրներու մա սին Վիչի իր լուին հաւանութիւնը տալով հան -դերձ, կր նախընտրեր արտաջին պատսուկանա -տուութիւնը ձգել Գերժաններուն վրայ։ Նոյնը բռնի աչխատանջի ժասին։ Կուղէին սահժանափարեւթի աշրատաներ գէջ կ'երթային Գերմաններու գործերը, այս մերջինները այնքան կր իստանա-յին — Ֆիլիփ Անտիդյի եւ մառէչային յարաբե -րութիւնները չատ սիրայիր էին։ Սիկմարինկէնի (Գերմանիա) կառավարական յանձնաժողովը կազ-

(Գերժանիա) կառավարական յանձնաժողովր կապժուտծ էր առանց ժառէչային Հաւանունեան բայց
ժիչտ յաւ յարարերունեւններ կր պահեր անոր
հետ Մառէչայր յունյեայն Թոյլ կուտար որ դործէ։
Երկրորդ վկան , Տարնան , որ Հանդարա կր
խոսեր , յայտարարհց նե իր վարած բոլոր պաչտոններուն ժեջ կր վայելեր ժառէչային վատահուԹիւնը ։ «Ես ժիչտ զեկուցում կուտայի «ժիլիս»ի
դործունեունեան ժասին եւ ժառեչալը լաւ խորհրդատու մբն էր ինծի համար ։ Ունկնորունեան
կ՛ընպուներ ամեն անդամ որ կը ինդրեի եւ երբեմն
հաչի կր հրաւիրեր ։ Հաճ եւ հաւան էր ինծի հա
ժինչեւ 1944 Ապրիլ 6, երբ նաժակ մր դրեց ինծի,
ցաւ յայտնելով ծայրայեղունեանց համար ։
Մառէչայր չատ ըստիացաւ այս երկու վկա -

Մառէլալը չատ բարկացաւ այս երկու վկա -լունիւմներէն, եւ դադարի պահուն, սովորակա-նէն աւելի արագ դուրս ելաւ, ծուռ ակնարկ մր նետելով ար Պոինոնի։ Յետոյ իր բանտային իցի-կը հրաւիրեց փաստաբանները, խորհրդակցելու հանար։

compsunulniphili k»

Նոյն օրը լսուհցան հօթեր վկաներ, այս երկու-Նոյն օրը լսունցան հօքը վկաներ, այս երկու-բով քիասին։ Բուռն միջադէպ մո պատահեցաւ երբ կր խօսքը նախկին շրջանային նահանգապետ մը, Տծնաքի, Լերմապէս պաչտպանելով մառէչա-լը։ Շարջ մը ներրողահաններէ վերը, Տոնաքի յիչնց պարտաւորիչ աշխատանջի օրէնքը եւ ծանաց համոդիլ քե առանց ատոր աւհրի դէչ ահուհ ըլլար։ Դերմանացիները պիտի աջսորէին 3.600.000 Ֆրան-սացիներ, փոխանակ 600.000, դոր ադին փոխա-նորդուժեան օրէնքով (ռըլէվ)։ «1944 Փետրուա-բեն Մայիս, չորս ամառւան համար Գերմանները ամենեն հրամայական եղանակով եւ սպառնալից պահանջած էին 293.000 թանումը միայն Հարտուու

ւրն շրջանեն։ Արդ, «հրայն 11.000 Հոգի դացին, և» ասոնոց 5000ը կաժաւոր էին»։

Վկան յանկարծ տաշնալով աղաղակեց.—

Վկան յանկարծ տաշնալով աղաղակեց.—

«Այս դատր խայտառակունիւն է, դատական հրչչային սիսալ ժը։ Միլիոնաւոր Ֆրանսացիներ Հակառակ են այս դատավարունեան»։

Նախադահը եւ ընդէ , դատակարը կարդի հրաւհրեցին վկան, բայց ան կը չարունակեր բողուք։ Դատական պայտոնեաներ կանչուելով, դուրս հանեցին Տոնանին որ կը չարունակեր պուտոլ։ Աւելի առաջ, վկան յայտարարած էր ԵԷ Մառէչայր չատ մը բարենորոգումներ կատարեց։ «Մենե վստահ էինե նէ գետնաիննոր պիտի ստանանը։ Այսօր չատ աւելի անկանոն է Ֆրանսայի պարհնաւորումը»։

Ուրիչ վկայ մը, Թրաջու, նաւային սպայ, ըստո վիան հուտար «Մենե վարա «Մենե հրանանական և թենանաին հայար այսօր, չարան» (Միրա ոչ ըսող մառէչայը)։ Ուրիչ Գերմանացիներ այ հերանաններու առչևւ չնանն մը ջլեց շարոդեյն վրայ, ըսելով.— Տեսե՛ջ, տեսե՛ջ, Պօշ մը, պիտի ոչնացնեն»։

Χ Հաւանական է որ ընդե դատանարար իր պահանայադիրը կարդայ այսօր, չարան։ Ան դէդերով փանաանան իր կորկին և ժողովուրդին։ Ար ճառը կրնաւ տեւևլ չորս ժամ է ԵՄ անակնկայ և մը պատահի, հաւանան իր ևրկրին և ժողովուրդին։ Իր ճառը կրնաւ տեւևլ չորս ժամ է ԵՄ անակնկայ և մր պատահի, հաւանանի իր ևրկրին և ժողովուրդին։ Իր ճառը կրնաւ տեւևլ չորս ժամ է ԵՄ անակնկայ և մր պատահի, հաւանանան իր ևրկրին և ժողովուրդին ։ Իր ճառը կրնաւ տեւևլ չորս ժամ է ԵՄ անակնկայ և մր պատահի, հաւանանան իր ևրկրին և ժողովուրդին։ Իր ճառը կրնաւ տեւևլ չորս ժամ է ԵՄ անակնկայ և մր պատահի, հաւանան իր ևրկրին և ժողովուրդին որ նիսա կումարնն։

USU 20 ԵՌ շատ պիտի չնեղուինը, բաւական ածուխ ամբարուած թլլալով, համաձայն ելմտա-կան նախարարին յայտարարութեան որ կ՚րսէր թէ «չահուած է ձմրան ճակատամարտը»։ Ածուխի «չահուած է ձվրաի ճակատամարտը»։ Ածուխի արտադրութիւնը հետոդետել կ՝աւհլնալ եւ հասած է 1938ի 75 առ հարիւրին, թէեւ տակաւին 50 առ հարիւր պակաս է հրկրին պահանջներեն, երրիւ հետուանը փոխադրութեանը դժուարութեան։ Մ Նահանդները աժիսը 400.000 թեն ածուխ պետի ճարին կամ վառելանիւթ՝ նուն արժէրով։ Գերժա-

արեն կամ վառելանիւն՝ նուն արժէջով։ Գերմանական ածուրը հասած է 35.000 Թոնի յունիսին, 100.000 յուլիսին, եւ հետոզհետէ կ՝աւկնայ։ Անդալաս 50.000 Թոն չարար եւ 10.000 Թոն հարպեդեն պետի որևէ Ֆրանսայի։ ՇԱՎԻԼԻ ԱՆՏԱՌԻՆ մէջ, չորհրջարնի իրի կուն երեր ադայներ հաղացած ատեն, տասնի չափ մեծ ռումրեր պայներան։ Տղաջներեն երևուրը, 12 եւ 16 տարեկան, կտոր կտոր նդան։ Ամէծ օր այս տեսակ արկածներ իր կր պատահին։ Թերքերը կր պայմանան որ ադատադրումէն մէկ տարի վերջնայ, տակաւնն դերմանական ռումրեր կը մնան Փարհուն 5 — 6 թիյուներ անդին։ ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՄՍ (Ֆիչ) պիտի չպաչանկուն կարատաններն։ ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՄՍ (Ֆիչ) պիտի չպաչանկուն կարատաններն։

ՄՀԳՈՐՈՅԷՆ կր Հերջեն այն լուրերը Թէ բա Նակցու Թեմներ կր կատարուին Խ Միութեան Հետ , մասնաւմը առանձնաչնորՀներ տալու, Համար

իգհաջորի վարչապետը ծեռակոլտէն արտօ unefiber hunnta pinumbakine Uraibai stim, db րաջննելու համար 1936ի անգլեւեդիպտական դաչրագրութը Եգրատոս բացարձակ անկախութքիւն կ։ սահանջէ, ինչպէս եւ օտար զօրքի պարպումը ։

9. Ցահոր Իննէ-Ցակորհան եւ դաւակները կա ծանուցանեն Թէ լառաջիկայ երկուչարթի, 13 0-գոստոս ՀոգեՀանգստեան պաչտոն պիտի կատար-ուի ոպրացնայ Էոժէնի իննէ-Ցակորհանի մահուա՞ երկրորդ տարելիցին առԹիւ։ Կր Հրաւիրուին ամ գականները եւ բարեկամները ներկայ դանուիլ Մ․ Պատարադի արարողութեան։

Ուսուցիչ ևւ Ուսուցչուհի կ՚ուզուի Ալֆորվիլ՚ Ազգային դպրոցին համար : Լաւ մճարում : Դիմեյ Ա. Մակարեանի, 13 rue des Violettes, Alfortville :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒՒ Լեւոն Տէր Արսէնեան (Չժչկա ծակցի)։ Պատերազժէն առաջ Իզէռի նահանգը կա poulti. Planbb; «Bunug»fi:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ — Դանիէլ Տոներհան կր փր՝ տուէ Մահփան Սուկոլեանը։ Դիմել պափրիչ Մ • Ա ։ Տեանի , 33 Rue de l'Arbre Sec ։

ԿՐ ՓԵՏՈՒՈՒԻ Միսաը Նուպարհան, որ Փարի հկած է 1923ին։ Իմացնել Պ. Kara, 41 Rue Nationale, Nîmes (Gard):

AIX LES BAINS LULQ

Հայկ. ընտեր ճաւեր ուտելու Համար այդելեցկ. «Restaurant Téléphérique Plaisir au Mont Revard» Revarc's ուր պիտի գտնել Արեւելեան եւ եւրոպական հա -մեդ կերակուրներ եւ անԹերի սպասարկութիւն։

իՍիի Մէջ «Вшпшу» կը ծախում Café des Spor: Սшրգիսի սրճարանը, 4 rue de la Défense:

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme Le Gérant : H. AGONEYAN

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17 . Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

իկեն ԵԳԻՆ. — Տար. 750, ճամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանը։

1945

Dimanche 12 Août

խմրագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեն՝ 3 Ֆր.

upp Ponks

ቀዜ′ቡቶ ኮ ԲԱՐՁՈՒՆՍ

ԺԷ. ՏԱՐԻ - 17º Année № 4477-Նոր շրջան թիւ 106*

. Ձեր դիացած եղահակը չէ այս,— այն որ կը լոէջ պատարադի ատեն, դարերէ ի վեր։ Բայց, ո՜րջան կը Համապատասխանէ օրուան իրականու

թոսա ։ Գերմանիայկն վերջը, Ճափոնն ալ անձնա-տուր, տուանց որ եւ է պայմանի։ Ուրեմն «եւ յեթ-կիր իստղազուխիւն, ի մարդիկ հանութիւն»։ Գոնէ առ այժմ ։ Ծնոր տնօրինուխիւն ։

րոսը առ այժմ ։ Օսոր անօրրսութիւս ։

Փառջը , անչուչա , կ երքայ ոչ քե այն ԱմեՆակա՛լ Ասծանօքին որուն դարերով կ'երկրպաեն Փառացնալ միլիոնները , այլ ուրիչ դերբնական , գերժարդես ուժի մը, -

Ուժ մր՝ նոյնպէս երկինթէն կախմուած, բայց

յուսամատեցնելու Համար թունդ ռագորվ ու աջ Ի՞նչ ձեպնուֆիլա, — աստուածները անգօր Հանդիսացան պատերաղմը խափանելու Համար ։ Մարդուն իմաստութիւնն ու զգացումը, միտջն ու սիրտը չրաւեցին «ի մարդիկ Համութիւն» ստեղ-ծելու, եւ բարիջ - չարիջ մը, հիւլէն դարձաւ չարխափան

Աշխարգամարտին պայթումէն մինչեւ վախ -Աչխարգաժարտին պայնումէն մինչեւ վախ ճանը, թոլոր վարիչները,— արջայ, ` նախագահուտ
ալ առուսա արգային արարարական,
ալ առուսա գնրապատութնեան ապաշտանուտ, հառավորութնեան ապաշտանուտ
առնոյ։ Իոլորն ալ կը յայտարացեին ներ Նախա ինսամունիւսը իրննց հետ է, չէ յաղիքանակը պիար չաւրս անոր աջակցունիամբ և օրհնունեանը։
Ամեներ յուսա-ատական պահերուն ալ, անոնջ
օգնունեան կը կանչերն Ամենակալը, կրակը նետունլով գունդազունը, կամ կրակի տակ նարելով
նիսանին, առանց համրանջի։ Մինչևւ անդամ
հանդիսաւոր աղօնիջներ կատարունցան,՝ ի սփիւռու

Եւ սակայն, բոլորն ալ ամուր փարհցան իրա-կան ուժին,— «Թռչուն բերդ»ին, եւ ռումրին, պայթուցիկին եւ հիւլէին, ջախջախելու համար հակառակորդը։

թուցըը։ Եւ Հիմա, փա՜ռը ի բարձունս... Չենը դիտեր, միւս եկեղեցիներն ալ ունի՞նայս նակը, նոյն ՀնչականուԹեամբ եւ խորուեղանակը,

Եթէ յաղժականները Հայերէն դիանային, ա-ատուխեամբ։ ԱրովՀետեւ, ոչ մէկ ցնծերդ այն -ջան Հարադատ է որջան այս«Փառջը», որ դարերէ և վեր կ'երդուի աշխարհի ամէնէն խաղաղասեր ժողովուրդին կողմէ։

կիրակի 12 Օգոստոս

Խ․ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Բոնիր գինու րաժակը ու քո կենացը խըմեմ՝, Քո ազատ ու կապտաչինչ երկնքի բացը խմեմ։ Ընկնեմ հանդեր ու սարեր, անտառներ խոր ու

Ծադիկնհրիդ, ծառերիդ շաղերի թացր խմեմ։ Որդիմերիդ քաջազարմ շարքում լինեմ ամէն ժս Ուրախութեան կանչերն ու տխրութեան լաց

Հոգուս յոգնած թեւերը միշտ նորոգեմ նոր ուժով, Առաւօտից իմաստուն արեւի կայծը խմեմ:

ՍՈՂՈՄՈՆ ՏԱՐՕՆՑԻ

ሆኮያዋ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

«ԽՆԴՐԵՄ, ՏԻԿԻՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՐՈՆՆԵՐ»

«ԽԵՐԵՄ, ՏԻԿԻՆՆԵՐ ԵՒ ՉԱՐՈՆՆԵՐ»

Համակրելի պատանի մին էր, Արմաչի Գիւ դատնահանական վարժարանին աչակերաներուն
հետ Հայաստան փոխագրուած, յետոյ բոլորը
ժիասին Պոլիս վերադարձած, աջ ու ձախ ցրուեու Համար։ Իր տպաւորութիւնները դրեց «Ճա կատամարտ»ին մէջ, ինչպէս եւ ջանի մը ոտանաորներ։ Եւ հրապարակ հանեց բանաստեղծու ժեանց հատորիկ մը, «Լոյս Ջուարժ», այնքան
ինչնատիպ եւ խոստմնալից։ Պոլոոյ Գիւղատնաեկան Միուժիւնը, որուն աջ բաղուկն էր մեր վադեմի աշխատակիցը, Սեպուհ Ստեփանեան (այժմ
Ադեջանդրիա), յաջողեցաւ Աժերիկա դրկել դայն
ուրիչներու հետ Հ տահարարանական կրժուժիւն
ստանալու համար։ «Մասնագետ դեղատնաեսներ
պատրաստենջ որպեսզի ծառայեն հայթենիրին»։
Այնուհետնւ երկար լոուժիւն, տարիներով:
համարաբանական չբջանը լրացույած, դարձեր է
մակ և ին դիմպատահատութեան, այլ դրականուծեան, աշխատակչելով ամերիկնան Թերժերու գրական
բեան համգայ կտրած է անկէ ի վեր։

Աժերիկեան առաջանակարգ Թերծերու դրական
բինադատները չերո դնահատութեան, այլ դրականութեան համգայ կարած է անկէ և վեր։

Աժերիկեան առաջանակարգ հերծիկու դրական
բինադատներ չերո դնահատութեան կր իսսին
իր մասին, իր նոր դրջին առժիւ, «Լ Ask you, Ladies and Gentlemen» (Սնդրեմ Սարոյեան։

Գիրծը չենջ տեսած, սակայն աչթի առջեւ ունինը ծոսնութերուն առարանականը դրած է իր տարեկիցը, ծանսի գրադեր Ուիլերն Սարոյեան։ Համակրելի պատանի մրն էր, Արմաչի Գիւ -մասեսական վարժարանին աչակերաներուն

Գիրգը, ծասօթ գրագչա ուշիշըս Սարոյսաս։

Գիրգը չենք ահսած, սակայն աչքի առջիւ ունինք երկու անգլերէն դրախսսականներ, մէկը՝
«Նիւ երրբ Հէրըլո»ի դրական աշխատակիցեն,
միւսը՝ ծանօթ ըննադատէ մը։ Ու Սարոյեան իր
յառաջարանին մէջ կ՛րոէ թէ «ամէնչն դեղեցիկ եւ
յուղիչ պատմութիւններէն մէկն է դոր կար ար ս՛ևուսանե ատ սառեսու, «հոկապես դեղեցիկ այ կ՝ իւրացին այդ բառևրը, «իսկապես դեղիկցիկ և լուղիչ»։ Գիրթը պատմութիւնն է հեղինակի կեանջին, ժանկութեննին (Տրապոն) մինչեւ Ա. - մերիկա։ Մանկութեննին (Տրապոն) մինչեւ Ա. - մերիկա։ Մանկութեննին (ուսնի լոյսով, ծղրիդ - ներով, թիթեոնիկներով, ծաղիկներով, Սևւ Ծումահուսն ևւ աղու մի մոլորուն, միայնակ թափարատում և աղու մի մոլորուն, միայնակ թափարատում և աղու մի մոլորուն, միայնակ թափարատում և աղու մի ուսաներունը:

ռումներուն»:

Խօսջը տանջ ամերիկացի ջննաղատին.

— « Կրնաջ չգիտնալ ԹԷ ո՞ւր կը գտնուի Հափրնաջ չգիտնալ ԹԷ ո՞ւր կը գտնուի Հա« Կրնաջ չգիտնալ ԹԷ ո՞ւր կը գտնուի Հա« Կրնաջ չգիտնալ ԹԷ կարդաջ Պ. Սիւրմէլեանի պատկերները կիներու եւ ժանուկներու
չուկատ բազնիջին մէջ (Զրավորն) ոչիսարներու
որ լեռնեն վար կ՝ իջնեն կԹուհյու համար, գիւդական պարին, երբ կիները, գինեզոյն Թաչիւէ հադուստներով ու կանանչ մետաջաներով եւ այրերը
կը պարեն հոենց ոտջի մատներուն մէջ, փառապաննուկներ մեծցան այս գիւդերուն միջ որապուն
հետաւոր հայկական անցեալի մը յիչատակներով
ը պարեն հոենց ոտջի մատներու հեշր, փառապաննե դայիք ջարդերու հեռանկարներու յիչողու Թեար
եւ դայիք ջարդերու հեռանկարներով։

— Սեւրժ է եւ Ցոյներու Թաղը կր բնակէր, իր
հոկ մայրը երբեջ չէր կրնար մոռնալ իր հորը եւ
հորհարայրներուն ուումեր ինկաւ Տրապոնի կո
վախցան։ Այդ ամբակոնուհիւնը։ «Երր ռուսական
վախցան։ Այդ ամբակոնուհիւնը Ձէ փրկուԹիւն
վարայան ԱՀՀ Հայերը Եէ ծափահարեցին, Թէ
փրկանաւ Այների Են
հար իրենց համակրանջը, եւ Թուրջերը կարդա
դրեցին դանդուածային տարագրուԹիւն մի՝ որ
դանձաւ վանդուածային տարագրութիւն մի՝ որ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԱՓՈՆՆ ԱԼ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ

Այսպես կր վերջանայ մավայխաrմային Բլպաskrազվը

Հիւլեական ռում րի դործածութենկն եւ ՄՄիուխնան պատերազմիյայտարարութենկն վերը,
այլեւս օրերու խնդիր էր Ճափոնի անձնատրու թիւնը։ Անկէ չատ առաջ ալ, եւ վերջին պահուն
Գոցտամի մէջ Ճափոն տրամադրութեւնները չօչնափած էր, հաչտութերւն կնդիլու համար։ Բայց
Դաչնակիցները կը պահանջէին անպայման անձնատորութեւն, ինչպէս Գերմանիայքն։

Ծ. ահաւասիկ Ճափոնն ալ դլուխ ծռեց։ Երէկ
իրիկուն, երը թերթեր հրապարակ ելած էր արդէն,
ևոնտոնի անտել հայորդեց առաջին լուրը, եւ
այնուհետեւ պայտոնավէս հաստատուեցաւ Թէ
Հափոն իսկապես անձնատուր եղած է, մէկ վերապատութեանը, — յարդել կայսեր վեհապետական Հիւլէական ռումրի դործածութենկն եւ

պաշուխեամբ,-- յարդել կայսեր վեհապետական

պատությաստը, իրաւունջները։ Ահաւասրկ ձավոռական գեկոյցը, գոր հաղոր-Ահաւասրկ ձավոռական գեկոյցը, գոր Հաղոր-րուխիւնը, Համաձայն Ն. Վեհափառուխեան օդոսաափառ կամշին, վերահաստատելու համար ընդհանուր խաղաղուխիւնը եւ այոպես արադօրեն
վերք տալու համար պատերազմին պատճառած անասելի տառապանդներուն, հետեւհալ որոշումը
տուա.— Ճափոնական կառավարուխիւնը պատբաստ է ընդունելու 1945 Ցուլիս 20ին Փոցտանի
մէջ հրատարակուած յայտարարուխնան պայմանները, ստորագրուատծ Մ. Նահանդներու, Մեծն
Երիտանիոյ, Չինաստանի, եւ յետոյ Խ. Միութեան կողմէ, պայմանաւ որ այդ յայտարարու

թեւնը չպարունակե ո եւ է պահանչ՝ անհամագարու
թերուն, իրբեւ իշխող վեհապետ։ (Այստեղ անթեկառավարուխիւնը անկեղծօրեն կը յուսայ թե այս
այն կեր պարուխիւնը անկեղծօրեն կը յուսայ թե այս
այն կեր պարութուանի հաշանագարի չակայութիւնը անկեղծուն կեր յուսայ թե այս
այն կը բաղձայ որ անդապաղ բացորու յայտարա
Ուրրաթ կես օրին այս յայտարարութիւնը

ունիւն մը ըրալայ որ այասին»։

Ուրրան կէս օրին այս յայտարարունիւնը անգլիական եւ խորհրդային կառավարունեանց հաղորդունցաւ Շուէտի արտաքին նախարարու հենաստանի՝ Ջուիցերիոյ արտաքին դործերուն եւ Չինաստանի՝ Ջուիցերիոյ արտաքին դործերուն եւ Չինաստանի՝ Ջուիցերիոյ արտաքին դործերուն մէն ալ անմիջապես ժողով դումարհցին նախարարական խոր հուրըները, բննելու համար ձափոնի առաջարկը դատասխանը պիտի հաղորդուէր երէկ, չաբան։
Անձնատրունեան լուրը կայծակի արագու հետմա տորածուհցաւ ամեն կողմ, եւ ցնծունեան աղաղակներ արձակունցան, Ուրախունեան ցոյ հեր հանաարուներն արձակունան, Անդիոյներ, այլեւ Փարիգի պողոտաներուն և Անդիոյներ, այրեւ Փարիգի պողոտաներուն վրայ, հակառակ անձինուտ օգին։ Անհրիկայի գինուորները փողոց նափած կերգէին, կը պարէին, արազակելով, — « ձափոնը դլխուն կերաւ տներիկեան դեսարանատան առջեւ ալ, եւ դեսպանը պատղան դեսելով ողջունեց գինուորները։

ԶՐՈՅՑ ՀԱՑԿ ՀԱՐՑԻ ՄԱՍԻՆ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՑԱՆՁՆԱ -ከበՒሆኖኮ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅԻՉԻՆ ՀԵՏ

ԽՄԲ — «Հայրենիը»ի թղթակիցը տեսակցութիւն մր ունեցած է Հայկ։ Դատի կեդր․ Ցանձնախումբի ներկայացուցիչին հետ (Նիւ Եորք), Սան Ֆրանչիսկոյի մեջ կատարուած աշխատանքներու մասին։ Կարտատպենք հիմնական մասերը —

Հարցում .... Ի՞նչ կը ներկայացնէ Հայ Դատի Յանձնախում ըը ։ Տի՞շը է, որ Դաշնակցական կու-սակցական մարմին մըն է։

սակցական մարմին մեն Է։
Պատասխան — Հայ Դատի պաշտպանունեան
դործի նախաձեռնունիեւնը կր պատկանի Հ. Ե.
Դ. Ամերիկայի Կեղը. Կոմիահին։ Այդ գործին
ձեռնարկայի առաջ, Կեղը. Կոմիահին։ Այդ գործին
անպաշտոն եւ պաշտոնական բանակցութիւններով
ջանաց ազդային միացեալ ճակատ մը ստեղծել Երժձերիկայի մեջ եւ միացեալ ուժերով դործել: Երժարը պատկառելի գումար մը:

Այդ Հանդանակուխեան առաւ 105.000 առ
արի արադիառելի գումար միը:

Այդ Հանդանակութի արադան առարադար արադատակութի արադար արդութին արադար ա

Արդ հանդանակունի դումար մը։

Այդ հանդանակուխենեն վերջն ալ, Դաչնակ ցուխիւնը պատրաստ էր, ի դրն ամեն դիչումներու, դործել բոլոր հոսանջներու հետ հրասին,
միացնալ ծակատով, բայց միւս հոսանջները տրամադրուխիւն ցոյց չտուրն։ Դաչնակցութիւսը նակաձևունց Հայկ. Դատի պաշտպանուխնան դործին համակիր ու չէդոջ անհատներու հետ վային,
անյուշտ, մարդիկ, որոնջ ո եւ է կուսակցուխնան
էին պատկաներ եւ Դաչնակցուխնան համակիր այ
չէին, բայց Հայ Դատի պաշտպանուխիւնը կր
նկատէին աղգային կարեւոր դործ եւ պատրաստ
էին աշխատելու Դաչնակցականներու հետ։ Հայ
Դատի Մանձնախումբը — Armentan National Committee — ստեղծուեցաւ ոչ - կուսակցական հիմունբով, որոչ նպատակ մր հետավարելու համար,
տարբեր դաւանանը տէր անձերէ, որոնց հետ
ցրաղ կապը Հայիական Հարդի լուծումն է Անոր
մէջ կը մանն եւ Դաչնակցական եւ ոշ - գաչնակ
ցական աեսատներ է Մեջնուրոյն, իր առաջադրան
և չուջի Արմէն Ալիխանեան, ընդհանդական մարված
հութին և Խաչատուրեան (Հէչ), անվաշառ եւ
հաստատուն դաղափարներ ունեցող հայրենամեր
Հայ մը։ Մօտ 15 անդամեք բաղկացեալ Հայ Դատի Քէփթըն & Խաչատուրհան (ՀԼչ), անկաշառ եւ Հաստատուն դաղափարներ ունեցող հայրենատեր Հայ քի։ Մօտ 15 անդամէ դաղկացեալ Հայ Դատի Յանձնախումբը Նիւ Եորջի, Վերդ փողոցի վրայ , կեդրոնական չենքի մր մէջ ունի իր դրասեննակու իր տորամադրութեան տակ դրուած է Հայ Դատի պաչտպանութեան համար հանդանակուած գու - մարը։ Բնականարար, ան կը վայելէ Դաչնակցութեան դարոյական աջակցութիւնը, դայց, ինչպես ըսի, ընդհանուր աղդային դնութե կրող անկուսակցական մարմին մին մի է։

ըսի, րևոչհանուր աղդային ընոյի կրող անկուսակցական մարմին մին է։

Հարցում — Կրնա՞ք աւհյի լուսարանել ի՞նչ
է Հայ Դատի Ցանձնախումեր նպատակը։

Պատասիսան — Հոր արդեն Հայ Դատի Ցանձնախումեր նարծան է հերարծարծել Հայ
կական մուցուած հարցը։ Վերջին քաա՝ տարուան
ընիացքին աշխարհ մեդ մուցած է հր կարծեն,
թե Հայկական Հարց այնուս գոյութեւն չունի։
Ատեն մը Խորհրդ Հայաստանի վարիչներն այ
այդպես կարաայայաուեին։ Գր յիչեք, երևեւ,
հարդական Հարցը այնուս գոյութեւն այ
այդպես կարաայայարուեին։ Գր յիչեք, երևեւ,
հարդուցեալ Ալ. Միասնիկեանի յայտարարութեւնր, թե Հայկական Հարցը այնուս բուծուած վերջացած է։ Մեծ պետութիւններու համար ատիկա
երկինչեն ինկած պարդեւ մըն էր — աղատուերու
հայկական տարտուկեն։ Արտասահմանի հայկական որոշ իասերու մէջ ալ մտայնութիւն մը ստեղծուած էր, թե Խ Հայաստանի գոյութիւն ունենակ այ խարարացական է դոյութիւն ունենակ այ այեւս քաղաքական է որութիւն ունենակ այեւս քաղաքական է Խորհրդային իշխանութենեն, ամեն ընն կախուած է Խորհրդային իշխանութենեն, ամեն ընն կախուած է Խորհրդային իշխանութենեն, ամեն ընն կախուած է Խորհրդային իշխանութենեն, ամեն ար կորունինը, անչուշա, որ Խ Հայաստանս է Հայ Դատի ային ու բերքը, րայց չենգ
կարող անտեսել, որ դէթ մինչեւ վերջերս, Խ Հայաստանս է Հայ Դատի ային ու բերնր իր և
հակական ապահան մեն ինչ և դած ներկայացնելու
Թրջահայկական պահանիներ։ Անձնապես հա
կասկած չունիմ, թե Հայաստանի ձէջ րոլոր Հայաստանի մեջ ինչ նայի և Հայաստանի և է արդր Հայաստենի ու գործելը տարրեր բաներ են։ Մենք կր
սորհինը, Թե ջանի Խ Հայաստանի հայութեան պար
ծերն ու գործելը տարրեր բաներ են։ Մենք կր
սորհինը, Թե ջանի Խ Հայաստանի հարութեան այա -

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆՐ

(Մոսկուայէն՝ Արտասահմանի թերթերուն)

Հին մադաղանի դեղնած Թուղթերը դդոյչ ձեռջով Թղթատուելով էջ էջի հաեւէ ուղիղ տողե-րու մէջ կր պատմեն պատահարներն դարերու որ չատոնց անցած են:

Հայ ժողովուրդի ազդային Հակոյթը։

Պատմադրին բառերը կ՚արտաչնչեն եռանդուն Հայրենասիրունեան ոգին։ Ան ձեր աչքերուն կը պատկերացնէ ճակատամարտի աչաղդեցրկ դաչ -ար, որուն վրայ Հայ ժողովուրդի ճակատագրին ար, որուս կրա, չայ ժողովուրդի ծակատարին կուի՞ները իրետ չարջերով`- Հայ մարտեկներ սուր ի ձեռին կր խոյանային փիղերուն — այն օրերու Հրասայլերուն — վրայ եւ կ՚իյնային անոնց դեակ-ներուն աակ։

Այս բարձր առաստաղով կլոր սենեակին մէջ դասաւորուած են բազմախիր ձեռագիր մատետեւ ներ, որոնք հայ ժողովուրդի եւ անոր դրացինե - բուն պատմուխիւնը կուտան դրաբար — Հայ Եկեղեկի — լեղուով :

կհանչի հազարաւոր տարիները։
Հայ ձեռագիրներու Երեւանի Մատենադարանին անգին դանձր կր կազժեն դրութիւնները հին
եւ միջին դարու հայ մաջերու, ինչպես Մովսէս
նորնացի, Եղիչէ, Անանիա Շիրակացի, Ամիրաովյաց, Ցովհաննէս Սարկաւագ եւ չատ մր ուըիչներ դործերը միջին դարու մեծ հայ բանաստեղծներուն, ինչպէս Ֆրիդ... Ներաէս Շնորհայի.
Նարեկացի, եւ խարգմանութիւններ յոյն փիլիսոփաներէ — Արիստանել, Պղատոն եւ Ջենոն ։

Մոտ հոքր դաս ապան հասապարանարու ժատե

Von hoffy que unug sunmunnengue dumb-Մօտ հօքը դար առաջ Հաստատուհցաւ մատե-հաղարանը, Հոն Հաւաքուած են գանադան վանջե-բու եւ անՀատներու քով գտնուած ձեռադիրները։ ժողովուրդի դաւակները այս մաղաղաքնները փրը-կեցին եկեղեցիներու ու վանջերու փլատակներչն, բոցերչն ու մոխիրներչն եւ ազգային աղչաներչն ու պահեցին ապադայի պանծացումին համար։ Հակառակ ատոր տղէտ արչաւողներ փճացու-ցին չատ մը ձեռագիրներ, մատենադարանը այն ատեն Էջմիածնի վանջը կը դանուէր եւ ծանրորչն

տականու Եիւմն ու իրաւունջն է տէր կանգնիլ իր
Դատին։ Հայկական Հարցը Ե Հայաստանի հարց
չէ . Թրջահայաստանի եւ Երջահայ ժողովրդի
հարցն է : Հարց մը , որ նուհրադործուած է մի Հարդյային յանձնաւու Եիւմներով ու դաշնագիրներով : Հարց մը , որու վերաբերմամբ մեծ պետու Եիւմները պարտականու Եիւմներ ստանձնած են :
ԵԵԷ Խորհրդ : Հայաստանը ի վիճակի չէ , արտասահմանի հայու Եիւմը պետք է դուրս գայ իրրեւ
իրաւտաքը եւ պահանջող հայկական իրաւունը ներու :

հրաւտանը եւ պահահնող հայկական իրաւումը հերու :

Մերի միչտ կ՝առարկեն, Թէ արտասահմանեն
Հայկ ՝ Դատ հետապնդելով մենք միջամտած կ՛րըլանք Մ Հայաստանի կառավարութեան գործե դուն պետք է ձգել որ անիկա գործէ մենք պետք
է հանդիստ նստինք եւ սպասննք անոր ջայլիրուն ։
ԵԹԷ Խորհրդ - Հայաստանի կառավարութիւնը ադատ ըլլար դործելու, այս առարկութիւնը կ՛րլլար
հիմնաւոր : Ներկայ պայմաններու մէջ նման ա ռարկութիւն մր կր նչանակէ ձգել, որ պատերագմիա այս բախտորոշ օրերուն Հայկական Հարցը
մնայ մոռադութեան մէջ ։ Ընդհակառակն, որով հետեւ Հայաստանն ինքը անկարող է իր ձայնը
լանլի դարձնելու, արտասահմանի հայութերւնը ալակի դարձնելու, արտասահմանի հայութերւնը ահիմնաւուի մենը ու արտասահմանի հայութերւնը ահիմի որ Հայաստանն ինքը անկարող է իր ձայնը
կանը դոր Հայաստանի մէջ դանուի մէկը, որ
հատրուի դործունեութեան դեն արտասահմանի հա յութեան դործունեութեան դեն անդանը Հայկական Հարցի արձարժման ւ Հայկական Հարց
թենի հողերու կում խորհրդ - Հայաստանին
եւ տարարի Հայերու կերարնակում իրենց հայթենի հողերու վրայ հորենը Խորհրդ հենը չունինը
այսօր : Այս է հայութեան օրուան դերադին նպատակը :

(Ծար :)

տուժեց, օրինակի համար, 1795ի պարսկական արչաւանջի ատեն, Ադա Մահմէտ Խանի հրամա-նին ներջիւ։ Միայն Խորհրդային իչխանուժիւնը հաստատունյեն հաջն է որ հայ ժողովուրդը պահաստատուել էն ետջն է որ հայ ժողովուրդը պատեհութիւն ունեցաւ իրարու ջով բերելու այս բուրդ թանկարժ էջ պատմական արձանագրութիւն տերը, Հիմա Էջմիածնի դիսաւոր մատենադարանին վրայ առելցած են Աղթամար եւ Սեւան վանցերու եւ չատ ուրիչ դրադարաններու ձեռադիրները, այնպես որ անոնց թիւր հիմա կր հասի ինը հատարի — կրկինը 19 որ հղածին։

Մատենադարանը աշխարհը մէջ ամենեն մեծ դանձատունն է հայ դրչագիր դրջերու հայկական ձեռադիրներ կր դանուին բրիտանական թանկա ըանին, Լուդիր եւ Վիեննայի եւ Վենետիիի հայական ժանան ժանգատ դանուն մեջ։ Օրու տաղեմ ունի ատոնցն պատկառներըն թիւ մը, մօտ չորս հազար։

չորս հազար։

Մատենադարանի ամէնէն հին ձեռագիրը կը կրէ 886 Թուականը։

ան թիաց նուրը նղարուրուն ձեռար։

- Մատենադարանի թնները արև չեն դուջ կր հանդիպից գրապետներու, բա - բելկներու, բա - նաստեղծներու եւ ջինիադկաներու, որոնք ձեռադիրներու խոչոր հատորներուն մէն խորասուղ -

Մատենադարանը միայն Հայաստանի պատ մութեան գրջեր չունի, ունի Միջին Արեւելջի չատ
ժողովուրդներու պատմութեան գրջեր ալ - ունի
նոյնակս ձեռագիրներ արաբերկե, պարսկերկեն,
βուրջերեն եւ ուրիչ լեզուներով. մաս մբն ալ՝
ռուսերկն;

ռուսերդեն։
Պատերազմի ատեն արժ էջաւոր յաւելումներ
եղան, ոմանջ եղական, օրինակի համար, տասն
երկրորդ դարու Աստուածաչունչ մբ, բնադիրը
տասնըչորրորդ դարու դրական հատրնահր ծաղ կաջաղի, որ իր մէջ կը պարումակէ տասներորդ եւ
տասնըչորրորդ դարու ալխարհական ու եկեղեցական գրողներու ու բանաստեղծներու դործերը։
Մատենադարանի դանձերդեն մէկը Ձենոնն էբնութնեան վրայ — որ միայն հայերէն վարդմա նութնեւնով պահպանուած է։ Աւրոպայի եւ ռուս
Միչին Դարու դրողներդի չատ մը Թարդմանուβիւնոեր կան : Հետաջրջըական է Ֆէտոր Էմինի ,
տասնրութերորդ դարու ռուս հեղինակի դործին
նարդմանութիրնը։

Ահռագիլոները կը պահուին մեծ ինամջով։ Սրահը ուս կը պահուին կարելի է մտնել - միայն սպիտակ վերարկուով։

սպրտավ գորարդուով ։

Գրչաղիր հատորներեն դատ չափաղանց ար
ժերաւոր է ւսասներորը եւ քսաներորը դարերու դիւանախուղժերու հաւաքածոն ։ Ատոնց մէջ կան համրաւաւոր հայ խորհողներու , քաղաքագետեն -թո- եւ եկեղեցիի գլու իներու նամակները , չատ մր ժապաւորներու հրովարտակները եւ դիւանաղի -աական իղի ակցութիւններ ։

տական խղխաղցութիւասը։
Մաս ենադարանի տպաբրուած գրջերու բա ժինն ալ Տոխ է եւ կը ներկայացնէ որոչ պատժա-կան չահեկանութիւն։ Կը պարունակէ 1512ին տպուաժ առաքին հայերէն հատորը։

8ԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ՍՊԱՆԻՈՑ մէջ իլրտումները կը նչմարուին, գոր. Ֆրանությե տապալելու Համար ։ Կր վաիցուին, գոր. Ֆրանության գրկատատուրա Հաստատարել Ջոր. Ֆրանթը բողութեց Թոցտամի ժաղուկեն որոշման դեմ որ Սպանիան դուրս կր ձպեր Միացեալ Աղդե-ՇՈԳԵՆԱԻԱՅԻՆ երթեւեկը վերահաստատուհ-Հորանակիր և Անպերի միջեւ։

ԵՐ. ՏԷՐ - ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆԻ 4 hulifli ne gnrop

իրրեւ Թարդմանիչ, Ետան որոշ նախասիրութիրն և բարդասիչ, Ծասա որոչ հարասրու-թիրն մը ցոյց կուտայ փիլիսոփայական (Ֆոնս՝-կրիվ, Էմրրսըն), պատմական (Թիէռ, Հոֆմայնս-Մըր), վիպական — գրական (Վէրֆէլ, Նիցչէ) նիւթերու մասին, Հրապարակագրական իր տուրանկալս:

Արդ, Թեր ու դէմ կարծիջներ յայանուած են Թարդմանիչ Եր Տէր - Անդրէասեանի մասին, բայց ջննադատութիւնները ընդհանրապէս կը վերաբե-ըին իր թարդմանչական եղանակին ջան նիւթերու ընտրութեան:

րին իր թարգստությեն դրայի ժողովուրդ
հարսեստոն եր իր հատարեին դրայի ժողովուրդ
հարդանան է հարցը ըննութեան առնել ի լի եւ բոհարդանանութեւնը, կրսեն ըննագահանութեւնը, կր
հատնել ստեղծագործական ուժի պակաս,— այսայես, հին Հելլէնները կր մերժեին թարգմանել օտար որ և է գործ՝ «չ թե միայն անոր համար որ,
արուեստի եւ գիտութեան մէջ, հպարտօրեն իրենը

և են օև հարարատութեան մէջ, հայի ժողովուրդ
և հարարատութեան հեր հայի ժողովուրդ
և հարարատութեան հեր հարարի ժողովուրդ
և հարարատութեան հեր հարարի հարարատութեա

ուժը, սկսան խարգմանել փիւնիկեան եւ լատինա-կան դործեր։

Րողծեր։

Րողծերակառակն, կ՝ըսեն ուրիչներ, Թարգմա-նուԹիւնը կր մարդէ եւ կատարելուխեան կր հաս-ցնէ մտածման կամ զգացման արտայայտուխիւնը որ դրականութիւն կր կոչուի,— ձեւի եւ խորջի նոր ակունջներու փննուտուջ մըն է ուրեմն Թարգ-մանութիւնը։ Արդարեւ, Հռովմայեցիները իրենց դրական հարստութիւնը ստեղծեցին՝ Ժարգմանա-րար իւրացնելով հելլենական մչակոյթին գանձե-

րը, եւ որովհետեւ չկար հռովմայեցի մտաւորա-կան մը որ յունարէն չգիտնար, լատին մատենա-գիրին առաջին մտահոգութիւնն էր, հարազատ մնալու պայմանր յաճան առանց յարդելու, իր լեզուով եւ ոճով դերագանցել յունական ընագի-ըին դեղեցկութիւնը ծարգմանչական աշխա -տանոներու մեն

Այդպէս է որ ստեղծուած է նաևւ մեր Ոսկե-գարը, որ արդէն կը կոչուի ԹարդմանչականԴար։ Եւ տակաւին, ջանդելու համար առաքին տե-

սակէտը, պէտք է ըսել խե չկա՛յ ժողովուրդ ուրիչին արտը մտած շրուայ, արածևլու համար իր ժիտքը,— ենէ ոչ գողնալու, անպայման նարդմանելու համար։ Այսպէս, հպարտ Ելլադա-յի մշակոյնին մասին Հ. Մանուէլ Ջախջախեան կը դրե արդարօրէն.

Ազգ պասծալի երբեմըն պերն, Ասեսայնիւ կաս արդ ստերջ, Եւ զոր ուսոյց Թաղես, Սողոն, Եգիպտական էր այդ գողօն:

նգիպտական էր այդ գողոն։

ԱՀա թե ինչո՛ւ գնահատութեամբ կ՚ողջունեմ
Եր Տեր - Ասդրեասեանի յոգնութիւհը խարդմանատնի աշխատանըներու մեջ, յառաջիկայ աչ
հարդ բրիտասարդական չարժումներուն
նունի ընտրութեան տեսակետով եւս՝ ընտհարձուած ըննադատական յողուածաչարջուն
նունիրուած ըննադատական յողուածաչարջուն մել
նունի ընտրութեան տեսակետով եւս՝ ըննադատական ոչ մէկ իսսը կր թույատրեն ուղղել
նունի, ընդունելով որ Հրապարակարդանին նեւթերու թարդմանութեան տեսակետով եւս՝ ըննաթարդմանութեան հեր հուն գեր կո հերած
թեր տակ ինկած ամեն նիւթ՝ կչուացներու Համար
բին տակ ինկած ամեն նիւթ՝ կչուացներու համար երը ատի իրկած ապՀր րեւն, քնաանորելու շարան գետուանը, Հետափանական հանկաները կեր Բյաջախ ին այե յաքրութիւրն, նայն արևըն փի-հանախ ին այե հատպարակար ըւ հետակար ժոնգրես հանախ ին այե հատպարակար ընտը հանակար ժոնգրը հանար իր այե այերությունը։ Հ. ՀՈՐԴՈՒՆԻ

מוסיום עי פיותף

ቀበኮቴՆՔ በՒጊԵԳԻԾԸ

Տարիներէ ի վեր, մեր գլուիները պատին, ոտքերն ալ դետինը կր դարնենք, մեր դատին ար-գարուխեւնը եւ մեր ջազաջական իրաւունչները

դարու ժեւնը եւ մեր քաղաքական կրաւունքները ճան չցնելու համար դիւանադիտական աշխարհին։ Պատուիրակունգիւ, լիպատագիրներ, փատածառաժութեր իրաց եր հրժուրակն միջազգային չոր սեղաններուն առջեւ։
Մեծն Տիդրաններու, Արտաչերներու, Տրդատննրու, Խաչակիրներու անցած դացած պատմու «
Թիւնները, հայ աշուղներու և դանաստեղծներու դրու ժիւնները հայ աշուղներու և դանաստեղծներու դրու ժիւնները հայ ճարտարապետու ժետն նկարադարդ նմուլներ ժարդմանածոյ հատորներով ա ոտք կը ջչենը, իրրեւ փաստ մեր ջաղաքակիրնու «
Ժետն։

Փորձեցինը տարրեր միջոցներ ալ, օրինակ, կաթողիկոսներ եւ պատրիարըներ, պեյեր ու փա-շաներ պատցնել երկրէ երկիր, ժողովէ ժողով։ Անօղուս...

Երանջ ազգովին եկանջ Եւրոպա , անձամբ ներ-կայանալու Համար եւ մեր գործը մօտէն հետապե-դելու նպատակով ։ Կրկին կուտ մը չահ չունե -

ցանը։ Մեր Հրատարակած այնջան մեծախս դիրջե-Ներ Հրատարակած այնջան մեծախս դիրջեծ ար հրատարակած այսքան մեծախն դիրջև-բակներուն մէջ՝ առանց կողջերը բացուելու մչիկ Քչիկ քնացան, օր մըն ալ հնահաւաք դրավաճառի մը ծահոռնյու համար․․․

նե աչա օտար հողնրու վրայ տարիներէ ի վեր, մեր Հայրենիցը, մեր դատն ու դատատանը լջած բարեւի կեցած ենջ դիւանատուններու պաչ-ասնեաներուն առջեւ, մեր մարդ ըլլալը եւ ստա-ար ունենալը Հաստատող պտոր մը դիր ձեռջ க்டிக்டுக் கெயியர்.

Վիջանեցանը...

Այս բոլորը ըրինք մեր «աղգային չահուն» հա----- Անօգո՞ւտ... Ուրեմն բռնենք տարբեր

Համբայ մը։

ձամրայ մը։
 Դիտեցէջ, մեր բոլոր կազմակերպու Թեանց մէջ, սկստծ եկորեցիններու վարչութիւններեն , Գաղթականաց գոյդ Յանձնախում բերչն մինչեւ Ս, Ֆրանչիսկոյի այհրսախումբերը, ոչ մէկ ներկա-յացուցիչ մեր դեղեցիկ սեռէն։ Այս բոլորը պեխա-ւորներու մենաչնորհը հղած է մինչեւ այսօր։ Դրիւ Ասիացի, կնարգել (նամեհրամ) ազգ-նւջ, իսկ այս դարը դերապանցապես իդապանց դելու պարադային՝ «ամենակարող» կինն է որ դելու պարադային՝ «ամենակարող» կինն է որ դործի (ծել Հայոց փափկասում տիկինններն ու որ

ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Խոր է Հայութիւնը։ Անդունդներու վրայէն է արը է Հայութքիւնը։ Անդունդներու վրայեն է անցեր ան։ Արը է անար հոսանւքը, տեղ տեղ կը կորսուի ան, տեղ տեղ դուրս կը ժայթքեչ, տեղ տեղ վճիտ է ու անապակ բայց միչտ հաւստարին, իր հունեն։ Այսպե՛ս է Հայութիւնը։

յությունը.

11 ըն է այն ծամրան որ Հայութեան կը տանի Հագար ծամրաներ կան , որոնք Հայութեան կը տանինին։ Ու Հազար փոքր կանքեր կան , ու Հազար
փոքր ուժեր կան որոնք Հայութեան կը տանին։

Մեր օրէնքը տարրեր է օտարին օրէնքներէն։
Հայր դուրս է օտարին օրէնքներէն։Հայր ինքնաու-

Հայը դուրս է օտարին օրէնըներէն։Հայը ինընու-րոյն երեւոյն է։ Մեր կրօնըը եւ մեր օրէնը ինընուրոյն երե-ւոյններ են:

Մեր օրէնքի հիմնարիրը Հա՛յն է։ Առա՛ջին Հայր, առաջին եւ աղա՛տ Հայր։ Այն Հայր որ բնունենկն եկաւ, ու անոր մէջ

զարդացաւ ։ Ոչ Թէ աչխարհաջաղաջացիներ, այլ Հայեր ։ Ո՛չ Թէ գլուխներ, ա՛յլ հոգի ունեցող Հայեր Կը փնտուեմ ։

Ոչ Թէ աշուղներ եւ մեկնաբաններ, այլ արիւն

Ալ են այուղներ եւ մեկնարաններ, այլ արիւն եւ չիղ ունեցող Հայեր։

« Հայ եմ», կ՚ըսէջ։ «Հայ եմ» կ՚ըսէ նաեւ յետին իանուժայանը, հրդ դիմացինը կը խարէ։

Նոյնը կը դաւանի եւ ամենավատը։

Ամէնջն ալ ջու հովանիիդ տակ կը ծածկեն իրենց յիմարուժիւնները, Հայուժիւն, ամէնջը չուջիդ տակ կը ծածկեն իրենց աղտերն ու ախ «

. Ամէնըն ալ ջու անունովը կը պարծենան, ջու ւնովը կ'երդուըննան ու ջու, անունովը կը

ջուսոսայ, այն առոշո ասերեր աւցի աղատ ու աս-կախ ժողովուրդը կր դառնայ։ Հայութիւնը ինչն իրեն միայն թեղ ապաւինի։ Դուռը դոց պահէ բարեկամիդ առջեւ, այն ատեն պիտի դանես ինջզինչը դե՞նչջան չստ ըլլան դայնիմ աստունը ։

րսաստուսը։ Ո՛րջան չատ ըլլան Թչնաժիները, այնջա՛ն ար-Թուն պիտի մնայ ՀայուԹիւնը։ Որջա՛ն ջիչ խօսին մեր վրայ, այնջա՛ն հան-դիստ պիտի Թողուն մեզ ։

JUBIT ILPhN8h

իորդները։ Փոխանակ փեսացուներ միայն օտարներուն, աչիտահնք հարսնցուներ ներկայա-ցնել, ինչպէս կ՚ընեն բախտակից ազդեր։ Փառջ Ոսկեմայր Անահիտ Դիցուհիին, ունինք եղնիկի աչջերով ու սօսենասակ ու գրաւիչ հայուհիներ ։ Կրթեննք ու պատրաստենք գանոնք և կապենք ագ-գային փրկութեան դործին ... Նոպարե՛զ, ո՛վ «Նայիրեան հեղանկուն աղ-

4. 953/16

*ቆበጊበላ በኦዮ*ትኒ*եՐበ*Ւ *ከՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆՐ*

ՉՈՐՈ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

(Հնդկական հէքեաթ)

Մինչ Աղռաւը, Առնչար եւ Կրիան կը խօսէին իրարու հետ, տեսան պգտիկ վայրի Այծ մր որ իրնեց կողմը կը վագէր չեչասպառ։ Ենթագրելով Թէ մեծ որսորը մր կը հատակնդէ այծը, աձապարեցին ձեռանոլ, իւրաբանչիւրը իր գլխուն ձարը նայելու համար։ Կրիան Հուրին մէջ սահեցաւ, Առնչաը ծակ մր ցատկեց, իսկ Ադռաւը պահուհ - ցաւ մտակայ ծառի մը ձիւղերուն մէջ։ Նոյն պահուն Այծը յանկարծ կանդ առաւ աղթիւրին մոտ ։ Ադռաւը, տեսնելով որ մէջտեղը մարդ չկայ , Կրիային բով գնաց, Կրիան Հուրին հրեսը ելաւ եւ նկատելով որ Այծը կը վախմայ խմելու, ըսաւ. — Մի վախմար, իսկ է Ջուրը մագուր է։ Երբ այծը խոնեց վերջացուց, Կրիան ըսաւ. — Ինչո՛ւ կր վաղէրը այնգան աձապարանչով եւ ահուղողի մատուսած։

եւ անուղողի մատնուած։
-- Ի նչ մեղջս պանեմ, նազիւ ազատեցայ որ-

... - Լաւ, հրմա ապահով ես, մեզի հետ կեցիր եւ մեզի ընկեր եղիր։ Աղռաւը եւ առնէտն ալ հաւանութիւն յայտ -նեցին եւ այձր ուրախութենամը խոստացաւ իրենց

Չորոն ալ բախտաւոր էին բաւական որոչեցին երքժալ փնտոել։

որոչեցին երքժալ փնտոել:

որոշացիս որթալ փստուլ:
Ադռաւր օրին մէջ րարձրացաւ ևւ չուրջը նայելով, տեսաւ որ ջիչ անդին այծը բռնուած է որսորդի մը ցանցին մէջ:
Անմիջապես վար Թռչելով, սեւ լուրը հաղորդեց առնէտին եւ կրիային։
Երեջը միասին երկար խոսեցան այս դժրախաուժեան վրայ, եւ խորհեցան Թէ ինչպէս կրնան

արանեան վրայ, եւ խորհեցան ին ինչպես կրնան աղատել այծը։
Վերջապես աղռաւը ըսաւ առներին.
— Եղրայր պատուական, դուն կրնաս ազատել այծը, րայդ պետք է չուտ շարժիս, այլապես տրսորդը կը բռնէ այծը։
— Արդարեւ, պէտք է ժամանակ անցբնենք, որակորդը դուն կրծենք, անար անժիջապես, որակորդը կը բռնէ այծը։
Ադռաւր իր կտուցով առաւ, տարաւ առները, դրաւ արմերը դրան սկաս ցանցի հիշտքին վրայ։ Ադռաւր իր կտուցով առաւ, տարաւ առները, որ այն աննիջապես դործը վերջացնելու վրայ էր, կրիան հասաւ։ Այծը կրիան տեսնելով ողը մբ արձակեց.
— Ա՛խ, ինչո՞ւ հոս հկար, դուն դանդալա շարժ ես եւ չես կրնար աղատիլ որսորդին ձևոջեն.
ևս հիմա ազատ եմ եւ կրնամ արադ արագ վաղել, ադաւալ կրնայ ծառերուն վրայ Թռչիլ, առները պարտում չկայ։
Այդ միջոցին որսորդը երեւաց, ցանցին կապարտում չկայ։
Այդ միջոցին որսորդը երեւաց, ցանցին կապարտում չկայ։
Այդ միջոցին որսորդը երեւաց, ցանցին կատարությած ըլլալով այծը փախաւ, ադռաւը կեր բարձրացաւ, առները այ հրեկային ճար չկար։
Որսորդը բարկացաւ տեմնելով որ այծը փա հար հիրայնելով առարակացաւ տեմնելով որ այնը փա հար առնենալ փոխանակ պարապ տուն դառնալու։
Եւ կրիան առնելով առարակին մէ դրաւ եւ յու անն կրիան առնենալ փոխանակ արարական նար չարակայան առնենալ փոխանակ արարանին մէ դրաւ և յուր անան իրանան արարած առան արանալու և հունենալ փոխանան արարանին հեր դուրս ելան իրանն իրանան արան արևին հեր արանան հեր և որաստումներն և որաստին իրևնց բարեկան և որաստին իրևնց բարեկան և որասին իրևնց բարեկա

Այն ատեն երևեք բարեկամները դուրս ելան իթենց Թաջստոցներէն եւ ողբացին իրենց բարեկա
մին կորուստը։ Երբ ազի արցունջներ կը Թափէին,
ադռաւբ առաջարկեց Տար մը դոնել կրիան ազատելու Համար:— Այո՛, ըստւ, Թող այծը վաղէ որսորդին առջեւէն, այն ատեն մարդը տոպրակը
գերով պիտի հետապնուկ դայն»։

- Շատ տու պատասնաննց այծը, ես կար

ձևւանալով կաղն ի կաղը կը վաղեն առջեւէն, ան կը ստիպուի հետեւիլ ինձի, այն ատեն առնէտը կրնայ ազատել ձեր բարեկանը։

Բոլորն ալ հաւանութիւն յայտնեցին եւ այծը ճանբայ ելաւ ։ Որսորդը տեսաւ զայն եւ կարծելով թէ այլեւս իր ձեռւին տակ է, տոպրակը դետին դրաւ եւ վաղեց ետեւէն։ Այծը վարպետօրէն ձվեց որ վաղկ հտեւէն ի վերջոյ որսորդը յողնեցաւ իր ապարդեւն հետապնդումեն եւ կամաց կամաց ետ արարդերն հետապնդումեն եւ կամաց կամաց ետ մինչ այն առնէտը կրծած ըլլալով տոպրակին չուսնը, կրիան դուրս սողոսկած եւ մօտերը պահուստ էր:

չուանը կրիան զուրս սողոսկած և ժշտերը պատ-ուտծ էր։

- Ինչ որ է, ըստւ որսորդը, աժ չն պարադայի ժչն դիրուկ պատուական կրիայ ժը ունիժ հոս։

Եւ սակայն, ափ ի բերան ալ փախեր է ձեռջեն։ Տեսնելով որ խարուհը է Թէ արադ վաղողչն եւ Թէ կամաց ջալողչն, սաստիկ վակայաւ եւ կարծեց Թէ Տիւարներու աշխարհի ժը Քէն կը դանուի։ Եւ հեւ և հե. տուն վաղեց, իրրեւ Թէ հետապնդուած ըլ. և հե. տուն վաղեց, իրրեւ Թէ հետապնդուած ըլ. և հե. ուլսւականներու բանակէ ժը։ Այն ատեն չորա հու ուլսւականները դուրս ելան իրենց Թաջստոցներէն եւ ուլսաեցին բաղեկանական ժնալ ժինչեւ որ ժահը բաժնել դիրենը։

Ukrolimarhli mundulilikra

Ամերիկհան Թերթերը կր գրեն Թէ գօր ՄաջԱր-Թրը, Խաղաղականի ընդ և հրամանատարը, պետի նշանակուի լիազօր՝ ընդունելու Հասիոնի անձնա-արու Թիւնը, աջակցութեամբ Անդլիոյ, Խ Միու-Թեան եւ Զինաստանի ներկայացուցիչներուն։ Յու-լիս 26ին, Փոցտամի մէջ, երեջ Դաւշակիցները,— Անգլիա, Ամերիկա եւ Զինաստան հետեւեալ պայ-մանները դրած էին ձափոնի, (Կամփոփենջ),— \ Վերջին պատենութիւնն է որ կր արուի, պատերազմը վերջացնելու Համար.— 2 Մենջ մեր արոր ուժերը պիտի գործածենջ, մինչեւ որ Հա-փոն տեղի տայ.— 3 Գերմանիոյ անկումը աղ -դարարու Թիւն մին է ձափոնի համար։ Այն ուժերը որ յաղթերին Գերմանիոլ, այժմ կը գտնուին Հա-փոնի դէմ.— 4 Հափոն ակտջ է տաղալե իր կի-նապայտները.— 5 և Աւա ժեր պայմանները, պետջ է ընդունուին անմիջապես.— 6 Հափոնի ռազմա-պաշտ աղդեցութեւնը պիտի ոչնչացնենք արմա նապալանները. — 5. Առա մեր պայմանները, պէտը է ընդունուին անմ իչապես . — 6. Ճափոնի ռապմա ապատ աղդեցութիւնը պիտի ոչնչացնենը արժա տասիսի — 7. Ճափոն դրաւման տասի պիտի առ նաւի — 8. Ճափոնի դերիչիսանութիւնը պիտի սահմանափակուի մայր ցամաքին եւ այն կղդիներում մրայ դոր պիտի արտոններ. — 9. Ճափոնա իան բանակը դինախանակը կրնայ երկիր վերարունակ. — 10. Ճափոնի ժողովուրդը պիտի չպատժուի, բայց պատերազմի ոձրադործները պիտի դատարարուեստը պիտի քանդուի — 12. Դաշնակից արական ձար տարարուեստը պիտի քանդուի — 12. Դաշնակից բանակները պիտի քեւ ապատ ժողովրդավար կառավարութիւմն ձարականները անձնատուր ըլալ այժմ, կամ աչք առան կառային այաստարեայի և ապատ ժողովրդավար կառավարութիւմն ձարարարենի և այաստարար այժմ, կամ աչք առան կառային չարարութիւմ մը Հաստատուի — 13. Կը հրաւրրենք ձարութիւմ ին Հաստատուի — 13. Կը հրաւրրենք ձարութիւմ մի Հաստատուի — 13. Կը հրաւրրենք ձարութիւմ որ հուրայա մին արարարեալ եւ վարձիր բասակը Դորչա ստաւ, ինչարու հեն կորւը։ Վարձիր բասակը Դորչա ստաւ, ինչարարութիւնը կր չարուրիում չէ ալ յառախաղացութիւնը կր չարութային չեր առանանարարը յաստարարեց չե նաւային պատերավը վերջացած է։ Ամերիկեան տորմիրը կազմ եւ պատրաստ կր սպահ Հայիոնի հուրերուն մէջ։

Χակաւին չե ձրդուսծ թե որջան արեն արանաներուն հերի հուրերուն մեջն։

ቀኑሎኑՆኮ ጉԱՏԸ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՑ UPV26h brofcusion

Վկաներու չարքը վերջացած ըլլալով,-Վիաներու չարջը վերջացած ըլլալով, — 65 հոդի, որոնց 42ը պաչտպան — ընդե . դատախազը երէկ, շարան, կարդաց իր պահանջադիրը, որուն անհան բերունեան բ կը սպասուէր։ Յետոյ պիտի լսուին պաչտպան փաստաբանները, եւ հաւանա - կան է որ վճիռը արձակուի երեջչարնի օր։

17 որ նիստին մէջ (ուրթան), բասական աղժուկ հանեց կոյր դօրավար մը, Լանիւռիէն, 69 տարեկան, որ ուժդնօրէն պաշտպանեց վառէչալը, աղատահիյով.

աղաղակելով

ապաղակելով.

— «Մի ղաչիք այս մարդու ոչ պատիւին, ոչ ալ հիանքին, որովհետեւ ան իր երկրին օգնութեան հասաւ աժչնեն մոայլ օրերուն։ Զգուլացէք, երդուհայներ, ծրանսացիներ, որ տառապեցաք եւ որոնց տառապանքը չահադործել կ՛ուգին, դգուլահանն որ օր մը — քերեւս հեռու չէ վերչացած տակաւին) այս մարդուն արինքը չէ վերչացած տակաւին, ար անարուն ինքիոյ վիճակը պիտի ունենար»։ Թերժերը կրդուն թէ այս իսսաքը ը նդունունցան բուռն ծափերով, մասնաւորապես իումք մը փաստա արմներու կողմէ, իսկ հրդուհալ մը պոռաց — «Քաղաքացիական պատերա՞գժ»։ Ուրիչ հրդուհայ ու կարդաց վկային մէկ նամակը(15 Մարտ 1944), ուղղուած մառէչալին, որով կր իրախուռէր ահարեկիչներուն դէմ ձեռը առնուած խստութիւնները։ Վկան պատասխանեց էէ չուրանար գրածը, քերինակութենչու -செக்கம் டித்கி

Այստեղ միջադեպ մրն ալ մառեչալը ինջ Հա-նեց։ Տեղէն ելլելով եւ փափկութեամբ բռնելով դօրավարին թեւէն, յայտարարեց.

— « Մէկ անգաժուան Հաժար իսսջ կ'ուղեմ, ըսելու Հաժար Թէ ես լուր չունիմ գսրավարին Հոս դայեն։ Այս րոլորը հղած է առանց իմ գիտութենան»:

Նոյն օրուան վկայունեանց մէջ կարևւոր տեղ մը կը բռնէր գօր․ Ժիւէնի գրաւոր յայտարարու. -Թիւնը։ (Ձօրավարը Գերմանիա գտնունլով, գրա. ւմը պատմանիանած էր չարք մը հարցումներու)։

Վկան կլուեր Թէ Հիւս - Ափրիկէի ֆրանսական բանակը 1940ի գինադադարեն վերքը Թունդ Հակադերժան էր , բայց եւ այնպէս Հաւատարին ժառեշալին : Իր կարծիջով , բանակը Վէրտեսնի յաղ - Թականը կը հանարէր ժարդ ներ որուն հայրենա սիրութիւնը չեք կրնար վէծի են Թարկուիլ , հակատակ Վիրի հետևած ջաղաջականութեան։ Վկան կը հաստատէր Թէ ծովակալ Օֆանի միջոցաւ ստացուած էր մառեչալին դաղանի հեռադիրը (1942 Նոյ - 14) որով հաւանութիւն կը յայտներ որ ծովակալ Տարլան դաղոն կրեն կուր Դաշնակիցներուն դէմ ։

կիցներուն ղէն:

Նաւային սպայ մը, Լր Ռօջ, լայտարարեց Թէ
Անդլիացիները պիտի կորսնցնէին ձիպրալքարը,
եԹէ մառելչալ ՓէԹէն կարդադրուԹիւներ ըրած
էրլյար Հիւս. Ափրիկէի մէջ։ Այդասի Դիմադրա
կան ձակատին նախապահը յանուն իր ընկերնե ,
ուն եւ աղատագրուած նահանդին յայտարարեց
Թէ «ժենջ ՓէԹէնը կը հաժարենջ ժեծ գինուոր մը
եւ մեծ հայրենասէր մը»։ Աղատագրութեան Փասոիպուած էին պայամակով մը կը յայտներ Թէ իրենջ
ստիպուած էին պայարիլ մառելալին ադրեցու Թեան դէմ եւ կը պահանչէր որ արդարուժիւնը
գործադրուի։ Լիլի նպիսկոպոսը, կարաինալ Լիէնառ, թարի վկայութիւն կուտար ի նպաստ ամ -

FULL UE SHEHL

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ԵՒ ՀԱՐՍՏԱՑՄԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ու ԱԵ ԱՆՆ ԱՐԱՐԻՆԻ ԵՐ ՎԵՐ ԾԵԱՅԵ ԱԵ ՅՈՐՐԻՐ Հրաժահագիրները պաշտոնաԹերԹին մէջ Հրատա-րակուած պիտի ըլլան այսօր, կիրակի։ Մանրա -մասնուԹիւնները յաջորդով։ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ․ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 37րդ

ւրու չու ուսու ուսու հուսու և Մեւ - Հրդ ընդՀ - ժողովը բացուեցաւ երէկ, չարաթ, Մեւ -թեւալիթեի մեծ որաչին մէջ, մասնակցութեամբ մօտ չագար պատգամաւորներու: Աչխատանգները պիտի տեւեն Հինդ օր: Օրակարդին վրայ կը դրա-նուին չատ մը կարեւոր ինդիրներ, մասնաւորա -պէս Համայնավարներուն Հետ ձուլուելու եւ մէկ բանուորական կուսակցութիւն կազմելու Հարցը Կը մասնակցէին պատգամաւորութիւններ Անդ բանուոլական կուսակցութիւն կազմելու Հարցը ։ Կը մասնակցէին պատգամաւորունիւններ Անդ -լիայէն, Պելժիայէն, Իտալիայէն եւ ուրիչ երկիր-ներէ, ինչպես եւ Հ․ 6․ Դայնակցութիւնը։ ՅՈՐԵԵՒՆ ԳԻՆԸ, որ 400 ֆրանք էր, բարձրա-ցաւ 700ի։ Բայց Հացին դինը պիտի չրարձրանայ։ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԿԱԾՐԱՐԻՆ ԱՌԹԻՒ, կառավա -

ը ու այս որոշեց ստահանել պատի ազդերու եւ ու-թիչ յայսարարութեանց թուղթե եւ ապադրու -թելի են Կրար ընտրութն ou ընտրող եւ ընտ-թելի են Կրար ընտրութն ou պատգամաւսրներ չ 20 աթու արժանառած է Այժ երիոլ, 35 աթուչ՝ ձեւս այսուծովեան պատեսակայունում աստ 20 աթու սաշտանուտը է Այց որլող, 55 արտեւ միւս անորըծովեան դադիծավայրերուն, բացի Հնդեաչինեն։ Լ'ասրու ժիւնսերը պիտի կատարուին հոկա ՀՈին, ժողովը պիտի դումարուի նոյեմ բեր 6ին, Փալէ Պուռաջոնի մէջ (երեմի, ժողով)։

Φ188ԱՄԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ Ֆրան-

սայի հաղորդուած ըլլալով, կառավարութիւնը ցաւ յայտնեց որ Գերժանիոյ վերաբերեալ խնդիթ-ներ կարդադրուած են առանց իր կարծիջը հար -

00 ՔԻԼՕ ՓԱՅՏ պիտի տրուի հետեւեալ կըտpolitikenen aburuh D mangakend Et fantop , E pr kH

Diti- ածուրը Մ տոսուրով, եւ կալ կարծն Բ. տոմահրու Համար։ ՕԹԹՕ ԱՊԷՅ, Փարիդի դերման դեսպանը, որ պատերաղմէն առաջ վտարուած էր իրրեւ լրտես , ձնրրակալունցաւ Աւստրիոյ մէջ եւ յանձնուեցաւ ֆրանսական իչիսանութեանց

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ (հին դանձումներ)

ԱԼՖՈՐՎԻԼ՝ Նլանհան 750, ՊԱՆԵՕԼԷ՝ ԹԷյհան 750, ՖՐԵԺԻԻՍ՝ Գրիգորհան 750, ԷՔՍ ԱՆ
ԲՐՈՎԱՆՍ՝ Գանաօհան 1000, ԱՆԻԼԻ՝ Միջատ
հան 300, Մ ՇԱՄՈՆ՝ Պալաճեան 100, ՔԱԵ Ուդունհան 250, ՄՈՆԹՐԷՍՅ՝ Օտապաշհան 750,
ՄԻՐԷՆ՝ Թորոսհան 200, ԲՈՒԼՈՆ՝ Տորուժհան
400, ՆԻՄ՝ Շաժլհան բ՚նյ- 400, ԿԱՐՏԱԵ՝ Կարապետհան 200, ՄԷՆ ԿԱՊՐԻԷԼ՝ Հարուհինն՝ Կարապետհան 200, ՄԷՆ ԿԱՊՐԻԷԼ՝ Հարուհինն՝ Գիւրցձհան 750, ՄԷ ԿԱՐԷՆ՝ Եղերկիան 750, ՄՈՆՖԷՐՈՆ՝ Մանուհիան 150, ՎԻԷՆ՝ Էօջսիւդեան 750,
Պ. ՔՈԼՈՄՊ՝ ՄԵծպահ բեան 150, ՈՒՐԵԱՆ՝ Խաչատուբեան 750, Մարկոսհան 750, ՈՒՈՍԱՆ՝ ԹԷջեան
800, ՄԷՎՐԱՆ՝ Աբեալաջեան 400, ՝ ԱԼՖՈՐՎԻԼ՝
Ադաժեան 750, ԹՈՒԼՈՒՋ՝ ԹԵսԹԼԷՆԻԱ՝ Այոտավիրհան 350, ԹԱՐԱՐ՝ Սողոժոնհան 750, ԻՎՐԻ՝ Նաձարհան 250, ՎԻԼՖՐԱՆՇ՝ Ցարուհիւնհան
750, ՎԱԼԱՆՍ՝ Մաջսուտհան 200, Թեպօհան 750,
ՇԱՎԻԼ՝ Սարգիսեան 300 ֆրանջ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ .- Սախենիկ Սունեան իր խոoom Հայուլըը... - Մարջարդ Մուշատ իր թո-որն չնոր-ակալունիւնը կը յայանկ հարձր Հայքի Հայր Միուխետն, յարդոյ հասարակունեան եւ ամեն անոնց որ անձամբ, նամակով, ծաղկեպսա-կով իրենց ցաւակցունիւնը յայտնեցին իր ողբաց-եալ ջրոչ Հայկանայչ Սունեանի դառնապէտ մահ -ուսն առներեւ։ Տէր եւ Տիկին Հայկակ Ծատուրեան ուրախութ Թեամո կր ծանուցանեն նչանախօսուԹիւնը իրենց աղքկան՝ ԱԼԻՍԻ, Mr. BERNARD CRUBILLE հետ։ Փարիզ, 12 Օգոստոս 1945 Payrac (Lot)

ՏԱՐԵԼԻՑԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

1944 Օգոստոս 10ին Ավէյրոնի ծահանգի ժէջ, Ռուրաի ժոտերը կր սպաննուի Հայկապ Անդրէասեան (Պիթելիզցի), իր երեջ Ֆրանսացի ընկերնե - թուն հետ, հետեւեալ պարագաներուն տակ։ — Դիմադրական Ճակատին ժէջ, ֆրանսոական Ներջին Ուժերու եւ «մաջիծներուն մէջ կր գրտ - ծոււէին Հայկակ փոջր եղբայրը, Ներսեր, արդէն «մաջիծներուն մէջ կր գրտ - ծոււէին Հայկակ փոջր եղբայրը, Ներսեր, արդէն «մաջիծներուն մէջ կր գրտ - ծոււէին Հայկակ փոջր եղբայրն, Ներսեր, արդէն «մաջիծներուն մէջ կր գրտ - ծոււէին Հայկակ փոջր եղբայրն հայ դերիները դերմանական հայ հերևոր դերմանական հարաւյալե է կոռունով վերադարձած էր։ Երբ խորհրդային հայ դերիները դերմանական հայ պերհները հրենց զէնաերով։ Խնդիրը Դիմադրական ծակայիլ, իրենց գէնաերով։ Խնդիրը Դիմադրական ծակատին կր տեղեկացեն կր մանեն հայ գերիներուն հետ իրենցինարդման՝ առաջնորը և միջնորդ ունենալով Հայկազր։ Կրսուի թէ մօտ 70 Հոդի յաջողած է ապատել — փախցնել մաջիները, իրենց գէնաերում, որ հոր պետ է հայանա կուներ արհնարդ ան հրենային ուրիշ չրջաններէ։

Երբ անունց գայն ալ կ՝իմանայ, իներթայ որ անունալով հրահ դային ուրիշ չրջաններէ։

Երբ անունց գայն ալ կ՛իմանայ, իներթայ որ անունալակ հրահ գայն առաջին հայ գերին հայ դերիներ որ հուր ալայան կուսաը, տալով բերած նամակը։ Բայց այս ան գամ իր չար բախաչն առաջին հայ գերին մի կր Հայնարիան որ հրեսը արտ հեր հրեսանային հայ գերին որ կր հրեսը արտնել հրեսանայիներուն, թէ Հայիսը պիտի փախչին։ Երկ ուրիչ հայ սպայ մը մշաներակ իր արանել կուտայ ջանի մբ Հայ դե թիներ և իրբ ականց ամեն բանաացիները և դուպան կրանել կուտայ ջանի մբ Հայ դե թիներ և արանել կուտայ ջանի մբ Հայ դե հրար դաւանան և իր չերականեր հետացած վիվել էն հիր հրար պատանակ իր կին այն կողմերը երինալու հիր հարաիներ հրարաի հրաին հայանակիներ հրարաի հրաին հրարար կր արանեն հրարարան իր հարաիներ հրարաի հրաիներ հրարաի հրարանիներ հուրացան հիրեւ ծաղեր կաներուն, ին հայա արաննել հուրայանին հայանեն հայանեն հայաններ հարաայիները։

Միլտ արանի իր հեր չա գեղ, տերել է այկազ հայա երիու հայաներուն՝ մր եղաային առալին արաներին արանեն հայանակիներուն՝ հրարեւ հայաներուն՝ մր եղաային առայանինան ականերում կանուն հայանակ հայաներում իր հարանան հայանակուն հայանակում հայանակում հայանակում հայանակում հայան

ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՐՍԷՑԼԷՆ

ՄԱՐՍԷՑԼ, 8 Օգոստոս — Կիրակի առտու բացունցաւ ընկերվարական կուսակցունեան (Տ. 1. Օ.) Պուշ տիւ հիօնի շրջանային դաչնակցու ենան հաժաղումարը, հարիաթաւոր պատգաժա ւորներու ներկայունեան։ Օրակարգի հարցերուն մէջ կային չատ կարեւոր խնդիրներ։ Ժողովը հաներաչի մենողորաի մէջ ջննելով բոլոր հարցերը՝ տուաւ համապատասիան որո շումներ, ընտրեց չրջանին նոր մարմինը եւ չըրանին է, ընտինը որությանը, արտակարանը, որությանը հարցերում և չուրակար հարցերը՝ տուաւ համապատասիան որո շումներ, ընտրեց չրջանին նոր մարմինը եւ չըրա

բույր հարցորը տուու համապատասխան որո -չումներ, ընտրեց չրչանին նոր մարմինը եւ չրբ-ջանային նոր ջարտուղարը, ընկեր François Filipi, ինչպես նաեւ պատզգամաւուրներ՝ Փարիզի ընկեր-վարական ընդՀ. Համագումարին մասնակցելու Համար:

Օտար ջոյր կուսակցութեանց կարդին, Հիա-ուիրուած էր նաեւ Հ. Ե. Դաչնակցութեան Մար-սէյլի Շրջանային Կոմիտէին՝ որ կը մասնակցեր ժողովին մասնաւոր պատգամաւորութեամը մը։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ -- Հանդուցեալ ուսուցչուհի գորս Հանդիսծ — Հանդուցեալ աւսուցչուհի Հայկանոյշ Սունեանի մահուան ջառատունջին առբ Թիւ հոգեհանդստեան պաչտօն պիտի կատարուի այս կիրակի , Փարիզի եկեղեցին ։

CHEZ SASSOUNI

ፈሀሪแሰቡን ነት በጠበሀህ ነት

ՔՈԼՈՐ ՆՐԲԱՃԱՇԱԿՆԵՐՈՒ ԺԱ<mark>ՄԱԴՐԱՎԱՑՐԸ</mark> 31 rue d'Alexandrie, Paris (2) Métro: Reaumur

Tél. GUT. 92-65 Հայկական կերակուրներ, ընտիր օղի եւ ա -ղանդեր։ Հարսնիջի, նչանտուջի, կնունջի մաս -նաւոր որան : Կիրակի օրերը գոց է ։

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13
La Gérant : H. AGONEYAN

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17 . Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

<u> ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Ցար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանը։</u>

Mardi 14 Août 1945

Երեքշարթի 14 Օգոստոս

Sha' 3 Sha. Խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԶՐՈՅՑ ՀԱՅԿ․ ՀԱՐՑԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՍԱԿՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՑԱՆՁՆԱ -ԽՈՒՄԲԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ՀԵՏ

ժԷ. ՏԱՐԻ — 12 Année № 4478-Նոր շրջան թիւ 107

(Բ. եւ վերջին մաս)

Հարցում — Կրնա՞ք ինձի ըսել, Թէ Հայ Դա-տի Ցանձնակումբը մինչեւ այժմ ինչ աչխատանջ

ար հանձնախումերը մինչեւ այժմ ինչ աշխատանը կատանարում է։

Պատասխան. -- Ինչո՞ւ չէ։ Իր կապմունենկն անսնակում իր ան աշխատան է պարգել ջատնանիչապես յետոյ, ան աշխատան է պարգել ջապնանան հարաքարում բարգել չայ - հան կառավարունեան վերաբերում բարգական ուժերու եւ, մասնաւորապես, ամերիկետն կառավարունեան վերաբերում բարգային հայ բարգանալ ին հարցը։ Մի զարմանալ, ենէ ըսևմ, Եէ աներ ուր կը դիմենիչ, դարմանալի կը հարցը։ Ուին։ «Ի՞նչ Հայկական Հարց, այդպիսի հարց մեր ունիւն չուներ Հայկական Հարց, այդպիսի հարց մեր դունիւն չուներ Հայկական Հարցի՝ մասին դուներու պաշտճատան մեջ անդամ նդնածրար դունիւն չուներ Հայկական Հարցի՝ մասին դուներնա արձին կուներ հայներ հայներ հարցը՝ այդ հմաստով յուշադրեր առանել մեր հարցը այդ հմաստով յուշադրեր արևին անդաններու վրայ։ Մեր առաջին դործը հղու կենդատարհն է հարցունին ու անդարունիական դեսականա պաշտճատան եւ Խորհրդային ու անդարունիական դեսականական արտանինարությունը հայներու վրայ։ Երբ Խ. Միունիսնը չնչեց եր դաշնակորը Թուր - ջիոյ հետ դիմում բարերուն, ինդրեցինը ու արդարեր առանել հանանալ և հարարական հարարական հարարականները Հայկական արահանական հանարական հորևը կցուին Խ. Հայաստանին։ Բարբեացական դատասանին հարար հիմաւորող նիւներու պատրասաու - Թեան և մեր Դատեր հայների հայներու աների հայներ հայներ հայներ հայներ հայների հայների հայներ հայներ հայներ հայների հայների հայների հայներին հեռնարիած հատան ենան հրանական կար զգանը, ին հրանա ալ արդ ուդղունեան հրանալ հայները ու կրդեր, բայց ծրես Պեւրունեան հրանական հրանականիր բնաւ դործ չեն կատարած են հրանա կարար, այլապես Սան Ֆրանչիսիս ալ հղաւ Հային ու հորերը արտարան հիմերն ու հորերաան որակին հրանալ արտան են հրանա արտարան հիմերն ու հորերան որանին ու հորերին։ Հայ Դատի հրանանախումեն ար հրանա արտան հիմերն ու հորերը, այլապես Սան Ֆրանչիսիս ալ հղաւ Հային ու հորերն հեն հրանա արտաները հրան հրանա արտան հրանարում ին մեկ կարեւոր դործն ալ հղաւ Հային ու հորարին ու հորեր հրանաին հրանաի հրանարում ին հետաանին որ հրանաին հրանանակին հրանարում ին հետաանին հրանանանին հրանանակին հրանարում հրանանան հրանանան հրանանակին հրանանան հրանանակին հրանանան հրանանանանան հրանանանանան հրանանանանան հրանանանան հրանանանանանանան հրա

պրտը չդիմեին։
Հայ Դատի Ցանձնախումբին մեկ կարեւոր դործն ալ հղաւ Հայկական Հարցի հետապնդումը Սան Ֆրանչիսկոյի մեք։ Ժողովեն ամիս մբ առաջ Յանձնախումբը ձեռնարկեց դործի, պատրաստեց Հայ Դատր հիմնաւորող Յուլադիր մբ, կատարեց նախապատրաստական աշխատանջներ եւ իր ներ -կայացուցիչները դրկեց Սան Ֆրանչիսկս, որոնջ ահղական ուժերու հետ միասին առաջ տարին

գործը։
 Պէտք է ըսևմ ձևգի, որ հոս ալ ամայութեան մը մէջ դատնը ժենը ժեղ։ Բնականարար, ոևւէ բայլ առնելէ առաջ պէտք էպարդէինքիացութիւնը. մեր տեսակցութիւններեն դանադան պատուիրա փութիւններու հետ պարդուհցաւ, որ ոչ ոջ ոչինչ դետ է Հայդական Հարցի մասին։ Նախորդ պատերապմի չրքանեն դրենէ ո ևւ է մարդ էկար պատուիրակունիւններու մէջ նոր մարդիկ, նոր հարդերով հետաքրջրուած էին — հրեական, հնդկական լևհական հւայլն, որոնք իրապես հրատապ բնորվ հետարութիումներու մեն նարց հեռ է մեկումին ունեին Հայդական Հարցը ո ևւ է մեկաժան ընտարան չեր աստել։ Ապա ուրեմն, պետք էր այդ սառույցը կտորել։ Այս ուղղունեամը նակուած քանքի առույնին ևւ բոլոր պատուիրակու — հրեներաժողովին ևւ բոլոր պատուիրակու — հրեներան ևնրկայացուցինը մեր Յույադիրը։ Գրենել ամենըչն ալ սիրալիր պատասիան սոա գտարը։ Ի հարկէ, մենը գիտէինը որ այս նորչորաժողովը մեր Հարդով որ չդատի չդրայի հորձրդաժողովը մեր Հարդով դիտ չդրադի չդայի ան ցանը։ Ի հարկէ, մենը գիտէինը որ այս Խորհրդաժողովը մեր հարկով պիտի չզրաղի , բայց ան
յարմար առիթ մըն էր մեր Հարցը հրապարակ
դնելու։ Այնուհետեւ բազմաթեւ տեսակցութիւն ներով պատուիրակներու եւ մամուլի ներկայա ցուցիչներու հետ ջանացինը հետաբրջըութիլև
արթեցնել մեր Հարցի չուրջ։ Յունիս 13ին տուինը
երկրորդ Յուլագիր մր Խորհրդաժողովին եւ 50
պատուիրակութիւններուն, այս անպամ դնելով
նաեւ երկու նոր կէտեր 1 - որ Թուրջիան նկատուր
Հայաստանի դէմ յարձակող — «gresseur — պետոււ
թիւն մը՝ նման Գերմանիոյ եւ Հափոնի և 2 - որ

ԸՆԴՀ ԴԱՏԱԽԱԶԸ ՄԱՀԱՊԱՏԻԺ ՊԱՀԱՆՔԵՑ ሆԱቡԷሮԱԼ ՓԷԹԷՆԻ ԴԷՄ

ինչպէս կը սպասուէր, ընդ4. դատախազը չա-

քնչպես կը սպասուեր, ընդեւ դատախագը չա-դան օրուան ճառին մեջ, որ տեւեց մօտ 5 ժամ , մահապատիժ պահանջեց մասէչալ Փէնենի դէմ։ Արտակարդ խստունիւն կը տիրէր այդ օրը։ Հրամայուած էր անխարի խուղարկել կիներուն պայուսակները, իս բադիրներուն Թղեապանակ -ները եւ ուրիչ ամէն բան որ կրնար կասկածելի համասը եւ

կազմակերպունեան մէջ, իրրեւ զերիչիան - պե -տունիւն մը։

կաղմակերպունեան մէջ, իրրեւ գերիշխան պե տունիւն մը։
Հրատաբակած ենջ նաեւ նախագահ Ուիլսրնի
սահանագծման վճռագիրը եւ Հայաստանի սահմաննիրու ջարտեսը Ուիլսրնի ստորագրունեանք,
որ նոյնպես դրկուհցաւ Ուրկորնի ստորագրունեանք,
որ նոյնպես դրկուհցաւ Ուրհրդանողվին ու պատռերակունիւննրուն Հետզհետէ մեր հարցը դարձաւ պատուիրակունեանց ույագրուննան առար կայ, ոկսաւ հետաջրջրունեանանուլը, ամերիկեան
Թերինիու մէջ երևւցան գրունիւնանուրը, ամերիկեան
հերկան եւ, առհասաբակ, նպաստաւոր տրամա դրունիւն ստեղծուհցաւ Հայ Դատի չուրջ։ Բնորոչ
է, որ ամէնեն չատ հետաջրջրուողներեն հղան
հորհրդային մամուլի ներկայացուցիչները, որոնջ
մեղմէ լայն տեղեկունիւններ ջաղեցին Հայկական
Հարցի ու մեր աշխատանջներու մասին, եւ «Իզ վեստիաչի նղնակիցը յատուկ Թղնակցունիւն
մր ուղարկեց իր ներնին։
Այսօր առանց վարանումի, կարող ենջ ըսել ,
Եէ Հայկական Հարցր նորեն հրապարակի վրայ
է եւ անոր չուրջ ստեղծուած է համակրական
մնուրոտ մը։ Այս տրամագրունիւնը այետց է
այապարաստունլով Ոսպադունեան Ոսդերդաժողո վինակի թյրար ներկայանալու եւ տէր կանգնելու
Հայ Դատին. հեր դերը այդ ակոր չուննայ, մենջ
պետց է չարոնակինը սկսուած և շիտակ ճամարու
վրայ դրուած դորնայի ներ չարակ ճամարու
վրայ դրուած դորնան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ ՃԱՓՈՆԻ

Ulidhusnir առանց վերապահութեան

առանց վերապանութեան

Դաչնակիցները ըննելով Հափոնի պատասխանը, հինդ նոր պայժաններ աշելցուցին Փոցտանի վերջնադրին վրայ.—

1. Անձնաորութենկն անժիջապես վերջը, կայսեր եւ Հափոնական կառավարութեան իչխանութեննին անժիջապես վերջը, կայսեր եւ Հափոնական կառավարութեան իչխանութեննին արտած միջոցները։— 2. Կայսրը պետու է հրաժարարութենան, որ պիտի անօրիները որպեսզի Հափոնական կառավարութենան արտնութերը որպեսզի Հափոնական կառավարութենան արտնութեր որպեսզի Հափոնական կառավարութերն անձնատրութենան պայժանները, համաձայն Փոցտանի յայտարարութեան արանարը ընտերը է հրաժայերութական, նաւային եւ օգատնակն արև է հրաժայերին հանային իշխանութեանց ինչպես եւ անոնց հրաժանակն տակ եղած բոլոր ուժերուն, ուր որ ալդանանին դործողութեւններ և անձնա որ դադրեցենն գործողութեւններ և ամինարին վերջը, Տափոնական կառավարութենան վերջեւ հարձեն կորնարարանաները պետի փոխադրե նչանակուած վայրերը, ուրկէ կոնան արազօրեն դրուիլ դաչնակից փոխադրանաւերու մէք։ 4. Հափոնի կառավարութենան վերջեւու մէք։ 4. Հափոնի կառավարութենան կերջնական ձեւը պէտը է որոչուն Հափոնի ժողովուրդին ազատ կամ ջով, համաձայն Փոցտամի յայտարարութենան արաժադրութենանը ալետի միան մինչեւ որ դործադրութենան արանակորութենան գործադրութե ձափոնի մեջ պիտի միան մինչեւ որ դործադրութե ձափոնի մեջ ալետի միան մինչեւ որ դործադրութե ձափոնի մեջ ալետի միան մինչեւ որ դործադրութե ձափոնի մեջ ալետի միան մինչեւ որ դործադրութե Փոցտամի յայտարարութենան պայժանները պիտի ստորադրութենան պայժանները ալետի ստորադրութենան պայժանները արտի ստորադրութենան պայժանները ալետի ստորադրութենան պայժանները ալետի ստորադրութենան պայժանները արտի ստորադրութենան արանաւորի մը մեջ, Կուամի

Անձնատրունեան պայմանները պիտի ստորագրուին աժերիկեան զրահաւորի ժը ժէջ, Կուաժի
կաժ Մանիլայի առջեւ։ Փափուկ ինդիր ժըն է Ճափոնի կայսեր պարագաւ Ճափոնի - Ժողովուրդին
համար Միջատօն աստուած մրն է, իոկ էինական
կառավարունիւնը պատերազմի - ռճրագործ կր
նկատէ զայն։ Միւս կողմէ, վախ կայ որ դինուոբական զասը չհամակերպի անձնատրունեան, նէեւ հաիարարական խորհուրդը ժիաձայնունեամբ
տուած է որոշումը։ Հեռագրի մը համայնունեամբ
աուսծ է որոշումը։ Հեռագրի մը համանական Մինկաիւրը չարունակել մինչեւ վերջին փամայն Սինկաիւր արունակել մինչեւ վերջին փամարունը։
Ճափոնական օրէնքով, որ եւ է հրաժանատար որ
բաիպուած է անձնապուր ըլյալ, պետք է հարաւքիիի ընէ (փորր ձեղջել եւ անձնասպան ըլյալ)։
Ֆրանոական կառավարունիւնը պահանեց
մասնակցիլ անձնատրունեան բանակցունեանց։

այն մէկ պատիծ կայ դաւաճահունեան Համար», մառէջալը բարկունեամբ իր կողմը նայեցաւ։ Դատախազբ չարունակեց .— «Կրնան գտնուիլ մարդիկ որ խոր ին ին ամգրոստանեալին տարերը պէտք է նկատի առնել»։ Ցետոյ ձեռքը բարձրացուց եւ ցուցամատը Փէնէնի ուղղելով, յայտարարեց .
— « ՓԷթէն անքաւելի ոնիր մբ գործած է ։ Ես մահապատին է ար կը պահանջեմ անոր դէմ որ էր երբենն մառէջալ ՓԷթէն ։»

Ամբաստանեալը Հանդարաօրէն դուրս հլաւ իր անրաժան պաՀակին հետ եւ դնաց չիտակ իցիկը, ուր կը սպասէր աիկինը։

Գլխաւու մեղադրանքները

Ընդ4 . դատախացին ամ բաստանութիւնները

Թիւն, զարմանջ եւ զայրոյի կը պատճառէ նոյն իսկ անոնց որ չեն դետեր եւ որոնց պատրանջները չեն փարատած ։ Բայց նախ, պարոններ, սահմա հներ թէ ի՞նչ տեսակ դաւաճանութեան մասին է խնդիրը ։ Իմ միտջէս չանցնիր մառէչալին վերագուած իրողուհիւնները նոյնացնել այն կոպաս բին չնական սակարկութեանց հետ ուր մարդ դի տակցաբար կը ծախէ իր հայրենիջը, դոհացնելու համար ոխակալութիւն մր կամ անխոստովանելի չահ մը։ Եւ սակայն, ինչպէս ըսած է Լա Ռոջֆուջո պատճանութիւնդ փոխ կ՝առնէ, կր խաղցնէ անսակ անձնաւորութիւն, նոյնիսկ երկրին հաւատարիմ եւ անչահախորի ծառայող մը»։ Այնուհահեւ անդահուի իր ծառայող մը»։

ատարին եւ անսչականութի ծառայող մը»։

Այնուհետեւ անցնելով իրողութեանց, Պ.
Մոռնէ չեչանց Թէ ամրաստանեային դաւանանուԹեան չարժառեթեներն եղած են իչխանութեան
տենէ, սնապարծութեւն, իչխանաւորի բնադը եւ
տանրութեւն հանրապետութեան դէմ։ Այն աստինան որ, չատեր կ'լակին իր չուրջը,— «Հանրապետութեւնը մեռաւ, տորկա պարտութեւն մը կ'արժէծ։ Ուրեմն, մառէչայը դաւած է վարչաձեւին
դէմ, եւ դաւր չարունական՝ համաձայնելով արշաւողին հետ։ Այս առժիւ դատախաղը կարդաց
Փէթէնի կարդ մը յայտարարութեւնները։ Օրի
նակ՝ սա խօսջը՝ 1940 հոկա 30ին, Մոնքուառի
տեսակցութենեն վերջը.

— «Այս քաղաքականութիւնը իմս է ։ Նախա,
րարները պատասխանատու են միայն իմ՝ առջեւ ։
Պատմութիւնը միայն զիս պիտի դատէ» ։

Կամ ուրիչ յայտարարութեւն մը.— «Մինչևւ

Պատմութիւնը միայն զիս պիտի դատե»։

Կաժ ուրիչ յայտարարութիւն մը — «Մինչևւ հիմա ձեղի հետ խօսեցայ իրրեւ հայը։ Այսօր կը խօսեժ երբեւ պետ։ 1941 Օդոստոս 21-ին, պետաւիան Խերհուրդին առչեւ, ամբաստանեալը կը պաչհանչ հետևւեալ երդումը — «Պչտք չ արտայայտուիլ, — Ինձի հետ կաժ ինձի դէմ»։ Տարլան Աժերիկացիներուն կողմը կ՝անցնի, — «Անոնը որ չեն ուղեր հնադանդիլ իժ հրաժաններուս, դուրս կը մանն ազգային միաբանութենչնոչ։ Իր իրաւատութիւնները ևավալի փոխանցելով հանդենը և՛ր կը ուրեր հիայն մէկ հայրենիք, այն զոր ես կը մարմութի իժ հրայն մէկ հայրենիք, այն զոր ես կը մարմութի ին հիայն մէկ հայրենիք, այն դեր կա գրչը իր սաորադրութեան տակ, «Ռըվիւ աէ աէօ Մոնա»ի մէջ, — «Մենը կ՝ուղենը զօրաւոր պետութիւն մը կազմել աւերակներուն վրայ կարդութիւն ժանդութեան ծանրութեան ծանրութեան ծանրութեան ծանրութեան ծանրուն ծանրութեան ծանրունեան տակ»։ ներուն տակ» :

Վերջապէս, ամբաստանեալը տմէն տեղ Վերջապես, ամբաստանեալը տմեն տեղ կր յիչերներ ին պարտութեան պատարկան կարչանեւին ին պարտութեան պատարկան վարչանեւերն կրայ, ին արոր չարերներուն արբեւրը հանգակատութիւնն է։ Գէ Բենն է որ առաջին անդամ գինադարադար առաջարկած է։ Սաստիկ տանին ապրեցու ինան տակ չատեր — նոյնիսկ դատաւորներ եւ նրդուհայներ — կր ընանային, հրբ դատախատուսաներ

եւ երդուեալներ — կր ընանային, երբ դատախարեց — « ԵԹԷ Հիթիէր յաքողած բլլար, այլեւս դատարակար — « ԵԹԷ Հիթիէր յաքողած բլլար, այլեւս դատ պետ դետ դետ դետ կետ եր արտակար էն «աւտաար Թէ ամ բատանային»։

Իրդ և դատախաղը էի Հաւտաար Թէ ամ բատանայը երկու տեսակ ըաղաքականութիւն վա « բած է, մէկը Գերմանիոյ, միւսը Դիմադրական ձակատին հետ։ ՓէԹԷՆ չարաչար դործածեց իրեն յանձնուած «նուիրական աւանդը»։ 1940 Յուլիս 11-ին հրատարակեց երեք սահմանադրական օրէնջ-ներ, քնչելով հանրապետութեան նախադահու «Թիւնը, իր ձեռքին մէջ կեդրոնացնելով ամ արողվ իլիանութիւնը, դործադիր, օրէնսրիր եւ , աւելի վերքը, դատական։ Ինք կր նշանակեր նախարար և հերը, դատական, այլ Թչնամի ուժին։ Եւ այս իշխանութիւնը կանդուն կը մետր յենլով « Թէ Փրանսական, այլ Թչնամի ուժին։ Հաճոյակատա - « Հաճոյակատարութեննէ հաճոյակատարութիւն, դաւաձանութիւն դառաձանութիւն հարանութեններ հանոյակատանը ուխաաղորժում է ուխաաղորժում կառավարութիւն մի կ՝ ապրեր դաղանի միարանութեամի թչնամիին

րունիւն, դաւանանունենն դաւանանունինն ուխաարըժում ուխաագրժում կառավարունինն մբ կ'ապրեր դապանի միաբանունեամբ նշնամիին մբ կ'ապրեր դապանի միաբանունեամբ նշնամիին հետ։ Ֆրանսան չէր դիտեր նե ի՛նչ կ'անցնի կր դառնայ Վիչիի մէջ... Ան անգօր կր դիտեր այնպիս արտայայտունիւններ որոնք անօնի կար դառնայ Վիչիի միջ... Ան անգօր կր դիտեր այնպիսի արտայայտունիւններ որոնք անօնի կար դիրը կր ասաձրացնեին իր ճակտին։ Ամէն ինչ տեղի կ'ունենար «րացարձակ դաղտնապահունեան մեջ»... Ո՛չ, Ֆրանստն Համաձայն չէր այս կառավարունեան հետ։ Ինչ որ «ահաբեկչունիւն» կր կունեն, Ֆրանստն էր որ ինչցինչունիւնի և դուներս արտաւնաւն իր հրանստն էր որ ինչցինչը կր դուեր արտարանարուն կարդուսարըն էրը։

հասանաններու դեմ հրատարակուած օրէնչներու համասին։ «Պարտադրելով որ Հրեաները արձանա դրուին, ադատ - որմնակիրներուն դանկը հրաաարարությանին կր մասնան հետոյ յիչեց հիսնի մէջ արթաւած դատավարու - Թիւնը, կարգաց Փէնչնի կողմե Հինկերի դրուած նամակները։ Երբ Դաչնակիցները Տիէի ելան եւ յետոյ քաչուեցան, Փէնչն չնորհակալունիւն կր դրունց և հայտներ Հինկերի որ «մաջրեց Փրանսական հո - որ»։ Մինչդեռ «մառէչալ Պաղէն դոնէ չնորհակարաւնիւն էր կրերն չի դարոնց Գերմանիոյ կայսեր որ մաջրեց Մէյի հրաարարակը»։ Անկում կայսեր որ մաջրեց Մէյի հրաարական հետ ութենն կր դրչ Ֆոան Գերմանիոյ կայսեր որ մաջրեց Մէյի հրաարարակը»։ Անկում կայսեր որ մաջրեց Մէյի հրաարարակը»։ Անկում անկում գլորելով , Փէնչն կր դրչ Ֆոն Ռիպաըներունի անկում գլորելով , Փենչն կը դրչ Ֆոն Ռիպաըներունի անկում գլորելով , Փենչն կը դրչ Ֆոն Ռիպալինիրունիրունին անկում գրոնին եր Հարաարական հայանարում հանանանան անկում գրոնին և և ասայնանարում հանարում հանարունիններունիրունի անկում գրոնին և և ասայնանարունիրունիրունին անկում գրոնին և և ասայն հայանարում անկում կայսնանան հանարում հայանակում հետն ասակ կրայնանարում հայանարունիններում արտանակունիններում հայանարում հետն ասակ կր

20.000 Zuntar ghrniguli Akrilulihni ilke

Նոր հասած իրազեկ ճամրորդէ մը կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.....

ոս ընտաորջագրող :

Գրաշեալ վայրերու մէք բնակող Հայներ վաչկատուն ցեղերու նման աողին անդին կը շրջագային, որով կարելի չէ ջաղաջներու եւ դիւղերու
մէք դանուողներու ստոյգ Թիւերը ներկայացնել։
Հարաւային Գերմանիոյ եւ Աւսարիոյ դլիաւոր ջաղաջին մէջ, Միւնիա, Վիէննա, Լինց,

Համեr**ա**յիսութեան snirfn

Պալտոնախերթը կիրակի օր Հրատարակեց դրամագլուխի եւ Հարստացման տուրջերու օրքնարները։ Այս խուականչն սկսելով մինչեւ վեց ամիս, բոլոր անոնը որոնց Հօրենական Հարստութեան խառն արժէջը 200.000 ֆրանջէն վեր է, 1945 вունիս 4ին, կամ Հարստացումը 1940 հունուարէն սկսեալ վեր է 50.000 ֆրանջէն, պէտջ է յայտա - բարութիւն մի յանձնեն տուրջերու վարչութեան։ Ամուսնացած Հարկատուներուն Համար, որոնջ միակ յայտարարութիւն մի արստարարութերուն արստա իննն, այս տասանիակ յայտարարութեւն մի արստ ինեն, այս տասա Ամուսնացած Հարկատուներուն Համար, որոնջ միակ յայոարարութիւն մը պիտի ընհն, այս պայմիակ յայոարարութիւն մը պիտի ընհն, այս պայմանը պարտաւորիչ է, եթէ երկուջին Հօրենական
Հարստութեան խառն արժէջը կ՝անցնի 400,000
ֆրանջը կամ Հարստացումը՝ 100,000 ֆրանջը։
Մասնաւոր Հարցարաններ պիտի տրուին այս յայսարարութեանց Համար։ Հայրենի ստացուտծ «Հե-

տարարութեանց Համար։
Հայրենի ստապուտծջները տուրջի ենթակայ
չեն մինչեւ 200.000 ֆրանջ (ամուրիներու Հա մար)։ Ամուսնացած բայց անդաւակ բնտաների մը
Համար տուրջէ ազատ է 400.000 ֆրանջը (200.000ական իւրաջանչիւրին Համար)։ Ամէն անչափա Հաս կամ անկար գաւտկի Համար պիտի դեղչուի
50 000ական ֆրանջ այր եւ կնոջ բաժինչն։ Երկ բորը գաւկին Համար՝ 100.000ական ֆրանջ։ Եր բորը դաւկին ծամար՝ 100.000ական ֆրանջ։ Եր բորը դաւկին օկսհալ 200.000ական ֆրանջ։ Իւրաջանչիւր գաւկի Համար դեղչը 50 առ Հարիւր պակաս է անչափահասներու Համար հղած կրճատումեն։ (Շար.):

Կրաց, Սալցպուրկ եւն. — բաւական մեծ Թիւով աշխատաւորներ կային, որոնց ընդե. Թիւը ՎիւըՔենպերկի շրջանին մեն դոնուող բանուորներու
Թիւին կը հաւասարի։ Այս շրջանին հայ բանուոր
ները կեղբոնացած էին դլխաւորապես Վիկննայի ,
Միւնիսի եւ Լինցի մեջ ։

Ընդե. առումով հայ աշխատաւորներու մեծ
մասր ռուսական դրաւման վայրերուն մեջ ինկած
է։ Ամէն վայրին մեջ կան հիւրանոցներ (centre
daccueil) որոնց միջոցաւ կարելի է ստոյդ տեղեկուԹիւններ բաղել Հայերու Թիւի եւ վիճակի
մասի :

մասին :

Միջազգային Կ. W. ի կեղրոնը Հուիցերիոյ սահմանամերձ դրաւեալ վայրերուն մէջ, բազմաԹիւ մասնահերձ դրաւեալ վայրերուն մէջ, բազմաԹիւ մասնահերվեր բացած է, օդնութեան հասնելու համար բոլոր դրկուածներուն։
Այս աշխատաւորներուն մէջ կան բազմանդամ
բնտանիչներ, նոր ամուսնացողներ եւ յդի կիներ։
Քանի մը հարիւրի կը հասնին դպրոցական տարիջ
ունեցող մանուկները, որոնջ երեսի վրայ ձգուած
են։ Դրաւեալ վայրերու մէջ ցիրուցան հայ աշխատաւորութեան վիճակը լուրջ ըննութեան եւ Հո -

տաւորութեան վիճակը լուրջ ըննութեան եւ Հո - դածութեան կր կարօտի։
Հայ աչիատաւորները ժեծ մասամբ Համա - Լույ աչիատաւորները ժեծ մասամբ Համա - Լույ աչիատաւորները ժեծ մասամբ Համա - Լույ աչիատաւոր նասնաւոր Տեսեզմերու մէջ եւ կւ պարենաւորուին դրաշման բանակի կողմէ։
Կանոնաւորաբաց ամէն օր անձ դլուխ կը տորուի 400 կրմ հաց , 40 կրմ միս , 20 կրմ չաջար , 20 կրմ փարադ , 20 կրմ պանր , սուրճ ևւն նույնալես կես լիար դինի ։
Ամուրիներո առ Հասարակ կը ճաշեն ընդունելութնեան կես լիար դինի բարաններում մէջ ։
Ցունաստանեն 1943ին ըսնի Գերմանիա բեր - ուած 250 հայ երիտասարըները ողջ են եւ կր դանուին կեւթնենակ իրիաարարըները ողջ են եւ կր

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Ալֆորվիլի դպրոցական տարեվերջի հանդէոր տեղի ունեցաւ, անցեալ կիրակի, Էժիչն Տօլէի մանկապարտէզի ընդարձակ որահին մէջ։
Ծնողջներու կոկիկ բազմուժիւն մի փուժացած էր տեսնելու եւ լսելու իրենց դաւակներուն
հրդերը, պարերն ու արտասանուժիւնները։ Օրուան նախագահը, Հ. Բ. Ը. Մ. ներկայացուցիչ
Պ. Օ. Թաղէոսեան իր բացման խոստով բացաորեց
Հայ մանուկներուն, Հայերչն դասաւանդուժեան
փոստ կարեւորուժիւնը՝ որուն ոյժ կուտայ Բարեդործականը տարիներէ ի վեր Փարիկի չրջանին
եւ Ժէ համաւործակցաբար տեղական մարժիւննե թու հետ ինչպես հոս։ Պ. Ա. Ձոպանեան մասնաւոլապես հրաւած ըլլալով, խոսեցաւ օրուան
պահանջին համաձայն։

Բացման խոսջէն վերջ հանդէսը սկսաւ «Ո՛վ
ժեծասչանչ դու լեզու»ով։ Աչանիրաներու եւ աղ-

Բացժան խօսջէն վերք հանդէսը սկսաւ «Ո՛վ
ժեծասջանչ դու լեզու»ով։ Աչակերտներու եւ աղջիկներու կողմէ եղանն կարգ մր արտասոնւթիւն «
ներ, ժեներգներ եւ հայկական պարեր որոնջ հագիւ վեց աժտուան արդիւնջն են ։
Հանդէսին ներկայ էին կապոյտ Խաչի, եկե «
գեցւոյ հոգարարձութեան, Ռազմիկներու Միու «
թեան Ազգ «Ճակատի եւ Հ.Մ. Ը.Մ. ի ներկայացուցիչները, իսկ հայութեան կարեւոր մէկ մասը
կը բացակայէր։ Հանուեց և ներկաները ուրախ
մեկնեցան — Ներկայ մր

Տէր եւ Տիկին Մարդարեան եւ դաւակները ,
Այրի Տիկին Զ. Արիասեան կը ծանուցանեն Թէ
Հորեջարժի, 15 Օգոստոս, ժամը 10/ին, Վալանսի
Հայոց Մատրան մէջ Հոդեհանգիստ պիտի կա տարուի Անդրանիկի, Վեհանուշի, Կիբակոսի,
Համբիկի մահուան տարելիցի առժիւ (դոհ ռմբակոծուժեան): Կը հրաւիրուին հանդուցեալին յիՀատաիը յարգողները ներկայ գտնուիլ Ս. Պատարադի արարողութեան:

Կը փնտուուին Սանդուր, Զաւէն, Անդրանիկ Գրըչգեան եւ Մարդարեան Յովսէփ, որ Յունաս « տանէն բռնի աշխատանգի համար Գերժանիա տարուած էին։ Կր խնդրուի իմացնել Մինաս Գա-ւինեանի, 12 Impasse Escalon, Traverse Chevalier, St. Loup, Marseille:

Յակոր Յովակիմեան եւ իր պարադաները խո-րին չնորհակալութիւն կր յայտնեն հայ արենուջ-ներու, արիներու եւ բոլոր անոնց որոնք իրենց ներկայութեամր եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ۱4 տարեկան դաւկին կսկծալի մահուան առթիւ (զոհ ինչնաչարժի արկածի)։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ — Գ. Տէօվլէնի նոր երկը, ՁԷՅԹՈՒՆ, պատմունիւն 1895ի պատերազմնե -րուն, տեղական բարջերով եւ Հին դէպջերով Հու խացած։ Ընտիր Հատոր մը պատկերազարդ.։ Տպ. Տեր - Յակորհան։

* Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13 Le Gérant : H. AGONEYAN

HARATCH Fonds en 1926 R.C.S. 876,236

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանք

Mercredi 15 Août 1945 2npbf2mpph 15 0qnumnu

ԺԷ․ ՏԱՐԻ - 17º Année Nº 4479-Նոր շրջան թիւ 108

խմրագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

TEPL PORE

ከԵግ ፈ ԹՈՒՐՔԻԱ...

Եւրոպական եւ ամերիկեան ԹերԹերը կը չա-րունակեն ջրջրել Նեղուցներու ինդիրը, միջանկ-եալ յիչելով նաեւ Կարս-Արտահանը։ ԵԹԷ առաջինի մասին ջիչ - չատ բան դիտեն, դրեԹԷ ոչինչ կը հասկնան երկրորդէն։ Եւ կ՝են -Թադրեն ԹԷ Թուրջիան պիտի անդամատուն։ Մա-նաւանդ որ Թուրջերը կը չարունակեն յայտարա-րել բարձրաձայն.
— Ու մեն Թես հող որեւ է մեկուն։ Ու ուսիչե

րել բարձրաձայն.
— Ոչ մէկ Թիդ Հող ո եւ է մէկուն։ Ոչ ուրիչի Հողերուն աչջ ունինջ, ոչ ալ կը Հանդուրժենջ որ իստիտեն մեր երկրին ամրողջականութիւնը ։
Այս աղդանչանը — տեսակ մը նոր ուիսա — չատերուն վախ պատճառել սկսած է։ Նոր ընդՀարո՞ւմ մը արդեօջ։
Այն աստիճան որ, դուիցերիական Թերթերն անդամ Թեր կը կանդնին Թուրջիսյ, Համակրանջ չեւորննայներվ կամ պայապանողական դրութիւններ

հիւրընկալելով ։

Այսպես , «Կազե Թ տր Լօգան» Օգոստոս 7ին հրատարակած էր երկար Թղ Թակցու Թիւն մը Լոնտանեն, Տոջի և և երև և կեւն ստորագրու Թեամբ (տպես հրատարական խուրաց մը) ։

Յօղուածին խորագիրը՝ «Ներուցներու անկուծելի խնդիրը» ։ Թղ Թակիցր իր խոսաովանի Թ Ե Մոսկուա մինչեւ հիմա պաշտօնական պահան ներկայացուցած չէ ։ «Բայց , լրագրական լայն պայքար մը այնպիսի Թերթերու կողմե որոնց խորերդային համակրանքը անժիտելի է , ինչպես եւ Մոսկուայի օրկաններուն լեղուն խորագես յուղած են Թուրջ հանրային կարծիջը եւ միջաց դային հրատակ հայրերու առաջին չարջին հրայ դրած վերանորողումը ռուսեւ Թուրջ դայնադրին որում են խոսորակն կորոն կերանորում և հրամարին հրամ հրամարում և հրամարակն եղաւ մեծ Լերնաը» ։

Եւ որտառո՛ւ գարմանք մը .

— « Տակաւին Սան Ֆրանչիսկոյի ստորա -

որուն նախաձեռնարկն եղաւ մեծ Լէնինը»։

Եւ որաառո՛ւլ դարմանը մը։

— « Ցակաւին Սան Ֆրանլիսկոյի ստորա գրութեանց մեղանր չցամքած, մեծ ազգ մը կերնդհարի փոքր ազգի մը։ Ասոր համա՛ր էր որ միկիոնաւոր մարդիկ պայքարեցան գերման - նացիական
բռնակալութեան դէմ, տառապեցան, տքնեցան եւ
մեռան։ Ինչ որ այսօր կերծայեն մեզե, նոր Միւնիխ մբն է, եթէ ոչ նոր ծրակա մբ»։

Թղթակիցը տեսնուհը է Թուրջիոյ արտաջին
նախարարին հետ, որ Հոն Հանդիպած չէ որով հետև
Ֆրանլիսկոյէն վերադարձին։ Ինչպես
նախարարեչ ահուրագին և Ինչպես
Նախարարեչ հետր արդարձին։ Ինչպես
Նախարարեչ հետո է հետ հանայած չէ, որով հետև
Անպքիոյ արտաջին նախարարը, Պ. Ռողն ննաիննր), հասկցուցնը է Թէ կ՛ուպէ անջատել Նեղուցներու եւ կարս - Արտահանի խնդիրները։ Մինչ գեռ, Թուրջիոյ Համար այդ բոլորը մէկ ամբագույհելոր միայն Նեղուցներու հարդվ զբաղին, ձգելով որ միայն Նեղուցներու հարդով զբաղին, ձգելով որ կր պլաւն հարը նայի մնացեային Համարու»։
Անպարա այսպէս վճռական դիրջ բունելով, իր
յուրը դրած է Սան Ֆրանչիսկոյի մէջ մշակուած
Դալիներին վրայ, որ կ՛ապահովէ ազգերու անկախումիենը եւ Հողային ամբողջունիւնը։ Ան չուզեր
ընդչարիլ իր Հոր Հարեսաին հետ։

Ցօգուածագրին հարծերով, սիալ է չարունակ

թողջարթը թր հզօր հարուասըս հետ։

Ցօղուածագրին կարծիչով, սիսալ է չարունակ
խոսիլ ռուսեւթուրջ թշնամութեան մասին։ «Ընդհակառակն, Լէնինը ինչն էր որ ուպեց հրկու երկիրներուն բարեկամութեւնը, որ կը կազմէ տեսակ մը ջաղաջական կտակը Սովետներու հիմնադրին եւ ենէ միչտ չյարզուեցաւ, անչուչտ յան սանջը Թուրջերունը չէ»:

դահքը Թուրջերունը ՀԷ»։

— « ինչ որ կը րաժնէ հրկու հրկիրնհրը, վրատահութեան տագնապ մըն է։ Թուրքերը կը վախնան մոսկովեան նախայարձակումէ մը, իսկ Սո «
վետները կր կասկածին թէ անսնք կուզեն մեղսակիցնհրդ դառնալ հ. Միութեան դէմ ուղղուած
խմբակցութեան մը»։

Կարձ,— Թուրջերը կուղեն Համաձայնիլ Ռուսիոյ Հետ, բայց ոչ Կարսը եւ ԱրտաՀանը վրայ
աստոն

տալով .

« Ոչ մէկ սանթիմեթր հող։ Թուրքերուն համար միեւնոյն կարեւորութիւնն ունին Նեղուցները եւ արհւելեան նահանգները։ ԱՆՈՆՔ ԶԷՆ Ի
ՁԵՌԻՆ ՊԻՏԻ ՊԱՇՏՊԱՆԵՆ ԱՅԴ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ , ԻՆՉ ՈՐ ԱԼ ԸԼԼԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ »

Իսև III Ա. ՀՀՀԱԵ ՀՄՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ »։
Այս սպառնալիջէն վերջ, դուիցերիական ԹերԹին աշխատակիցը նորէն ժեղրածոր խօսջեր կ'արտասան , հաստատելով Թէ Լէևինն էր որ այդ նաՀանդնները Մ․ Քէժալի վերադարձուց 1921ին։
Կ'արժէ մնացեալն ալ պատժել, այս լայն ջաղուած ջէն վերջը։
Շ․

ՀԱՅԿ, ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ ቀԱՐԻՁԻ ՄԷՋ

Երկուշաբթի օր խորհրդակցական ժողով մր տեղի ունեցաւ Ազգ․ Միութեան կեդրոնին մեջ, զրաղելու համար Հայկ․ 'հատով։ Հրաւիրուած էին 44 հայրենակիցներ, ամէն հոսանքէ, բայց շատերը արձակուրդը գացած ըլլալով, ներկայ էին միայն 26 հոգի։

սիայն 26 հոգի։
 կարծիքսերու փոխանակութենէ վերջ, ուրակարծիքսերու փոխանակութենէ վերջ, ուրակարծութիւններ չկան։ Ընդհակառակն բոլորն այ
համաձայն են պաշտպանելու եւ արծարծելու Հայկական 'իատը,— ուրիշ խօսքով՝ ընդարձակում
սահմաննիրու, համաձայն հայ ժողովուրդի կենսական շահերուն եւ միջազգային յանձնառութեանց ։

թեանց:

Այս առթիւ Պ. Չօպանեան կարդաց այն յու շագիրը որ Մայիս 5ին ներկայացուած է Երեք Մեծորուն եւ ֆրանսական կառավարութեան, ինչպես
եւ Մեսն Ֆրանչիսկոյի խորհրդաժողովին, յանուն
Գաղթ. Կեդը. Յանձնաժողովի եւ Հայ Գաղթ.
Խորհուրդի, իր եւ ընկեր Հր. Սամուելի ստորա գրութեամբ։ «Յառաջ»ի ներկայացուցիչը յոյս
յայտնեց որ խաչաձեւումներ պիտի չպատահին,
ինչպես Ամերիկայի մէջ։

ր-չվուս դարրվայր ուց։ Իրրեւ եզրակացութիւն, ընտրուեցաւ հինգ հոգիսոց յանձնախումբ մը, նախասպատրաստա -կան աշխատանքներու համար, մինչեւ որ րացա -կաները վերադառնան եւ կարելի ըլլայ լրաց^նել Կեդր․ Ցանձնաժողովին կազմը։

ՆՈՐԷՆ ՓԱՐԻԶԻ ԱԶԳ_ ՏՈՒՆԸ

hurs.— Որ եւ է թիւրիմացութիւն կանխելու համար, ըսհնք թէ հակառակ չենք յարմար շէնք մը գնելու, իբրեւ կեդրոն Ազգ. Միութեան՝ կամ պարզապես իբրեւ Ազգ. Տուն։ Խնդիրը այն է թէ առաջադրուած շէնքը իրապես կը համապատաս -խանե՞ պահանջին։ Ուրեմն մասնագիտական հարց

րտա, պառաջիս, ուլրուս սամսագրոակաս հարց մը, ուր նոր անպատհեռւթիւն մը հրեւան կր հանէ մեր աշխատակեցը, իրրեւ ճարտարապետ։ «Ցառաք»ի մէք կարդալով Փ. Ա. Տ. Յանձ -նախումրեն 1 Օդոստոսի ղեկոյցը, պարտականու-Երևն կը սեպեմ անդամ մը եւս անդրադառնալ այս փափուն Հարոին։

փափուկ հարցին։

փափուկ Հարցին։

Նկատեցին ընժերցողները, իմ կարդ մր Հարցումներո անպատասիանի մնացին։ Այսօր կը յիչեցնեմ պարադայ մը եւս, միչտ այն ցանկու - Թեամբ որ դործը առողջ Հիմերու վրայ դրուիւ Դժրախտարար, առաջադրուած չենին «պատմական» Հանդամանքը չատ բան կորսնցնել կուտայ իր իսկական արժէջէն։

Իմ ոտացած տեղեկուժիւններս ստուդելու Համար դիմեցի մինչեւ Դեղարունսաներս հակարարուժեան ձարտարապետուժեան բաժնին, որ կը դրաղը պատմական Հաստատուժեան հուրաարապետուժեան հուրաարավ «Service d'Architecture des Etablissements classés historiques, Ministère des Beaux Arts, 3 rue de Valois):

d'Architecture des Etablissements classés historiques ,
Ministère des Beaux Arts , 3 rue de Valois) ։

Հոն իննի պատասխանեցին թէ վերոյիչեալ
Հինջը արդարեւ իրրեւ պատմական դասակար դուած է եւ արձանագրուած յաւելուածական կալուածահամարին մէջ։ (Inscrit à l'inventaire supp -lémentaire) .

lementare):

Երբ, աւելի մանրամասն տեղեկունիեր
իներեցի, դիս ընդունող պաշտօնեան յօժարու
- Թեաժբ մինչեւ ղասաւորիչ գպողցները առաջնոր
- դեց, ուր ցոյց տուաւ այն տեղեկանիչը (Fiche de
renseignements) որ կը պատկանէր ինդրոյ առարկայ
Հենջին։ Մեսը վրայ, մասնաւորարար յիչուած էր
թէ կեդրոնական շէնքը անբոնարարելի է, իսկ
ընդհանուր կայուածին արտաքին կերպարանքը
նքանարի ունձերնոնիսի .

ընդհանուր կալուածին արտաքին կերպարանքը նմանապէս անձեռնմիսիլի։ Ուրեմև, որոչ խոչընդոտներ պիտի ծագին, ջանի որ չէնջը պատմական է։ Նոյն պայտօնեային հարցուցի Թէ՝ կարելի՞ է յարտիից չէնջին մէջ Թատերասրահ մը չինել, ներջին մասերը րոլորովին ձեւափոխելու պայ-մանով։

հատով։

«Արտանարար այո, ջանի որ տեղեկանիչին ո՛գչ այդ մասը չէ յիչուտծ, րայց պէտք է նախատարել եւ մեր արտօնութիւնը ստանալ։

— Դոմ դլիսուոր չէնջին ներջին բաժանումները կարելի՝ է փոփոխութեան ենթարկել։

— Ջեմ կարծեր, բայց այդ պարագային հատարար կրնաց դիմում կատարել։

Գ. Թշմունեան անսակցութեանս ընթացջին

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

1500 on which Prophylange drug ՓՈՒՔԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆՁՆԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երկուչարնի օր 1500 օղանաւեր կրակ տեղացին Ճակոնի վրայ, որպեսգի փունացիե անձնատրունիւնը, որուն կր սպասուի ժամէ ժամ : Հագար Հսկայ օդանաւեր ալ նոջոշանան գարկին : Ինչպէս կերևւայ, Դաչնակիցներուն նոր վերընաւինները կր շարունակուն, մասնաւորապէս կարգադրելու Համար կայսեր ինդիրը : Դաչնա կերկնու համար կայսեր ինդիրը : Դաչնա կերկները կր մերժեն ինայել կայսեր, որ ապահովահար պիտի հրաժարի, դահը ձգելով իր անչափանաս պաւկին : կր նուրի նէ դինուորական դա այս գժուարունիւններ կը յարութանէ :

Անձնաարունիաններ կը յարուդանէ ստորագրուի Թոջիոյի առջևւ, ամերիներն դր արհաի ատորագրուի Թոջիոյի առջևւ, ամերիկեան գրահաւորի մր մէջ: Պաչաօնական յայտարարունիւն մր պիտի հրատարակուն միաժամանակ չորս մայրաքաղաքներու մէջ, ծանուցանելով պատերացնին գրարարումը։ Թոջիոյի մամուլը կը կոստովանի նէ այրեւս վերջացած է «Մեծ Ասիան», որուն համար կը մղուէր այց յուսահատական պատերագմի։

չացած է «Մեծ Ասիան», որուն Համար կը մղուէր
այս յուսահատական պատերապվը։
Մինչ այս մինչ այն, կռիւները կատաղօրէն
կը չարունակուին ցամաջի վրայ։ Ռուսերը յառաջ
կը խաղան ամ էն կողմ է, եւ Հազիւ 400 ջիլոմեինը
հեսու են Փէջինչն (Չինաստանի նախկին մայրաջաղաջը)։ Ճափոնցիները սկսած են անձնասուր
ըլալ Մանչուրիոյ, Քորէայի եւ ուրիչ վայրերու
մեկ):

ոչ, . Վերջին լուր — Ճափոնական կառավարու -խիւնը ընդունեց անպայժան անձնատրութիւնը։

«ዓርበ° խխር ካ'ጠኪ 25Ք, ԱՌԵ՛Ք»

Փեթենի փասջաբաններուն auntern

Շատևել Երկուչարիի օր խօսեցան մառէչալ ՓԼԵԷնի արացական փատաարաններեն հրկուջը, հրեկ արևրրորը։ Յետոյ երդուեայները առանձնացան, իրենց վճիռը արձակելու։ Լսենը, միջանկեալ, որ հրդուեայները առանձնացան, իրենց վճիռը արձակելու։ Լսենը, միջանկեալ, որ հրդուեայները դանական ապարարալուժիւններէ դատ, վերջին պահուն ստացած են անանուն համակ մր որ կը սպառնալ, հնչ մառէչալ Գեքեն անակարտ չարձակուի։ Ուրիչ նամակ մը մասնաւորավես կը սպառնայ վեց հրդուհալներու որոնը չարունակ հարցումներ կ՝ուղղեին, Թե իրենց կեանչով պիտի հատուցանեն, ենչ մառէչալը դատապարտուի։ Սպառնադիրը կ՛լսէ ««Գիտենը ձեր անունները եւ հասցեները»։

Ամրաստանեալին ղլխաւոր փաստաբանը, Ֆերևան Փայեն, իր պաշտպանողականն սկսաւ հետեւհալ բառերով.

— «Պ. ընդե. դատախաղը չաբան օր խօսած ատեն ձեզի յայտնեց իր խոր յուղումը։ Իսկ ես ոտքի կ՛լլեմ անեուան որտունիամբ։ Անշուջա առաքի հինին աներունի մը որուն վրայ արդեն կը սաւսանի մաեր է Անույն՝ կ որուն վրայ արդեն կը սաւսանի մաէր։ Անոււնի մը որուն վրայ արդեն կը սաւսանի մաէր։ Անոււնի՝ մերարնան է որ կը ահոներին աներն և ինույինը կը վերարերի իր դաւակներեն վենունին վերունին հիսարութին...»

այս բանը, եւ ինդիրը կը վերաբերի բէն ամենչն փառաւորին…» «ՄԵՆՔ ՇՆՈՐՀ ՊԻՏԻ ՉԽՆԴՐԵՆՔ»

Ցետոյ փաստարանը հերկայացուց ամրաս -

կ՛րսէր. — Պատ մը ջակելով կարելի է 300 հոդի-հոց սրա՝ մր կարմել։ Մինչդեռ, ահա կը յայտ -հուի որ այր տեսակ ծրագիրի մը դործագրու -Ծրեն իսկ այս «պատմական»ի հանգամանջը, կոնայ նոր գնողները ստիպել որ կարեւոր հորո -դուժիւններ կատարեն չէնջին վրայ։ Մապատեհուժիւնները մասնաւորապէս ծանր հանդամանջ մր կը ստանան, այն սեկականատերը ընկերուժիւններուն կամ անհաններուն համար, տորն կարգի չէնջերը, ի վերջոյ ենժակայ են ժա-գապետուժեան կամ կառավարուժեան ձգուելու կամ աժան դեսի ձախունլու։ Եժէ, վերոյիչեալ արդեյջները չրյլային, այդ-

Ang surh yaren - Oka Ini

ՄԱՐՍԷՅԼ — Անպատնելի բազմութիւն մը հանրակառքի կը սպասէ, ՍԷն - Լու, ՍԷն Մարսել եւ Վալպարի դիծին վրայ։ Ֆրանսացի, հտալացի, Սպանիացի, Հայ։ Միջաղդային երկսեռ բազմու - թիւն մր։ Իրար կը հրմշակեն, վայրկեան մը առան տեղ դրաւելու համար։ 27 Մայիսի ամերիկ հետ մեծ ռմբակոնութեննեն վնասուածներ մեծ մասով տեղաւորուած են այս շրջանին մեջ։ Ահա հանակառքը։ Հախ տեղ պէտք է տալ յդի եւ ծծկեր մանուկ ունեցող կիներուն, յեռոյ հաշմանդամներուն, որոնք սկսած են հետգհետէ աչքի պարնել ամեն տեղ։
Հանրակառքին կերը պէտք է ջառորդ ժամ

ասեն տեղ։
Հանրակառջէն վերջ պէտջ է ջառորդ ժամ
ջալել, Հասներու Համար Հայկական արուարձանը ։
Նեղ եւ օձապաոյա Տամբայ մը որուն երկու կողմի
պարտեղներու պատերը փլցուած են Գերմանայիներու կողմէ, իրենց վաչտերուն երնեւեկի դիւ րունեան Համար:

րութեան համար։

Արդէն հասեր էինք հայկական թաղը, որ կր
բաժնուի երկու փողոցներու.—Կրան Փէն եւ Թրավէրս Շրվալիէ։ Համեմատաբար աւելի աղտոտ են
այս փողոցները։ Տուներու աղտոտ չուրերը լճանալով դարչահոտութեամ և կր լեցնեն մինոլորոր։
Քիչ անդին հայկական որճարանի մր առվեւ նրատած, տարէց եւ երիտասարդ, թուղթ ու նարտ կր
խաղան, կին մը՝ իր դրան առջեւ ձուկ կր մաքրեչ,
իսկ հայ ածխավաճառը ամառը պարապ չանցընեւ
լու համար սառ կը բաժնչ տուներուն եւ խանութներուն։

ներուն։

Կ՝ երեւայ այս դեւզին բնակչունիենը չէ օգ տուած պատերազմէն։ Տուներէն չատերը կը մնան
այնպէս ինչպէս վեց տարի առաջ, — կիսաւարտ ,
առանց ծեփի։ Հայ բանուորները մեծ մասով կ՝աչխատին Սէն Մարսէլի եւ Քօտէրի դործարաննե րում մէջ։ Միայն կիներու եւ աղջիկներու համար
սկսուած է«ռաֆիա»էն կօչիկ չինելու դործը, որմէ
կ՝ օդտուին 25—30 ընտանիջներ։

Ազգային կրթական գործունէութեան տեսա կէտէն կարելի է տռաջին մրցանակը տալ այս աղբատ արուարձանին, որ պատերազմի վեց տարիներուն պահած է 2 դպրոց, մէկը անհատական,
միւսը ազգային մանկապարտէզը, Օր Սիրան Առաջելեանի հսկողութեամբ։ Տէր եւ Տիկին Արոյեանի ծաղկոցը ունեցած է, 3-12 տարեկան 50.75աշակերտներ եւ աշակերտուհիներ։ Ինչպէս եւ գիշերային դասընթացը, չաբախը երկու օր։ Ազգ.
մանկապարտէզի աշակերտներու Թիւը եղած է
60—85։

00-00: Այսպէս ուրեմն պատերազմի պատճառով այս դիւդի նոր սերունդր էէ զրկուած դպրոցէն։ Երի -տասարդները ընդՀանրապէս Հայերէն՝ կը խօսին իրարու Հետ փողոցը, Հաւաքոյիններու մէջ, Թէ

իրարու հետ փողոցը, հաւաջոյթներու մէջ, թէ հանրակառջի վրայ։ Պատերազմի ընթացջին Սէն Լուն ունեցած է 102 ծնունդ, 43 մահ, 11 ամուսնութիւն։ Աղատա-գրութեան օրերուն դոհ դացած է Լեւոն Եօթնեղ-

Աղատագրումէն վերջ հոս եւս կազմուած է
Աղդ. Ճակատի մասնաճիւղ մը որ Թաղականու Թեան հետ միասնարար որոշած է աւելի դարկ տար
հայ մշակոյթին ու կրթական դործին։ Գործի վրրայ են Հայ Կարմիր Խաչ, Հայ Երիտ. Միութիւն
եւ Սեւան երդչախումբի մաս կազմող խումբ մը
երկսեռ երիտասարդներ որոնջ կը մարզուին Պ. Կ.
Պօղոսեանի կողմէ։

Պօղոսեանի կողմ է:

ՄԷՆ Լուի Հայրենասէր Հայրենակիցները չնոր աւորելէ վերջ, չեմ կրնար անտեսել ցաւալի չնոր աւորելէ վերջ, չեմ կրնար անտեսել ցաւալի նիրու որոնը ամբաստանուելով իրբեւ մոլեռանդագրայնականներ, չորս օր դօրանոցի մը մէջ ար դելափակուն է վերջ աղատ ձգուած են։

Կ՝ ըսուի թե ոստիկանութեան յանձնուած ցաներնան մա առաչներ առաջին եշին ուրականութեան կր պարունակէր, բայց ոստիկանութելնինը առաջին եշից Հոգին Հարցաջննելէ վերջ, Հարկ չէ տեսած ուրիչներ ալ կանչել։ Խորհրդածութելնները առելորը են։

THEFAIL

աանհային կհանջը, սկսելով 14 տարեկանեն , պատժեց անոր գինուոր. ասպարերը, Մեծ Պատերազմը, Վերակօնը, վայելած փառջն ու երախոտադիտունիւնը։ Այդ ժիջոցին մառելալը տեսնելով որ լուսանկարիչը։ Այդ ժիջոցին մառելալը տեսնելով որ լուսանկարիչը։ Նախագահը դուրս հանել առւաւ լուսանկարիչը։ Փաստաբանը չարունակեց իր ծառը, չեչտելով ամբաստանեային հանհատունիւնը, անձնուրացունիւնը։ «Ոչ մէկ փառասիրունիւն, ոչ մէկ րնչաջաղցունիւն։ Ան ջընդունեց վարչական խորհուրդի անդամի մը առանձաշնորհները ինչպէս ուրրչներ։ Իր վաստականեն դարչական իր մեջաերը։ Ահաւասիկ այն հանատ անչահատակարութիւնը, անձառակարուն արդ մերարարան ը որ ձեր առչեւ բերին բանահանունիւնը։ Անչուրը գոր ձեր առչեւ բերին բանանունիւնը։ Անչուրա այսօր դաւադրունիան տեղ կը դնեն. «Ուրարարե արդ հեր արարութիւնը պետական հարուածի մը։ Ի՞նչ անուր իան, ի՞նչ ամօն, երբ միաջ երեննը այս դատին արձագանդները ի ոփիւռս աշխարհի։ Մառելալի հոս չեկաւ իր գրուխը փրկելու համար։ Առէ՛ք այդ գլուխը երէ կուզէք։ Մենք շնորհ պիտի չխնդրենք։ Ան իր պատիւն է որ կը պաշտպանեն և կեանքը անոնց որ իրեն հետեւեցան»։

Այստեղ փաստարանը ցաւ յայտնեց որ լուսանենները մեծ հասատուսուն չեր նահանները.

տի չխնդրիննք։ Ան իր պատիւն է որ կը պատապան և կեանգը անոնց որ իրեն հետեւեցան»։

Այստեղ փաստաբանը ցաւ յայոնեց որ լաւ պայհաններու ժչ կատարուած չէր նախաչնու հիմու։ «Շատ ժը Թուղժեր չղրուեցան մեր տրաժարությունիան ատի չենծ մասը նոյնիսկ չրացուեցաւ Վկաներ կան որ չլսուեցան եւ ժենջ արտօնադիր չստացանջ ուրիչ վկաներու համար որ արտասահանի կը դանուին։ Կան ալ որ պետական պաչուծնան կը դանուին։ Կան ալ որ պետական իրենց պետերէն վկայուժիւն տալու համար որ արտասահանի են եւ արտնուժիւն դանալու համար։ Քիչ մր ողջետուժիւն ընդանական է չջնեղացնելու մատեչալը։ Մինչեւ 1934—35 ոչինչ կայ իրեն դեմ դայի 1936ին, երը 80 տարեկան էր, ջաղաջական փառասիրուժիւնը բոյն կը դնէ իր ուղեղին մէջ... 80 տարեկանին է որ կը մանէ քաղաջական կանաբին մէջ... եւ 84 տարեկանին ծերունի դինուորը, մինչեւ այն ատեն հաւատարին, կը ձեռնարկէ դաւանանելու եր երկրին դէմ, ի նպաստ հերմանիու որուն դէմ կոռւած է ամբողջ կեանջին մէջ։ Որո՞ւ կուրեն հաւապանել... Այն վկաները որ իրեն դէմ խոսկան, անունջ են որ յանցաշոր են պատերանը ևն հուսադանել... Այն վկաները որ իրեն դէմ հանակաց հարալինան չույայացաւթը են արարարութնան չույայութը են արարարութնան չույայութը են արարարութնան հանակացաց հրաւիրել, իսկ Վէկանը հոս ընդեն ենիու ոստիկաններով։ Անոնց յայտարարութնան հանակու ապարարութնան և չարաչուջ դերին, այն ժառէչալին որ դործն կեանաչ խողորովին ջաչ ուած էր տասը տարիչ ի կեր։ Տեղն է յիչելու ևա Ֆոնվելնի մէկ առակը։ Օ՞ն ուրեմն, դէսի կա - ռափնատ...»։

9. Փայէն դիտել տուաւ Թէ երը մառէչալը պատասխանատու էր Հաժարին պատերազժի ան -պատրաստուԹեան Համար, էր ժոռնան որ 9. Տա-լատիէ պատերազմական նախարար էր ու Թաարի է

իսկ ՓԼԵԷՆ՝ միայն ուն ամիս։ Փաստաբանը եր կարձրէն բացատրեց Եէ դինադադարը նուադա դոյն չարիջն էր, առանց անոր Գերժանները պիտի
դրաւէին ոչ Եէ 52 նահանգներ, այդ ամեոր Զերբանոտն, ինչպես եւ Հիւս Ափրիկեն։ Ցետոյ ըստւ
Եէ Դաշնակիցները չժեղադրեցին ծրանսան, երբ
դինադադար կնբից։ «ՓԷԵԷն հղաւ մենտիքը սնանկատերէն ստանալ կարելի եղածին չափ հուտո
ծանր պայմաններ»։ Փաստաբանը իր ձառը վերկացուց Անանդը ծրանսի հետեւեալ խոսբերով — « Դաւաձանունի՛ւն, դաւաձանունին —
աղաղակ մր որ միասին ջալել կուտայ դանն . ու
վախկոտը»։

աղաղակ մր որ ժիասին քայել կուտայ քանն . ու վախկոտը»:

Երկրորդ փաստաբանը, ԼրժՀո, ժասնաւորապես լարժակեցաւ ընդՀ . դատախադին վրայ, ժեղարելով թեյ յանձն առած էր ժասնակցիլ Ռիօմի դատին, օրենք վեր պատրաստել համայնավարներ որուն դեժ եւն ։ ԸնդՀ . դատախագր ուժդնօրեն բողոքեց, հարցնելով, «Դատի՝ յանձնել կ՛ուղեք զիտ»։ Յետոյ պատժեց թեվ վկաներեն երևուքը, Օր . Տրնիզ Փրնի, որ աչխատած է «Փարիդեր Ցայերւմի Փրնի, որ աչխատած է «Փարիդեր Ցայերւնի ծախած ըլլալով»։ (Շոտէ այր վկան է որ ըստա թե ծառելալը պետք է ծունկի ղայ դոհերուն առենել առելալը պետք է ծունկի ղայ դոհերուն առենել, իր զլունոր վրայ տայե առաջ)։

Փաստարանը ջանաց ապացուցանել նաևւ թե ժասերադար չանաց ապացուցանել նաևւ թե ժասատարանը չանաց ապացուցանել նաևւ թե ժասերականական է անհանանած հանրապետունիներն դեժ, ընդհակառակն յօրինած է անհանակարու թերն մա Հանրապետունիներով , արհինանար ուժինն և անհանակար է անհանակար երերուն կողմէ։

Երբ իսօսեցաւ երրորդ փաստաարանը, վերջին անդան նորեն խօսը առաւ Պ. Փայեն։ Ցետոյ երդ-ուեալները առանձնացան, արձակելու Համար վերութ անթելով կը լսուեր աշխարհակուհար կողմը։ Փաստաբանները խօսած ատեն մառելալը կորմը։ Փաստաբանները խոսան ատեն մառելալը կորմը։ Փաստաբանները խոսած ատեն մառելալը կորմը։ Փաստաբանները խոսած ատեն մառելալը կորմը։ Փաստաբանները խոսած ատեն մառելալը մեն ինչ որ ըսաւ պատարանը։

Տէր եւ Տիկին Տ. Պալեան, Տէր եւ Տիկին Ս.

ցնեմ ինչ որ ըստւ պաշտպանս։

Տէր եւ Տիկին Տ. Պալեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Պալեան (Աթէնջ), Այրի Տիկին Ֆ. Նահապետեան, Այրի Տիկին Ֆ. Նահապետեան, Այրի Տիկին Ֆ. ՍԼֆէրեան եւ դաւակները (Աթենջ), Տէր եւ Տիկին Ֆէնէրլեան (Պոլիս) եւ դաւակները, ինչպէս եւ Ֆէրմանեան, Թօրեան, Տէ - յիրմենձեան, Նահավահան եւ Մէստձեան ընտանիչները խորին ցաւով կր ծանուցանեն դառնաղէտ մահը իրենց սիրասուն դաւկին ՍՄԲԱՏ ՊԱԼԵԱՆի, որ չիկեցաւ 8 տարեկան հասակին մէջ, Օդոստոս 11ին։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վայը, հինչարթի, ծամը 1430ին, Փարիդի Հայոց հինդեցին, 15 rue Jean Goujon, Թաղումը՝ Պանեկ օ Փարիդիկնի դերեղմանատունը։

ԿԱՐԴԱՑԻ՞Ք «Յառաջի Սաները», պատկերա դարդ ծաղկեփունջ մր նոր սերունդէն։ Գին՝ 50 ֆրանջ։ Դիմել Պ. Ծատուրի, «Յառաչ»։

200 - ՏԸ ԿՕԼ Ուոշինկերն պիտի հասնի օգոս-տոս ՀՀին , նախագահ Թրումընի հրաւկրով ։ Պիտի ըննուին բազմաթիւ ինպիրներ — Ֆրանսայի տրն-տեսս կան կացութիւնը , ֆրանջեւդերման սահմա-նակուիր , Ֆրանսայի բաժինը հատուցումնե -กุรุ่น โดยมายัง:

Համեrաշխութեան տուրքը

Երէկ Հրատարակեր էինք Օգոստոս 12 օրէն-ըին արամագրութեանց մէկ մասը։ Ահաւասիկ ու-ըիլ տերկութիւններ եւս — Հայրենի ստացուածքի վրայ չափահաս գա -ւակներու նման դեղջ պիտի հաչուեն այնզաւակնե-բուն վրայ որ մեռած են 16 տարեկանը լրացնելէ վերջ կամ 16 տարեկանէն վար ըլլալով սպաննուած են թշնաժիին կողմէ պատերաղմի ատեն կամ մե-ռած են պատերազմական գործողութեանց Հետե-շանըով:

Անչափահաս գաւակներու համար նախատես-ռած կրճատումները հարիւրին հարիւր կ՝ աւելնան այրիներու համար (այր Թէ կին) եԹէ նորէն չեն ամուսնացած, եւ ամուրի կիներու համար, իսկ ժինչեւ 300 առ հարիւր Ֆրանսայի համար մե -ռած գինուորներու եւ ջաղաջացիներու այրինե -րուն համար (այր Թէ կին), եԹէ նորէն չեն ա -մուսնացած եւնւ։

ՏԱՐՕՆ ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ

ՏԻԹՐՈՅԹ (Մ. Նահանգներ), 29 Bollhu. -

ՏԻԹՐՈՑԹ (Մ. Նահանդներ), 29 Յուլիս. —
Սիրելի հայրենակիցներ ։

Ալիարհահեր պատերաղմի պատճառով չորս տարիկ ի վեր մեր յարաբերութիւնները դադրած են Ֆրանսայի, Սուրիոյ, Յունաստանի, Պուլկարիոյ մամանիւդերուն հետ։ Թէեւ քանի մր անհատական նաժակներ եւս գրեցինք, բայց ցարդոր եւ է լուր չենք ատացած։ Ուրախ ենք դր այսօր նւրոպայի մէջ պատերաղմը վերջ դրած է, եւ կր յուսանք Թէ այսուհահե մեր հայրենակիցները իրենց յարաբերութիւնները պիտի վերսկաին մեպի հետ, տեղեակ պահելով իրենց կացութեան մահայն Հայր Միու Թեան կեդր վարչութիւնը կահանել գոլոր Տարոնդիների կաղմել մասնանի հայրեր արերութեան մել հրաւիկ որոր Տարոնդիների կաղմել մասնանել գրել կարարերութեան մեջ մանել մերի հետ, հետ հետ հետ արևույի հասակով - Patriotic Union of Daron - Dourouperan, 1022, Livernois Ave. Detroit 9, Mich. (U. S. A.) ։ Կնիմ։

Հ. 8. Դ. «Ակնունի» են Թակոմ իայեն կազմա -կերպած է, Համազասպ են Թակոմիայեին հետ, ըն-կերա-համակրական ինհրոյք մը, Խանասորիարչա-ւանքի 49րդ տարեղարձին առԹիւ, 19 Օդոստոս, կիրակի օր առաւշայեն մինչեւ երեկոյ։ Մանրա -մասնուԹիւնները տեղին վրայ։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԵՍ — Կազմակերպուած Արնու - գիրի Ադդ. Միութեան մանածիւղին կողժէ , 0 - գոստոս 19ի կիրակի օրը , գիւղին մօտակայ Կառժի դղեակին ընդարձակ եւ Հովասուն պարտերին մեջ։ Առաւօտեան ժամը տասնեն մինչեւ իրիկուն : Դուրաեն եկողները կրնան միասին բերել իրնց ուտեւրիը։ Ժամադրավայր՝ Արնուվիլի Հայոց եկերե պետուպուր , 31 — 33 Rue du Parc : Առաուն պիտ պատարադէ Արոէն Ա. ջահանայ Սիմէոն ենն) : Շոգեկառը Կառ տիւ Նորէն դէպի Villier le Bel-Gonnesse , ժամը 8.14 , 8.29 , 9.44 , 10.44 , 12.05 , 13.59 , 14.14 :

ՄԱՐՍԷՑԼ -- Այրի Տիկին Էօժէնի Շահպաղ-ՄԱՐՍԷՑԼ --- Այրի Տիկին իշժէնի Շահպաղենան, Տէր եւ Տիկին և Շահպաղեան եւ դաւակները, Տէր եւ Տիկին և Շահպաղեան եւ դաւակները, Տէր եւ Տիկին Մ . Շահպաղեան եւ դաւակները, Տէր եւ Տիկին Մ . Շահպաղեան եւ դաւակները, Տէր եւ Տիկին Մ . Շահպարկեան և դաւակները, Տէր եւ Տիկին Ա . Պետիկեան, ինչպէս եւ ապականները չնարհակալութիւն կը յայտնեն բարանականները չնարհակալութիւն կը յայտնեն բարանակով հանական ծաղկեպսակով, հանալուցեալ ՅԱ . ՐՈՒԹԻՐՆ ՇԱՀՊԱՎԵՍԱՆի մահուան առնիւ (հեռած յետ երկար հիւանդութեան, Օգոսատո Գին, ՑՕ տարեկան հասակին մէջ):

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13
Le Gérant : H. AGONEYAN

HARATCH Fondé en 1926 R.C.S. 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17. Rue Damesme — PARIS (13°)

Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ․ Տար. 750, ճամս. 400, Յամս. 200 ֆրանք

Հինգշաբթի 16 Օգոստոս Jeudi 16 Août

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ ԺԷ․ ՏԱՐԻ — 17⁶ Année № 4480-Նոր շրջան թ-իւ 109

Գին՝ 3 Ֆր.

LUUUALER LOLSOLEL

ՆՈՐԷՆ «ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ»...

թքոնոմիստ լաբախախնթը իր Յուլիս 21ի թիւնս մէք կը Հրատարակէ լահեկան յօղուած մր Մոսկուայի կառավարութեան կողմէ Թուրջիսյ հերկայացուած պահանջներու մասին,— « վերարդարձ դէպի Արեւհլեան հարցը» խորաբրով։ Յօղուածագիրը, որուն ինչնութիւնը յայտնի է, դիտել կուտայ թէ «Ռուսիոյ դիւտնագիտական սովորու - թիւն եղած է որ ռուսեւլեհ տաղնապէ մը առաջ կարծիջով, Մոսկուա հաւատարիմ կը մնայ այդաւան փերջը ծայր տայ ռուսեւթուրջ վէն մը»։ Իր կարծիջով, Մոսկուա հաւատարիմ կը մնայ այդաւանդութեան չեղեալ նկատելով ծանօթ դաչնար հարաժութեան չեղեալ նկատելով ծանօթ դաչնար հերուն՝ Լեհաստանի տոժողովի վաղորդայնին եւ հորակ կորմութեննչն անժիջավով կերջը։ Հեղինակը կը հաւասաէ որ վերջիչեալ պա հանջները պարդապես « նկատեսում և հետանի հարահայն հեռով չէ որ ներկայացուած են։ Սօսելով առանձնապէս կարս Արտահանի հարցին մասին, կը յայտնէ հետևւնայ միտչերը.

— « Այս հոհու չուանները 600.000 տահ ընաև

Արտահանի հարցին մասին, կը յայանկ հետևետումիարիրը.

— « Այս երկու շրջանները 600.000ի չափ բնակչութիւն մը ունին։ Ժամանակին Հայեր կապրեին այնտեղ։ Թուրքերը ահաւոր խժդժութիւններ կատարած են այդ գաւսուհերուն մեջ։ Երբ Թուրքե բուն վերադարձուեցան անոնք 1921ին, Հայերր կամ ջարդուեցան և կամ արեւմտեան Թուրքեր փոխադրուեցան եւ կամ արեւմտեան Թուրքիա փոխադրուեցան ւր և արեննութիւն պահանջոլու համար։ Վարելի չէ պնդել թէ Մոսկուան կը փափաքի և. Հայաստան համախմբել բոլոր հայութիւնը։ Կարսը իրքեւ ըերդաքաղաք երկորդական նշանակութիւն ունի այսօր։ Վրաստանի եւ Հայաստան կոները որոնց հտեւր կայ կովկատեան լեռնաշրթան, պաշտպանութեան վիթխարի գօտի մը ըլաւով, Կարսի փոքր եւ հինաւուրց բերդը բան մը չաւելցներ անոր ուժին վրայ։ Ռուսիա Պաթումէն կրնայ ամեն ատեն տիրապետել այդ շրջաններուն վրայ, ծովեն կամ ցամաքեն»։

6 օդուածագիրը իր հարցումին պատասխանը ուրիչ տեղ կը փնտուկ եւ կը չարունակէ իր խոր Հրդածութիւնները.

ուրիչ տեղ կը փնտու ևւ կը չարունակե իր խոր Հրդածութիւնները.

— « Օրուան անհրաժեշտութենեն աւհլի պատմական յիշատակներ շարժառիթ կը հանդիսանան
Հայաստանի ահոմանները վերաքննելու ռուսա կան բաղձանքին: 19րդ դարու ամբողջ տեւաղու թետն եւ առաջին Մեծ Պատերագմին կարսը մեծ
նշանակութիւն ունեցած է։ Ռուսիսյ ցարերը կր
պնդեն թէ իրենց «պարտքն» էր պաշտպանել
քիստոնեայ Հայերը՝ Օսմանեան կայսրութեան
դէմ։ Այս աւանդութիւնն է որ հիմա նորէն ծնունդ
կառնէ։ վերչերս Ռուսաստանեն դուրս հղած Հայերը խորհրդաժողով մը գումարեցին Երեւանի
մէջ որուն ներկայ էին Միացեալ Նահանգներու,
Պալքաններու եւ Մերձաւոր Արեւեյքի Հայերը։
Այդ ժողովին մէջ շատ մը խօսակցութիւններ կատարուեր են շեջտելու համար խ. Միութեան դերը,
իրբեւ պաշտպան հայ ժողովուրդին եւ հայ եկե դեցիին։ Թէեւ կարան ու Արտահանը ներկայիս
«թրքացած» են, բայց եւ այնպէս տարակոյս չկայ
թէ անոնց վերագրաւումը ամրով» հայութեան
փողմէ պիտի նկատուի արդար քայլ մի ու սրբագրութիւնը անիրաւութեան մբ։ Հետեւարար Մոսկուա կրնայ պահանջած ըլլալ այդ գոյգ նահանգները ո՛չ թէ անոնց կարեւորութեան համար, այ
ստեսնելու համար թէ այդ հակաթուրք ելութիան
վարձատրել, անոր փոխանցել տալով Հալեաբ։ Այս
զրոյցը վճռական կերպո գործել Սուրիոյ, Լիրանանի կոմ Պարսկատանի հայութեան վրայ։ Զրայց
կը շրջէր թէ Մոսկուա կառաջարկէ Թուրքիան
վարձատրել, անոր փոխանցել տալով Հալէաբ։ Այս
զրոյցը վճռական կերպո գերծել Սուրիոյ եւ Լիրանանի
ժողովուրդներուն դոնը շահերը, դիտել տուաւ,
Ռուսիա երբեք պիտի չլքէ»։

«այայար է որ մեծաՀամրաւ շաբախախերթեն համրարութեւն կուտայ
Հայաստանի
ժողովուրդներուն դումը շահերը, դիտել տուաւ,
Ռուսիա երբեք պիտի չլքէ»։

«այայար է որ մեծաշամ բաւ շաբախախերթեն համարութենին կուտայ
Հայաստանի
ծուրաանին իրակունը հայարաներին կուտար
փորս եւ Հականութը Շիրակի, Տայջի եւՎանանոր
վրայ եւ Հականութը «ուղղուժերն կա վարաւթի
համարի
վրայ եւ Հականութը «ուղղուժեր» կա վերաւթի
համարի
վրայ եւ Հականանի ութը» ուղղուժերն կա վարաւթի
համարի
վրայ եւ Հականանի աշիան կուրտ որ - « Օրուան անհրաժեշտութենեն աւելի պատ-

ՄԱՌԻՇԱԼ ՓԻԹԻՆ ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ

Եօթը ժամ խունւդակցութիւն

սորը ժամ կարևրդակցութիւն
Գերադոյն ատեանին 24 հրդուհայները, որոնց
12ը Դիմադրական Տակատին կը պատկանին, իսկ
12ը Խորհրդարանի, լժան եսնը ժամ խորհրդակ ցելէ վերը, մահուան դատապարտեցին ժառեչայ
Ժենհա, չորեջաբեի առտու ժամը հին։ Այնպես
որ չատ մը Սերներ էէին կրյած տպել վճիոը։
Երեջաբնի իրիկուն, Ա. եւ Բ. փաստարան «
հերուն պայտպանողպվաններէն վերը, խսսը առաւ երրորդ փաստարանը, Պ. Իղորնի, տապան պատարանը,
հրդ դերապորն կուր կուղղեր
— «Այս պատմական վայրկեանին, երբ խա
դաւոր երետասարը մը որուն պերճախսսունիննը
կուլային, երբ դերադոյն կուր կուղղեր
— «Այս պատմական վայրկեանին, երբ խա
դաղանեներ կը ըսեն ամեն կողմ, երբ հա
դարան հիները կը լոեն ամեն կողմ, երբ հա
դատ մեայ անդամներ Գերադոյն Ստեանի, ձեր
ձեռըն է ծրանսացիներու մինեւ եւ մեր երկերը ա
դատ մեայ անդամներ Գերադոյն Ստեանի, ձեր
ձեռըն է ծրանսայի ճակատարիթ»:

Փաստարանը խսսած ատեն իր աչքերն ուղ
դած էր Դիմադրական ձակատի ամեն մեկ անդաս
մին,— Մօրուսաւոր եւ վառվուն աչքերով Մորիս
Ժեղծեի, որ ձերրակալուած եւ բանտարկուած էր
Վիչիի ոստիկանունիան կողմէ, երբ կը փորձէր
փախչիլ Ֆրանսայեն, կարեւոր պայտոն մը կատա
թելու համար կոմ է հաապնունը ախարակի ու
հեղները հորունայենը, որ կանեսուն արիլին ,
Տորթ Փուչի, որ կը հետաարանուեր է հրիր ոս
դարանի մանունով իրեն յատուկ ցանցը կո
պուր, ապստամրները փախցնելու Համար եւ
կած երիտասարդ ծան ժեռվոլինուն, որ եկած եր
ուհլու համար Ասիրիկեի եւ մայր Հայրենիջին մէն։
Փաստարանը շարունակեց
— «Ենէ, Հակառակ այս բոլորին, մահուսան Փաստաբանը չարունակեց.

այս փառաբանը չայունակեց .

« ԵԹԷ, Հակառակ այս բոլորին, մաՀուան այս փառապարտեչ մառէչալը, դուջ բոլորդ հերկայ պիտի բլյաջ անոր դեպակահարուԹեան։ Ներկայ պիտի բլյաջ, աչևաբեր վր ծայրն ալ դամուիջ։ Ներկայ պիտի բլյաջ, աչևաբեր վր հայուներով։ Ներկայ պիտի բլյաջ, աչևաբեր հե բուռւմներով։ Ներկայ պիտի բլյաջ, եւ ձեր խուռվեալ Հոգիներուն մէջ պիտի անականներ, եւ դուջ, պատուիրակներ եւ ծերակուտականներ, եւ դուջ, պատուիրակներ և հերկար ակտի բլյաջ, եւ ձեր իսուվեալ Հոգիներուն մէջ պիտի տեսնէջ Թէ ինչպես կր մեռնի Ֆրանսայի հերկայ հերևայարությանը հերևարականներ հեռանայ ձեր աչջերէն։ Նանոր տեղներ հերևայ հերևայեր հեռանայ ձեր աչջերէն։ Նանոր տեղմներուն մէջ արտել հերևայեր հեռանայ ձեր անչջերեն։ Եւ անոր տեղմներուն հերևայեր հեռանային հեռանա

Դիմադրական Ճակատին ներկայացուցիչները կը լսէին, բայց կը մնային անողոք եւ վճռակամ՝ իրենց արտայայտութիւններով։

Այդ միջոցին ամրաստանհալը տժգոյն և յոդ-նած երևւոյի մր ունէր։ Իր ձեռքերը կը դողային եւ ջրաձիգ չարժումներ կ՚ընէր։ Ընդ- դատախագը բոլոր ճառերէն վերքը հե-տեւեալ հարցումները ուղղեց 27 երդուհայներուն եւ դատաւորներուն.—

եւ դատաւորներուն.—

1. Մառէչալ ՓէԹէն յանցաւո՞ր է դաւադրուԹեամբ իչկանուԹեան տիրանալ փորձած բլլալով։
2.— Յանցաւո՞ր է պետական ապահովուԹեան դէմ
դործած բլլալով։ Իւրաջանչիւր պարադային, դաաաւորները պարտաւոր էին յիչել Թէ մեղմացու ցիչ պարագաներ կր դանե՞ն։ 3. Յանցաւո՞ր է
Թչնաժիին հետ միաբանած բլլալով։

Երբ դատաւորները եւ երդուեանները առանձնացան, խորչորակցելու Համար, բոլոր երկաԹեայ
դուռները ամուր փակուհցան եւ կղպուեցան, եւ
պահակներու Թիւը հռապատկուհցաւ։ Հրաման

քանածանոն է միջազգային բոլոր բարդու -Թեանց, նաեւ Հայկական Հարցին, Հաւատարժորէն բերանց, Նաեւ Հայկական Հարցին, Հաւատարմօրչն կը չարունակէ այն Թրջանպաստ քաղաքականը - Թիւնը որ վերսկաս այս հրկրին մէջ Լոզանի անա փառունակ դաշնագրչն դրենք աննիջապես վերջր ու նոր Թափ ստացաւ 1936ին՝ պահպանողականներու օրՀնութիւններով ու անոնց հովանաւորու - Թնամբ:

(Մնացեալը յաջորդով)

ժԻՐԱԵՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ZILONIA OLINAZIAULE

Ժողովուրդը ծունկի եկած կուլայ պայացին առջևւ

Կուլայ պայարհան առջևւ

Ինչպես Հաղորդած էինք երէկ վերջին պա Հուն, Ճափոն վերջնապես անձնատուր եղաւ երեջՀարժի օր, ընդունելով յաղժականներուն բոլոր
պայմանները։ Անձնատրութեան առաջին լուրեն
մինչնւ վերջնական պատասխանը, անցաւ 90 ծամ
20 վայրկեան, իրրեւ հետեւանջ Հաղորդակցու Թանց դժուարութեան։ Միջատօն ինջն էր որ
անցելով Հաղորդեց անպայման անձնատրութել նը։ Կառավարութեան դեկոյցը կ՝ըսեր։

— «Ն. ՎեՀափառութիւնը կ՛րնդունի Փոցտա
մի յայտարարութեան դրայմաններուն որ անհրամի յայտարարութեան դայմաններուն որ անհրաձիւնը պիտի արտօն եւ պիտի երաչիաւորե
կառավարութեան հե ընդ Հ սպայակոյտին կողմէ
ստորավորութեան իւ յատարարութեւն դրանՀարժն ան Փոցտամի յայտարարութեւն որ անհրաձիւնը պիտի հաղորդէ ցամաջային, ծովադրելու Համար և ՎեՀափառութիւնը անհրաժեշտ
հրամանները պիտի հաղորդէ ցամաջային, ծովային եւ օդային դանակներուն, ուր որ ալ դանութն,
դադրիդնելու Համար ամեն դործողութիւն եւ
յանձնելու բոլոր դենջերը, ինչպես եւ դործարհու
լու դաշնակից ուժերու դերադոյն սպարապետու Թեան որոլած անօրինութիւնները»։

Անձնատրութիւնը անմիջապես և, միաժամանակ հաղորդուեցաւ Ուոլինկերը»։

Անձնատրութիւնը անմիջապես և, միաժամանակ հաղորդուեցաւ Ուոլինկերը»։

Անձնատրութիւնը, ըստւ թե կարդադրու թիւններ կ՛րլյան, կարելի եղածին չափ չուտ ստոջան անձնատրութիւնը, ըստւ թե կարդարու թիւններ կ՛րլյան, կարելի եղածին չափ չուտ ստոնակ ար ձափոնի անձնատրութիւնը։ Անդ դութիւնները։ Ցաղթակներուն դապերնին դուրո
ութ անձնատրութեան պայմաններուն ստորաարութենեն կերջը։

ԱՀԱԴԻՆ ԲԱԶՍՈՒԹԻԻՆ ՄԸ, ԾԵՐԱԴԻՐ...
Ճափոնական դործակալութիւնը կարական դուրը հաղորդելե առաջ կր նկարադրեր
ժողովուրդին լուգունի արացակալութիւնը անձնատրու
թենեն կերջը։

ԱՀԱԴԻՆ ԲԱԶՄՈՒԹԻԻՆ ՄԸ, ԾՆՐԱԴԻՐ...
Ճափոնական դործակալունիւնը անձնաարու խեան լուրը Հաղորդեյէ առաջ, կր նկարադրէր
ժողովուրդին յուղումը եւ լացը։ «ԱՀազին բաղ ձ ունիւն մր հաւաբուած է Կայու պարատը տանող
կասուրջին վրայ, արյունաներ հունկներվ։ Ափսո՛ս, իրենց ամօնին մէջ, այս մարդիկը ի՞նչպէս
կրնային վեր առնել իրենց դրուխները, եւզյուխնեթը կը խոնարհին Հետղհետք, մինչ բաղմունիւնը
կ՝ աղաղակէ. — «Ներէ՝ մեղի, կայսը, մեր ջանջերը բաւական չեղան»։ Եւ արցունաները աւելի ա

արուած էր ոչ մէկուն Թոյլ տալ որ անցնի։ Բոլոր մուտքի առմեհրը ջնջուհցան պաչտպանողական ճառերէն անմեջապես վերջը։ Կարգ մր ձերբակա-լու Թիւններ ալ կատարուհցան, իբրեւ ցուցարար կամ կասկածելի։ Երկու կիներ կը պատրաստուէին Թռուցիկներ բաժնելու, բայց անմիջապէս ձերբա-

ԾԱՌԷԾԱԼԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ԽՕԺՔԵՐԸ

կալուեցան։
ՄԱՌԷՇԱԼԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ԽՕԾՔԵՐԸ

Փաստարան Իդորնի իր ճառին մէջ մասնաւութապես չելտեց Թէ Գերժանները 2.600.000 րանուոր պահանած էին, բայց միայն մէկ ջառորդը յանձնուեցաւ, չնորհեւ մառէջային ջանգերուն։ Գլիառւոր փաստարանը խօսեցաւ երեջ անդամ, վերջինը՝ Իդորնի ճառէն ետջը։ Թերթ մր դիանլ կուտային լաւագոյն պիտի բլյար որ երիտասարդ փաս տարանին ճառէն անմիջապես վերջը տեղի ունեւտր իորհրդակցութիւնը։ Երբ ճառերը վերջացան, ժամը 9 էր արդէն։ Իրիկուան մութին մէջ Մառէջալը ոտքի իլելով, դրպանին թուղթի մը հաննց և կարդաց, ուժասպառ եւ դողովուն.

— «Այս դատավարութեան ընթացքին ես լուռւմնացի, ֆրանսացի ժողովուրդեն բացատրելէ վերջ իմ այս դիրքիս պատնառները։ Իմ մտածում մես, իմ միակ մտածումս եղաւ անոր հետ ըլլալ, Ֆրանսայի հողին վրայ, որպեսզի փորձեմ պաշտպանել զայն եւ մեդմացնել իր տառապանքները։ Ինչ որ ալ պատահի, ան պիտի չմոռնայ զիս։ Ան գիտէ որ ես զինքը պաշտպանեցի ինչպես պաշտպանել դայն եւ մեդմացնել իր տառադանքեր, իմ կեանքս եւ ազատաւթիւնս ձեր ձեռքն են։ Բայց պատիւս հայրենիքին կր յանձնեմ։ վարուեցեք ինծ ծի հետ ինչպես ու կը թելադրէ ձեր խիղնը։ Իմ խիղնս հանդարտ է, որովհետեւ, արդեն երկար կեանքի մը ընթացքին եւ իմ տարիքով մահուսն դուռը հասած ըլլալով, ես կր յայստարարիմ թե ու լոչ փառասիր»։

Երանսայի»։

Երդուհայները եւ դատաւորները մահավճիռը

Երդուհայները եւ դատաւորները մահավճիռը

արձակելէ վերջ, կը յանձնարարեն չդործադրել

«Մառէչայը մահավճիռը լսեց հանդարա

օրէն։ Երբ երդուհայները կը խորհրդակցէին, կէս

դիչերին ամբաստանեայը ներկայ եղաւ պատարա

դի մը, դանաի մատուռին մէջ։ Կը հայտուի։

1943 Bnijhu 2

1943 & ույիս 2ի առառւան ժամը 5ին Վիչիի պահակները, աջակցութեամբ տեղական ռառիկանութեան, ահուսարսափի մասնակին Վայանսի մարդութեան, ահուսարսափի մասնակին Վայանսի մր վրայ հատա Հայերու տուները, եւ հաղիւ հինգ վրայ հրանական ժամանակ չնորհերով, մեզ առաջ հորդեցին պահականոց։ Գործողութիւնը վերջա ցույին լոյսը չբացուած։ Մօտաւորապես 70 Հայորդիներ ձերբակալուեցանը, դրեթ է անկողիններու միկը կրցաւ փախչի կամ պահուիլ է Ստրութիւնա աչ չդրին,— ժողվեցին Գաչնակցա հիանը, համայնավարը, ռամ կավարն ու հնչակեանը։ Ձերբակալելէ կես ժամ վերջ, հասարակ ոճ բադրութներու պես սկան վարուել մեզի հետ։ Ժամը 10ին, նահանդապետարանեն եկան ըահրակարի սպաներով, եւ հրակատուած դերման եւ խապարի սպաներով, եւ հրամային մին հիան ըահրակային մին ին որ ունեինը իրրեւ թուղթ առրն, մանաւորարարը ինընութեան թուղթերը, հացիստնարը։

տոմսերը։

տոմսերը։

Այս դործողունեան ըննացքին տեղի ունեցաւ անուանական թժ չկական քննունիւն մին այ։ Երբ դուրս ելանք, րացարձակապես արդիլեցին մեզի որ եւ է յարաբերունիւն մեր սեր սիրելիներուն ձետ։ Լաց, աղաչանք. ձայները մինչեւ երկինք կը բարձրանային։ Ոստիկանական շղծան երժալով կր լայննար։ Վերջապես ծանր 4ին պաշտոնեայ մը F. E.ի (Ֆոուսական էթռանժէ) պետը, պայուսակ մը հեւին տակ, եկաւ կեցաւ պարտեղին դրան առջեւ։ Սկըսան անուանացանկը կարդալ։ Մենք չնչասպառ կր սպասերնը իկքին։ Նոյն վայրկեանին ինքնաչարժ մը եկաւ, յիսունի չափ սպառաղեն ոստիկաններ վար իջան, կարգով չարունցան մեր դիմացը։ Ա

ցանկը լրացաւ 50 անձնրու անջատումով։ Ասոնը հիւանը էին կամ երաչխաւորհալներ եւ դրկուհ -ցան իրենց տունը։ Բ․ ցանկը, 28 հոդի, տեղաւո-րեցին օթօքարը եւ մեզ ջշեցին դէպի Լիոն, Ֆօո Շափօլիի բերդը, ուր բանտարկուհցանջ մեծ նկու-ղի մը մէջ։

Ամրաստանութի՞ւնը.— «Ձախակողմեան վը-տանգաւոր եւ ոչ - բաղմալի տարրեր։ Կը յանձնա-րարուի պահել արգելաբաններու մէջ մինչև պատերազմին վերջը»։ Յետադային, այս տեղեկու -Թիւնը մեզի յայտնեց եզիպտացի բարի Թարգման մը։ Ֆոռ Շափոլի մէջ 8—10 օր վար դնելէ վերջ, որ։ Ֆոո Եսախոլի մէջ 0—10 օր վար դնելէ վերջ, առաու մը փոխադրհեյին ՊոօԹոյի կայարանը, ուր Հազարէ աւելի Հանրապետական Սպանիաչիներու հետ մեղ Համ բայ Հանեցին անձանօԹ ուղղու - Թեամո։ Վերջապէս 53 ժամ տաժանջէ մը վերջ Հասանջ ՊոէսԹ, ուր մեղի ընկերացող ոստիկան դինուորները առաջնորդեցին ԹօրԹ - Պառա կոչ - ուած անտու

Այստեղ Հայերուս Թիւր 70ի մօտ էր,— Ռո-մանեն, Լիոնեն, Սեն Շանոնեն, Սենթ Էթիենեն, Ավինհոնեն հւնւ : Եւ Հաստատուհցաւ տատապան-ջի եղրայրակցութիւնը, առանց խարութեան : Ե րեջ-չորո չարախէն եկանջ այն համողման Թէմիակ փրկութիւնը փախչիլն է։ Ո՛ւրկէ ուր աչխատանոցին մէջ դասնը փարիզցի Ֆրանսացի մը չամուսնա-ցած հայուհիի մր հետ ,որ հազիւ ջանի մը բառհա-յերէն դիտէր։Տիկ .ը,հազիւ 20 տարեկ , ,իրբնակարանը դրաւ մեր արամադրութեանը տակ։ Անհրա-ժեչա էր մէկ դիչեր պահուիլ, եւ այսպէս հրկու ամսուան ընթացջին հայ աջսորականներէն մարդ չէր ժնացած։ Անչուչտ փախչելէ վերջն ալ, մինչեւ երկրին աղատադրուիլը մնացինք փախստական եւ ջաղաջացիական բոլոր իրաւունջներէն՝ գրկուած։

APTUL ARLUNGENT

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐՆԵՐԸ ՎԵՐԱԴԱՐՋԱՆ Փարիը վերադարձան Էջմիածնի պատզամա -ւորները, որոնջ Կաթող. ընտրութենչն վերջը Մոսկուա կը դանուէին։

ՀԱՄԵՍՏ ԳԻՒՂ ՄՐ
ՄԱՐՍԷՑԼ — Վալպարել, Մարսեյլի արուարձաններեն, կը դանուի Սէն Լուէն երկու ջիլմ . Հեռու: Այս շրջանը կը բաղկանայ Լա Փօմ , Վալպարել, Սէն Մարսել, եւ Լա Պարաս Թաաղամասերեն,
ուր կը րնակին բաւական Թիւով Հայեր, մօտաւոընապես 100 ընտանիչ։ Շատեր կ՚աշխատին «Քօտեր» եւ կարգ մը ուրիչ դործարաններու «էջ,
կան նաեւ արհետտաւորինը եւ առեւարականներ ։
Ընդհանրապես ունին բարեկեցիկ կեանջ մը։
Ֆրանսայի աղատագրու Թետն նախօրհատկին,
դեպջերու հետեւանջով հոս ալ ունեցանը ջանի մր
դունիչ։

արանութը ապատալըու այ ունեցանը ջանի մր դեպքերու Հետեւանքով Հոս այ ունեցանք ջանի մր դուհը։

Հ. Ա. Ճակատի Շբջ. վարչութեան նայատելի ձերնութեամը 1944 Հոկտեմբեր 15քն Վայպարելի ձէջ այ կազմուեցաւ ժամնահիւղ մը, նաեւ Հ. կ. Խաչի եւ Հ. Հ. Երիտ Միութեան մասնահիւդերը։ Մեր հատաքրքիները, որոնք մինչեւ Հիմա դուհերի ընտւ չէին հետաքրքրուած Հանրային դործերով՝ ներկայիս առանց կուսակցական ու դուսնանքի իսորութեան սիրով փարած են աչիատանքի։ Կ. Խաչի եւ Հ. Հ. Ե. Մ. մասնահի դերը կատարեցին կարդ մը ձեռնարկներ, բոլորն այ յանող։ Ցուլիս ձին Հ. Ա. Ճ.ի մասնահիւղը սարքած էր դաչտահանգև մը, ուր եղան Հայրենաչուն երդեր եւ արտասանութիւններ։ Խորհրդային բանակ հայ դինուորներէ րաղկայած 12 Հոդինոց նուտարաներով։ Ներկայ էին նաեւ «Քօտէր»ի դործաւորական կազմին (C. G. T.) ներկայացուցիչ և ները։ Հանդեսը արդիւնաւոր եղաւ նիւթապես թէ բարդյակս։— Աստիկ

ռատ կը հոսին․․․ Հարիւր երեսուն միլիոննոց ժո-զովուրդ մը ի՞նչպէս պիտի պատասիանէ կայսեր։ Ն․ Վեհափառութեան հպատակները արտասուա Թոր աչջերով կը փղձկին իր անսահման հոգածու-

1853) บนุรุบนุรุปหลุ

1057 0640 666114,
Ընդունելով յաղթականներուն պայմանները,
ճափոնական կայսրութիւնը կր վերածուի փոջբ
ազդի մը, այն սահմաններով զոր ունէը 1853ին։
Փոցաամի վերջնագրին արամադրութեամբ, նա փոն պիաի պարպէ հետեւհալ երկիրներն ու հա -

1. Մանչուրիա, որ ունի 40 միլիոն բնակիչ ևւ 1.302.000 քառ . քիլ . տարածութիւն ևւ Չինաստանի աժենկն հարուստ նահանդներեն մեկն է։ 2. Գորեա, որ ունի 23 միլիոն բնակիչ և Հ20.000 քու թիլուներ տարածութիւն ։ 3. Գուանթունեի թե որակղզին, 3729 քառ. քիլ. տարածութիւն և 1.700.000 քնակիչ։ Այս շրջանը կը պարունակե մանաւորապես Փորթ Արթեւրի նաւահանդիարը դոր Հափոն Ռուսերեն դրաւեց 1905ին։ 4. Գարափութ, որ կը կազմէ Սախալին կղզիին կեսը, ուրուն ձուկերը կ՝ապահովեին Հափոնի պարհնաւորապես պատերադմի ասեն և որ ունի 34.680 քառ. քիլուներ ապահրագի և 5. Ֆորանդա կղզին, 35.940 քառ. քիլուներ և և 5.200.000 բնակիչ, դոր Հափոն Չինաստանեն դրաւած էր 1895ի պատերադմեն վերջը։ Եւ ուրիչ բաղմակեւ կղղեխումերի է Այս Հինաստանեն դրաւած էր 1895ի պատերադմեն վերջը։ Եւ ուրիչ բաղմակեւ կղղեխումերի ը և հերջի հայեսին այի արա կողութերի հունիները դոր դրաւեց այր րաղմանին կղղեխումրեր։ Ասկէ դատ, Ճափոն պիտի պարպէ այն բոլոր երկիրները դոր դրաւեց այս
պատերադի ընթացրին, - Մայէդիա, Դիրմանուին,
Հարանատվան Հնդկաստան, Պորնեօ, Հնդկաչին,
Թայյանա (Սիամ) եւ Չինաստան ուր դրաւած Հոդերուն ընտկչութիւնը հարիւր միլիոնը կանցնի ։
Այսուհետեւ Ճափոնական կայսրութիւնը պիտի ունենայ 385.278 ըստ. - ըիլ. տարածութիւն եւ 1760
ըիլ. երկայնութիւն։ Մէկ խոսըով կատարեայ
փուղում ։ Աւարին մեծ մասը պիտի ժառանդեն
Ռուսիա եւ Մ. Նահանդները։

— Պատեպանի դարասնան արներ աննես «

րուսիա և։ Մ - Նա-առարարը ան առքիւ աննկա բաղրնլի ցոյցեր տեղի ունեցան Փարիզի, Մար բաղրնլի ցոյցեր տեղի ունեցան Փարիզի, Մար սեյլի, Անդլիոյ եւ Աժերիկայի ժեջ։ Նիւ Շորջի
ժեջ 100.000 Հոդի փողոց Թափած , իրախճանջներ
կը կատարեին , իրար կը հաժրուրեին , կը պա րէին , կը իռելին , կ երդեին ։ Եւ դեռ պաշտոնական
իրահնանջները չեն սկում ....

UNIVERSAL PROPERTY OF THE PROP

RULD IFF SATAL

պիտի Հրատարակուկին, բայց ըսան օրէ ի վիր լոյս կը տեսնեն երկու ժեծադիր էջերով, ինչ որ կը վնասէ, կ՚ըսեն, Թուղթի մԹերջին։ ՍԻՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ (Լոնտոն) Օգոս-

ՍԻՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ (Լոնտոն) Օգոստոս 13ին խիստ բանաձեւ մը ջուէարկեց որ կր բողոք 1939ին հրատարակուած անդլիական ձերժակ ծետրակին դգմ։ Բանաձևւը կ՛րսէ Թէ հարիւր հաղարաւոր Հրհանևը որ կորսուեցան Եւրոպայի մէջ, փրկուած պիտի ըլլային, ե՛՛քէ Անդլիա այս հրատարակուն իւնը կատարած չրլլար, արդիլելով ներդային դգալի Պաղեստին։ Տեղեկադրին հատաատանայն, միայն 60.000 հողի կրցած են Պաղեստին ապատանիլ պատերապմի բննայցին, իսկ վեց միլիոն այրեր, կիներ եւ մանուկներ մահացած են։ Համադումարը կը պահանչէ անսիջապես լուծել ներդայնի իննարերը։ ՌՈՒՍԵՐԷՆԸ պարտաւորիչ հռչակուեցաւ Ձերասորարի ու մէջ, ինչպէս եղած էր Վիէննայի

ՌՈՒՍԵՐԷՆԸ պարտաւորիչ Հռչակուեցաւ Չե-խոսլովաջիոյ մէջ, ինչպէս եղած էր ՝ Վիէննայի

ԳԵՐԼԻՆԻ ամերիկեան Թղթակիցները կր դրեն ԵԼ գինուույները երեք միլիոն առլար չահած են միայն յուլիս ամում, առեւտուր ընելով, կարմիր բանակի գինուորներուն հետ։ Ռուսերը 100 տոլարի կր գնեն 15 տոլար արժող ժամացոյց մը, եւ ուրիլ իրեր նոյն համեմատութեամբ։ Ամերիկացի գինուորները իրաւունք ունին ծախելու իրենց սեփական իրերը, բայց չատեր ուրիչ բաներ ալ կը ծախեն, երբեմն ալ աժան ժամացոյցներ կր դեն Ձուիցերիայչն։ Ռուս գինուորները չատ կը սիրեն Ձուիցերիայչն։ Ռուս գինուորները չատ կր սիրեն Ձուիցերիայչն։ Ռուս գինուորները չատ կր սիրեն Ձուիցերիայչն։ Ռուս գինուորները չատ կր սիրեն Ձուիցերնա դումենին որ հիմա 4—500 տոլարէն աւևլի չեն վճարներ ժամացոյցներ։

ժամացոյցի մը։ ԻԲՐԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾ դատուելու

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13 Le Gérant : H. AGONEYAN

ՏԽՐՈՒՆԻ

Երկու կսկծալի դոյժեր եւս.—

ՐՆԿԵՐ ՏՈՐԹԵ. Մ. ԳԱՐԱ.— Անցեալ Փետր.

10ին Նիւ Եորջի ժէջ ժեռած է ընկեր Մկրտիչ Գա.

դակեօգեան (Մ. Գարա)։ Ողրացեալը աւարտած էր Հայտար Փաչայի թժ չկական Համալսարանը։ Անդաժ էր Հ. Ց. Դ. Ուս. Միունեան։ Գործ օն դեր կատարած է ինդնապաչապանունեան աշխատանը ենրու ժէջ, Պաջանեան պատերազմին (1911—12)։ Ծնած էր Օվաճոց (Նիկոժիդիա), րանաստեղծ Ա. Հարոնի ծննդավայրը։ Մեծ պատերազմին ողջ ժնացած էր իրըեւ բժիչկ ծառայելով բանակին ժէջ։ Երբ ջէժալակաները Պոլիս ժտան, ընկեր Մկրտիչ եւս դնաց Աժերիկա եւ. Հաստատունցաւ Նիւ Եորջ, իր կնոу եւ պաւակնկուն հետ։ Յաջող ըննունին մը անցընելով, դարձաւ մասնադէտ ժը աչջի հիւանդունեանը։ Միեւնոյն ատեն կը չարունակեր իր հանրային դործունէունիւնը։ Ան դամ էր Հ. Ց. Դ. Նիւ Եորջի կոմիաչներէն ժէ հանւ Երկար ատեն ևրային դործունէունիւնը։ Ան դամ էր Հ. Ց. Դ. Նիւ Եորջի կոմիաչներէն ժէ հան։ Երկար ատեն ևրաց է անդամ երեսաի. Ժո դուկ եւ աղդ. կեզր. վարչունեան։ Իր անդրանին որդին յավողունեանան և անդամ երեսաի. Ժո գավարանը, երբ ողջ էր դժբախտ Մկրտիչը։ ՑԱՈՐ ՍԻՄՈՆԻ.— Մայիս 10ին Գէյրունի Ազդ. բուժարանին ժէջ ժեռած է ընկեր Ցակոր կորջ հետմորունեն ժը։ Ողրացնալ ընկերը հումերուն աշխատանին են չի հետում էրնկեր Ցակոր կորջ հետումարունենն այր արանական եր հարաքայի կէ։ Տարագրունեան տարիներուն ալ օգասակար եղած է որբերուն և Հալածականներու, տառապեւով անոնց հետ։ Իր Թազման առնիւ դամ բանանան են ընկեր Գ. Իփէկեան եւ Եղ-Տարօնեան։

ՎՏԱՆԳԱԻՈՐ ԾՈՎԵՋԵՐՔՆԵՐԸ բազմու Թեամբ լեցուած բլլալով, ձեռնհաս իշիանութիւ նը նորէն կը լիշեցնէ ԵԷ հազարուոր ականներ չես
մաջրուած, ամէն օր արվածներ կը պատահին բազմաքիւ զոհերով։ Անոնա որ չեն հնազանդիր, բռնի
ալիտի հեռացուին։

ՄՈՍԿՈՒՍՅԷՆ կը հեռադրեն ԵԷ դօր Այգընհառըր, որ Սթալինի այցելած էր, համոզուած է
ԵԷ Խ. Միութիւնը կը փափաքի բարեկամական
կարաբերութիւններ մշակել Մ. Նահանդներուն
հետ։ Ձօրավարր էէ ուղած լայտնել Սթալինի հետ
ունեցած խօսակցութեանց մանրամասնութիւննե բը, րայց չատ դոհ կ'երեւայ։

Հ. 6. Դ. ԼԻՈՆԻ Վարանդեան կոմիտէն ընդհ անդաժական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերնե-ըը 17 Օդոստոս, ուրթան իրիկուն ժամը 8ին, սո-վորական հաւաջատեղին։

ፀሀብሀՋ Կር ՆበՒԻՐԵՆ

Սարսէլէն Պ․ Միհրան Տապաղեան մէկ վեցամ-սհայ «Ցառաջ» կը նուիրէ իր եղբօրը՝ Լեւոնի։

AIX LES BAINS Ut2

Zazi. giunin suzin niniini. Sudun uzukibyi.e «Restaurant Téléphérique Plaisir au Mont Revard» ուր պիտի գտնեք Արեւելեան եւ հւրոպական էա -

HARATCH Fonds en 1926 R.C.S. 376.289

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17 . Rue Damesme — PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԴԻՆ — Տար. 750, 6աժս. 400, 3աժս. 200 ֆրանք։

Vendredi 17 Août 1945

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Dinnum 17 Ognumnu

ከኮሮ ሥህዝዌር

Գին՝ 3 Ֆր.

E ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԱԼ «ՓՈՔՐ ԱԶԳ»

ԺԷ. SUPh - 17° Année № 4481-Նոր շրջան թ-իւ 110

Լրացնենը Լողոնի Թերթին ՀԼջեաթները, ու ըրնեք չատ ալ տարրերութիւն չունին Թուրջ մա տուլին ամենօրեայ ցնդարանութիւններին մամուլը մա հուլին ամենօրեայ ցնդարանութիւններին մամուլը կր յիչէջ անչույս — հորհրդային մամուլը բականութիւնը, միչտ անոր երեսին կը նետէ առակորական բառ մը, «ֆաչական»։

Կը Թուի Թէ այս բացատրութիւնը վիրաւորած է մեր երբեննի «վաթանասուչներուն դիւրադգա հութիւնը։ Եւ «Կապեթ տը Լողան»ի աշխատակիցը կր Հարդն և սրտառու է միանաուհամը — « Թուրքերը լաւ կոսեցան 1920ին, րոլոր յաղթական պետութեանց դեմ եւ յաղթեցին։ Այս բանը որ եւ է կերպով կը նմանի գաշական յամառութեան»։

Եւ անմիջապես կր պատասխանել առան

եւ անոքիչապես կը պատասխանե, առանց ու-թիլին խոսը տալու,— «Աժենեւի՛ն»: Ընդեակա -ռակն, Թուրջիան «իրաւունը ունի պահանջելու որ յարդեն իր սեփական հողը»; Ինջն է որ կը արա-ժարանէ.—

խահած Առանցջին որ չատ րաներ կը խոստանար.

— 4. Անտեսած է անոնջ որ այժժ կ՝ ուղեն իրեն տալ Հայէպը։

— « Արդ, հակառակ իրենց անկարեւորու - թեան, երբեք բնական չէ որ Թուրքիա ձգէ կարսը եւ Արտահանը, ինչպես կ՝ըսէր այս թիթթը խմբագրականով մբ։ Այս միջտ թրքական նահանգները գրաւուեցան հայ ապստամբներուն կողմէ Օսմ. կայսրութեան փուզման ատեն. Լենին զանոնք Մ- Քէմալի վերադարձուց 1921ին։ Այս վերադարձույ մբ բռնի չեղաւ , այլ տեղի ունեցաւ նիչդ այն պահուն երբ խորհրդային հանրապետութիւնը կատարհալ բարգաւանման մէջ էր, մինչ Թուրքիան կը գտնուէր այն կացութեան մէջ ինչ որ Ֆրանսան 1940ին։ Քէմալական ապստամբները հարկադրուած էին կոուիլ Յոյներուն դէմ Անգարայի մէջ, իրենց Սուլթանին դէմ, Ֆրանսացիներուն դէմ Մուրիոյ մէջ եւն եւն ։ Ապացուցանելու համար թէ րոլորովին ինքնարերաբար տեղի ունեցաւ այս բանը, վեր թաւէ յեջել որ Լենին երկու նահանգները վերադարնելել կիրչ, զէնք, դրամ եւ դիտուր դրկեց ջէմալականներուն է որ Թուրջիա վերադարաեր աջակարութեան չնորչեւ է որ Թուրջիա վերադարաեր աջակարութեան չնորչեւ է որ Թուրջիա վերադարաեր անվախութեւնը, խորհրդային ապահովութեան լութեւնը չնուհեն կը կրծէ յօղուածագրին ժետը, «Պետի ընդուհեն և հրատեսն առաահետերը, «Պետի ընդուհեն և հրատեսն առաահետերը» - «Պետի ընդուհեն և հրատեսն առաահետերը - «Պետի ընդուհեն և հրատեսն առաահե

ասագոյն հրայխիքը»։

«Բայց, կասկած մը կը կրծէ, յօղուածագրին միտքը — «Պիտի ընդունի՞ն թրջական տեսակէտր»։ Եւ անձկութեամը կը լիչէ անդլիացի դիւանաղջտի մը խօսքը, երբ դլուխ գլխի «պատուա փան» տուրճ մը կր իսքերն կոնտոնի մէջ.

— « Փոքր ազգերը կորսնցուցին խաղը անոնք այլեւս իրառունքներ չունին, այլ միայն պարտա փանութիւններ»։

Ուրեմն, ամենակալ, ամենակուլ Թուրջիան այ, որ ունի 750.000 ջառ . ջիլոմենիր ապոտանաւոր աթոռ մր չնորչուհցաւ Միայնալ Ազգերու կապմակերպութեան մէջ, իր կարդին կը ապահարարութեան և պաշտպանութեան, իրբեւ փորջր ազգ։ Ինչպէս մենջ որ ոչ ջար մը ունինջ մեր դըրխուն տակ, ոչ ալ աթոռ՝ ո ու է միջապային ժողովի մէջ... 7 md f d t 2 ...

րացուին եր արական հարասին անձար չէ Անդարան։ ԵԹէ իր դասական բարեկամները երես դարձնեն կամ ուղեն Պիդասարել Պայաստական բարեկանները երես դարձնեն կամ ուղեն Պիդասարել Գուրգերին հինդցներ չեն պակսիր։ Պայաստական թերթին ժինդաւ — « Բայց, եթէ կ՝ուզեն մէկդի դնել միջացային եղանակը՝ բոլոր խնդիրներու կարգադրութեան համար, այն ատեն Թուրքիա կը նախընտրէ Ե. Միութեան հետ բանակցի գլուխ գլխի ոչ միայն մարսին ու մերաններու մասին։ Այն ատեն ինքը չէ որ մէկդի դրուած պիտի ըլլայ, այլ այն պետութիւնները որ աջակցութիւն կը պարտին իրեն, համաձայն զինակցութիւն կը պետրի մը»։

Ինչպէս կը տեսնեջ, նորութիւններ անտուափելի են Երջական ձակատին վրայ։ Ծայջեր կան որ դեռ նոր պիտի բացուին։ Հետգետե պիտի բացուին։

LUVUILER LALSALEL

ՆՈՐԷՆ «ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ»...

(Բ. եւ վերջին մաս)

Անժիստնլի փաստ է որ երբ վէծ կր ծագի Ռուսաստանի եւ Թուրջիոյ միջեւ, Մեծն Բրիտանիա ընպետնրապես կանգնած է նախորդ պատերազմին «ազնուտկան ճշնասիին կողջին»։ Այդպես էր անցեալին մէջ, այդպես է նաեւ այսօր։ Թրջասի - բուժիւնի իրրեւ ջաղաջական ուղեղիծ ընականարար չունի եին օրերու երապոյին ու արժէջը, բայց կը Թուի Թէ ան տակաւին ապրու գենջ մըն է կարգ մը շրջանակներու ձեռջը՝ չափաւորելու համար N · ՄիուԹեան ախորժակը այն սահմաններուն վրայ ուր «հրաշելը իմ» արիտանական ու Թրջական ըն է հերը ան հարարում աները միշտ ներդաշնակ են։

կան չահերը միշտ ներգայնակ են։

Թուրջիա հինդ տարի անպրարութնեն ընելէ ժանուն, երբ արդեն Գերժանիոյ Հախջակոիչ պարտութեւն, երբ արդեն Գերժանիոյ Հախջակոիչ պարտութեւնը, երբ արդեն Գերժանիոյ Հախջակոիչ պարտութեւնը դրեն կատարուած հրողութեւն մըն եր Միծակայարժ պաւելու մը այս ալաթուրքա ելոյթը գոր Անդլիոյ նախորդ վարչապետը բեժադրեն էր։ Միծակայարի անարդ մը հրադեններ։ Ուրիչ ճար չկար, Թուրջիոյ «երհոր ճերմակ հանելու» հանար չկար, Թուրջիոյ «երհոր ճերմակ հանելու» հանար չկար, Թուրջիոյ «երհոր ճերմակ հանելու» համար հաչուեյարդարի պահուն։ Արդարեւ Թուրջիա — առանց կաթեր մի արհոր հերմակու արդանակից պետութերն է այսօր բառնն ընթացերու — դաչնակից պետութերն է այսօր բառնն ընթացերուն հերման եւ օժանդակութեան։ Վայր, հաչաութեան կորհարավորվին մէջ Անդաբա պետի ունենայ իրեն յատկացուած ախոռ մը — կամ «ոռջի կենակրը ադրերուն հետ միասին արտար ջաղաջական կիրն ադդերուն հետ միասին արտիս տնօրինէ աչ - խորհի ճակատապիրը …

Արդ, Թուրջիան այս ձեւով չոյելու եւ փայ-

ևրը արդերուն հետ քիասին պիտի տնօրին այ
ևրը հակատագիրը ...

Արը հարարարանական ձեւով չոյելու եւ փայ
փայելու քաղաականուժիւնը ուրիչ բան չէ են

հաս , բացի ինամի է մեզի։ Այլապես , ինչո՞ւ

այս բացասական վերաբերումը Մոսկուայի ար
հաս , դրացիդ իմամի է մեզի։ Այլապես , ինչո՞ւ

այս բացասական վերաբերումը Մոսկուայի ար
համ արդարարուժիւն հանդէպ։ Ինչո՞ւ այս իրա «

հան մաններում սորադրուժեան հարդին առնիւ եւ

հնչո՞ւ «իջոնոմիսն»ներու կամ ուրիչ Թերներու

այս իմաստակ ու չարաժիս խորհրդածուժիւնն
թը ։ Են իրա է որ կարս - Արտահանի շրջանը

«երկրողական նշանակուժիւն» ունի — Թայվզն

այս իմաստով ի՝ արտայայտուի խմբագրականի

մը մէջ — ուրեմն տրամարանօրէն չատ դեւրին

պիտի ըլլայ Լոնտոնի համար՝ խօսք հասկաներ

Թուրքիուն։ Ամէնչն խոնարհ ժահկանացուն այ

դետե որ Խ Միուժնան բարեկանուժիւնը արեւ
մետան ներոպայի Մեծերուն հետ՝ չատ աւհլի

Խանկադին է մարդկուժեան բարիչին համար,

փուհ որ Խ Միուժնան բարինին Համար,

ծանկադին է մարդկուժեան դարիչին համար,

աւել իր ժողջերը։ Կուդայ օրը երբ ան ուղէ չու
գէ կը վերադարձնէ Ուիսընհան Հայաստանը Երե

ւանի մեր հարարարաններ և չարախանանինին այն

«և կր ար

հարարարարարան հայարանան հարիչին և հրճար

գաւհլ իր մեր

հարարարարան հայարարանան հարիչին

հարար

հարարարարան հարարարան

հարարարան հետ՝ չատ աւելի

հարար

հարարարարարան

հարարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարանան

հարարարան

հարարարան

հարարարանան

հարարարան

հարարարանան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարանան

հարարարան

հարարան

հարարարանան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարարան

հարարան

հարարարան

հարարարան

հարարանան

հարարանան

հարարարան

հարարան

հարարան

հարարարան

հարարարարարան

հարարան

հարանանան

հարանան

հարարարան

հարարանան

հարարան

հարարան

հարարան

հարարան

հարարանան

հարարան

հարարան

հարարան

հարարան

հարանան

հարարան

հարարան

հարարան

հարանան

հարանան

հարարան

հարարան

հարան

հարանան

հարանան

հարարան

հարարանան

հարարան

հարարանան

հարարանան

հարարանան

հարարան

ւանի ձեր Հարապատներուն։

Ինչ կը վերաբերի անգլ. շաբախախերժին այն ակնարկին իկ Հայ ժողովուրդը իրեն պարայան կը նկատէ ին. Միուժիւնը, այս պարագան պէտը է անչուլա գարժանք պատճառէ մեր անդլիացի օգնուժիան ձեռը կարկառել մեղի, մեր աժէնեն դժբախտ օրերուն, բայց իրենց դասական չահե - ըը, մեր Հայրենիւին բոլորաիչը, Հաւանարար Թոչչ չաուին որ դլուն Համեին իրենց յանձնառուժիւնները, Պերլինեն մինչեւ Լոգան։

Այսօր մեր դառն յուսախարուժիւններն եւ օրուան քաղաքական պայժանները կրենարն եւ օրուան քաղաքական արաժանանութիւններն եւ օրուան քաղանարութիւններն հուրդուժիւն մինչեւ Արգան։

այսօր ակ հայ ժողովուրդը առանց հատուածական ու դաւանանքի խտրութեան, կանգնած է խ. Միութեան կողքին, անոր տրամադրելով իր բարոյա -

ու դաւանանքի խարութեան, կանգնած է խ. Միութեան կողքին, անոր տրամադրելով իր բարոյա - կան եւ նիւթական համեստ ուժերը։ Այս քիմնա կան ուղղուժեան զուգընթաց, կայ նաեւ մեր դրական ու անվենելի բարեկամութիւնը Անդլիոյ, Ֆրանոայի եւ Միացեալ նահանդներուն Հանդքեց։ Արտասահմանի Հայ դանդուածին Խ. Միութեան հետ ըլլալը չի նչանակեր թէ ան իր գոյզգոյն կազմակերպութիւններով առանց վերապահու « թեան կ՝ընդունի համայնավարական վարդապե տութիւնը՝ ըաղաջական, անտեսական ու ընկե բային Հարդերու մէջ։ Վարչաձեւը Հրատապ խընտ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

UMULEN UNDSUFER LANCERE ՀԱՑԱՍՏԱՆԷՆ

(*ՔԱՂՈՒԱԾ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ*Ł ՄՀ)

Մանդավառ տրամալրութեամբ կը պատմբ պատգամաւորը իր ոգեւորիչ տպաւորութեւները, կաթողկիսական ընտրութեան, ներդաղթե, ճարտեստական կեանչքի մասին։
Ջեռնչաս, պատրատուած եւ անկախ կղերականներչ մէկն է նորընտիր կաթողիկոսը, Գերոգ արջ. Ջէօբէջնեան, շրջապատուած Հայրենասեր կղերականներչ եւ ժողովուրդչն։ Արտասահման հեյ մէկն է տարատուխն բերմօրչն Հայրենասիր սեր կղերականներ և հորիայան չերմօրչն Հայրենասիրական արտայայառեժիւններ կ՛ընչ Հայ ժողովուրըը որջան Հայաստանի մէչ։
Նորընտիր կաթողիկոսը ևրբ տակաւին տեղապահ էր, Սիայինի ներկայանալով ժողովուրդին բաղձանջները յայտնած է դրաւոր։ Մառէչալը աննիկապես մակադրելով, յանձնած է ձեռնչաս իշխանութեանց, դործադրունլու Համար։ Առաջին առթիւ որ կարելի ըլլայ ներգաղթերազմակիրպել, նախ Ցունատանեն եւ Սուրիա դրուին Հայաստան։

դրուին Հայաստան։

Կառավարութիւնը կը խորհի Հայաստան փուխադրել ոչ միայն Արտասահմանի, այլեւ և։ Միութեան եւ Կովկասի մէջ եղած հայկական ցիրուցան համրանանինը։
Հայաստանի ժողովուրդը համոզուած է որ Կարսը եւ Արտահանը անպայման պիտի միացուին Հայաստանի։ Լուրը հրատարակուած է։Երր Սթաւին ուզե եւ որոշէ, անպայման կը գործադրէ իր որոշումը։ Հայաստանի մէջ կը սպասեն որ արտասահմանի մէջ ար հետապնդուի Հայկական Դատը։
Հայաստան մհալով հանդերձ երկրադործա կան երկիր մը, մեծ Թափ կուտայ ճարտարար ուեստի։ Ձեռնարկներ կառարուած են որպէսզի Գերմանիայեն Ռուսաստան արդեն մեծ չափով ստացած են։

Կրժական - մտաւորական - դեղարուեստական

հայաստաները, որ բանարունուտական և հետ հասաներությանը կարությանը արդարանը հայաստանը իրանարան և հայաստան։ Երբաստարությանը հայաստան և հարաստան և հարաստան և հարաստան և հարաստան և հայաստան և հարաստան և հայաստան և

խաղեր։ Ամէն զիչնր ժողովուրդը խուռներամ կը լեցնէ սրաՀները։ Երեւան չատ ներկայանալի մատենադարան մր ունի։ Նոր զիրջ մր հրատարակուած ատեն իսկոյն կը սպառի։ Թուդքի պակասէն դժբախապարար ջիչ ջանակութեամբ կը հրատարակուին գիրջերը։ Մտաւորական դասը առանձնաչնորհեալ է Հա-յաստանի մէջ։ Անոնջ նէ լաւ կը վարձատրուին եւ նէ ժողովուրդէն աւհլի չափով պարէն կը ստա -նան։

նան :

— « Փարիդի պատգամաւորները եւ Ազգ · Միու
Թեան ներկայացուցիչները մէկ ամիս մնացած են
Երեւան , այցելելով նոր աւանները եւ Սեւան ։
Բայց չեն կրցած Լէնինական երԹալ ։ Մէկ ամիս
ալ մնացած են Մոսկուա , հաղորդակցուժեանց
դժուարուժնան պատճառով ։ Մոսկուայի մէջ ներկայ հղած են 18.000 հոգինոց երիտասարդական
փառաւոր Թափորի մը , որուն կը մասնակցեին
պատուիրակուժիւններ Խ . Միուժեան բոլոր հանբապետուժիւններեն եւ շրջաններեն ։ Հայաստա
նեն տողացրին մասնակցած են 300 երիտասարդ
ներ , տույգ եւ կարդապահ ։

յատորաց թին մասնակցած են 300 երիտասարդ ներ, տույգ եւ կարդատակ,

Հայաստանի մէն ալ պարենաւորումը կրկատարուի պարենառոմոհրով, ինչպէս ամէն

և հարգորային իշխանութիւնը, ենժիածնի մէն ալ՝
կորհրդային իշխանութիւնը, ենժիածնի մէն ալ՝
հորհրդային իշխանութիւնը, ենժիածնի մէն ալ՝
հորհրդային իշխանութիւնը, երժիածնի ուն որանձնած
հորհրդային իշխանութիւնը։

ԱՄԲ — Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ՝

յաջորդով ։

դիր չէ ժեղի Համար։ Մեր ընտանեկան վէձերը Մոսկուայի կաժ Երեւանի հետ, չեն ժխտեր ժեր դպացուժներուն անկեղծութիւնը, ընդՀակառակն, կը Հաստատեն որ մեր րարեկաժութիւնը Հարա-պատ է ու տեւական։ Գիտի ուղէինը որ ուրիչները ծուռ աչչով չդիտէին այս երեւոյթը։

ՖԵՍԱՐԸ

× Պատերապմի դադարման առթիւ, 25 մի լիոն տեղահան Ձինացիներ պիտի վերադարձուին
իրենց երկիրը։ Հաշիւ հղած է Թէ տասը տարի
կրնայ տեւել այս գործողութիւնը։

× Խրախձանջները կը շարունակուին Անդլիոյ
եւ Ամերիկայի մէջ, սանձարձակ ծայրայեղու Թիւններով։ Նիւ Եորջի մէջ երկու միլիոն ջաղաջացիներ փողոց Թափեցան առաջին օրը։ Սան
Ֆրանչիսկոյի մէջ Հափոնի կայսեր, Հիթլերի եւ
Մուսոլինիի խամաձիկները պտտցնելով կախնցին,
վառեցին եւ յնտոյ կոիկըտեցին կտոր կտոր։ Ջոհեր ալ կան։ Առաջին օրը 10—12 հոդի մեռան,
հարիւրաւորներ վիրաւորունցան։

Միքաsոլին յալջաrաrութիւնը

Օգոստոս 15ին Ճափոնի կայսրը ձայնասփիւռ յայտարարութիւն մը ուղղեց ժողովուրդին, ծա-հուցանելու համար անձնատրութիւնը։ Ահաւասիկ

հուցահելու Համար անձնատրութրուը.
Հիմնական մասերը։
—« Մեր բարի եւ հաւատարիմ ժողովուրդին,
— Խորապէս մտածելէ վերը աշխարհի կացութեան վրայ, այն պայմաններուն վրայ ուր կը դանուի մեր կայսրութեւնը, որոչեցինը չակն ներկայ կացութեւնը, որոչեցինը չակն ներկայ կացութեւնը դիմելով արտակարգ միչոցի մը,— Հրատակերինը մեր կառավարութեան իմացնել Մ. Նահակներուն, Մեծն Բրիտանիոյ, Ջինաստանի եւ Մ. Միութեան թէ մեր կայսրութիւնը կ՛ընդունի Դաչնակիցնըու Հաւաջական յայտարարութեան Դաչնակիցնըու Հաւաջական յայտարարութեան

Խ. Միութեւան թէ ժեր կայսրութեւնը կլիարուհ խաչնակեցնրու Հաշաքական յայաարարութեւան տրաժաղ բութեւնները։
«... Պատերազմբ տեւեց մօտ չորա տարի , հակառակ ամէն բանի զոր կատարից իւրաքանչիւթը, Հակառակ նաւային եւ դինուորական ուժերութը, հակառակ նաւային եւ դինուորական ուժերութը, հակառակ նաւային եւ դարատեւութեան, մեր բայար հուր միային հար հուր հաննուիրութեան ։
Ջենուորական կացութեւնր նաչհանուր ձգտումները ռալորոյին դարձան մեր չահիում դեմ։ Ասկե դատ βչնանին սկսաւ դործանել նոր ռումը մր որուն աշերիչ ուժը իսկապես անհաշունել է եւ որ բազմացել անան անրել անաներ դունանին արարութեւնը արժեց։ Եթե չարունակերն պայարակը իւնեանացումը։ Տափոն ադրեն, անսեղ դուներու կեան չե ուժը իսկապես անհաշունը։ Հափոնակին դարարականում են հետակունը արժեց։ Եթե չարունակերն այայաններում են հետացումը։ Տափոն ադրեն, ինչ որ նմանապես իրեն հետական նախաչարին թե արայաններում մեջ, ի՞նչպես փրկել ժերինանային թարարական հետական հետայրերու ուրը հորեներան չիկումը։ «Արա պայաններում մեջ, ի՞նչպես փրիկ ժերինանարը մեր հետայաները։ Արի ուրիչ բան չի մնար արամադրերու ուրը հորենան չեր արարարութեան Արիսյ արաստագրութեւններ։ Արի ուրիչ բան չի մնար արամադրերուն ուրը չարանակից ադրերուն արանք միչա դործակական արաստարութեան հետ հետականարուն հետ հետականարուն հետականարուն արանել հետ արանայա արանարութեան հետ իարացակին իրաստիներուն հատարին իրենար արարայարութենան արանայութեան հետ հետականանում հատես արանայարարութենն իր արարայարարարանեն հետ արանայարարարանի հետ արարայարարարանեն հետ արանայարարարանին հետ արանայութանել հետ արանայարարարաննեն իրա արանարութենն հետական հետանանանուն և դոհերուն մաանանութանին իրարացանել ինչայի արանայարարանեն հետ արանայութենն իրա արանայութենն հետանունենն կատարարանին հետանին հետանար հանայնութենն կատարանարին հետանաանայութենն հետանին հետ իր արեր հետանարանարութենն հետանար հետանար հետանարանարութենն հետանար հետանարանարութենն հետանին հետանարանարութենն հետանին հետ հետանարանանան հետանարանարութենն հետանութենն հետանին հետանարանարութենն հետանին հետանարանարութենն

Անձնաsrութիւնը Մանիլայի Վեջ

Երէկ Տափոնական հերմակ օդանաւ մը, ան դեն եւ երկու կողմերը խորոր կանանչ խաչերով ,
ճամրայ ելաւ դեպի գօր . Մաջ Արթերրի նշանակած
կղզին, ստորադրելու համար անձնատրութենան
պայմանները : Վերջնական դործողութերնը պիտի
կատարուի Մանիլայի մէէ (Փլլիպոլեան կղզինն բու ժայրաջաղաջը) : Օդանաւին կանանչ խաչերը
այնջան մեծ են որ կր տեսնուին 450 մենքը հեռուէն : Ամերիկնան սպարապնաը հրաժայած է որ
ճափոնական պատուիրակութեան ընկերանան
մատնագետ խորհրդականներ կանակեն, հաւա
տորմեն եւ օդատորմիդեն, ծանօթ օդակայաններու եւթիչ գաղանիջներու :
Ամերիկեան օդանաևեր պիտի դիմաւորեն հա-

Ամերիկիան օդանաւեր պիտի դիմաւորեն մա-Ամերիկիան օդանաւեր պիտի դիմաւորեն մա-փոնական պատուիրակուխնան օդանաւերը եւ պի-տի ընկերանան մինչեւ իչնելիչ տեղը, ուրկէ պատուհրական դեկոյց մր կը խոստովանի Եէ ցիրուցան օդանաւեր յարձակած են դալնակից հաւատորմին մրայ, անձնատրուխնան յայտարա -ութենչեն վերջը։ Արդարեւ, «կրակը դադրեցու -ցեր գրամանը դործադրուած չէ ամէն տեղ։ կա դասոներ անձնատրութեան տեղ։ կա-

Հասցեն կայսոր հրասասը։ Հասցեն կայսոր անձ .

Հայիոնի պատնրազմական նախարար - քիրի), «
««աւելու համար իր պարտականուննասպանունինններ ալ կր սպատուին ։ Անձնատրունեան յայտա բարունենչն երեք ժամ առաջ Թոջիոյի դործակալունիւնը կը ծանուցանչը ԵԷ պատերազմական նախարարը «սրրազմական պատերան յայտարարան չ

Ռումիոյ դչմ» ։ Ռուսական մպայակոյտնին պետը

յայսոարարեց Թէ կուրեր պիտի չարունակուի, ժին-չեւ որ Ճափոնցիները իրապէս վար դնեն դէնչները։ Ճափոնի դահլինը հրաժարեցաւ, բայց Միջատոն յանձնարարեց չարունակել, մինչեւ որ կարելի ըլ-լայ նոր կառավարութիւն մը կազմել։ — Ճափոնցիները ընկղմեցին ամերիկեան յա-ծանաւ մը որ հիւլէական ռումբ կը փոխադրէը։ 8-900 հոգի անհետացան, 310 հոգի վիրաւորուե-սան ։

Փեթեն բևող մր փոխադոռւկցաւ

Ձորեջարժի գիչեր, դատավձիռին ընժնրցումէն անմիջապես վերջր որ տեւեց ջսան վայրկեան, մտոէչալ Փէժէն գիչերանց փոխադրուեցաւ
ոպանիական սահմանագլունին վրայ, Փորժալէի
բերդը եւ տեղաւորուեցաւ այն նայիկին մէջ ուր
թանաարկուած էր ծոոժ Մանտել, սպաննուած
նախարարը։ Գործողուժիւնը կատարուեցաւ իրևտ
դաղանի։ Երկու ոստիկանական կառջեր պատ
բաստուած էին սպառաղէն պահակներով, եւ չատեր կարծեցին Թէ նորեն Մոնոուժի բերդը պիտի
փոխադրուի։ Մառէչալը երկրորդ կառջեն մէջ
դրուելով առտուան ժամը 5,40ին փոխադրուհցաւ
Վիլլաջուպլէի օդակայանը, անմիջապես գրուե
ցաւ օդանաւ մը եւ իջաւ Փօ, ուրկէ մասնաւոր
ինջնայարժով մր տարին Փորժալէ, պայուսակ
հեջնայարժով մր տարին Հունած
էր մասեչալի
Համադգեստը եւ տեւ զգեստ մը Հագած։ Կինը առժամապես արձակուեցաւ, բայց հրաման չաուին
ընկերանալու։ ընկերանալու։

Դատավճիոր անմիջապէս Հաղորդուեցաւ գօր. բատակ ձրոր աստ իչապես Վադորդուդան վոր.

ծելու ցկետնս բերդարգելու ծետն։ Դատավ ծիրածելու ցկետնս բերդարգելու ծետն։ Դատավ ծիռը

ամբսոտանեալը կը դատապարտ է նաեւ «արդային

անպատուու նեան» եւ ստացուած քներու դրաւ
ման, բայց բառ չի պարունակեր աստիճանադրկու
նեան մասին։

Ինչպէս դրած էինը, Գերադոյն Ատեանը մա-րատիժ սահմանած ատեն, բաղձանը կը յայտ-որ վճիռը չդործադրուի, նկատի առնելով Հապատիծ սահմանած ատեն, բաղձանք կը յայտներ որ վճեռը չդործադրուն, նկատն առնելով դատապարտեային տարիչը։ Ձախակողմեան Թերերիր և մամաւսրապես «ԵւմանիԹէ» կը պահանջեն դործադրել մահավճեռը, իսկ միւս հոսանքները կր յանձնարարեն կարճ կապել, որպեսզի եղբայրասպան պատակառուններ չծադին։ «Ֆիկատօ» կր դրէ Յէ «դատապարտութիւնը կանկաւ որոշ «ուած էր»։ Կիսապաչտօնական օրկանը, «Լր Մօնտ» կը Թելադրէ դոհանալ արուած վճեռով եւ նուկրուի վերադինութեան։ «Ազդային անպատուռւթիւն» կան «անարժանութիւն» կան «անարժանութիւն» կան «անարժանութիւն» կան «անարժանութիւն» կան «անարժանութիւն» ապատորութիւնը կ

Ձույումը լեջաձգուեցաւ

Ընկերվարական համադումարը չորև ըչարի և լողերդարական Համադումարը չորենչարի օր վերքացուց իր աչիատանջները, երկար կով Թիշնր կր պահանջե միակ եւ գերեչիան Սահժանա դիր ժողով, ժողովրդավար ՍահժանագրուԹիւն վերաչինուԹիւն, միջազգային կազմակերպում իստղաղու Թևան եւն :

Uggunlimgnedn Uligihni ukg

Ազգայապատական հոգովին բացման առեքիւ , Սազաուրը կարդաց առանդական դահանառը, որ կը խմբագրուի կառավարութեհան կողմէ։ Գահա- հառը խոսհլով ներջին եւ արտաջին ջաղաջակա- նութեան, պատերազմի դադարման, Փոցտանի խորհրդաժողովին եւ ուրիչ հարցերու մասին, կը հանրային - պետական անփականութեւն պիտի դայտարարէ թէ պիտի աղգայնացուին, այսինջի հանրային - պետական սեփականութեւն պիտի դառնան Անդլիոյ Դրամատունը եւ ածխահանջերը։ Ուրեմն ընկերվարական կուսակցութեւնը արդեն սկսած է դործադրհել իր ծրագիրները։ Թաղաւորը հեռադեր մի ուղղելով գօր ար Կօլի, Ծայր. Արևւելքի պատերապմեն յաղթական վարձանին առժիւ, յոյս կը յայտնէ թէ պիտի վարանորողուին կապերը Ֆրանսայի հետ։ Ձօրա- վարը պատասխանեց նոյն բաղձանջը յայտնելով , ամրապնդելու համար երկու երկիրներուն բարե կամական յարաբերութեւնները։ × Երհանի ժողովին մէջ, ընկերվարական

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՅԻ

bruf, uhys bruf

Թուանչաններու դիւտին եւ անոր Թուականի մասին որոչ դաղակարը չունիմ, բայց եւ այնպես դիտած եմ ԵԼ Թիւնրուն մէկէն միչտ երևջն է որ իսստի ուղղ դաղակարը չունիմ, բայց եւ այնպես դիտած եմ ԵԼ Թիւնրուն մէկէն միչտ երևջն է որ իսստի ու դրչի ատի կ՝ իյնայ յաձախ, չեմ դիտեր ինչ անդացատրելի դուդարիպունեան բնածութ վեր կարծուի ԵԼ Եւա երևջ անդամ իածած թյայ թարնի դիտակցունեան իննորը, Արանին տայէ առաջ է հղեր Սինա լերան մեռցուցած է, կ՝ ըսեն, Արելը ։Մովսես Հադիւ հրեջ անդամ դյունը վեր առած է եղեր Սինա լերան դադանան դյունը կեր առած է եղեր Սինա լերան դադանին կինը երևջ անդամ երևի պես տեսնելու Համար։ Ղովաին կինը երևջ անդամ ետին դարձան է, աղէ արձան դառնայէ առաջ ։ Բաղասամու էչը եւ բեր արձան դառնայի հինի երևջ անդամ հանն ըն եւ առող հանար։ Հեր հրարում վուայած է եւն ։

Չէ՝ որ աջլորը երևջ անդամ հոսնե՞ր։
 Սինչեւ հոս այս մոդական Թուանչանը կրօ հական մէջերումներով ներկայացուցինջ էն եւ եւնը արական մէջերումներով ներկայացուցինջ են եւ նոր «ռոման»ներում նէյ՝ (հա «ռոման» ըսևմ դրութ իմայչ է՝ Կտակարան ։
 Իսկ աշխարհիկ կեանջին մէջ ուր դլիսաւոր դեր կը խաղայ ջաղաքապետնունին է որ երեւան կորութ եւ կը արիչ ու կր տիրապետ են իր երևանին էն պիտանի ապրին է, իր ըսպմատեսակ ձեւհրուն եւ խնդիր հերը՝ որ մարդեր հինիային կեանջին էն պիտան և կր տիրէ ու կր տիրապետ է միմիայն եւ խնդիր հերում մէջ եկած յանդած է միմիայն Երևջի կանունին և այալես որ այսօր բովանդակ աշխարհը և փանունին կր հետեւի և անով այիսաին և կարուն այն կեն հանդին կր հետեւի և անով այիսաին և կարուն և և կարուն և կենդանական դոլունենն և կեր այալես ին կանունին կր հետեւի և անով այիսին և կեր այալես ու իր ձեռեւի և անով այիսին և կեր

Աչիսար4ի կենդանական գոյութենկն ի վեր Մչիսար4ի կենդանական գոյութենն ի վեր միլիոնաւոր թուանչանները չէին խտապած պար-դունակ հրեջին մկջ որ օրուան կարդախօսն է, աի-

դունակ երերին մէջ որ օրուան կարդախօսն է, աիլուլը, պարտագրուը։
Հայիւէ հասկցող եւ անոր հետ սերտ կապ ունեցողները դիտեն անյույտ այս Երերի կանոնր
որով կարելի է լուծել էն կնճոռտ Թուարանական
իներիները։ Այսօր քաղաքականութեամե դրազողները եւ կամ սրճարաններու անկիւնը քառակուսի
սեղաններու չուրջը արլորուող ինքնակոչ փոլիթիեռներն ալ դիտցան ու հասկցան որ այլեւս երերը
եւ երերի կանոն էոր դիրենք պիտի վարէ եւ առաջնորդէ պատերացմի արհաւիրըչն հեռու՝ խաղաորոշենն օրհնեալ ըլլայ Երերը, որ մուցնել պիտ
տի տայ մեղ… երէկը։

վարչապետը, ինչպէս եւ համայնավար երեսփո իստեր ջերմապէս գնահատեցին Անդլիոյ միապե -տուխեան առաւհլութիւնները։

խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ եւ Ձինաստան զինակցու Թեան դանագիր մը կնընցին։ Կ'րսուի Թէ դաչնա-դիրը վեց դաղանի համաձայնունիւններ կր պա

ունումին ։ 190 ԿՐԱՄ ԿԱՐԱԳ պիտի բաժնուի Օգոստոսի (3) If the bound is

ԿԸ ΦՆՏՌՈՒԻ.— Տիկին Մաննիկ Վարդոժանց կը փնտուկ իր թրով աղաքը՝ Բագուցի Սուրեն , Գուրգեն, Կալիք Սահակեանց, հեր անուն՝ Արմեւ նակ, ժմը անուն՝ Եինա, դինուորագրուած, բայց անյայա։ Կը խնդրուի դրել Vartojantz, 227 Rue Grande Communication, Bois d'Arcy (S. et O.):

ՍՏԱՑԱՆՔ. — ՁԷԵԹՈՒՆ, պատմունիւն Ձէյ-Թունի 1895ի պատերազմներուն, տեղական բար -ջերով եւ Հին դէպջերով ալ Տոխացած։ Մեծադիր Հատոր մը պատկերապարդ։ Գրեց Գ. Տէսկչեն։ Տպ. Տէր Ցակորեան, 1945։ Գին 200 ֆրանջ։

Տալ. Տէր ճակորսաս, , , ...
ՄԱՐՍԵՑԼ. — Այրի Տիկին Վասիլուհի Աւագհան իր խորին չնորհակալունիւնը կը յայտնե բոլոր անոնց որ ճաննակցեցան իր տարաբախտ տ
ժուսնոյն՝ ՕՆՆԻԿ ԱԻԱԳԵԱՆի յուղարկաւորու
թեան։ (Ձոհ անձանօթ չարագործներու գնդա
կին, Օգոստոս 4ի գիչերը), Յուղարկաւորութիւնը
տեղի ունեցաւ Օգոստոս 8ին։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ — Տէր եւ Տիկին Գ. Գոո տիկեան եւ դաւակները եւ Այրի Տիկին Մ․ Քէչէ ձեան կը ծանուցանեն Թէ այս կիրակի, ԱլՓորվիլի եկեղեցիին մէջ հոդեհանդիստ պիտի կատար ուի իրենց եղբօր՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳՈՍՏԻԿԵԱՆի
մահուան տարելիցին առԹիւ ։ (Ջոհ Վալանսի ռըմբակոծուԹեան) ։ Կը հրաւիրուին հանդուցեալին
յիրատակը յարդողները ։

ՊԵԼԺԻՈՑ ԵՒ ԻՏԱԼԻՈՑ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ Տարեկան բաժնեղին 900 ֆրանջ, վեղաժսեայ 500, եռաժսհայ 300։

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13
Le Gérant: H. AGONEYAN

HARATCH Pondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13°)
GOB 15-70 — C C P Paris 1678-63

Տար, 750, 6ամս. 400, 3ամս, 200 ֆրանք։ ԲԱԺՆԵԳԻՆ.

Samedi 18 Anût

1945

бинешт 18 Оспиили

ԺԻ ՏԱՐԻ - 17º Année Nº 4482-Նոր շրջան թիւ 111

Խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

9.h6: 3 9p.

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԸՆԴՀ ՎԻՃԱԿԸ 4U.27/11/12

ՆեՐԳԱՂՔԸ ጣԻՏԻ ՍԿՍԻ :

ԱՂՔԱՏ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

hur. — Երէկ հրատարակեր էինք աւհտաբեր լուրեր Հայաստանեն, քաղելով կաթող ընտրութ թեան առթիւ էջմիածին գացած պատգամաւտրներ թէ։ Ահաւասիկ շարք մը տեղեկութիւններ եւս,

րդ։ Նուսութիչ.— նոյնքան կազդուրիչ.— Հայաստանի ընդհանուր վիճակը շատ քաջա-Հայաստանի ընդհանուր վիճակը շատ քաջա Հայաստանի ընդհանուր վիճակը շատ քաջա-կրական է, ժողովուրդը տուրորուած իանդավառ։ ու բարձր տրաժադրունեամբ։ Երկրին մէջ ամէն ինչ պատհրագմին տրաժադրուած բլայով, յաղ Թանակը տւհլի եւս ամրապնդած է ինջնավստա-Թիւնը։ Հայրենասիրունիւնը կրակած է ժողո մուրդին բոլոր խաւերը եւ պատրաստ են ամէնա այս հանար inc hundun:

Հայ ժողովուրդին սրտին անդուժելի ցաւ մր հղած է Հայրենի լերան՝ Արարատի, ու իր պատ ժական ժայրաբաղաքի՝ Մնկի աւհրակներում դանուիլը օտար Հողի վրայ։ Մնհամրեր կը սպասեն անձ է թէ կարս-Արտահանի շրջանին վերադարձը անվինելի է, բայց աւելիին մասին ոչ ոք բան մե գիտէ, կախում ունի դիւանագիտական բանակ հ

ցութ իւններէն ։

Կախողիկոսական ընտրութեան Համադումար ուղերձ մը ղրկած է ՍԹալինի , ինդրելով որ 19

ուրերն մը դրկած է Սնալիսի, ինորիլով որ 1912
18ի անարդարունիւնը արրադրուի։
Ժողովրդական դործավարներու խորհուրդին
նախադահունեւմը արրադրուն։
Ժողովրդական դործավարներու խորհուրդին
նախադահունենն մը սարջապետուններն՝ կողմէ
ընդունելունիւն մը սարջապետունիերն՝ կարջապետն՝
դամաւորներուն։ Ներկայ եղած են, վարջապետն՝
դործավար Կարապետեան եւ սւրիչ դործավար
ներ։ Կարապետեան և սարչակետ եւ ալրապեն
դործավար Կարապետեան եւ սւրիչ դործավար
ներ։ Կարապետեան է արիչ դործավար
ներ։ Կարապետեան է արիչ դործավար
ներ։ Ներգաղթի խնդիրը պարզ ու անվինելի է։
Հայաստան պատրաստ է իր թեւին տակ անփոփե
լու իր ցիրուցան զաւակններ, սկսելով արտասահաննի աղքատ գաղութներն, իսկ հարուստ գա
դութներուն կարգը յետոյ պիտի գայ։
Երր հարցուցած են թէ Թրքահայ Դատր ի՛նչ
սիտի ըլլայ, պատասխանուած է թէ իրենք իրաւսաու չեն րան մը ըսելու կամ թելադրելու, քանի
որ քաղաքական խնդիր է այդ եւ իրենց իրաւսոււ
թենքն դուրս։ Բայց գաղութները ա հայն դիան արդա
յին չարժումները դնելու, քանի որ իրենք
Ներատանանի դաղուները ոս միայն դիաած են որ
արտատահանանի դաղուները ոս միայն դիաած են որ
արտատահանանի դաղուներուն կողմէ եղած աղդա
յին չարժումները, օրինակ վան նրանչիսկույն ժուրունայան Հայաստանի թերներուն ում էջ, արձագանդ
դանելով ռուս մաժուլին մէջ։ Ասկէ կր հետեւցնեն
թէ և Ռուսիա անտարբեր չերնւիր արտասահմաչ
նի Հայոց պահանջներուն։
ՏեծՍԱԿԱՆ ՎիծԱԿԸ
Երկրին անտեսական վիճանն այ օամասեսա

SUSBUULUNG LEZULE

ՏԵՏԵՍԱԿԱԾ ՎԻՃԱԿԸ
Երկրին տնտեսական վիճակն ալ քաջալերա կան է։ Թէեւ հրիտասարդուժիւնը դինուորա դրուած է, բայց կամաց կամաց կր վերադառնան
վերաւորները, չիւանդներն ու դերիները, այնպէս
որ երիտասարդներ կը տեսնուին քաղաքներու
մէք։ Ձօրացրումը պաշտնապէս սկսած չրլյալով,
կարելի չէ դաղափար մր կաղմել Հայկական կո րուստներու մասին, քանի որ չատ մեռած կամ
կործ կարծուածներ երեւան ելած են։
Պատերազմին հետեւան քով երկրին տնտեսուԹեւնո ոնահանասար միասուած է, դայց շնորհիւ

Պատերազմին հետեւանքով երկրին անտեսութիւնը ընականարար վնասուած է, բայց ջնորհիւ կոլտնտեսական գրութեան (հաւաքական անտեսութիւն) դղայի փոփոխութիւն մը չկայ։ Կոլտնտեսիրը, «Արտել»ները միչտ չարունակած են հողային աշխատանքները, վերապահելով բացականերուն բաժինը։ Այնպէս որ, ձակատէն վերադարձող մի նիւ Թապէս բան մը կորուսած չրլյար իր բացակայութեան, եւ կր վերստանայ իր վերապահել ըսժինը։

በՒቦኮՇ ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի ժողովրդական դործավարներու խորհուրդին նախագահն է (վարչապետ) Մացակ Պապեան, փոր - վարչապետներն են արտաքին գործավար Կարապետեան եւ Մարհանեան, հայ սովետական Գիրադոյն Խորհուրդի նախադահ՝ Սիժակ Մահանկետն, «առողջապահական պործա

վար՝ Ղեւոնդեան։ Լուսաւորութեան (կրթական) գործավարը կին մըն է որոշ տեղակալն է Ղազա-

րոցշատ ։

› Ինչպէս Հաղորդած էր «Յառաջ», `նորընարը կաթողիկոսին Սթալինի ներկայացուցած եւ
անոր ընդունած ծրագրին Համաձայն , ար տոնուած է Էջմիածնի տպարանին եւ Ճեմարանին տոնուած է Էրքիածնի տպարանին և. Ճեմարանին բացումը: Համադումարր ջուէարկած է ելմատ -ցոյցը որու հասութնները Էջնիածին ինջ է որ պիտի հոդալ: Այս տարի իսկ պիտի բացուի Ճեմարանը որ պիտի ունենայ 40 սան։ Արտասահմանի դա -դութնները որդեդրած են դանոնը, ամբողջ ուսման ջջնակն համար։ Իսկ տպարանը ամբողջ կազմով հայժայթնել խոստացած է Սուրիոյ պատդամա -

իջմիածնի միարանունիւնը բազմանդամ Հէ. որ րաւականաչափ լաւ տարրեր կան վառ պա -լու համար։

րայդ բառականաչափ լաւ տարբեր կան վառ պա հելու համար։

Կաթողիկոսը միծ յարդ կը վայելէ, վարչա կան ուշադրաւ կարողութիւններով օժտուած է եւ
մեծապես հայրենասեր։

— Լոնասնի Արդարհան հիմնադրաժի ներկայացուցիչը, Պ. Սարդիմ Քիւրջհեան, որ Էջմիածգն
դացած էր հաշուական ըննութեան համար, երկու
հաղար անդլ. ոսկի նուիրած է, Մեղուարուծական
հայտակ իդ մոր, չատակ իր ժօրը։

ատակ իր մօրը։

Համագումարին պատգամաւորներու մա սին դրուած էր ժամանակին։ Ղոլսեն գացած են
պատը - տեղապահը, Գէորգ արը. Արսլանեան,
Թուղլահեան։ Յունաստանեն Կարրապետ արը Մագլրմեան, Գրիգոր Բարաղանեան եւ Տօրթ Վաովառեան։ Ռումանիայեն՝ Վազգեն վերդ -,
Տօրթ - Տերաց եւ Դանիք բեան ։ Ռումանիայեն ուրիչ
10—12 Հայրենակիցներ ալ դացած են իրբեւ այցեու ։ Պուլկարիայեն՝ Գուսան Ծ - Վ Կարապետ հան , Թօփարպաշեան եւ ուրիչ մը ։

լու։ Պուլվարիայեն՝ Գուսան Ծ. Վ. Կարապետ հան, Թումանիոյ կերպասի եւ կոչիկի դործարանաադրմերը յանձն առած եւ իրնեց մե բենական կարգուսարգին եւ ապրանգին 10 առ Հարիւրը արամադրել, դործարաններ բանալու Համար Հայաստանի մէջ։
Հ Տիկին Ջապել Եսայեան ողջ է եւ Բազու կր
դանուի, որջան կրցած են ստուգել։ Եր. Թոլայհան — Կավոշ մեռած է։ Միւսներէն լուր չկայ։
ՇՐՋՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻՑ
թիւով, ուրիչ նորութեանց հետ։

Մառեյալ Փեթենի վիճակը

Տեղական ԹերԹերը զանագան աղբիւրներե քաղելով կր գրեն Թէ ՓէԹէնի մահավհիռը արտա-տանուտծ է 7ի դէմ 20 ձայնով, իսկ վհիռը չդոր« ծաղրելու որոչումը՝ 13ի դէմ 14 ձայնով։ Թէեւ, երդուեալները եւ դատաւորները գաղանապահու « Թեան երդում թրած են, բայց կ՚ըսուի Թէ ՛ չորս տարրեր վհիմներ խմբագրուած էին, փերկնական բանաձեւի մր յանդելէ առաջ։

արտանուր որ յասուրդ տուսը։

Ազգային անապատուունեան » դատապար ու տուած ըլլալով, Փէ՛Թէն կորսնցուցած կ՛րլլայ իր մասկան նախարարունեան ապաչտոնատար մը, մասնանը կ՛նարանատար մը, մասնանը կ՛նարարարութի հլ։ մտական նախարարունեան պատասպարտեալին տորուտծ վճիռին համաձայն, մասնաւոր պատուա հաննը աննինապես դրաւեցին դատապարտեալին արորը ստացուտծջը,— համադգեստը, պատուա հւջաններն ու չջանչանները։ Փորժալէի բերդին մէն, ուր արգելափորուման, օրէնջին համաձայն բանատապահները հրաւունջ ունին չվեայ մր անցանները հրաւունչ ունին չվեայ մր անցանները հրաւունչ ունին չվեայ մր անցանանան պետք է բառական երկար ըլլալ, որպեսդի դատապարտեալը կարենայ պատկել եւ ջնանալ է կրնայ փախչիլ, ոչ ալ բանտապահներում վրայ յարձակել։ Մառեչալին ստացուածջը,— դրամ, դոհարերդեն, համանական մինին ծենեն ստիպուսն է ապրիլ իր սեվական միկին ծենեն ստիպուսն է ապրիլ իր սեվական միկին ծեներով։ Ժամանակին բաժնուած են եղեր այր եւ կնով սեփականուներները։ « Ազգային անպատուութեան » դատապար

ZUBBPAR ՀՈՂԱՑԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

ԽՄԲ. Մրիտասարդ գրագէտ Ձ. Սիւրմէ - լեան, որ արդեն դերք շահած է ամերիկեան գրա- կանութեան մեջ եւ որու նոր գրքի մասին խսսեցանք կիրակի օր, հետեւեալ գրութիւնը հրատարակած է «Նիւ Եորք Թայմզջի մեջ։ Միւրմելեան Տրապոնի որբերեն է եւ Հայաստան ալ գացած ըլլալով, ծանօթ է 1920-21ի անցուդարձին — Եժերկեան մամուլի մէջ երեւցած աեղեկութեան համաձայն, Խոբերդային Միուժիւնը կրպատնի Համաստանի սահմահակից Կարս - Արտահան չրջանին (Կովկաո)։
Այս հողաքատը ռազմադիտական մեծ կարե - ւորուժիւն ունեցող չրջան մրն է կարսի պատ - մական բերդը հարաւային բանալին է ամ բողջ Կովկասի։ Առանց անոր խորհրեն է Խոբերդային Միուժիւնը՝ ըլլայ Թուրբիոլ կողմեյն կան Թուրբիույին Արուժիւնը՝ արաւոյին Միուժիւնը պետք ունի կարում է կարենալ գուռը՝ Արա գանուող Պաջուն և Պաժումի նաւժի ղուռը՝ Սեւ ծովու վրայ։
- Կարս - Արտահանի վերադագն Խոբերդային

դուղը՝ Սեւ ծովու վրայ։

- Կարս - Արտահանի վերադարձը Սորհրդային Հայաստանի Հանրապետութեան, մասամը միայն պետի հատուցանէ այն դժնդակ անիրպւութիւնը որ դործուեցաւ Հայաստանի հանդեպ։ Այս չրջաններու պահանչը չի նչանակեր աշխարհակայու - թիւն կամ ռուսական ծաւալում։ Թէ Մեծն Բրի տանիա եւ թէ՝ Միացեալ Նահանդները ընդունաժեն, որ այս հողամասը կր պատկանի հայ ժողո - կորին։ Եւ ստուպիւ, ոչ միայն այս հողամասը, անեւ աւելին։

1920 Օդոստոս 106 Սեւ և

ուլը։ 1920 Օգոստոս 10ի Սեւթի դաշնագրով Թուբ 1920 Օգոստոս 10ի Սեւթի դաշնագրով Թուբ 1920 Կոստոս 10թ Ծուրը դարսադրող բուր-հայ էր որ պիտի Համակերպի Մ. Նահանգներու հայուրագի որոշման՝ Հայաստանի սահմաններու վե՞նի կարդադրութեան մասին։ Նախադահ Ուիլ քելար դե։ դուրալութերու արտանուն էր Հայաստարի պատկարով դուրն եւ ջնտակուրը։ դանո - դեսաշար Հեջև աստե ուրը սևսչեն սև Հայաստարը տեսութը բերկուպը՝ մեր սաևասնութութը գույիը։ Հարտահաչ կլեն -

ԵՐՈՒԱԾ ՎՃԻՌԸ ԱՆՏԵՍԵՑԻՆ

Մուս Թաֆա Քեմալի իշխանու Թեան օրով Թուր թերը ոչ միայն իրենց պահեցին Թրջա-Հա - աստանը, այլեւ, յարձակելով սովահար փոջրիկ Հայկական Հանրապետու Թեան վրալ, անկէ իլեւին Կարսը եւ Արտահանն ալ, որոնջ նախապես ռուսական հողեր էինւ Հետազային, Խորհրային Ռուսիա, Հանրասիտահան Թուրթիոյ հետ կնջած բարհկամու Թեան դաշնադրով, հանչզաւ Կարս - Արտահանի Թրջական դրաւումը։ Ատիկա դեւա - նարկաական գինում մին էր այդ օրերու իրադար- ձուժեանց հնշումին տակ, որովհետնւ, 1921 ի ձմրան երբ ռուս - Թրջական դաշնագիրային Ռուսիա, պաչարուած Թչնամիներով եւ բզկաուած շազա - թացական դայնակիրը ստորադարական ին հանայի մէջ, Խորհրդային Ռուսիա, պաչարուած Թչնամիներով եւ բզկաուած քաղա եր այա հայիսին Ռուսիա կարծիջ կազմած էր այտակ կոչուսած Թուրջ յեղափոխութեան նկարագրի մասին՝ կարենալ պնդելու համար որ պահուի այս հայկական հողամասը։ SPARUO LZPAL UVSBUBSPV

Երը Մուսթաֆա Քկմալի արևեկերոն բանակը, Տարտար ու վարպետ Գարապէջիր Քեադիմի ա -ռաջնորդութեամբ յարձակեցաւ Կարսի վրայ 1920ի ռաջնորդուժեամբ յարձակեցաւ Կարսի վրայ 1920ի աչնան, դեռ նոր կարգակերպուած Հայկական բահակը — անօժի, այնցուիներով ծածկուած, գին ուած անդլիական Րոս Հրացաններով — մերժեց կռուի, իր ժուրը «ընկերներու» դէմ։ Այն ատեն այս չրջանի Հայհրուն մէջ այն ընդհանուր կարծիըը կար թէ, լեղափոիսական Թուրջիան, ընկերվարուժեան կարնիր դրօշին ասիլ, կերքար Կարսր
առնելու եւ եպ դարձնելու դայն Սովիէ Բ Ռուսիսյ։
Բայց Կարսի տէր դառնալէ վերջ թուրը «ընկերներնը կոտորեցին հայ բնակիչները, եւ երբ ողջ
Հայհը դնացին այնտեղ, վեհանձնարար յայրա. րարեցին որ իրենջ արամարիր են այնտեղ կատարելու ժողովրդական ջուէարկութիւն մը։

ԿԻՈՒԵՑԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԴԷՄ

Ներկայ պատերազժին աւելի ջան 300.000 հայ գինուորներ, կարժիր բանակի շարջերուն ժէջ, փռուեցան ընդդէմ նայի Գերժանիով։ Փոջրիկ Հայաստանը նորհրդեմ նայի Գերժանիով։ Փոջրիկ Հայաստանը նորհրդեմ նայի Գերժան տուաւ 50 գօրավարներ։ Ձեր ընժերցողներէն չատեր կրնան յիչի Պալժեան առաջին րանակի կռիւննրը՝ հայ գօրավար Բաղրաժեանի առաջնորդուժեամբ։ Ֆրանսայի փոջրիկ հայ հաժայնըը Գերժանիոյ դէմ կրուուդ ֆրանսական բանակին տուաւ ոչ նուապ ջան 10,000 գինուորներ։ Հազարաւոր հայ տղաներ, Մահանդներու դինեալ ուժերուն ժէջ, տակաւին կրատանին ու դինեւնը հեր մեռնին հաղաղականի պատերազմին դինուոր տուա՝ և իր կեանջը Միացեալ Ազգերու ատին համանը։

իրը եւ Թուրջերը ապրին իրթեւ բարի դրացիներ չարի հատրեսբիրը հայր ու դարեր ատերութերը հայրս և հայրս ին արկա
հանակ սպանները հայրսի հայրս ին արկա
հանները հայրս ին հայրս ին հայրս ին արկա
հարրս ին հայրս ին արկաները հարրաներ արևարի հայրսարի հար Հա
հատրս Հասարի հարրանարին իրթեւ բարի դրացիներ չ

*Ի՞նչ աrժեց պա*sեrազվը

Հիմա որ Ծայր Արեւելքի պատերադմն այ վերջացաւ, վիճակագրութիւններ կը պատրաս տուին, պարզելու համար մարդկային կորուստ հերն ու նիւթական աւերները։

սերն ու երեխական աւերները։

Առժաժհայ Հայիւներու Հաժաձայն ; ԱլիաըՀամարտը արժած է առ նուտըն 55.000.000 դոՀ,—
Ճեռեալ, վիրաւոր կամ անհետացած։ Փչաթեկերու
մէջ իրրեւ դերի կը մնան 12 միլիոն Հոգի, որոնց
վրայ պիտի աւելնայ ճափոնական բանակին մնացորդը, 4 միլիոն։

գրուրը, 4 հիլիու։

Հավոմական պատերազմը վերջացաւ օգոստոս
14ին։ Մինչեւ այդ օրը տեւած կ՚րլյար վեց տարիչն 19 օր պակաս։ Անդլիա ժինչեւ ժիրջը մաս «
նակցած է պատերազմին, իսկ Մ. Նահանդները
կոււեցան երեջ տարի, 8 ամիս եւ վեց օր, հաչ ուելով Փրրլ Հարպրրի դէպջչն։ Չինաստան Ճա
փոնի հետ պատերազմի մէջ է 1937 Յուլիս 7էն ի
վեր, ուրեմն 8 տարի, մէկ ամիս եւ վեց օր։
Այս պատերազմը երկու անդամ աւելի ծանր
կորուստներ պատերազմը երկու անդամ աւելի ծանր
կորուստներ պատեց ջան Մեծ Պատերազմը,
մարդկային Թէ նիւթական։ Աչխարհի ժողովուրդները կորսնցուցին առ նուազն եռելիոն տոլար իրական դրամով, առանց հաշուելու կորսուած աչխատաժամերը և նեւիական ջանդումները։ Առ
հուազմ մէկ տարի պէտջ է սպասել, մինչեւ որ
կարկի ըլլայ ձչղել ամրողջ կորուստը։
Աւելի ջան մէկ միլիոն դինսուորներ, դերիներ,

կարևլի ըլլայ ձշրել ամրողջ կորուստը։
Աւելի քան մէկ միլիոն դինուորներ, դերիներ, քաղաքական կամ ցեղային տարագիրներ կան «կր դինուուիներ հան կր հան հեր հանաբական կամ ցեղային տարագիրներ կան «կր դինուուիներու ցանկերուն վրայ։ Շատեր կրնան երեւան ելլել, բայց մեծ մասր մեռած կր Համարուր։ Մեծ տարբերութիւններ կան միեւնոյն կառավարութեան դանազան պաշտծատուններու Հաշիւներուն մէջ։ Այսպես, Հիթլէր անցեալ փետր. 24ին 12.500.000 կր Հաշուեր Գերմանիոյ կորուստները, որոնց 6 միլիոնը սպաննուած։ Մինչդեռ Յուլիս 29ին ձեռք անցած վաւերադիր մը, որ այժմ պաշտծական կր Համարուի, Գերմանիոյ կորուստները կր Հաշուէ 4.064.433 Հոգի, մինչեւ 1944 Նոյեմբեր 30։ Բաղդատութիւն մր կատարելու Համար, ըսենք թէ նախորդ պատերաղջեն ջնուհ կորուստն էր 29.750.000, որոնց մէջ Գերմարուի դաժինը՝ մօտ 7 միլիոն մեռեալ եւ վիրաւոր։

Գերմանական տեղեկադիրները չեն յիչեր որմ-

Գերմանական տեղեկադիրները չեն լիչեր ունբակոծու թեան եւ արչաւան չի դոհերուն թերը (ջադաջացի), բայց իրադեկներու կարծիջով 800,000կանցնի, որոնց կէն միլիոնը սպաննուած։ Միայն
Պերլինի մէջ 200,000 հոգի մեռած են օդանաւային
ոմբակոծու թերւներէ
Հետեւ հալ արամադրելի եւ չափաւոր թեւերը
կը ներկայացնեն իւրաջանչիւր երկրի գինուորական եւ ջաղաջացիական կորուսաները, առանց
հաշուելու դերիները — Ռուսիա՝ 21 միլիոն,
Գերմանիա՝ 6 միլիոն, Հափոն՝ 2,700,000, Մ. Նահանգներ՝ 1,070,000, դրհացինչ եղած՝ 570,000,
Ջինուորական՝ 3 միլիոն, Հափոն՝ 2,700,000, Մ. Նահանգներ՝ 1,070,000, դրհանիական կայսրութիւն՝
1,430,000, հրանսա՝ 1 միլիոն, իսասիա՝ 7,00,000,
Հունգարիա՝ 60 հաղար, Պելժիա՝ 60 հաղար, Ջեխոսլովաքիա՝ 60 հաղար, Պելժիա՝ 60 հաղար, Հեխոսլովաքիա՝ 60 հաղար, Պելժիա՝ 60 հաղար,
Ֆինլանուա՝ 60 հաղար, Պելժիա՝ 60 հաղար,
Ֆինլանուա՝ 60 հաղար, ֆիլիպանան կոզիներ՝
30,000 սորուկներ մեռած, 350,000 անհեսացած:
Եւ այս ցանկը լրիւ չէ տակաւին, (օրինակ՝ Յուհաստան, Պուլկարիա եւն):

Պատերազմները կը վնասեն մաեւ իւրաջան -չիւր երկրի ազգային եկաժուտին։ Միլիոններ ժոխուած են ծուխով եւ պայքուցիկներով:Միայն հիւլէական ռուժըը երկու միլիառ տոլար արժած է Մ. Նահանդներուն, եւ միայն երկու հատ ար *ճակուեցան* ։

Առ նուագն տասր տարի պէտք է, մաքրելու Համար ահռելի քանդումները։ «Պերլիներ 8այ - Թունկ» կը դրէ Թէ 16 տարի պէտք է, մաքրելու համար միայն Պերլինի 1,500.000 քանդուած տուներուն փլատակները, օրական 50 վակոնէ բաղ - կացած տասը կառախումբ բանեցնելով։ Երկու միլիադ աոլար կը հաշուհն Պերլինի վերաչինու -

թեան ծախքը

Ֆրանսայի մէջ կր հաչուեն թէ ընակչութիւնը Ֆրանսայի մէջ կր Հաշունն թե ընակչութիւնը 2.600.000 Հոգի պակատծ է պատերադմի ընթաց - թին, 39.600.000 և իջնելով 37 միլիոնի, ինչ որ աժենչն ցած թերւն է 50 տարիէ ի վեր ։ Պատճառը, - ծնունդները նուադած են 2 միլիոն գերիներու բացակայութեան Հետեւանջով, 750 Հազար այրեր եւ կիներ ունի բանուոր տարուած են , 230.000 ջաղա- ջական կամ ցեղային տարագիրներ կորսուած կամ Հաշմանդամ ։

թիւնը ու արագ վախճանը։ Ես համաձայն չեմ անուց որ կլունն Թէ պէտք չէր դործածել այս ռուժը։ Վեց տարուան պատհրարմը համողած էշատերը Թէ Գերժանները եւ Հափանցիները անհրանայարտն դեմ, մինչիւ անոնց կատարհալ հարդիներուն դէմ, մինչիւ անոնց կատարհալ հարդին։ Իր զարմանամ ու կան մարդիկ որոճք կրկարծեն թէ փոխանակ այս ռումերը նետելու, Դաշնակիցները պէտք էր մէկ միլիոն Ամերիկացիներն եւ 250.000 Անգլիացիներ զոհեին,— ճափոնական արտասնքի յուսահատական ճակատամարտներուն մէջ։ Ապագայ սերուդները պիտի դատեն այս անուղում ընտել և արան ուրումը եւ արան ուրումը եւ արան որուրումը եւ արան որումեն այս անուղում որումեն և արանան այս անուղում որումեն և և արան ընտել արան որումեն այս անուղում որումեն և արանան այս անուղում որումեն և արանան այս անուղում որումեն և արանան այս անուղում որումեն և և արան էրատապարտեն անունը որ մեջ։ Ապագայ սերուդները պիտի դատեն այս անո-գորմ որոչումը եւ պիտի չդատապարտեն անոնը որ պայքարեցան իրենց բարիջին համար, այս մռայլ եւ կատարի դարաչըջանի սարսափներուն եւ Թջջ-ուառունեան մէջ։ Հիւլքական ռումերը իապագու-Երևն բերաւ։ Ես բոլորովին համաձայն եմ Մ. Նա-հանդներու նախապահին հետ Թէ այս ռումերի դաղանիքը, որջան կարելի է, պէտք չէ առ այժմ հաղորդուի ուրիչ երկրի մբ։ Կամայականունիւն չէ այս, այլ պահանջ աչխարհի ապահովունեան»։ ԱՀՈՒՍԱՐՍԱՓԸ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ Այս առժիւ ջեսմապես փառարանելով Մ. Նա-

ԱՀՈՒՍԱՐՍԱՓԸ ԵՇԱՍՏԱՆԻ
ԵՒ ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ
Այս առքիւ Հերմապէս փառարանելով Մ. ՆաՀանգները, եւ կարմիր բանակին բաչագործու
Թինները, Ձըրչիլ խօսեցաւ Փոցտամի ժողովին
աչատանգներուն վրայ եւ դառնապէս ըննարա ահ
հ Միուժեան ջաղաջականուժիւնը արեւել
եան Եւրոպայի եւ Պալջաններու մէջ։ Ըստւ Թէ
«սիալ մըն էր, ոչ անՀրաժեշտ, ոչ ալ արդար»
ԼեՀաստանի արեւժտեան սաՀմանը երկարել մինչեւ Օտէր - Նայսէ։ Ցեսոյ տխրուժետմը նկարադրեց միլիոնաւոր Գերմաններու արտաջուժը ԼեՀաստանի եւ Հունդարիոյ, Ռուժանիոյ, Պուլկարիոյ, Ձեխոսյովաջիոյ մէջ տիրող աՀունարսափը։
«Արեւիյեան Եւրոպայի մէջ դրեթէ ամէն տեղ Համայնավարական ուժերը ձեռը ձգած են կամ ձեռը
ձգելու վրայ են դիկտատորական իրաւուժիւն ներ. . Ժողովրդապետուժիւնը ենժարկուած է
փորձի մը տեսնուած չէր մինչեւ այսօր։ Արեւելհան Եւրոպայի մէջ միլիոնաւոր մարդիկ կ՝ապրին
այն առուդուին մէջ թէ ընտանիք մը տունը նրստած ատեն, ահա դուռը պիտի զարնեն, ոստիկան
մը պիտի առնէ տանի հայրը կամ որդին որոնք
այիւս պիտի առնէ տանի հայրը կամ որդին որոնք

ս պիտի չվերադառնան»։

այլեւս պիտի չվերադառնան»։

Այս խոստերը արտասանած ատեն , ջրթեքըն ջիւններ լսունցան , ինչպես եւ հարցում մր , —
« Իսկ Յունակտանի եւ Սկանիոյ մէ՞ջ...»։

« Իսկ Յունակտանի եւ Սկանիոյ մէ՞ջ...»։

« Իսկ Յունակտանի եւ Սկանիոյ մեն չուներին կեն իչն մեկը, պատ ծուհրջնըն, որ մասնակցած է նա խոսր պատերազմին , մերժեց դուհարանական արարողութիւն կատարել Հափոնական պատերազմին դապարման առնիւ, յայսարարելով .

— « Ես չեմ կրնար պարկեչտորեն գուհարա հութերեն մատուցանել Աստուծոյ արձրան վայրագ եւ դարչելի չարգի մր համար»։ (Կակնարկէ հիւլեական ռումրին դործածութեան)։

ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ՋՆՋՈՒԵՑԱՒ Ամերիկայի

1159: ։ Ֆրանսա եւս պիտի ջնջէ։ ԼԱՎԱԼ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԵՑԱՒ ԱՎԱԼ ՀԱՐՅԱՐՆՈՒԵՅԱՒ դէմ գիմաց Հանուհլով իր կնոքը Հետ։ Կը կարծուի Թէ կինը ապատ պիտի ձգուի։
ԹՈՒՐՔԻԱ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՑ Միացհալ Աղգերու

Դայինքը, որ առաջին անգամ վաւերացուած Մ. Շահանգներու ծերակոյորն կողմէ։

ԿԸ ՓՆՏՐՈՒԻ Գերրգ Սարաֆեան (30 տարե-կան) որ Յունաստանեն Գերժանիա տարուած էր իրբեւ բոնի աշխատաւոր։ Կր կարծուի Թէ Ֆրան-սա կը դանուի։ Իմացնել քրոքը՝ ծիկին Անահիտ Խրիժեանե, 145 Route Nationale, Bron (Rhône) եւ կամ Mr. Krimian, 2 rue Rebelade St. Etienne (Loire):

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«ԿՐԱԿԸ ԳԱԴՐԵՑՈՒՑԷ՛Ք»

ՉՈՐՍ ՄԵԾԵՐԸ ՊԻՏԻ ԳՐԱՒԵՆ ՃԱՓՈՆԸ

ՉՈՐՍ ՍԵԾԵՐԸ ՊԻՏԻ ԳՐԱՒԵՆ ՋԱՓՈՆԸ

Ճափոնական պատուիբակունիւնը Մանիյա
հասած պիտի ըլլար երէկ, ուրրան : Ջօր - Մաբ
Արթեր նոր պայմանաժամ աուած էր, նկատի առ
ձելով կարդ մը դժուարութեւններ : Միջատոն
կրակը դարբեցնելու հրաման տալով, յայտարարեց թե կայս դերդաստանին անողամները պիտի
այցելեն րոյոր հակատները, հաղորդելու համար
այձնաարութեան հրամանը Ռուսական հակատին
վրավ (Մանչուրիա, Քորէա) կոիւները կը չարունակուէին մինչեւ երէկ : Ռուս հրամանատրը
յայտարարած էր թե պատերավը պիտի չարունակէ հինչեւ որ ձակոնցիները վաը դնեն դենբերը :
Խորհրդակցութիւններ կը կուրը հե հասիոնցիները
հակայարձակումի ձեռնարկած են Մանչուրիոյ
մէլ եւ կոիւները կը չարունակուին Ուո Հինվթընի, Լոնտոնի, Մոսկուայի եւ Չինաստանի
մէլ, Ջլդելու համար ձակոնի թերանարութիւն Ուո Հինվթընի, Լոնտոնի, Մոսկուայի եւ Չինաստանի
մէլ, Ջլդելու համար ձակոնի դրաւաման մանրաժանութիւնները, որոնջ չատ կը տարբերին Գերժանիոյ դրաւուժէն : Լոնտոնի թերթերուն կարծիբով, Հափոնի կայարը եւ կառավարութիւնը կ՛ուդեն այն տպաւորութիւնը ձգել թե հափոնական
ատակա չե պարտուած եւ անտարունի է Հափոնական
ատանապես կորոնցուցած է պատերավոր :

Լուծուհայաւ Նանջինի (Ջինաստանի կարայն
ատժանապես կորության է պատերավու է
ուշունայաւ Նանջինի (Ջինաստանի կառավաթուն Ջինաստանի կառավարութեան դեմ : Հափոնինը, որ կաղմուած էր Ֆափոն դեմ : Հափոնինան այն հարարութեան կավութեւնը յաննունթաւն չինան Հիկօչի Քունիի, որ կայսեր մօրեղ դայրն է Հափոնի պատմութեան մէլ առաչին անդամ է որ կայս դերչաստանին մեկ առաքին ար
գամ է որ կայս դերչեն իրենը ինդիրները իրե-

Կուզին որ միասին լուծեն իրենց իներիրները իրե-ահասկացողուցեւան եւ փոխադարձ յարդանի ու կիսն թե Հայերն ալ այս երկրագներ վրայ ունին հրաւունը արդար կեանը մր տպրելու եւ , եթե անոնը կ՝ուզին չահել բաղաքակիրի - աշխարհին անոնը և ուզան չահել բաղաքակիրի - աշխարհին հետաբուտն արդար չետն է որ , իրենց իսկ համաձայնուս հետաբուտնեն կարսը Հայաստանի եւ , տան չնչեւ աւ տեղ մը փորրիկ ու լերկ հողամասի մը վրայ ինհուն ՄԻՒՐՄԼԵՍԵՆ Կուզեն որ միասին լուծեն իրենց ինոլիըները իրև-

QUILL THEFT LLOUI

կ՝անցնի կառավարութեան ղլուխը։ Վարչապետ իչխանը ծնած է 1886ին եւ իր ուսումը աւարտա Ֆրանսայի մեջ։

Ֆրանսայի մէկ։

Ճափոնը դրաւման լրջանակներու պիտի չբաժնուի, ինչպէս Գերմանիան։ Գրաւումը պիտի տեւէ
այնջան որջան պէտք է, երկիրը «Հականհինելու»
եւ ժողովրդապետութիւն Հաստատելու Համար ։
Կը կարծուի թէ մէկ միլիոն գինուոր պէտք է,
դրաւման Համար ։

× Պատեսասն և ոստաման Հետևւան որվ . we

× Պատերազմի դադարման հետեւանքով, մերիկեան կառավարութիւնը անմիջապէս՝ ջնջեց 35 միլիառ տոլարի զինուորական ապսպրանջներ։ 55 միլիառ տոլարի գրնուսրապաս ապսպրասջածը։ Պետական ելմասացոյցն ալ պիտի կրճատուի 23 ու-կէս ժիլիառ տոլար։ Բայց հիմակուրնէ մտահո -գութիւն կը տիրէ, որովհետեւ բանակին արձա -կումով առ նուաղն 7—8 միլիոն հոդի անգործու կումով առ Խուազև I—8 միլիոն հոգի անդործու Թեան պիտի դատապարտուին յառաջիկայ դար նան : Կառավարութիւնը միջոցներ կը խորհի աչխատանջ ճարելու համար : Ջարկ պիտի տրուի
մեջենաներու , ինջնաչարժներու , հողադործական
դործիջներու եւն . չինութեան : Ջնջուեցան վառելանեթի , պարևորի , պահածոներու , բանջարեղէնի եւ պաուղներու վրայ հաստատուած կրճա ասողրբնելը: _____

ՉԸՐՉԻԼ ԿԸ ՓԱՌԱԲԱՆԷ ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՌՈՒՄԲԸ

Մջամոգ՝ Պայքաններու վասին

Անդլիոյ Երևսփ. Ժողովին բացման առնիւ, նախորդ վարչապետ Զրրչիլ իր առաքին ճառր խօսիցաւ, իրրևւ ընդդիմադիր պետ։ Այս առնիւ շշափեց չարջ մր ծանրակչիռ ինդիրներ։ Այնատաւորական կուսակցուժեան ներկայացուցիչը, Լէսթի, որ Փարիզ եկած էր մասնակցելու Համար ծրանսայի ընկերվարական կուսակցունեան Հա մադումարին, յայտարարած էր Եէ ենք Ֆրանսայի ընկերվարականները յաքողին, յառաքիկայ ընտրուժեանց մէջ եւ կառավարուժիւն կազմեն կարունիա ինորուժեանց մեջ և կառավարուժիւն կազմեն ինդիա պետի նորոգէ 1940ի առաջարկը, — Մեծն հրիտանիա եւ Ֆրանսակ ապանն մեկ ազգ, մինոչնոյն հպատակութեամբ։ Ջրրչիլ, որ այս ծրադիրը ներկայացուցած էր 1940ին, երբ Ֆրանսան անժատուր կ՛րլար, այս անդամ դիտեր առաւ են պատասի արտասու նախարարները պետք է ուլա դրուժեամբ ջննեն ինդիրը, այս տեսակ առաջարկներ ընելէ առաջ։ Ուրեմն կր Հարցնէ նէ վարչապետը արտոնած է այս յայտարարուժիւնը եւ դահլինը համաձա՞ն է։

Աստելով Ծայր. Արևւելջի պատերազմին վը այս, Չրրչիլ խոստողմանեցաւ Եէ Փոցտամի ժողուկն մէջ, նախադահ Թրուժընի հետ վաշերացու Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին բացման

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme -, 13 Le Gérant : H. AGONEYAN

HARATCH Fondé en 1926 R.C.S. 976.28

1945 Uhnmbh 19 Ognumnu

Simanche 19 Anût

db. SUPb - 17° Année № 4483- Unp 2pguli ph. 112

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

TUSTICUU UCS

1944 Օգոստոս 19-25, Փարիզը անգաժ մը հես արժեցուց իր համբաւը, իրրեւ դասական, պատ-մական երկիրը «պատնիչամարտ»ի։

արժեցուց իր Համրաւը, իրրեւ դասական, պատասական երկիրը «պատնիչամարտ»)։
Կոիւ փողոցէ փողոց, պատնեչներով։ Տարիներ առան՝ եղբայր եղթօր դէմ, յանուն այս կամ այն կարգուսարջին։ Այս անդամ՝ Թլնաժի ուժիմը դէմ որ լման էորս տարի րաղմած մայրաջաղաթին մէջ, տիրարար կր վարէր առժամապէս պարտուած երկրին ճակատաբիրը։
Անչուջա կոիւը չատոնց սկսած էր սարերուն մէջ, անտառ անտառ (Հաքի), հերոսական դրբատահիսին և անհամար գոհերով, որոնց յիչատարեր հուն մայրաջաղաթին մէջ այլ ստորերարար։
Բուն մայրաջաղաջին մէջ այլ, ստորերկրհայ պայջարը, դաւադրական դործունեութիւնը ևրականարվ կր ծաւադին։ Դիմադրական ձակատը կուրիներ, րջիններ, ցանցեր կողմած էր հանրային և պետական կեանջի բոլոր ասպարէմներուն մէջ։
Ձկար դետին մը ուր ըսն դրած չրլյային ափ մր յեղափոխականներ։ Այս խումրը Դիմադրու թեան (Résistance) ողին կ՝ արծարժէր, բարձրա կան կորովը դրականութեամբ։ Ի՛նչջան հայրենաշունք, բոցավառ բանաստուղծութեանը արձագոմեր երանարին իր կազմեն այսօր, որոնը արձագոներ ային սարէ աար.—
Ընկեր, իր ոսեն սեր անուաներուն ... կաննո

շուր, սար, ընկեր, կը լսե՞ս սեւ ագռաւներուն — կանչը մեր բերրի դաչտերուն վերեւ,— Ընկե՛ր, կը լսե՛՛ր ճիչերը տրտում — Մեր Հայրենիքին զոր գերել

ճիչնրը տրտում — Մեր Հայրենիքին զոր գերել կուզեն:

ԵՒԵ՛՛, հայդուկներ (Partisans) — Բանուորնե՛ր ու գեղջուկներ, — Ահազանգն հնչեց ...

Ուքյն իւ մին բենտորաններ կը բանեցնե՛ , կան գենջ եւ ռազմանիւն կը փոխադրենն ջաղաշել ջարաշել չեր գիրջն գիրջ (Հայորդիներ ալ փայլեցան այս ճակատին վրայ):

Դեռ ուրիչներ — եւ երիաասարդունիներ — դարանակալ կը սպասեին հաղորդակյունեան այս հանարն դրայ , դեծեր ջանդելու , կառակումբեր պայնեցնելու , իչնամին չփոխեցնելու համար։

Ու վերջապես չրջուն խումբեր «լեռնական» , որոնջ ականչները անձելն եւ աչջերը դեպի երինը, որոսասրոն անձկունեամե կը սպասեն իրներ որսալու Համար. ...

Ու անկարգելներով փոխադրուած դինամները, որանու համար. ...

Իսկ ինչ որ տեղի ունեցաւ Փարիսի մեջ —

Իսկ ինչ որ տեղի ունեցաւ Փարիզի մէջ — ինչպէս ուրիչ ջաղաջներու մէջ — դեռ երէկուտն պատմութիւն է։ Աժէնուս աչջին առջեւ կատար-ուսծ։

Արարսուան էի որ եւ է իր։ Սոհանոցի աղբատանը, երկանի կարբէ մը, անրուներեն մինչեւ անառանին եր մինչեւ անառանին եր մինչեւ անառանին եր մինչեւ անառանին եր մինչեւ անառանին և ու պերանները, մինչեւ անայատակի ջարերն ու արմատանին ծառերը, ցիններ հեռնակառջն ու պայնուանին, ձորերը, ցիններ ու պերանները, արդերն ու պայնուցինները։

Մէկ խօսջով, ալոր բանուկ փողոցներն ու պողտանիրը, հրապարակներն ու ծառուղինները վերածուած էին ամրոցներու, դիրջերու, պատ հեշներու։ Եւ դարանակալ հայրենասերներ դերբ բունած՝ կրակ եւ ռումբ կը ցաներն դերևը դերներ դերբ բունած՝ կրակ եւ ռումբ կն ցաներն դերևը դերնաց՝ այս պատակինուներուն ներան արատանրուներուն վրայ, յնդափոխունեան եւ արարհանրուն միայ, յնդափոխունեան եւ արարհանրուն հեր հեր արև կամ պատուներ։ Եւ էի նարնին եր հեր արև կամ այն օրերուն երբ հոյն կանչը կը լսուէր մեր հայնարննի լեռներուն վրայ.

Անչուշտ այս դեղափոխական Թափը իր ուժը

ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՁԱՅՆԸ

ԽՄԲ — Սան Ֆրանչիսկոյի ժողովին ներ բ կայացուած յուշագրին առթիւ, Երեւանի պաշտօ-նաթերթը, «Սովետական Հայաստան» իր Յունիս 15ի թիւով հրատարակած է կարգ մր գրութիւն -ներ.— Արդարութեան Ջայնը (Դ. Դէմիրնեան) , Հասել է ժամանակը, Իմ Հայրենակիցների արդար խոսք, պանդիսութեան մէջ դանուող Հայերի իր-ձր կը կատարուի եւն ։ Ստորեւ կ՝արտատակեն ծանօթ գրագէտ թատերագիր Դ. Դէմիրնեանի գրութիւնը.—

գրութիւնը.—
«Աժերիկայի Հայ Աղդային Սորհուրդը » դիժել է Միաւորուած Աղդերի կոնֆէրանսի դեկե կատներին (պատուիրակներ) եւ հաժուլին ժի
յայտարարուժեամբ Եէ հասել է ժամանակը, որ
ժրջական տիրապետուժեան տակ տառապող Հայաստանի ժասը ժիացուի հայկական Սովետական
Ռեսպուրլիկային (Հանրապետուժիւն) որը հնարաւորուժիւն կը տար հայրենիք վերադառնալու
ժէկուկես ժիլիոն Հայերի, որոնք արտասահա
նուժ են դանւուժ իրջական տիրապետուժիւնից
փակչելու հետեւանքով:

Արդես°ը Հասել է ժամանակը ւ ՄիԹէ° ժամա-նակը չէր հրբ առաջին իմպերիալիստական պատե-րազմին մատնանչշում էր, որ «Դաչնակիցները ի նչան չնորՀակալուԹեան այն աւանդի որ Հայ ժոնչան չնորհակալունեան այն աւանդի որ հայ ժու դովուրդը մացրել է ազատունեան եւ ղեմոկրո-տայի մեծ դործի մէջ, նրանց խոստացաւ ապա -տունեան եւ անկախ պետունեան ստեղծում», երբ Աղբերի Լիկան պրեղիդենա (նախագահ) Ուհի-սընի յանձնարարեց որոչել ազատ՝, անկախ Հա -յաստանի սահմանները, երբ դա ընդունեց բոլոր աէրունիերի կողմից ներառեալ նաեւ Թուր-բիայի կողմից: Եւ Հաստատուեց Սեվոի պայմա-նագրով: Մինեն՝ ժամանակը չէր։ Ժամանակ էր... բայց պայմանագիրը չհրականացրեց...

ստարրով: Միթե ժամահակը չեր՝ ժամահակ էր...
բայց պայմանավերը չերականացւեց...
բայց պայմանավերը չերականացւեց...
յերի ապատագրութեան, իրաւունջների գոյու թեան իներիրը : Արդեօ՞ք ժամանակը չի հղել:
ժամանակը միչտ եղել է, Հայերի արեան հերթական հեղեղումը միչտ հնչեցրել է ժամանակը։
Բայց միչտ էկօրստական (եսասիրական) չահերի
մոլուցջների մթնոլորտում խեղղուել է Հայերի
մանս։

քայց միջա էկօիստական (հսասիրական) շաշերի մոլուցինի մի մոլորաում խողուել է Հայերի մոլուցինի մի մոլորաում խողուել է Հայերի մայնը։

Սակայն ինչո՞ւ այսօր արդեն ժամանակն է հե ճչմարիտ ժամանակը։ Նրա Համար է ժամա - նակը, որովհետեւ ողջ մարզվունիւնը Հենց նարկու ապրեց Հայունիան վիճակը յի - չեցնող մի չարաչուջ մրձաւանշային իրականու - Թինս։ Մարդկունեան մի մասը կրեց իր անձի վրայացիրական արտարաներ, ապրեց այնպիսի մոայի սարիունիան վերաշաս ապառնալիջից, որ արհան մրրինների մէջ խոստացաւ աչխարհր կարդաւորե ճշմա - իրական արդարարանենան հիմունըներով։ Արդեր արդարարունեան հիմունըներով, ենկ միլիոն ու կև Հայեր ահարկարարական դուրունիան հիմունըներով, ենկ միլիոն ու կև Հայեր ահա հիմունըներով, ենկ միլիոն ու կև Հայեր արաական գործ, որ ունեց երկարկարունիան հիմունըներով, ենկ միլիոն ու կև Հայեր արաական գործ, որաբարի կասիանանունըներությունին, դարալակ ողորմելի դուների արաական ուժեր, մի այնարարկանունին, վեծ բանաստանում այն օրին արաական հայերծ, «Ասերիկայի Հայեր» է հեռաստանի Հայերծ, «Ասերիկայի Հայերծ արարարարաննելու հեռաստանի Հայերծ, արատակուներում երևած ժողովուրդերի ապատակունենան արևն - օրին և արարենան հայեններ պատանի Հայերծ է հայունենն է արադանելու հեռան արա հետան հայեներ ապատանի Հայերծ է միրակարներ և հետան արարեն և Հայերն ուներն կրարայն արևիրը Այնտեղ հայուներն է հայ ժողովուրը։ Այդաիսի մի ծողո հայեներ կարանարին և հարարել և հարարակին արտեղ հայանարը հետն հայերնանարի հայուներ կարուներութենն և հարարակին հայուների կարութեննան է հայուների կարութենան և հարարել և հարարակին հարարակին հարարանի հայուների կան դրունիննանը, ենկ է արտացնել և հայուներն է հայուներ կարուներ հայուներն և արտեղ հայներ և արտեղ հայներ և արտեղ հայներն և արտեղ հայնեններ և արտեղ հայներ և հայրենասեր է հայուներ և հայուներն հայուներն և արտեղ հայներն արանաներ և արտեղ հայուներն իր արանաներ և արտեղ հայուներն և հայուներն հայուներ և արտեղ հայուներն և արտեղ հայուների հայուների

լլև - ՀԱՑԱՍՁԱՆԻ ԳՐԱԻԱՆՈՒԹԻԻՆ

ጉԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ

Նրա գարունը յաւիտհան հանգաւ Մի եղեռնական մռայլ իրիկուն, Երբ արեգակը գահավէժ ինկաւ՝ Ցօղհլով շուրջն արիւն շառագայն։

Եւ մահուան պահին իր աչքի առաջ Հայրենի հողն էր, արտերը ոսկուն, Լիճը Սեւանի ու լեռն Արարատ, Բիւրեղ փրփուրով հնաւանդ Ձանգուն։

Անի քաղաքի փառքը մարմարէ Տալիս էր նրան աւիւն ու կորով, Հայկ Նահապետի աղեղը հրէ Երգում էր կրկին եղէգնեայ գրչով։

Հայոց երկինքներ տեսնում կապուտակ, Վահագնի թռչող նժոյգը հոկայ, Որը ճախրում էր դէպի յաղթանակ, Դեպի հրջանիկ օրը ապագայ

Նա բանուորների դէմքը քրտնաթոր Երգում էր նորից քնարով նարտար, Եւ ընդվգումներ մեծ ու կարմիր Թափոր, Գալիք օրերի երկունքը վարար

Հոդի մշակին նուիրում էր ձօն Ներբողում սիրով ցելերը գարնան, Եւ մառանները մրգերով լեցուն Եւ սուրբ օջախը հայրենական տան։

Ու հեգնանքով էր նայում իր դահճին, Չէր ողրում երրեք անյոյս կսկիծով, Եւ այսօր էլ նա մեզ հետ է կրկին Մարգարէական երգի աստղերով...

8144111 ՇՈՂԵՆ8

Փաrիզի ազաջագrական *lynhilitry*

Պատմական լաբաթ մըն է որ կը բոլորենջ, Օգոստոս 10չն ի վեր։ Իսկ այսօր տօն է արգէն։ Քանի մը թուականներ. — Օգոստոս 10,— Գործաղուլ չոգևկառջի բան -

Օգոստոս 10.— Գործաղուլ շողնկառքի բան ուորներու Օգոստոս 14 (կես գիշեր) .— Փարիգի ոստիկանութեան Փրկութեան Կոմիտեն (Comité de Libération) ընդ-Հ , գործառուլի հրաման կուտայ ամրողջ
ուտիկանութեան։ Ափ մը մարզիկ պատրաստած
եր՝ այս ռոսծառուլս ռասունն աշխատասնութ
հործաղուլը արդեն որոշուած Հր Օգոստոս կոր
Օգոստոս կեր համար, բայց «սպասեն» - տեսենւթ»
ըսողները յաջուրեր էին կեցնել չարժումը։ Գնդ.
Ռօլ միջամանուր և երկուչաթթի դիչեր, կը յաջողի
առճանե վճեռը։

արձակել վճիռը։ Օգոստոս 15.— Ոստիկանութեան ընդ 4 դոր -ծաղուլը մեծ աղդեցութեւն կը դործէ հոդեբանօ -ըչն, դիւրացնելով Դիմադրական Ճակմահի աչ -խատանջը։ Ապստամբութերւնը կը կազմակեր -

խատաներ: Ապատամրունիւնը կր կազմակեր պուի։

Օգոստոս 16.— Փարիդի ՓրկուԹեան կոմիտչն ընդ « դործադուլի Հրաման կ'արձակչ։

Օգոստոս 17.—18.— F. F. İ. İորու (Ֆրանս և Ներջին Ուժեր) գօրալարժը կր կաղմակերպուի Համաձայն արուած դազոնի Հրահանդներուն։

Օգոստոս 19.— Ապստամրութիւնը կր պայթի։ Գադ Ռոլ կ'արձակչ ընդ « Հրամանը է ը պայթի։ F. F. Լևերուն արուած Հրամանն է ,— «բանալ Փարիդի Համրան դաչնակից յաղթական բանակներուն առջեւ եւ ընդունիլ դանոնը»։ Եռադոյնը կր պարգուի ոստիկանական վերատեսչութեան չէնջին եւ բաղարաանական վերայուն համրական կունները կր ծաւալին։ Կես դիչերին Հայրննասէրները կր

(Շարունակութիւնը կարդալ Դ․ էջ)

Մապունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

միացուի իրենից արհամբ պոկած Հայրենի Հողը։ Տարաբիրհայունիւնըիմաստաբար իր Հայհացջն է ուղղում դէպի Սովհտական Հայաստանը։ Սովե տական Հայաստանը։ Սովե հրաչջները որ կատարուել են 25 տարում մի այն հրաչջները որ կատարուել են 25 տարում մի այն հրաչջները որ կատարուել են 25 տարում մի այն կրի երկրում ինչպիսին սովետական Հայաստանն է։ Դա մահ տեսած եւ մահից փրկուած Հայաստանն է։ Դա մահ հրարաց հրարարուել են 25 տարում մի այն պիսի երկրում ինչպիսին սովենակայիս աժենամեծ մարդը, հրա մահ հրարաց հեն ինինը եւ ներկայիս աժենամեծ մարդը, ժողովուրդը հրա կրինը։ Հայ տարաբին եւ ներկայիս աժենամեծ մարդը, ժողովուրդը յոյս է տածում որ արդարունիւններն եւ ապատաբրունիւնների հրարարունիւնների եւ ապատաբրունիւնների հրարարունիւնների հրարարունիւնների հրարարունիւնների հրարարունիւնները կարող է հրապորձել առւս ժուղովուրդից որը փրկեց մարդիունիւնը։ Տարադիր Հայունեն մեծայոյս ենջ որ այդ կդայ մեծ ռուս ժուղովուրդի և մեն Ստալինը, որոնջ նրա մի մասին Մովետական Հայաստանի ժողովուրդին եւ մեծ Ստալինը, որոնջ նրա մի մարկարաց կընդունեն անրապատանի Հայաստանի Հայաստանի Հայաստանի Հայաստանի հարարաց կընդունեն անր պատմական, ազմիւ եւ մեն դանանան մեր պատմական, ազմիւ եւ վեհ դործին, կեսանը ներ պատմական, ազմիւ եւ վեհ դործին, կեսանը նինարարունենն, աշխատանանի և արանց են հենաի չինարարունենն, աշխատանանի և արանանին են ինարարունենն, աշխատանանի և արանանին եւ կեն դործին, կեսանը նինարարունեան, աշխատանանի և այնատանանի և արանանին հենարարունեան, աշխատանանի և և հրանարարունեան, աշխատանանի և և հենարարունեան, աշխատանանի և արանարին և արանարին և հրանարարունեան, աշխատանանի և և հենարին և արանարին և հրանարարունեան, աշխատանանի և և հենարին և արանարին և և արանարին և արանարին և արանարին և արանարանան և արանարին և արանարին և արանարանարին և արանարին և և արանարանարին և և

Խ ՀԱՑԱՍՏԱՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

(Հ. 8. Դ. Ամերիկայի Պատգմ. ժողովին առթիւ)

(Հ. 8. Դ. Ամերիկայի Պատգմ ծաղովին առթիւ)

Հ. 8. Դաչնակցութեան Աժերկկայի Շրջանի
Պատգամաւորական ժողովը, որ դումարուեցաւ
Ցուլիսի սկերբը, Պոսթընի ժէջ, բնականարար ,
այս տարի եւս լայնօրէն դրազեցաւ Հայ Դատի
Հայցով։ Եւ վերջին տարեչրջանի ժերազային
ու ուղեգիծը աւհւի եւս բիւրեղացան ու յստակ
ձեւակերպում ոտացան։
Հ. 8. Դաչնակցութեւը, Հայաստանի նորարար
ձեւակերպում ոտացան։
Հ. 8. Դաչնակցութեւը, Հայաստանի անկախութեան փլուզուժէն ի վեր դաղափարական ընդդիմադերի դիրջին մէջ է եղած և իչիանութեան
Հայաստանի իւնչը է հղած և իչիանութեան
Հայաստանի և Հայ ատունարը կրրոնցուցած իչիա
թիւնը վերադրաւհյու տենչը չէր, ինչպես ոժանջ
Հայաստանի և Հայ ժողովրդի ճակահայաստանհան
դիրջը, ինչպես նոյն չարախօսները կր պնդեն,
այլ սկզրունջի հիմնական տարակաթծութեւններ
Հայաստանի եւ Հայ ժողովրդի ճակատադրի մա ուին։ Մինչ բոլչեւիկները, օրինակ , կը յարարար
դենն ի Հայաստանի խործրդայնացումով Հայկանան Հարցը լուծուած - վերջացած է, Դաչնակցականները չէին ուգեր հաշատուիլ այդ հիտջին
հետ եւ կը շարունակէին հետապնդել Թրջահա
ոււթիւններու վրայ։ Մինչ բոլչեւիկները ազդային մշակոյթի, չաղաջացիականարը կր յանձնառութիւններու վրայ։ Մինչ բոլչեւիկները ազդային մշակոյթի, չաղաջացիականարը կր պաչադան մշակոյթի, չաղաջացիականարը կր մով չարաայնեն մշակոյին ազգային արժեչները ձեռը ջաշած էին
արտասանի նորերային վարիչները ձեռը ջաշած էին
արտասահանին անոնց ազգային արժեչն նում կր ջանահին վերահասատանի միջեւ։ Մինչ բույեւիկները իրննցմին վերահասատանի միջեւ։ Մինչ թույեւիկները իրննցմին վերահասատանի կոչին Հայոց կառավարու հին վերահասատանի կոչին հարա Մայր Հայրենիչն ին
ակ արտասաահանի միջեւ։ Մինչ իս ըն կոնը իրնար
մի վրատանան կուսակցութիւններու, Դաշնակցա
կանարը կր ջարունակէ ին ջատալին դոյութիան
սի կան հարարանին իր արունիսն ըն ունաին

կանները կը լարունակքին ջատարովել ջաղաջա կանները կը լարունակքին ջատարովել ջաղաջա կան ազատուժեան անհերաժեշտուժիւնը։

Այս եւ նման հիմնական , ազգային գոյուժեան
եւ գարդացման համար կենսական հշանակուն ընդրեունեցող հարցերն էին պատճառը, որ Հ. Յ. Դաշնակցուժեւնը դրած էին դարափարական ընդրեմադիրի դիրջի մէջ Սորհրդային ի լիանուժեան
հանդեպ։ Կիրդոծեն՝ գաղափարական, որովհետեւ Դաչուհջո-բատա բարդրսադրություր ատֆե
անդին էի անցած։ Դայնակցուժիւնը երբեջ չէ
ծրատերին էի անցած։ Դայնակցուժիւնը երբեջ չէ
ծրատերին էի անրած։ Հայանակուժիւնը իրբեջ չէ
ծրատերին էի անցած։ Դայնակցուժիւնը երբեջ չէ
ծրատերին էի անցած։ Դայնակուժիւնը երբեջ չէ
ծրատերած հարասանի ուժով տապալել Սորհրդային իչիանուժիւնը, ան հիշա հեռու մնացած է դարար էիւներ
առաջ բերել իչիանուժեան համար։ Ընդերով, որ Հայաստանի հերանուժիւնը տապալելու։ Ալխատա
հորատեն իրանուժիւնը տապալելու։ Ալխատա
հերատեն իրանուժիւնը տապալելու։ Ալխատա
հերատեն իրանուժիւնը տապանելու։ Ալխատա
հերատեն իրանուժիւնը արոստահենն և եւ է փորձ Սորորևի դարձնել արտասահենան և եւ է փորձ Սորհարատանի ժէջ ջաղաջացիական բախուժներ տեղի
չունենան եւ հայուժեան արոր խասերը հռանդով
հուիրուին Հայրենիչի չինարարուժեան դործին։
հարաակութեան ընդուհարարուժիւնը, ինչ որ բոլոր
ջաղաթակիրժ ժողովուրդներու ժէջ ընդունուած
իրրեւ կայապան է վառ պահել արտասահենան իեոր չանացած է վառ պահել արտասահենան իարուդայանան է անաարա
համար։ Միւս կողմեն, Դայնակցուժիւոր չանացած է վառ պահել արտասահենան եւ այս
դարաական արդան
հեր իր դործուներուժեան ի կատարած է այն
պարտական եւ, մանաւանը, կամայ
հեր հանալարի
համար իր իր ու Հայկ Դատը և արահայ
համական արդան
հեր արանալային որին առան բերին ժեր արաժատական արդան
հեր չանաւթեւն և չի կատորութեան
համար հեր իր արասան
հեր արանարուժիւնը
համարուժեան և չի հարարահեր
համարուժենն իր
համարուժերն իրը չա
համարոր հեր իր
համարորանին
համարուժենան
հեր արահարանի
համարորանին
համարորանին
համարուժենան
համարորանին
համարուժենան
հայրենինինի
հայրարորան
հեր արանարորանինը
հայրարորանին
համար հայրորան
հայոնարորան
հայոցութեան
հայոցում
հայոցուների
հայոցութեան
հայոցութեան
հայոցութեան
հայոցութ

Միութեան գրաց, Հայաստան եւս կենթարկուչը վտանդի։ Դալնակցութիւնը չէր կարող անտարրեր մնալ Հայրենիջի պաշտպանութեան Հարցի հան -դէպ եւ առաջին իսկ օրեն վճդեց ու յայտարարեց, որ կր դադրեցնէ պայքարը Խորհրդային իշխանու-թեան դէմ եւ իր բոլոր ուժերը կը տրամադրէ Հայրենիքի պաշտպանութեան գործին։ Ասիկա եւս Հայրենիքի պաշտպանութիան գործին։ Ասիկա եւս անչերքիի փաստ է։ Արտասահմանի բոլոր երկիրներու մէջ Դաչնակցականները ձեռք ձեռքի միւս բոլոր հռանակցերու պատկանող մարդոց հետ մասնակցերուն, որոնց նպատակն է Հայաստանի պաչտպանութեան եւ գօրացման աջակցութիւնը։ Եթե Ամերիկայի մէջ Դաչնակցութեւնը անացուած այդ դործէն, ատոր բացատրութիւնը փնտոելու է ոչ Թէ Դաչնակցութեան չկամութեան, այլ ամերիկահայ իրայատուկ պայմաններու մէջ։ Հոս ալ, սակայն, Դաչնակցութիւնը անտարբեր չկնացու եւ Թէ նութական միջոցներով, Թէ Հայաստի պաչտպանութեան ձեռնարկով ջանաց ու կր ջանայ օժանդակել հորչեր. Հայաստանին ։

ԳԵՐԻՒ ՄՐ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԻՆ

Romilly s) Seine (Aube) 8-7-940
Քնացա⁶յ գչիկ մը։ Ձեմ դիտեր։
Սաստիկ խիԹի մը յաջորդող յարաբերական հանդարտութիւն մը, դինիի, հաշիչի հեշտանը մր տուեր էին ինձի, ու կարձեցուցեր՝ դիչերս ան

տուսը չրա ըսօր, ու դարսոցուցեր դրչերս աս հատևո՛ւմ։
Մորդերուը՝ ամենեն առատաձեռն, գնասիրա
ու համակրելի աստուածն է՝ նշուառներուն....
- Հա՛ց, հա՛ց... ո՛ւ, կը մեռնի՛նչ...
Երեջ մարդադետիններու վրայ՝ կրկնակչա ծելերու ետին խոնուած՝ եթևուն հագար յոդ նած՝ ջաղցած՝ փորբ, աղեջները ալիւնող հե
ւանդ դերիներու այս աղաղակեն երկինչն ալ յուգուած կուլայ, կը ներջէ մեզ անդադար։
Երեջ իրամընկերներու էն փորձառուն եւ տաբեցը՝ եննասպայ André Pigeon՝ մեկ հոդինոց վրըան մե ջաշջջեր բերեր է հետը։— Մեր դդեակը։
Ձորս անկեւնները ցիցերուն կապուած՝ մէկուկես մենի ջառակուսի՝ հինմաչ մոմչոր մր ,
իր Լուրերուն մեկ մասը կը նափել դիսջը չրջա պատող խրամիկներու մեն՝ որպեսզի, գօրախումթեն միացած՝ միեւնոյն խումերի երեջ ընկերները՝
նենասպայ, տասնապետ եւ դինուոր ժը՝ չննոկին
անոր ջրանող ձեղունին տակ։
Ամպերը կը հալածեն իրար։ Արեւը աչջ կը

Ամպերը կը Հալածեն իրար։ Արեւը աչը կր թնիք : Ու կը միանջ․ ծառերը, դետինը, մենջ ու մեր ցեխոտ, աղտոտ բուրջերը։ Ինչ Հանդարտ իրարանցում : Ո°ւրկէ այդ դոր-

ծ իքները։

ծիրները։ Հող կը նետեն անոնց վրան։ Բնազդեր, ապրելու, ազատութեան յոյսը՝ - օ՛, հիանալի՛, հրաչալի՛, պարդեւ — ջարայրներ չինել կուտայ։ Քսաներորդ

դա՛ր։ Ինոչ - ազդաց պատմունեան ուսուցչիս, Րարգ - ապղաց պատմունեան ուսուցչիս, Լև ւոն Թաչնհանի, սրամիա մէկ իսութը կ'իյնայ
միտոթո։ «Նախամարդը՝ իրսեւ դարդ, չրնունչը
նուն իր օրակ մի կը կախեր անկե։ Մեր օրե թուն այդ օղակը կ'անցլնեն ականչներուն։ Շրրնունչի ականչ՝ աշաւասիկ կողած միջոցի հե նունչին արան արան հարան միջոցի հե հարան հարան հարան հարան հարան հարան հարան հարան հերոցի հե -

Այսօր կը հատևի քեր պաչարը։

9 Յուլիս. — Փորձեմ պիտի բանտա։ Իմս չէ դեւտը։ Ո՞վ դտոււ։ Ո՞վ փորձեց։ Անօթութիւնը անչուլա։ Ապրելու վերադարձի տենչը։
Բեյորը՝ բակատուրը ծնածները ժանաւանը՝ թույթը՝ գակատուրը ծնածները ժանաւանը՝ թույթը որ եր հետևն, կը ձամբեն, ամբոխին։ Պահարանը դրաժ, անուն, եւ հասցէ մը կր պարունակէ։ Գետգ չկայ ուրիչ բան ըսկլու։ Ու կը սպասումի։ Դժուարաահան չենը, ցամաք հաղը հր րաւև չքերի։

ոցը կը բաւէ մեզի։ Հացը կը րաւէ մեզի։

Ածօնի հնջ...։ Ինչպէ՞ս րացատրել տառա պանջը անօներ հետն։ Բառը չատ չոր կը նուի
ինձի։ Անօնի ենջ։ Կարձ, կարուկ ու սակայն աՀաւոր ողրերգունիւն մը կր պարունակէ այդ րառը։ Ինչե՛ր ընել չէ առած՝ անպիտան ստամուրին
այդ անկուչա պահանչը։
Կը կռուին Այժ երիացիները։ Գանակ քաղելը
դիւրին է անոնց Համար։ Դանակը ո՞ւրկէ են դանը։
Ձիու քաղուած աղիջներ կը Հանկոտեն անոնը, Հագիւ մաջրուած, Հագիւ տարցած լափլփելու Համար։
Գնաց պահարանս։

Գնաց պահարանս ։

Հասցես տալես առաջ՝ դրամին նամակ մըն այ միացուցի ես։ Սկսայ.--Սիրելի անձանօթուհի, երեջ ընկերներ ենջ ։

6,9,

Աստրը.... հւր.:

Մուլիչի ձայն:

— Ապուրի", տպուրի":
Երկու ժամ պոչ բռնելէ վերջ դաւաթ մը տաջ
Հուր ունեցանջ.

չուք ուննցանը.
10 3ուլիս.... Երր հրկարի անօԹուԹիւնը՝ գի-հաթափ կ՚ըլլայ՝ կ՚անձրկի ուղեղը։ Մարմնին հրաժանատարութիւնը կը յանձնուի չիդերուն ո-րոնը՝ անիժաստ, անկապակից, աննպատակ երթ ու դարձի յիմար չարժումներ կուտան անոր։

Պատերազմի փաստէն գատ, Խ. Միութեան Հետեւարտը, Հայաստանի մէջ եւս տեղի ունեեւ, չեսաւարար, Հայաստասը են և տեղի կ'ունենան երեւութներ, որոնք չեն կրնար չանդրադառնալ նաեւ մեր դիրջին վրայ։ Մաս մը հիմնական հարցեր հոն կը լուծուին Դաչ-նակցունեան հետապնդած ուղիով եւ, ի հարկէ, չեն կրնար չուրաիացնել մեղ։ Ամէնեն էականը այդ հարցերու մէջ Հայաստան պետական իրա շունըներու ընդլայնման փաստն է։ 1944 Փետր ւունըներու ընդլայնման փաստն է։ 1944 Փետր և ին օրէնջով Հայաստանը, Խորհրդային միւս հանրապետունիւններու հետ, ստացաւ սեփական աղապետունիւններու հետ, ստացաւ սեփական աղարին րանակ ունենալու եւ արտաջին ջաղաջա փանունեան իրաւունչը դորաանին իրատանենան դրուի, Հայաստանը կր դառնայ միկազդային համակեցունեան անդամ եւ, ի վերջին մէջ։ Ասիկա մեր գլխաւոր պահանչներեն մէկն է, որու համար մենը կը պայջարէինը անրորհատ ։ ցան եւ տեղի կ՝ունենան երեւոյթներ, որոնք

(Մնացհալը յաջորդով)

Դեղնած՝ կր կախուի մորթը դեմքին , կր կքին ուսերը։ Աչքերը՝ իւղը հատևող կանթեղի մր պէս՝ աղօտ, կր պճլտան ւ Մակը, մօրուքը, պեխը կր բումնին կարձես չատ աւելի արադ։ Դասակար -Հայուսերը՝ Հերկները՝ **ըջիջներով** ։

այ է ժամը։ դատար հի.ատրիև։ _Եամնե ճամիրապ զ~~մի~~ա Մերոիսու

զիներ: — Այ տղայ, ո՞ւր ես։ ԸնդՀ․ Թարդմանը գեղ

— Այ տղայ, ո՞ւր ես։ Ըսդ- օ բարդսասը դագ կր փնտուկ։

Մ՝, ծրար ունիմ, ծրա՛ր։ Ձարկաւ անիւր։
ԱնծանօԹուհիս պատասխանեց ինծի։
Ի՛նչ։ Հինդ թիլոնոց տումի մը ոլոռն։ Խոչո՛ր ճերմակ հաց մը։ Հա՛ց։ Տուփ մը պանիր։ Խաչած հաւկիթներ։ Աղ։ Թմերծադիկ։ Շաջար։ Թաչկի - նակներ։ Անձեռնոց մը, կտոր մր օճառ։ Ձոյդ մր դուլպայ։ Թուղթ, մատիտ ու ծիախոտ։

Աչգոլոյս, Pigeon, ես եւ Յակոբը չենը ծիսեր։
Ու պահարան մր՝ դրկած դրամիս հետ՝ սրտա.

դուլաայ։ Թուղթ, մատիտ ու ծրակորա։ Այջդ լոր, Pigeon, ես եւ ճակորը չենք ծրեր։ Ու պահարան մը՝ դրկած դրաժիս հետ՝ սրսադին պատասիսն մը նամակիս։ Անուն եւ հասցէ մրն աւ «Madame Peuvrier, 82 rue Voltaire Romilly s)Seine (Aube)։

11 Ցուլիս։ — Խոստացեր էին մեր թէ՝ ազ դային տոնին մեր տունը պիտի ըլլայինչ։ Եւ սակայն, բանի կը ժոտենայ Թուականը, մեր յոյսերը այնքան կը նուագին…։ Ստելը՝ պատերազ մին մէջ, վառողի չափ արժէջ ունի։ Ծրար մըն ալ, այսօր առինջ։ Տապկուած՝ հորքի լհարդը դեռ չէր պաղած։ Պաչտելի՛ արարան»…։

Կանանրեւէ նորէն ։
15 Ցուլիս — Մեսնքի չենք այլնես ։ Տիկինը՝ հաւտաարին իր խոստումին, ո եւ է միկոցով ամէն օր ծրար մը կ՝անցրնէ մերի։ Ի՛նչ ազնիւ ոիրտ, եւ ինչ հերոսուհի ։ Ի՛նչպես երախապարտ ենք իրեն։
17 Ցուլիս — Գէչ լո՛ւր ։ Արզիլուեցու դրսէն

յրնել ։ Զինուորներուն երեւոյթը կ՚ուսումնասիրենը։ Երիտասարդները չենը սիրեր։ Մոլեռանդ թունա-ւորուածներ՝ փամփուլա չեն խնայեր անոնը։ Կր

ւորուատուր դատ դուջը բաչեն ուղջիրուդ ։ Անոնց մէջ կան մանաւանդ Աւսարիացի դին-ուոլմեր, որոնք աչք կր դոցեն, ծրարի դացող -նհրուն երթուղարձր դիւրացնելու համար։ Ա.ԿԱՊԵՆՑ

1944 OPNUSNU 18

Փարիզի պողոտաները, ատենին այնջան խանդավառ, այժմ դարձեր էին անժպիտ։ Մարդիկ կր
ջայէին լուռ եւ մտածկոտ։ Իւրաջանչիւրի սրտին
մէջ կրակ մր կր տեսնուէր, կրակ մր կարմիր ռոցերով, որ կ՚ըսես հիմայ, հիմայ պիտի բռնկի։
Ո՞վ կր հասկնար օրուան այս ահաւոր տաղ նտար որ ամէն օր ջիչ մը, աւելի կր ծանրանար։
Այդ օրերուն, ես այ կտորին սիրար։
Այդ օրերուն, ես այ կտորին հիտալի պողո տայէն, կր մկրատէր նրանանուն ու կր ճնչէր, կր
ձնչէր, կր մկրատէր նրանաային հիտալի պողո տայեն, կր կորեն Թոլպիաջ փողոցը եւ, ուրիչ ննրու պէս կարդե Թոլպիաջ փողոցը եւ, ուրիչ ննրու պէս կարդե Մրացան Հացագործի մր
իստութին առջեւ։ Այս կենտց եւ մահու վայր կետնին, յանկարծ հրացան մր կ՚որտայ։ Զարկետնին, յանկարծ հրացան մր կ՚ուրայ է կր մխուի
դիմացի պատը։ Բազմութիւնը խուճապահար կր
փախչի, կը ժոնէ ըաց ձգուած դոնէ մր ներս ու որութ։ Հող, ներջնատան մէջ, ամէն բերնէ բառ մբ

արդ, սարջաստան մեջ, ամեն բերնե բատ կը տորձրանայ։

-- Տէ՛ր, ա՛լ Հերիջ է, ազատէ՝ մեզ... Ու այս դետնափոր նկուղէն սուր ձայն կը րարձրանայ.

— Աւնլի լաւ է մեռնիլ ջաջարար Թչնաժիին հետ դէմ դիմաց, ջան Թէ այս մուԹ անկիւնը յու-սալով սպասել։ Ահա ես վ'երԹամ, ով որ կ'ուղէ Թող ջալէ ինծի հետ։

թող չայէ ինծի հետ։

Ու Ֆրանսուհին կը թոր դէպի դուրս։ Կը հետեւին ո մենք ալ։ Բայց ոչ ոք կայ։ Փոթորիկը անցեր է։ Դարձեայ կր մօտենանք Հացաւործին դրան ու կարգի կը սպասենք։ Հագիւ քանի մը բախտաւորներ կշորուին այդ պարդեւէն։ Հացաւորնին դրան ու կարգարարէ. — Լմնցա՛ւ։

Անօթութեան վախը մեր սրտերուն, կր հեռանանք։ Փողոցէ փողոց պատկերը նոյնն է։ Վերքապես կը յաքողին մատ մի հաց գտնել։ Կը վերադատեսի ինայած կտոր մը չաքարիս հետ։

Օգոստոսի արևւր, հետգետել իր թափը կր կորսնցնէ։ Շուջերը կերկարին։ Իրիկուն։

פוומלט זויצלטס

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՆՆ ԱՄԵՆԵՑՈՒՆ...

Կեցցե՛՛ Ճափոնի յամառունիւնը։ Անոր չնոր-հիւ աշխարհը օժաունցաւ դիւտով մը՝ որուն դօ-բունիւնն ու սահմանը անչափելի է առայժմ։ Հիւլեռումրը, որ եկաւ անկուհցաւ աշխարհի աղգերուն առջեւ, եւ սարսափով համակեց բոլո-բը, Եէեւ կը պարտինը ամերիկեան հանձարին եւ դրամին, սակայն Միջատոյին կամջը մեծադոյն դերը ունի անոր հնարունին մէջ։ Նիփոնները կորսնցուցին պատերադմը, բայց չահեցան՝ պատ-մունեան մէջ անմահանարու պատիւը... Ադգերն ու ժորովուրդները հրաս անդած են

քուքեան մէջ անմահանալու պատիւը...

Ազդերն ու ժողովուրդները իրար անցած են այս գեւտին պատճառով։ Դեւանագիտութեւնն ու այս գեւտին պատճառով։ Դեւանագիտութեւնն ու այս գեւտին պատճառով։ Դեւանագիտութեւնն ու այս գեւտին պատճառով։ Դեւանագիտութեւնն ու արաբարական հրարաբուեսոր հոդեվարջի մէջ են ներկայիս։ Ասկէ եաջ, ի՞նչ պիտի արժեն անոնց է իրենց գլիուն վերեւ...

— Կր համաձայնք՝ ո, ենք ո՛ չ ռումեր պատհանեն ոււրս կը հանեն...

Ազդերու ինչնորոշում, սահմաններու դստո բոշում, կենսական տարածունքեւն, ճնշուած ադերու արատունքեւն, ֆաշականութեւն, նացիականութիւն, ռամերավարութեւն, համայնակարութեւն, բոլորը, ամենջը բարեւի պիտի կենան հուլոս մի գար, տպա ներ արաբեւի արտի կենան հուլոս մի գար, տպա ներ անչնարը և կործանա շնուրն հելեառումբին...

Այս է հրամանր ձեր ահադնագօր եւ կործանա շնուն ...

Վար ա՛ս օգանանները, դինանարին աին են անեներուն ...

- Վար ա'ու օդանանները, դինաթափէ ծո վաչու տաչտերը, Հաւացե՛ եւ կառաչինարան դրկե երկանէ ունրառաջ խողովակները։ Բանուորի կա-պոյտ հաղուստի եւ կան քաղաքացիի հանեստ տարարի մէն խօնէ ժողովուրդը, ապա նէ ոչ ... յիչէ՛ Ճափոնը.... - ան քեցո՞ւր աչխարհակալու-նեան անոսժակները... ախորժակներդ ...

Սերունդ մր ետջը, Թանգարաններու մէջ պի-տի ցուցադրուին, տէգերու, նիպակներու, նետե-բու եւ աղեղներու չարջին՝ ինդանօիները, օդա -յին եւ ծովային տորժիղները, թանքերն ու բաղ-ժահարուածեան զէնջերը, դինուորական տարագ -ներու

— Մայրիկ, ի՞նչ են ասոնը։ — Ձագուկս, մարդիկ այս հաղուստները հա-ղած, այս դործիջներով պատերազմ կ'ընկին, ի-

կը սպաննէր եւ բազմանիւ աուներ վոչիի կը վե-ըտւոր մը կը նետէր որ կ'երթար Հաղարաւոր մարդ ըտար կր ապաններ եւ բազմանիւ տուներ վոչիի կը վերածեր ... — Մարդիկ խե՞նդ էին այն տաեն, մայրիկ...

Կատակը «էկզի, չատ մը տապարէդներու եւ նիւներու սնանկունիւնն է այս նորանին չարերջանիկ ռումբը։ Նախ, ջարիւդի պատիւը «էկ իարայի պիտի իջնէ, եւ ջուրէն աւելի արժէջ պիտի չունենայ։ Երնան բարով Բագուհ, Միջագետջի, Ռումանիդ, Իրանի ջարիւղարեր չրջանները։ Այդ «մեծազօր» եւ «ամենակարող» հեղուկը ասկէ հաջ պիտի ծառայէ ջոսոտ անասուններուն վէր - ջերը բուժելու, իւղ կապած հադուստի օձիջները մաջրելու եւ երդեմն ալ դաչտային ըսպաննջոյջ սարջիլու: սարքելու ։

Ածուին ալ իր վերջին օրերը կ'ապրի։ Ա՛,
պատմունեան պիտի անցինն սեւերես ած խավա ճառները, որոնց ջինը մինչեւ էյֆէլի կատարր
հասած է ներկայիս։ Բոլոր դեւանագետական
ները տաջցնելու պետի ծառայեն, կամ նպարավաճառներուն պիտի ծանույն՝ պանիր կամ ստեպին
փաններուն պիտի ծանույն՝ պանիր կամ ստեպին
փաններու համար անոնց մէջ։
Միջազգային դեւանադիտական ոճն ալ պիտի
ազդուի այս դեւաճն։ Պէտը պիտի չրլլայ, երկար
դնելու համար ուներու՝ դիմացինդ տոպրակը
դնելու համար...

— « Առ վսհմաշուք Արտաքին գործիրու Պ. նախարար կրօէնլանտայի, — Մեր դեսպանին ուղղեալ Ձեր վսեմութեան ծանուցագիրը, մեր սեղանին վրայ ընդունելու պատիւը ունեցանք։ Ձեր ականարկած սահմանային խնդիրը, կարծենք անտեղի է։ Այդ մասին, մեր Արտ. Գործերու նախարարութիւնը, վերջնական արոշումը տուած է, ուրեմն մեզի համար փակուած խնդիր կը նկատուի այդ ծանուցագրի պարունակութիւնը։ Ընդունեցէք մեր ՀիւԼԷԱՐՈՒՄԲ բարեսները։ Մեծ Երկրի Արտ. Նախարարութիւն՝ Ճէյմո։ Եւ դիմացինը, այս «Հիւլէառումը» բարեւէն սահմոկած՝ տեղը տիտիկ պիտի ընկ եւ Հետևւհայ ձևւով պիտի պատարանէ.

— Վսեմ. Պ. նախարար Մեծ Երկրի, Ձեր — « Առ Վսեմաշուք Արտաքին գործերու

— Վոեմ․ Պ. նախարար Մեծ Երկրի, Ձեր գրութիւնո «հանոյքով» ստացանք։ Կը կարծենք թէ՝ սխալ հասկացողութեան մէջ են երկու կող -մերն ալ։ Փակուած համարելով սոյն խնդիրը՝ դբեղ ու ։ եք, ոխա ուրարափայարգ զգացումներով, ու ֆարուած բազահբերվ՝ որին Thouho

Phu fught p, pught p ... Կ. ՊԵՏՈՒՇ — Շատ բան չէ փոխուած, մեծ մասով նահա-պետական։ Նոյն երբիջին տակ, համերաշխու -Թեամբ կ'ապրին, հայրը, մայրը, փեսան, հարսը Թեամբ կ'ապրին հայրը, մայրը, փեսան, հարսը

Թևամել կ'ապրին Հայրը, մայրը, փեսան, Հարսը դարմանալի։
— Ընտանիջները սովորարար բազմանուա՞մ են։
— Առ Հասարակ հինդ դաւակ ունեցող ծնողջները րուսայի հայարակ ունեցող ծնողջները բազմանդամ չեն նկատուհը, որովհետեւ առ նուազն այդջան երախայ ունին։ Հայաստանի ժողովուրդին բազմածնուխիւնը պարագայ մին է որ կ'ոդեւորէ ջեղ, երբ կը տեսնես իրարու եաեւէ հասակ նետած լաձերը։
— Ավի տպաւորութիեւնը ունեցանջ թէ ապ - ըուսաը դիւրին է եւ ուտելիջները առատ է Երէ որուսաը դիւրին է եւ ուտելիջները առատ է Երէ ապ առանակակութեան սակը նկատի առնենջ, Հա - յաստանի կետնջի մակարդակը չափաղանը սուղ

գրամափոխուհետա սակը նկատի առնեն, Հա դաստանի կեանջի մակարդակը չափաղանց սուղ
կը Թուի որովհետեւ մեր գնելու կարողունիւնը
հր Թուր անալիիին հետ (10 ֆրանջ) կր
տարդատեղ ռուրլիիին հետ (10 ֆրանջ) կր
տարանայ, մանաւանդ են են նկատի առնենջ որ
Երեւանցին նոյնչան դեւրունեամբ ռուրլին կր
չահ որջան այստեղի ընտկիչը իր մէկ ֆրանջը ։
ԵնտոյՀայաստանցին իրվաստակով կընայ դեւրունեամբ հուալ իր ուտեստր նոյնիսկ սեւ չուկայէն
դիմենջ, չենջ կրնար մեր ենցի հունինը
ակերակրել։
— Ուրեմն ապրուստի տեսակէտով Հայաստանի ժողովուրդը մեղմէ աւելի պայմաններու մէջ
կր դանուի։
— Այր, եւ ատոր ապացոլցը այն է որ բոլորին

սի ժողովուրդը մեղմէ աւելի պայմաններու մէջ կը դանուի։

— Այո, եւ ատոր ապացոյցը այն է որ բոլորին առողջական վեճակը չատ լաւ է։ Միայն հանդերենդէնի եւ կօշիկի պակասը զգալի է։ Սակայն նախնարելի է փորր կուչտ չրջադայիլ ջան Թէ օրովայնը Թմթուկի նման պարապ եւ լաւ հագուած։ Այս պակասուհի նման պարապ եւ լաւ հագուած։ Այս պակասուհիններուն, որոնք առանց խարու ժենան ենթակայն են նոյն սեղմումներուն։ Ցետոյ, պետք է նկատի ունենալ որ ամբողջական պատերապմր, բառին իսկական առումուր դործաղրուած է ամեն աեղ դարեւ արանար կատարուաց առանց իսրութի կակական առումուր դործաղրուած է ամեն աեղ, դարեն անութի կարութի կանրուհութի հանար կատարապես արանար անհայն ուներուն, ենութի հանանար հարաակար մր տարակար վարունդը մէկ ջիլը հաչունլով, հատր կարունդը մէկ ջիլը հաչունլով, հատր կարութի և ձևայա արարութի (400 ֆրանջ)։ Հինա սահային ուրելի (20 ֆրանջ)։

— Ներողութի՛ւնս, բայց ջիլ առաջ մուցայ հայնար, սեւ չուկայ, ուտելիջի առատութիւն հատանար արարութի և ձևա առանա արորութիւն իր դործադրուի։ Ի՞նչպէս կը դացատրէջ այս հակասութիւնները։

— Որովչետեւ, կոլնողի կաղմակերպութեան որենանուտասան և հասան աստենատու

կասունիւնները։

— Որող հետեւ, կոլնողի կաղմակերպունեան միջոցով օրինաւորապես կը հոդան պարհնատոմաերու համապատասխանող ուտեսաները, ասկերաա կան նաև աղատ հողաղործներ, ինչպես ահանարոյծներ, որոնը են նակայ չեն կոլիսոցին, և բայարձակ ապատունիւնը ունին որու վաճառատահանարոյծներ, որոնը են նակայ չեն կոլիսոցին, և բայարձակ ապատունիւնը ունին որու վաճառատեղիներու մէջ ծախնլու իրենց բերջը, առանց կառավարական արդելջի և ջնուննան։ Այս է որ սեւ չուկայ կ՝ անուանեն, բայց այս տեղի պէս հետաանարոյծներ և իննակայ չէ, այլ բոլորովին ապատ — Կրնա՞ջ ձեղ հեւրասիրող ընտանիջներեն մէկուն ճաչացուցակը տալ:

— Ցաճախ կր պատահեր որ հանդիպումի մը ընկացչին անժանոնները առաչ և ընկերին անժանոնները անատունը հեռըներին հեռ իրենց տունը։ Հաչի եւ ընկերիջի ժահատունիան իր կարին ձեղ իրենց տունը։ Հաչի եւ ընկերերի ժահատունիան իր կարին ներանի նաև առատունիան իր արական մասունին իր կարին հերին, և առաված դեսունիանը, որինձէ ապուր կամ փիլաւ, վրայեն ժունի և ծիրան։ Իսկ իրրևւ ըսպելի՝ օրի և մրջկարին առաչ է և առաչ և հատունի և արձևոր կագինի (muscat):

կարիհի (muscat):

— Ի՞նչ է Հայաստանի ժողովուրդին կարծիջը Կարսը ևւ Արտահանը վերաբարձնելու մասին եւ ե՞նչ դիրջ բռնած է ընդհանրապէս։

— Մեդի չափ ոգեւորուած են եւ նոյնքան անհանրերութեամբ կր սպասեն որ այդ չրջանները կցուին Մայր Հայրենիջին։

— Ստո՞յդ է որ դերման դերիներ կ'աչխատին Հայաստանի մէջ, որջա՞ն է անոնց Թիւը։

— Այո, բաւական դերիներ կան եւ մասնաւորարը չինութիւններու եւ դանազան ծարտարար ուեստներու մէջ կ'աչխատին, բայց ջանակի մասին ահին ահինիու թեւնինը։

— Էջժիածինի տաճարր ի՞նչ վիճակի մէջ է։

— Դարերու ջանդիչ աղդեցութիւնը կասական աւերներ պործած է։ Հանապան տեղեր մեծ ձեղ օրուածներ արդեն բայուրին են Աներիկայեն եկած պատգամաւորութիւնը ստանձեր ծախջը։

(Ծար.)

— Նորընտիր կաթեողիկոսը եպիսիրայում ձեռ -

(omp.)

× Նորընտիր կախողիկոսը հպիսկոպոս ձեռ
՝ Նորընտիր կախողիկոսը հպիսկոպոս ձեռ
՝ Նագրած է Կիւրեղ Ծ .Վ.ը, Հիւսիսային Աժերիկա
՛ չի առաջնորդը՝ Տիրան վոր -, հեջպէս եւ Սիոն

վարդապետը, Հարաւային Աժերիկայէն՝ Վարդան

վրդ. Գասպարհան, Պուլկարիայէն՝ Գրիդոր Գու
սան վրդ., Իրանէն Կոստանհան վրդ., իսկ ժիւս
ները Էջժիածինէն:

ԸԱՀԵԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

(20088 ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏ)

(ՁՐՈՑՑ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏ)
«Ցառան»ի իսքրագրու Թեան Թելադրու Թեամր, ես ալ տեսակցու Թիւն մր ունեցայ Հայաստանեն վերադարձած պատգամաւորներու եւ այցելունե հերու հետ եւ գրի կառնեմ ինչ որ լսեցի։
— Ո՞րջան մնացիջ Մոսկուա։
— Մօտաւորապես մէկ ամիս։ Ուշացանջ Հաղորդակցու Թեան միջոցներու դժուաթու Թեան հետեւանջով։ Մասնաւորաբար ֆրանսական կառա վարու Թեան հաւանու Թեան ապատանինը, որպէսի մե որ օգանաւր արտօնու Թիւն ունենար իրենց հորերուն վրայեն անցնելով Պուու է իջնել։ Այսպէս անցեալ ուրրաթ հետագրով Թոլյասուու Թեևն ստացանջ եւ կիրակի առաւստանը ինն Մոսկուայեն մեկնեցանը, մեկ ժամ Պերլեն մնալէ վերջ, ժամը հին Պուուէ հասանջ։
— Ո՞րջան հայու Թիւն կայ Մոսկուայի մէջ։
— Որոշ Թուահամար չկայ, ոմանջ 30.000 կը հաշուհն, ուրիչներ 70.000. այնպէս որ ճշգրիտ Թեւ լ այտնել չէ։
— Իսկ հայկական մշակու Թային կհաժանը Մոսկուայի մէջ։
— Այդ տեսակչաով 16 Հանրապետու Թիւննես

- Այդ տեսակէտով 16 Հանրապետութիւններ ընն Հայաստանը բացառիկ դիրը մր կր դրաւէ չնորհիւ Մոսկուայի Լազարհան ձեմարանին (հիմնուած 1818ին) որ Լեւինի մասնաւորհրովարտակով առանձնաչնորհետլ վիճակ մր ունի։ Նոյն չէնքը պատերազմի ընթացքին յատկացուած էր հրւան եւ դանոցի, իսկ ներկայիս վերադարձուցած են։ Ներկայ վերատեսուլը 38 տարեկան ժրաջան եւ դործուննայ հայ երիտասարդ մըն է, որ ունի նաեւ բարձր պաշտոն մր ռուսական կառավարութեան մոտ եւ կը վայելէ բոլորին դնահատութիւնը։ Նոյն երիտասարդին յանձնուած է Հայաստան նուրանոր արդիական մեջինաներ ներմուծելու կարեւոր պաշտոնը ։ Այդ անսակէտով 16 Հանրապետութիւննե-

դեմարանը կը ստանայ Հայաստանէն եւ ուրիչ Հոր պաչումը չ ձեմարանը կը ստանայ Հայաստանեն եւ ուրիչ երկիրներէ հայ ուսանողներ եւ ուսանողուհիներ որանողներ եւ ուսանողուհիներ որանը մասնաւորաբար կուպան Մոսկուայի բար - ձրադոյն Համալսարաններուն մէջ իրենց ուսումը կատարելագործելու համար, եւ կամ յաձակնելու այն մասնագիտական հաստատունիւնները որ չկան Հայաստանի մէջ։

- Ի՞նչպէս է ընտանեկան կետնչը՝ Հայաստանի մէջ։

բոլրին պէս կը սկսի աարածուիլ Փարիդի փողոց-հերուն մէջ, կր բանամ պատուհանս ու դուրս կր նայիմ ։ Հեռուէն՝ ԹնդանօԹի խուլ Հայներ կր

- Արտ'ն ը են , անոն ը են , կը ձայնակցի հարե-ւան մը իր պատուհանկն։ Այս անդամ պիտի ազա-

տրևը։
Մութը հետղհետէ կ՝իջնէ։ Թնդանօթի ձայ հերը աւելի յստակ կր լսուին։ Դուրսը, փողոցնեբուն մէջ չարժում մը կայ։
— Վաղը առաւօտ, վերսկսաւ դրացիս, վաղը
առաւօտ, դաչնակից բանակը հոս կ՝ըլլայ։ Բայց ,
հախ ջան այդ, այս դիչեր պէտք է աչխատիլ։
Գէտք է աչխատիլ վաղուան Արչալոյսին համար։
Տես, պայջարր արդէն սկսած է, հրամանի կր Տես, պայքարը արդէն սկսած է, սպասենը։

Մուներ մէջէն՝ յանկարծ, սուլիչի ձայն մր լսուեցաւ։ Դրացիս ցատկեց, դրաւ փայլուն բան մր դրպանը ու վար վազեց։ Վարը, կը վազեն ու րիչներ ալ։

շիմայ, պատուհանիս թագրիջին կոթնած՝ վար կր նայիմ։ Ամրողջ պողոտան պատերազմա-կան դաչտի մր երեւոյթն ունի։ Հարիւթաւորներ փողոցր թափած են։ Հրացաններ կր փայլփլան ։ Հատուկտոր դէնջի պայթիւններ։ Անդին՝ ջանի մը հոգի ծառ մր կր կտրեն։ Ուրիչներ ջարեր եւ երկաթներ կը գլորեն։ կիներ, որ տոպրակներով աւազ կը տանին ու կր գիգեն իրարու վրայ։ Կ՝ Եր-թան, կուղան, կ՝աչիատին առանց տրտունչի։ Աղատութեան սէրը ոտջի հաներ էր նոյնիսկ աղե-կը իր թիզ մը հասակով։ Ալստես, ըանի մր ժամուտն մէջ, ամէն ան -

Այսպէս, ջանի մր ժամուան մէջ, ամէն ան -կիւն պատնէչներ կանգնեցան, ապոտամբութեան

արտադրերութ կանդնեցուն, ապատամրութեան Գրչեր վրան։ Գրչերը կր յառաջանար։ Մարդիկ չեն մատ ծեր ոչ ջունը եւ ոչ ալ անօթեութեւնը։ Անընդ հատ կ`աշխատին։ Վր հսկեն։ Կը սպասեն վաղուան արչայոյսին որ կր մօտենար, տիսրանոյչ ժպիտ մր դէմ չին ։

դեմբին ։

Այս ներջին պոութկումին առջիւ , հինդ տարիկ ի վեր փոււսած մշույր սկսաւ ցրուիլ ։ Սովորական կապոյտ երկնջին վրայ , դարձեալ սկսաւ փայլիլ թրանսական ապատ , կարմիր արչալոյսը ։

Այդ օրր , 18 Օդոստոս 1944ն էր ։

Աժեն մարդ կը ցնծար ։ Աժեն մարդ կ'ողջա - դուրուէր ապատութեան դրոշը ձեռջը ։

Ո՞վ պիտի կրնար նկարաղրել պատմական այժ ժեծ ռեարո ։

र्मिक मुद्रेण्यूट्टः

ԾԱՏՈՒՐ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Qundurbahr Aurhah uke **Թ**ոքանայ Դաշին հավար

ԽՄԲ — Ազգ Միութեան դիւանեն ստացած ենք գեկոյց մը, հետեւեալ բովանդակութեամբ — Ֆրանսահայ գաղութեն Հայկական Դատելութը ունեցած բաղմանջները ձեւաւորելու եւ Հարկ եղած դեմումները կատարելու նպատակով, Ֆրանսահայ Ազգ Ընդե Միութեան (Հ. Ա. Ճ.ի) նախաձեռնութեամբ, 13 Օգոստոսին, խորհրդակ ցական ժողովի մը հրաւիրուած էին 56 ազգայիններ Շատերո օգափոխութեան պատճառաւ կը բացակայէին։ Ներկայ եղան ջսանըհինդ հոդի է Կը նախագահեր Գ. Ա. Կէնեան, երկու ջարտուղար

Ներկաները միաձայնութեամբ ջուէարկեցին հետեւեալ բանաձեւը.... Ն.... Նկատի ունենալով խաղաղութեան համաժողովին մշտալուտ դումարումը, կազմել մարմին մը Ֆրանսահայ բոլոր Հոսանջներէն, Թրջահայ Դատի Պաչտպանուխեան Յանձնախումը » անունով ։ 2.— Ցանձնախումբը պիտի պատրաստէ Թըր -

տիրապետեն Փարիզի 80 թաղերէն 43ին վրայ։

1.— Յանձնակումեր դիւասին հրաւքրով կադ-ժուեցաւ օրէնսդէաներու յանձնակումեր մը հետեւ-եսլ անձերէն.— Պ. Պ. Հժայեակ խոսրովեան, Հ. Մարմարհան, Ս. Քարեան, Հ. Պէրպէրեան, Ե. Ճիւհէրեան, որոնը կը դրաղին յուչադրին պատ

8.— Մօտիկ ապագային Փարիզ եւ գաւառնե-րու մէջ պիտի կազմակերպուին Հրապարակային ժողովներ, ուր հասարակութիւնը պիտի տեղեկա-նայ կատարուած աչխատանջին եւ յուչագրին պա-

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՃԱՓՈՆԻ ԱՆՁՆԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Չանազան դժուարութեանց հետեւանքով, նոր Հահագան դժուտրութնանց Հատուանըող, որ պայքանաժամ մը արուած էր Ճափոնի, որպեսզի կարենայ բանագնացներ դրկել։ Ձօր Մաջ Արժըր ազդարարեց Թէ այլեւս էր կրնար ժամանակ տալ։ Վերչին լուրերու Համաձայն, Ճափոնի պատուի - բանները ճաժան գատ գատեր Մանկա երժարու եւ Հաչտունիան պայմանները ստարլա որբալու եւ Հաչաունեան պայմանները իմտնալու համար : Հաւտնական է որ անձնատրու-կեան կամ հաչաունեան վերջնական պայմանները ստորագրուին Թոջիօ, Միջատոյի պալատին մէջ , ինչպէս Ճափոնցիները կ'ազգարարէին Թէ հաչ -տունիւնը ստորագրել պիտի տան Ուոշինկնիըն, Սպիտակ Տան մէջ։

Սպիտակ Տան մէջ։

Ամերիկեան հրաժանատարը անցագիր տուսև
Տափոնական երեց պատուիրակուժեանց, որոնց
ամէն մէկուն մէջ կը դանուի անդամ մը կայսդերդաստանչն։ Այս պատուիրակուժիւններին մէկը Մանչուրիա կ'երժայ, երկրորդը՝ Չինաստան ,
երրդորը՝ հարաւային կզգիները, հազորդելու համար անձնատրուժեան հրաժանուը։

Ճափոնական կառավարուժիւնը խնդրեց Դաջնակիցներէն դարբեցնել կոիւները Մանչուրիոյ
մէջ։ Իսկ տեղ տեղ դիմադրուժիւնները կը չարունակուին, բայց 20,000 Ճափոնցիներ անձնատուր
եղան առջի օր։

Դեր - ծովակալ Թաջի Օվիչի, Ճափոնի նաւա-

հավալայի օր։

Դեր - ծովակալ Թաքի Օվիլի, Ճափոնի նաւային սպայակոյտին դեր - նախագահը, անձնասպան
հղաւ փորը ձեղջելով։

Ռուսերը ուժղներին դերս տալով ձեղջեցին
Հափոնական ամյունեսնց առաջին դիծը Մանյութիոյ սահմանին վրայ։ Այս առեքիւ ահաջին աւար
ձեռջ ձգեցին։ Ճափոնցիները ոտորերկրեայ ջա դաջներ շինած էին լեռներուն մէջ, դրասենեակ
մը բոլոր յարմարունիւններով։ Կարդ մը շէնջեր
ձինչեւ երեջ յարկ խորունիւն ունին։ Բռնուած
Թուղներին կը հետևի նի Ճափոնցիները յարձակում մը ծրարաած էին և Լատիվոսնութի դեմ, դայց
Ռուսերը կանկեցին։

— «Դաշնակեցները կր խոստովանին նի Հա

Փեթենի մամապահիժը ջնջունցաւ

Ձօր - տը Կօլ ցկեանս բանտարկութեան վերա-ծեց Փէթէնի դէմ տրուած մահավձիռը , Օդոստոո 17 թուակիր հրամանադրով մը։ (Մահավձիռը

ծեց ՓԼիՀԵԻ դէմ արուած մատակարուը, օգուավորու 17 թուակիր հրամանադրով մը։ (Մահավճիռը արուած էր Օդոստոս 13ին)։ Թերթերը կը դրեն թե դատապարտեալին ա-ռողջական վիճակը լաւ է։ Փէթենի հետ միասին Փորժալեի բանաը դրվուած են Մոնռուժի բերդին վեց բանտապահները եւ բժիչկը։ Ֆրանսայի մեջ օրենքը մասնաւոր արամադրութիւններ կը պա-

Նախադահը։ Գեղարուհստական բաժինը չատ Տոխ է։ Գիտի մասնակցի նաեւ դաչնակից բանակներու նուագախում բը։ Մուտքը ապատ է։ Մամուլի ընկերակցութիւնն ալ պիտի մաս -նակցի հանդիսութեանց, ընդՀ - ժողով մր դումա-րևլով, իսկ չորեջչաբթի օր հազար հոդքնոց սեղան մը պիտի սարչուի Փայէ ար Ծայեսմի մէջ։

քահայ Դատին չուրը յուչադիր մը, ներկայացնեւու համար ուր որ անկ է։

3.— Որրեւ հիմնական սկդրունք ընդունուեցաւ որ Թրջահայ Դատին արդար լուծումը կր յանձնուր արանապես հայնակից աղդերու ։ 4.— Ցուչադիր այիատանքի վեր քանատարենակի և Հոր որ ինչն տեղ աալ նախորդ պատերադմի ընթացրին մէջ տեղ աալ նախորդ պատերադմի ընթացրին մէջ տեղ աալ նախորդ պատերադմի ընթացրին միջակիր և կրած վնասներուն։ 5.— Ցանձանակումիր իրաւասու է իր վրայ նոր անդամներ առելցնելու ։ 6.— Ցանձնախում եր վրայ նոր անդամեր առելցնելու ։ 6.— Ցանձնախում ին դիւանրկացնուն արուն ին կրարանակուն է որ դատանալի մասեն է հայնարումին և որուման և Հրանդան և Հրանդան և Հրանդան և Հրանդան և հարարա գոր և Առաքի շաքինան, Հրանդան և եւ հրկու ջարտուղարներ։ Հրանդան և հրկու է իր որ անձական և Հրանդան և հրկու է իր որ անձական և Հրանդան և հրկու է եւ երկու ջարտուղարներ։ Հրանդան և երկու ջարտուղարներ։ Հրանդան ու հրկու ջարտուղարներ։ Հրանդան և երկու ջարտուղարներ։ Հրանդան և արտոնունին ինդրէ։

7.— Ցանձնախումի իր դիւանին հրաւկով կաղմունիան օրինագնաներու յանձնախումը մը հետեւ և Միացնալ Ազգևու դաշինին րունակե տարեց դատապարտհալներու տեղաւոր-ժան եւ ժամաւորապես ուտելիքի հաժար։ Եսքա-նասուներ վեր բանտարկնալները ենքակայ չեն տաժանակիր աշխատանքի։ Ձօր. որ Կօլ, որ ինչն ալ ի բացակայունեան մահուտն դատապարտուտծ էր Վիչիի կառավարունեան կողմէ, անմիջական փոփոխուն իւններ որոչած չէ Փէնեի բերդարդե-լունեան մասին։ Բայց հաւանական է որ դատա-պարտեալը մօտերս փոխադրուի Միջերկրականի ափերը, Սէն Մարկրիա կղգին ուր օդը մեղմ է եւ ուր խումբ մը բանտարկեալներ կը դանուին։ Տի-կին Փէնեն անպարտ համարուած ըլլալով, ապա-հակարար պիտի արտօնուի Փէնենի ջով երնալու, ենէ արտօնունիւն ինդրէ։

Միացեալ Ազգեռու դաշինքին վաւնոացումը և ուշիչ խնդիշներ

արանսական կառավարութիւնը վաւհրացուց Միացհալ Ազգերու Դաչինջը, որ սաորագրուած էր Սան Ֆրանսական կառավարութիւնը, որ սաորագրուած էր Սան Ֆրանսկակու պետի «աղորդուե Մ Նահանգենելու կառավարութեան, որ առաջին վաւհրացնութ եղած էր։ Ինչպէս հաղորդեցինք երէկ, Թուրջիսն ալ աճապարեց վաւհրացնել։

— Հ Նախարարական խորհուրդը վերջնապէս հարարուելին հարցարանը, որ կը բաղկանայ երեջ հանրարութեն հարցարանը, որ կը բաղկանայ երեջ հարարութեին հարցարանը, որ կը բաղկանայ երեջ հարարութելին հարցարանը, որ կը բաղկանայ երեջ հարցութեին որովը Սահանանարիր ըլլայ, Հ.-- Եթե հարցութեն որարահանայն երևանութենանարութեանարութերնը, հանրային իշխանութելնեններ կազմակերպութենա, հանանայի արափիչ օրենարծին։ Եթե ժեծամաս հաւթիւնը «այո» պատասիանն այս երկրորդ հարարութենը անձիչապէս պետի յայսա բարուին, օրինադիծը անձիչապես պետի յայսա բարութե իւրնեւ օրենջ։ Եթե «ութ պատասիանել, իրանութեանց առժամեայ կազմակերպումը։ (Հարցարանը հերն վրայ երկու հարցուժները կը պարունակէ, միւսին վրայ երկու հարցուժների կը պարունակէ, միւսին վրայ երկու հարցուժներն մյա հանականութերը։ Ընդհ վրայնելու ու Կործեց Անդլիոյ թաղաւորին կողմէ դու որ ազալորենին ը արականելու հենակարութեւնն կողմ կողմ է որ հենական երկու երկորներուն բարեկանութեւնը ամրակային ըրթեւնակերն կողմ է համար հերանակի դերիչիա հումին կերներ միչոցներ ձեռը առաւ կերահարութենն այն է հենականան ատի։ Հորիան որ կի դանակին պիտենը կերանան տակ։ Ջօր. Լոջլես Հնդեանին ախանակնան և բանակեն անութերնը Հորիանան տակ։ Ջօր. Լոջլես Հնդեանին արտանելու և Հորիանան տակ։ Ջօր. Լոջլես Հնդեանին արտանելու և հերանայ և հերիան հարանան տակ։ Ջօր. Լոջլես Հնդեանին արտանել և հենելին արտան հումի անութենան ան և հենելու և հենելին արտան հերճալ ։

որ է արտարար ։ × 2 օր . Փէ թեր, ամերիկեան Գ. բանակին × այսերեց ինվալի-Հոր Գշիգս, ասերիկնան դ. բանակին գրաքանանատարը, Փարիզ դալով, այցեկեց ինվալի-տի դինուորական Թանգարանը եւ այս առքիկ. Ֆրանսայի վերադարձուց կարգ մր պատմական գրոչներ որոնը յամիչտակուտծ էին Գերմաններու

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ Համար 2 մի -ԿԵՐՀՐԵՐ ՎԵՐԵՐԵՐՈՒ ԾԱՆ Հասար 2 ար լիոն առղար արտմադրեցին Իաչնակիցները, միեւնոյն ատեն արտմնելով վիճակախաղեր սարջել է
Բնակիչներուն հրաժայուհցաւ Դաչնակիցներուն
յանձնել բոլոր ոսկիները եւ ոսկեղէն առարկանեըր, մինչեւ տասը օր:

ՄԱՐՍԷՑԼ.-- Հ. Յ. Դ. ՍԷՆ ԼՈՒԻ Ակնունի են Թակոնիուն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայոն է ԱՐԱՀԱՄ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆի կսկծալի մահրւան առթիւ. իր թոլոր պալագաներուն եւ իր սիրասուն Ալիսին ու տիկնոչ։ -- Դաչտահանդեսը յեսոտձղուած է այս արկածալի մահուտն առթիւ ։

ԴԱԾՏԱՀԱՆԻԷՍ — Կազմակերպուած Արնու-վիլի Ադգ · Միութեան մասնաճիւղին կողմէ, այ-սօր, կիր ·, 19 Օգոստ ·, գիւղին մօտակայ Կաոժի դղեակին ընդարձակ եւ Հովասուն պարաեցին մէջ ։ Առաւօտեան ժամը տասնէն մինչեւ իրիկուն ։ Դութ-սէն ևկողները կրնան միասին բերել իրենց ուտե-լիջը ։ Ժամադրավայր՝ Արնուվիլի Հայոց եկեղե-ջիին պարտէը , 31 — 33 Rue du Parc ։ (Առառւն ահան պատարագե Արսեն Ա. »ահանաւ Ոհմերն րիրն պարագրը, 31 -- 33 Rue au Farc: (Առառևն արար պատարագե Արսեն Ա. գահանալ Սիմերն -եան): Շողեկառը Կառ արև Նորեն դեպի Villier le Bel-Gonnesse, ժամը 8.14, 8.29, 9.44, 10.44, 12.05, 13.59, 14.14: Կր նախադահե Վ. Թոսունհան։

CHEZ SASSOUNI

քաշարան Հ. ՍԱՍՈՒՆԻ ՔՈԼՈՐ ՆՐԲԱՃԱՇԱԿՆԵՐ**ՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՐ**Ը

31 rue d'Alexandrie, Paris (2) Métro: Reaumur Tél. GUT. 92-65

Հայկական կերակութներ, ընտեր օղի եւ ա -ղանդեր։ Հարսնիջի, նշանաուջի, կնունջի մաս -նաւոր որահ, հիրակի օրհրը գոց է։

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13 Le Gérant : H. AGONEYAN

տիրապետեն Փարիդի 80 Թաղերէն 43ին վրայ։

Օգոստոս 21.— Հակառակ եզած յանձնառուԹեանց, Փրկութեան Կոժիտէին կարգ ժը անդաժները գինադադար կը կնջեն Թչնաժիին Կետ,
չուկտական դեսպանին ժիջնորդութեաժ բ։ Գնդքիօլ կը յայտարարէ — « Ես գինուոր եժ ։ Պատեըսպակ ատեն որ եւ է բանակցութեւն Թչնաժիին
հետ սխալ ժըն է ազդին դէժ»։ Իրրեւ հետեւանը
դանագան Հակասական Հրաժաններու, իառնակուԹիւն մը կո ծագի ռազժիկներուն ժիջեւ, բայց ի
հերջից կոհւր կր չարունակուի։ Ներջին Ուժերու
սպայակոյտը կը Հրաժայէ ընդհանրացնել ապըստաժաւ խիւնը ու պատնեչներ կանդնել, հակառակ
առ ժաժեայ կառավարութեան ջանբերուն։ Մինչեւ
ծայրը կոուելու տեսակէտը կը յաղթէ։ 61 Թաղեր
բոլորովին կ՝ազատին։
Օգոստոս 22.— Օգոստ 21էն 22ի դիջերը
Գերժանները հակայարձակումի կը ձեռնարկեն։

Օգոստոս ՀՀ.— Օրոստ - Հեն ՀՀի գիչև Գերմանները հակայարձակումի կը ձևոնարկեն Հակատանարտը կը սաստկանայ Փարիզի մէջ։
Օգոստոս ՀՀ.— Պատնելները միջնարերդի կը վերածեն Փարիզը, ցրուելով դերմանակուժերը։ գերվարակար Հրահբևմբի դն

ուժերը։

Օգոստոս 24.— Գերժանական Հակայարձա փուժները կը վտանդեն Ներջին Ուժերու դրաւած
կարդ մը դիրջերը։ Գնդ. Լիվ կր Հրամայէ չար ժուն խումբեր կազմել, յարձակողականի սկսելու
Համար։ Թղժարեր աղաւնի մը կը բռնուի հարաային չրջանապետէն, հետեւեալ տեղեկութեամը.

«Հօր Լրջլէռ կը տեղեկացել.— «Դիմացէջ,
կուդանջ», ժամը 12ին ֆրանսացի առաջին դին դին
ուորը (կլուն) թե Հայ մըն էր) կը հասնի ջազաջապետարանին առջեւ։ Բայց կոիւը վերջացած
էլ։ Գերժանները սպառնալից դիրջ մը բռնած են։
Մաջրադործում կը կատարուի դիչերն ի բռեւ
Օգոստոս 25.— Ձօր Լրջլէռ կ՛ընդունուի ջաղաջապետարանին մէջ։ Ներջին Ուժերը կը միանան
կոջլէռի բանակին, խորտակելու Համար դերման

ջապետարանին մէջ։ Ներջին Ուժերը կը մրաստա Լրջլէռի բանակին, խորտակելու Համար դերման վերջլին յենարանները Փարիդի մէջ։ Այդ յենա-բանները տեղի կուտան կէս օրէն վերջը։ Զօր Ֆոն Խոլժից, Փարիդի դերման կառավարիչը, անձնատուր կ՝ըլլայ, ստորագրելով Մեծծ Փարիդի դերման դօրջին անձնատրուկեան դիրը։ Օգոստոս 26.— Կուիները կը չարունակուին արուարձաններու մէջ ուր Գերժանները հայարու

օգոստոս 20.— գորւութը - դը չ- բարարարարուարձաններու մէջ ուր Գերժանններուկայար ձակումներ կր կատարեն։ «Միլիսիէն»ներ կր կրակեն տանիջներէն, Փարիզի մէջ։
Օգոստոս 27.— Ձօր ար Կօլի յաղթական մուտ-

ւ թվգաֆ որ

են Հանգրուան փոխադրունցան՝ ոստիկանուժեան վերատեսչուժեան չէնջը, յետոյ քաղաքապետա -բան, ուր պիտի մնան ժինչեւ Օգոստոս 25, ապա Բափորով պիտի փոխադրուին Անծանօթ Զինուորի դամրարանը։

Այսօր ժամը 19ին մեծ Հանդէտ Փարջ տէ Փրէնսի մէջ, ուր Տառեր պիտի խօսին Դիմադրա կան Ճակատի խորչեռւրդին նախագահը, Գ. Լ. Սայեսն եւ Փարիզի ապատագրունենան կոմիտէին

corno-bro-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN FRANCE

HARATCH Fonds en 1925 R. C. S. 876.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17. Rue Damesme — PARIS (13°)
.: GOB 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63 Tél. : GOB 15-70

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, ճամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանք։

Mardi 21 Anût Երեքշաբթի 21 Օգոստոս

խմբագիր՝ **Շ** . ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեն՝ 3 Ֆր

· խ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

ժ . ՏԱՐԻ — 17º Année № 4484-Նոր շրջան թիւ 113

(Ք. եւ վերջին մաս)

(Ք. եւ վերջին մաս)

Երկրորդ՝ ակնյայանի կերպով կր ահսնուի,
որ Մ. Հայաստանը սկսած է հետաքրքրուիլ Հայկական Հարցով եւ երկրի ռահժաններու ընդար ձակման պահանջով, յուսանք, նոյնպես եւ Թրքահայաստանի ուղղուժեամբ։ Ե՛ժէ այս երեւոյժը
դարգանայ այն ձևւով, որ Մ. Հայաստանի իշխածուժիւնը տեր կանդնի ՀայԴատին եւ անցնի անոր
դործնական հետաանովան, տարակարծուժեան
հետքիրը այս ինդրին մէջ եւս կր վերնան։ Մեզի
համար կարեւորը այն չէ, ժէ որու ձեռքով պիտի
յուծուի Հայկական Հարցը կարեւորը հարցի լուծումն է։ Ե՛ժէ Խորհրդային իշխանուժիւնը լինի
Հայկական Հարցը լուծողը, մենք առաջինը կր
խոնարհինը անոր առջեւ։

ումուի Հայկական Հարցը կարեւորը հարցը իրծումն է։ Ե՛թ՛է Խորհրդային իշխանունիւնը կին
Հայկական Հարցը լուծողը, ժենք առաջինը կր
խոնապեննան հարցը լուծողը, ժենք առաջինը կր
խոնապեննան հայունեան հանդէպ հւա Խորհրդային իշխանունիւնը սկսած է վիրաջննել, կամ արդեն իսկ փոխած է իր նախկեն բացասական վերադեն իսկ փոխած է իր նախկեն բացասական վերաբերումը։ Առաջ Խորհրդային իշխանունեան հա ժար դաղնահայունիւնը միջադդային յեղափոխունեան միջոց մին էր, եւ ժենք կր պայքարէինը
ատոր դէմ։ Դաշնակցականներն է հի, որ ամէնեն
բուռն կերպով կր պահանչէին, որ Խ Հայաստանի,
կառավարունիւնը դառնայ Աժենայն Հայայ կառավարունիւն։ Երեւոյններն դատելով, Հայասռանի Խորհրդային իշխանունիւնը կ՝ուղէ ազգային վերարերում ցոյց տալ եւ իրեն ժողովուրդը
նկատել արտասահմանի հայունիւնը կ՝ուղէ ազգային վերայն ողջունել այս պարադան եւ ժաղնել,
որ օր առաջ վերականդնի տարիներէ ի վեր խորուտծ կապը Մայր Հայրենիչի և Սկիւութի միջեւ։
Եւ, վերջապես ներջին կետնջին մէջ կը տեսնուի որոշ նահանջ նախկին, ժեր համոզումով,
արաց և վետաակար դաղափարներու Այսօր Հայրենասիրունիւնը պարաարի հանդին է կի անսնուի որոշ նահանջ նախկին, ժեր համաանան է
այարենասերութիւնը արութիւնը և Սկիւութի
նան կողմէ, ուրենն այայքարի հանդանան է պետուԹեան կողմէ, ուրենն այայքարի հանաին ական փը
ապացումը այսօր դարձած է պետական վերեարականունիւն, եւ Րաֆֆիի աղդայիական փը
ապացումը այսօր դարձած է պետական վերեարականունիւն, եւ Րաֆֆիի աղդայնական վերեարականունիւն, եւ Րաֆֆիի աղդայնական վերեարանար։ Այս դծով եւս պայքարի առարկայ ամենուն
արանինըներըումը ջարկերանքի առարկայ ամենուն
արանինըներըումը այսօր դարձած է պետական վերեարանար։ Այս դծով եւս պայքարի առարկայ աներներ
կր նրներըումը այսօր դարձած է պետական վերեարանունիւն, եւ Րաֆիին արականիները կր
վերնան։

Արշացին էր երկ և կինակին առարկայ ամենուն
արանիները այսօր դարձած է անաակինները կր
վերնան ։

Արշացին եր հում կես կանականանիները կր
վերնան էր հում եր հում արանիները կր
վերնան ։

Կրօմը Թոյն էր երէկ, նկեղեցիները կը փա-կէին եւ հոգեւորականուԹիւնը դրկուած էր ջաղա-ջացիական իրաւումջներէ։ Եկեղեցին ի պատուի է այսօր, եւ աչխարհի չոսս ծաւտեւն և ջացիական իրաւունըներէ։ Եկեղեցին ի պատուի և այսօր, եւ աչխարհի չորս ծայրերէն Խորհրդային տասաններով հարևրոպոսներ կը հաւաք ։ ուն Էջքիածին, կախողիկոս ընտրելու համար ։ Կառավարութիւնը կը ջանայ վերականգնել եկեղեցիի հմայքը պետութեան մէջ։ Նաեւ, ուրեմն, այս դծով պայքարի առիթները կը դադրին գոյութերն ունենայէ։

Այս Թումն մասանող հարելի էր առիլի երկա-

Երև ունենալէ։

Այս Եւումն մասանցը կարհլի էր աւհլի երկարել, այց այսջանն ալ բաւական է ցոյց տալու համար, որ մեր դաղավարական ընդդիմադրու օ Երևնը լիուլի կարդաբանայ։ Եթէ հորհրդային իշխանութիւնը ինչը այսօր կր փոխէ իր դաղակարական այն ուղղութեամբ ինչ որ մենջ տարիներէ ի վեր կր մատնանչէինջ, կր նշանակէ Երէ մենջ չիտակ ճամրու վրայ էինջ ։ Երևր ային դաղավարակնըն ու ջաղաքականու Երևնը սկսած են մատենալ մեր ջարողած դաղափարներն ու մենջ պատ հարձերանը և դունինջ ատակ դուն երևն, մենջ պատ հարձերան է ինչուն ինչ ապատ կարուն ու ջունինջ ատակ դժգոհ լինելու։ ԸնդՀակատակն, մենջ կողջունենջ եւ ընդառան կ երեթանջ անոնց ։

տանը, ենը կ՝ողջունենը եւ ընդառաջ կ՝երխանը տեղի կ՝ուհան և և արդել , յուետեսներ — եւ այդ բնահան է — որոնը կը կարծեն, թէ ինչ որ տեղի կ՝ունենայ այսօր, ժամանակաւոր երեւոյթ է, իրրեւ
հարկադրանը պատերադմակաւրբանըն եւս կր
պատերադմա վերջանայ, հարկադրանըն եւս կր
պետնայ ու նորէն հին օրերը կուգան։ Անօդուտ է
այս մասին վենիլ, բայց եթէ ներկայ դաղափարներն ու ոդին փոխուին, ընական կերպով կը փոխուի եւ մարդոց վերաբարումը։ Ապագան թողնենը
ուր եւ մարդոց հին թողուր, որ Հայաստանի մէջ
մերացի ևւ դործի հիմնական , փոփոխութնենըն են,
մերացի և դործի հիմնական , փոփոխութնեննան հեր
հային, կանանան հեր դուսնած դապափարութնենին հն,

«ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԴԱՏՀԻ ՑԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ Բ ՆԻՍՏԸ

Շարախ կէսօրէ վերք տեղի ունեցաւ «Հայկ. Դատ»ի յանձնախումբի երկրորդ նիստը։ Այս ան-դամ ներկայ էին 69 Հրաւիրեալներու վրայ 37 Հոդի։ Եկած էին նոյնպէս Հայաստանէն վերադար-

պատղամաւորները։ Օրուան նախագահն էր Պ․Ա․ Չօպանեան։ Առ Օրուան նախագահ էր Կ Ա Հօպաննան Առ ժամնայ հինդ հոդինոց յանձնախումքը իր կողջին կազմած էր «օրէնադրական մարմին» մը (Իրաւա-գիտական)։ Օրակարդն էր ջննել պատրաստուած յուչադիրը։ Դժբախտաբար կարևլի չհղաւ կարդայ զայն։ Առժամնայ յանձնախումքը յայտարարեց Թէ տակաւին գերքնական չէր յուչադիրը։ Գ Ա Հ Չօպաննան պատրաստած էր ֆրանսերչն ընդար-

ասպանեան պատրաստած էր ֆրանսերին ընդար-ձակ յուշագիր մը գոր կարդաց այդ նիստին։ Եղան կարգ մը առաջարկ - ԹելադրուԹիւն -ներ։ Առաջարիւեցաւ նոյնպէս պատգամաւորու-Թիւն մը դրկել Լոնտոն, Միացհալ Ազգերու արտաջին գործերու նախարարուԹեանց ներկայա-ցուցչական ժողովին։ Առաջառհուհուա-

Առաջալերունցաւ քարողչական եւ հլմաական անանհակուները բնարել, կադմակերպելով հրա արարակային հաւաքոյիներ ի հոլաստ մեր Աղգային Դատին, ի հարկին օգտադործելով օտար մամուլն ու ռատիոն,

ու ռատիսն։

Ժողովի փակման պահուն, զարմանջով իմացանջ որ անցեալ ժողովէն ընտրուած առժամեայ
մարժինը, յուչալիրը զրկելէ վերջ, երերչարնի
օրուան նիստին պիտի տեղեկացնէ, առ ի դիտունիստյ ժողովուրդի հաւանուննեան եւ վաենրացման պիտի եննարկէ դայն, հրապարակային ՀաւաքոյԹներով։—

ուղղունետոնը։ Կետներ հրամայունան օրենդները հայ բոլչեւիկներին եւս ետ մղեց ղեպի այն համ-բան, որով ընվացած է հայ ազգային կետներ իր բնական ղարդացման մէջ։ Ասիկա, ամենեն առաջ, ձեր գաղափարներու յաղժանակն է, մենե հպարտ

ձեր գաղափարներու յաղենանակն է, ձենւջ Հպարտ տեր գաղափարներու յաղենանակն է, ձենւջ Հպարտ պետե զգանջ առում:

Արտաջին եւ ներջին երեւոյթներու այս լոյսին տակ ջննուեցաւ Հայ ազգային ջազաջականութները եւ Հ. 8. Դ. Ամերիկայի շրջանի վերջին Պատգմ. Ժողովին մէջ եւ, ինչպէս ըսի, աւելի թերպացած ու յստակ ձեւակերպում ստացաւ է Հայկ. Դատի հետապնդումը մեզի համար կը շարունակէ մնալ կերրոնական հարց մը, որու շուրջ ցանկալի է ազգային բոլոր ուժերու համարնը արումը։ Խ. Հայաստանը մեր պետութիւնն է, որու դարգայումը գերադոյն հայաստանը մեր տեսալն և Հայաստանը մերակալի է ազգային բոլոր ուժերու համարատանը միաժամանակ միակ դործնն է, որու միջոցով կրնայ լուծուիլ Հայկական Հայցը՝ Թրջահայաց հողևրու կցումով եւ տարագիր հայութեան կերաբնակումով Հայաստանի մէջ։ Մենջ երջանիկ պետի լինենջ այն օրը, որ Խորհրդ - Հայաստանի դործնականապես տէր կանդեն Հայկ. Դատի եւ կր դուսանը, Թէ այդ օրը պիտի Հայկ Դատի եւ կր դործուպանապես տեր կանդնի Հայկ Իստի եւ կր յուսանը, Թէ այդ օրը պիտի դայ ի վերջոյ, բայց Հետապնդել Հայ Դատը` այդպիսով՝ կատարելով Հետաանդեն Հայ Դատը՝ այդպիսով՝ կատարելով

րնելու:
Պատերապքի եւ Հայկական Դատի հետապընդումի բախտորոշ օրերուն անտեղի է վարչաձեւի
հարցեր յարուցանել, ոչ ալ ջննադատութիւննեւ
թով ու վեճերով ազդային հռանդ վատնել։ Վար չաձեւի հարցը կետնւթը եւ երկրի ժողովուրդը ինչը
կը լուծեն։ Դուրսը դանուողներուս համար այսօր
միայն մէկ նպատան կայ — ամրապնդել եւ դօրացնել Հայաստանը, իբրեւ պետութիւն, միացնել
անոր Թուրջերու տիրապետութեան տակ դանուող
մեր հայրենի հողերը եւ տարագիր հայութիւնը
համանան բել Հայաստանի մէջ։ Եւ ասոր համար
արժէ յանձն առնել նիւթական եւ բարոյական ամէն դոհողութիւն։

Stu quanque Blib;

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ 45 ոճրադործներ Փարիդ փոխա-գրուհցան։ Մէկր կին է, Ռավենսպրութի արդեկա-բանին պահակներեն։ Կայ նաևւ 15 տարեկան աղայ ժը որուն համար կ'ըսեն Թէ 1941ին — ուրեմն տա-սո տարեկանին Փրանսացի դերի մր սպաննած է հրացանով։ Դեռ ուրիչներ ալ պիտի փոխադրուին։ Հաղարաւորներ ձերբակալուած են Գերմանիոյ ֆրանսական չրջանին մէջ։ Ցանցը այնպէս կազմա-կերպուած է որ ո եւ է յայտնի ոճրադործ պիտի հրաննայ փոսհենս։ չկարենայ մրախչիլ։

ԵԱՀԵԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱԺԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

(Բ. եւ վերջին մաս)

(Բ. եւ վերջին մաս)

— Փարիզէն Հայաստան ներդաղ Թողներու
Հանդիպեցա՞ք, դո՞ւ են։

— Շատեր կան որ բարելաւած են իրենց վիՀակը, տուն չինած, դուակներու տեր, որոնց
ուսման Համար ամէն տեսակ դիւրութիւն կայ։
կան ալ որ կ՛երեւակայեն Թէ Փարիզը հին ատեն ուան պէս առատութեան մէջ կր լողայ։ Երբ կր
բացատրես մեծ վաճառատուններուն դատարկուԹիւնը ու պարհնաւորման տաղնապը, դժուտը կր
Հաւտան

հաւասան։

— Թրջահայերու հանդէպ վերաբերումը ինչպե՞ս է։ Խարութիւն կը դնե՞ն։

— Բացարձակապէս ոչ, աւելի անուանական
տարբերութիւն մը կը դնեն։ Սովորարար, իրենց
համար Թրջահայը, ըլլայՊոլսեցի "Ատափաղարցի,
Սերաստացի, Պարտիղակցի եւն․ բոլորն ալ ան իտիղ Պոլսեցի կր կոչեն։ Իսկ Փարիզէն եկածներն
ալ... Ֆրանսացի։

— Փահաստարհան մեծորները ինչան՝ ունե Հա-

աւթը հղանցը վր վուրու բավ Գարիվեն հվանակու աւթը հղանարի։

— Փոխարրական միջոցները ինչպէ՞ս են Հայաստանի մէջ։

— Պատնրավմական վիճակ ըլլալով, ինչպէս ամէն տեղ, դժուարութիւններ պակաս կեն։ Ճամրորդութիւնը կը կարօաի կառավարական արտօ նութեան օ Օրինակ, հիքե Բադուքն մէկը Երեւան դալ ուղէ, պարտաւոր է արտօնութիւն ստանալ, եւ վտխարարձարար։

— Ֆրամադրութիւնները չատ լաւ են։ Նոյն չէնչող ժողովուրդը։ Կախողիկոսական ընտրու Թեան օրերուն, պարհակին դուրս, հոս ու հոն կումբ կումբ հայարդիներ չուրնարը բռնած թիժառակով եւ դուսնայով կը պարեին։ Աւելի անդին ուրիշ խումբ մը ինրդեր։ Այսպէս ուրախութիւնանին արակաս չեն։

— Մամուլը ի՞նչ վիճակի մէջ է։

— Հոն եւս Թուղթի պակասութեան հետեւան-

— Մաժուլը ի՞նչ վիճակի մէն է։

— Հոն եւս Թուդնի պակասունեան հետեւանթով մամուլը եւ տպադրունիւնը չեն կրնար գո հացում տալ ըններցայէր ժողովուրդին։ Պարբերաներներ եւ ղիրջերը ձեռջէ ձեռջ փոխանակուկլով կը կարդացուին։

— Այո, մօտաւորապէս 30 հատ։

— Իսկ այսուհետեւ, Հայաստանէն արտա սահման ներներ, պարրերաներներ եւ դիրջեր
պիտի կրնա՞նը ստանալ։

պիտի կրհա" ևր ստահալ։

«. Այս , բայց, արտչած, են ար իւրաքանչիւր
չրջանի Համար առաքումները եւ իղիակցութիւնհերը միայն մէկ մասնաւոր յանձնախումրի կողմէ
կատարուին, պարզապէս գործելու գիւրութեան
Համար։ Փարիզինը պիտի ըլլայ . Ֆ. Ա. Ը. Մ. ի

արլոցաւ.

— Ի՞նչպէս են Երեւան մայրաքաղաքը, բնակարանները, պողոտաները, փողոցները։

— Արդիական բոլոր չէնքերը յատկացուած են դպրոցներու, էտահայսարաններու, գործարաններու, գործարաններու, գործարաններու, գործարաններու, գործարաններու, մանուտծ պաչտօնեաներու, մտաւորականներու , դերասաններու, որոնք մասնաւոր էողածութեան առարկայ են պետութեան կողմէ։ Սակայն, տակաւն կրեսն էր կր մանուտը հորասանները, դուրկ առողջապահանըս, կերտուտ ընակարանները, դուրկ առողջապահական դերասաններու, որոնը մասնաւոր Հոգանութեան առարկայ են պետութեան կողմէ։ Սակայն, տա կային կր մեան Երեւանի մէջ էն թարասական արայնաններ։ Շատերը տակատականած իսկ չու - Նին, այլ միայն դետին պարզ Հողով ուր - տեղի կունենայ ամեն ինչ։ Դժրախտարար այս տուները նրեւանի բնակչունեամ մօտ 35 առ Հարիւրը կր մունենայ ամեն ինչ։ Դժրախտարար այս տուները նրեւանի բնակչունեամ մօտ 35 առ Հարիւրը կր պատսպարեն։ Դէտք է օր առաջ մաքրել անցհայի այս հետքերը ւերրեկները աւելե ուշաբեր են Օրենակ «Նոր Բեւնանիայի» մը, արհեստով ատաղանարի հր վրայ մենակը չինած է տարոտ Հողամասի մր վրայ մենակը չինած է ամարոտ Հողամասի մր վրայ մենակը չինած է ամարոտ Հողանակի մի չեր հրանաք այս տուները, իրկ տունին ետեւը, 800 ջ. մ. խմաքարոտ դետնին կրայ մշակելի հողի թանձի իաւ մը դիված է, իրիև թանկարանակ չէն իրանաչ ժը բացեր էին եւ այդ պեղումին հետեւանքով կուտակուած Հողակոյտերը չակելու դործն ալ ստիպուած էր առանձին կատարել։ Երբ այս մարդուն աշխատասիրունի, աղեկ։

— Նոր Բիւնանիան ինչպե՞ս դտաք։

— Նոր Բիւնանիան ինչպե՞ս դտաք։

— Նոր Բիւնանիան ինչպե՞ս դտաք։

— Մատերակի է, կրնայ։

— Նոր Բիւնանիան ինչպե՞ս դտաք։

— Մատերակի է հարհայարարանին կրուած է։

— Մատերակի է հարհայանումներ կատարած են որոնց վրայ իւրաբանչեւը ընտանակ ին իրեան եւ որոչապես է հարևայն արութեւան իրանին է որոչապեր է հարևանի արայներ արութեւն արայն արայներ արանանին երևան է հարևանի ին հանաական և հարևանին են ուրոչակու անինան արևին է որոչակես են երևել են հերկայան և հարևանանումներ իր կաղմել։

— Հայ երիտասարդունիւնը ի՞նչ ապաուրունինութեն արան և ուրանանաներ երևեր երևան է հարասան հարարաներ երևան և հերարունին և ուրումնատեն երևան և հերարուն և ուրանանեն երևան և հերաես և ուրանանեն երևան և հերաես և հերանանեն երևան և հերասան և ուրանանեն երևան և հերաև և հերանանումներ և հերաես և հերանանեն երևան և հերանանեն հերաներ և հերանանեն հերանեն և հերանանեն երևան և հերանանան և հերանանեն երևան և հերանան և հերանանեն և հերանան և հերանանեն հերան և հերանանեն հերան և հերանանեն հերանան և հերանանեն հերան և հերանանին հերան և հերան և հերանանեն հերան և հերանանան և հերանանեն հերան և հերանան և հերանանան և հերանանան և հերանանան և հերանանան և հերանանանան և հերանանանանանան և

երը ույադրան ուսաստություն ին և տպաւորութիւն ձգեց ձեր վրայ։

— Հեացումով եւ ուրախութեամբ կը դիաչինը մեր մարդասեր եւ ուսումնատենչ երկաեռ երիաստարդունիւնը։ Իրենց աչիայժ եւ սեւ աչջերէն

եռանդ եւ ուչիմունիւն կ'արտացոլար։ Ձկայ երի-տասարդ կամ երիտասարդուհի մը որ տասնամեայ (երկրորդական) վարժարանի կամ համալապանն մը դասընհաց ջներուն չհետեւի։ Ամենջը կը պատրաստուհն կամ կը հետեւին մասնագիտական ճիւղերու, չատ խոստմնալից ապադայի մը հեռա-նկարով։ Շատեր Մոսկուայի համալսարանները կը յանակեն եւ ամավերջի արձակուրդի առեիւ վերադարձած են հոս։

— Երեւանու յան փորոցներ ունեն։

և քաղարձած են հոս։

- Երեւանը լայն փողոցներ ունի՞։

- Այո, տեղ տեղ մօտաւորապես Շան գ՚էլիդէի պոզոտային լայնու Թեամբ, այսինջն պահանչ էն առելի։ Տարօրինակը այն է, այդ փողոցներուն սալայատակներուն վրայ Հազիւ կառջի մը անցջ
Թողած, մնացնալ մասին վրայ հող տարածելով
ցորեն ցանած են։

- Արուիան պողոտան ինչպէ՞ս է։

- Երեւանի ամէնչն բանուկ փողոցն է։ Տեսակ մը պաոլար վայբ, բնակչութեան համար։
Առաւօտէն մինչև կէս դիչեր անցուղարձ ինչպես
Փարիդի պողոտաներուն վրայ։ Երբ հ՚իմանային
թե արտասահմանչն հիած ենջ, առանց վարանումի իր մօտենային, տեղեկութիւններ հարցնելով
դաղութներու մասին։

ԿՐՈՆ 9ILI ԲՔԵՍՆ

4 61216 d III

20Ր ՏԸ ԿՕԼ ԱՄԵՐԻԿԱ Կ'ԵՐԹԱՑ

Հայ Ալ 401 ԱՄԵՐԻԳԱ ԳԵՐԻՆԵ

Նարարարական խորհուրդը բացառիկ նիստ դումարից հրէկ, հրկուլարժի, գօր ար Կօլի համերորդուժեան առժիւ ծույին Մ Նահանդնհրուն հետ ։ Այս առառւ (Գլ.) կանուխ գօրավարը համբայի իրիք որ կապ ունին Մ Նահանդնհրուն հետ ։ Այս առառւ (Գլ.) կանուխ գօրավարը համբայի իրիք օդանաւով, ընկերակցուժեամբ արտաջին նախարար Գ Գիտոյի եւ գօր ժիւէնի։ Ուուինի ժրն պիտի համի վաղը, Օդոստոս ՀՀ, եւ նախագահ Թրումընի հետ պիտի տեսակցի հրեք անդամ ։ Ձօրավարը այս առժիւ նախարագին կնդարի առներ հարագահին պիտի յանձեն ժամագին նոււէր մբ, Ֆրչնքինի կենդանադիրը, դծուած՝ Տիւիլեսիի կողմէ, երբ հռչակաւող նախակագին նուեր մբ, Ֆրչնքինի կենդանադիրը, դծուած՝ Տիւիլեսիի կողմէ, երբ հռչակաւող նախաննե նաև ասանաւոր չջանչան մը որ կը նհրիայաննեն հետ արանաւոր չջանչան մը որ կը նհրիայան Մէցի ապատումը ամերիկիան դօրջին կողմէ։ Տիկին Թրումըն իրրեւ նուքը պիտի տամնայժանկագին դոհարերչն մեն արարասաուած ժարհին արդեւնջներ կը սպատնն այս այցելութենեն , մանաւանդ որ դօրավարին իրներ հարժէ։ Փարիդի Թերթերը մեծ արդիւնջներ կը սպատնն այս այցելութենեն , մանաւանդ որ դօրավարը եւ նախադահ ը առաջին անդամ կր հանդիպին Երահաստահի այս այցելութենեն , մանաւանդ որ դօրավարը եւ նախարաբեր առաջին անդամ կր հանդիպին եր արդիւնըներ կի ապահն է չնդկաչինի հարցը ։ հանութերնը վերահաստատել այդ դանդանևի հարցը ։ հերն սահանի ձեռջը անցած էր։ Նոյնջան կենասին իների մի դերանան կու դահանի հերայայն եր իրին տնտեսական վերահաստատել այդանանի հերայացին եր հարասական իրները, միեւնոյն ատեն կրատարանան կանականը։ Արտեսանի կարանանի կարանանի կարանանին կր արտեսաանի արտնանին հուապաղոյնը կր հենուն կարասան հանունին և առանանին արտնանի կարանանի կարանանի կարանանի կարանանի կարանանի կարանանի արտեսանի արտեսանին արտնանի հերարասանի հերարասանի կարանանի կարանանի հերային հերարանի կարանանի արտեսանի ունի հարասանի հերարանանի հերարանի արտեսանի կարանանի արտեսանի արտեսանի արտեսանի արտեսանին ին արտեսանի արանանի հերարարաններ ունի հարարաններ ունի հերարանանի հերարարանանի հերարանանի արտեսանի արտեսանի արտեսանանի հերարարանի հերարարանի հերարարաներ ունի հերարարան հերարարանանի հերարարանանի հերարարանանի հերարարանան հերարարանան հերարարանան հերարարանանանի հերարարա

Zwyhnlip yn usnrwyk անձնացրութիւնը

ձափոնի լիադօր պատուիրակները Մանիլա Հասան կիրակի օր, մասնաւոր օդանաւով մը, ոտորադրելու Համար անձնատրունեան դիրը։ Սօսակցութիւնը չատ կաթճ տեւհց։ Ջօր Մաջ Արտրութիւնը չատ կաթճ տեւհց։ Ջօր Մաջ Արտրութիւնը չատ կաթճ տեւհց։ Ջօր Մաջ Արտրութիւնը դանձնատրութիւններ տալով, պահանկց կարգ մր բացատրութիւններ տալով, պահանկեց կարգ մր բացատրութիւններ տալով, պահանկեց կարգ մի բացանատրութիւններ տալով, պահանկեց հուտրադրել անձնատրութիւններ տալով, պահանկեց հուտրութիլ ան չատոահի վերջ կերադարձաւ Թոջիօ։ Եթէ անակնկալ դրժ - ուտրութիւնն մր չպատահի, վերջնական տորա փութիւը տեղի պիտի ունենայ այսօր - վաղը ահաղ պիտի սկսին ձափոնի դարմական տորա փութեան են՝ դործողութիւնները։ Թայանի չէ Եբ երը ցամաք պիտի ելին աներիկան առաջին դինուորները, բայց ամեն բան պատրաստ է եւ ծրադիրը պիտի դործադրուի օրառաջինները պիտի չկարենան դործել, մինչեւ որ արահակուի հանական պատենի կրնան կորմեն հանականական առաջին արարութներ կրնան կորմեն և հեներիկացիներուն առաջին դործերէն մէ- կը պիտի ըլլայ Համոզի Հափոնի ժողովուրդը Եէ պարտուած է, որովհետեւ Հափոնի փողովուրդը Եէ կրարտուած է, որովհետեւ Հափոնի անպայման անձ «

նատրութեան իմաստը։ Մասնաւորապէս բանակը այնջան Թերահաւատ է որ, անհրաժելտ համար ուեցաւ կայս, դերդաստանի անդամներէն ներկա

ունցաւ կայս դերդաստանի անդամերքին ներկայացուցիչներ գրկել Մանչուրիա, Ջինաստան եւ Հարաւային Սարարական, համողներւ համար սպաները եւ դինուորները։
Ծայր Արեւելջի խորհրդային հրաժանատարութիւնը իր կարդին դադրեցնելով կռիւնները, պահանվեց որ ճափոնական հրաժանատարութիւնը բանադնացներ դրկե, անձնատրութիւնը ստորա դրելու համար։ Ջինական հրաժանատարութիւնը և Ձինական հրաժանատարութիւնը և Ջինական հրաժանատարութիւնը և Հրելու համար։ Ջինական հրաժանատարութիւնը և այ դրաւեյով հանթեսը, հոն հրաւիրեց ճափոնական պատուիրակութիւնը։ Ջինացիները դրաւեցին նաեւ Ծանկայը։ Պայջարը կը չարունակուի Ջիհասոանի ազդայնականներուն եւ հաժայնավար հանրուն մինեւ։

Ռուսեւյեն դաշնացի սահվաններու մասին

Դալնադիր մը կնչուեցաւ Խ Միութեան ևւ Լեհաստանի միկեւ։ Այս դայնադրով, երկու կառավարութիւնները իրըեւ սահմանադիծ կրնդունին Քըրդընի դիծը։ Խ Միութիւնը մինւնոյն առնն Լեհաստանի կը ձգէ այդ դիծին արեւեկան կողմը հաստատուած երկու լրջաններ, 30 ջիլումենը հուրընի մեր արունեանան ևւ ուրիչ հոդևը։ Ցետող, համայն Պերլինի մէջ արուած որուման, խորհր դային կառավարունիւնը լիհերուն կը ձգէ և հաստանի մէջ եւ Դերմանիայէն Լեհաստանի կրցուած հղերուն մէջ երած դերմանական դոյջերը ևւ ձեռնարկները։ Միւս կողմէ, Ռուսիա Լեհաս տանի պիտի ձգէ Գերմանիայէն ստացած հատու ցումներուն 15 առ հարիւրը ևւ ծարտարադործական կազմածներու 15 առ հարիւրը և ծարտարադործական կազմածներու 15 առ հարիւրը և հարտարադործական կունիու դուսիույ պիտի հայնայնել ապրեկան և Գիլինն կանակույնը, դրաւման ամրորը տեւողունենն դերմանիության հատարին հանարին հանարինին ին հանանիության ամրորչ տարին, 14 ձիլիոն ինն Ռուսիույ պիտի հայնայնել ապրեկան և Հմիլիոն ինն Ռուսիույ պիտի հայնայնել ապրեկան Ահրինն ինն հանանիությանըն հանանիությանում այս ընկացին ևւ 12 միլիոն ինն, ենէ Գերմանիությանին արանացին ևւ 12 միլիոն ինն, ենէ հարանակում այս ընկացին ևւ 12 միլիոն ինն, ենէ արանանիւ դարձեց Լեհաստանի անձանա անարաայայանան շրորին այս կերն կրանանանը, որուն դեմ առաջին դանանանը, որուն դեմ առաջին դարձեն կր հարանանին դարձեն կր հարանարիում այս կերններ և ութ անձանագծումով, Լեհաստան լայն ձակատ մը պիտի ունենայ Պալնիկ ծովուն վրայ (իրը 300 ջիլոմենիր), երևը մեծ նաւահանակարականին մէջ կր դանուն ռուսական աղեցուները, թայց իրականին մէջ կր դանուն ռուսական աղեցունին տակ։

ruly Tunfullibra uke

Չրրչիլէն վերջ, Մ. Նահանգներու արտաջին

Ջրրչիլեն վերը, Մ. Նահանդներու արտաջին նախարարան եր կրը, Մ. Նահանդներու արտաջին նախարարան ալ ազու չեն» ազատ ընտրունիւններ կատաբելու եւ ժողովրդավար կատավարունիւններ կատաբելու եւ ժողովրդավար կատավարունիւն նար հղած կարդարարեն ալ ազատ իր հրած կարդարարեն որ Գուլկարանն ալ ա հարցին մէջ, եւ իր ապատեն որ Գուլկարիա եսկապես ժողովրդավար կատավարունիւն մի կազմե, որպեսզի կարհնան վերահաստատեր հրացարան հրացեալ ծակատ հրանար հրանարիա հակապես ժողովրդավար կառավարունիւն մի կազմե, որպեսզի կարհնան վերահաստատեր դիւանարիա հակարան այարարերունիւնները։ Երկուջն ալ վստահ չեն նել օգոստ 26ի ընդհ. ընտրունիւն ալ ստահան անար արտանին նախարարունիսն և ահարհիսնին արտադրանն արտարարին հարարարունիսն և հրա վենսինարի հերային արտարարունիսնն եր հրանարի հրանարարունիսն և որտական անոր ջանարությունիւն արտարալն հանդերձ անոր ջանադործունիւն և հրաատարան հրանական կատարայնան պահանչներ ներկայա անելով։ «Թինօ կը պահանչ հարիննիան և և արտայնն հունաստանի ևը դառնայ «Եղեկան Մակերնիան՝ Ցունաստանի ևը դառնայ «Եղեկան Մակերնիան՝ Ցունաստանին և Արեւմենաննիան՝ Ցունաստանին և Արեւմենանային Ցունաստանեն եւ Արեւմենաննիա հուրկանիան՝ Ցունաստանեն և Արեւմենանարի անանական Մակերնիան՝ Ցունաստանեն և Արեւմենանարի հրանական հուրդերական հուրդերանիան՝ Ցունաստանին և Արեւմենան արտան կը դեւսիսային Ցունաստանին և Արեւմեսնան հրանական և արտանայան եր ներկանն հունանանին հուրդերանիան հուրդերանիան հրանանան արտանան կր դեւանանանին հրանանան հրանանան հրանանան հրանանանին հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանանին հրանանան հրանանան հրանանանին հրանանան ն հրանանան հրանանանի հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանանի հրանանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան հրանանան

չարունակել գերժոնական պատերազմբ»։ Ուրեչ դառն խօսբերէ վերջ, լորտՎէնսեԹարԹ կը րացադանչէ

— « Մենք միասին կռուհցանք բարեկարգ Եւ-րոպայի մր համար, բայց ահա Պալքանները՝ կբ դառնան թթու Բարհլոն մը»։

ՆԱԽԿԻՆ 20Ր- ՏԷՆՑ, Փարիդի Նախկին կա-ռավարիչը եւ Մուրիոյ -րաժանատարը, որ ժահ-ուսն դատապարտունցաւ եւ ՖրԷՆի բանտր կը գտնուի, ծանրապէս -հրւանդացած է։ FULL UL SARAL

QUIDUSTIT ՀՐԷԱԿԱՆ SUL հարցին առեքիւ, ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՀՐԷԱԿԱՆ ՏԱՆ Հարցին առաջիւ, Մ. Նահանդներու նախագահը յայտապարեց Թէ իթենը համաձայն են որ որջան կարելի է չատ Հրբհաներ երժան եւ ելջ մր դանուի, բանակցելով
Մերլիացիներուն եւ Արաբներուն հետ, որովհետեւ, «ժենը չենը կրնար 500.000 դինուոր դրկել,
պահպանելու համար խաղաղութիրենը եւ բարե կարդութիւնը Պաղեստինի մէջ»։
ՏՈԼԱՐՀ հարիւր ֆրանջեն հաչուելու համար
համաժայնունիրն դոյացած է երկու կառավարութեանց միջեւ, կ՝ ըսէ «Շիկաջո Թրիպիւն»։ Փարիդի
մէջ հերջուեցաւ այս լուրը, բայց չատեր Թերահաւտա են։

ձել հերջուեցաւ այս լուրը, բայց չատոր խորահաւտա են .

10.000 ԶՈՒԻՑԵՐԻԱՑԻՆԵՐՈՒ վարչական պաշատններ պիտի տրուին Գերժանիոյ ամերիկեան
ջջջանին մէջ, մասնաւոր առաւելու Թիւններով :
Թեկնածուները հինը տարի վերջը կրնան ամերիկհան հղատակու Թիւնն ընդունիլ : Ցետոյ , հան դրստեան Թոչակ պիտի ստանան , 15 տարի ծառայելէ վերջ : Մասնաւոր պատուիրակու Թիւն մր բանակցու Թիւններ կր կատարէ Զուիցերիոյ մէջ :
ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ՌՈՒՍԵՐ որոնը արդելակակուած են Ջուիցերիոյ մէջ , կը մերժեն իրենց երկիըս վերադառնալ եւ ապատուն ինդրած են Գրիթի բոլորն ալ նախկին անդամներն են գօր Վլասովի րանակին որ կազմուած էր խորհրդային դերիներէ : Ջուիցերիական կառավարութիւնը պատասիանեց ԹԷ Մոսիսւա ընդ և անդամներ պատասիանեց ԹԷ Մոսիս ար ընդ և անդաց և անորհած
ըլլալով բոլոր արգելափակուած ըսպացիներ
պաղ հեռանան :
ՌԱՋՄԱԻՒԻ պայթեկան Օսլոյի (Նորվե -

պաղ գեռանան։

ՌԱԶՄԱՆԻԻԹ պայԹեցաւ Օսլոյի (Նորվե կիա) մէջ, 120 գոգի մեռան, գարիւրաւորներ վիբաւորուեցան, մեծ մասով դերման դերիներ ։
Ուրիչ պայԹիւն մբ՝ ՌոԹէրտաժի մէջ, ուր մեռան
գինդ գողի, վիրաւորուսցան 100 գոգի։

4.000.000 ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐ կը դանուին Ի
տալիոյ մէջ, առանց գալուելու վերադառնայիջ

տալիոյ մէջ, առանց հայուելու գերիները։

գերիները։

ՄԻՍՅՆ 100 ԿՐԱՄ ՄԻՍ պիտի բաժնուի այս չարքու, Օդոստոսի BF կտրօնով։ Գաւառի ՃՀՀ արտադրիչները կր ծախնն իրենց անասունները, որովհետեւ կեր չկայ, երաչսի պատճառով։ —65,000 ջիլօ հաւկին եւ ջանի մը հարիւր Թոն կարադ հասած է Քայէ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ՃՀՀ պարտաւորիչ աշխատանջ հասատունցաւ 18—60 տարեկան այրերու եւ 18
—42 տարեկան կիները համար։ 16—18 տարեկան տոսն ու առջեններն այ հոսադրոճական աշխատունը ու առջեններն այ հոսադրոճական աշխատունը ու առջեններն այ հոսադրոճական առջեն

-42 տարեկան կիներու համար։ 16-18 տարեկան տղաքն ու աղջիկներն այ հողագործական աշխատանքներ վիտի կատարեն։ ԱԱՎԱԼ նորեն հարցաքննուեցաւ իր խսսած ճառերուն, ձայնասփիւռ յայտարարուժեանց եւ մամույին տուած ղեկոյցներու մասին։ Ամրաստաննալը ստուաթ թղժածրար մը կարմած էր եւ յայտարարեց իչ ամբողջական պատասիան կուտայ հրը նշանակուին պաշտպան փաստարանները։ Երբ լուսաբանութիւն պահանվեցին իր ծանօթյայտարարուժեան մասին - «Կը մաղթեմ որ Գերժաննարու արժանակու ասիանակուն մասին իր։ Հոյել Գերժաններու արժանապատութիւնը, կարդ մր առաւերուժիւնար ձեռը ձգերու էամար, կարդ մր

ՄԱՐՍԷՅԼ — ՏԻԿԻՆ ԱՐՄԻՆԷ ԹԷՐԶԵԱՆի մահուան առնիւ Պ․ Նորայր Սահանինեան եւ ջոր ընրը, օրիորդներ Պէանրիս եւ Արուսեակ, փոխան ծաղկեպսակի 2000 ֆրանջ կը նուիրեն Փարիզի Աղջատախնամին։ Ստանալ «Ցառաջ»էն։

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻ կ'ուղուի Ալֆորիլի Ազգայինվ դպրոցին համար։ Լաւ վճա -րում։ Դիմել Ա. Մակարհանի, 13 rue des Violettes, Ս_Վֆորվիլ ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ, Ցուլիս 15էն 25

ԱՆԻԵՐ Ա. Անդրանիկ 400, ՎԻԷՆ՝ Արաժ Պարմեան 200, Պարզեւ Խաչիկեան 200, ՇԱԹՈՒ՝ Չենոզեան 750, ՓԱՐԻՁ՝ Հէպոյեան 200, ՆԵՕՑԵԻ՝ Միջայէլեան 200, Ոսկերիչեան 200, ԿԱՐՏԱՆ՝ Գործ․ 2250, ՔԱՎԱԹԵՈՆ՝ Մանուկեան 200, ԷՆ՝ Պէզիրձեան 200, ԺԱՆԹԻՑԵԻ՝ Փափազեան 400, Տէ- «Իրդեան 400, ԱՌՆՈՒՎԻԼ՝ Պայրաժեան 400, Տէ- «Իրդեան 750, ՎՈԳԼԻԻՁ՝ Գործ․ 600, ՎԵՆԻՍԻՁ՝ Պետրոսեան 400, Հավլուձեան 200, ՎԷՆԻՍԻՁ՝ Հերանեան 400, ՄԱՐՍԷՑԼ՝ Գործ․13.810.50, ԼԻՈՆ՝ Պօյաձեան 400, Օ Համլուձեան 200, Մովսկանան 750, Տիրատուրեան 200, ՄԱՐՍԷՑԼ՝ ԱՀՀեան 750, ԹԱՐԱՐ՝ Քոչունեան 200, ԼԻՈՆ՝ Գէորգեան 200, ԼԱ ՍԻՈԹԱ՝ Ազատեան 400, ԼԻՈՆ՝ Տէր Պետրոսեան 750, Ֆերուձեան 200, Մարզիսեան 200, ԼԵՅԼԷ ՌՈՁ՝ ՖԷնբբձեան 200, ՎԱԼԱՆՍ՝ Ղուկասենն 750, ՔՈւՈՐԳ՝ Ալձեան 400, ՓՈՆ ՏԸ ՇԵՐՈՒ՝ Գործ․ 885, ՊԱՆԵՆԻ Մազժանեան 200, ՇԱՐՏԻՆ՝ Փուիկեան 200, ՔՈՒՐՊԸՎՈՒԱ՝ Աղաժեան 400, ՊՐԻՒՍԼԼ՝ Խ. Կարապետեան 750, ԱՐՏԻՇ՝ Փուիկեան 200: ԱՆԻԷՌ՝ Ա. Անդրանիկ 400, ՎԻԷՆ՝ Արաժ Պա-ան 200, Պարգեւ Խաչիկեան 200, ԾԱԹՈՒ՝

080000000

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN FRANCE

HARATCH Fonds en 1925 R.C.S. 876.288

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13')
Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար 750, Ցամս. 400, Յամս. 200 ֆրանջ։

Mercredi 22 Août 1945 2npbf2upph 22 0quumuu

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

ሆ ነተር ነተር ነተር

BEE WERESUL VEU OF EF

ԺԷ. ՏԱՐԻ --- 17º Année № 4485-Նոր շրջան թիւ 114

Նոր չրջանի առաջին Թիւով կը յայտարա-րչին», իրրեւ առաջին կչար մեր ուղեղծին — « Սպատելով հաշտութեան խորհրդաժողով-ներու գումարման, միամտութի՞ւն պիտի ըլլար արու գումարման, միամտութի՞ւն պիտի ըլլար ենթադրել թէ Հայաստանի սահմաններու ընդար-ձակման խնդեր մըն ալ պիտի յուզուի։ Ամէն պա-բագայի մէջ, կայ եւ կը մնայ Հայկական Դատ մը, —կ՛ուզէինք ըսել Թրքահայ Դատը, որուն համար գետհրով արիւն հոսեցաւ եւ ամրողջ ժողովուրդ մը նահատակուեցաւ ։

գետերով արիւն հոսեցաւ եւ ամբողջ ժողովաւրդ ։
Ուրեմն, մենք պիտի շարունակենք արթուն պահել տարագիր բազմութեանց գիտակցութիւնը, ինչպէս տասնըերնգ տարի, անընդհատ։ Առպնց երազներ հիւսելու, բայց եւ առանց ընկրկելու որ եւ է նկատումի կամ համակերպութեան առջեւ։
Ոչ մէկ տրամադրութիւն՝ քաղաքագիտական շարժուձեւեր փորձելու կամ նամրաներ խաչպեսելու։ Եթէ իրասաու իշխանութիւնը մտածեր է ամէն բան, աւհլի լաւ։ Իսկ եթէ նորէն պիտի մնանք անտեր, տեսակ մր «աղքատ ազգական», է տքեն բան, աւհրի լաւ։ Իսկ եթե նորեն պիտի մնանք անտեր, տեսակ մը «աղքատ ազգական», չկայ ուժ մը որ կարհնայ լռութեան դատապարտել աշխարհացրիւ ժողովուրդ մը՝ իր արդար իրաւունքը — թափուած արհան գինը յիշեցնելու հայարը։ (Յառաջ, 8 Ապրիլ 1945)։

ւումեր — թափուած արհան գրնը յրչնցներ, հարտար։ (Ցառաք, Ց Ապրիլ 1945)։

Այսթանը բաւական հղաւ, որպեսքի ծուուրերաններ բրիժնկնն.— Նորկն հին հղանակը։ Բան մր չէ փոխուած...

Այնուհեռև առիթ ունեցանը պարբերաբար յուղելու ժիեւնոյն հարցը, այն խոր ժոահողութեսայն թէ կր դանուինը ճակատաբրական շրջանի մր մէջ։ Թէ պարտաւոր ենը արթուն կենալ եւ հետեւիլ, հետապնուր լարտանակի խնդիրը կր յուղեին հեր կարս - Արտահանի խնդիրը կր յուղեին արցատրեցինը թէ Հայկ Դատր չէ որ նկատի ունեն, այլ 1914 սահմաններուն վերահաստատումը։ Անշուշտ այդ ալ չահ մը պիտի ըլլար մեղի համար, բայց ոչ լուծումը Թրջահայ Դատին։ Ֆետոլ, օրը օրին արձանագրեցինը Ամերիկայի մէջ կատարուած դնահատելի ձեռնարկները, — Հ. Ց․ Դաշնակցութեան հանգանակութելնը (165.000 տոլար), ուժ տալու համար Հայկական Դատին, Հայ Աւետարանական Միութեան եւ Հայ Կ. Խաչին դիմումը նախագահ Րոզվելթի ։ Վերջապես նիւ հողջի մէջ կապմումը հայներիային հուներին ուսարի ան հանինիսիայի 4. Խաչին դիմումը նախագահ Րոզվելթի։ Վերջապես Նիւ Եորջի մէջ կազմուած Հայկ։ Դատի Ցանձնախումերն յուշագիրը Սան Ֆրանչիսկոյի հորհրդաժողովին, մասնատր յուշագրով մե, որ բաժնուած էր 50 ազգերու պատուիրակութեանց (5 Մայիս)։ Իրրեւ լուր, ծանուցինք թե Փարիզեն այ դիմում կատարուած է։ Ամէն անդամ որ տեսութիւն մր, թղջակցութեւն մբ, ուր մր կր Հրատարակեինք եւ կամ որ եւ է արտատալում՝ այս հիմնական հարցի մասին, դիմացեն ջար մը կր դլորէին, սարէն - ձորէն պատմուժիւններ պատմելով։ Մինչեւ անդամ արտատալումները կը յօշոտերն, դիսիվայր կր չորչեին, բոլորովին խեղախիւրե

ին, դլիսիվայր կը չրջէին,րուրորովին խնդանիւրև-լով իմաստը։ Առանց անդրադառնալու Թէ ընԹեր-ողմեր

ցողները կրնան կարդացած, բաղդատած ըլլալ բնադիքը։
Եւ եղաւ որ, Աժերիկայի ժէկ կապժուած կուտակորեն իսկ պայես Հեր Նիւ Եորջի Յանձնախուժրին դէժ, վերջին պահուն ինչն այ սկորեն իսկ պայեսր բացած էր Նիւ Եորջի Յանձնախուժրին դէժ, վերջին պահուն ինչն այ յուշաբիր ժը տանի Սան Ֆրանչիսկօ։
Իս Հայաստանի կցել Թրջահայաստանի հոդերը, հայց, «չջիղ եւ աննախրնիաց» տարրերունեամբ ժը,— Գարջելի քսութիւն մը՝ Հ․ Ց․ Գաշնակցութիան դէմ («բացի Դաշնակներ կոչուած ֆաչական փոջը խժարկի մը), եւ անգլերեն մը ուր 35 հիմինական սխալներ կը գռան քերականութիան եւ շարադրութեան տարրական կանոններուն դէմ ․․․ Ցևոս ի՞նչ անցաւ - դարձաւ, դժուար է պատ-

րադրութեան տարրական կանոններուն դէմ...

Ցետոյ ի՞նչ անցաւ - դարձաւ, դժուար է պատմել, — անոնը որ կը հեղնեին մեղ, սկսան փչել
նոր հղանակ մը, «Շարժելու է... Ձըլլայ Թէ
ուչ մնանջ... Թուրջերը ձեռնարկած են հռանդուն
աշխատանջի... Մօտ է հատուցման ժամը... » են։
Եւ ահա Թրջահայ Դատի Յանձնախումը Փաթիղի մէջ։ Եւ ժողովներ դիչեր - ցերեկ, նախաձեռնու Թեամը Ադդ. Միու Թեան։ Ընդամէնը մէկ
շարքուան մէջ։
Ուծ ւներ և արև հուս աններ Արդ... «Եև

Ոչի՞նչ: Ուչ լինի, նուչ լինի։ Անչուչա ժեղը ով չորս աժսուան անցուդարձը։ Մնացեայի ժա-գարծութ

ՀԱՑԿ ԴԱՏԻՆ ԴԱՍԸ

Հայոց աշխարհի աստղը ժարհցաւ ԺԴ . դարու վերջերը (1375) ։ Արջունիջը իր արջայով Եգիպ տոսի գնտաններուն մէջ գնաց ջաւել իր մեղջերը Թագուհիին հետ , յետոյ Սպանիա , Անգլիա , ու երկար ու տառապալի Թափառումներէ հաջ , եկաւ իր վերջին հանգրուանը ,Ֆրանսա , Թաղուելով Սէն

իր վերջին հանդրուանը "Ֆրանսա, Թաղուելով Սէն Ցնդային երկունքը ահաւոր, կր չարունակուի դարերու խաւար ու ժերթ լուսաւոր անդունդին ժել։ Սակայն դարերու անողորժ եւ դաժան հալա-ծանքներն ու խժդժութիւնները չեն կրցած խոր -ապել անոր կրանիթեայ կամքը։ Սժբողջ վեց դար Հայոց աշխարհը՝ ժօտաւոր եւ հեռաւոր հոկաներու խարդախ ու յարափոփոխ եւ հեռաւոր հոկաներու իրարդախ ու յարափոփոխ գնաց, անոնց քաղաքական չահերուն պատրուակ ծառայեր։ ծառայեց **։**

գնաց, անոնց քաղաքական լահերուն պատրուակ ծառայեց։

Հայ քաղաքական դիւանադիտական լայրը մարժիններն ու անհատները քննադատուած, իարազանուած են անկնայ, առանց քննելու այն աթաաքին ազդակները որ մեգի դէմ են եղածՄեծերու չահերուն բերուժով։ Քննադատուած են Իսրայել Օրի, Ներսէս Աշտարակեցի, Դաւին Բէկ, Սրիմեան Հայրիկ, Ներսէս Վարժապետեան, ազգային երեսփոխաններ, Արժենական, Հնչակեան, Դաւ հակակական, Ռամկավար, Համայնավար կուսակ ցունիւնները։ Դժրախտարար էննք չափած ու կչռած այն հզօրներու չահերը՝ որոնք միչտ դորժիչնական արդար ու հարագատ դատը։ Ոէտք է միանդամ արդար ու հարագատ դատը։ Ուտք է միանդամ ընդ միչտ հարաքան հայարական արդար ու հարագատ դատը։ Անոնց չահերչն կախում ունի մեր ամրապնուն ազատուն անհեր հարաքական արատունիւնը, իսկ մեր կանցէն՝ ցերին յեւիսացումը։

Վերջին մէկուկես երկու դարհրու բննացեին մերին հակած ենք արեւմտեան պետուն ենաց արեւմտեան պետուն ենանց կորժը, անոնցմէ սպասած մեր տղգային քաղաքական ազատունիւնը, մերն հիւսիս ենք դարձած, միչտ յօրտուած նոյն նշնամիչն։ Եւ այս ահաւոր պայութարին կուրծք առած է ժողովուրդը, ուքսան են հայ քաղաքարկան ու դիւանարկութած, ուրան են հորականը։ Դուսիանարին են հայարաբերն և հարաքարարարեր և հարաքարան և հարականը։ Դուսիս հարավարարարեր և հարաքարան արատան է ժողովուրդը, ուքսան են կայնեցուցած, արիւն են փոստած, հար մր գտնել ու մենջ մատնուած ենը դառն յուսախարունիանը։

կամ քչն ծանր կր կչռեն ու ժենք ժատնուած ենք դառն յուսախարութեանց։

Սակայն այս ապատադրութեան սրբաղան պայթարը եւ անվերջ դուողութեւնները դադար չեն
կրնար առնել։ Անոնք որ առանց լրջութեան, անհատական կաժ հաւաքական թինաինդրութեան
կր փորձեն անխղձօրեն քննադատել հիները, ի յառաջադուն դատապարտուած են դործելու նոյն
սխայները այսօր, վադր եւ ժիչտ։ Որովհետեւ ժեր
ճակատադրեն յօրինումը ոչ բոլորովին ժեր կանջեն, ոչ աւ ժեր յանումը ոչ բոլորովին ժեր կանջեն, ոչ աւ ժեր յանումենենն է կախուած
հերկայիս քանի՛, ջանի՛ հսկայ, թարդաւան
հղօր պետութեւններ կը տրորուին աւևլի հղօրնեթու կուսին տակ, քանի՛, ջանի՛ պետութեւն
հեր կը ոպասեն իրենց ճակատադրին...

Ուրեմն հայ ժողովուրդի որրապան պարտա կանութեւնն է նուիրուիլ ժիացեալ, համադրուած
ու Հաժերաչի աշխատանի, ծրուան պահանին
համապատասխան դիրք բռնել, նուազադոյն դուհամար ուհանարա աշխատանը, օրուան
համար անարդանական իրաւունջներուն եւ հայթենիքին տիրանալու։

Ազդերու կեանջը դարհրով անդաժ կարելի չէ
հայուել։ Վա՛յ ան ապային որ կը դանդարին և հայթենիքին տիրանալու։

Ազդերու կեանջը դարերով անդաժ կարելի չէ
հայուել։ Վա՛յ ան ապային որ կը դանդարի, կը
վշատի դոյութեան պայքարին ժեչ Հայոց աչիարեի ժեկ փոքր ժասը ազատաարութուն եւ հայթենիային անրաման ընդհար և արերնն է
հայունը։ Արերը, եւ
մեծադոյն մասը՝ Թրջահայաստանը , որ ամարութին
ժողովուրըի մի արիւնն է ջամած, կը սպարե
հայունի։ Ար Հարում հետ դի անոնց ընդհարու
պետի տուժ է։

Մեր հայրենիչը կը դօրանայ միայն ու ժիայն
և հիայն ու ժիայն
հեր ժողովուրըն է որ չարաչար տուժած է ու
պիտի տուժ է։

մեն մեր ժողովուրդը է որ չարաչար արան ու միայն
պիտի տուժէ։
Մեր Հայրենիքը կը դօրանայ միայն ու միայն
Թրջահայաստանի միացումով, իսկ անոր միացումը մեծ մասով կախում ունի մեր Համադրուած,
ամբողջական ու Համերաչի ուժեն։
ԱՀա այս է Հայկական Դատին Դասը։ Այն որ
Հին Հաշիւներ, ինծրծանջներ եւ իաչաձեւումներ
կ՝ուղէ յօրինել, արիւն պղտորած կ՛րլլայ։
8. ՀԻՍԱՑԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՃԱՓՈՆԻ ԱՆՁՆԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԻ ՔՈՔԻՈՅԻ ՄԵՋ

արև ԱՏՈՐԱԳՐՈՒԻ Երգերներ Մանիլա Հատնոնական պատուհրակունիւնը Մանիլա Համանրվ, իմացաւ անձնատրութեան պայմանները եւ անոքիջապես Թոջիօ վերադարոնաւ, կայսեր Հաղորդելու Համար։ Պատուհրակունեան պետը, գոր Իրաբաշիրօ, ներկայանալով ոպարապետ Մաջ Սրթերի սպայակոյուն դնու ջանի, ձեռջ երկարեց եւ գնդապետը ընդունեց։ նետոյ մօտեցաւ դօրավարի մը որ մերժեց ձեռջը թօթեււել։ Պատուհրակութեւնը Հառած ատեն ներկայ էին Մ. Նահանդներու, Անդլիոյ, Չինաստանի եւ Աւստրալիոյ պատուհրակները։ Սորհրդային պատուհրարը չեր Հասած տականեր։ ձափոնցիները առաջնորդուեցան պանդակ մը, պատասիաներե ռամար թոլոր Հարցումներուն։ Ներս մատծ տանն, ձափոնցիները առաջնորդուեցան պանդրի մր դահել իրենց տուրնըն ու տարձա հանները, բայց Դալնակիջները մերժեցին։ Լիազորաբերը ներկայացնել վերջ, պատուիրակութենան կարեւոր անդամներէն վեցը տուաջնորդուեցան ժողովասրահ, իսկ միւսները իրենց սենեական հարևորիը ներկայացնել հիրի, կատականերին հանցու հանան հարևուները անահանական հարևունանը առաջնորդուեցան ժողովասրահ, իսկ միւսները իրենց սենեական հարևութան և Հայունական դարների անացան ունեցան, որոնց մէկը տեսեց Գուկես ժամ։ Ի Հոր Մաջ Արթերը իր բանականակին հնականական ունեցան, որոնց մէկը տեսեց Գուկես ժամ։ Ի Հոր Մանասին կառավարութեան վերջնական տերի ունեցան, որոնց մէկը տեսեց հեները արաթելանական կարեւնակը։ Արաբելանանը հեները պետարուի 10—12 օրեն։ մերանաայի կողմե ներկային իրը։ Կր կաթծուի թե այսնաայի կողմե ներային մեջ, որ 100.000 Հափոնցի դինուունները։ Հերկայիներ ահուին, անձնաարութեան գործողութիւնները արահարեն հերիացիներ արևուն դարնական հերին անատեներում հերիայիները հեմենոր պետի կապար արաբապես գործակատար ժե պետին անատեր հեները արան իրական կորն կարան է արանական արևուն արանական հերին անական արանական արանական կորի կարան հարան հերիային մեր ուները որոնք օրորոյեն վարժումները կատարել համալի հեյն մափոնի մէն կայոր արանական արևուն արտանաւները կատարուն համարուն արանական արանակը հեյն մափոնի մեն արանակուն արանական արանակը հեյները հետական արանական արանակար համաները կատարուն հետական արանական արանական արանական արանական արանական արանական արանական հետարուն են անատութենները հետարուն են մեկան անանական հետարուն անանանաները կարանաներ անանանարան արանանա

: ըամաններուն <u>։</u>

* Հրոնսունի Թերթերը կր դրեն Թէ Մ. Նա-Հանոգները կորոնցուցած են 435 մարտանաւ, Փըրլ Հարալոր արշաւանջեն ի վեր ։ Այս նաւերեն միայն մէկը դրահաւոր է, 11ր օդանաւակիր։ Ճափոնի 300 կարեւոր կորուսաներեն 18ր դրահաւոր են, 15ը օդանաւակիր, 56ը յածանաւ, 148ը Թորփի-լահալած ։

Անգլիա ևւ Եւrnպայի հոգերը

Անդլիոյ հրեսփ․ ժողովին առջի օրուան նիս-տին մէջ, արտաքին նախարարը, Պ․ Պէվին, եր-կար դեկուցում մը աուաւ, որմէ կը հետեւի որ աչխատաւորականներն ալ արտաքին պործերու մէջ մեծ մասով պիտի հետհւին պահպանողականներու քաղաքականուներն։ Ահաւասիկ ղեկուցման հիմ-նական կէտերը,—

ապատասականունիան։ ԱՀաւասիկ զևկուցման հիմ-նական կէտերը,—

Կառավարութիւնը կ՝ուզէ կարևլի հղածին էափ լաւ յարաբերութիւններ մշակել Ֆրանսայի հետ։ Այս մասին մանրամասն պիտի խոսի, երբ վերքանան բանակցութիւնները, վիճելի հարցերու մասին։ Սպանիոյ մէք կ՛ուզեն որ վարչաձեւը բա-բեղիանուի, բայց «Մեծն Բրիտանիա հրբեջ արա-մաղիր չէ ձեռջ առնելու որ եւ է միջոց որ կրնայ հրահաստանի վերջնական առմանները պիտի ճշրուին Հաշտութեան խորհրաժողովին մէջ։ Ինջն այ Պ. Չրրչիլի հետ կ՛րնդունի թէ վտանդաւոր է այդ ումանները չատ հրկարել դէպի արևւմուտը։ Անդլիա կ՛ուզէ որ բոլոր Լեհերը կարննան իրինց Հայրենիջը վերաղառնալ անարդել եւ ազատօրէն մասնակցիլ հանրային կետնջին։ Գալով Հանգա-բիոյ եւ Պալքանեան երկիրներուն (Ռումանիա և Պուլկարիա), կառավարութիւնը այն համոզման հին ներկայացներ այդ ժողովուրդներու մեծա մասնութիւնը եւ թէ «միահեծան իշխանութիւներ Հաստատուն, մինչեւ որ ազատ ընտրութիւններ կա-ապարութն իսկական ժողովրդապետութիւներ Հաստատուհ և ընդէ ներում չնորՀուի Ցունաս-տանի մէջ կառավարութիւնը համաձայն է Ձրր-Հիլի դահլիճին Հաստատու ծասաատական իրանութիւն Հարալութիանին հաստատու այն արարականութիւն Հարալինին հաստատութիւնը համաձայն է Ձրր-Հիլի դահլիճին հաստատութիւնը համահայն է Ձրր-Հիլի դահլիճին հաստատութ ազատարականութիւն Հիլի դահլիճին հաստատութ իսնութիւն մր կապմուի աղատ ընտրութիսանը։ Մնամակալ արջնպիսկուրա աղատ ընտրութիսանը։ Մնամակալ արջնպիսկուրա երի դահլիճին հաստատած ջաղաջականունիան, գինչեւ որ տեւական իշիանունիւն մր կազմուի ադատ ընտրութեամը։ Մնամակալ արջեպիոկոպու ը Լոնտոն հրաւիրուած է, խորհրդակցելու հաժար։ Ե Միաւթեան հետ պիտի չարծունակուին

Zun gnater Vurukna ynhilitrnili ilkg

Trait d'Union, Cadip Մարսեյլի չրջանին չարաթաներնը, իր վերջին նեռւին մեջ (19 Օգոստոս) կը ներկայացն Մարսեյլի ապստամբունեան դրբաստոր դրուադները, աղատադրունեան տարելի ցին առնիւ։ 1944 Օգոստոս 15ին էր Դայնակից հերը ցամաջ ելան Փրովանսի մեջ։ Վեց օր վերջը, Օգոստոս 21ին, F. T. P. T.ի սպայակոյար կ'արձակեր Մարսեյլի ապստամբունեան երամանը։ Այս առնիւ առաջին յօդուածադիրը, G. F. Georges, նկարագրելով ապստամարւնեան յաջողուներնը եւ «հառուն օրո», հուսատարան «փառջի օրը» , կը յայտարարէ .

«փառջի օրը», կը յայսարարէ .

— « Եկուորները (գաղԹական) լայնօրէն մասնակցեցան ապատամբութեան, ինչպէս առաջ մառնակցած էին բոլոր պարտնի կռիւներուն նոյն այս
թիւին մէջ հրատարակուած տեղեկութիւնները
խիստ պերձակուսօրէն կ ապացուցանեն եկուորնեըու կարևւոր նախաձեռնութիւնը ապատամբու
թեան մէջ Եւ մահերու ցանկը դոր կը հրատարակենջ մինւնոյն էջին վրայ ոչ նուաց պերձակոս է։
Եկուորները արհան ծանր տուրջ մը վձարեցին ապատավրութեան, բայց մենջ, եկուորներս, կը
մասնակցինջ յալժանակի պատուղներուն»:
Աստաամառեհեան սաստահուսը ենուց ար-

Ապստամրութեան սպայակոյտի ղեկոյցի ար-ձանագրելով Օգ.22ի կոիւներուն զոհերը, յիչէ հայ հերոս մը, Գրիգորեան ժիլպեռ, որ երկու ռումյի համար մեռած հերոսներուն», կը յիչուին չատ գլուխ հանած է իրեն յանձնուտծ պաշտօնը։ Ուրիչ այուխի մը տակ, «Յաւիտննական փառը Ֆրանսա-

մը օտարաղզ*ի*ներու կարդին, հետեւհալ հայ զո-հերը... Տէր Մարտիրոսեան Նշան *(Ռիչառ), ասա*ն

Տէր Մարտիրոսհան Նրան (իրչառ), դրան ատրեկան։ Կարժակերպիչ եւ Հրաժանատար առաջին Հայրենասիրական դազարարագորդին (միլիս) Այդի - Մառիջինի մէջ։ Ամենեն դաջ ռազմիկներեն մէկը Նիսի կորևներուն։ Ինկաւ 1944 Մարտ 15ին, Հերոսական կորեր մր մէջ, Նիս։
Նիկերեստան (Նիկողոսեան) Ազատ, 32 տարեկան, մասնակցած է չարդ մը ձեռնարկներու Մարսեյլի մէջ, 1943ի աշնան։ Ինկաւ 1943 Դեկտենբերին, Մարսէյլի «Միլիս»ի կառատան յարձակման մէջ։
Պառուրան Սարգիս, ինկած հանարան

ապսաս սչչ։ Պտուղեան Սարգիս, ինկած նահանդապետու-թեան չենջին դէժ կատարուած դրոհին ատեն, 1944 Օդոստոս 22ին։

1944 Օգոստոս ՀՀին։ Գշիկեան Երուանդ, ինկած Օգոստոս 23ին , Սէն Լուի կռիւին մէջ։ Նազարժան Սարգիս, Հայր վեց ղաւակներու, ինկած Օգոստոս ՀՀին, Սէնի Անուանի Հրամրստ

րրս սօտ։ Թօփալհան Սամուէլ, *ինկած Սէն Լուի ձա-կատամարտին մէջ։* Փիրհան Էտմօն, *ինկած Քայեօլի ձակատա* -

մարտին մէջ։

մարտին մէջ։

Այս բոլորը լաւ, եւ իսկապէս փառը, քանի որ արիաբար կռուեցան օտար բոնունիան դէմ եւ իրնաց արիւնը Թափեցին Ֆրանսայի Համար։ Բայց, կարելի՞ էր Հարցնել Թէ որո՞ւ ձեռքով եւ ինչո՞ւ հահատակունցան, քանի մը անմեզ Հայրենակիցներ, օրինակ՝ երկտասարդ Լեւոն Գեղունի Գայա- Հանանանը (Կարտան), եւ Հնչակեան Սարդիս Արժաղանեանը (Մարսէյլ):— Ձէ՞ր արժեր ցաւակցունիւն մին ալ անոնց Համար յայտնել, այս փառաւոր տարեղարձին առնիււ...

րամաչա սժիր բւր․։ դալիո] դէն կյաչիտակը օև ասան սչըչաձրբ! մի-ասերի նբևզամէս մսվեն կանդին նարաին)։ Ժրև-ճանւսն յանաերևունիւրդրին

— Մագլիական պատուիրակութիւն մը պիտի Հոկէ Յունաստանի ընտրական գործողութեանց։ Մոսկուա մերժեց մասնակցիլ այս Հոկողութեան։

Ծան կացութիւն bnilinujuichny ukg

Ծուկոսլաւիոյ փոխ - վարչապետը, Կրօլ, որ միեւնոյն ատեն ռամկավար կուսակցութնետն նախանան է, իր հրաժարականը ներկայացնելով մաուէլալ Թիթոյի, ծանրակչիո յայոտրարութիւնեն իր թաւասակարութենան ընթացը, ըսելով Թէ հաստատուած օրէնջները կր սահմանավակեն ջաղաջացիական իրաւունըները կամ բոլորովին կը քնչեն չատ մր ջաղաջացիներու համար։ Ցետոյ յայտարարան է կարծիջներու համար։ Ցետոյ յայտարարարե է կարծիջներու ազատ փոխանակունիւնը՝ խափանուած է, արդիլուտծ բլյալով չրջաղայունիւնը և հատարուած հետանարութենան դեմ կատարուած հետանարութերուն և արդիրարարութերուն ութեան դեմ կատարուած հետանարութերուն է հարևարարութեան դեմ կատարուած հետանարութերուն է այրենադատեցած են իրթեւ հետեւանջ վարդապետական որոշումներու է Զաղաջական դժուհութեւնը եւ նրջունիրին եւ տետեսական անհրաժելա գործարութերնը արդին եւ տետեսական անհրաժելա դարենորութերնը և արդին որոշումներու դործարրութերնը» ։ ղումներու դործադրութիւնը »։

600 Սենեկայցիներու րվբոսջութիւնը

Տեղական Թերթերը կը պրեն Թէ մէկ չարաթե և վեր գրգտունիւն մը կը տիրէր Գերմանիայեն վերադարձած 2000 սենեկայցի գինուորներու մի-Ձեւ որոնք այժմ տեղաւորուած են Սէն Ռաֆաէլի մէջ (Միջերկրական): Այս պատճառով պաՀակա-կարումրերը կրկնապատկուեցան։ Կիրակի օր պաՀա-կախումրերը կրկնապատկուեցան։ Կիրակի օր պաՀա-կախումրերին մէկը յարձակում կրեց խումը մը դինեայ Սենեկայցիներէ։ Սովորական աղգարարու-թենեն վերք, տեղակալ մը ատրճանակ պարպելով տեղն ու տեղը սպաննեց ըմբոստ մը։ Ասոր վրայ, իրիկուան ժամը 22ին 600 Սենեկայցիներ, բոլորն այ գինեալ, որոչած ըլայով իրենց ընկերով վրէժը լուծել, Ֆրէժիւսեն ճամգայ կլան եւ յարձակեցան Սէն Ռաֆաէլի վրայ, կրակ բացին եւ Հարդու-փլուր ըրին ամեչն բան իրենց ճամբուն վրայ։ Ցե-

տոյ կոխեցին քանի մր չէնքեր։ Ոստիկանութիւնը եւ դօրքը փորձեցին վերահաստատել բարեկարգու-քիւնը եւ կանոնաւոր ճակատամարտ մը սկսաւ։ Ըմրոստները հարեւան անտասները ապաստանե-ցան։ Ընդհարումներու ընթացքին սպաննուեցան մէկ ոստիկան զինուոր, Սենեկալցի մը եւ երկու բաղաքացիներ, վիրաւորուեցան քանի մը հոգի։ Ի վերջոլ կարելի եղաւ դոպել ըմրոստները որոնք ղղջում յայտնեցին։

KILLS IFF STITIO

ՆՈՐ ՀՆԳԱՄԵՍՑ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ կ՚ուսում՝ ասիրուի Խ Միութեան մէջ, 1946--1950ի Համար։ Կուսուկցութեան կերը Կոմերեն ևւ կառավարութերնը անհած կերը Կոմերեն ևւ կառավարութերնը անհարձենան կերը համարները առում են Պետակր Հանրապետութեանը, որպեսզի ընդ Հ ծրադիր մը պատրաստեն։ Այս ծրադրին նպատակը պիտի ըլլայ վերահաստահի եւ գարդացնել երկրին ազդային անտաստահի և գարդացնել երկրին ազդային անտեսութեւնը, եւ մասնաւորապես կերաչինել եւ բնդլայնել երկաթեուդիներու ցանցը։ Բնականուրաը տռաջին դործը պիտի ըլլայ ամբողջովին վերաչինել ջանդուտծ շրջանները եւ խորժովին փերաչինել ջանդուտծ շրջանները եւ խորժովին անտեսութեւնը հասանել առաջ։ ՄՈՍՎՈՒՍՏԵՆ կր Հեռադրեն թե Գերադոյն Խորհուրդը վաւերացուց Միացհալ Ադդերու դաշինը։

ՊԱՐԵՆԱԻՈՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Պ. Փինօ, ԿԱՐԵՆԱԻՈՐՄԱՆ ՇԱԽԱՐԱՐ Կ. Փինօ, որ 40.000 թիրոժեթը ճամբայ կորթած էր այցելելով Մ. Նահանդները, Փանաժա, Պրադիլիա, Արժանգին եւայն, վերադարձաւ շատ խրախուսիչ տեղեկութիւններով: Նախարարը ձայնատփիւռ ճառով ժրախու կարդարձ ձեռը թերած արդիւնջները եւ կը յուսայ պարենաւորումը բարւոջել ժէկ - ժէկուկէս ամիսէն:

«Անհին և Հարժեներ վարչապետ»

անիուն։

ՔննԿՈԼԻՆԿ, Նորվեկիոյ վարչապետը, որուն անունով բառ մրն ալ չինուած է իրրեւ հոմանիչ դառանուի, երկոււարին օր դատարան հանունությաւ Օսրդի մէջ։ Ամբաստանավորին ընթերցումէն վերջը, ամբաստաննալը ոտքի հլլելով կարդաց 69 էջնոց պաշտպանողական մր ուր կ՝ըսէ Թէ« ՀիԹ-ւեր իրաւունջ ունէր, որովհետևւ ոչ Թէ Անդլիան էր որ յսպենց, այլ համայնավարութիւնը» ։ Քուիոլինկ, որ ժամանակին Հայաստան դացած է հանակնի հատ ոչ միայն ինջոլինքը յանցաւոր չի նկատեր, այլ եւ հատուցում կր պահանվէ հղածնակարութիւնը հարձնակարի չայրներ հրաչներին իրուն համար։ Ընդհանուր դատակաղը յայտնեց Սէ իրրեւ վկայ պիտի լաուին Ռողչնալելին, կեօրինկ, Ռիպայնթրուի, Քայթը և նծա եւ ուրիչ նրեւելիներ որոնք բանտարկուած հե

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախկին վարչապետ Նահաս փաչա ԵԳԻՊՏՈՍԻ Նախկին վարչապետ Նահաս փաչա տեսակցունեան մր առնիւ յայտարարեց նէ Պա-ղևստինը արաբական երկիր մրն է, հետեւարաը անոր ինդվոր կր չահագրդու դոլոր Արաբները։ «Սիմականներու բռնած դիրջին հետեւանջով, ան բաժեչտ է ստիպողաբար նիստի հրաւիրել Ա-րաթական Դաշնակցունեան խորհուրդը, միջոցներ խորհերու եւ ապահովելու համար Պաղևստինի Ա-րարևրուն իրաւունջները։ Կր յուսանջ Թե Միաց-ևալ Աղբերը պիտի ըմբռնեն Պաղևստինի հարցին ամբողք կարևւորունիւնը Արաբներուն համար և միջոցներ պիտի փնտունն անոնց իրաւունջները աղահովելուն համար և

ԱՆԳԼԻՈՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԵՋ կը կարծեն ԹԷ փոպատերազժեան չրջանի առաջին քասարաերազժեան չրջանի առաջին քանի քասարի հրատարի հրատա CARTELLURAS CHENNARIAR BRAILELU

Անգլիա չկորմայն կարքանակին արդիւնքը։
ՌՈՒՍԵՐԸ ՀՍԿԱՅ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՄԸ կր կառուցանն Պերլինի ժէջ, իբրեւ յիչատակ ժայրաբաղացին դրաւման առնիւ գուռած կարժիր դինուորներու։ Յիչատակարանը պիտի ռենենայ 63
ոտք բարձրուժիւն եւ պիտի չինուի Թիրկարարն
ժէջ, Պրանաչնպուրկի Դրան եւ Յաղժանակի Սիւհին միջեւ։ Յատակարինը կադժուած էր Օգոստոս
հին եւ 300 դանուորներ անմիջապես դործի սկսան,
լրացնելու Համար ժինչեւ նոյեմբեր, որպեսզի րացումը կատարուի բոլչեւիկեան յեղափոխուժիսն
տարեզարձին (7 Նոլ.)։ Յիչատակարանին պատուանդանը պիտի չինուի ժիւռա լերան ջարերով։
ՁՕՐ ՏԸ ԿՕԼ օգանաւով Աժերիկա ժեկնեցաւ
երկուչարժի կես գիչերին թարժարով։
ՀԻՆԳ ՄԵԾԵՐՈՒ արտացին նախարարներուն
հայտուժեան մը հետ։
ՀԻՆԳ ՄԵԾԵՐՈՒ արտացին նախարարներուն
հայտուժեան դաչնագիրներու խնդիրները, իր առային նիստը պիտի դումարէ Սեպա 10ին, Լոնտոնի մէջ։ Առաջին անդամ պիտի ջննուի իտալական կնելելեն և Հարաին անդամ արտի իրնելեւ հա

խողիբը։ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ - ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ Հա ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ - ՀԵԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆԵՄԻՄԻ Հա -մադումարը բացուհցաւ առջի օր։ Պ. Պ. Էռիօ եւ Տալատիէ ջերժապէս ծափահարուհցան։ Կուսակ-ցութիւնը առանձին պիտի ներկայանայ յառաջի-կայ ընտրութեանց մէջ, իբրեւ նչանաբան ունենա-լով «Հայրենիը եւ Աղատութիւն»։ ԱՐՄԱԿԱՆ 17 ՏՈԼԱՐ ԿԱՐ 850 ՖՐԱՆՔ պիտի

լով «Հայրինիը եւ Աղատուքիիւ»։

ԱՄՍԱԿԱՆ 17 ՏՈԼԱՐ ԿԱՄ 850 ՖՐԱՆՔ պիտի վճարուի Ֆրանսա գտնուած իւրաջանչեր աժերիկան գինուորի, Ֆրանսական կառավարութնան կողմէ, փակելու Համար գրամական տարբերութեան հաշեւը։ Շատ կարեւոր գումար ժը կր կաղմե այս յանձառութիւնը։

ԱԾՈՒԿԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՆԸ Օդոստոսի ա - ռաջին ջաբցուն հասած էր 680.000 թոնի, որ կր ներկայացնէ 1938ի միջին արտադրութնան 75 տո հարևոր։ Հետոգետէ գերմանական ածուխ կր հասնի Ռուրչն եւ Սարչն։

ԵՐԵՐ ՆՈՐ ԵՒ ԳԱՂՏԵՒ գերմանական ածուխ կր հանիկայացների հանին հաշինը դերադրական ումասաձին գիրման է, որ կրնայ գործել ներկայ դերամրոց օդանառերչն հւ հուկա արորել արտադրական ումասաձին միջիցույի արտադրական ումասաձին միջիցութը՝ թուրսի միջ որ կր ասևի թելելիգիսնի միջոցաւ։ Երրոթդը՝ ռումբ մը որ կր դեկավարուի ռատիոյի միջոցաւ։ Չօրավարին կարծիչով, ապագայ պատհրապմները ռանակ մը ցաժաջ իջեցնել անկարդելներով, շատ կարձ ժամանակ մը մէջ։

ՍԱԼԷՆ ՏԸ ԺԻՌՕ — Այրի Տիկին Ս · Սարդիս-հան եւ դաւակները, Գրիդոր , Մառի եւ Լուսի , ՏԼր եւ Տիկին ՅովՀաննեսեան, ՏԼր եւ Տիկին Գ · Սարդիսեան եւ դաւակները իրենց խորին չնորհա-կայութիւնը կը յայանեն ամեն անոնց որոնք ան-ձամբ, դրաւոր եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայանեցին ողբացեպլ Ս · ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի դառնա-ուս մահուսն առժիւ։ ղէս մահուսն առթիւ։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ — Կազմակերպուած Վիքնի Հ. Մ. Ը. Մ.ի կողմէ, կիրակի, 26 Օդոստոս, ամբողջ օրը Պ. Փէլքի գովասուն անտասին մէջ։
Սկաուտական երդման արարողութենչ՝ վերջ,
սկաուտական խաղեր, մրցումներ, խմբերդներ,
արաստանութիւններ, պարեր եւ անակնկալներ։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ Յարութիւն Թադէոսեան (Ծար-41 Գեծիրութ ճարութիւն թաղչունան (կար-բերդի Երդմնիկ դիւղչն), Հօրը անունը Պաղաա-ար։ 1924ին Մարսիլիայէն Օչի նահանդը փոխա-դրուած էր։ Կը կարծուի Թունուդ ըլլալ։ Իմացնել Ցովակիմ իօքսիւդեանի, 10 rue Quatorze, 14 Can-ton, Valence (Drôme):

ԻՍԻ - ՔԼԱՄԱՌ - ՄԷՕՏՈՆԻ այն Հայրենա » 1001 - ԲԼԱՍԱՄԻ - ՄԷՍՏՈՆԻ այն հայրենա -կիցները որոնք մասնակցեցան հայ դերիներու հա-մար կատարուած հանդանակութեան , (Ադգ. մա-կատի Իսիի մասնանիւղին կողմէ) , Թող փութան ստանալ իրենց ընկալադիրները , Café des Sports , Ս - Եղիազարեանէն ։

HARATCH Pondé en 1925 B.C.S. 876.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ. - Տար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանը։

Jeudi 23 Août 1945

Հինգշաբթի 23 Օգոստոս

ԺԷ. ՏԱՐԻ -- 17º Année № 4486-Նոր շրջան թիւ 115

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեն՝ 3 Ֆր

ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ

Ուրախ ենը որ Թրջահայ Դատի Ցանմնա-խումբը եռանդով կը չարունակէ իր աշխատանը. ները, համաձայն օրը օրին հրատարակուտծ տե-

, ւ թե և անց ։

ունը, ժետոց։

Յուշագիր մը խմբագրուած է արդէն, եւ վաւերացուելէ վերք պիտի հերկայացուի Երեք Ջոջեբուն եւ արտացին գործերու հախարարներու Սորհուրդին, որ պիտի դումարուի Լոնսոնի ժէջ,
Սեպու 10ին։ (Այս Սորհուրդին յանձնուած են
աստութեան դայնադիրներու մշակումը, սահմաններու ձշղումը, եւ բոլոր այն իներիները որ
կապ ունին խաղաղութեան վերահաստատման եւ
ապահովութեան հետ)։
Ինչպէս կը հաղորդէր Յանձնախումբին առաչին դեկոյցը, որ հրատարակուեցաւ «Ցառաջ»ի

ապահովուննան հետ):

Ինչպես կը հաղորդեր Յանձնախում բին առաջի
հիրակի օրուան նիւով, «իրթեւ հիմնական սկրցբունը Թրջահայ Դատին արդար լուծումը կր
այնծուի մասնաւուրարար խորհրդային իչիանու
Թեանց եւ ընդհանրապես Դաչնակից աղդերու»։
Սռողջ սկղբունը մր, կանինելու համար դանազան
Թիւիմացունիւններ։
Կարտներ չէ որ ինչպես պատերապմին դեկավարունիւնը մինչեւ յավճանակ, նոյնպես խաղաունի նրեր Մեծերու համերաչի դործակյութեհեն։ Երերը չորս են՝ Ծայր Արեւեյքի համար (Մ.
Նահանդնար Մեծներու համերաչի դործակյութեհեն։ Երերը չորս են՝ Ծայր Արեւեյքի համար (Մ.
Նահանդնար, Մեծն Բրիտանիա, Խ. Միունիւն եւ
Ձինաստան)։ Կրնան չորս դառնալ նաեւ Եւրոպայի
մէջ, մասնակցուժնամբ միրանսայի, որ արդարօրեն կը պահանջէ այդ իրաւուներ, ի դին իր անհարին դուորելի չէ անահանցէն մէկուն ապաւինած ատեն, կարելի չէ անահանցէն մէկուն ապաւինած ատեն, կարելի չէ անահանը միւսները, որոնը նոյաբան կենոսական շահի ունին Մօտաւոր Արեւեյքի
մէջ, եւ չատ ալ արամադիր չեն երևւար խախանլու այացեր արձանատրել վերջ դեսմադիաա կան ձակատին համար, երկու խօսը ալ ներջին աչիաստանքի մասին։
Հրապարակային ժողովները սկսած են արդեն, ինչպես այսօր իսկ պիտի կարդար լուոերու

Հրապարակային ժողովները սկսած են ար-ղէն, ինչպէս այսօր իսկ պիտի կարդաք լուրերու բաժնին մէջ։

Կ'ուզենը Հաւատալ թե անհրաժելտ հրահանդ-Կ'ուզենը Հաւատալ ին անհրաժելտ հրահանդ-ները հաղորդուած են, որպեսզի ամերիային ցոր-ցեր չկատարուին։ Պէտը է խօսիլ ու դործել ինչ-պես վայել է հոդին վառած, իր հիմնական իրա-ւունըներուն դիտակից եւ պարկելտ ժողովուրդի մը։ Բայց առանց ոտքերը դետնէն կարելու։ Եւ միչտ նկատի առնելով ոչ միայն միջազգային կա-ցութիւնը, այլեւ մեր բնակած երկրին վիճակը ։ ժամանակը չէ դանազան դիւրազդածութիւններ վիրաւորելու ։

վիրաւորելու :
Երկրորդ , կր կարծենք ԹԷ Ազդ . ՄիուԹիւնը
աւելի իսելօք չարժած պիտի ըլլար , եԹԷ տյոքան
կինսական հարցի մը համար հրաւիրած ըլլար ոչ
ԹԷ անհամներ , այլ հոսանքներ եւ հաստատու Թիւններ : Առաջին դեկոյցէն իմացանք ԹԷ հրա ւիրուած են 59 հայրենակիցներ , բայց մէկ մասը
բացակայած է, օգափոխու Թեան եւ այլ պատճառներում :

րացակայած է, օգափոխութեան եւ այլ պատճառ-ներով:

Դիտողութեինն չունինք այս կամ այն անհատի ժասին: Բայց, ի՞նչ կր ներկայացնեն անոնք, երբ կարգը դայ յանձնառութեանց եւ պատասխանա տուութեանց: Մանաւանդ որ, մէկն ու մէկը օր մր կուղայ, օր մր չի դար։ Օր մը կր հետեւի, ուրիչ օր մր կէս կը ձղէ:

Տեղի անձկութեւնը թոյլ չի տար աւելի լայն հոսելու այս հարցի և ուրիչ կետերու մասին:—Ծ.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻՆ աղդ․ ընդ Հ․ ժողո-վը տեղի ունեցաւ հրեջչաբԹի ևւ չորեջչաբԹի, եւ դրաղեցաւ անժիջական ընդիրներով։ Պ․ Ալպէռ Պայէ, Մաժուլի ԴաչնակցուԹեան նախագահը, քայք, Մասքուլի Դաչնակցութեան նախագահը գրացժան ճառը իրոսելով , ցաւ յայտնեց որ ուքին եղած է դեւթացնելու Համար նոր ժամուլին դործը , դերծ՝ վարձկանութեան այն արատքն որով վարակուած էր երբերուան մամուլը։ Ըստւ թէ անարժան թերթերուն դոյջերը չեն դրաշուած , թէ կատակարութիւնը կ՝արտոնէ նոր թերթերուն որոնք թուղթերութենեն ծնած թերթերուն երա իր հուրթերութենեն ծնած թերթերուն միութերն կիրնա դարմանել այս կացութեւնը ծողովքն վերջը տեղի ունեցաւ Հապար Հոգինոց ծայկերոյի վերջ տեղի ունեցաւ Հապար Հոգինուն հայինարութենեն հայարար հոգինութենը հայարան հերջեր հայարան հերջեր հայարար հայարար հայարան հերջեր հայարան հերջեր հայարան հերջեր հայարան հերջեր հայարան հերջեր հայարան հերջեր հայարար հոգինութենը հրանան հերջերին հերջեր հայար հայարարիրը հերջերուն հերջերին հերջեր հայար հայարարիրը հերջերուն հերջերին
է ՁՄԻԱԾԻՆ

Կանանչ այգիների եւ արտերի մէջ փռուևլ է ծաղկող ջաղաքը՝ Էջմիածինը։ Փողոցների վրայ բարձրացել են երկյարկանի նորակառույց չենջերը։ Իրենց դեղեցկուժեամբ աչջի են ընկնում կինօ ժատրոնի, հերանոցի, Շրջողժետի դործկոմի եւ դպրոցական չենջերը։ Նրանց չուրջը տարածուել են պարտերներն ու բանջարանոցները, որոնջ վերջանում են ցորենի արտերում եւ բամպակի դաչտերում։ Ճանապարհների և փողոցներիչուրջը դուանիահայակ ըստրոնունը չանելի է լսել ծառերի եւ ջոր համատարած մեզմ խչչոցը, Թռչունների և իրի կանչերը:

քերական եւ պարորիական-սովետական ղեկավար աշխատանը են կատարում ։ Շրջանում աշխատող աչրատասը ես վատարում ։ Օրչառում աչրապել են չրջկինդրոնում ։ Էջմիածնում կան չրջանային հիանայի Թատ-

իչնիածնում կան չրջանային հիանայի Թատ-ըրն եւ կինօ։ Թատրոնի եւ կինոյի չէնջնրը ունեն 500տկան տեղա Ղարձի է գրուել ամառային կինոն՝ 550 տեղով։ Ընթնացիկ Թատերաչըջանում չրջանա-

ւում են Իլյիչի լամպերը։ Երեկոները ջաղաքը ողողւում է լոյսի ծովում։

ՁեռնարկուԹիւնները, Հիմնարկները, ղպրոցները իրար հետ կապուած են հեռախօսներով, ո - արնց Թիւը 300ից աւեկի է։ Բոլչեւիկեան պար թեր ու միջոցներ են ներդրել Էջմիածին ջամաքեր ու միջոցներ են ներդրել Էջմիածին ջամաքեր ռատիօֆիկացման համար։ Էջմիածնեցին իր սենեակում նստած ցանկացած ժամուն լսում է մեր Հայրենիքի մայրաջաղաք Մոսկուայի, Երեւանի եւ այլ ջաղաջների ռատիօհաղորդումները։

Պատերազմը Էջմիածնե աչխատաւորներին չատ է կոփել։ Նրանք ընտելացե են կանոնաւոր կերպով լսեն ռատիօհաղորդումները, եւ օրուայ նորու Թիւնները կայծակի արադութեամեր ապատուրներն հարու Թիւնները կայծակի արադութեամեր ապատուսի, Երեւանի ուսու են աշխատաւորուժեան մէջ։

Ցարդանք են վայելում ռատիօ-աշխատողները, որոնք իրենց ժրաջան աշխատանքով ապահումում են աւելի ջան 1200 ռատիօ կետերի անրափան աշխատանքը։ Էջմիածին ջաղաջի բնանկան ուրա փան աշխատանըը։ Էջմիածին ջաղաջի բնանկների դոր դիրը։ Բաղաջային դրաւրարանի Հայրենական մեծ ուրադարանները, որոնք ունեն 21 Հապար կտոր դիրը։ Բաղաջային դրապարանի հայրենական մեծ ուրադարանի տարիներին հարարարանել է դեպար ունանական հեն առատական, անտեսականան ունեն 21 Հապար կտոր դիրը։ Բաղաջային դրապարանի Հայրենական մեծ ուրադարան հայիսիանին հեն արահրական անուն կենդրոնական և ռես դեպական դերադարանի և անտեսականանական ուրաքականը, դիղարի ականանական հեն տասնական անուն կենդրոնական և ռես դելականը։ Յանա կազմակերը, դիտական տեղեկարիը։ Ցանախ կազմակերը, դիտական տեղեկարիը։ Ցանախ կազմակերը, դիտական տեղեկարիը։ Ցանախ կազմակերում են ցուցա - Հանդեսներ։

Քաղաքի ուսուցիչներից եւ բանուոր ծառա յողներից կազմակերպուել է Կոմիտասի անուս յողներից կապմակերպուել է Կոմիտասի անուան երդեցիկ խումբ, որ րեսրիւպլիկական ժողովրդական ստուգատեսին չահել է երկրորդ տեղը։ Կոմիտասի անուան երդեցիկ խումբը ելային աշխան է ունենում նաեւ շրջանի կոլիուպյին աշխատաւորութեան համար։ Քաղաթի դեղեցկութիւնը լրացնում են նոր ասֆալտապատուած կենդրոնական փողոցը, հի -

ասփալտապատուաց դեսերոսապաս փողոցը, էր -շանդանոցը, ծծնդատան չէրջերը, բաղնիջը, փոս տը, Ջըժուղը եւ անտառը։ Ծննդատունն ունի 60 ժահճակալ, որտեղ նորմալ պայմաններ են ստեղ-ծուել մայրերի եւ նորածին երեկաների համար։

Artukun Aush Bulidlimhini Johli Գ Ghusp

Երև ջշարթի օր տեղի ունեցաւ Թրջահայ Դատի Յանձնախում բին Գ. նիստը, Ազգ. Միութեան
կերոնին մէջ։ Ներկայ էին 30—33 հողի։ Կար գացուեցաւ Իրաւագիտական Յանձնախում թին
Հշակած յուշադրին առաջին մասը, մօտ 17 մեջենաղրուտծ էջ, որ կը ներկայացնէ Հայկ. Հարցին
ամփոփ պատմութիւնը, սկիզբեն մինչեւ մեր օրերը,— Ջէյթունի ապստամ բութիւն, Պերլինի վեաժողով (1878), Բարենորոգումներու ծրագիր
(1913), Մեծ Պատերազմը, հայաքին սարսափները (1915), Հայաստանի Հանրապետութեան հաստատումը (1918), Սեվուի դաշնագիթը (1920),
դոյդ պատունըակութեանց դործունեութիւնը, Լօդանի դաշնագիրը, խորհրդային իշխանութեան
հաստատում Հայաստանի մէջ եւն.:

Ցուլադիրը ամ բողջացուելով Սահմաններու
ժողովին ուղղուած նամակով մր պիտի դրկուի
Լոնտոն, արտաջին նախարարներու հորհուրդին։
Ցանձնախում բէն երկու հողի անձամ Լոնտոն
պիտի երքան, տեղին վրայ հետաանուկու Համար

Ցանձնախումբեն երկու Հողի անձամբ Լոնտոն պիտի երժան, տեղին վրայ Հետապնդերու Համար գործը Լոնտոնի Հայ գաղութին հետ միասնաբար։ Սին ՇԱՄՈՆ, 21 Օգոստ (Ցառաջ) — Ազգ Միութեան Լիոնի Շրջ վարչութեան Հրահանդով, կիրակի, 19 Օգոստոս կես օրէ վերջ, ընդՀ « ժողով մը տեղի ունեցաւ : Ներկայ էին դաղութին գրեթե բոլոր դործունեայ տարրերը : Ժողովին նախապահեր, 4 Լ. Աւետիբեան կարգ մը լրացուցիչ տեղեկութիւններ Հաղորդեց ։ Ցետոյ միաձայնութեամբ ութ Հողինաց յանձնախումբ մր ընտրուեցաւ , բարաբերութեան մէջ մանելու Համար Լիոնի եւ Փարիդի Հայկ « Դատի Կեղը» Ֆանձնախումբին են հարդին ակարակարին են հարդինակարութիւն և Համերաչխութիւն կո

յարարևրուխեան մէջ մանելու համար Լիոնի եւ Փարեղի Հայկ. Դատի Կեդը. Ցանձնախումբին հետ։ Խանդավառութիւն եւ համերաչխութիւն կը տիրեն դաղութին մէջ։— Սաքօ × Մեդի դրկուած յայտարարութենք մը կի-մանանջ թէ այս կիրակի ժամը 14.30ին «Աղդային պահանջի մեծ հաւաջոյի մը» տեղի պիտի ունե-նայ Շավիլի մէջ, Salle des Fêtes, Rue des Ecoles, հախաձեռնութեամբ Ադդ. Միութեան մասնանիւ-ուն ։

դին ։

— Պանեէօ Քաշանի մէջ ալ ժողով մը տեղի կ՚ունենայ այս կիրակի, ժամը շին, Քաչանի Թաղապետական սրահին մէջ, նախաղահունեամբ Գ. Ձ.
Քիւններեանի։ Կը խոսին Պ. Պ. Լեւոն Տօնիկեան
եւ Լ. Չորժիսհան, որ նոր վերադարձաւ Հայաստանէն։ Հաղորդակցունեան միջոցներ,— Métro:
Arcueil - Cachan

ւ ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԻԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ մէջ մեծ գո հունակունիւն պատճառեց արտաքին նախարար
Պ. Պէվինի ճառը, որուն գլխաւոր մասերը ամփոփեր էինց երէկ։ Ընկերվարական նախարարը խօսած ատեն Ջրրչիլ եւ Իտրն յաճախ իրենց Ջերմ հաւանունիւնը կր յայանեին գլխու չարժումնե ըով։ Թերները կիրսեն Թէ Պ. Իտրն ալ տարրեր լեզու պիտի չգործածէր։ Պահպանողական մամոււը չատ դոհ է որ կառավարունեան փոփոխուներ։ Նո չէ աղդած արտաքին քաղաքականունեան վրայ եւ նոյն ազդային դիծը կը չարունակուի։ Համայեն նոյն ազդային գիծը կը չարունակուի։ Համայեն նոյն ազդային գիծը կը չարունակուի։ Համայենականարար դժորհ են, մանաւանը որ նախարարը ընհարատեց Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ եւ Հունարականեր մեջ հաստատուած կարգուսարքը։ Վիհարանունեան ընքացքին երեսիոխան մը առաջարկեց համանակուն միչնւ, արաթեւհրկական պետու Թիւն մր հաստատելու Համար Պաղևստինի մէջ։

ԱԱՍԼԻ Համար երկու փաստարաններ նչա հակունդան։ Դատը պիտի սկսի Հոկտեմ բերին։

Երկար տարիներ Էջմիածին ջաղաքը խմելու ջուր չի ունեցել: Սովետական իչխանութնեան տա-րիներին աչխատաւորութեան նախաձեռնութեամբ Արադածի սառնորակ ջուրը չրժուղի միջոցով ջա-դաք է հասցուևլ, որ 19 տարրեր ծորակների մի ջոցով դուրս է ժայթեջում: Բամպակի, ցորենի դաչտերը, բանջարանոցները եւ պարտեղները ո-ռողւում են Ջանղու, Քասախ դետերից սկիղը առ-նող ջրանցջների եւ առուակների չրով։ Սովետա-կան իչխանութեան տարիներին է ստեղծուել Աղսը չճի ջրամղիչ կայանը, որ մէկ վայրկեանում 3 ուկես խորանարդ ժենր ջուր է մղում։ Այս երկ-րորը խոչոր ջրամղիչ կայանն է Սովետական Միութիւնում։ Էջմիածին ջաղաջը յայտնի է նաև իր հայրե-

Միութիւնում։
Էջմիածին ջաղաքը յայանի է նաև իր հայրեսեր պաշակներով։ Հայրենական մեծ պատերազմի ճակատներում մեր երկրի ազատութնան եւ անկախունեան համար խիղախաբար մարտնչի են աւեւր ջան 2,000 ռազմիկ, որոնք ծնունք են եւ դատարարակուն Էջմիածնի շրջկենարոնում։ Այդ ռազմիկներից 500ի կրծջերը գարդարուն են չջանաներով եւ մետայիներով։ Քաղաջային դեղեցիկ այդու սաղարթախիտ ծառերի մէջ բարձրացել է Ստեփան Շահումեանի կրանդրին։ No. 2 միջնակարդ դպրոցի ծառապատ բակում դրուած է ժողովուրդների մեծ առաջնոր, մեր հայք եւ ուսուցիչ ընկեր Ստալինի պրոնպափայլ արձանը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ճափանի գրաւումը 0գ 25-26hն

Վերջին լուրերու Համաձայն, ամերիկեան բանակը ամԷն պատրաստութիւն տեսած է, գօրջ Հանելու Համար Ճափոն, շարաթ եւ մանաւանդ կերակի։ Ուոշինկթրնի մէջ «գրաւման գրաժ» տպագրուած է 25 միլիոն տուար արժողութեամբ, տար ենը մէկ տուար Հարունալ է Մռաջին գօրամասերը Հափոն պիտի մանեն օրանաներով, իչնելով Թոջիոյի շրջակաները։ Երկրորդ մասը պիտի փոխաբրուի մարտանաւերով Զգուշական միջոցներ ձեռջ առնուած են որովհետեւ վախ կայ որ մոլեռանդ Հայրենասէր ներ յուսահատական ձեռնարկներ կատարեն ։ Թութիոյի անթելն ալ վախ կը յայտներ ։ Խաղաղականի 11 տարբեր մասերեն փոխադրանաներ և ռաջանիս օրանաւեր կ Համակոնրուին Մանիլայի մէջ, ռաղմական գոյջեր և պաշար փոխադրական գոյջեր և պաշար փոխադրելու Համար։

մեջ, ռաղմական գոյջեր եւ պաշար փոխադրելու Հանար։
Շատ մը Չինացիներ վերադրաւեցին Հոնկ Քոնկը։
Շատ մը Չինացիներ կր պահանջեն որ Չինաստանի վերադարձուի այդ նաւահանդիստը, որ Անդլիոյ ձեռջն է աւելի ջան հարիւր տարիէ ի վեր։
Յաղմականները առ այժմ կր խնայեն Ճափունի կարձեր, որպէսդի կարևնան դործադրել իրենց հրամանները։ Ճափոնի անձնատրութեամը, հՁէ տ եւ է անհատ կամ խումը կրակէ Աժերիկացիներում վրայ, անսաստած կրլյայ կայսեր։ Աժերիկացիներում վրայ, անսաստած կրլյայ կայսեր։ Աժերիկացիներում վրայ, անսաստած կրլյայ կայսեր։ Աժերիկացիներում վրայ, անսաստեծ ելու համար։ Այս առնիւ կրենց հետ, ի հարկին դործածելու համար։ Այս առնիւ կր հաստատուի թէ Նակաղարին ջարուջանդ եղած է վերջին ամբակոծութենեն եւ չատ ջիչ չէնջեր կանդուն մնացած են։ Հուհրու քիւր չատ մեծ է։

— Լոնտոնի թերքները կր դրեն Քէ Մ Նահանդիներու կառավարութեներ հուանած է որ Ֆրանսան ալ ստորագրէ ձափոնի անձնատրու թեան դարիրը։ Ֆրանսայի, ինչպես եւ Աւս տրալիդ, Քանստայի, Նոր Ջելանսայի եւ Հուրանայի պատուհրակները ներկայ պիտի ըլլան իրրեւ դիտող իսկ դաշնալիրը տիտի ստորադրեն Մ Նահանդները, Անդլիա, Թ - Միուժիւնը եւ

Չինաստան։

արգրատուն նПանու ։

ungnephely Inchurhny the

Պուլկարիոյ մէջ Հայրենասիրական կարեւոր ցոյցեր տեղի ունեցան, բողոջելու Համար ամե - րիկեան ծանուցադրին ղէմ որ դժգոհուժիւն կր յայտներ կառավարական կարդադրուժեանց մատին, ազատ ընտրուժիւններ պահանջելով։ Փլով-աիվի (Ֆիլիպե), Ռուսնուջի, Վառնայի եւ ուրիչ ջաղաջներու մէջ դումարուած ժողովներու ընժացջին, ճառակսօսները միաձայն բողոջեցին օտարներու միջամտուժեան դէմ։ Անոնջ բողոջե գին նաեւ երեջ նախարարներու դէմ որոնջ հրաժարական տուած էին։— Կ՝ըսուի Թէ Հոչակաւոր պուլևար գործիչը, ՏիմիԹրով, Հրաժարած է Մոսկուայի Գերագոյն Խոբհուրդէն, Պուլկարիա վերադարարունալու եւ իր Թեկնածուժիւնը դնելու Հաժար յառաքիկայ ընտրուժեանց մէջ։

դորադառնալու եւ եր խուկսացուխիւնը դնալու հաժար դառաչիկայ ընտրու Թեանց մէջ:

Հ Անդլ. կառավարու Թեանց մէջ: Մադրագարու Թիւն մը ուղղից պույկարական կառավարու Թեան, աղդարարարելով Թէ իրրեւ ժողովրդավար կամ ներկայարու Թեւն ևը հրարական ներկայարու Թեւն և ընտրական ներկայարու Թեւն և ընտրական ներկայարու Թեւն և իր կապմուի ընտրական ներկայարու Թեւն և իր կատահելի լուրեր ստացած է, որոնց համաձայն «լամառ ջանթեր կը Թափուին, ընդրիմադիրներուն վուսակիցները ահարհերու և բուեարկուներուն վուսակիցները ահարհերու և բուեարկուներուն կուրարու ին համար այն արարարարու Թեւն արարարային հակառակ է ժողովրդապետու Թեան սկորուն չինանան ին և առաջական շրջանարուն մէջ կը կախնան որ Պուլկարիոյ եւ առ հասարակ Պալ - ջաներու կացու Թեւնը անելի մը առևեւ դնէ արտաթին նախարարներու Խորհուրդը, որ պիտի բացուի և նառուի 10ին։ Այս Խորհուրդն է որ պիտի յօրին է հարտաենան դաշնագիրները Պուլկարիոյ եւ ու- թիչ բափատակին երակիրներու հետ, բայց Անդլիա եւ Մ. Նահանդները չեն ձանչնար պուլկարիոյ եւ ու-

FULL UP SALAY

ՓՈԽ-ՎԱՐՁԻ գործողութիւնը դարբեցաւ Մ. Նահանդներու նախադահին հրաժանով, առանց բացառութեան։ Այն պետութեւնները որ կ'օգտուհին այս օրկնջին, կրնան ապրանք . ստանալ նւրոպայի միկ դիղուած ամերիկնան «սթծօջծերին։ Բոլոր պայմանապերիները ինկուած են։ Մինչև հիմա միայն Ֆրանոան ստացած է 500 միլիոն տոլարի ոչ-գինուորական ապրանք։ Ֆրանոա 240 միրիոն տոլարի փոխառութիւն մը կը սպաս Ամերիկային։ Անդլիոլ առեւտրական նախարարն ալ դայտարարնց թի ապրուստի մակարդակը պիտի իլնայ, եթի լայն օժանդակութիւն մը կսաան և Մ. Նահանդներն։ Անդլիա 12ուկս տո 100 կրռատեց հանդիրեն դերնար 12ուկս տո 100 կրռատեց հանդիրեն հայիս կործարուած էին նւրոպայի յաղթանակ կարձակու հեռադիր մը ուղղեց Ձօր. ար կօլի, Ջերմապես հեռադիր մի ուղղեց Ձօր. ար կօլի, Ջերմակա և չնործաւորելով թշատահանել արարանելով թե պիտ ավրայներն իրևնները։ Ձօր. ար կօլի, չերմակու երարհաւորելով թերատահանակը է պիտի աժրապնդուին երկու երկիրներուն վրայ տարուած յաղթանակը եւ յոյս այտնելով թե պիտի պատաները։ Ջոր. ար կօլ պատասիանեց, չեչաելով թե երկու երկիրներուն փուրաբարձ բարհեսնութեւնը առելի ջան երբեջ անհրաժելու ալիտի դատնայ վարը, ընդհանուր իաշորարներն եւ բարօրութեան համար։— Ջօր. տր կօլ հռչինկթն հասաւ հրեկ, եւ արժանացաւ հերն ընդունելութեան։

չերմ ընդունելու թեան ։

ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ Նախկին վարչապետին՝ Քուիսլինկի դեմ ջուխյակրիչ փաստեր կարդացուհյան
գատավարութեան Բ. օրը։ Այդ փաստերուն Համաձայն, Քուիսյինկ դինուորական դադանիջներ
Հաղորդած էր Հիթեբրի, եւ 10,000 անգլ - ոսկի
ամսական կը ստանար Գերժաններեն, իր թերթեին
Համար։ Դատավարութեան ատեն կարդացին Ռոդենպերիկ յուշատետրը, որուն Համաձայն ամ բաստանեայը օգնած է Գերժաններուն, մատնանջելով
ցամաք ելլելու յարմար կէտերը եւ ուրիչ դադանուագն 100,000 ոսկի մարջ ստացած է 1940ի դարնան, ջարողութեանց եւ լրահսութեան Համար։
ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ - ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ Համարուժ
պատերազմին ծագումը, յայտարարեց ֆէ 1938ին
յում ձն տոած էին վշարել Մ. Նահանդներուն եղած
պարտչերը, պայմանաւ որ ըարոյական եւ նիւթական աջակութերևն ընծայուն, բայց Նահարայա
տունիւ պաչապանեց Մի նին վարչապետը այտ
տունիւ պաչապանեց Մի նինի վարչապետը այտ
տունիւ պաչապանեց Մի ների չաղաքականուն իւնր եւ առ Հասարակ իր ուղղութիւնը։ Ցետոյ իս սեցաւ Պ. Էռիս, որուն Հասո ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ նախկին վարչապետին՝ Քուիս-

ՓԱՐԻՋԻ ԳԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ օդոսաոս 24—25ին պիտի տօնկ մայրաքաղաքին աղատա - գրուժեան տարեղարձը։ Օդոսաոս 24ին(ուրբախ) մամբ 21.30ին, հրբ դօր է Լրջյերի առատակին հրասայլերը ջաղաքապետաբան Հատան, կարեւոր արտրողուժիւն մր պիտի կատարուի Օֆել տը Վիլի հրապարակին վրայ, գօրահանդկսով մը։

ՍԷՆ ՌԱՖԱԷԼԻ դեպքին առքիւ, գոր Հաղորդած եինք հրեկ, Թերժերը կր դրևն Թե 13 Հոգի մեուած են։ Ծատ մր տուներ քանդուած կամ աւարի արուած են Սենեկալցիներու կողմե, որոնք չուտով իրենց երկիրը պիտի վերադարձուին։ **ՓԱՐԻՉԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ** օգոստոս

ՍՈՒՐԻՈՑ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ դահլիձները հրա-ժարեցան, կարգ մը ներջին պառակտումներու հե-տեւանչով: ՔՍԱՆ ՀՈԳԻ ԱԾԽԱՅԱՆ ԹԷյլի մէջ (Արտէչ), Պրոնէն մեկնած օդանաւի մը պայԹումին հետե-

PRESIDENT STORE AND AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF A SERVICE AND ADDRESS OF *ՃՇԴՈՒՄ* — Երհքշաբթի օրուան *«Ծառաջ»ի* , Հայաստանի վերաբերեալ տեղեկութեանց աշջ, Հայաստանի վերաբերհալ տեղեկութեանց այն կէտը որ կ'րսեր թէ *Երեւանի* մէջ լայն փողուցի մեջ մասին վրայցորեն ցանուածէ վր վերաբերի *Նոր Արաբկիր*ի։ Պարզ է որ ածուներ րացուած են, ինչպես եղաւ այստեղ ալ, վերջին հողա-ջերտր օգտագործելու համար։

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13 Le Gérant : H. AGONEYAN

Դուագնեւ Դիվադրական Zuljush linhilitrkli

Պատերազմեն առաջ տարիներ չարունակ աժառուան արձակուրդս կ'անցրներ էիրար ար Լանի մեջ, եւ ամեն օր կր պատեր չրջակաները, ռաջով կամ օթոյով, այնպես որ ամարողջ չրջանին կնարերները դրենել ծանօն էին ինձի, ինչպես բնութեան պարդեւած դեղեցիկ տեսարանները։

հայց այսօր ամեն իրան փոխուած է։ Ցուլիս երեսունին կրընոպլեն կը մեկնիմ ջանի մբ ծասօնին կրընոպլեն կը մեկնիմ ջանի մբ ծաւրին արձերը դեմար էիրար ար հայաց այսօր ամեն դար կրարցուհիրար ար Լանի լեռնահովիտր եւ կամաց կամաց կր սկսի Լան դեղերն իռնարուն եւ յանկարծ աչջիս կր հանրիվ թանակարծ ուշին կունարուն եւ յանկարծ աչջիս կր հանրիվ թանակարը կր ոսիս պատմել նէ առև հայար կրացնելու մեջենավարը կր ոսիս պատմել նէ առև չանարին չատ պիտի տեսնեք ջանդուած տուներ։ «Միլիածները եւ հերակարը կր ոսիս պատմել նէ առև էն բան և հերակարը կր ուսիս կրարի հե չարաբին մէն չ։

Միաջո կ'իյնայ Ուրֆան։ Ձե՞ որ մեր տուներն այ այույես կիլարի հե այուներն արայան հերակարան։ Հարանանը։ Անանց հերակարան մբն այեներին արտան հերակարան ն և հերակարանին և հերակարանին իր հերակարուած հերակարան հերակարան հերակարուած հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարուած հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերակարան հերարան ն հերարան հերա

հւ ծաղիկ կալ, մինչ մեր դուհրը հասարակ Հողա-կոյտ մըն ալ չունեցան։
Յաջորդ օրր կը պատինք Վիլարի մէջ։ Շատ փիչ ծանօժներ մնացած են։—Վարդան, ո՞ւրէայո-ինչը։— Մեռաւ.—Հապա այնինչը։ —Մն ալ մե-ուս։ Մէկ խօսթով 87 դու փոջրիկ դիւղաջադաջի մը մէջ։ Վարդան կր պատմէ Թէ ինջ ալ եղած է կուիւներուն մէջ, բայց մեծ կստորածին օրը կրցած է պատիլ. Հինդ օր լեռները իսոտ ուտելէ վերջ ի-ջած է Վալանսի կողմէն կրընսպլը։ (Մեծ կոտո-ջածը՝ 1944 Յունիս 22ին)։

քածը՝ 1944 Յունիս 22ին)։

Օգոստոս 5ի կիրակին ուկտապնացունիեն կար Vassieux դիւղաքաղաքը։ Նախ կրընոպը իչնելով, Հանդիպիցայ 5t. Niziers դիւղաքաղաքը, մեկ ժամ մեկ քառորդ հեռու, բլուրի մր վրայ ։ 1944 Յունիս 10ին աւանը կը պաչարուի եւ երկու օր կատաղօրեն կոունիչ վերջ կը պարտուի եւ երկու օր կատաղօրեն կոունիչ վերջ կը պարտուի։ Քար քարի վրայ չեն ձգեր։ Ամեն ինչ քանդուած է։ Ինչ որ քնդանօնը չե կրդած ըննի, ձեռքով են բած ։ Նոյն իաչերը ամեն կողմ։ Եւ ամենին կրակծայի պարապան այն է որ այս բոլորին մեն մատ ունիցած են Ֆրանսացինհր այ լրաեսունեամը կամ սւղղակի դենքով...

կծալի պարապան այս չ որ — յրտեսու թեամր կաժ ունեցած են Ֆրանսացիներ ալ լրտեսու թեամր կաժ ունեցած են Ֆրանսացիներ ալ լրտեսու թեամր կահրգակ Օգոստոս 5ի առառւն ժամը 6ին կառըով Տամրայ կ'ելլենք դէպի Vassieux։ Հայիր պուրով Տամրայ կ'ելլենք դէպի Vassieux։ Հայիր ալ կը տեսնենք Տամրան, ջիչ մր ամէն կողմերէն։ Անհատնում օթ օքարեր կ'անցնին կրընռպլեն, վարաններ և ներն, Նիսեն, Վիէնէն եւ ուրիչ բատ վայրերէ։ Կարծես Ս Կարապետ ուիտոի կ'երթան։ Ճամրան կը տեսնենք նոյն պատկերը։ 60 ջիլոմենը երկայնութեամր կիրձեր եւ նեղ լեռնադարտեր, ամէն կողմ աւերակ։ Սէն Մարնեն, Լա Շափել եւ Vassieux ու մէկ խրձից մնացած է։ Մարդու մաջէ չանցածը տեղի ուննցած է այս վայրերուն մէջ ։ Օդանաւր խատ մեծ չարիջներ հայուցած է այս վայրերու մաքիներուն։ Ապատամրներ հետա պնդուտծ են օդէն եւ ցամաջեն, չատ ջիչերը կըրցած են աղստիլ։ Հապարաւոր դերիան դինուորներ հինդ շարան են ուրներ հատաարընդած եւ դարկած են տեղն ու տեղը։

(Մնացեալը յաջորդով)

6ԵՏԱԶԳՈՒԱԾ Է Արտուվիլի Հ. Ա. Ը. Միու-Թեան կողմէ կազմակերպուած դաչտահանդեսը , աննպաստ օղին պատճառով։ Տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. Հի կիրակի օրը, միեւնոյն վայրը։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ Ժաջ Միւնքսկմեան որ Գահէ թէ կր դանուի։ Հասցէն տեղեկացնել Այրի Տիկին Ռոգ Հանըմեանին, 31 rue Franceur, Փարիդ (18) ։ Կը խնդրուի «Յուսարեր»էն արտատպել։

AIX LES BAINS LULS

Հայկ. ընտիր հաչեր ուտելու համար այցելեցէ, «Restaurant Téléphérique Plaisir au Mont Revard» ուր պիտի գտնէջ Արևւելեան եւ եւրոպական հա -ժեղ կերակուրներ եւ անԹերի սպասարկութիւն;

HARATCH Fonds en 1925 R.C.S. 876.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, նամս. 400, Յամս. 200 ֆրանք։

Vendredi 24 Août

1945 Ուրրաթ 24 Օգոստոս

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

որին բոլուն

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՆՉԸ

ժԷ. ՏԱՐԻ -- 17º Année Nº 4487-Նոր շրջան թիւ 116

Շեջատակի եւ ցնծուժեան աշները կը շարունակուին Փարիզի մէջ, փառաւորելու Համար
պատմական ջարաժը, Օդոսաոս 18—25, երբ ժըչհամի լուծէն փրկուեցաւ մայրաբաղարը։
Մամուլի Ադդ. Դաչնակցուժիւնն ալ, որ երկու օրէ ի վեր ընդծ. Ժողով կը ղումարէր, իր աչխատանջները փակեց, Հացկերոյժ մը սարջերով
Հորեջւարժի դիչեր, Palais de Chailloth Հջեղ սրահին մէջ։ Ներկայ էին 1000—1200 հիւրեր, —
փառավարուժեան անդամները, ֆրանսական եւ
մեջադային մամուլի ներկայացուցիչները, նախկին նախարարներ, և ինասիրհաններ, կիներ։
Ճաչէն վերջ, աեղի ունեցան խանդավառ ատենախսումիիւններ, պանձացնելու Համար ապատ
մամուլը։ Այս առժիւ դրուազներ դաղանի, յեղափորական մամուլի կործուներնեննենն մամուլ մր
որ հետոչեաէ լոյս աշխարհ երա 1944 Օդոսաոս
18ին, երբ արդէն դադրած էին դերականաչունչ,
փարձու եւ վարձկան Թերթերը։
Մինւնոյն ատեն պահանջ՝ միանդամ ընդ միչաիտոփանելու «անարժան» մամուլին վերակենդա նացումը, դրաւելով անոնց ստացուածջը, խըմբաղատուն, ապարան ենւ։ (Դրաւում կատարուտծ իրողուժիւն է արդէն, բայց առժաժեայ կը
Համարուի։ Դիմադրական ձակատի ներականայ և
Հայունակա կահան արդարանան եւ վերական, տիբանալուի կր կասկածին ժէ խափանուած Թերթերը
Հետոչեան պետի արդարանան եւ վերական, տիբանալով իրենց սեփականութեանց)։
Մինոլորաը տաջ էր ոչ միայն հրալոկան, տիբանալով իրենց սեփականուժեանց)։
Մինոլորար տաջ էր ոչ միայն հրալոկին, տիբանալով երենց սեփականութեանց)։

Մերալորան ասաներ եր ոչ միայն հրաշունչ, հոետորական արտալայտունիւններով, այլեւ իրերոյն։
Դենտրուն նայելով, խոսներով մեկուն - մեւայն հետ, իր զգայիր ին բուն ծրանան է որ եր կրներուն նայելով, խոսներով մեկուն - մեւայն հետ, իր զգայիր ին բուն ծրանան է որ եր կրնայություն այլերով ազատունեան որեն, ինչպես ումայ ումալ արմայության ազատունեան որեն, ինչպես հայտալատ դինին։

Անչուշտ այդ հաղարնոց բազմունեան մեն կային բազմադան խառնուած չներ։ Մարդիկ որ ասպարերին նու իրուած են անկնործ եւ անկաշատ արտական է Ուրիչներ որ իր պատկանին եին դարոյին, եւ կրնային, ճակատարրական օր մբ, չոքմանայ դանագարն խոսունեան չունչը։
Մանաւանդան եր կրնային, ճակատարրական օր մբ, չոքմանայ դանաց մեն որ աջնած, տառապան, չարչարուած էին, վառ պահելու համար ձրագը։ Մանաւանդ մեն որ աջնած, տառապան, չարչարուած էին, վառ պահելու համար ձրագը։ Ապիծնի ազարծին արաժարհերու աներիներով։
Մինչ ռադանի իրադրունեանը։ Բանաստեղծու - հերանայան հերարծերով։ Մանարա հերթներով։ Մանարանական հերարարաններու ուրի կրարարանային կուների և արտացաների արաժանային համար հարասանային իրաբարունեան արդանային հերարարաններու են հետար հերանար հերարարաններու ու հերարի հայասայանիում, հետարանային հետանար հերանար հերանար հերանար հերարարաններու հերանար հետանար հենանար հենանար հենանար հենանար հենանար հերանար հերարարաներու հերարանային հետանար հենանար րեն հետարանարարեն հետարանարան հետարանարան հետարանարան հետարանարան հետարանարան հետարանարան հետարաներուն հետարաներուն հետարաներուն հետարաներուն հայասարեն հայասարեն և արդարունեն և արդարնայն հետարանները հետարեն հետարանները հետարեն հետարաններն հարտարաններ հետարաններ հետարանները հետարաններն հարտարանները հետարաններ հետարանները հետարաններն հարտարանները հետարաններ հետարաններն հետարաններ հետարաններն հետարաններն հարտարանները հետարաններն հետարաններն հարտարանները հետարանները հետարաններն հետարանները հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարաններ հետարան հետարան հետարան հետարանան հ

իսերաս դարծու...
Ճաչի ատեն, դիմացի պատուհանեն Էլֆելի
աչպարակն էր որ կը չողար լոյսերու մեջ: Լոյսեր
ընտնեն դեպի երկինը: Պատկեր մր որ կրնար
ներչնչարան դառնալ հարիւրաւոր եւ հաղարաւոր
կրնադիրներու, ենէ ուղեին թիչ մր որոճալ...Շ.

ጊኮጌԵՆՔ ኮበՀԵՄ

Հայկական Հարցը նորից դգացական (սանտիժանտալ) ապրուժների չրջան է բոլորուժ ։ Հոծ
գանգուածները համակ երազ, ծովից ծով ՄեծՀայաստան են դծուժ, իրատեսները սահժանա
փակւուժ են Ուիլսընեան Հայաստանով, ջաղաջադետները յենուժ այս կաժ ուժին ։ Հայ ժողովուրդի ջաղաջական տենչերի իրականացումը ուզում
են տեսնել այս պատերազժից յետոյ։ Դիտի իրաժ
կանանա՞ յ իր դարաւոր երազը, արդեօջ հայ ժողովուրդը տէր պիտի դառնա՞ յ իր պապենական
ժատանդուժեան ։
Հայոց պատժուժեան սկցանական հոհ չոժա-

ժառանդունեան։
Հայոց պատժունեան սկզբնական իսկ շրջանից, Հայկական բարձրաւանդակը եղել է կոռւաինձեր։ Պարսիկները, Բարելացիջ, Յոյները ,
Հռովժայեցիջ, Արաբները, Թուրջերը, Ռուսերը,
Անդլիացիները ձգտել են տեր դառնալ Հայ աչխարհին, աշխարհակալունեան նպատակներով ։
Իրենց նպատակին Հասներու Համար, անտեսել են Իրենց նպատակին Հասնելու Համար, անտեսել են մեր ժողովուրդի ցանկութիւնները, արՀամարՀել են մեր ժողովուրդի ցանկութիւնը, մեր Հարուստ մչակոյթը, առադրծական ուժը, միաջը։ Դարեր չարունակ Հայկական բարձրաւանդակը արիւն է ջամել Հզօրների կրունկի տակ ու դարեր չարունակ Արեւմլչը, մեր Հայրենիջի վրայով, ձգտել է տիրել Արեւմուաջին եւ փոխագարձարար։ Հարաւր և և կորուն է բարձրանալ Հիւսիս, իսկ Հիւսիսը դէպի Հարաւ Այիսնանարարուներոն եւ հանանարարուներոն եւ հանանարարուներոն եւ հանատաստանան մակոննարուներոն եւ

տարին Արևանուտըին եւ փոխադարձարար։ Հարաւսիսի Արևանուտըին եւ փոխադարձարար։ Հարաւսրու։

Այս ձակատագրական մակըննացունեան ևւ տեղատունեան ձանրում վրայ, դժ բախտարարին կած է երև քեր հայրենիչը։ Այսօր պատմուհերի դիկնում է։ Հիւսիսը ուղում է իննել Հարաւ, Հարաւը ընդւիմանում է։ Հիւսիսը ուղում է իննել Հարաւ, Հարաւը ընդւիմանում է։ Հիւսիսը ուղում է իննել Հարաւ, Հարաւը ընդւիմանում է ուրու միկոցներով։

Երկու հզօր կայսրութիւնների ժենամարան է, ժեր հոդերի վրայ։ Արզիա՝ իր դարաւոր բաղաբակատում է աէր մնալ արխարհին, իր ձևուջերի մի այսրութիւնների ժենամարան է, ժեր հոդերի վրայ։ Արզիա՝ իր դարաւոր բաղաբակատունանը ուղում է տէր մնալ արխարհին, իր ձևուջերի մին ապահում կահել հակարունու ապատանը ուղում է տեր հերանակումու հոդարական։ Հարարայան հերի իր հանա Ահեղի (իվան Գրոդնի), Հարարայան Ահեղի (իվան Գրոդնի), հերարայան Ահեղի (իվան Գրոդնի), հերարայան հերարի հերարայան հարարուն է իննել Հայաստանում բազմանիւ ապատանրում իրարայան հարարայան հերարայան հարարայան հերարայան հարարայան հերարայան հարարայան հերարայան հերարայան հերարայան հարարայան հերարայան հարարայան հարարայան հերարայան հարարայան հերարայան հերարայն հերարայան հարարայան հերարայն հարարայն հերարայան հարարայան հերարայան հարարայան հարարայան հերարայն հարարայան հերարայն հարարայան հարարայան հերարայան հարարայան հարարայան հերարայան հարարայան հարարայան հարարայան հերարայան հարարայան հարարայան հարարայան հարարայան հարարայան հարարայան հարարայան հարարայան հարարայան հերա

դցուկս սորվայ Հայաստասրս։

Սակայն, ուրիչ բան է մեր ցանկուԹիւնը,
ուրիչ են Անգլիայի, Թերեւս նաեւ Ամերիկայի
չահերը։ Անանը պիտի՞ ուղեն, որ հիւսիսը իջնէ
հարաւ եւ հայկական հարցն էլ դադարի յաւիտե-նական հարց լինելուց միջաղդային սեղանների
մոտւ։

դրայ։ գան հրը Հայկական Հարցը իր լուժման վերջնա-կան փուլի մէջ է մանում, արտաջին - գէպջերը դայիս են խորտակելու մեր յոյսերը։ - Տակաւին

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

TUPSTULLIFF ՊԻՏԻ ԲԱՐՒՈՔԻ

Պ. Փինս, պարենաւորման նախարարը, տեղեկուններ Հաղորդեց Ամերիկայի եւ Անդլերյ Հարիններ Հաղորդեց Ամերիկայի եւ Անդլերյ Հետ կնջուած պայմանագրութեանց մասին, որոնց չնորհեւ երկրին պարհնաւորումը պիտի բարւոջի հետ կնջուած հարարարը յայտարարեց Թէ ձջմ-րան տարհապին յաղծած են։ նղած կարգադրութեանց բարջջները ղղայի սլետի դառնան հոկ տեմ բերքն սկսեալ։ Ահաւասիկ իր խոստումները. Ֆորնն.— Քանատա եւ Մ. Նահանդները ամեն ամեր 150,000 Թոն ցործն արտն դարհն առած է 50,000 Թոն արտնա հարարդին հացը ապահովուած է ձմրան համար։ Շաքար.— Անդլիա յանմն առած է 50,000 Թոն արարդին հացը ապահովուած է ձմրան համար։ Շաքար.— Անդլիա յանմն առած է 50,000 Թոն չաջար դրկել Ֆրանսա, ուրեմն շաջարն ալ ապահովուտ հր Հարարդեն — 200,000 Թոն ձարպեղէն ալ ապահովուտ իր Համարուր ձմրան ընթացքին։ Հարարդեն — 200,000 Թոն ձարպեղէն ալիտի ներածուհ ծրանսա, որով ներկայ բաժննչափը ալևոր տեսնայ ձնուը։

Միս.— Նախարարը 60,000 Թոն մասիանան պատհրազմին դապատրում և վերջը։ Արժանքինի հետ կնջուած պայմանադրու Թեանց բարիջները պիտի տեսններ մինչեւ Նոր Տարի։ Անդլիա հինչե հետ, միսի համար։ Այս գնումներուն հարիրին 10ը Ֆրանսայի կը ձգէ։ Հոկտեմ բերնի իսկ պիտի հւ պանի 60,000 Թոն միսը, իսկ 1946չն սկսեալ Թարմ և պահածոյ միսի ջանակութերւնը ուրդակի հետ, միսի համար հարրակութերւն, ուպ՝ Արժանքինեն։ Գաղմանադրուի ու ուղջեր արտն եւ պահածոյ միսի ջանակութերւնը արտի խոսացներուն մեծ մասը կարելի եւ դամ է ինչեր այն վստանութեւնը մեծ մասը կարելի եւ դամ է ինչեր այն վստանութեւնի մեծ մասը կարելի եւ դամ է ինչեր այն վստանութեւնի մեծ մասը կարելի եւ դամ է ինչեր այն վստանութեւնինները։ Դարեւ առաջին ծայնակութեւն մասում ին մայինները։ Ծարորանան ին մայիններուն մեծ մասը կարելի և այանապրութե մեծ մասը հարաի հեւ չուկային դեմ Հնտեսարին ինչնում արանակութեւններուն մեծ մասը կարելի և այանակութեւններում հեմ մասը հայանակինեն արան երային իր հայանակութեւնարին ուն արտեսիներնեն արան եւ իրանանարինեն արանակութեւնինեն հայանարութեւնինեն հայանակութեւնին հես արանանակութեւնինեն հայանակութեւնինեն հայանակութեւնինեն հայանակութեւնին հեն մասը հայանակութեւնին հես չուկային հես չուկային հես չուկանուց ին հայանակում այն հայանակում հայանակում այն հայանակում այն հայանակում հայանակ

Cupnusniphili Printip ukg

Թէհրանեն կր հեռագրեն Ռիւթերի, չորեք-

Թեհրանեն կր հեռագրեն Ռիւթերի, չորեքշարթի օրուան թուականով —

Խումբ մը իրանեան ապաներու փոջրաթիւ
դինուոլներ ըմրոստացած են հիւսիսային-արեւերհան Իրանի մէջ, համաձայն վարչապետին յայ աարաթութեան։ Ըմրոստները դրաւեցին երկու
դինուողական թեռնակառջեր, երկու աննելի կադմածներ եւ իրը 100 հրացան։ Ցետոյ բանակատեղի
մը կոնելով, դինաթափ բրին 120 դինուորներ եւ
հեծ հլաղունդ մը։ Կրոռի թէ ապաները բարասաներուն միացած են։ Իրանեան բանակի ապայակոյտին մէկ դեկույցը կ՚ըսէ թէ ըմրոստներեն եօնը,
ապաննուած, երկուջը դերի բոնուած են։ Բեռնակառջերուն, հրացաններուն եւ ռազմամներըին
մէկ ման այ են առնաւած է։
Ըմրոստութիւնը ծագած է Խորսանի նահանա-

մը հետեւանքով։

Ինչպես կ'երեւայ, անապահովութիւն կը սիթե Իրանի մէջ, մինչ խորհրդային դօրքը դրաւած

է երկրին հիւսիսային մասը, իսկ անդլիականը՝
հարաւային մասը։ Հանրային կարծիքը եւ մամուլը երկու խում բերու բաժնուստծ են, ձախ եւ
աջ, եւ իրար կ'անուսնարկեն իրրեւ «Ռուսերուն
ծախուած համայնավարներ» եւ «Անդլիացիներուն
ծախուած հատարիմ ականներ»։ Հախերը լուրեր կր
տարածեն ԵԷ «յետարիմականներ»։ Հախերը կուրեր կր
ձակած են «Թիւտէ»ի կեղբոնին վրայ, իսկ աջե ·

երկկ, Սեւրի ժամանակ մեծ պետութիւնների Հա-կոտնեայ լահերը, ռուսական յեղափոխունկիւնը խորտակեցին մեր Հարցը, այսօր ալ ուրիչ փոճո-թիկներ կրնան ծաղիլ։ Այս բոլորից յնտոյ, նաև. Հայկական կուսակցանոլ եսասիրութիւնը։ Փոխա-նակ միական հետապնուհյու մեր Դատը, Հազար բերան ենք դարձել, ինչպես Աժերիկայում, ի դո-Հունակութիւն Թուրբերի։ Իրրեւ Հիմնական ուղ-դութիւն, պէտք է բոլոր ուժերին դիմել, ապա-դային չողջալու Համար։ Քաղաքականութեան մէջ Համակորենեն կամ Հակակրութեան դրացումնե-բը դոյութիւն չունին։ Շահը, միայն չահն է ա-ռաջնորդը, դիշանադետը, իր կոնակն ունենալով դինուորական ուժը։

ከብՐՀՐԴԱՀԱՑ

րը լուրեր կը հրատարակեն հիւսիսային չրջանեն, որևլով ԹԷ ԹիւաԷհ կուսակցուԹիւնը մենաչնորհի վերածեր է ջազաջական գործունէուԹիւնը եւ այնի կը խափանել ուրիչ որ եւ է կուսակցական ժողով։ ԿառավարուԹիւնը բոլորովին Լլատուած է, իրբեւ հետեւանջ խումեր մը երևարհրիաններուն է, իորեւ հետեւանջ խումեր մը երևարհրիաններուն և խորհրդային իչխանուԹեան բացաասական դիրջին։ Ռուսերուն հանելի ըլրալու համար, վարչապետ Մոհսին Սատր պաշտոնանկ ըրաւ մամուլի եւ ջարողութեան անօրէնը, որ ընդհատած էր Թէհրանի անցելին մէկ ղեկոյցը, «Փրավտա» Թերթին բուռն յարձակումը իրանեան կառավարութեան դեմ։ Իրանի ջաղաջական չրջանակներուն մէջ հաժողուած են Թէ այս տաղնապը լուծելու առաջին մեկնումը։

Ճափոն hr պաrsութիւնը ypsh usnrugrk Ognus 31hli

480 000 quh hhijk - nnidphrkli

Ճափոնական դործակալունիւնը պաչաօնա պես հաղորդեց նե Հիրոչիմայի եւ Նակապարիի
վրայ արձակուած երկու հեւլէ-ռում բերուն հետեւռնքով մեռած, վիրաւորուած կամ անպատապար
մացած են 480.000 հուլի։ Առաջին քաղաքին մեջ
ապաննուած կամ վիրաւորուած են 160.000 հուլի ,
անպատապար մեացած՝ 200.000 հուլի : Երկրորդքաղաքին մեջ կր հաչուեն 120.000 մեռեալ եւ վիբառոր։ Ասկե դատ , ամեն օր չատեր կը մեռնին իբենց կրած այրույքներեն։ Հիւլէ-ռում բե տարօ
բինակ ազգեցունինն մե կր դործէ մարդկային
մարմնին վրայ։ Նոյնիսկ անոնա որ Թենեւ այբուցներ ստացած ենևկատարելապես առողջ կեբեւ անժանօն պատճառով մե եւ յաճախ կր մեռնին անմիջապես։
Մասնազետ մե կր պատմե նել անուն է աներկենան

նին անժիչնապէս:

Մասնազէտ ժը կր պատժէ Թէ աժերիկեան ոժրանիկ օդանաւր Հիրուիմա ջազաջին վերեւ Հասած ատեն, ժեղենան կեցուց եւ, 8000 ժեթը բարձրու Թենե ժը նետեց հիւլէ-ռուժ թը, որ պայ- Թեցաւ դետներ իրը 350 ժեթը բարձրութեան վը - րայ։ Ռումեր անկարդելով իչնցուցած ատեն, օպանաւր չեռացաւ։ Երեջ գործիջներ, որոնը ան կարդելին կապուած էին, դետին ինկան։ Հարիւ հրկվայրկեան անցաւ ռուժրին արձակուժեն մինչեւ պայթումը։ Անկարդերը բացունցաւ ռուժրին արձակուժեն ժի հրկվայրկեան վերջը։ Պայթած հոտեն նախ փայլատակուժ ժը երեւցաւ , յհտոյ ձերժակ ծուխ ժը բարձրացաւ։

gor sp 401 Udbrhhugh dkg

20թ. ար Կօլ Ուոչինկերնի օդակայանը հասներվ, դիմաւորունցաւ արտաքին նախարարին եւ ուրիչ դաչաշնատարհներու կողմէ։ Ըսաւ Եէ իր առաքին կառաքին կառաքին կառաքին կառաքի հրաւայի «Ծնորհակալութիւն», Աժերիկա»։ Եւ չարունակեց.
— «Առանց ձեղի, ամերիկացի ժողովուրդ, առանց ձեր մեծ նախադահներուն, Րոզվելեի եւ Թրումընկ, անկարելի պիտի բլլար ոչ միայն Եւրուպան եւ Ասիան ազատել վայրադ ոտրկունենկ մը, այլեւ աչխարհը միջա դերուենան պիտի մատանուկ և երարանաներ մերունընկ աշխարհը մեջանակի անահանանակի արտի չահենին աշխարհը հանականին անանանին այն ակրունըներուն որոնց համար կուռանանի այն սկզբունըներուն որոնց համար կուռանանի և որոնց համար կուռանանան և և որոնց մեք Մ. Ծահանդները առաջին

Franuglikr Philugruhuli Zulyush linhilitrkli

(թ. եւ վերջին մաս)

(թ. եւ վերջին մաս)

Վերջապես կը հասնինը Վասիէօ։ Արդեն ուշ է։ Ժամը Գին բայօննայ պատարագ. եւ յեսույ գօրահանդես։ Ինչպես բսի, ջաղաջը կործանած է եւ բարձրախս է եւ հար ձրայ տեղի կ ունենայ ամեն ինչ։ Հսկայ բան վրայ տեղի կ ունենայ ամեն ինչ։ Հսկայ բան վր հաստատուած է եւ բարձրախս ։ Հորայ բան մր հաստատուած է եւ բարձրախս ։ Հորայ թեմ մր հաստատուած է եւ բարձրախս ։ Հորասային և արարմական քորեջներ կը կատարեն։ Հապարտուր դինուորներ բարեւի կե - ցած են։ Հրասային և տոեն տեսակ նոր դենջեր։ Պատուոյ տեղը կարդով կեցած են դոհրու այրիները եւ ծնողջները, իրենց դեկացը՝ ողք մնացածները, եւ երկութին մէջաելը կիրաւորները։ Այս վերջիններուն մեջ կան Հայեր ալ։ Ջօրահանդեսեն վերջ եր խոսին իրենց հետ, բոլորն ալ 18—20 տարնկան, ոչ մեկ հոսանջի կը պատկանին։ Իրենց տեսայի իր արտերանալ) և և ուրան են այսօր։ Բոլորին ալ կուրծջը դարդար բար իրենց վերջերը առ հասարակ վտանդարուած է դոյգդոյն ժապաւեններով։ Բարհրակատ - բար իրենց վերջերը առ հասարակ վտանդարությեն, ոաջերեն կամ ծեւնրեն վիրաւորուած են։ Շատերը դես համազդեստ հասած են են կը խնամուհյարին այինուրական հիւնիները դերական ույն դենուրական հիւնիները դեն ապահանարին վերջ, այս չրջանին «մագիններուն են։ Հատարին վերջի, այս չրջանին «մագիններուն ակա հայականներուն, հանարան ուտին ինների ար կուրիչ կնդապետ մր շջանչաններ՝ այրիներուն, իսկ ուրիչ կնդապետ մր շջանչաններ՝ այրիներուն են հնողներուն, հանարանան կահ կարասիններով, որոնց չնորհիւ աժեն այրի կամ հաղանիսին հինիները կը չինուին։ Պիտիստանան կահ կարասիներ եւ ուրիչ ինչ որ կորսըն ցուցած են։
Շարան չարան դերման դերիները կիչնուրի Վասանան կահ կարասիներ եւ ուրիչ ինչ որ կորորն չնորան արանան կահ կարասիներ եւ ուրիչ ինչ որ կորորն արում և հորին իր ինչ որ կորորն արանան կահ կարան դերման դերիներուն հա

ցուցած են:

Շարան չարան դերքան դերիները կ'աշխատին չինունեանց մէջ: Ուրիչ Եղնակիցներու հետ կր ժօտենանը դերիներու ուս դր արան է եր հարան չեն աշխատին է հեր արանի է, չեն աշխատիր եւ գրադած են մաջրունեանը չեր մեր ամեն տարիջի կը պատկանին , միչտ ինչնակատահ։ Ոչ մէկը մեր վրայ կր նայի։ Հոյնիսկ կ'ուղեն ծածկել իրենց այդ վիճակը։ Տամիրկ կ'ուղեն ծածկել իրենց այդ վիճակը։ Հոյնիսկ կ'ուղեն ծածկել իրենց այդ վիճակը։ Հոյնիսկ հուրենան արրում աղայ մր իր կօչիկը կը նորողէ։ Թղնակին հասցուց»։ Գերի պատանին չի հասկնար եւ դլուրը վեր առնելով կը նայի, ջիչ մր նեղուած։

Աստեսի մեծ կոտորածը տեղի ունեցած է

մը նեղուած։

Այստեղի մեծ կոտորածը տեղի ունեցած Է 1944 Յունիս 21ին, Հետեւեալ պարադաներու տակ.— Երբ Դաչնակիցները ցամաջ կելքեն, «մա-բի»ներուն պետր Հրաման կը ստանայ մէկտեղ Հաւաջել իր ուժերը, կարելի եղածին չափ, որ պեսզի ի հարկին Ալփի եւ Ալփ Մարիինինի նահանքի համանակ հայան այան կարել է Դերմանացիները է ինանանական այարորը եւ «միլիսիէն» մը կր դրկեն Վաքի, նաեւ ֆրանսադէտ դերման ջանի մը սպաներ կը մանեն ըմբոստներու չարջերը։ Դաւահաան «միլիսիէն»ը ուղղակի կր ճերկայանայ ըմբոստներու պետքն որ դնդապետ մին էր եւ կիրսէ Քէ կ՝ուղէ կոուիլ իր

հրաժանին տակ։ Շուտով կ՚ընդունին։ Երբ կր հարցնեն իր մասնագիտութիւնը բանակին մեջ, կր պատասիանե թե ինչը անթելի մասնագետ է։ Արդեն այդ պակասը կար եւ անժիջապես կ՚ըն-

Արդեն այդ պականը կար եւ անձիչապես կլըերունուի։
Ուրենն այս մարդը հրկու պաշտոն կը կատարե, նախ լուրերը կր հաղորդե Գերմանացիներուն, յետոյ պէտը հղած տեղը։ Ամէն դիչեր ցած հուրակարի բարեկան օդանաւհրե ըմրոստները , որպէսզի բարեկան օդանաւհրի ռապմամիերը հուտելից ձգեն անկարդելով, թերթեղէ ամանները են այս չոչանի մէջ։ (Ճինչեւ հիմա այդ ամաններէն լեցուն են այս չոչանի մէջ)։ Վասիչօյի դալտը կը պատրաստեն եղեր որպէսզի օդանաւ իչնէ։ Իաշար պատրաստ կ՝ըլլայ Յունիս 20ին եւ լուր կուտան։ Պատասիսն կը ստանան թէ Յունիս 22ին անդլիական օդանաւերը պիտի իջնեն, օգնական ուժ այլ բերելով։ Բայց Յունիս 21ի առառուն ժամը Ցին, երը պատեր դեռ ջունի մէջ էին, յանկարծ 47 օդաչուներ վար իջնել կը սկաին։ Շատեր կը կարծեն թէ անդլիայի են եւ ուրախանալով կ՝արթենցհեն իրենց ընկերները։

դերը պիտի կատարեն։ Ֆրանսայի պարկեչտ եւ անկերծ բաղձանքն է մասնակցիլ պատասխանա -տուութեանց Մենք պէտք է միասին աշխատինը աւեյի ջան երբեք։ Ես հոս եկած եմ արտաքին նա-խարարին հետ ձեղի բերելու իմ երիրիս եղբայ -բական ողչոյնը։ Կեցցէ՝ Ամերիկա, կեցցէ՝ Ֆրան-սա »։ Զօլավարը անմիջապէս Սպիտակ Տուն ա-ուսչնորդուելով, սիրալիր տեսակցութիւն մը ու-նեցաւ նախաղահ Թրումընի հետ։ Ամերիկեան Թերβերը եւ ժողովուրդը չերմադին թարիդալուստ կը մաղժեն Ֆրանսայի առժամեայ կառավարու -Սեան նախագահին։

RITTO TO SOTON

ՄԷԿ ՔԻԼՕ ԳԵՏՆԱԽՆՁՈՐ կը դաժնուի հրէկուրնե ի վեր, Թիւ 59 կարօնով։ Թիւ 57 կարօնը
պիտի Ջեջուի Օգոստ. 25ին։
ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ Թագաւորը խնդրեց աժերիկ հան, խորհրդային եւ անդիական կառավարու Թիւններէն օգնել իր երկրին, հաստատելու հաժար կառավարուԹիւն մը որ ճանչցուի Երեթ Մեծնրուն կողժէ, համաձայն Խրիժի խորհրդաժո դուին ՀԷՀ արուած որուցան։

ՊՈՒԵՍԻՍԱՍԻ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ կառավարութիւնը որոչեց ազգայնացնել բոլոր Հանջերը։

աղդայնացնել րոլոր հանջերը։

ԱՆԳԼԻՈՑ երեսփ. Ժողովր սկսաւ ջննել
Միացեալ Ադգերու դայինչը։ Վարչապետը պա հանջեց անոքիջապես վաւերացնել գայն, չեչտելով
ԵԼ խաղաղութեան կապմակերպումը պիտի ջան
դուի, եթե Դաչնակիցները միասնաբար չգործեն։
ԼՈՆՏՈՆԻ Թերթերը կը գրեն թե գլանիկի
(սիկառեթ) սով կը տիրէ ատենէ մր ի վեր, այն
աստիճան որ չատեր մինչեւ հինգ չիլին կը վճարեն
համարցի տումիի մը համար եւ դինուորուն օդնուԹեան կը դիմեն։

ՄԱՄՈՒԼԻ ՀՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Հացկերոյեր

ՄԱՍՈՒԼԻ ԸՆԿԵՐԱԿՅՈՒԹԵԱՆ Հացկերովից տեղի ունեցաւ չորեջչաբնի գիչեր, մասնակցու քիամր 10:0-1200 Հիւրերու։ Այս առնիւ հանակցու անտ, Գ. Եռիեր, Պ. Վուի Մատկտ, Գ. Եռիեր, Պ. Գրեվեն (ելմուական հանա բաս), Պ. Ժուլ Մօջ (բնկերվարական), Պ. Ժաջ ձիւթլօ (Համայնավար), Պ. Լուի Սայհան (նահատգահ Դիմագրական ձակատի Ազգ. Սորճուրդին)։ ΦՈՐՀԱՐՈՒԹԻԻՆԸ (տիգանցերի) կը ծաւալի Պերլինի մէջ։ Մահերու Թեւը կը տարուբերի 8-20 առ Հարիւթի միկեւ։ Արևելեան դաւսաներին ամեն հարաց Պերլին կը խուժեն200,000 արտաջառւած հեր Հակառակ բոլոր արդելջներուն, ինչ որ կը դժուարացնէ դարժանը։ Մահերու Թիւը մեծ է մանաւանդ այս արտաջառւածերու մէջ որոնջ Հարիւրաւոր թիլոժենթ ճամրայ ջալած են։ Կացու Թիւիը ծանր է մանաւանդ անոր համար հանար հան

ՀՈԳԵՀԱՆԳՈՍՏ — Այրի Տիկին Ատողիկ Մի-նասեան (ԺանԹիյի) կր ծանուցանք Թէ այս կի-բակի, 26 Օգոստ. Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ Հոգեհանդստեան պաչումն պիտի կատարուի իր ամուսնոյն՝ ԱԲՐԱՀԱՄ ՄԻՆԱՍԵԱՆի ժահուան տարելիցին առԹիւ։ Կր հրաւիրուին հանդուցեա -նի փատասեղ պարողները։ լին յիչատակը յարդողները։

ՏԻԿԻՆ Ա. ԺԱՄԿՈՁԵԱՆ կը խնդրէ վերադար-ձող դերիներէն տեղեկացնել իրեն որ ևւ է լուր իր զաւկին՝ Ճամկոչհան Ժիրայրի մասին, որ կր գանուէր Գերմանիա Պիւխընվալտի կայանը Հաս-ցէ՝ I rue de la Boule Rouge, Paris (9):

orno-tro-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN FRANCE

HARATCH Fonds en 1928 B.C.S. 876.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17. Rue Damesme — PARIS (13°)

Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ՔԱԺՆԵԳԻՆ. 8ար, 750, նաժա. 400, 3աժա, 200 ֆրանդ։

Samedi 25 Août

Շարաթ 25 Օգոստոս

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ժե. SUPh - 17º Année Nº 4488-Նոր շրջան թիւ 117

Ուրեմն, Փարիզի մէջ ալ ձեռնարկներ կը կատարուին Թրջահայ Դատին պաչտպանունեան մար, նախաձեռնունեամբ Ազդ - Միութեան։

տարուին Թրջահայ Դատին պաշտպանութեան հաժար, նախաձեռնութեամբ Ազդ. Միութեան։ Յուշագիրը պատրաստ է արդեն։ Վաղուընէ սկսեալ ժողովներ պիտի դումարուին թնարերու մէջ, լուսաթաննչու համար հանարվներ ալ ծրագրուան են, որպեսզի ամ բողջ հանարկներ ալ ծրագրուան են, որպեսզի ամ բողջ դաղութը համախմբուի այս Դատին չուրջը։ Եւ, դոնէ այս անդամ , կաղմէ իսկսպես միայեալ ձակատ։ Միակամ եւ միարերան կողմնակի ակնարկները։ Հրեի եւ հեթանոսի խարութիւնները։ Մանաւսի դաղութի կամ հոսանըները վերի եւ վարի արտերու բաժնելու փոջրո գույնիւները, որոնջ չատ երկար տեւեցին։

Թող չվիրաւորուի մեր աղդային դիւրապահութիւնիը, այս համարուն վրայ եւս, մեզի դաս կունար տալ այն Թուրջերը դոր «լեպեսլեսլեն» կր կոչերն երև է։

tebe hanse

Kunup, pepuline phile, dudne be Juga . արութ, բրլատութըում, մասուլ եւ ժողմ -վուրդ, մտաշորականութիւն եւ երիտասարդու -թիւն կը գառնան մէկ անձ եւ կամջ, երբ ինդիրը կը վերաբերի Հայրենիջի պալտպանութեան - եւ ապատութեան :

ապտում թեում ։ Երէկ, երբ Հադիւ կրնային ԹոԹովել «վա -Թան» բուռը, անոնք Հրապարակը կ'ադմկէին պատմական նչանախօսքով,... «Կիրիտ պիզիմ ճա նրմրզ, ֆէտա օլսուն գանըմրզ» (Կրետէն մեր Հո-

երմ Հոգ։ Ո՛վ՝ որ մեր Հողերուն կր դաչի, կը դանե Այսօր ալ միեւնոյի արդանյանն է որ կը Հնչէ, Կարսի եւ Արտահանի հարցին առնիւնը)։ Ժին Լ դող մատանդ բլլայ մեր արիւնը)։ Հորորդի ֆերուս վառագանիչ (հրմանի հարևերի

քիր հող։ Ավ որ սեր չողսրու» դր բուն , ու և իր պատիծը »:

Եւ այն՝ ոչ միայն բան երկրին մեջ, այլ եւ այն և ուր որ կր հասնի իրենց խուպոտ ձայնը ։ Եւ ըսպայի մեջ չատ բարձր չեն խօսիր տակաւին, բայց Ամերիկայի մեջ արդեն բունած են բանուկ հրապարակները։

Այնտեղ , Մ . Նահանդներուն մեջ, անոնդ չատանց կարմած են լայն եւ բանուկ ցանց մը, անպերագրան և լայն եւ բարուկ տարինիա կամ վարձու գրիչներով։ Նոյնիսկ սիրաչահած են Հուսիաւոց «Պօրտ »ին կարդ մր վարիչները, ո լիադէտ Հայրենակիցներով եւ բարենիա կամ վարձու դրիչներով։ Նոյնիսկ սիրաչահած են հոչակաւոր «Գօրտ »ին կարդ մր վարիչները, ո - թոնը սիրայօժար կը հնչեցնեն Թրջական լարը , «Տիրոքը խօսջ»ին հետ։ Կօդտապործեն ոչ միայն ժամուլը, այլեւ անԹեկը։ Անմիջապես կը պատասն-խանեն որ եւ է Հայանպատ կամ հակաքուրը յօղուածի, նամակներ ուղղելով ամերիկեան կամ հայկական օրկաններու։ Բարեմիաներ պիտի առարկեն,— անոնը պե-տու Եիւն են, ունին լայն եւ անսպատ աղրիւրներ, բարեկաման և, ունին լայն եւ անսպատ աղրիւրներ, բարեկանակուն կապեր, նոյնիսկ գինակցութիւն - ներ։ Մենը ի՞նչպես կրնանը չափուիլ անոնց հետ, մեր խեղճուկրակ միջոցներով եւ ցիրուցան կացու Թեամը։

եսունոր էր այս աստրվունիւրը իրունուն և աղ-Հիշվ էր այս աստիվունիւրը և և այց ոչ աղ-

բողջական։

Մեր նոյնիսկ անձուկ միջոցները կրնան Հը րաչջներ գործել, ենէ աշխատանջի ձեռնարկենջ
ծրադրևալ եւ յարատեւ գործուն,ունեամբ։
Եւրոպան եւ յարատեւ գործուն,ունեամբ։
Եւրոպան եւ յարատեւ գործուն,ունեամբ։
Եւրոպան եւ յարատեւ բործուն,ունեամբ։
Եւրոպան եւ յարատեւ բործուն,ունեամբ։
Եւրոպան եւ յարատեւ քորչը։ Ենէ հանրային
կարծիչը որոշ չափով բարեփոխուած է նոր Թուրթիոյ հանդէպ, այդ կր պարտին ջէմալական չարժումէն ի վեր կատարուած աշխատաներին։ Մանաւանդ յարատեւ ջարողունեանը։
Այս դետնին վկայ, այնջան այ անձար չեն
մեր գաղունինը, իրենց երկարանեայ բնակու Մեր դարած են եւ կր ծաղկին այս ափերուն
վրայ։ Ոչ լեզուարիտունիւնն է որ կը պակսի, ոչ
այ մտաւոր պաչարը։
Մեր դլիաւոր լուրչ կազմակերպու Թեան պական է։

թեան պակասն է։ Սան Ֆրանչիսկոյի մէջ կատարոշած դիմումին տանիև, անդամ մի եւս Հաստատունցաւ որ յիսում աղգերու պատուիրակունեանց անդամները մեծ մասով դաղափար չունին Հայկական Հարցի մա-սին։ ԱպաՀովարար չատեր մեր գոյունիւնն ալ Sangus 5ph

մուցած էին։ Բացատրունեան էի կարօտիր այս իրողունիւ Եր։ Աժէն տեղ այ Հիներուն յտքորդած են նորերը։ Մինչ ձեր կապնթը մեջենաբար կը փընէին մա -Հերով կամ անՀոգունիւններով, միւսները ար-Եուն կը Հսկէին։ Կը դործէին եւ ցանցեր կը Հիւ-

ինչպէս դարժանել այս կացութիւնը։

LARPOR SUSPOSOPPET

(Քաղուած «Սով. Հայաստան»ի վերջին թիւերէն)

Հայաստանի նկարիչները հռանդուն աշխա տանցի ձեռնարկած են , փառաւորելու համար Սուսետական Հայաստանի Հ5ամեակը։ Նկարիչ Եղ. Սարդսեան դորհրեանի օրերուն պիտի աւարաէ մեծ նկար մը , «Հերոսի հանդիպումը հայրենի դիւ դուժ»։ Քանդակադործ Ռ. Ուրարաու և կաչիատի մեծ բարձրաչանդակի մը վրայ, որ կը ներկայացնե Հայաստանի արուեստագետները։ Նկարիչ Արմեն Չիլինդարհան և՝ աշխատի «Վիջին լուրեր» նկարի եւ ժողովրդական արուեստագետներու կենդանարի թեներուն վրայ։ Գանդակադործ Ս. Թարեան պիտի լրացնէ Կոմիտասի բանդակը, իսկ նկարիչ և Եսայեան յորելեանին օրը պիտի աւարու Հարջ մը նկարներ որ կը ձերիայացնեն Հայաստահի դիւդական և նկարներ որ կը ձերիայացնեն Հայաստահի դիւդական տեսաբանները։ «Հովկասի պայոպանութեան համար» չջա -Հայաստանի նկարիչները *եռանդուն աշխա*

«Կովկասի պաշտպանութ հան համար» նչաններ բաժնուհդան, Հայաստանի Գերաբո ԽորՀուրդի նախագահ Մ․ Պապհանի միջոդաւ արբաւրդի հախադահ Մ. Պապհանի միջոցաւ , կուսակցական եւ խորհրդային խումբ մր գրողներու , բանաստեղծներու , օրադրողներու , ժերժներու և արդրական դործակա - լունեան, հրդիծական «Պատուհաններ» դործնեն առնին կարիչներու։ Այս վարձատրունեան առնին հատեր խօսնեցվ , չնորհակալունինն յայտենցին գրագէտ Արագի Տ. Հախումեան «Հայ - հերին գրագէտ Արագի Տ. Հախումեան «Հայ - հեռագործ»ի դեկավար Ղաղարհան , «Ս. Հայստան» Թերնին իմ բաղին Հ. Մամիկոնեան եւ ուրիչներ։ Ցետու Պ. Պապհան Ջերմապես չնորհաւուրեց վարձատրուած դործիչները, մաղժելով հոր

Թատրոնի նոր շէնք մը շինել *սկսած են Աչաա*րակի մեջ։ Սրահը պիտի կրնայ անդաւորել աւելի ջան 500 մարդ։ Բահլիճին ած եւ ժախ կողմերը պիտի չինուին ընդարձակ նախասրաններ։ Կը յու-սան րացումը կատարել 1946ի աչնան։

Շիրակի ջրանցքին քսան տարին *լրացաւ Ցու*-

Շիրակի ջրանցքին քսան տարին լրացաւ Յունիս 21ին։ Հայաստանի առաջննել ջրացջն է այս ,
որ Ախուրեանի դետին ջուրով կ ոռող Շիրակի
ընդարձակ դաշտը։ Շինութիւնը սկսած էր
1922
հոկտեմբերին եւ լրացաւ 1925ին։ Այհատանջնն ըուն մէջ դործոն մասնակցութիւնը սկսած Եր
ուն մէջ դործոն մասնակցութիւն ունեցան Շիրակի դաշտին դեւղացիները։ Բանաստեղծներ եւ
դրակտներ ոդեւորուած դրութիւններ նուիրեցին
ջրանցջին։ Բանաստեղծ Ե. Յակորհան իր լաւա
դրակարնութիւ հիր ուրի կ առնել Ախուրհան դետեն,
Ջրանցջը իր ջուրը կ առնել Ախուրհան դետեն,
Հնինականեն 13 ջիլոմեթի վերեւ։ Ջուր ատանալու համար դետի կիրեին մէջ կառուցուած է ջարայեն պատնել մը՝ չորս մեթը դարձրութեամբ ։
Ջուրը պատնել չին դեմ առնելով, կարդաւորիչի
միջցաւ կը մանե գլիսուոր չրանցջը, որ Ախուրհան դետի ափերու սեպաձեւ մեծ բարձրութեան
պատճառով , երևջ ջիլոմեթը կ անցնի փապուրեբ
այնութեւնն է 21 ջիլոմեթը, դաշխիչ ցանցը՝ Դո
կայութեւն դուրիչ ցանցին ամբողի երկայնութեւնը կր
կաղմե 309 ջիլոմեթը։

կաղմե 309 ջիլոժեթը։

Ջրանցջը կ'ուողէ ընդՀանուր առուժով 11.700
Հեջնար տարածունծամբ Հող, ուր կր ժշակուին
ժամագիտական բոյսեր, ինչպէս եւ Հացահատիկ
եւ կեր։ Ուոդուժին չնորհիւ կարելի եղաւ ժշակեր
չաքար հակնդեղ, որ կուտայ Թէ քանակով եւ Թէ
որակով բարձր բերջ։ Դարձեալ, Որանցջին չնորիւ լուժուեցու Լչհինական բողաբին ելեկարական
ուծ ժատակարարելու խնդիրը։ Ջրանցջին եւ հիանալի պատնէչին նախադիծը պատրաստած է Նատալիա Մարտիրոսհան, դործապրիչները եղած են
Գ. Նալդրանեան, որ կ'աչխատի 1923էն ի վեր
հարտարագետ Մնացականեան, աւտգ ճարտարադետ Վ. Ցարու Թեւնեան եւ ուրիչներ։
Հայկ - հրգերու ժայնագրումը վերջացած է ժոդովողական արուհստաբիտուհ Թ. Դանիէլեանի
հրգեցողու Թեամ գ այնագրումը վերջացած է ժոդովողական արուհստահիտուհ Թ. Դանիէլեանի
հրգեցողու Թեամ գ այնագրումը հե հետակ»
հանի «կատարմամը» ձայնադրուած են երիտա
սարդ երդահան Վարդան Տիդրանևանի «Մեծ
Հարսաները», նաև «Վենաց երգր» ։ Վաստակաւոր
արուեստապ խոուհի Տ. Մազանդարեանը «կատարել է
Մայաթ Նովայի եւ Ռ. Մեիբծանի հողերից» ։
Դարձեալ «պլաստինկայի» վրայ ձայնագրուած
են, Թ. Ալթունեանի դեկավարութեանը, պետա-

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՄԵՐԻԿԱ ՊԻՏԻ ՕԳՆԵ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

Թերքերը լաւատես տեղեկուժիւններ կը հաղորդեն դօր, տր կօլի այցելուժեան առժիւ։ Ձօրակարը առջի օր ստիպողական խորհրդակցու - Ելեն մր ունեցաւ ֆրանսական տնտեսական պատերակրակուն են, մասնաւրապես կտիսառուժեան մասին Ֆրրանսական տնտեսական պատես, մասնաւորապես փոխառուժեան մասին։ Ֆրրանսա 240 միլիոն տոլար խնդրած է եւ Ամերիակացիները հաւանած են, բայց այս դումարր արասական կր նկատեն, հողալու համար Ֆրանսայի պետքերը ձմրան ընժացինն եւ տրամադիր են աւնին տալու։ Միւս կողմե, համաձայնունիւն դույացած է եւ չարունակ ամերիկեան ապրանայակարիուի Ֆրանսա, որպեսզի չատ չնեղուի այս ձժեռ։ Լուրի մր համահայն, Ամերիկացիները պատրասա են մինչեւ 450 միլիոն տոլար փոխ տալու, 30 տարուած համար։

ապրուսա և որսչու 430 սրկրոս առկար կողս առաւլու, 30 տարուսա համար։

Ձօր տր Կօլ երկրորդ անդամ տեսնուեցաւ նախադահ Թրումընի հետ, իսկ երկու պետութենանց արտաջին նախարարները խողջրդակցու ժեւներ կատարեցին օրուան հարցերու մասին , ըսրծակալուժիւնը կը ծանուցանչ Թէ ֆրանսական դործակալուժիւնը կը ծանուցանչ Թէ ֆրանսական պատուիրակուժիւնը կը ջանայ Աժերիկայի աջակցուինն ապահովել, չորս միլիոն Թոն դերմանական ածուի ստանալու համար։ Կ՛ըսուի Թէ Անդիան ավ կ՛ընդունի այս բաչխումը, եԹէ Ֆրանսա եւ Ամերիկա համաձայնին։ Այն ստեն բոլորնայ ընդունած պիտի ըլլան Թէ դերմանական ածուրս նախ արեւմաեան արգերուն ալիաի երթայ հրանսա։ Գելժիա եւ Հոլանտա), ապածերմանիա։ Ձօր ար Կօլի եւ հախագահ Թրումընի երկ գորդ անսակուժիւնը տեւնց երկու ժամ։ Ձօրավարը ահարին ծաղկեսրակ մը դնել տուս Աժերիկայի Անծանօթ Ձինուորի դամբարանին պրայ։ Այս առժիւ Թնորմենը հերը չերմապէս կ՛ողջունեն ուեցան, ողջունելու համար հիւրը։

ուեցան, ողջունելու Համար հիւրը։

Ամերիկեան ԹերԹերը Ջերմապէս կ'ողջունեն զօրավարը եւ Ֆրանսան։ «Նիւ Եորջ Թայմզ» կ'րսէ Թէ գօր տր Կօլ լիովին արժանի է իրեն եղած պատիւներուն, «որովհետեւ ժերժեց ընդունիլ պարտութիւնդուն, «որովհետեւ ժերժեց ընդունիլ պարտութիւնը և վառ պահեց Ֆրանսան ք դրու ան հրաժանի իջեցուց Ֆրանսան։ Հինդ Մեծերու ան դրութին իջեցուց Ֆրանսան։ Հինդ Մեծերու ան դրութիւնը քի կրնար մեբենարար դարժանել ուր դրութիւնը քի կրնար մեբենարար դարժանել առո դրուական ընտոր, Ֆրանսան աէ հաստատուն կառավարութիւն մը ունենայ։ Ֆրանսացիները պէտը է վատահ ըլլան Թէ Աներիկա մասիաւորապես կր չահագրուուի իրենց անահոսական կերակավութեանի և գրանուկան եւ հասկերակութեանի հետական ապահովու հետաքը «հետաքը»։

× Զօր՝ տր Կօլ Նիւ Եորքի պատուակալ ջա-գաջացի տիտզոսը պիտի ստանայ հրկուչարԹի օր։ Այս տիտղոսը Հաստատուած է 1702ին եւ ընդամէ-նը 94 Հոգի ստացած են որոնց միայն չորսը Ֆրանսացի (վերջինը՝ մառէչալ Ժոֆո, 1922ին)։

Ֆրահոսայի (վերքրոր հասեչալ Ժութե, (1922իս)։

X Նախագահ Թրումին պատասխանելով գանազան Հարցումներու, Հասկցուց Թէ կը յուսայ որ

Ֆրանսական մամուլր այսուհնաև աւնլի չիտակ
պիտի արտայայտուի Մ. Նահանդներուն հանդէպ։

— Ամերիկա պիտի կրնայ 8 միլիոն Թոն ածուխ
վորտարին Եւրոպա, փոխանակ 6 միլիոն Թոնի,
ինչպէս ծրագրուած էր։

ՉԷՆՔԻ, ՌԱԶՄԱՆԻՒԹԻ եւ պայքուցիկներու գաղոնի պահետ մեր երեւան հանունցաւ ԹԷԻԱվիվի մօա (Պարեստին), անգլիացի գինուորներու իրում ։ Կը կարծուի ԹԷ Հրէական ծայրայեղ կազմակնրպուԹեան մը կր պատկանին։
ԹԷՀՐԱՆԻ կառավարիչը հրամայեց տուներէն
դուրս չեկիլ իրիկուան ժամը 10էն մինչեւ աւ տուան 5ը, իրրեւ հետեւանը անցեալ չարքուան
խոսվութեանց։ Բոլոր ակումըները եւ ժողովա որահները փակուեցան։

կան ճազի համար հրեջ նոր երգեր։ Ձայնագրուած դաս ձազը տասար արաք նոր երգար։ Հայտագրուած են նաեւ ժողովրդական գործիջներու միջոցաւ կատարուած ջանի մը ժողովրդական պարեր։ Ու-րիչ ձայնադիրներ ալ պատրաստելէ վերջ , բոլորը մէկ հրապարակ պիտի հանուին Ս . Հայաստանի 25ամեակի օրերուն ։

25ամեակի օրհրուն։

Մարզական նոր մրցանիչներ (որջոռ) չահ ուած են Երեւանի մէջ, «Դինամօ» եւ «Սպարտակ»
ընկերունեանց միջեւ կատարուած մրցումի մբ
առնիւ։ 80 մենր արգելաբուի մէջ Ն Աւևտիս հանը այդ տարածունիւնը կարտծ է 14.1 երկվայրկանեն նարտացես 16.1 էր), Ն Որկունովան 400
մենր տարածունիւն անցած է մէկ բոպէ 05.1
երկվայրկեանէն, հակ 800 մենրը՝ 2 րոպէ 24.3
երկվայրկեանեն, հաստատելով նոր մրցանիչներ։
Տեղակալ Դանիլով 3000 մենր տարածունիւնը անո
ցած է 9 րոպէ 38 երկվայրկեանէն։ Համաշնարտար
նր ախոյեան Սերդի Համրարձումեանը գունդ
հրելու մէջ չահած է լաւ արդիւնջ,— 13 մենը 64
սաննինենը ։ umul holb for :

Ինյպես պիջի բաժնուի ճափոնական աւաւր

Հապրապապա առաղջան իր հրարսական և անագրանը հրարսական և Խ Միութիւնը սիզգունքով համաձայնած և և Ծայր Արեւելքի բաժանումի մասին։ Մոսկուա նախապես համաձայնութիւն ժը կնքած է Չինաստանի վարչապետին հետ, Մանչուրիոյ եւ ներքին Մոնկոլիոյ մասին։ Այդ համաձայնութեամբ երկու երկիրները պիտի դրուին Չինաստանի եւ հարաւային Մանչուրիոյ երկանութեան Զինաստանի եւ հարաւային Մանչուրիոյ երկաքուղիներուն հսկողութեան 50 առհարիւրը։ Փորք Արժիւրի նաւահանաստում և ակողութեան 50 առհարիւրը։ Փորք Արժիւրի նաւահանաստում և ակոդութեան 50 առհարիւրը։ Փորք Արժիւրի նաւարնակար նարեն պիտի դառնայ ռուսական խարրախ, իսկ Տայրենի նաւահանարանայան։ Քորէապիտի դրուի միջազդային խնամակալութեան այաին, ամերիկան, անալիական եւ չինական դորային, ամերիկեան, անալիական եւ չինական դորային, ամերիկեան, անալիական եւ չինական դորային, ամերիկեան, անալիական եւ չինական եր հուտիս և ձափոնի միջեւ, ամբողջովին պիտի յանձուի Խ Միուժեան։
Երեք Մեծերը ձեռնարիներ կը կատարևն, որալակի վերք գան Զինաստանի արդայնական եւ համայնավար հոսանըներուն միջեւ ծաղած պատակառումը։ Այս առեքե ձափոնցիներն ալ անելի մասնուած են ո՞ր Չինացիներուն անձնատուր պիտի ըլլան։ ԵՈՒՍԱՀԱՏԱԿԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻ°ԵՆ

պիտի ըլլան։ ԵՈՒՍԱՀԱՏԱԿԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻ°ՒՆ

Աժերիկեան ԹերԹերը կը դրեն ԹԷ վախ կայ որ ծափոնի կայսրը չկարենայ իր կամ ջը պարտադրել դինուորական ժոլեռանդ մասին, մանաւանդ դրև լ դինուորական ժոլեռանդ մասին, մանաւանդ դրև լ դինուորական ժոլեռանդ մառը անցրնել, յուրաահատական յարձակում մը դործելու համար աժերիկեան գրաւման բանակին դէմ։ Այդ պարադային, դրառումը հոյնքան վտանդաւոր պիտի դառնայ որջան դինուորական արչաւանը մը մահաւտայ որջան դինուորական արչաւանը մը մահաւտեր որ հաչաունիւն չէ կնչուած տակաւին, այլ միայն կայորը հրամայած է անձնատուր ըլալ։ Ենե Մանչուրիոյ մէջ հնադանդած են կայսեր հրամահին, Պուրմայի եւ մանաւանդ Սինկափուրի մէջ կր կոուին եւ աղդարարութիւն մը ուղղած են Դաչնակիցներուն, սպառնալով դարնել, ենէ մօտենան։

տենան :

Ճափոնական անքերը առջի օր կը Հաղորդեր

Եէ «Բամիջացէ» զօրամասր Թռուցիկներ ցրուած

է եւ կը յայտարարէ Թէ ուրիչները ինչ որ այ ը
նեն, իրենք ալիտի չարունակեն կռիւը : Ճափոնցի
ները կը խոստովանին Թէ ջաոսային վիճակ մր կր

տիրէ երկրին մէջ, եւ ամրոխը անձնատուր եղած

է ծայրայեղ յուսահատութեան : Այնպէս որ , ե՛ Եէ

«Բամիջացէ»ն յարձակում դործէ , կռիւը պիտի

ծաւալի, նոյնիսկ ազգային անձնասպանութեան յանգերու աստիճան :

Մինչ այս մինչ ան և և դարունակուն անձ

Մինչ այս մինչ այն, կը չարունակուին անձ-Նատրութեան դործողութերւնները։ Թոջիոն կը պարպուի ՀետղՀետէ, ընդունելու համար դաչնա-

պարպուի հետղհետէ, ընդունելու համար դաշնարկեց բանակները։

«Ռուսերը գերի բռնեցին Մանչուրիոյ կայսրը, Փու Շի, որ հաստատուած էր ձափոնի կողմէ, 14 տարի առաջ։ Այս առթիւ Սթալին օրակարդ մը ուղղեց բանակին, փառաբանելով Ծայր. Արեւելջի մէջ չահուած յազթանակը։

«Թոջիոյի անթելը հաղորդեց թե 260.000 հոդի պաննուած, 412.000 հոդի կիրաւորուած են պատերազմէն ի վեր, իրթեւ հետեւանը օղային ռմիակոծութեանց։ Անպատոպար կը մնան 9200000 հոդի։ Այս 10 միլիոն դոհերը կը կազմեն ձափոնի ժողովուրդին 10 առ հարեւրը։

Մավույին ազաչութևան խնդիբը

Ֆրանսայի մամուլի Դաշնակցութիւնը լայասարարութիւն մր հրատարակելով բոլոր թերթեւրուն մէջ, կր դանդատի թէ կատարեալ ապատու
թիւնը վերահաստատուած էէ տակաւին, թէ ապատադրութեննն մէկ տարի վերջն ալ անարժան
թերթերուն ստացուած ընհրը չին դրաւուած, թէ
պէտը հղած թուղջը չի Հարուիր, թէ տակաւին
կատավարութենան կամ չէն կախում ունի թերթերու հրատարակութեան արտօնութիւնը կամ մերժումը, թէ հին օրէնջները չեն փոխուած եւն.:
Հետեւաբար ժողովուրդին աքակցութիւնը կր
խնդրէ, որպեսզի, 1. Դատապարտուին բոլոր ա
նոնը որ իրենց թերթերը տրոսմալրեցին թենա
միին:— 2. Արադօրէն եւ վերջնապէս դրաւեն անախ որ իրենց թերթերու ստացուածըը։— 3 Ջարկ
տան թեւթթերու ստացուածըը։— 4. Անժիջակա օգտադործեն դերմանական մթերջը։— 5.
Ջնին կամայական արտօնութեանց դրութիւնը։—
6. Ապահովեն մամուլին կատարհալ անկարութիւն
նէջ, ազգ. տնտեսութնան նահասարութ յայտարա
թեց թէ ամիսը 10.000թոն ածունս պիտի տրամաղ ը

ծուղթի դործարաններուն, որպէսզի կարենան դոհայնել թերթերու պահանը։ Հաւջադործներն այ Ֆրանսայի մամուլի ԴաշնակցուԹիւնը

Osur pohylitarni duuhli

«Յառաջ» ժամանակին գրեց Թէ նոր օրէնջի մը համաձայն, գիւրուԹիւններ պիտի տրուին օ-տար բժիչկներուն, Ֆրանսայի մէջ ազատօրէն

տար բժիլու համար։

Պատհրազմի շրջանին, 15 Մայիս 1940ի օրէնջ մբ կր ձջդէր Ֆրանսա բնակող օտար թժիչկննրու կարդ մբ կրաումով 1940էն ի վեր կացուժիւնդ փոխուած է։ Այն ժամանակ օրէնջը չէր կրնար նախատհսակ օրենջը չէր կրնար նախատհսակ գանապան դէպջիր եւ չարժումներ որոնա երևան եկան պատհրազմի բնժացջին — օրինակ Դիմադրական Շարժումը — եւ որոնց մասնակ ցողները երկրի իչիանուժեան կողմէ մասնակ ցողները երկրի իչիանուժեան կողմէ մասնակ ցողները երկրի իչիանուժեան կողմէ մասնալ հրաւունընհրու կ արժանանան ծրանաան՝ ընդուրներվ որ բազմաժիւ օտար բժիչկներ եւ ատամ հարտնական բներվ որ բազմանին տարություններ մասուցած են ֆրանսական բանակին , կոս Դիմադրական ձակատին մէն, եւ որոնց չատերնանն մէ, եւ որոնց չատերնանն հարտնանին դարժանել ֆրանսացի դինուորները , հարկ տեսաւ 15 Մայիս 1940ի օրէնջը Ջնջել եւ նոր մբ խմբադրել։ Այդ օրենջը 6 Օգուտոս 1945 Թուականը կր կրէ ու լոյս տեսած է նոյն օրուան ֆրանսական պաչտօնաժերժին մէջ (Journal Officiel, էջ 4887)։

Նոր կանոնին Համաձայն, կարգ մը օտար րժիչկներու եւ ատամնարոյժներու իրաւունըները մասամբ պիտի ընդարձակուին։ Անոնց առժամեայ արտոնունիևններ պիտի արուին իրենց արհեստը աղատորէն ի դործ դնելու եւ խնամելու համար երկրի բնակիչները չ

երկրի թնակիչները ։

Որո՞նք են այն օտարականները որ կրնան օգտուիլ 6 օգոստոս 1945ի օրէնքէն։

1. Այն բոլոր օտար բժիչկները եւ ատամնա բյժները որոնք պետական վերյական (diplôme
d'Etat) ստացած են եւ Հպատակունեան դիմուսն
կատարած ։ Այս կարգին պատկանողները անհրաժեչտ է նաեւ որ, արտօնուներն ստանալու համար
հետեւեալ պայմաններէն մէկը լրացնեն —

ш) Ջինուորագրուած ըլլալ, պատերազմի տեւողունեան Համար, ֆրանսական բանակի մէջ,
1939 — 40ին ։

p) Ձինուորադրուած բլլալ ֆրանսական Ազատ Ուժերու (Forces Françaises Libres) գօրադունդի մը

գ) Զինուորագրուած ըլլալ ֆրանսական այն դօրագունդերուն մէկին մէկ որ կռուեցան «Առանց-ջին» դէմ նոյեմբեր 1942էն ի վեր։ դ) Դիմադրական Ճակատին իսկապէս մաս -

նակցած ըլլալ։

Ասոնց արտօնութիւն կր արուի վեց ամսուան համար, որ կրնայ նորոգուիլ։

2. Այն օտար թժիչկները որոնք ունենալով հանդերձ ֆրանսական պետական վկայական, հպատակու Թեան դիմում կատարած չեն, կամ այն բոլոր օտար ատամնարոյժները որոնք հպատակութիւն ինս ինորած։ Այս կարգի թժիչկններ եւ ատամնարոյժները բացառաբար իրաւունք կրնան ստանալ դործելու միայն որոշ վայրերու մէջ ուր ֆրանսացի բժիչկներ եւ ատամնարոյժներ կր պակսին բնակները ինսանելու համար։ Արտօհութեան ժամանականիջոցն ալ աւելի կարճ է։ Կր տրուի միայն մինչեւ խչնաժութեանց (hostilites) տեւողութիւնը։

3. Դայնակից պետութեանց պատկանող բժիչկներ եւ ատամնարոյժներ իր արուի միայն մինչեւ խչնաժութեանց (hostilites) տեւողութիւնը։

3. Դայնակից պետութեանց պատկանող թժիչկներ եւ ատամնարոյժներ։ 6 Օդոստոս 1945ի օրէնչիներ եւ ատամնարոյժները կր ստանան հրինը և արուժնարումերը հրաւունք կր ստանան իրենց և արոսժնարուժները կր արական հրենը հայրենակիցները, դարժանելու համան կերրոններու (centre d'acceuil) մէջ, մինչեւ ժանաւ կերրոններու համար այս դուստութին արաժանուժնան՝ իրենց սամ ժանուած չրչանակին մէջ դործելու համար։
Ո՞վ կուտայ արտօնութիւնը։
Բնականաբար այս դիւրութիւններն օգտուեւսու առանա այս հերուու հանար աներ անհան հերու հատուն արանուն և հորորը համար ամեն առաժան հորորը համար աներ ունանար այս դիւրութիւններն օգտուեւսու արանունին և հորորը հատուն և հատունին և հորորը հատուն արաժան և հորորը հատունին և հորորը հատուն և հատունին և հորորը հատունին և հորորը հատունին և հորորը և հատունին և հորորն և հատունին և հորորն և հատունին և հորորն և հատունին և հորորն և հատունին և և հորորն և հատունին և և հորորն և հատունին և և հորորն և հատունին և և հորորն և հա

Ո՞վ կուտայ արտոնունիւնը։

Բնականաբար այս դիւրունիւններեն օգտունլու համար ամեն առաջին եւ հրկրորդ կարգի
լու համար ամեն առաջին եւ հրկրորդ կարգի
լու համար ամեն առաջին եւ հրկրորդ կարգի
լու համար ամեն առաջին արկուի մասնաւոր յանձնախումթե մը կողմե, որ պետի բաղկանալ առողջապահական անօրենեն նախագահ), թժիչկներու
բարձրագոյն խորհուրդի, ատամնարոյժներու
յանձնախումթի, բժիչկներու եւ ատամնարոյժներու սենտիջաներու, դատական, ներջին եւ արտաջին գործերու եւ պատերազմական նախարարու
թեանց ներկայացուցիչներեն, ինչպես նաեւ ըբժիչկներու եւ ատամնարոյժներներ Դիմադրական
ձակատի ներկայացուցիչներեն, Այս յանձնախուժ
բին ջննունենեն վերջ, դործելու արտոնունքինը
կը արուի առողջապահական նախարարին հրամանով :

հով ։ Սոյն արտօնուներնը ընդունողները պարտա -ւոր են եննարկուիլ բոլոր այն պարտականու -նեանց որոնը դրուած են թժիչկներու վրայ, Հա-ժաձայն ներկայ օրէնըներու եւ կանոնադրու -

թստոց։

Եղրակացնելով, կարելի է ըսել Թէ այս նոր օրէնքը մասնաշորապէս նպաստաւոր է այն երի տասարը օտար բժիչկներուն կամ ատամնաբոյժ հերուն որոնք պատերազմի չրջանին իրենց պարտականուԹիւնը կատարած են այս երկրին Հան ղէպ։

6ՈՎԻԿ Ս. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

ամիսը հրկու ժամ աւհլի պիտի աչխատին ։ Համա-գումարը որոշեց որ ԹերԹհրը մեծ ծաւալով հրա-տարակուին Սեպտ . Լէն սկսեալ , ընտրական պայջարին առԹիւ ։

PHILL BE SUTUR

ՊՈՒՂԿԱՐԻՈՅ ԵՐԵՍՓ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ պիտի կատարուին վաղը, կիրակի, բայց արդիներ քր յայտնի է արդէն։ Տեղական ԹերԹ մր կը դրէ Թէ Հայրննասիրական Ճակատը բաժնած է աβոռները, հետեւհալ համեժատութեամբ,— Համայնավար՝ 96, ձախ հողագործական՝ 95, «Ջվէտնս» խմբակը՝ 41, ընկերվարական՝ 32, անկախներ՝ 6, համադուժար 276 երեսփոխան։ Ինչպէս դրածենը, Անդլիա եւ Ամերիկա բողոջած են այս կարդագուժեանց դէմ եւ չեն Տանչնար պուլկարական կառավարութիւնը, ինչպէս Մոսկուան ալ չի ճանչնար Յունաստանի կառավարութիւնը։

ԻնկերժԱՐԱԿԱՆ ԱՐՄԱՏԱՍԵՐ ԻՆ ՀԱՐԱԶ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ ԵՐԵՍՓ․ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ, ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՑ-ՆԿԿԱՐԱՐԱԿԱՆ , ԱՐՍ ՍՏԱԿԱՆ ԵՐ ՀԱՍԱՑ-ՍԱՎԱՐ կուսակցուխեանց ներկայացուցիչները ժողով դումարելով Աշխատաներ Դաշնակցուխեան կերթոնին մէջ, իորբերդակցուխիւններ կատարե-ցին , միացհալ ճակատ կազմելու Համար յառաջի-կայ ընտրուխեանց մէջ . Երեջ Հոսանըներն ալ կր պնդին որ փոխուի ընտրական ձեւը ։

USALIAB WARZPAULUSE duckements Ufացեալ Ազգերու գաչինքը։ Լորտերու ժողովը կարդ մը Թելադրութիևններ ըրաւ, իսկ հրևսի. ժողովը դաչինքը ջուէարկեց միաձայն խանդավա-ռուԹեամբ։

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ կուսակցութեան համադումարը վերջացաւ։ Նախադահ ընտրուեցաւ Պ. Էռիօ, փո-խան Պ. Տալատիկի, որ տեսնելով՝ անվստահու Հ Թիւնը, ձգած հեռացած էր։ Այս առԹիւ բաւական աղժուկ բարձրացաւ ։

ΦԱՐԻՉԻ ԱՁԱՏԱԳՐՈՒՄԸ տօնելու Համար, ՓԱՐԻՋՐ ԱՋԱՏԱԿԻՈՒՄԸ տօնելու Համար, այսօր, չարաթ, 25 օգոստոս, Փարիզի քաղաքա - պետական խորհուրդը հայրենասիրական մեծ ցոյց մր պիտի կատարէ ժամը Լճին։ Թափոր մը քաղաքապետարանէն պիտի երթայ Յաղթական Կամարը, դլուխն ունենալով Փարիզի եւ արուար-ձաններու ներկայացուցիչները, ինչպէս եւ Փա - րիզի Փրկութեան Կոմիաէնեւ Դիմադրական Ճա - կատին Ազգ. Խորհուրդը ։

ԱԾՈՒԽԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԲԱՇԽՈՒՄ մը տեղի պի-ԱԾՈՒԽԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԲԱՇԽՈՒՄ մը տեղի պիտի ունենայ, նախկին պայմաններով, այսինջն 50 ջիլօ՝ մէկուսի մարդրդ համարը, 100 ջիլօ՝ հրվուկամ երեջ հոգինոց ընտանիջներու, 150 ջիլօ՝ 4-5 հոգինոց ընտանիջներու համար։ Առաջին բաշխումը որ սկսաւ Օգոստոսի սկիզբը, չէ վերջացած տակաւին։ Ուստի անոնջ որ տակաւին չեն ստացած իրենց բաժինը, պատճառ շունին մաատան Հուևլու։ Երկրորդ բաշխումը կրնայ երեջ ամիս տեսել, այնպէս որ չատեր միայն նոյեմբենին պիտի ստանան։ Արտագրութեանց նախարարութերնը կլ յիչեցնէ Թէ արգիլուած է հայթայինիչ փոխևլ, բացի արտակարդ պարադաներէ եւ մասնաւորա պէս կը յանձնարարէ ածունը չվառել ձմրան ցուրտերէն առաջ։

ԱՇԽԱՐՀԸ ՊԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ .-- Պէրևըրտ Շօ, ԱՇՈԱԻՀԸ ԳԻՏԻ ԿՈՐԾԱՆԻ — Պէրևրրա Շօ, հռչակաւոր փիլիսովայ գրագէտը, յօդուած «ը գրելով «Թայժգ»ի մէջ, ամենայն լրջունեամբ կր յայսոպարել ԵԼ հիւլէ-ռում թի դիւարն չնորհե , աչխարհը կրնայ անհետանալ առառւ մը, ինչպէտ նոր աստղ մը որ կը բոցավառի եւ կ՝անհետանայ։ — Անդլիսյ երեսփ ժողովին մէջ մտահողուներն վերայանուեցաւ որ ենէ Մ․ Նահանգները իրենց վերապահեն հւրը կ՛ինայ հաւաջական ապահովուրերնը, այն ատեն ինչնին ջուրը կ՛ինայ հաւաջական ապահովուրերնը։

ՏԻԿԻՆ Ա. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ կը խնդրէ վերադար-ձող դերիներէն տեղեկացնել իրեն որ եւ է լուր իր պաւկին՝ Ժամկոչնան Ժիրայրի մասին, որ կր գտնուէր Գերմանիա, Պիշխընվալար կայանը:Հաս-ցէ՝ I rue de la Boule Rouge, Paris (9): r......

CHEZ SASSOUNI

ՀԱՇԱՐԱՆ Հ. ՍԱՍՈՒՆԻ ԲՈԼՈՐ ՆՐՔԱՃԱԾԱԿՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՐԸ

31 rue d'Alexandrie, Paris (2) Métro: Reaumur Tél. GUT. 92-65

1el. GUI. 92-00 Հայկական կերակուբներ, ընտիր օդի եւ. ա -ղանդեր: Հարսնիջի, նշանտուջի, կնունջի մաս -նաւոր որակ: Կիրակի օրերը գոց է։

oruptro

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN FRANCE

HARATCH Fonds en 1925 R.C.S. 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17. Rue Damesme — PARIS (13°)
.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺԴֆԳԵ₋₋₋ Տար. 750, ճամս. 400, Յամս, 200 ֆրա<mark>ն</mark>ը։

Dimanche 26 Août

1945

thrubh 26 Ognumu

ժե. ՏԱՐԻ - 17º Année Nº 4489-Նոր շրջան թիւ 118

խմրագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ዓኮՆ՝ 3 Ֆր.

ԱՍՊԱՐԷՁ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ

Քաղաքական - ընկերային կապերը վերահասատահյու , նորոգեյու Համար լայն ասպարէզ՝ նոր սերունդին առջեւ ։ Մանաւանդ Հիմա որ ԹրջաՀայ Դատ կը հետապնդենը։

Այս ճամբուն վրայ աշելի արխուն եւ գործոն կ'երեւան ամերիկանայ գաղութին գիտակից երբ-

The boll-se

տասարդները։

Անոնը տերաբար կ'արտայայտուին ոչ միայւ
իրենց օրկաններուն , Հայկական բայց անդլերէն
չաբախախերիներուն մէջ, այլեւ պարբերաբար կր
ռմբակոծեն ամերիկեան մամուլը։ Եւ գրողները
Հասարակ յօղուածադիրներ չեն , այլ յաճախ դրական վաստակի տիրացած տաղանդներ , որոնը մեծ
տպաւորութիւն կր գործեն իրենց հասուն , սահուն
անդլերէնով ։

Այլուս արելի օրպակար հ'ուսի անդեր «»

Մեջուչա աւելի օգտակար կ՝րլյան անոնջ որ բաղաջական պաչար ստացած են, չնորհիւ իրենց պատկանած հոսանջին ։

պատղանած Հոսանջին ։

Արդարևւ, չի բաւեր լեզու եւ տաղանգ ունեհալ, ջաղաջական դատ պաշտպաներու Համար։

Ինչպէս Եւրոպայի, նոյնպէս Ամերիկայի մէջ
մարդիկ ուչադրունիւն չեն ընծայեր լալկան բացականչունեանց, կամ սաւառնանեւ ձախրանջ ներու։

սուպարոտա (կատոսադարասը, որ ումի ծոր Հա-աջածոյ մր Հայաբիտական իստարակունենանց)։ Հայկ Դատին պաշտպանունիւնը պարոտ կանունեան եւ աշխատանջի կը հրաշիրէ բոլորը։ Տնսակ մը ուսանողական չրքան ալ այս է, նոր սե-րունդին Համար, Հայրենիջի ամբողջացման ճամ-րուն վրայ։

Թուոք մամույին իրառանցումը Հայկ. յույագրին աոթիւ

ԽՄԲ .-- Ինչպէս կ՝երեւայ, թուրք մամուլը իրար անցած է, Սան Ֆրանչիսկոյի խորհրդաժոպովին ներկայացուած յուշագրին առթիւ ։ Յաջորդարար պիտի հրատարակենք շարք մը յօդուածներու ամփոփումը ։ Ահաւասիկ Հիւսէյին Ճահիտ Եալչընի խմբագրականը, «Հայկական խնդիր» խորա գրին տակ (Թանին 21 Յունիս).--

ասկարվումը։ Արաւարդ Հրուգյու ծարրտ նայչընի խմբագրականը, «Հայկական խնդիր» խորա գրին տակ (Թանին 21 Ցունիս).—
«ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ ՄԸ
ՋԻ ԿԻՆԱՐ ԳՈՑՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՆԱԼ»
— « Պէտք կը տեսնենը դործի սկսիլ՝ յայտաբարելով Թէ Հայկական Խնդիր մը դորութիւն
չունի ոչ Թուրջիոյ մէջ եւ ո՛չ ալ Թուրջիայէն
դուրը է հասկած չկայ, Թէ որոշ մարդիկ կուրախանան, եԹէ նման դատ մր երեւան ելէ։ Մենը
պիտի չծառայենը սակայն անոնց այդ թաղձանջհերուն ւ Սարուած կ՛րլյանը, եԹէ Ամերիկայի մէջ
կատարուած կարդ մջ Հրատաթակութիւններ կաթենան այն ապաւորութիւնը Թողուլ մեր վրայ ,
Թէ կրկին կետնը ստացած է Հայկական Հարցը։

Երբ Սան ձրանչիսկծ կէ դանուէինը, փոջր
Թերթ մ հրատարակնց կարեւոր յօդուած մը,
յայտնելով, Թէ Հայերը համաժողովին հերկայացուցած են յուչագիր մը, որուն համաձայն Արեենիան Նահանդներու Հայերը կ՛ուպեին Թոջական
կուծէ ապատիլ եւ Ռուսիոյ կցուել։
Այս վերջին թառերը բաւական չե՛ն իներեր
բնոյնը հասկնալու համաը։— Ըմրոնելի է, որ
ազմ մը տնկախունինն պահանչէ թայց իների
բնոյնը հասկնալու համար։— Ըմրոնելի է, որ
որովհետեւ անահղի յուղում էէի ուղեր պատճառել Հայրենակիցներուս եւ երկրորը՝ որովհետեւ
վստահ էի, Թէ նման առաջարներ էին կուպեր
կան Ամերիկայի մէջ։ Անոնջ ամէն տնայան որ աուին դաննն, նամակններ կ՛ուղղեն կարդ մը Թեր
հետու եւ իրենց զդացումները կ՛արտար ար աուին դանեն, նամակնակիչներու, որոնը ճշմաբիտ
ունի կարդի մէջ և ստիայի, իրականութեան մէջ ,
դուրկ են ամէն նշանակունինէ։
Ասոր հայնենան յարկերեն ներս է Ամերիկայի
մէջ կարդ մը հայնակունինը։
Ասոր հայնաներն իրեն ներս է արաելուն
մէջ կարդ մը հայնակոցներու, որոնը ճշմաբիտ
ուրնակիցի մր մօտ, որ տարեց Ամասիայի մեն ել
ու տակաւին կարօտով կր յիչէր Ամասիայի մեն էր
ու տակաւին կարտոսի կարանին անկուն մին հայութելով
ները հայնակիցի մր մօտ, որ տարդ է Ամարիանակին հայնակին հայնակին հայնակին հայնակին հայնակին հայնակին հայնակին և այթենակիը չ իս ու արարեն անկում մո տականան ու արտեսանան ան հունանան ու այուսանակին մա ու արաելին մեր հայնանին մա ու արաելին մե այուսենանը ու այունաին կանանում մա ու արաելուն արաելուն ու այունաին և անանան անհենն ու այունաին

ու տասումըրևն ։

ու պառուղները :

Գահրդի մեջ ալ, օրինակ, լաւ դիրջի տեր հայ հայրենակից մը երջանիկ անկիւն մը տակաւնն կերագե իրեն՝ Ակնայ պարտեղներուն մէջ :
Այս մանրամասնութիւնները կուսում , ձորե լու համար, թէ պատճառ չկայ անհանդիստ ըլլաւու համար գրութիւններու համար, որոնց ոչ ապրիւրը յայտնի է եւ ո՛չ ալ նպատակը ... Իրականութեան մէջ դժուտը չէ գուլակել, թէ որոնց կողմէ եւ ինչ նպատակով կատարուած են այդ հրապատակում հատոր հրանահայ Մերձաւոր ու Միջին Արեւելջը :
Միւս կողմէ, պէտք է հայուի առնել նաեւ նախկին կուսակցութիւններու թարնց ապրուսաը կր հանդիսոնայ Մերձաւոր ու Միջին Արեւելջը :
Միւս կողմէ, պէտք է հայուի առնել նաեւ նախկին կուսակցութիւններու թարնց ապրուստը կր հատարելու պէտք ունին, եւ որոնց ապրուստը կր հատակուն, ենք Թուրջիոյ մէջ լուծուի հայկական հարցուր ի՞նչ կարիսի ընհն այս մարդիկը, ենէ չկարենան իստոնակել կացութիւնը եւ մարդիկ հանել դլիմ ...

Ահա ԵԷ ինչու կարեւորութիւն չաանը ըսի ըստւներու, որոնք Եչնաժիներու գործին կուդան
եւ կոնան տկարացնել փոխագարձ վոտահութնան
եւ ապահովութնան զգացումները, որոնք հանրապետական վարչաձեւէն ի վեր հասատառւած են
Թուրջիոյ այլապան տարրերուն միջեւ, առանց
ցեղի եւ կրօնի խարութնան։ Այդ ըսի - ըստւնե -
րուն օպատճառով, չկասկածինը մեր հայ հղբայրներեն ։

Չուրախացնենը բոլոր անոնը, որոնց չահը կր պահանջէ մեզ տեսնել կռիւներու եւ վէներումէջ։

«ՍՈՎԻԷԹ ԷՐՄԷՆԻՍՏԱՆ» անուն անու Հույր է և գործանան անում օրաբարին և ը կր հրատարակուի Երևւանի մէջ։ Խմբագիրն է Աղաբեկ Համբարիան, Ագչեհրցի, որ առարտան է Պոլոոյ իրառաբանական վարժարանը, հղած է Վանի Վերաըննիչ Ատեանի անդամ եւ գիտէ նաեւ ռուսերեն և անգերեն։

ZUB PUVSUPHBULVBPDFD ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ԻՐԱՆԻ ՄԷՋ

Թէհրանի «Ալիջ»ը Ցունիս 22 թուականով կը Թերրանի «Ալիը»ը Յուսիս ՀՀ թուականով կր ծանուցանէ թէ ազատ արձանուած են Ահդրք Տեր ՕՀանեան, Խաչատուր Գրիգորեան եւ ՎաՀան Գալստեան։ Աւելի առաջ արձակուած էին Թժ. Արտաչէս Բարալեան եւ Խաչիկ՝ Մելբումեան ։ Հինգն ալ թիւրիմացութեամբ արգելափակուած էին ամիսներէ ի վեր ։

ፈ ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԾԱՆՐ ՀՈԳԵՐ ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԷՋ

ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՊԱՍԵՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ

ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՊԱՍԵՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷՆ

Ինչպէս դրած էինը, Մ. Նահանդներու նա
հարահանը Ջնջեց Փոխ - Վարձի (Լէնտ-լիս) օրենքը,
որժէ լայնօրեն կ՝օգտուեին Դաշնակեցները ևւ բաբեկաժ պետուժիւններ, պատերապժի ընժացջին։
Այս կարգաղքուժիւնը ծանր հարուած ժը հղաւ
ժասնաւորապէս Անդլիոյ համար։ Ուուինկերնի
որիտանական դեսպանը, Լորտ Հըլիֆաքս, Աժեբիկա դարձաւ օդանաւով, բացատրելու համար
հացուժեան ծանրուժիւնը։ Դեսպանը անժիջապէս
բանակցուժիւներ պիտի կատարէ, որպէսկի Աժերիկա շարունակէ ուտեստ եւ ուրիչ անհրաժեշտ
պետոյջներ դրկել, այլապես պիտի ստիպուին անդամ մր եւս կըճատել պարհնաւորումը։ Այս մի
եւնոյն հարցին առեքիւ դահլիճը բացառիկ նիստ
գուժարեց եւ որոշուեցաւ խորհրդարանին եւ հանբուժեան բացատրել կացուժիւնը։
Անշուշտ Փոխ - Վարձի օրէնջին Ջնջումը յատ-

Անշույա Փոխ - Վարձի օրենքին Ջնջումը յատ-կապես Անդլիոյ դէմ ուղղուած չէ։ Ըսողներ եղան իր արև Անդլիոյ դէմ ուղղուած չէ։ Ըսողներ եղան իր արև Անդլիոյ դէմ ուղղուած չէ։ Ըսողներ եղան իր ծրումըն ուղած է դաս մր տալ Անդլիոյ աշխա-տուսրական կառավարուհնան, բայց նախադան անմիջապես հերջեց, յայտարարելով ինչ օրէնջը պատերազմական շրջանին համար էր, եւ հիմա որ պատերազմը դաղուած է, ինջնին կը դադրի։ Արևսի. ժողովին մէջ, Պ. Չրրչիլ խօսը առ-նելով յայտարարեց ին Փոխ Վարձի օրենջին դադարումը «ծանր եւ վորովիչ» գործողուհիւն մըն է։ Ինջ չէր կարծեր ինչ «Ամերիկան այսջան բրաօրեն պիտի վարուի, նեղը ձգելու համար հա-ւատարիմ դանակից մը»։ Վարչապետը, Պ. ինքլի բավ, այսուհետեւ սաիպուած են կանիրիկ վճարել կավ բանակցիլ ապարհին համար, Անուհու «են կայ բանակցիլ ապարհին համար, Անուհու «են

այլ, այրու-սանու սահայուած են կանիրիկ վճարիլ
կայն բանակցիլ ապատիկի համար անհանան այլ ույրուկայ են այս պայմանին։

Փոի - Վարձի օրբերը մաս կը կացմեր Դաւնակիցներու պատերադմական ծրադրին։ Անոր
չնորհիւ էր որ Անդլիա կրցաւ չարժման մէջ դնել
իր ամբողջ մարդկային ուժը, աննախընհաց համենատուժծամբ, եւ բոլոր անհրաժեշա պիտուջ
մենատուժծամբ, եւ բոլոր անհրաժեշա պիտուջ
մերը եւ հում նեւները ստանալ, առանց կանկակ վճարիլու կամ փոխարէնր ապրանը դրկելու վենդլիոյ մէջ դիտեին որ այս կարդադրուժիւնդ երկար
պիտի չտեւէ, ճափոնական սպանրապմեն վերջը,
բայց չէին կարծեր ժէ յանկարծ պիտի ջնղուհյու
ռազմանիւժերը գոր կը ստանային ամերիսինան օբեջին կարծեր եւ հանատակի հոլասար, անդունը
հումին որուն պէտը չունին այլնես, Անդլիս
մեյն իւ մարդն պարտուժիւն այնես, Անդլիա
մեյն կը ծախուբ տարեկան 2 միլիառ ոսկի։
հրիտանական պարտուհրակուժիւնը պիտի ջանայ միջին ճամցամ մի դանել, մինչնւ որ կարելի
բլյայ տարբեր կարդադրուժեան մր յանդիլ։ Բանայ միջին ճամցամ մի դանել, մինչնւ որ կարելի
այլ ուտելիը եւ ուրիշ անհրաժեչտ նիւներ ճարելու համար։ Կը կարծուի ժէ նախադահ Թրումըն
նոր յայտարարուժիւն մը պիտի ընչ։

ԱՎԱԱ առաջին անդամ ըլլալով հարցաջըն -

ФИГР2Р И.2И.SИ.9ГПРФВИТ даздые щыть ուտրձաններու մէջ: Ուրրախ օր մեծ աշնակատա

ուարձաններու մէջ։ Ուրրան օր մեծ տշնակատարունիւն մր տեղի ունեցաւ քաղաքապետարանին մէջ եւ իաներավառ Տառեր խօսուեցան։ Երէկ, չարան, մեծ նափորներ կազմուեցան։ Երէկ, չարան, մեծ նափորներ կազմուեցան։ ՀՈԱՆՏԱ 25.000 ջառ. ջիլոմենքը հող կը պահանջէ Գերմանիայէն, իրրեւ հատուցում իր կրած վնասներուն։ Հոլանտայի տարածունիւնն է 34180 ջառ. ջիլոմենքը, 9.250.000 բնակչունենանը։ Պահանջուած գերման հողին մրայ կը բնակին աւելի ջան երեր միլիոն հողի։

ՀԱՑ ԳԻՏՈՒՆՆԵՐԸ

Խ. Մ. ԳԻՏՈՒ~~Բ~~ԵԱՆՑ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻՆ ՄԷՋ

Յունիսի 16ին տեղի ունեցաւ Խ Միութեան Գիտութեանց Ակադեմիայի երկու Հարիւթ քսա - համերանց Ակադեմիայի հանդիսաւոր բացումը։ Ներկայ էին մօտ 1000 Հուլի, որոնց 150ը Հուլակաւոր դետնականներ աչիատչի բոլոր երկիրներից,—Միացեալ Նահանգներից, Կանատանից մինչեւ Ջինաստան , Մոնկոլիա եւ Հնդկաստան։ Ակադեմիան Հիմնուած է Մեծն Պետրոս ռուսական կայսեր օրով 1724ին։ Ռուսական մեծ յեղանկուն եւ տասներկու ուրիչ դիտուններ։ Բաղկայան էր հինդ աչիատանրկրից, Հինդ թանդարանից եր հինդ աչիատանոցներից, Հինդ թանդարանից եւ 15 յանձնախում թից։ Այսօր Ակադեմիան ունի երեջ պատուակալ անդամ , Հարիւթ Թվժանւ եւ 60 հակական անդամ եւ երկու Հարիւթ Թվժանւ հութենական անդամ հեռըին տակ կան աւելի քան Վապար դիտուններ, յիսուներեջ դիտական հեռապատող Հաստատութիւններ, 16 աչիատանոց ներ, 15 թանդարան, 31 յանձնախում և եւ 35 կայաններ։

Ակաղեմիայի յոբելենական նիստերին գիտա-

Ակադեմիայի յորելենական նիստերին դիտական գեկուցումներ պիտի կարդային հետհւեալ ակադեմիկոսները — Օբրուչեվ, Ձելինսկիյ, Իւ - թիչվ, հայազգի էեւոն Օրրելին, Մեյչանինով եւ Եղեակից անդամ Տելոն։ Ուրեմն վեց գեկուցում կարդացող դիտնականներից մէկը — Հայ է։
Ակադեմիայի յորելեանին առնիւ խորհրդա - յին կառավարութիւնը պարդեւատրեց Ակադեմիայի չարը դիտնականներ եւ սրանց մէջ ծառայած մի չարը դիտնականներ և արանց մէջ մի ջանի հայ գիտնականներ, որոնց դիտական դործերը յայտնեն և ամիորդ թորհրդային Միութեան մէջ։

1. Ամենից բարձր աստիձանը արդում է բժըչկան ծառայուններն մէջ գնդապետ Ջորավար Լեուն Արգարի Օրրելիին, խորհրդային Միութեան Վիրական ծառայութեան մէջ Հնդապետ Ջորավար դահին և տոր չարը նկադեմիա և աստինան Արգարի օրրելիին, խորհրդյին Միութեան գրենին, որին տրունց «Ընկերվարական աշխատաների հերոս» տիտղոսը նրա մի չարը նրանաևոր դի դահին, որին տրունց «Ընկերվարական աշխատանըի հերոս» տիտղոսր նրա մի չարջ նշանաւոր գիտական աշխատանըների համար, «Ջղային դրուհետն» հւայն հիւների մասին։ Լ. Օրբելին խորհրդային Միունեան «Բժշկական Ակադեմիայի»
վերատեսուչն է եւ անդամ Խ. Հայաստանի Գիտուհետնց Ակադեմիայի : Աշխարհահռչակ մեծբնակետ Ի. Պ. Պավյովի աշակերոն Է, ներկայումս չարունակում է մեծ յակողունեամը նրա
մենանեծ դիտական հաստատութեան։

7. «Անինի անուսը համարան» արակորու

«Լենսինի անուան չջանչանը» արուեցաւ Նրա հղթօրը՝ Յովսեփ Արգարի Օրրելուն, անդան նրա հղթօրը՝ Յովսեփ Արգարի Օրրելուն, անդան նորհրդային Միութեան Գիա Ակադեմիայի և նարապահ Հայաստանի Գիա. Ակադեմիայի և նարադա անօրչն ռուսական անենայայանի եւ նչանարդ հրմիատժ Թանդարանի Լէնինդրատում։ Հայադէտ եւ արեւելադէտ, աշակհրտ յայանի լեզուարան նիկողայոս Մառի։

3. «Լենինի շջանչանը» արուեցաւ նաեւ Արբահան Աիխանքանին — Խորհրդային Միութեան Գիա. Ակադեմիայի անդամ , ընադէտ։

4. Նոյնպես բնագէտ եւ ասաղաբաչի Վիկոոդ Համրադնումեանին, որ անդամ է Խորհրդային Միութեան Գիա. Ակադեմիային եւ փորև - նախադահ և Հայաստանը կարենիայի։

5. «Աշխատանջի կարժիր դրօչ» շջանչանը արուեցաւ հետեւեալ անձիրուն, — Յակովը Մա - նանդեսանին, որ Համանիային եւ վորև և հունայա արուեցաւ հետեւեալ անձիրուն, — Յակովը Մա - նանդեսանին, որ Համանիսանին, մատեմատի արայի եւ բնադիտութեան դիվովրանեանին, մատեմատի թայի եւ բնադիտութեան դոկտոր Հայաստանի Ա

այի եւ բնադիտունեան դոկտոր Հայաստանի Ա-

կադեմ իայում

7. Պրօփ. Ստեփան Բարխուդարհանին,

Լարեսքիայում ։

7. Պրօֆ . Ստեփան Բարխուդարհանին, որ Խոբերդային Միութեան Գիտ . Ակադեմիայի դրականութային Միութեան Գիտ . Ակադեմիայի դրականութեան եւ լեղուների բաժնին բարտուդարն է հանրաձանօթ ամրողջ Ուուբեան դրականութեան մէջ իրրեւ մեծ ռուսադէտ։ Նրա կարված ռուսերեն լեղուի ջերականութեան դասադիրջը դոր ծածւում Խոբե . Միութեան դորը երկրորդական վարժարաններու մէջ։

8. Գոկա. Ալեքսի Հիվելեգեանին, որ «Մաջսիմ Գորկի» համաչհարհական աշխատակիցն է եւ մասնապետ իտալական դրականութեան հատատութեան աւադ դիտական աշխատակիցն է եւ մասնապետ իտալական դրականութեան հուտ բեւմտեան Եւրոպայի թատերական դրականու Երա կապմած դասադերջը վերջին Նիւթե մասին դործանակարդ դպրոցներում ։ Պրոֆ . Ջիվե - լեկանը յեղափոխում է Խոբե Միութեան թատերական առաջնակարդ դպրոցներում ։ Պրոֆ . Ջիվե - լեկանը յեղափոխում թիռնական և անդամ Դատր» ևւ դրում Տանկահայերում էր «Հայկական Դատր» ևւ դրում Տանկահայերու կեանջից ։

9. Խաչառուդ կոշտոյեանին, որ թղթակից անդամ ել Համամիունինների։ Կոչաոյեանը Ակադեմ անկադամ է Հայաստանի Ակադեմիաների։ Կոչաոյեանը Ակադեմիայի կենսաբանական բաժնին ։

ԱՐԵՒԻՆ ՀԵՏ

ԽՄԲ .— Մեր ընթերցողները կը յիչեն ան, շուշտ .— 1944 Դեկտեմբերի 11ին, Աթենքի մեջ, երեք 8ոյներ եւ երկու Հայեր գիչերանց կհատնեն կր տանին ընկեր Միհրան Փափագեանը, կինը՝ Տիկին Արշալոյս, 22 տարեկան տղան՝ Սերգօն, եւ բանաստեղծ-ուսուցիչ Մանուկ Մանուկեանը, քանի մր ժամեն վերադարձնելու խոստումով: Յունուար 3ին փոսի մր մէջ կը գտնեն չորսին դիակները, մերկ եւ գնդակահար... Տակաւին կենսագրական մր անգամ չկրցանքնուիրել զոհերուն։ Ստորեւ արձակ մը՝ մեր ողբացեալ աշխատակիցեն, ո՛րը Մանուկեն, արձակ երգ մը սարսուն.—

Արհ'ւ, Արհ'ւ, Արհ'ւ.... Արեւ` միադիս մեջ. արեւ` հոգիիս մեջ. ա-րեւ` սիրտիս մեջ։ Արևւ` սոկսընհրուս, ջիդհրուս եւ աչջերուս մեջ։ Արևւ` ամեր տեղ։ Ապրի' արեւը։ Փա'ռջ արեւին։

Ա պարտէզներն ահա՛, չջե՛ղ այս արեւին հետ...Վը ցնծա՛ն, կը խայտա՛ն՝ կը տղին ու կը պողաւորին, նոր հարմացող, ճերմակ ու խռովիչ ժիսերով աղջիկներու նման։ Մնոնց աղուոր ու բարի նարերովն ու խաղաուջովը գեղուն, օծո՛ւն ու

Եւ Հին ու սրբազնասուրը, Հնաժենի եւ խնկա-րոյր յիչատակներու յանախանքն արդեն... օրհ-նեալ այս արեւին հետ։ Ու ես կր յիչեժ ինքզինքս հիժայ։ Ես կը նժա-նիժ այժժ, հին օրհրու խենդուկ, անկեղծ ու կրա-

Ու ես կր յիչեն իրզինաց հիմայ։ Ես կր նմանին այժմ, հին օրհրու խենդուկ, անկեղծ ու կրակոտ աղուն։

— 0', ինկելի' օրհր։ Ձարչարուա՛ծ օրհր։
Առառույած ու հրոժոսաւա՛ծ օրհու։
Թիւննե՛ր... հղծուա՝ ծ մասունջներ։
Թիւննե՛ր... հղծուա՝ ծ մասունջներ։
Իվութի՛ւն... դնունի՛ն, մարդե՛ր, րարևկամներ ու նչնանինե՛ր։
Այո՛, ես կր նմանիմ, հիշը հին օրհրու աղուն։
Գիւդի ազատ լաձ... դեւդի ըմբոստ պատանի ...
դևւդի օրհնուած պարմանի։
գաղծ իրհանակ, ծամանա՛կ, եւ քաղաք ու քաղջինի՝ բարևա՛ս՝ կ, ժամանա՛կ, եւ քաղաք ու քաղջինի՝ բարջիր ու մինոլորտ, որոնք օրէ օր սպաններու վրայ են բոլոր, բոլո՛ր դեղեցկունիւն ևերը։

ապաննելու վրայ են բոլոր, բոլո՛ր գեղեցկունիւն ները։
Գեղեցկունիւն՝ նկարագրի։ Գեղեցկունիւն՝ հղարագրի։ Գեղեցկունիւն՝ Հարկի։ Գեղեցկունիւն՝ արարջներու, եւ վերջապես դեղեցկունիւն՝ Հարկի աժարդու։
Բայց այսօր դեւգի՝ աղայ եմ միայն։ Կր մերժեն բոլոր նոր ստորոգելիննրս։ Ո՛չ մէկ բան եմ հրմալ։ Ո՛չ մէկ բան եմ հրմալ։ Ո՛չ մէկ բան և Արարմ։ Ո՛չ մէկ բան և Մաբո՛ւր եւ կանի նման ձերմակ ու անկարդար արարձելի արև ին արարձել ու բնանալ դիտցող, աւելորդ եւ վայլուն պաձու և Հանրենի է չախորժող, պարզուկ ու բարի, խելօջ, ու ջիչ մը չարաձեր դիւղացի մրն եմ այսօր։ Ու կեցած եմ ահա, ջաղջենի ամարնարին դիմաց, եւ

միայի եւ ականաւոր մասնագէտ «երկաթուղայի<mark>ն</mark> անահեսու Թևան»

ստահետու Թևան»։

Ծս դիտմամբ կանդ առի այս մանրամասնու
Թհանց վրայ, որպէսգի Թուանչաններով ցոյց տաժ

Թէ փոքրիկ հայ ժողովուրդը հսկայ Խորհրդային
Միու Թհան դիտնականների չարքուժ ինչ պատ
ուսւոր տեղ է դրաւում։
Այսպես, այժ մեան Խորհրդային Միու Թեան Ա
կաղեմ իան ունի 137 անդամ ։ ԵԹէ հաչուելու լի
նենը Խ Միու Թեան ազդաբնակչու Թեան Թիւը, 170

միլիոն, ուրեմն ամէն մէ կ ու մի քառորդ միլիոն

աղդաբնակչու Թիւնը տալիս է Գիտու Թեանց Ակա
դեմիային մի անդամ, իսկ երկու միլիոնուկես

կազմող հայ ազդաբնակչու Թիւնը տուել է

Խորհրդային Միու Թեան Գիտու Թեանց Ակադե
միային վեց ակադեմ իկոս, որոնց մէկր առաջին

փույի հայազահեն է հանդիսանում այդ Ռուսական

Ակադեմիայի։ Այստեղ հաշուհ չեն առնուած Խ

Հայաստանի ակադեմիկոսները, որոնք միայն Ե
թեւանում և են։

րեւանումն են:

Այն աստուածատուր ձիրջերն ու չնորՀները ,
որ երկինջո պարդեւել է փոջրիկ հայ ժողովուր,
դին — օչ մի հրով եւ ոչ մի որով նրա հողու միջից կարևլի չէ ջնջել... Այս լաւ պիտի հմանան
ձեր Թչնաժիները;

ԱՐՍԷՆ ԱՒ․ ՔԱՀ․ ՍԻՄ ԷՕՆԵԱՏ

21188

Ճրագնե՞ր, ճրագնե՛ր հայրենի , Ե՞րր պիտի դուք արդեօք հրավառ Ցոլցլաք օջախում այն շէն ու Ողջունէք գալուստա — վերադարձ... Ողջունեք գալուստս — վերադարձ...
Տօթակեզ օրերում բազմամեայ
Յոգնել եմ նամբեքում քարքարոտ ,
Տենչում եմ մի ազատ հանգրուան
հօլապար ժխորում տարտարոս ...
Երբ կովն է բառաչում հորթի դէմ ,
Մշակն իր վաստակով շէմք մտնում ,
ձրագնե՛ր, ճրագնե՛ր — արփի ջերմ ,
կգամ ես, կ՝ընդունէ՞ք անտրտում : 1 ի

քաղջենիներու պորտին վրայ, ճակատո բարձր ու փուրծջո ցցած Հպարտ եւ առնական հանր արարն ու կուրծջո ցցած Հպարտ եւ առնական երուս սահուն, անառակ եւ անգուսպ, բարձրա դադակ արտասանելու իժ խսսըս, որ կապարի պէս ծանր է, ու աղամանդի չափ սուղ։

Ծս կ՝ ըսեմ ահա բայց՝ խսսքես առաջ, Հաժբա՛յր արեւին, պատի՛ւ արեւին, նարօ՞տ արեւին, գոյունին ինչատակներու գրկին մէջ նետելով գոյունիւնս ամբողջ։

ես ծնայ գիւզի մր մէջ, որ ունէր բարի մար-դեր, Համայնարա՛ւ առատութիւն եւ Հերարձակ, փայլուն արեւ։

փայլուն արեւ:

Ես ծնայ գիւզի մր մէջ, որ խելօք ու ամչկոտ, բարի ու կարմրաւուն աղջիկներ ունէր, որոնք լուսնկայի նման դէմ քեր ունէին, խոհուն ու խորհրարարայան առակին հաւկինի կողորունեամը, սեւ ու խոր, մերն խաժուժիկ... խոսուն, կապոյտ ու անհուն, եւ ընդ միչտ անսահանան ժպիտներով:

Իս ծնայ դեսին մո միջ, որ արուսու, փորոնն

ման ժարտներով։

Ես ծնայ գիւզի ժը մէջ, որ աղուոր, փոքրիկ ու սիրուն հարաներ ունէր, գրաւիչ ժայիաներով ու սիրուն հարաներ հաներ, գրաւիչ ժայիաներով ու խոսակեչ միանրով... Դիրկ գիրկ, Աւհաարանի է ջերուն պես լեցուն ու խիտ։ Որոնք՝ իրենց կոնարկեն վար հասակ հասակ մագեր ունէին, գետերու նման, ալիք առ ալիք։

Ես ծնայ գիւզի մը մէջ, որուն երկինքն արևել պակաս չէր ըլլար ցերեկները. ու դեչերներն ալ ուսնկան կը մաղէր իր օրհնութիւնը, լուռ ու առատ, դոլո՞ր հրդիքներուն վբայ։

առատ, բոլո՛ր հրդիջներուն վրայ։

Ես ծնայ գիւզի մր ՔՀՀ, որուն պարտեգները
Բի՛ւ Հունենը հե բարիջն անոնց՝ չափ ու կչին ։
Բետուն ասեննեսը ռազմանիւ էին, եւ օրհնուքիւնն անոնց՝ բոլորի ու շատերուն բաւող, որուն լեռներն ու դաչահրը, ձորհրն ու ծործորները, դետ
անրն ու ադրիւթները սո՛ւրը էին ու նուիրական։
Միրելի՛ էին ևւ ինկելի։

— Ս՛, հին օրերու եմ Հայրենի աուն, Հայրենի՛ դիւղ ... ։ Պիտի ըլա՞յ, որ կրկին ահանեն գեզ ... պիտի ըլա՞յ։ Գիունի՛ ւն ... դեռւնի՛ ւն ... գեռւնի՛ ւն ... դեռւնի՛ ւն ... դեռ և ուն աստեսեն ...

0'ր մը մրրիկ մը անցաւ մեր դիւդին տարերէն։ Չա'ր, կծու եւ անդո'ւթ ուրուական մը անցաւ մեր դիւդին վերեւէն։

Ու անդքանալի արագութեամբ եւ անանուն վայրադութեամբ, ծիծաղելով, սուլելով, հեդևե-լով, ջրջքալով եւ արհամարհելով, աւլեց տարաւ ամէ՛ն բան, ամէ՛ն բան։

աս, ո բաս, աս, ո բաս.

Ու հիմա չկա՛յ իմ դիւղս։ Ու հիմայ չկան մեր դեւղերը բոլոր։ Իոլորին, բոլոր հանասակուած սրրունեանց փոխարեն, մե՛նք կանը միայն։ Արևլո պալտող, արեւով արբերդում մեայն։ Արևլո պալտող մե՛ր սերունդը միայն։ Կեցած ջաղջենկ
առմանին դիմաց, լուսացնցուղ ջաղաջներու արըանն մոաւ... Հաաստ ու մաստառ դետակից և։ տին վրայ... Հպարտ ու վայրադ, դիտակից

տրո դրայ,
տրուադեղ։
Վա՜յ անոր, որ կ՚անգիտանայ կամ կ՚ուրանայ
մեզ։ Կոտրած սափոր մը՝ անոր հտեւէն։
6

ՕրՀՆԷ՛, ու մեծցո՛ւր մեղ, դեղեցի՛կ արևւ։ ՕրՀՆԷ ու մեծցո՛ւր, վասնգի քու վարդ, որ մե՛ր արևւ։ ՕրՀՆԷ ու մեծցո՛ւր, վասնգի քու վարդ, որ մե՛ր այ վա՛րը պիտի ըլլայ, մե՛նք պիտի պատրաս տենջ։ Մենջ՝ դիւղերու մէջ ծնած, եւ անապատենրուն առազները Հանրելով անած ա՛յս սերունդը միայն։ Բոլորս մեր հետքով ու բազուկով, մեր դրչով ու քրաինքով, մեր Հոլիովն ու զգացում հերովը....։ Քեղե՛ պէս փառաւոր, քեղե՛ պէս աննենդ, ու միչտ պայծառ, ո՛վ Հոյակապ արեւ ։ Փա՛ռք ջեղ, եւ պատիւ վաղուան, որ պիտի դա՛յ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ամերիկեան շրջանին մէջ տա կաւին որ եւ է ձեռնարկ չէ կատարուած, ջակել
ջանդելու Համար դործարանները։ ԸնդՀակառա կըն, ամերիկեան արն պաշտնեաները որ պիտի
արիանային Պերլինի դործարաններուն, կը Հադորդեն Եէ ամերիկեան դործին ժամանումէն առաջ Ռուսերը առած տարած էին Պերլինի ամերկնան չրջանին դործուած ապրան չենը, Հում նիւնեըր, ուտեսաները և դեղերը։ Նոյնը եզած նիւներ
չրջաններուն մէջ։ Նոյնիակ չէ խնայուած ամերիկհան Հաստատութնանը, ինչպէս կը Հաղորդէ Երրանսական դործակալութիւնը։

ባበՒያ'ሆ ԵՒԵԱՂ

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՆՆ ԱՄԵՆԵՑՈՒՆ...

Անցեալ չարթու ինջնապլուխ երկարելով «կենսական տարածութիւնս», 5—6 էջի փոխարէն
թերեր էի 11 թուղթ, որ կը բռնէ «Ցառաջծի մէկուկն սիւնակը։

Ամբագիրը մկրտաով մը գիս կեցուց սովորական
սահանն վրայս.— Տեղ չկայ, կէսը այսօր, կէսն
ալ յաջորդ կիրակի։

Ուրիմն, հիւլե-ոումբին չնորհիւ պիտի ջրն «
Հուին պատերապմական եւ մասամբ ալ արտաջին
նախարարութիւնները։ Պատերապմականին համար
հեռախոսով օժտուած սենեակ մբ պիտի յատկացուի ովսահեր արվարհին մէջ, ուր պիտի նստի
նախարարութիւնները։ Պատերապմականին համար
հեռախոսով օժտուած սենեակ մբ պիտի յատկացուի ովսաչե դործարանին մէջ, ուր պիտի նստի
նախարարի փոխարէն պարդ պաշտնհայ մը».

Այուհետեւ, Անգլիան իր կալուածները եւ
պաղթավակայրերը հեռուէն պայտպանելու համար
ային հոտը ջաչելու, պահակներ նչանալի միայա
անրութիչևնները ինչպէս նաեւ սագի վիգի երկատարժեջէ պիտի իյնան ձիպրալթարի, Մայթայի
ամրութիչևնները ինչպէս նաեւ սագի վիգի երկադութեամբ Սուէղի ջրանցջը։ Այս բոլորը պիտի
փոխարինե «հելեռումբ յարդանանինով» սաորադրուած՝ ջանի մը տող բարեւադիրը».

Երկիրներու սահաններն ալ կլնան դիւրու թեամբ ապահովել այս հրարարանը է հանր որ,
ում ակոծուած վայրերը 70 տարի մը անդործա
ծելի եւ ակթափոնցելի վիճակի մր կենթարկուին
եղեր, ջինուած ըլլալով այդ տեղերիչն, թթուա
շինն ու միւս կենսապահ նր հերը։ Ուրեմն, ու
դրեն ար կերպով, այդ ռումբեն իր կերարև չերութ
ումիս ու միս կերպով, այդ ռումբեն մինրաա չէրու
ար մասին ռում իր կանց դաչտերը։ Թէեւ, ուելորը է
այդ տեղերչն՝ դրացիին հոր արարով պիտի հերկեն ու մշակեն իրենց դաչտերը։ Թէեւ, ուելորը է
այդ մասին ռում իր դործածուհիւն և ժողովուրդները,
հորան տեղին վրայ, դոն հեն Հարիւր տարի հր
կանա ձի բուսնիր...

Այս սարսափանարու ռում իրն իշնալիա տերի և որուն
կորած տեղին վրայ, դոն չին Հարիւր արևի իւ
իսան չի բասանանին ու ժեր

խստ չի բուսնիր ....

Այս սարսափազդու ռումրին իշխանունիւնը ու միայն մարդկունենան վրայ պիտիտիրէ, այլեւ , երկրարունիւն այլ վերջին հաշուհյարդարի պատրասունիւն այլ վերջին հաշուհյարդարի պատրասունիւն տեսնել պիտի սկսի։ Կենվադրեն իչ՝ այս դեւտով , հիւյենրու անյարնելի դօրութներ կրնայ վտանդուրլ, եւ օր մը, ենէ անդդոյ պետունեան մր կամ Հինվերի պես մենամոլ հրապատունեան մր ձևուը անցնին անոր դարտնիչները , կրնայ ու միայն հասանարդեր կուսունայ ու միայն համամարդկային փճացումի գր և միկրագեն անանարդարհել երկրադուներ և միկրունել միայն առանց հետ ձելու անկէ։ Վա՛յ այդ օրին ենէ կարդարրելիչ ձերու անկէ։ Վա՛ յայդ օրին ենէ կարդարրելիչ հայասան չէչ ...

հայս առացեն, մեկ հապահովդնեն նե՝ ջանի

ասուսով ...
Մեր մամիկներն ալ անմասն պիտի չմնան այս գիւտչն, «հիւլկառումթի զաս»ի պես նոր անվծջ մրն ալ աւելցնելով իրենց ունեցածներուն վրայ...
Այս առեյիւ հետաքրքրական է, Գերմանիոյ նախկին աէրերուն տեսակէտը։
Կեօրինկ — Մեծ լաքողութիւն է այս դիւտը, մե՛ դջ որ մեր ձեռքը չանցաւ, ապա թե ոչ... Բայց դիս իչ հետաքրքրիր այլեւս, ջանի որ հս` այս երկրարունը ու ձոևյու վոա լեմ...

դես չե հետաքրքրեր այլեւս, քանի որ ես այս երկաղլունդը ձգելու վրայ եմ ...
Ռիպպրներուի. — Ո՞ր խենդն է որ պատերադմ
պիտի յայտարարէ ասկէ վերք։ Մեր գոյունիւնը
ալերդ է այլեւս...
հիթլերի ոգին. — Ա՛խ , ենվ կարելի ըլլար
կենդանունեսնա ձևոք անցլնել այդ հրաչագունդը, աշխարհը կր փոչիացնէի, եւ այդ փոչիին մէկ
ձասով Եւրոպայի շուրջ պատնել կր չինէի, մնականին վերագրուած բոլոր յատկունիւններուն տեր
կրնն վերագրուած արդոր յատկունիւններուն տեր
է, դայե պետք է անուանել խաղաղատու ամենե դուն եւ դապիչ թոլոր անյագ ախորժակներու...
կ. ՊԵՏՈՒՇ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԹԵՐՔԸ (սթօջ) ծախու պիտի Հանուի մօտերս, ամբողջ Եւրոպայի «մՀջ։ Ապ - բանջները պիտի ծախուին իրենց եղած վիճակով, եւ առլարով, Թէեւ ամերիկեան կառավարութիւնը, եթե ուղէ, կրնայ տեղական դրամ ալ ընդու - երլ։ Գնուած ապրանջները չեն կրնար նորէն Ամետենայունը. րիկա զրկուիլ:

ՄԻՏՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

ሆԱՐՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ LUBUUSUUP UFR

Համրանը չունին Հայրենական պատերազմին առնիւ հրատարակուած մարտական տարերը։ Ֆրանսայի ապատագրումէն վերջ, առաջին անդամ բանի մի նմոլչներ հրատարակեց «Արածանի» ։ Անկե ի վեր յարարերութիւնները բարւոջած ըլլաւով, չարունակ արտատարուժներ կր կատարուին ըսրը թերթերու մէջ։ Անչույա ամբողջական հատորներ կան որոնը մեր ձեռըը անցած չեն տա հոսնի։

կունն։ Կորելն վերջը, այժժ յաղջանակն է որ կ'նր - դուի։ Երևւանի «Գրական թերթ»ին աչխատակիցներն մ Կուրտիկեան, այս առջիւ կր ներկայան չանի մը դովասանական տաղծը, դինուոր - ներու ստորագրութենամբ։ Այսպես, Հայրենական պատերազմի ռազմաձակատին վրայ բազմիցս վիրաւորուած Լուեցի Սարդիսեանն է որ կ'երդէ . Յարթանակ մեր սուրբ, անմահ յաղթանակ, Գու յաւերժավառ ծաղկանց ցնծութիւն, Դու պատուր ին, դու գարուն, դու կեանք Նուանուած մեր կուռ կամքով աննկուն ։ ... Ընկաւ հրեչը արեամը յոփացած, Ընկաւ ռոնութեան քորը խաւարը. ... Ընկաւ հրեշը արհամբ յդփացած,
Ընկաւ բռնութեան քողը խաւարի.
Շողաց փրկութեան արեւ յաղթապանծ,
ժա՜ռք հեթոսներին մեր մեծ պայքարի ։
Ուրիշ դինուոր մը, Վ. Կարենց, կր փառարաեն «Ստալինեան հերոսները» ...
Առած քնար ձեզ եմ երգում, ... Ո՛վ հերոսներ պայծառւմուն ... Դուք մեր կեանքի համար կուող
— Ու մեզ բերող պայծառ գարուն ։
Գարունքների յաւերժ բոյրը ... Թող ձեզ լինի կեանքի կորով ,... Եւ ծաղիկներն հազարանուն ...
Ձեր ճակատին պապ սիրուն ։
Ես մի մարտիկ երգում եմ ձեզ, ... Իմ սրտիս մէջ հազար յոյզեր ... ժողովրդի սիրոն է անմեռ .

Ես մի մարտիկ հրգում եմ ձեզ,— իմ պրտիս մէջ հազոր յոյզեր — ժողովրդի սիրտն է անմեռ .

— Ջեզ յաղթութեան թեւեր տուել :

« Թամանեան - Պերլինեան» բարձր կոչումին արժանայած Հայկական 89րդ գօրարաժինն ալ ոււեի մարտիկ բանաստեղծ մը, Արչալոյս Սարոյեան , որ տասնաւոր մր ձօնած է «ՋոՀուած ընկերների յիչատակին».

Քո անունը խնդութիւն է անծայրածիր այս աշ խարհում , Եւ հնչում է վեհ ու հպարտ միլիոնների սբտերի

Քո անունը յաղթութիւն է անծայրածիր այս աշ -

2.500.000 ԳԵՐՄԱՆՆԵՐ պարտաւորիչ աշխատաներ պիտի են Թարկուին Գերժանիու աժերիկ հանուրուած ջազաջներու եւ գիւդերու աւնրակները ժաջրերու եւ բնակարաներ չինելու հաժար [] ժիլիոն Գերժաններու որոնք այժժ կ՝ապրին տաղաւարներու, իրճիններու , նկուղներու, չանժարաններու կաժ ախոռներու ժէչ: Այս գործը յանձնուած է 42 տարեկան աժերհանաի հատժե հատարաներու հանարանական աժերհանաի հատժե հատարանակ հատժե հատուներու ին որ մաս անահանական հատարելու հատարեն հատուներու հատուներու հանարանական աժերհանաի հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հատուներու հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարանական հանարան հանարանական հանարան հանարան հանարանական հանարանական հանարան եկ: Այս գործը յանձնուած է 42 տարիկան ամերիկացի ճարտարարէտի մը որ մաս պիտի կաղմե սպայակոյտին։ Գործը մասնաւորապես գժուտը է հետև ևալ երևջ պատճառներով.— ա) Շինութիւնները պետջ է աւարտին ձմեռէն առավ, թ)2.500.000 բանուորները միայն Գերմաններ պիտի ըլլան գ) Շինանիւթերը եւ դրամագլուինն ալ պետջ է գեր անանան ուսան ։

օրսարբթերը ու դրասագիությա ար պՀար է դոր մասական թյան ։

ՄՈՍԿՈՒԱՑԷՆ կր Հեռագրեն Թէ կարդ մը ապրան չներու , մասնաւորապէս Հանդերձեղէններու
եւ ուտեստի դիները դեղՀուհցան Օղոստոս 21էն
սկսեալ։ Ձեղչը 50էն 15 առ Հարիւթի կը Հասնի
անուշահոտուԹեանց , դլիարկներու , կօշիկներու
եւ առանին առարկաներու Համար , ինչպէս եւ կարաղի , Հացի , անուշեղէնի եւ շաջարի վրայ ։

ՉՈՒԻՑԵՐԻՈՑ Հետ ԹղԹատարական կապոց ներու փոխանակուԹիւնը վերաՀաստատուհցաւ ։

ինՁ ԿԸ ՊԱՏՄԵՆ Հայասջանեն վեrադաrձողները

ԽՄԲ.— Չորս աստակցութիւններով ամփոփեցինք Հայաստանեն վերադարձած քանի մբ պատգամաւորներու տպաուորութիւնները երկրի կացութեան մասին։ «Յուսաբեր» շարք մբ տեսակցութիւններ ունեցած է Յունաստանի երեք պատգամաւորներուն, Եգիպտոսի առաջնորդ Մամրրէաբք՝ ի եւ «Սաւառնակ»ի թղթակից Պ․ Եր․ Մարլեանի հետ որ միեւնոյն ատեն պատուիրակն էր «Սասունցի Դաւիթ» Յանձնախումրին։ Հետզհետէ պիտի տանք րոլոր հիմնական տեղեկութիւները, որոնք հրատարակուած են ութ թիւերու մէջ։ Ստորեւ կ՝ամփոփենք Պ․ Մարլեանի յայտա - բարութիւնները.—

րարութիւնները 🕳

բարութըւտորը —

Երեւան գեղեցիկ քաղաք է, իր նոր մասերով,

եւ, ենէ վերաչինունիւնը, որ սկսած է, չարունակուի, քանի մը տարիէն կը դառնայ եւրոպա
կան գեղեցկագոյն քամար մասնաւոր պիւոնէ մր

արամադրուած է, որ վաւերացուած է Սնալինի

կողմէ։ Ունի լայն ասֆալնէ փողոցներ, Լենինեան

ձեծ հրապարակը, Լենինի արձանով է կան նաեւ

Արովեանի եւ Շահումեանի արձանով «կան «հան

Արովեանի եւ Հահումեանի արձանով» «իննու -

Ունի երկու զեղեցիկ պանդոկներ, «Ինթու -րիստ»ը եւ «Սեւան»ը, որոնը ամէն դարմարու-թիւններով օժտուաչ են։ *հանդանու*-

Փողոցները կեցած են հայ ոստիկաններ, սպի-տակ բահկոնով եւ կապոյտ տարատներով, ջա-ղաջավար եւ աչալուրջ։

դաջավար եւ աչալուրջ։

Ֆողովուրդը մեզի պէս Հադուած է, ոչ նոր ու Հոխ, բայց շատ մաջուր, դլիսարկը՝ ջասջէն առՀասարակ կիները մետաջու դգեստներ Հադած
են յաձախ, որովհետեւ մետաջու դգեստներ Հադած
են յաձախ, որովհետեւ մետաջու պատերագ
մէն առաջ մանաւանու կր դործէին մեծ Թափով։
Երեւան օժտուած է Հանրակառջով, որ կր կապէ ջաղաջը իր չոչականերուն (Նոր Բիւթանիայի), եւ շուտով պիտի կապուի Նոր Արարկիրի եւ
այլ վայրերու հետ։ Ոչ կառջ կայ ջաղաջը, ոչ
ինջնաչարժ ու թաջոի, ոչ այ սայլ։ Կան միայն
կառավարական ինչնաչարժենը։

Οնոպիւսները կր դործեն դանազան ուղղու Թեամբ եւ Էջմիածնի ճամարուն վրայ, բայց միչտ
խոնուած հոն ալ ժողովուրդը խոնուած է Հանրակառջերու եւ օքոպիւսներու մէջ եւ յաձախ կախուտծ, ինչպես Հոս։

դառընթու եւ օխոպիւսներու մեջ եւ յանախ կախ-ուած, ինչպես հոս։
Երևւանեն քանի մը վայրկնան հեռու են այդի-ները, իաղողի եւ այլ պոուղներու, ԹուԹ, դեղձ, ծիրան եւն., առատ եւ անուչ։ Ժողովուրդը մարդամօտ է, հիւրասեր, հե տարըջրուող եւ աչխատասեր։

Ծարդեղության արդաստան է , հրերասքը, հե հատարրջրուրը և աչխատասնը :
Ճիլը չէ Թէ մեզմով չի հետաքրջրուրը ւ Ծատեր եկան ու հարցուփորձ րբին դիս եւ ժիւս պատուիրակները, արտասահմանի իրենց աղդա կաններն ու րարեկամներն տեղեկութիւն ուզե - լով : Փոջրիկները, պատանիները՝ աղայ ու աղջիկ եւ հրեցներ կը խոնուէին մեր չուրը, մեծ հետաքրջրութեամե եւ կր խոսերն մերի հետ, Արտա բրջրութեամե եւ կր խոսերն մերի հետ Արտա բրջրութեամե եւ կր խոսերն մերի հետ Արտա բրջրութեամե եւ կր խոսերն մերի հետ Արտա բրջրութեամե եւ կր խոսերն և աներ լեղուին չուրը : Համարձակ են , անուլիկուն եւ մեր լեղուին չուրը : Համարձակ են , անուլիկունով :
Մէկե աւևլի անպամներ այդի հրաւիրուհցայ, փոջրիկներու պատահական հանդիպումով :
Մնունդը խեղջ չէ անուլու, պատերազմի պատճառով կայ նեղութիւն, աչխատողները, աշխատող ձեռջ ունեցողները աւելի լաւ են : ձիչը է անդիս և չապրիր, ասոր համար ալ բոլորը և աշխատոնն : Հացը սեւ է, բայց հերմակ հաց կայ , կարագ, պանիր, ձուկ , կանաներվեն, միս եւն .:
Բնակարանները մաջուր են , եւ ըստ ընտանի-

ջեղկն, միս հւն.:

Phuhupuhihpp մաքուր են, եւ ըստ ընտանիeh քանակին լայն չեն անշուչտ, մէկ սենեակի մէջ
3—4 հոգիով յաճախ, բայց հետդեետէ նոր չինուβիւններով տագնապը կը մեղմանայ։ Առաջին տարիներու ոււր տագնապը չջացած է արդէն։ Տունեըր խոնուած չեն, այլ իրարմէ հեռու չինուած ։
Քաղաքին չինարարական հախարիծը այնպես մր
պատրաստուած է ճարտարապետ Թամանեանի
կողմէ, որ Երևւանը կրնայ մինչև 750,000 բնակիչ
ունեալ։ Պատերաղմի պատճառով անչուչա կաատ է մասամբ չինարարութիւնը եւ նոյն պատ
հառով կայ սննդեղէնի եւ դգեստեղէնի նուազու
βիւն։ Phili:

նախաղիծը տատրաստուած է եւ լուտով պիտի կառուցուի ճաղնական կամար մը Երեւանի կեղթոնը, որ տեսանելի պիտի ըլլայրոլոր կողմերեն։ Աւարտելու վրայ է Ջանդուի կամուրջը, ուրուն Համար կարիններ հունդար եւ դերման հաղարաւոր դերիներ (20.000): 30.000 դերիներ եւս պիտի դան։ Ընտանիչները բաղմանդամ են, աճումը արադեւ սրտաանդիչները բամանում իւնները յուճակա դեպ։ Շատ զաւակ ունենալը ոչ միայն մեր ժողումուրին յատուկ հին աւանդունիւն մըն է, այլեւ աներաժեշտունիւն ալ կը բանակարուն։ Նոր Սերաստիայի, Մալանիայի եւ Նոր Արարինի մէջ կացունիւնը աւելի լաւ էլ այնելի նոր

են աուները եւ հոն կան աշխատանոցներ, մանածի գործարանները եւն., որոնք ապրուստը կը դիւրադրհն է Քանի մր տարի առաջ, ապուստը կը դիւրադրհն է Քանի մր տարի առաջ, ապուստը շատ աւելի դիւրին եղած է, հիմա քիչ մր դժուտաքայած, որով հետեւ Հայաստանի ժողովուրդը Թէ իր երիտաարդութեամբ, Թէ տնտեսական միջոցներով եւ աշխատանքով նուիրուած է պատերավմական ճիրին։ Յոյս կայ որ շուտով կացուժիւնը իր նախանին վերաարանին մէջ շատ քիչ վիրաւորներ, օտար եւ հայ, առհասարակ ոտքերն վիրաւորներ, օտար եւ հայ, առհասարակ ոտքերն վիրաւորներ, օտար եւ հայ, առհասարակ ոտքերն վիրաւորներ, օտեւանը՝ իրենց ռազմական դիրընին։ Կառավա գուներու մէջ դնել գանոնք։ Շատեր կշչկակար կր դառնան ։

Երեւան ունի նաեւ կենդանականական պար տեղ, ուր բաւական կենդանիներ կան, արջ, դայլ և մինչեւ իսկ առիւծներ, որոնք Երեւանի մէջ իսկ կորիւններ ծնած են։

կորիւններ՝ ծ ՄՇԱԿՈՅԹԸ

ՄԵՍԿՈ6ԹԸ
Հայաստան իսկապես մշակոյնի, արունստի եւ գրականունեան երկիր մը դարձած է։
Մեծապես կր ջաջալերուին արուեստագետները, ու միայն նիւնապես, այլեւ թաթոյապես։ Հանդիպեցայ դերասան Արժենեանին, որ Լենինական է։ Տարիջն առած է (75 տարհկան), բայց եռանդուն։ Կր պատմեր նել ժամանակին ինչ դժուարունեամբ նարորոնը կը լեցնեին. հիմա ժողովուրդը ինչը դժուարունեամ մէջ է տոմաակ դանելու համար։
Թատրոնները, սինեմաները, օփերան, Ֆիլ հարմական չենչը եւն. լեկվեցուն են ամեն օր եւ կարհին է միշտ տոմս դանել։
Մենջ ամեն առեղ ազատ մուտը ունեինը եւ կր տեսներն իստիչն տեղ ազատ մուտը ունեինը եւ կր տեսներն իստիչն տեղ ազատ մուտը ունեինը եւ կր տեսներն իստիչն եր էր կան է արկական չուն էր հարերու համար հորվար երկիչներ էկան, բայց հայկական չուն չով ու չեչաով արուհստադետներ կան, որոնջ ուներն չեն հետաըրըրականը՝ անչավահատեսաներու

օրջէստրն է (լարային դործիջներով), 8—10 տա-րեկան, երկսեռ փոջրիկներու, որոնջ եւրոպական ու հայկական օփերաներէ դժուարին կառըներ կու տան, մեծ յակողութեամբ : Նոր սերունդը պաչտպանուած է, առ հասա -րակ, ժանուկ հասակէն սկսած : Մանկամսուր , դպրոց, նախակրթարան Թէ միջնակարդ եւ ապա համալսարան, բոլորը բաղ են երետասար ... Ա. « մալսարան, բոլորը բաց են երիտասարդութեան

համալսարան, բոլորը բաց են երիտասարդութեան առջեւ։
Կը քաջալերուին ընդունակներ և եւ հիւիսակա այ , րարոյապես այ կր վարձատրուին։
Գիրքն ու դրականութիւնը, դիտեք, չատ տարածուած են , հրատարակութիւնները չուտով կը սպառին։ Ընթերցումը ծաւայած է։ Կան մէկէ աւելի թերթեր։ «Սովետ. Հայաստան» օրաթերթեր կը սպառի մինչեւ 32,000 օրինակ եւ ձեռքէ այ կը ծախուի, ինչոլես հոս։ Պատերազմէն առաջ առելի կը սպառի մինչեւ 32,000 օրինակ եւ ձեռքէ այ կը ծախուի, ինչոլես հոս։ Պատերազմէն առաջ առելի կը սպառի մինչու 32,000 օրինակ եւ ձեռքէ այ կը ծախուի, ինչոլես հոս։ Վրահարանը հեռարարանը հեր ու չարաթեր մէկ անդամ , Վոմունիստ» օրաթերթեր , շաբաթեր մեկ անդամ , Վոմունիստ» օրաթերթեր, մա տեսադարանը , Մրուեստի Տունը եւն ., չատ հեռարըթրական ու թանկադին բովանդակութիւն ու երին։ Գրողներն ու արուեստադէտները յաձակակն ժողովներ կ՝ունենան եւ կը զբաղին դրական ըն ժերցումներով ու վիճաբանութիւն արտասահմանի կականութեան եւ դրողներու հանդէպ, եւ ծանօք են անոնց:

են անոնց:

Կը ստանան արտասահմանի Թերթերն ալ —
որոնց մէջ «Յուսաբեր»ը — մանաւանը հրա։
Գիրջ կ'ուղեն, ինչ ահսակի ալ ըլլայ։ Բաղմանջ
լայտնուհցաւ որ արտասահմանչն բոլոր հրատաբակուԹիւնները դրկուին։
Կապը արտասահմանի եւ հայրենիջի հետ ,
այս տեսակչույն, կր կարծեմ Թէ ասկէ հաջ կր
դիւրանայ։ Տիկ. Մարիա Պետրոսեան, հռանդուն
վարիչը արտասահմանի հետ Մշակութային Միութեան, խօսջ տուաւ Հայաստանի հրատարակու Թիւնները դրկելու հոս ալ, որոնցմէ մաս մը բե -

Op - ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԽՏԸՇԵԱՆ Եւ - Պp - ԱՇՈՏ ՍԵՐՀԱՆԵԱՆ, նշանուած

*ԹՐՔԱՀԱՑ ԳԱՏԻ*Ն ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՐՍԷՑԼ, 22 Օդոստ. (Ցառաջ).— Փարիդի մԼջ կազմուած Հայկ. Դատի Ցանձնակոում բի հրաՀութիւնը Բջ. օր ժողովի հրաւիրած էր կումեր մր
Հայրենակիցներ իրենց կեղթոնին մէջ։ Հրաւիրռւած Հայրենակիցներ իրենց կեղթոնին մէջ։ Հրաւիրռւած Հայրենակիցներ իրենց կեղթոնին մէջ։ Հրաւիրռւած Հայրենակիցներ հրանանամութիւնը ներկայ էր ժոդովին։ Դ. Կարօ Բիւրէհետն բացատրեց հաւագոյթին նպատակը։ Այս առթիւ յայտնուած արտա յայտութիւններին պարզուեցաւ որ բոլորն այ համաձայն են Ցանձնախումերեր կաղմելու եւ նիւթապես թէ բարոյապես աջակցելու։ Փարիդի կեղջոնէն Գ. Աղատ կարդաց ֆրանսերը։

Ցետոյ կազմուեցաւ 21 հոդիէ բաղկացած
Ցանձնախուման թեանց կետերը, Տոջթ. Սիվորիհիսարյեան, Մահանան, Ա. Թէջեեան, Ա.
Արոյեան, Թ. Կրտիկեան, Ե. Արժէն, Քիւբէհեան,

0. Դաւիթեան, Ամեչեան, Գանաիկեան, Ժիրայր
Տէր Վարդանեան (Հ. Յ. Դ.), Արապեան (Հնչ-),
ՈւլուՀօհեան (Ռամէ-), Եղիանան, Կ. Փօլատեան,
Տոջթ. ՑովՀ. Փափադեան, Տիկին Պերճուհի Ցովսէփեան, Թէմուրհեան :— Թղթակից
ՊԱՆԵՕ ՔԱՇԱՆ Հ. Ա. Միութեան վարչուԹիւնր Օդոստոս 20ին ժողովի հրաւիրելով հայրեհակիցները, միաձայնութեամեր, դարորեց Թրջահայ
Դատի պալտպան յանձնախումերը որ կր բաղկանաց
հետևնալ անդամներէն — Նախագահ Հ. Գեւթհերեան, Գարուպար՝ Ց. Սինանեան, դանձապա
Մ. Գավէդեան, հարտուպար՝ Ց. Սինանեան, դանձապա
Մ. Գավէդեան, Ա. Պիպետեն, Ց. Ցակորեան, Ա. Պիպետեան, Ա. Ենիկեան, Ֆ.

Միելթնեան, Ա. Պիպետեան է. Միութեան, Ե.

Միելթնեան, Ա. Միայենան։ Կարապականայ
հատեսներ, Ա. Պիպետեան, Ց. Ցակորեան, Ջ. Փափադեան է
համեան, Ջ. Փափադեան է
հանանան, Ջ. Փափադեան ։

ԻՍԻ Լե ՄՈՒԼԻՆՕ — Հրապարակային Թողով
հարաանունիանութ Հ. Ա. Մ. Միութեան, Ֆ.

Մեաստումեն և Մարումեան։ Կր խօսին Ասատաւրեան և Մարումեան, որոնը նոր վերադար
ձան Հայաստաներ և Ա. Պենհետն։ Կր խօսին Ասատասերան և Մարումեան, որոնը նոր վերադար
ձան Հայաստանեն և Տատուրիան ։

ԻԱԴԵՍՀԱՐԺԻ Վեծ ԳՈՂԵՐ, Ցուլիս Ներ
հան Հայաստանեն և Տատուրիան ։

* ԻՆ ԲՆԱՇԱՐԺԻ ՎԵՅ ԳՈՂԵՐ, Յուլիս \Էն 2ի դիչերը Պոն Նուվելի ժեկ կառատունը ժոմնելով, դիչերապահին ոտւցել, ձեռւցի եւ բերանը կապած , յամբոտակեր էին վեց ինչնաչարժ, հեծելաներ ենի եւնւ։ Երկութը նախապես ձերթակալուած էին, չորսն ալ նոր բռնուեցան, որոնց ժեկը Հայ, Արժիւր Համալեան։ Մէկն ալ անձնասպան եղած է, ոստիկան ժը վիրաւորելէ եւ են թասպայ ժը սպաննելէ վերը։

Կեդր. Վարչութիւն Հայ Կանանց Միութեան.
— Ձեր դրկած զեկոյցը՝ Հայաստանի կիներու ող-ջոյն - նաժակը ստացանջ ուրբան օր, նրբ արդեն հրատարակուած էր ուրիչ թերթերու մեզ։ Յար-ժար առինով մր կ'արձանագրենջ իրընւ լուր։

Տէր ևւ Տիկին Կարապետ Տեփոյեան (ՍԷՆ Մուռիս ար Չէյնս), Տէր ևւ Տիկին Սահակ Տեփոյեան (Աժերիկա), Այրի Տիկին Իսկուհի ևւ գաւակները Մառի եւ Վարդգէս Տէփոյեան (Աժերիկա), Տէր ևւ Տիկին Բարդիկ Տեփոյեան (Աժերիկա), Տէր ևւ Տիկին հարդիկ Տեփոյեան (Աժերիկա), Տէր ևւ Տիկին Հայկադ Ներկարարեան (Կարտան), Տէր ևւ Տիկին Օհան Ծէժ Նշեան (Քալիֆորնիա), Տէր ևւ Տիկին Ասատուր Գէորդեան (Քալիֆորնիա), Տէր ևւ Տիկին Եղիազար Գէորդեան (ՍԷնթ Էթիէն), Տէր ևւ Տիկին Եղիազար Գէորդեան (ՍԷնթ Էթիէն), Տէր ևւ Տիկին Եղիանին Հերժինեն Ծիշժանեան (Գահրդէ), Տէր ևւ Տիկին Արթին Դատեսեան (Գահրդէ), Տէր ևւ Տիկին Արթին Դատեսեան (ՄԷն Մոռիս), հեր եւ Տիկին Արթին Դատեսենն (Մեն Մոռիս), հուտան սրտի դառն կոկիծով յայտնել ժամը իրենց ծեր եւ ծրկրս Արթիս Դատեսնան (Մեն Մոդիս) , կուդան սրտի դառն կսկիծով յայտնել մահր իրենց գաւկին եւ ազկականին (ԽՄԲ — Մուդած են յիչել անունը) որ 15 Օգոստոսին խեղգուհցաւ Մ. Մո -ռիս ար Պեյնօ, Ռոն, գետին մեջ , ընկերներու հետ լողացած ատեն : Թաղումը կատարուհցաւ հինդչարթի 23 Օդ. :

ԿԸ ՓՆՏՈՈՒԻ — Մեսրոպ Էրժոյեան կը փըն-տոէ եղբայրը Սեդրակ Էրժոյեան, Սարբերդի Էջո ժէ դիւղէն որ Յունաստաներ Գերժանիա տարուած բլլայ կր կարծուի։ Իժացնել Hermoian Mesrop , 101 Route de Vauly, Villeurbanne, Lyon (Rh)։ ԿԸ ՓՆՏՈՈՒԻ Յակոր Յակորեան կաժ Սահակ-եան, Կարնեցի (բուն ջաղաջէն), որ Ֆրանստ ըր-լալ կը կարծուի։ Տեղեկացնել Ouzounian, 59 ruo Lafayette, Vienne (Isère)։

hUhh ՄԼՉ «Bunnut» կը ծախուի Café des Sports Սարդիսի որճարանը, 4 rue de la Défense:

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13 Le Gérant : H. AGONEYAN

20r sp 401h unugurhührp

20ը- ար կօլ նոր տեսակցունիւն մր ունենալով Մ. Նահանդներու նախագահին հետ, խնդրեց
որ Ամերիկա տնտեսական երկարատեւ ծրադեր մր
պատրաստե, օգնելու համար Ֆրանսայի վերաչինունեան։ Ամերիկա դնահատելի օգնունիւն կ՚ընծայք. արդեն մեծ ջանտկունեամբ ապրանջ ապահովուած եւ կր յուսան ամսական մեկ միլիոն
կոն պաչար ստանալ։ Գալով Հունսսեան չրջանի
ածուխին, տարեկան 140 միլիոն նուն հայն դերմանական խնդիր չէ այդ. այլ միջղաչնակցային ։
Այս ածուխեն նուադագոյն ջանակունիւն մր պահելով Գերմանիու, մնացեալը պիտի բաժնուի
Դաչնակիցներուն միչեւ։
Ուրիչ խնդիրներ,— Ֆրանսա կ՚ուղէ որ իր

Դալմակիցներուն միջեւ:
Ուրիչ խնդիրներ,— Ֆրանսա կ'ուղէ որ իր
հերիայ Հսկողուն միջեւ աարածուի Հոենոսի ձախ
ափին միայ ինչպես բացատրեց դօրավարը, Ֆըթանսա չուղեր դերմանական հող կցել, բայց
«Դերմանիոյ մասեր կան որոնը իրթեւ դուռ ծառայած են Ֆրանսա մանելու, 2000 տարիէ ի վեր։
Մենը կը կարծենը Եէ կարդ մր փոփոխունիւններ
պէտը է ըլլան, ֆրանսական դրաւման շրջանի
ատհմաններուն մէյ։ Արտաքին՝ նախարարներու
ժողովին մէջ (10 Մեպտ․) Ֆրանսա պիտի առաժարկէ միջազգայնացնել հուրի աւաղանը։ Պէտը է
այնպես կարդադրել որ Գերմանիա այկեւո չկարեհայ պատերագի ձեռնարկել»։

այնակս կարդադրել որ Գերմանիա այլևւս չկարևհայ պատերազմի ձեռնարկել»:

Ջօրավարը խօսեցաւ նաեւ Ծայը - Արևւելջի
խնդիրներու մասին չեչտելով Թէ կենսական Հարց
մըն է Ֆրանսայի դերիչիանու Թեան վերահատաւ
տումը Հնդկայինի վրայ։ Ֆրանսա հակառակ չէ
որ ամերիկեան խարիսխներ հաստատուին իր դաղԹավայրերուն մէջ։ Ինչ կր վերաբերի Իստալիոյ ,
կը յուսան շուտով կարդադրել այդ երկրին հետ
կապուած խնդիրները եւ վերահաստատուի բարե
կամութիւնը։ Ֆրանսա կը յուսայ Թէ Սպանիոյ
մէջ ալ բարեփոխումներ պիտի կատարուին հետ զհետէ, առանց ցնցումի։
Նախադահ Թրումըն կարգ մը դիտողութիւնհեր ջրած ըլլալով Ֆրանսական մամուլին, պօրտր Կօլ բացատրեց Թէ նախադահը լաւ տպաւորուԹիւն կրած չէ կարդ մր դրութիւններչ։ Եւ ըստե,
ժպտելով -- «Վերջին հինդ տարիներդ։ ընթացջին
ես ալ յարձակումներ կրեցի ամերիկեան մամու
լէն, Ֆրանսական ջաղաջականութնան տութեւ »Եւ Թելադրեց որ ֆրանսական մամուլը կարելի եդածին չափ առարկայօրչն ջննէ ինդիրները։
Երկու երկիրներուն արտաջին նախարարները
կրն եւ պօր. որ Կօլ միացեալ դեկոյց մը պիտի
հրատարակեն, դօրավարին վերադարձէն առաջ։
Այսօր, կիրակի, դօրահանդէս մո պիտի կատարուի Նիւ Եորջի մէջ, ի պատիւ Ֆրանսայի վար-

չապետին ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄիւֆԹին պահանջունցաւ Եու-կոսլաւիոյ կառավարութնան կողմէ, իբրևւ պա -աթրազմի ոճրագործ։

Zunhnüh grunnidn

Ճափոնական կառավարութիւնը յայտնեց թէ թաթառը կը դժուարացնէ կարդ մը գործողու -թիւններ։ Զօր Մաք Արթըր անմիջապէս պատաս-խանելով , յիչեցուց թեէ պատրաստութիւնները պէտք է լրացնել անպայման , ընդունելու համար ամերիկեան գինուորները , որոնք ցամաք պիտի

աստիրզոտո գրություրը, որուք ցատաք պրտի հլլեն երեջչաբնի օր։
Կարմիր օգազօրջեր արդէն պատրաստուած են դրաւելու կղղի մը, Ճափոնի հիւսիսային ծայրը։ Մոսկուայի ղեկոյցը հաղորդեց նեէ կարմիր բանակը լրացնելով Մանչուրիոյ դրաւումը, ազատած է 28 դաչնակից զօրավարներ, 1670 սպաներ եւ դին-

28 դաչնակից դօրավարներ, 16/0 սպաներ եւ դինուսլներ.

Արդիլունցաւ Տափոնական նաւհրու երթեւկր
Ճափոնի Լուրերուն մեջ։ Վերջին լուրերու համաձայն, Հափոնցիները անձնատուր կ'րլյան ամեն
կողմ, բացի Սինվափուրէն։

Հիւկե - ռումրին աւերննրը կր չարունակ ուին։ Ճափոնական վերջին տեղնկադիրը կ'ըսէ Թէ
30.000 հոդի եւս մեռած են Հիրոչիմայի մեջ ,
հրւլե-ռումրին արձակումեն երկու չարաժ վերջը
եւ մահերու Բիւր երթալով կր բարձրանայ։ «Մահուան ուրուականը կախուած է ջաղաքին մնացնալ
բնակչուժեան վրայ։ Ռմբակոմութեննն երեր օր
վերջը 30.000 հոդի մեռած եւ 160.000 հոդի միրաՀորուած էին, 250 հաղար բնակիչի վրայ։ Իւրանիօմի ազդեցուժիւնը կր սպառնայ ոչնչացնել ամարդջ
բնակչուժիւնը։ Վերաբինուժեան բանումիներ վրայ
վարակուհի ամեն տեսակ հիւանուժիւններվ եւ
Ջյաձրուժիւներով։ Գերանինօր խորապես մաած է հոդին
մեջ եւ Թէ հունէ - ռումրին պարունակուժիւներ
Հատ կյանա բաներ կրակ կրնայ բոլորովին դարմանուիլ ցորչափ դարնուած շրջանին մեջ կր դանուի։
Այլեւս ոչ մէկը պիտի կընայ բոլորովին դարմանուիլ ցորչափ դարնուած շրջանին մեջ կր դանուի։
Քաղաքը բոլորովին կորսուած կր համարուի։

HILLD IFP SOTOH

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ արտաքին նախարարը ճառ քր խսսելով, պատասխանեց անդլիական եւ աժերիկեան կառավարութեան, երեսփ բնարութեան տերև աժերիկեան կառավարութեան առքիւ։ Ըստւ ժէ ե՛ ե՛ և ունիմաստ ժանուցադիր մը չստանան դինադադարի յանձնաժողովէն, ընտրութերնները պիտի կատարեն որոշուտ թեռականին (այսօր, կիրակի)։ Անդլիա իր դիր ոչ փոխոս եւ ոլիտի չճանչնայ պուկարական կառավարութեւնը, որ կը վայելէ միայն Մոս-կուայի վստահուժեւնը։

ոյի վստաշութիւսը։ ՄԱՄՈՒԼԻ ԴԱԾՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ կր լայտա -« «Հէ աստառոունեանց նախարարը Թուդք

000 metr rocoustanterreot վր լայտա լարէ եք արտադրունեանց նախարարը քուղք
ախտի արամալրէ, որպէսզի մեծ ծաւալով Հրա ատրակուին Սեպտ - Լէն սկսհալ։
ՄԱՐՍԷՅԼԻ Թերթերը կը գրեն Թէ անպարտ
արձակուած է Պ. Միջայէլ Շավէր, որ ամբաս տանուած էր Թէ համայնավարներ մատնած է
Կէսթափոյին։

HARATCH Fonds en 1925 R.C.S. 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

<u> ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանթ</u>։

1945 Երեքշարթի 28 Օգոստոս

ժե . SUPh - 17º Année Nº 4490-Նոր շրջան թիւ 119

խմբագիր՝ Շ․ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ՝ **3** Ֆբ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՒՐՈՊԱՆ ԱՆՕԹԻ Է

Պատերազմը վերջացաւ, եւ ահա լեռնակու է ատակ հոդեր ազատագրուած երկիրներուն մէջ։ Լ Աւերակներ անաահման տարածութեանց վրայ եւ վերաչիութեան վիթիրարը, ահաւոր ձիգ. մոր առնուագն 10 տարի կրնայ տեւել Ֆրանսայն եւ ուրիչ երկիրներու մէջ։ Հաղորդակցութեանց վերահաստատում, որ նոյնպէս տարիներ կը պահանջէ։ Եւ այս րոլորին դրամական, նիւթական թեռը, որուն թեուանչանները դլխու պաոյա կը պատճառեն։

արտուսուն ամկնեն առաջ պարենաւորման տաղնապ։ Եւրոպան անօնի է։ Շատ մը երկիրներու մկք՝ բառին տառական իմաստով։ Եւ կառավարունիւն-ները խոր մտահոգուհիան մատնուած են, յառա-ջենա ձմոտն համար

եւթոպան անօնքի է։ Շատ մի հրկիրներու մէջ՝ բարին տառական իմասում : Արտավարուժիւն հերբ խոր մտահողուժիան մատնուած են, յառաջ ինկայ ձմրան համար։

Քանի մր յատկանչական պարապաներ, քաղի որ հրագեկ ազրիւրներ,—

Հոլանուա, հրբեմեր հրջանիկ հրկիրն արտապեր մասիրեն 80,000 Հեջքար ալ անուշ կամ կես աղի չուրով, 100,000 Հեջքար ալ անուշ կամ կես աղի չուրոնան մի վրայ չուրին հրեսը կերեւան միայներու աշտարակները եւ աւհրակ տաւրանութները արտարակները եւ աւհրակ տաւրանութները արտարակաները եւ աւհրակ առեր կերաքենը։ Մեծ քանիրու մեջ Մեկ դլանիկը (սիկա ուեթ) կերեւ հեմ քանիր հեմ անարութները հեմ ասով ջանդուած են է Մերիրին ին ֆրանջ, սիկաոր՝ 320 ֆրանջ (20 ֆիտին) : Համեսա ճաջ մի՝ 150 ֆիտին կամ 2500 ֆիտին։ 1 հարեւ թմերը մեծ մասով ջանդուած են է հետատան և երապայի հետարական են է հետատան արտաքին հանարութները կրան մասով ջանդուած են է հետատան արտաքին ին հետարան են է հետատան արտաքին երաթնութի, ոչ Հանրակաութ։

Լենսատան և երատարե է հեն աստարականի հայան եւրասայի հետարականի հեն է հետատան արտաքին հայաները չատ ածնի տարարականի վար ուսանի հեն է հետանում արտաքին հետարանին վար մասինակի և հեր յալտարարե ին են հայանական իր դարարարե ին չատանի արտական արտանական ին որանական հայանիան հետարար ին հրանարարական հայանիան հայանիան հայանիան հետարար հեն արտանան արտանին եւ հարկ երանութները կրան արտանին հետարա հեն արտանին հետարա հետարար հեն արտանին հետաին հետարա հետարան հետանական դրանար հետարան հետանական հրակարիա և Ռումանիա և հարարարած են արտանան հետաին չենա արտանար արտանան արտանար արտանար արտանար հետանար հետարան հետարան հետանար հետարան հետարան հետարան հետանար արտաններ հետարան հետարան հետարան հետարան հետարան հետանար աննական հետարան հետարարում էն հետարան հետանարան հետարան հետարան հետարան հետանար հետանար հետանար աննանական հետարան հետանար արտանար արտանար արտանար արտանար արտանար արտանար արտանան հետանար հետարան հետանար արտանար արտանան հետանարան հետանարան հետանար հետանարան հետանար հետանարուն հետարան հետանար ունանար հետանա

Ամերիկայի մէջ։ Այնպես որ, ձմբան Հոգերը դդալապես պիտի թեթեւնան։
«Գօտին նեղ կապելու» Հարկադրուած է նոյն
իսկ ամենակալ Անգլիան, մանաւանդ որ Մ. ՆաՀանդներու նախադահը մէկ հրամանով ջնջեց Փոխ
Վարձի օրէնջը, եւ հիմա Հարկադրուած են դնումները կատարել կանինիկ եւ կացութիւնը բարւոջել
նոր բանակցութիւններով։
Դեռ չենջ իօսիր Գերմանիոչ մասին, ուր տեդական բնակչութեան վրայ հետգհաէ կը բար դուին 8—10 միլիոն փախաստականներ եւ արտաջսուածներ՝ Լեհաոտանեն, Ձեխոսլովաբիայեն եւնԿարձ խոսջով, բոլոր երկիրներն այլ կը դլաոնույին նոր պատերազմի մեջ առջեւ — ամբողջական
պատերազմ՝ Անօթութեան, ինչպես եւ Համաձաբակներու դէմ։

Անչույա կարելի չէ բուն պատերազմին ահեւ-

ակներու դէմ։
Անչուչտ կարևլի չէ րուն պատերազմին ահեւարսակներուն հետ բաղգատել այս նոր եւ ահաւոր պայջարը։ Բայց եւ այնպէս, հիլիոններու
ԹչուաուԹհան դէմ բացուած այս աչխարհա ժարտն ալ նոյնջան ծանր ժղձաւանք մը կը կաղմէ։ Մանաւանդ փոջը, ուժասպառ, անձար կամ
անտէր ժողովուրդներուն համար։

Pnirt dudnishli hrurulignide Հայկ. Յույագրին աոթիւ

ԽՄԲ.— Կիրակի օր հրատարակեր էինք «Թա-հին»ի յօդուածը, Հիւսէյին Ճահիտ Եպլչընի ստո-րագրութեամբ։ Ահաւասիկ միւս թերթերուն ցըն-դարանութիւնները։ (Ստորագծումները՝ Ցա-

»ԵՐԿՈՒ ԱՐԿԱԾԱԽՆԴԻՐ ՀԱՑԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ» · · ·

«Ագչամ» (23 Յունիս) կը Հրատարակէ հետեւ-եպ հեռադիրը, գոր իրեն, ուղղած է Թուրջ Մա-մուլի Միութեան ԸնդՀ. նախաղահ եւ «Ուլուս»ի հրեսիոխան իմերագրապետ Ֆալիհ Րբֆջը Աթա՝ Սան Ֆրանչիսկոյեն .—
«Երկու անձեր, օրոնջ «Հայկ. Ազդ. Կոմի -աէ»ի անդամի հովեր առած են, կարդ մը նամակ-ներ դրկած են Համաժողովի պատուհրակութիւն-ներուն։ Անանուն այս մարդիկը այս կերպով Հայ-կական Հարց մը մէջտեղ նետելու նպատակը հե-ունեղած են։ Նամակները ոչ մէկ աղդեցութիւն ունեղած են։ n Linkywo his

ատարարան ան. Ծանաավութը ոչ Հոյվ Հրայարարակը հետաարկը
Խիստ գեշ մերնոլորու մեր ստեղծած է նաեւ Հայերուն միդեւ, որոեց մեր հոս ժամանումէն ի վեր ,
հրատ անկեղծ վերարերում մը ցոյց տուին մեղի
հանդեպ։ Ամերիկայի մէջ, երեւելի կարգ մի Հայեր ծայր աստիճան ազդուած են այս խնդրեն։
Անսնց համաձայն, Աժերիկայի մէջ կան բաղմանիւ մեր կապուած
Հուլալով հանդերձ քաղաջական արկածախնդրու Թիւններու ետեւէ կը վաղեն չահանդերութեամբ։
Դարձեալ անունց համաձայն, աներիկայուԹիւններու ետեւէ կը վաղեն չահանդերութեամբ։
Դարձեալ անունց է արդար վարչաձեւի տակ
կապրի բովանդակ երջահայութիւնը։
Ման Ֆրանչիսկոյի ամենածանօթ Ֆիրմանեթեն մէկը, որ չատ ծանձի և սիրուած Հայ մըն է,
այլուս անդեալը, եւ անհրաժելտ է որ բարեկամ
այլին Հայերն ու Թուրջերը։ Ուրիչ Հայ մր խոստովանեցաւ՝ Եէ անցեալի անհամաձայնութեանց
պատճառ եղած են Հայերը»։
«ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ ՁԿԱՅ»...

«2U84U4U& ZUP8 24U8»...

«Վաթեան» եւս (23 Յունիս) կը հրատարակէ վերոգրեալ հեռադիրը, ինչպէս եւ վերի խորա -գրով խմրագրական մը։

որով խմբագրական մը։

— « Թուրջիոյ մէջ վերջնական Հաչուեյար դարի են Թարկուած է Փոջրամամու Թեանց խրնդիրը։ Վստահ ենջ, Թէ Թարդման հանդիսացած
պիտի րրլանջ բովանդակ Թրջահայու Թեան կար
ծիջին, ենէ մեր խոսքերը «ուրգենջ արկածախընդիր եւ պատեհապաչտ Հայերու եւ բսենջ.— «Պիտի չկարենաբ յաջողիլ ձեր լետին նպատակներուն
մէջ ու պարարտացնել ձեր լետին նպատակներուն
մէջ ու պարարտացնել ձեր լետին նարատակներուն
մեջ ու պարարտացնել ձեր լետին նպատակներուն
մեջ ու պատակարութեւնր ազատունիւն ու Հանդատունիւն ապահոված է իր բոլոր հայրենակիցներոն, առանց ցեղի եւ կրօնի խարունեան։ Բաչակական Հարց»ի մը արծարծումով։
Ապահով ենջ, Թէ բոլոր մեր հայ հայրենա
կիցները կ՝այպանեն այս անհենեն ու ձանաւեր

կիցները կ՝այպանեն այս անՀեթեթ ու ձախաւեր

«ՀԱՑԵՐԸ ՈՒՂՂԱՄԻՏ ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵԱՑ ԵՆ»...

« Թասվիր» (24 Յունիս) այս խորագրին տակ

եր արև .

— Վճռարար կրնամոջ յայտնել, Թէ այս վերջին ձեռնարկն ալ որ եւ է աղդեցութիւն պիտի
չդուծէ մեր երկրին մէջ ապրող Հայերուն Համար,
նկատելով որ Հանրապետութեան Հուլապես էր
իւնները որ եւ է արդիւնք չտուին, եւ Հայերը
ուղղամիտ կեանք մը ապրեցան Թուրքիոյ մէջ։
«Այս առիքով առելցնենք Թէ, Սուրիոյ մէջ։
«Այս առիքով առելցնենք Թէ, Սուրիոյ մէջ։
Ֆրանսայի Հետ իրենց վերջին օրերը կապրին
Հայ «թոմիժէչիները, որոնը Ֆրանսայի
տուիժով ամէն կարգի դործունէութեան կը լծուին
մեղի դէմ։

dbyl gtd;

սոզը դէս։
Դալով Երիպաոսի «թոժինեչիչներուն, անոնջ
այ Հայուհյարդարի եննարկուհցան էլ Ալաժէյնի
մեջ։ Տասներեջ տարի առաջ, Հայկական ջոժինեները այն աստիճան ազդեցիկ էին, որ Թուրջ
դեսպան Միշնիր պեյ իր Աժերիկա ժամանումի օըր կր ստիպուհը նաւահանդիսո փախչիլ։ Մինչ դեռ այսօր վեղջնապես պատմունեան անցած են
անոնջա-Հակառակ անոր, որ օտար պետունեան

ባይլ Ժኮበፅ ԳԱՂՈՒԹԻՆ *ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ*

9 ԹԻՒՍԷԼ (Ցառաջ) — Պելժիոյ հայ գաղութեր կը կազմէ ինչնուրոյն համայնք մը, առանց յա - բանուանական եւ հատուածային խարութեան։ Իր ազգային զործերը կը վարէ Գաղթ - Կանոնագրի հիման վրայ եւ ներկայացուցչական մրութեան ք։ Ներկայացուցչական մրութեան ք։ Ներկայացուցչական մրութեան ք։ Ներկայացուցչական մրութեան քրադամներէ, 20ը Պրիւսէլի եւ 5ը Անվերսի համար Արդ անդամներէ, 20ը Պրիւսէլի եւ 5ը Անվերսի հայար նրեն առաբաններուն ընտրութեւնը կը կատարութե երեջ տարին անդամ մր, դադանի եւ ուղղակի շուեարկութեամը։ Պրիւսէլի եւ Անվերսի միաց հայ գաղութե և հարմինը դարութեն օրենսորը դերա - դոյն մարմինն է, անկէ կը բխի գործարիր փերա - դոյն մարմինն է, անկէ կը բխի գործարիր փերա - դոյն մարմինն է, անկէ կը բխի գործարիր փերա - դոյն մարմինն է, անկէ կը բխի առեւէ մէկ տարի , հետոյ հաւաջաբար կը հրաժարի։ Հրաժարած սահան համարատուութեւնը կր ներկայացնէ ներկ Մարմենի։ Վարչութեւնը կի ներկայացնէ ներկ Մարմենի։ Վարչութեւնն ընթան դարայական ու ներնարան կոնաիններ, որոնը ուղղակի պատասխանա - տու են վս ըչութեան։

Արկ. մարմինը իր դումարած ընդ և ժողո վին մէջ, նախ ընտրեց իր մնայուն դեւանը, նահազահ՝ Նորայր Վրոյը, փոխ - նախաղահ՝ և Հ.
Տերոսկի, եւ երկու ջարտուդարներ Օր - Տ Գումանան եւ Հ. Պարսամեան։ Ցետոյ, լսելէ վերջ
հրաժարեալ վարչունեան համարատուունիներ,
ընտրեց 7 անդամե բաղկացած նոր վարչունինանը։
Դազունին կանոնմարիրը չհամապատատահաներ

լով ներկայ պայմաններուն եւ պարունակելով ինչ ինչ թերութիւններ, Գ. Մաբսուտ Միձրդատեանցի առաջարկութեան վրայ, ԸնդՀ. Ժողովը որոչեց վերաչննութեան ենթարկել գայն։

վորաբատության հործարդոլ գայս։
Այդ առքիիւ, ընտրուհցաւ չորս հոդիէ բաղ -կացած մասնախումբ մբ, նախնական ջննունեան ենքնորկելու կանոնագիրը, ու յետոյ դայն ներկա-յացնելու ընդեւ ժողովի վաւնրացման։

օժանորակունիւնը կր վայելեն։ ԵԹԷ Թուրջիա ընակող ժեր Հայրենակիցներուն մէջ այդ հին դա-դափուրներուն կառչած 4—5 հողի ժնացած են , ժամանակը եկած է, որ անոնը ալ ըմբունեն այս ի-րորութիւնները»:

«ՄԵՐ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ» -

«ՄԵՐ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋ» ...

Այս խորադրին տակ, Նիդամկատին Նագիֆ կր գրէ 23 Յունիսի «Սոն Թելեկրաֆ»ի մէջ.

— « Քանի մբ ի պաչտօնէ արկածախնուինիր կր չարունակեն մոլհռանդօրեն կառչած մնալ Դաշտան օտար ժիչամառենեամբ «փրկել հայ ժողովուրդի ճակատադիրը»: Նման ձեռնարկներ ժեր ծիծագր կր չարժեն այսօր։ Ոչ։ Ֆալիհ Րրֆջը բարեկամս։ Պէտջ չունեիր Սան Ֆրանչիսկոյեն հրաշխիր տաւրև մեղի հայ եղբայրներու մասին, հրբ Թուրջիոյ Հայերը իրենց կղերական ու աչխարհական պատուրակներով կր մասնակցին ԿաԹողիկոսական ընտրութեան, կամ երբ բովանդակ Թուրջիոյ մէջ լրագրականառներ կը պոռան.— «Սարմարա » չ

80 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ ԿԵՂԾ ՀԱԶԱՐՆՈՑՆԵՐ Հարարերու Թեան Հանուսած են Փարիզի մէջ։ Ջորեջ- Հարարեր օր ոստիկաններ տաղաւար մր պաչարիցին Ռոմենվիլի մէջ ուր ապատանած էր դլխաւոր կեղծարարներեն մէկը։ Փոխաղարժարար կրակ տեղալէ վերջ, փախոստականը ձերրակալուեցաւ ևւ կառատան մր մէջ գտնոււեցան պայուսակներ ուր աներակալութեան չնորհիւ Ֆրանջի կեղծ Հաղարնոցներ կր պարունակէին։ Այս ձերրակալութեան չնորհիւ ընտ մեղասկիցներ եւս թոնուեցան ։ Կործ ԹղԹադանները կարելի է Հանչնալ ուշադրութեւն ընտ լով Հետեւեալ կէտերուն. Կանանչ եւ վարդա կր փոխանակ սովորական ըառաղծին (ծարդա դորն Հաղարնակել Զախ կողմի ձորիզոնական դիծերը կր պարունակէ։ Ձախ կողմի ձորիզոնական դիծերը իրար խառնուած են։ Հանկծաձեւ մասին մէջ ուր «Աղաշ տութիւն» եւն դատերը կը դանուին , ատուերները կոլար արտանակը կը դունուին , ատուերները կոլար արտաներ իր ար 80 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ ԿԵՂԾ ՀԱԶԱՐՆՈՑՆԵՐ

ԹՐՔԱՀԱՑ ԴԱՏԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԼԻՈՆ, 24 Օդոստ. (Ցառաջ).— Ազգ. Միու - Թեան Շրջ. վարչութիւնը Օդոստոս 18ին խորհրը- դակցական ժողովի մը հրաւիրած էր բոլոր կազ- մակերպութեանը ներկայացուցիչները, առեւտրանկաններ, բանուորներ եւ ծանօթ անձեր։ Կր մաօհակցչին նաեւ Ազգ. Միութեան շրջաններու ներակայացուցիչները։ Նախագահ Պ. Աչջրրացեան ժուղովութանարիչները։ Նախագահ Պ. Աչջորացեան ժուղովութանարիչները։ Նախագահ գույթացիչները հայուսար դասարը հատ հուշականան հուշակութանան հուշակութանարիչները հատուսար դասարը հատուսին հուշակութանարիչները հայուսարութանարիչները հատուսարութանարիչները հուշակութանարիչները հուշակութացիչները հուշակութանարիչները հուշակութանարիչները հուշակութանարիչները հուշակութանարիչները հուշակութանարիչները հուշակութանարիչների հուշակութանարիչները հուշակութանարիչների հուշակութանարիչների հուշակութանարիչների հուշակութանարիչների հուշակութա նակցէին նաեւ Ազգ. Միութեան շրջաններու ներկայացուցիչները։ Նախագահ Պ. Աչջըրացեան ժոդովը բանալով, կարդաց դրաւող հատ մը Հայկ.
Հայրի մասին։ Եծաոյ կարդացուեցան Փարիդի
կեղթոնչն դրկուած յուշագրին դլխաւոր մասերը,
Հայերչն եւ ֆրանսերչն, որ ամչնուն հաւանու Թեան արժանացան։ Նախագահ յայտարարեց թէ
անուն որ կր փափաջին յաւելումներ ընել, կրնան
աղատօրչն առաջարկել։ Փրոֆեսեօր Ոայիկեանի
կողմ հղաւ փոջր յաւելում մը։ Յետոյ ընտթուեցաւ 10 հոդինոց օժանդակ յանձնախում բր,
ուղղակի դրաղելու համաբ Հայկ. Դատին վերաբերհալ դործերով։ Յանձնափում ին անդամներն
են.— Պ. Պ. Արապեան, Թալեյանան, Երիչէ Փափաղեան, Պըլըդեան, Ճրնկոարդեան, Տոջծ Սէփէթճեան, Փափագեան, Ֆլիկանրան, Ա. Օպօդ հան եւ երեջ յարանուանութեանց պետերը, իբրեւ
պատուոյ հախագահներ։ Ժողովը փակուեցաւ
խանդավառութեան մէջ։

ՅԱՌԱՋ — Կիրակի օր հրատարակած էինջ
Մարսէյլի մէջ դումարուած ժողովը և Յանձնախում թին ընարութեւնը։ Վերջին պահուն Շրջ.
վարչութենեն առացանջ զենուց մը, որ կը պարունակ հետեւեալ նորութեւնը.—

ծողովը բաղձանե յայունեց որ Փարիզի կեդբանական յանձնախումբը անմիջապես դիմում կատարէ գաղթաշխարհի բոլոր հայութեան եւ այս
ուղղութեամը կազմուած մարմիններուն՝ որպեսգի
աւեն տեղ միանան այնպես ինչպես միացած է
Ֆրանսահայ գաղութը եւ խաղաղութեան ժողովներուն հայիական պահանցները Ուրանուն հայիական պահանցները Ուրանուն հայիական արհանցները -

Ֆրանսահայ գաղութը եւ խաղաղութեան ժողով նհրուն հայկական պահանջները ներկայացուին, գոնէ այս անգամ, մէկ ճակատով։

20r sp 40լ կր վեrադառնայ վայլը

Առժամեայ կառավարութեան Առատուայ կառավարութեամ հայամգագր կը վերադառնայ Աժերիկայեն, ուր դտաւ ջերժ բն-դունելութիւն։ Նախագահ Թրումըն «Արժանիըի Լեղեոն» պատուանչանը նուիրեց դօրավարին եւ արտացին նախարար Պ. Պիտոյի, հանդիսաւոր ա-ոասորունեամ ա՛ր։ րարողութեամբ մը։

րարողունիամը մը։

Թերները այժմ էն կը խսսին ձեռը բերուած արդիւնըներու մասին։ Լնդհանուր տպաւորու Թիւնն այն է Թէ Մ. Նահանդներու կառավարու Թիւնն այն է Թէ Մ. Նահանդներու կառավարու Թիւնն Ֆրանսայի թաադժանըները լսած է բարեկամական որամադրուներամը, հաւասակիններ չէ առանական ուրամար որոշ յանձնառութիւններ այն է որ Ֆրանսա ուտելիջէ պիտի չնեղուի այս ձժեռ եւ իր Ծայր. Արեւելջի շահերը նկատի պիտի առնունն։
Ուրիչ ջաղաքական հարցերու առնիւ, նախադահ Թրումըն հասկցուցած է Թէ ստիպուած են սպատեյ արտաջին նախարարներու և որվերութին, որ պիտի դումարուի Սեպա. 10քն, Լոնտոնի մէջ։ Այդ երնարներուն դլիասորներն են՝ Հռենոսի չրջանին մինադրանացումը, Ֆրանսայի թաժինը հատու ցումներուն մէջ եւն. ։ Ամերիկա չուղեր յանձնա ուութիւններ ստանձնել այս մասին, առանց խոր հըրդակցելու Անդլիոյ հետ։ Հնդկաչինի համար Ամերիկայի տեսակչան այն է որ այդ խնդիրը կարդարուի Անդլիոյ ևւ Ջինսստանի հետ։ Բա հակցութիւնները առելի հայաստաւոր հղած հետանան դեսնին հոս որոշ հատու որ հրած հետանան հետանան հաս և Անդերիկա դող հոսու հատու հոսու հատու հայան հետանանն հաս և Անդերիա որոշ հատու հուտեսն դեսնին հոս և Անդերինա որոշ հատու հատու հատու հատու հատու հատունին հատուհանանա հատուհանակություն հարարանում հատուհայուն հանասության հարարանություն հարարան հարարանություն հարարանություն հարարանության հարարանություն հարություն հարում հարություն հ

Zmuld un

« Ցուսարեր » տասներկու յօդուածներէ մաղ-կացած չարջի մր մէջ ընթերցողներուն կը ներկա-յացներ ոգրացեալ Փրոֆ. Ա. Խաչատուրեանի կեանջէն «Յուչեր եւ տպաւորութիւններ», Բժ. Պ. Միսաբեանի ստորագրութեամբ ։ Ողբացեալ ուսուցիչը իր կեանջին չրջանը փա-կած է Ց4 տարեկան Հասակին մէջ, Հայրենի հողը դոնելով իրթեւ յաւիտենական վայր։

դասելով իրբեւ յաւիտեսական վայր։

Fe- Պ - Միսացնան շատ հետաքրքրական մանրամանուժիւններ տուած էր, որոնցմով կասիլի պիտի ըլլայ լրացնել օր մը կենսագրականը
հանրային դեմքի մը, որ երկար տարիներէ ի վեր,
իրբեւ դաստիարակ, բանասէր եւ պատմաբան մեծ
դործունէուժիւն մը ունեցաւ մեր կեանջին մէջ,
հախ արտասահման (Կարին, Պոլիս, Եւրոպա) եւ
լետոլ Հայաստանի մայրաքաղաքին մէջ:

յհասը Հայաստանի մայրաքաղաքին մէն ։

Յուշհրու եւ ապաւորութիւններու այդ շար քին մէն սակայն, ինչ կր վերաբերի Փրոֆ . Խաչատուրեանի Գոնիա ապաստանած թյլարուն եւ Հոն
անարդյած կետնքին, ջանի մը մանրամասնու քիւններ եւ դերակատար ուրիչ անձերու լիչատակուժեան րացակայութիւնը աչքի կր դարնէին։
Այդ պակասներն ուշադրութեան առարկայ
պիտի Հղառնային, եժէ այս տողերը ստորադրոդին անունը կապուած չըլլար ձշմարտութեան հակառակ յիչատակութեան նը։

Յօղուսածներեն ումեերորը այունեն մեն (10

կառակ յիչատակունեան մը։

Ցօղուատծներէն ուներորդ գլուսին մէջ (10
Ցուլլս 1945, նիւ 85), որ Փրոֆ · Մակատուրևանի մբային ժառանագիրը, տարադրունեան չրջանի ղրական աշխատանաններուն ակնարկելով, հետեւ - հալ պարդերունինն պահուն փառլ Պարթի «Դաստիատրակայոնն ակզրունքները» արդեն ամրողջապես բակութեան սկզրունքները» արդեն ամրողջապես հայաստան եր տարական հետ ուսուն և ձերբակալման պահուն Փաուլ Պարթի «Դաստիա-րակութեան սկզրունքները» արդէն ամրողջապէս հայացուցած էր, գաղթականութեան սեւ օրերուն, Սուլթանիէ եւ Գոնիա պահուրտած ատենները, ա-ռանց վհատելու, կրկին անգամ այդ գիրքը թարգ-մանելով՝ կը յանձնէ Մկրտիչ Պարսամեանի : Այս կրկնակ աշխատութենէն ոչ մէկ հետք կարելի է

Քիչ քր վարը. — «Նոյն այդ շրջանին, ան ևո սորվեր անպերդեն եւ հրապուրուելով ղոյդ մր ա-ժերիկացի ժանկավարժներու — Լիւզէ Սառահ եւ ձորն կհատերեն — կողմե պատրաստած «Մարրե-նի լեզու» վերնադիրը կրող եռահատոր գատո դիրչերդեն, դանոնջ ալ հայերէնի կր Թարդմանէր։ Այս գործն ալ կը յանձներ նոյն բարեկամին հոգա-ձութ հան դժրախտարար ան ալ կորսուած համա-

րհլու է»:

Արդ, կը փութամ յայտարարել Հրապարափով, որ Փրոֆ. Ա. Խաչատուրեան Գոնիայի մէջ եւ կամ ուրիչ որ եւ է տեղ ինծի ոչ մէկ գրական աշխատութիւն յանձնած է։ Ձեմ դետեր եւ չեմ այ կրնար բացատրել Եէ յարդելի թժ. Պ. Միսաջեան ինչ բանի վրայ հիմնուհլով տուած է իր այդ յուշերը, որոնջ ինծի կը վերաբերին։ Կը սպասեմ հերջում - լուսարանութեան մը «Ցուսարեր»ի մէջ, որպէսզի ամէն Եիւրիմացունիւն փարստի այս Հարցին չուրջ։

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Պույկարիա stoph sacue

Պուլկարական կառավարութիւնը վերջին պահուն տեղի տալով Մնդլիոյ եւ Մ. Նահանգներու գիտողութեանց, յետաձգեց երևաի, ընտրութեւնները որոնը տեղի պիտի ունենային կիթակի օր։
Լոնտոնի ջաղաջական չրջանակներուն ժէջ հետեւհալ հղրակացութիւնները կը հանեն այս որոշուժէն.— 1. Պուլկարական ընտրութեանց յետա «
ձռումը կը նչանակե թէ Դաչնակիցներու գործակցուժիւնը չէ իանդարուած ժիջդաչնակցային կերստուղիչ յանձնաժողովին ժէջ.— 2. Այժմ յոյս
կայ որ Պուլկարևա ընտրութիւնները պիտի կաղմակերպէ ժողովրդապետութեան ոկղբունչներով .
— 3. Ժողովրդապետութեան հուներով պիտի
կապմուի իսկապէս ներկայացուցչական կառավարութեւն մը դոր արեւժտետն պետութիւնները պիտիրեան Հանչնալ.— 4. Այս ալ իր կարդին պիտոր կրնան Հանչնալ.— 4. Այս ալ իր կարդին պիտդիւրացնէ հաչտութեան դայնագրին կնչումը
Պուլկարիոյ հետ։ Պուլկարիոյ հետ։

Վերստուգիչ յանձնաժողովին մէջ, ռուսական պատուիրակը, որ միեւչույն ատեն նախադահն է,
իր ստացած Հրահանգին համաձայն միացա անդլեւամերիկեան տեսակէտին եւ երեջին որո -չումը հաղորդեց պուլկարական կառավարու -Թեան, որ տեսնելով Թէ Մոսկուան չուղեր օգնել,

աեղի տուաւ ։

արդի աստորը։

արդի արտորան կատավարութիւնը միեւրոյն ատարալ այդ երկրեն։ Լեհական կատավարութիւնը միեւրոյն ատարաներ կատավարութիւնը միեւրոյն արտեր արտորատեր արտորատես արտորատեր արտորատես արտորատես արտորատես արտորատես արտորատես արտորատես արտորատեր արտորատես արտորատեր արտորատեր արտորատես արտորատես արտորատես արտորատեր արտորատես արտորատես արտորատես արտորատես արտորա

Bunpululilitry Zurhnlih Uke

Խաղաղականի մէջ պայթած թաթարին հետհւտնքով, ամերիկետն ղօրքը ձափոն պիտի մոնկ
այսօր, երեքյարթի, մինչդեռ նախապես որոշուած
էր կիրակի։ Թաթառի հոսանք մր հիւսիս-արևւերջեն Թոջիօն դարկաւ 300 մղոն արագութեամբ։
Ուրիչ հոսանք մը՝ Հոնկ Քոնկը։ Առաջին օդային
ղօրամասերը պատրաստ էին ցամաք ելելու, երբ
սուսցան յետաձգման հրաժանը։
Եետաձդումէն առաջ Թոջիոյի անթելը կր ծանուդաներ թէ պատրաստութիւնները լրացած են։
Դաչնակիցներու ահեղ նաւատորմը պայարած է
հափոնը։ Առաջին անդամ ամէն կարդէ աւելի ջան
200 մարտանաւեր պիտի մոնևն Թոջիոյի ծոցը։
Առաջին ամենամեծ առաժողն է այս որ կ՝ երեւայ
Հափոնը։ Առաջին անդամ ամէն այս որ կ՝ երեւայ
Հափոնը հուրերուն մէջ։ Ճափոնդնները իրենց
պիտի առաջնորդեն արս մարտանաւերը, ապահո
վութիան համար։ Ճափոնական կառավարութիւնը
պունիան համար։ Հափոնական կառավարութիւնը
պաներ միջադ հաեր
պաններ կր կատարեն, ցամաք ելկելու, եւ ի հար
վին կոռւելու համար։

դրո կոուելու համար:

Ճավոսի մէջ ալ պիտի դործադրուի «չեղրայտանալու» կանոնը, աւելի խասուննամբ։ Ամերիկհան հրամանատար մր յայտարարած է — « Ձեմ
ուզիր որ մեր դինուորները մտերմանան - որ եւ է
կերպով կամ բարեկամունեան տպաւորունիւն
գործեն։ Հրամայած ենը որ դործի մարդու պէս
վարուին եւ միայն երէց սպաներու հետ յարարեին։ Ենէ դիմադրունիան Հանդիպինը, պիտի
կոուինը եւ սպաներու Հետ յարարե-

կոուինը եւ ստանանը ինչ որ կ՚ուղենը»:

× Լոնտոնի անքելը գրոյց մր յիչեց որուն Համաձայն Ճափոնի կայորը անձնասպան եղած է, բայց աւելցուց քէ որ եւ է պայուսնական լուր չունին։ ԷնդՀակառակն ուրիչ հեռադիր մր ուղղած է ձափոնի սպաներուն եւ գինուորներուն, որպէսգի գինանատիան ապաներուն եւ գինուորներուն, որպէսգի գինացիները գրաւեցին Քանփոնը, Շանկայր եւ Հանդինինը:

- Թուջիոյեն կը Հեռադրեն քէ բազմա։

Երե Ճափոնցիներ հարա - Էրրի ըրած են կայսպակունը ապես և Անձնասպանունեանց հանաձարակը կր չարունակուն ։ րակը կը չարունակուի ։

ZUSC UNUIS ISPOUP APSP OURANT La , 2084 ԱՌԱՆՑ ԿՏՐՕՆԻ ԳԻՏԻ ԾԱՈՐԻ Նոյեմ բեր են սկսեալ, ինչպէս յայտարարեց պարեհաւորման հախութար Լիոնի մէն։ (Կարդ մր ԹերԹեր կը դրեն՝ Հոկտ. 15»)- Շաքարի բաժնեչակը
պիտի չաւելհայ յունուարէն առաք։ Հարաիդենը
դպալապես պիտի աւհինայ Հոկտեմ բերէն և եայ
ամսական 600 կրամ, որ յեսույ պիտի բարձրանայ
700ի եւ 750ի։ Մինը պիտի արուի չաբաթը 250
կրամ, Թերեւս վաճառումը ապատ Հոչակուի։
Նուրեղենի (կաթ) պատրաստունեան դարկ պիտի
արուի, լեցնելու Համար չոր բանկարեղէնի (ընդեդէն) պակասը։ ղէն) պակասը։

ՓԱՐԻՋԸ ՊԱՐԵՑ ՈՒ ԵՐԳԵՑ Հարաթ եւ կիրա-ՓԱՐԻՋԸ ՊԱՐԵՑ ՈՒ ԵՐԴԵՑ չաբան եւ կիրակի դիչնրն ի բուն, մայրաքաղաքին աղատագրութեան ապահարակնին առնիւ։ Հայրննասիրական եւ յեղափոխական նրդերը կը Ծնդացնեին քաղաքը։ Ծափորներ, գրախաղունիւններ, օդանառային Թուիչքներ, բոլորն ալ ի պատիւ ապատուժեան ։ Դևր-արդիական պարհրուն խառնուած էին մինչեւ 1900էն մնացած պարհը ու խաղեր։ Դաշնակից դինուորներն ալ խառնուած էին բազքուժնանց, յիչեցնելով այն օրերը երը առաջին անդաժ Փարիզ կը մանեին եւ կ՛ընկչուէին Համբոյրներու տեղատարակին տակ։

աարափին տակ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ Հրէական ըանուորական կոմիտէն, որ 500.000 անդամ ունի, կը պահանվէ առանց իարութեան դործ եւ ապրուստ ապահովել այն թոլոր Հրևանհրուն որ Ֆրանսայի մէջ կ'աչիստուին պատերազմէն առավ։

100 ԿPUV ՄԻՍ ԵՒ 90 կրամ խողեղջեւ պիտի բաժնուի Օգոստ 26 էն Սեպա 2 ի չարքուն, հաժապատասիան կարօններով ։ Երկարաձգուած են Օգոստոսի BF (միս), DN (միս] 3ներու), VIII, BD, BC կարձնները

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ բրիտահական գրասենևակ

Հաստատունցաւ Գահիրէի մէջ։ ԵՕԹԸ ԳԵՐՄԱՆ ԳԵՐԻՆԵՐ ԿԱԽՈՒԵՑԱՆ միա-

ժամանակ, Մ. Նահանդներուն մէջ, իրենց մէկ ընկերը սպաննած ըլլալով։ 500.000 ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐ կան Ֆրանսայի

մէջ, Համաձայն աշխատանքի նախարարին յայ տարարու Թեան ։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ.— Գ. Տէօվլէնի նոր երկը, ՉԵՑԹՈՒՆ, պատմունիւն 1895ի պատերազմնե -լուն, տեղական բարջերով եւ հին ղէպջերով ճո-խացած։ Ընտիր հատոր մը պատկերապարդ։ Տայ. Տէր - Ցակորեան։

HARATCH Fonds en 1928

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17. Rue Damesme — PARIS (13°) : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Տար. 750, 6ամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանը։

Mercredi 29 Août 1945 2npbf2mpph 29 0qnumnu

ԺԷ. ՏԱԲԻ - 17º Année № 4491-նոր շրջան թիւ 120

Խմբագիր՝ Շ․ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ՝ 3 Ֆր.

ուրե թօրեն

PLANT RUL USAUT DUCH

Ի՞նչ տպաւորութիւն կրեցիք, աչքէ անցինեւ լով թուրք մամուլին արտայայտութիւնները՝ Սան Ֆրանչիսկոյի խորհրդաժողովին հերկայացուած յուչագրին առթիւ (տես Ցառաջ, կիրակի եւ երեջ-

Անչուլա անօգուտ է որ եւ է պատասխան կաժ

Արչուչտ անօգուտ է որ եւ է պատասխաս դաս վիճաբանութիւն «Հանբապետական» կարգու -Գոտն տարուան «Հանբապետական» կարգու -ռամտութիւն սորվեցնելու Համար Թուրջ մամուլի

վարիչներուն։

Միշտ նոյն եղանակը,— ստորագրողը վաս տակաւոր դրադէտ - հրապարակագիր մը ըլլայ Թէ
հասարակ խուժանավար մը։ Կատարևալ համե րաչխունիւն հոգեկան Թշուառուժեան եւ մտաւոր
սնանկուժեան։ Աղջով ջար, մտջով փոչի։

Փոխուած են արտայայաուժեան ձևերը։ Աւելի ազատ կը դրեն ու կր խոսին։ Եւ սակայն,
միհւնոյն ժանդահար ուրն է որ կը տիրապետէ։

Թեու եւ ոնուսեղություն։

մինւնոյն ժանդահար ողին է որ կը տիրապետէ։
Թեռւ եւ ընդվվեցուցիչ։
Ամրողջ հաւաջածոներ ջրջրէ ու սերտէ։ Թողբատէ 1910—13ի, 1922—25ի կամ 1940—45ի հաւաջածոյ մը,— նոյն կոչկոռ կապած դիտելիջնեբը։— Հայերը եւ Թուրջերը եղբօր պէս կ՚ապրէին.
«Քոմինէճիշները եկան խանդարեցին։ Հիմա նոթէն եղբայր են, կը վայելեն ամէն՝ ապատութիւն
եւ իրաւունջ Թուրջիոյ մէէ։ Բայց, նորէն մէջանդ
ելած են «արկածախնդիրները»
Միւս կողմէ պէտք է հաշուի առնել նայևին
դեռուկցութ եանց թափթփուքները որոնք ապրերս
պետք ունին, որոնց ապրուստը կը վտանգուի,
եթէ Թուրքիոյ մէջ լուծուի հայկական հարցը»
(Թանին):

— « Թուրքիոյ մեջ վերջնական հաշուեյարդա-րի ենթարկուած է փոքրամասնութեանց խնդիրը».

— « Քանի մբ ի պաշտօնէ արկածախնդիրներ կը շարունակեն մոլեռանդօրէն կառչած մնալ Դաշ-նակ կուսակցութեան հին ծրագրին եւ կը յուսան

կը շարունակին մոլսոանդօրեն կառչած մնալ Դաշեակ կուսակցութեան հին ծրագրին եւ կր յուսան օտար միջամտութեամբ «փրկել հայ ժողովուրդին ճակատագիրը» «Սօն Թէլէկրաֆ):

Իմացէջ ոչ աւելի քան մէկ միլիոն ժողովուրդին ճակատագիրը» «Արեւելհան հահանդները» աւարի արուած եւ աւերակի են վերածուած: Ոչ անոնց հարադատ բնակիչները, —դարձեալ Լ միլիոն —, արմատարհի եւ ցիրուցան բաղմունեանց վերածուած են ի ուհիւռս աշխարհ է։ Ոչ կարս - Արտահանը, Սուրմայուի դաշար եւ ուրիչ հայկական հոդեր Թուրջիոյ կցուած են բռնի։ Ոչ Պոլսոյ ափ մը հայունիւնն իսկ բանաւոր հօտ մը դարձած է, միջա ահուղորի մէջ։ (Դեռ չենք արույան բանունեանց արադատն անարուան են բռնի։ Ոչ Պոլսոյ ափ մը հայունիւնն իսկ բանաւոր հօտ մը դարձած է, միջա ահուղորի մէջ։ (Դեռ չենք յիչնը անոնց արարուան անկախահա հուսաարվունեան դարուրի անհատական հուրջի հրեշային օրենքը (1942-43), որ փոշիացուց միլիոնաւոր հանցալին եւ անհատական հարստութիւններ...) և Երջանկունեան մէջ կր լողանք, եւ ասկաւին երե՞ս ունինք «Հայկական Հարց» յարուցանելու «Հայարին եւ անհատական է» այս անդամ և հակարներ է արանաց էջ։ Ընդհակառակն, փողանց և հարայանելու է Արառնայիջներ է կան հղած հրատարանու թեանց մէջ։ Ընդհակառակն, փողաջական իսս - բեր, — «մեր հայ հղբայրները»։ «Հայերը ուղղանիս կեանք մի արանաց մի արարդանիր։ Անուրը ուղղատին հանանան մի ապրեցան Թուրջիոյ մէջ» (ծասվիր։ Անուրսեր են Սան Ֆրանչիսկոյի եւ Գահիրէի մէջ - բարևնիտ Հայնուն արանի որանի արանիսիոյի եւ Գահիրէի մեջ - բարնիու Հայնուն արևիրն մը կերակեն հայան հրանիսիութե և Գահիրեի մեջ - բարևնիտ Հայնուն արևիր և արանի որան հրանին արևիրն մը կերակեն

րասիրուսը սո սաս արասչըսդոյի եւ Դահիրքի մեջ — ի հարկէ նաեւ Փարիզի մեջ — բարեմիտ Հայհ-թու կողմե, որոնք «երջանիկ անկիւն մը կ'երազեն Ակնայ պարտեզներուն մեջ», կամ «կարօտով կը յիչեն Ամասիոյ կեանքն ու պտուղները»։ Խնձոր -ներն ու տանձե՛րը:

հերն ու ասնձե՛՛րը:

Ոչինչ: Թոգ այսովես շարունակեն։ Իսկ մենջ,
աւելի քան երբեք Հաւտտարիմ ազգային ուիտին
— Թրքահայ Դատ — մնանջ միչտ արինուն եւ վրճանական, այս ճակատագրական օրերուն։ Գործենջ
ձիական եւ աչխոյժ։ Առանց տարունյու ծայրայեղ
գրատական եւ աչխոյժ։ Առանց տարունյու ծայրայեղ
գրատական եւ աչխոյժ։ Առանց տարունյու ծայրայեր
գրատակարել է անակ Թէ ի՛նչ անակնկայներ վերաայահուաժ են մեզի, կանանչ սեղաններուն վրայ։
Դիտենը, միայն, որ լեռնակուտակ բանաձեւեր
գրարգը մեզի գայ...
Բայց, ունինը մէկ Հաստատուն գետին։ Յաղ Ծականներեն դոնեն մէկը լրջօրէն չահագրդւուած է
մեր հարդով, եւ յոյս կր ներչևչէ նուտղագոյն դու
հացումն ապահովելու լ

ረሀያ ሳሁሀኒነቶር Zurun Udbrhhujh dkg

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ, 8 Սգոստ։ Հոգաժհայ աչխարհաստան ու կործանաբար ար-Հաւիրջէն յետոյ անակնկալ մը եղաւ « Յառաջ »ի Հաւիրջէն յետոյ անակնկալ որ անսահման հաւիրջէն յետոյ անակնկալ մը նղաւ « Ծառաչ »ր վերհրատարակութեան լուրը , որ անսահման սիրով ու կարօտով ընդունուեցաւ ևա Փլաթայի այս հեռաւոր ափերու վրայ ծուարած հայրենա - բաղձ բաղմութիւններու կողմէ։ Ասիկա կենսու - նակ ապացոյց մըն է թէ տարիներու կողջին հետ , ու հակառակծանրակինու պայմաններուն հայ սիր-... - ապառապատարակչին պայմաններուն հայ սիր-տը դադրած չէ իննկարկելէ իր մշակոյնին, ազ -դային ձգտումներուն ու վերելքին։ Նոյնիսկ այս հեռաւոր հորիդոններուն տակ , հայ ժողովուրդը իր հայրենական տոկունու -

Հայ ժողովուրդը իր հայրենական տոկունու Թեամբ ու ազգային ոգիով, այս վերջին տարիներուն յաջողած է չահնկան տուրջ մր տալ։ ԵԹԷ մտաւոր մարդերու վրայ մշակուԹային զգալի վերնեք մը եղած չէ, այնուամենայնեւ այլ ուղղու Թեամբ չատ մը դործեր կարգադրուած են։ Եւ ասիկա առաւերպար պէտք է վերադրել անոր, որ պատերազմական տարիներուն հետ, Հարաւային Ամերիկայի հանրապետուԹեւններու տնտեսական վերելքին ղուդրնժաց, յայտնապէս բարելաւուած են նաեւ հայ դաղԹականուԹեան նիւ նաեւ հայ դաղԹականուԹեան նիւթները։ Երոեմնե Հայածական ու ասեսան ասերեն

Երրեմնի Հալածական ու ասիական ափերէն փախստական զանգուածները, իրենց տոկուն ու յարտտեւ աշխատանքով կրցած են ամրապնդեր ապրուստի անհրաժեշտ միկոցները։ Գարգ աշխատաւորներէն մինչեւ առեւտրականները, այս վերքին տարիներուն անասելի նուտնումներ ուննցած են։ Յատկապես ունեւոր դասը խոշոր հարստու է իրեններ դիզած է։ Այս դլիսապտոյտ վերելքին մէջ, յիչատակելի է, որ ան դանց առած չէ իր աղարին պարտականութիւնները, եւ այս կամ այն ձեւով կը ջանայ օղնել եկեղեցին, դպրո - ցին, հիշանդանոցին ու այլ ազդային պահանջ - ներուն։ Երբեմնի հալածական ու ասիական - ափերէն

ներուն:

Մեծատական ու ժասնակի յաջողութեանց չարջին, նչելի է նաեւ այն, որ երբեննի անժերիբարջին, նչելի է նաեւ այն, որ երբեննի անժերիբար ժատուռ-ծաղկոցներն ալ բարւուջ վիճակի
ժեր ժանուին, ու նորահաս սերունդը, թէեւ
իրթական աննպաստ պայմաններու տակ, կր չաբունակէ ժայրենի լեղուն սորվիլ ու ազդային
պատժութեան իրագեկ ժնալ։ Դժրախտարար կր
պահայն վարժ ժամնաչետ ուուցիչներ ու այյ
տրամադրելի ուժեր, որոնց չնորհիւ հրվար տարիներ կարելի պիտի ըլյար հրաշջ մր դործել ու
ուծայժան անժիջական վտանգը կանվել:

Այք տասագայի ժեմ Լեժադրնի ահերէն ժին-

ուծացման անմիջական վտանգը կանկակ։

Ամեն պարագայի մեջ, Ամազոնի ափերեն մինհեւ լայնածաւալ Լա Փլաթան գերմարդկային հիգեր կը թափուին այս ուղղութենամբ Հնանոմբ վայբերու մեջ նախունն այս ուղղութենամբ Հնանոմբ վայբերու մեջ նախոնձելի դպրոցական չենքեր կա ռուցուած ըլլալով, ծամանակակից մանկավար ժական յարմարութեւններով կր դաստիաբակուին
մեր մանուկները թիչ մր աւելի են, սական և հինչ
այս կարելի եղած է յաղթահարել ու չարունակել
դպրոցական դործը։ Աւելի միսիթարական է Պուէնոս Այրեսի կրթական վիճակը ուր արուարձաննեբու եւ մայրաջաղաջի չուրջ 15 վարժարաններու
մեջ Հազարէ աւելի նորահասներ ազդային կրթութերն կը ստանան։
Հանրային ու ազդային մարոն վուս

թրուն դը ստանան։
Հանրային ու ազգային ժարդին վրայ չարջ
ժը կազմակերպուԹեանց կողջին կարեւոր դեր ժը
կը չարունակէ կատարել՝ Հ. Կ. Խաչը։ Պատերագժի ընթացջին Աղէտեալներու ֆոնտին համար տաթիներ չարունակ ժամնաւոր աչխատանջներ կատաբուն օժանդակելու առաջադրու Թեաժը, ժամնաւոր
կարի արհետանոցներ հիմնուսի են ուր հան
ու ժեան նուիրաատուոԹեաժը հաւաջուած կարի արհեստանոցներ հիմնուած են ուր հան լութեան նուիրատառութեամբ Հաւաքուած
կերպասներով չօչափելի քանակութեամբ Հանդերձեղեններ ամբարուած են, ի հարկին հեռաւոր
կարօտեալներու դրկելու համար։ Այս օրերուն
Հարաւ, Ամերիկայի Հ. Կ. հյաչի մասնահրւղը նահածեռնած է նաեւ բնդհանուր հանդանակութեան
մը, որուն առանց խաղութեան ամէն Հայ ընդառան կ երթայ տալով իր բաժինը։ Կանայի այս
կենսունակ կաղմակերպութերնը մօտ ապադային
առեր այն հարաւորութեւններ պիտի ունենայ
օդնութեան ձեռը կարկառելու ամէն անոնց, որոնը
արհաւիրըչն յետոյ անհրաժելա օժանդակութեան
պետք ունին։

պքտը ունին։ Նոյնչափ նաեւ գործօն աղդակ քը կը ներկա-յացնէ Հանդուցեալ՝ Արոէն Միջայէլեանի հիմնած Արմենիա Երիտասարդաց Միութ-իւնը, որ ըանի մը

ት ኒያ ነር ባሀያሆ ነር Հայասջանեն վիրադաբձողները

ԽՄԲ. — Կիրակի օր հրատարակեր էինք Եգիպ-տոսի «Սաւառնակ» թերթի թղթակցին յայտարա-րութիւնները, քաղելով Յուսարերեն։ Ստորեւ կամփոփենք Յունաստանի երկու պատգամաւոր -ներուն, Տոքթ․ Հ․ Վառվառեանի եւ Պ․ Գ․ Բարա-դամեանի յայտարարութեանց ամփոփումը։ Տեղ ջահեկու համար հարցումները մեծ մասով զանց առած ենք. anuð blif ._

Մեր տպաւորունիւնները չատ լաւ են : Ժողո-վուրդը ամրողջունեամբ լծուած է աշխատանջի . բոլորը կ՝աշխատին , ամէն տարիջի Հայերը , իւ -րաջանչիւրը իրեն յարմար դործերու մէջ : Կայ վե-րաչինական մեծ աշխատանջ :

րաջանչիւրը իրևն յարմար դործերու մէջ։ Կայ վերաչինական մեծ աչխատանը։

Ապրուստը չենք կրնար ըսել ԵԼ ձոխ է։ Ամէն ոջ, ըստ իր աչխատանքն ու կարողուենան կր վարձաորուհ։ Այն ընտանիջները, որոնք աչխատոն իր վարձաորուհ։ Այն ընտանիջները, որոնք աչխատո ունին, աւելի դուհ են, աւելի դիւրին կեանքով, անոնք որ աչխատող ձեռքեր ջիչ ունին կան կարողուենւն դունին կան կարողուենըն չունին, կան ուրիչ իսաքով անձարակ են, անոնք անչույա, աւելի դրժ ուար կեանք ունին։ Կարելի է հող ձեռք ընթել, ոչինչ վարձքով, ենէ կրնաս մշակել։

Կառավարունիւեր բնակարաններ կր չինչ եւ յարկ առ յարկ վարձու կուտայ։ Կարելի է, օրի հակ, ըստ ընտանիքի և ունհալ և։ Ենենեւ վարձքով մէ, չինչ եւ յարկ առ յարկ վարձու կուտայ։ Կարելի է, օրի հակ, ըստ ընտանիքի և ունհալ և։ Ենենեւ վարձքով մէ, չինչ հետանիքը պայտպանուած է։ Կր ջաջալերուհ ընտանիքը պայտպանուած է։ Կր ջաջալերուհ քենեւ աջակցունիւն կր դանեն, բայց ձէն աւելի դաւտ ունեցողները լաւ կր վարձատորուին։

Բոլոր մայրերը չեն աշխատիր։ Կրնան տունը նարի եւ տնական դործերով դրադի, ենէ միչոց ունին։ Իսկ այն կիները՝ որոնք աշխատանար կիներանանին, որոնք պայանիանը Հարարանին եւ աւականի դանոնը։ Ըսեմ այս առնեւ իրեն նորածիները աւելի առողջ են։ Եշի տեղ 54 Հասակունին եւ աւելի ծանր կը կշուն։ Նոր սերունուը երկայնահատան է։ երկայնահասակ է ։

երկայնահաստեն է։

Կինը Հայաստանի կետներն մէջ մեծ դեր ունի։ Ամէն կարգի աշխատանըներ կ՚ընէ ան, տնական, երկրագործական, դործարանային, այլեւ
վարչական ու դիտական և հետունեան մարչու
Թեանց մէջ, դիտական ու նման աշխատանոցնե
թու մէջ առաջնակարգ դեր ունին անոնը։ Երիտա«հերը աղջիկները լաւ կրնուած են, դոլէժաւարտեւ
լե ետը, կրնան երքալ համալսարան եւ մասնագիտունիւններ սորվիլ, հիւանդապահունի, բժշկուհի, ջիմիարան եւն և ևն ։ Անչուշա, չէջ սպասեր
որ հագուստ կապուստը փայլուն ըլլայ Համեստ
է, ջանի մր տարուան Հագնուած դգեսաներ են ,
այց մաջուր ։ Պատերազմ է եւ կիրպասեղչնի նեպունիւն կայ հոն ալ։ Կիները նոյնպէս համեստ
հադուած են ջանի մր տարի առաջուան նորոյթհերէն, րայց վայելուչ։ Հայ կիներ են եւ իրենց
յատուկ դգեստները լա և-

ներեն, րայց վայելուէ։ Հայ կիննը են եւ իրենց յատուկ զգնսաննրով։

Առ Հասարակ լաւ են ընտանիջները ըստ իրենց նեւ հարարանի լաւ են ընտանիջները ըստ իրենց նեւհական ու աչիատանջի մայերն՝ Արովեանի ինտանակ արևին արևին արևին մեջ, լաւ հայեր արունցան, հուն, պանիր, րանջարեղեն, յաւ հայեր արունցան, են, թեկեւ Երեւանի ժանդենը լաւ չէ։ Այդ այ արևին, իեև Երեւանի ժանդենը լաւ չէ։ Այդ այ արևոր համար որ, նախ՝ ժիսը բանակին կիրնայ եւ երկրորը, որովհետեւ երիտասարդ անասունները են մորնուիր, տարեցները կր մորնուին։ Ամեն արան արևին կան։ Լաւ սպրուստ ունին կինուորա կանները, արուհատավչաները կր մորնուին։ Ամեն առանարի կան։ Լաւ ապրուստ ունին կինուորա և արևինալ պարեն այն ըստանան։ Ասկե դատ, ա անաները, արուհատավչաները, մտաւորականները եւ վերջապես շատ պաւակ ունեցողները, որոնջ աւնին որ կուպես այ կարելի է հաչել, բայց ջանի ժը անդամ սուղ։

Ալխատող ձեռջեր ունեցողները արուեստա գետները եւն կրնանարին ունեցողները արուեստա գետները եւն կրնանարաժունենալ։ Բայց «ներդրակ է, թեեւ դուրսը 1000էն աւելի։ Իսկ մեկ կօչիկ ներկեն ին ըստանով աւելի դեւրին է կեանքը։

Ու սեւ՛ն ենե Հասաս ոսնես հասան առնեն տասնի»,

ներկելը 15 րուպլի ... Տեղացիներուն Հաժար, տեղական դրանով աշելի դեշրին է կետնքը ։

— Ուրեմն են է Հաղար ոսկի միասին տանիք, ուպլիի պիտի փոխչը ։

Այո - կրնաք գրամատունը դնել, 5 առ Հարիւր տոկոսով ալ, բայց րուպլիի դինով ։ Սա - կայն , կրնաք չկորսնցնել եւ նոյնիսկ չահիլ, ենէ դրան փոխարեն ապրանք տանիք արտասահմա - նեն, ինչ որ կը Թոչլատրուի ։ Այն ատեն ձեր տարած ապրանքը կրնաք ձեր ուզած դնովը ծախել չուկան . ոչ ոք արգելը կ'րյլայ։

ուկան. ոչ ոք արգելը կրըլայ։ Ծանուններ քիչ են. պետական, որոնք պա-րէն եւ պանագան իրեղէններ կր ծախեն, որոչեայ

տարիներ առաջ Հաղիւ ջանի մր տասնեակ Հոգիէ կազմուած ըլլալով, այսօր արդեն հազարի բարձ-րացած է իր ջանակը։ Նչանակալից է նաեւ անոր որակը, ուր արդեն չօչափելի Թիւ կը կազմեն Հա-ժալսպրանականներ, բարձր մասնադիտութեանց որակը, ուր արդեն չօչարսի թիւ գր դարսես ժալսարանականներ , բարձր ժամնադիտութեանց Հետեւողներ եւ այլ կենսունակ ուժեր , որոնցժէ չատերը արդեն ժեր հանրային կեանքին ժեջ պատասխանատու դերեր ստանձնած են ։
(Մնացեալը յաջորդով) ՍՍՐԱՏ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

դինով։ Պաուղն ալ, ամէն բան պետականացուած եւ պետութեան հաշուռյն կը ծախուի, ինչպես աշխատանցը, որուն փոխարեն կը վճարուիջ։

— Գո՞ւ է ժողովուրդը այս վիճակեն։

— Կան դուերը, կան դժորոները, բնականարար, ծանր կեանը ունեցողները դժուհ ի՛րլլան։
Մնաց որ, պատերադմէն առաջ աւելի լաւ հղած են, ինչպես այլ երկիրներու մէջ ալ եղած է.
Հայաստանի ժողովուրդը դուգուներւններ չատ ըստ է, թե նիւթապես եւ Թէ անձնապես, պատերապմի հետեւան այլ։

— Երիտասարդութեան կր հանդիպի՞»։

րած է, Թէ նիւքապես ևւ Թէ անձնապես, պատե - ըսպքի հետեւանքով:

— Երիտասարդութեան կը հանդիպի՞ք։ — Երիտասարդութեան կը հանդիպի՞ք։ — Երիտասարդութեան մինչեւ 45 տարեկանները։ Անկէ վերերը եւ կիները կ'աշխատին: — Աղջիկան՛րը, անոնք ալ եղա՞ծ են դինուոր։ — Ոչ պարտաւորիէ, կարծեմ կամաւորներ կան։ Այցելեցինք վարժարանները, ուր դտանք կարդապահութիւն, լրջութիւն եւ լաւ դասաւան դութիւն։ Ձեռնհաս ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհի ներ կան դասարանական լաւադոլն առարկանե որով օժառում է Լյցելեցինք թատրոն եւ օփերա, ուր ներկայ երանք Այնեանի և հանարան եւ օփերա, ուր ներկայ երանք Այնեանին թատրոն եւ օփերա, ուր ումեր այն իրավոր երանք Այնաստում եւ այացումներ կուտային երարատահան և այներայացումներ կուտայի երդ պար ու նուադ։ Արդրեցինք որ այս խումբ արտասահման գայ։ Հաւատացէք որ մեծ ապաշորութիւն կր ձգե եւ մեծ յաջողութիւն կր դանք ամէն տեղ չենար արտասահման կեանք, միջա դաս ատարակիչ հանդամանըով ։

Շատ նար չենքնը, պողոտաներ, կամուրջներ եւ ժետ արտասան առարակիչ հանդամաններ և և հանարարուն և

տիաթագրչ -ասդասասըող ։ Ծատ ծոր չէնընը, պողոտաներ, կամուրջներ եւ վերջապէս դործարաններ կը կառուցուին։ Այսպէս, կը կառուցուի Ձանդուի վրայ - մեծ կտմուրջ մը, ուր 40.000 դերման դերիներ կ՝աչ -

իսատցուին։ Իսկ մասամբ կառուցուած է գինիի մեծ դործարան մը Օշականի մէջ։ Օշականի շրջան տարեկան 3 միլիոն ջիլօ խաղող փուտայ, որմէ կրնայ արտադրուիլ շուրջ Լուկես միլիոն լիտր դինի։ Դործառան առաջին յարկր կառուցուած է և պատերաղմի պատհուով չինութիւնը դարրած։ Բայց, կը դործէ արդէն այս Ա. յարկը. 70.000 լիտր սջանչելի դինի պատրաստուած է, որ ճատրի մնալէ նաջ ծախու պիտի հանուի։ Եկեղեցական համարունարը պատկառելի ժողով մը հղա։ Պատուիրակներ եկած էին ոչ մի այն արտասահմանէն այլեւ Հայաստանչն եւ Թ. Միութենչն։ Եկած էին Թիֆլիսէն, Գանձակչն, Արմաւիրչն, Ղարարարաղէն, Լենինականկի եւայլ շրջաններ է։

— Ունեցա՞ք վիճարանութիւններ ։

Արմաւիրէն, Ղարարազէն, Լենինականէն եւայլ
աններէ։

— Ունեցա՞ջ վիճարանութիւններ։

— Այո, երբեմն չատ բուռն։ Հինդ ժողովնեըու ընթացջին ջննեցինջ եկեղեցական սահմանադրութիւնը եւ կաքողիկոս ընտրեցինջ ։ Կիլիկիոյ
կաթողիկոսութիան պիւտճէի կացմութեան առ Թիւ, չատեր կը պնոչէին որ Կիլիկիոյ կաթողիկոարանը ինչպես պատրիարջութիւնները իրենց
նիւթական դործառնութիւններով այ պէտջ է ենթարկուին իչմիածնի։ Բարդ ինդիր էր եւ եղան
Թեր ու դեմ երկար վիծարանութիւններ։ Համա ձայնութիւն դոյացաւ յետոյ։ Կրօնական տեսակէանչն երար բացարձակապես ենթակայ պիտի ըլլան
իչմիածնի, բայց վարչականօրէն ինջնօրէն։ Կա Թողիկոսին իրաւունջ տուինջ որ ժամանակի ըն Թողիկոսին իրաւունջ տուինջ որ ժամանակի ըն Թողիկոսին իրաւունչ տուինջ որ ժամանակի ըն Թողիկոսին իրաւուն առ լորունի ընէ, մինչեւ
որ օր մը կարելի ըլլայ ընդհ կանոնադիրմրպատըստել։ ԵԲէ յողուած առ յողուած ջննեինը այս
կերպի առաջարկեցինջ եւ ժողովը ընդունեց ։

տանույին վրայ։ Աժերիկացի ծովակալը չիսսեցու Ճափոնի բանազնացներուն հետ որոնը խուպար -կունցան եւ իրենց սուրերը յանձնեցին Աժերիկա-

4 6/2/6

2.000.000 ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐ կր ծափանաrևն Ձօr, sր Կօյր

Առժամեայ կառավարունեան նախադահը ան-նու երբի մէջ, ոչ միայն իբրեւ հիւր, այլեւ իբ-նիւ երբի մէջ, ոչ միայն իբրեւ հիւր, այլեւ իբ-նիւ երբի մէջ, ոչ միայն իբրեւ հիւր, այլեւ իբ-այր չատ ջիչերու կր արուի երկու միլիոն ջաղա-այրներ խունուած մեծ պողտային վրայ կր ծա-դաչարենն պորտվարը, երբ ջաղաջապետարան չա-դաջապետարանին մէջ։ Քաղաջապետական իրոր -հուրքին նախադահը յայոարարևց նել «տունց ֆրանսական դիմադրունան մեր յաղնանակը պիտի ուշանար։ Ուոչնկնիրնի մէջ գիտնն նե Ֆրանսակի հինադրունեան մեր յաղնանակը պիտի ուշանար։ Ուոչնկնիրնի մէջ գիտնն նե Ֆրանսայի վերաչինունինընի մէջ գիտնն նե Ֆրանսայի հունաար որջան իր ապատաւրումը եղաւ պատերացնին նամար»։ Ծովակալ մի բաժ ակ Համար որ ապատունեան օրրանն եղաւ»։ Ֆրան -ասյի արտաչին նախարարը «պատնչներու ֆարի-կուի Դիմադրունեան մարտիրոսունեան։ «Բայց ենէ ստիպուինչ մինւնոյն դոհողունիւնները կրևլ, պիտի կրենչ»։ «Աներինեան բոլոր Թերները երկար եւ պատ-

ենք ստիպուինը միեւնոյն գոհողունիւնները կրևլ, պիտի կրենչ»։
Ամերիկեան բոլոր Թերթները երկար եւ պատկերազարդ սիւնակներ կր նուիրեն դօրավարին, առաքին էներուն վրայ։ Ձօր- տը կօլ եւ իր հետեւորգները երկուշարնի օր Շիջակօ գացին, իսկ
երէ մեկնեցան Քանատա, ուր հերասիրուելէ
վերի մեկնեցան Քանատա, ուր հերասիրուելէ
վերի պիտի վերադառնան Փարիդ։
Ինչպես դրած էինջ երէկ, այս այցելունեան
լնորհիւ Ֆրանսա շարջ մը շօշափելի առաւելու
Թևւններ ապահոված է տնտեսական դետնի վրայ։
Գալով ջաղաջական պահանջներուն, անոնջ մեծ
մասով պիտի ջննուին Լոնտոնի յառաջիկայ խորբ
հրդաժ ողովին մէջ։
Նախադահ Թրումին օդանաւ մը նուիրեց դօր.

Նախագահ Թրումին օգանաւ մի նուիրեց դօր տր Կօլի, յարեւնման անոր դոր Րուվեյի նուիրած էր Ձրրչիլի։ Կր կարծուի Թէ դօրավարը Փարիզ պիտի վերադառնայ այս օդանաւով։

Ռուսեւյինական դաշինքը

W. Միութիւնը հրատարակեց այն դաչնադիրը որ կնջուած էր Զինաստանի հետ, Օդոստոս 14ին։ Ահա գլխաւոր հրատարակեց այն դաչնադիրը որ կնջուած էր Զինաստանի հետ, Օդոստոս 14ին։ Ահա գլխաւոր արամադութիւնները, որոնջ մեծ ապաւարութիւն դործեցին ջաղաջական շրջանակներու ժէջ, եւ որոնջ ամբապէս կր վերահաստահն Ռուսիոյ դիրջը Ծայր Նիեւելջի մէջ.—
Դաչնադրին տեւողութիւնն է 30 տարի։ Եր կու երկիրները կր ստանձնեն պատերազմեն վերջ ձծուջ առնել ամեն միջոց, խափանելու Համար որ եւ է փորձ որ կրնայ իսսիստել խաղաղութիւնը ։ Ասոնն կ՝առնեն փոխադարձաբար օգնել, ենէ ձափոն յարձակում դործէ։ Անոնջ պիտի գործակցին փոխադարձաբար յարդելով իրենց դերիչիսանու «

Թիւնը ևւ պիտի չմիջամտեն ուրիչ երկիրներու ներջին դործերուն։ Արևւելեան Ջինաստանի եւ հարաւային Մանչուրիոյ երկաԹուղիները՝ մէկ ցանցի վերածուելով պիտի չահադործուին միաստարը։ Դաչնարար իր Չինաստանի սերականութիւնը պիտի դառանայի։ Գուրծուին միաստանի սեփականութիւնը պիտի դառանայ եւ պիտի օգտագործուի միայն ռուսական եւ չինական մարտանասերու եւ առևւտական նաւերու կողմէ։ Ռուսիա պիտի պայուպանի այն հաշահանգիստը, ի հարկին անհրաժեչու հաստատուբ իւնները հիմնելով։ Ռուսիա կրնայննակ պահայ նաեւ ցամաջային եւ ծովային դինուորներ պահել հոն իրրեւ պահակարօրը։ Տայրեն աղատ նուահանգիստ պիտի հոչակուի, Ջինաստանի պատաստերանատուութիան տակ, բայց նաւահանդարին հրակարութ Արտաքին Մոնկոլիոյ մէջ։ Ձիշնաստան ի հարկին պիտի հանանացին Մոնկոլիոյ մէջ։ Ձիշնաստան ի հարկին պիտի հանաչնայ Մոնկոլիոյ մեր կարդին պիտի յարդէ Ջինաստանի դերիւննալ իր կարդին պիտի յարդէ Ջինաստանի դերիւննալ հունեւն անորուհ

հաստան ի Հարկին պիտի Տանչնայ Մոնկոլիոյ ներկայ Հանրապետութիւնը։ Խ. Միութիւնն ալ իր
կարգին պիտի յարդե Ջինաստանի դերիչիանու βիւնր Մանչուրիոյ մեջ եւ անոր Հողային ամբողջութիւնը։ Մոսկուա յանձն կ'առնե նաեւ չմիջամտել Ջինաստանի ներջին դործերուն, ամեն բարոյական եւ նիւթական աջակցութիւն ընծայել, դինուորական եւ ուրիչ նիւթեր Տարելով։
Վերջին լուրերու Համաձայն, այս դաշնադիրը
արդեն ունեցած է երկու դործնական հետեւանը ներ,— Առաջին՝ խորհրդային բանակները որոշած
են քաշուիլ Մանչուրիայեն, առաջին դօրամասեոր՝ մինչեւ 15 օր։ Ամբողջ պարպումը պիտի լրանայ Ճափոնի անձնատրութենչեն երեջ ամիս վերջը։
Երկրորդ՝ չինացի Համայնավար առաջնորդը՝
Ման - Ճե, յանձն առած է խորՀրդակցիլ մառեչալ
Քայ Շեջի Հետ, դադրեցնելու համար ներ
օին պատերացիը։ Ամերիկեան դեսպանն ալ պիտի
մասնակցի այս տեսակցութեան։ Ջինաստանի արտաբին նախարարը յայսարարեց Թէ ռուսեւչինատաքին նախարարը յայտարարեց ի՞է ռումեւչինա կան դայինքը հրաչխիջն է տեւական խաղաղու -իշեան մը Ծայր Արեւելքի մէջ։

383 dursuliuctr Pathnih dnghli uke

Երէկ աշխարհի աժևնաժեծ Արժատան — նա-ւատորարդ — համախմբուած էր Թոջիոյի ձոցին ժէք, դինուոր հանկու համար Հափոնի հոգին ժլրայ, իրթեւ յաղթական։ Միեւնոյն ատեն 1300 օգանասեր կը սաւասներն օգին ժէք, հետապի գումներ կատարելով։ Նաւասորժին ժէք կը դրա-նուին հինա դրահաւորներ, որոնց ժէկուն՝ «Մի-սուրի»ի ժէջ հրաժանատարը կը վարէր գործողու-թիւնները։ Առաջին առթիւ Թոջիոյի ծոցը ժամն առաջորդութենահը հափոնցի ուղեցոյցներու , հինա գրահաւորները, 11 յաժանասեր, 26 Թորիի-լանասեր, 16 ականահաւաներ, 15 փորադրանա-սեր եւ բաղժաթեւ օժանդակ նասեր։ Յաժարահա-նումը սկսաւ երէկ, երևջլարթի։ Առաջին առթեւ ցանաջ ելան 10.000 ծովային՝ հրացանակիրներ։ Գործողութեանց ներկայ էին 30 դաչնակից սպա-ներ։ Մաթտանասերու անցջը տեւեց վեց Հավոնի ներկայացույիչները ընդարելու՝ հաժար դործողութեանց մանրաժասնութիւնները։ Բապ գործողութեանց մանրաժասնութիւնները։ Բապ ժաթեւ օգանաւնը մանրաժասնութիւնները։ Բապ ժաթեւ օգանաւնը կը սաւառնեին ծովակալ «հաթ-

PPHILITA MISTA ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՆԵԷՕ - ՔԱՇԱՆ - Կիրակի, 26 Օգոստոս, ժամը շին մեր թաղին յանձնախումբը կազմակերպած էր ժողով մը Քաչանի քաղաքարախարետութեան սրահին ժէջ։ Ներկայ էին մօտ 400 Հայրենակից - ներ։ Կը նախագահեր Պ։ Քիւթներեան։ Առաջին բանախօսը, Պ. Լ. Տոնիկեան մանրամասն պուպու Հայոց կրած անիրառութերւնները, սկսեալ Լեւոն և Թադաւորի մահեն (4393) մինչեւ մեր օրերը։ Նախադահը ձայն տուաւ Մ. Սարեոնին եւ ամերիկահայ սպայի մր, Այեր։ Ֆիւնսնեն, որոնսը լուրի

Ե. Թապաւորի մահչն (1993) մինչիւ մեր օրերը։ Նախաղահր ձայն տուաւ Մ. Սարեանին եւ աժերիկահայ սպայի մը, Ալեջ. Ֆիլեանին, որոնց յողորեցին անջակտելի միունիւն հայ ժողովուր դորեցին անջակտելի միունիւն հայ ժողովուր դի բոլոր իասերուն միջեւ։
Վերջին բանախօսն էր Պ. Ջորմիսեան որ Հայաստանեն նոր վերադարձած ըլյալով մանրա մասն տեղեկուժիւններ հաղորդեց մեր երկրի վերելի մասին, մշակունային, ոնտեսական, ճարտարայուեստական եւայլն։ Բանախօսը նկարա գրեց Գեղարդի վանչին կերտուածը, — միա ձույլ, հսկայ, կրանինեայ ջարաչերոր հայմարդու դուրի եւ մուրճի հարուածներով մարմին առածերեց տանարներ, որոնց կարծես առանձին առանենն կոփուած ջարերով լինսած այն տեղեկուները որ հրատարակուած են Բերներու մէ։ Ֆետոյ կարդաց յանձնախումեր բանաձեր, որով կը պահանդեւ, արադաստանալու ներիաները ների բանանախումին Թեւ Թիկունջ հանդիսանալու կերը. Ցանձնախումին Թեւ Երկունջ հանդիսանալու կերը. Ցանձնախումին ին եւ Թիկունջ հանդիսանալու կերը. Ցանձնախումին ին եւ Թիկունջ հանդիսանալու և հերջարը կը յանձնենը Սորհրդային Հայաստանին հանտեսարար Ս. Միու Թեան՝ կառավարութեան, ինչպես նաեւ մեծ բայնակիցներուն որոնջ ժողովորապետունեան եւ արդարունեան հանար մրեցին ու չահանա այս պատերապմը :— Թոթակից

FULL UT SOTON

ՖՐԱՆՑ ՎԵՐՖԵԼ, «Մուստ Տաղ»ի Հանրածանա ԵՐԱՆՑ ՎԵՐՖԵԼ, «Մուստ Տաղ»ի Հանրածանան Հեղինակը, մեռոււ Լոս ԱնձՀլըսի մէջ (հայրարիանիա), սրտի հրատնդութենել։ Ծնած էր 1890-են, Ծրակա, բայց դրենք ամբողջովեն, մինչեւ եր աջաորը, սալրած էր Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ մէջ Գերման էր մշակոյնով, խառնուածջով եւ լեզուով, բայց միջտ ձգնեցաւ կամութք մբ ձգեր գերմանական երեւակայուժեան եւ լատինական բանականութեանց Հատոր մըն էր, «Ալիարդեր բանասև տեղծունեանց Հատոր մըն էր, «Ալիարդեր բանասև հանրուն (1913)։ Մեծ պատերացմին, (1915), կերպեր հատուն (1913)։ Մեծ պատերացմին, (1915), կերպեր ապատագրումը, մարդկային եղբայրակցու ժիւնը (Ասոնք եւ անոնք)։ Ձորորդ Հատորը, «Գատաստանի օրը», կը վատաբան անձնագուռը, որ թաղական անձնագուհը, որ բազանակեր կանարանակեր եւ Վեպեր։ «Մուսա Տաղի ջատասուն օրեր», որ բազանին կարել կուներու հարդմանուեցաւ (Հայե բենը՝ Եր Տէր Անդրեասհան), կը ներկայացնեն կանչը Թրջական սարսափներուն տակ։ Գեռ կը խոսինը իր մասին։ BPULB AbPBAL, « Wneum Sung» p Subpubu-

Այրի Տիկին Վահրամ Ղարֆձեան, Օր - Եռլանտ Վ. Ղարֆձեան, Տէր եւ Տիկին Նուպար
Ղարֆձեան, Պ. Լեւոն Ջարֆձեան, Տէր եւ Տիկին
Աղլաղանեան (Եչերման Իաղանձեան
(Եչհրան), Տէր եւ Տիկին Բերուն Գաղանձեան
(Եչհրան), Տէր եւ Տիկին Բերուն Գաղանձեան
(Երեւան), Այրի Տիկին Ճիլաձեան, Օր - Լեաի
Ղարֆձեան, Տէր եւ Տիկին Վահէ Թոսունեան
Հեր եւ Տիկին Ապրեասեան (Ամերիկա), Այրի
Տիկին Գաղանձեան (Ամերիկա), Տէր եւ Տիկին
Մարտիկեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Սարտինեան
(Ամերիկա), Այրի Տիկին Փաղանան, Տէր եւ Տիկին
Մարտիկեան Եւ դաւակները, Գ. Գաղանձեան, Այրի
Տիկին Գալուստեսն, Այրի Տիկին Հալրձեան, Տէր
եւ Տիկին Աւագեան եւ դաւակները, բոլոր իր ընաննելան պարագաները, խորին ցաւով կը ծանու
ցանեն դասնաղէտ ժաճը՝

ար ՎԱՀՐԱՄ ՁԱՐԵՀԵԱՆԻ

հրենց աժուոնոյն, Հօր, հրետը, քեռայրին, եղբօր
դաւկին, ժօրեզրօր եւ ազդականին, որ տեղի ունեւցաւ 25 Օգոստոսին, 50 տարեկան Հասակին մէջ ։

Յուղարկաւորութիւնը կր կատարուի այսօր, չոբեջարթի ժամը 4ին, Հայոց եկեղեցին, 15 rue
Jean Goujon: Մարժինը կ՝ ամ փոփուի ՄԷՆՄորի դեբեղժանատունը, ընտանեկան դամ բարանին մէջ։

ԾԱՆՕԹ — Մասնաւսի մահազդ չստացողնի -րէն կ բխնդրուի ներկայս իրր այդ նկատել։

ornatra-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN FRANCE

HARATCH Fonds en 1928

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, նաժա. 400, 3ամա. 200 ֆրանը։ Հինգշարթի 30 Օգոստոս

1945 Jendi 30 Anot

ዓትኄ' 3 Ֆր. թղեաժին, Ը. Ուրորերրը

THERTHY LAP LOT SOLAT

UTTUR AUTHO TE - U

ԺԻ. ՏԱՐԻ - 17º Année Nº 4492-Նոր շրջան թիւ 121

Տարիներու մաերմութիւնս Լոնտոնի հայու Տարիներու մաերմունիւնա Լոնաոնի հայու որ նենա հետ՝ իրաւունը կուտայ յայտարարհրու որ այս մեծափարժամ մայրաթաղացը նետուած դար դունի անդնաբային կեանը ու ողեւտ դունի անդնարհունակ է ազգային կեանը ու ողեւտ բունինն տաեղծելու։ Ենէ ուղէի չատ բծախնդիր ըլլալ, կրնայի նոյնիսկ բանլ նէ մերինը դաղուն ալ չէ, որով հետեւ դաղուն վը նչանակէ ժողո դիսորին դանդուածէն փրցուած, բայց ժողովուրդին ու հայկական բոլոր երեւոյններուն հետ իր կապը պահող կենսունակ ու աչխորժ համրանը մը։ Այս ըմբունումով մերինը բնաւ չի նմանիր, օրինակ, Փարիդի, Անենաիր կամ Գահիդեի դա դութներուն: Աս արարան բանանատունիւն -

գությանը պաշելով։ Ները պաշելով։ Երբական բոլոր Համեմատութիւն -

հետու, իրարո՞ք փախչող :

հարհրախատարար ունինք Հայկ հկնդնցի մր ,
ուր տարին երկու անդամ , Ծնունդին ու Զատկին ,
կը տեսնես «Հոծ» բաղմութիւն մր — Հարիւր Հու
դինոց : Աւեյի խոշոր Թիւ մր իրարու քով բերելու
Համար պիտի սպանա որ ազգային երեւելի մր —
հանար պիտի սպանա որ ազգային երեւելի մր —
հանաւանդ փոպարուոդ — այցելութենան դայ
դուրսեն եւ իրեն ի պատիւ թե յասեղան սարբուի :
հարաՀանդես մր — աւելի Հրապուրիչ մեր եւրոպականացա՛ծ երիտասարդութեան Համար և կրը։
հայ իրենց թեաքսաողջերեն դուրս Հանել 50 Հոգի։
հերաջանչիւր արուարձանի մէջ կայ անչուրա
աղաննուն էւ փափիասուն տիկիններու ընտանն հան չրջանակը , պրինի կամ թավյուի Համար կան չրջանակը , պրինի կամ թավուի Համար կան չրջանակը , պրինի կամ թավյուն հարը կր
նային իրենց Հասկցած ձեւով :
Ինչպես ուրիչ առիթնելով այ դիտել տուած

նային իրենց Հասկցած ձեւով:

Ինչպէս ուրիչ առիժներով այ դիտել տուած եժ, Լոնտոնի փոջրաժիւ Հայուժեան այս ժափ - Ժփած վիճակը հետեւանք է ժանաւանդ ժտաւորականներու կաժ Հանրային դէժ բերու պակոսին։ Արդարեւ, Լոնտոնի դրոց-բրոցները ժատ վրայ կը Հաժրուին, Հազիւ 10—15 Հոդի։ Այսքանն այ բուական էր անչուլտ, ազգային հիանքը վառ պա-Հելու Հաժար, եժէ կարդ ժը անձերու մէջ կրակը ժոխիրի վերածուած չրլյար։ Ձեժ ուղեր անուններ լիշև, բայց կան քանի մը դէժ բեր որոնք կարծես բեն ըրած են Հայ ազդին հետ եւ չեն ուզեր մեր ժողովուրդին ցաւհրուկը ու ժալիաներով Հետաքրբարուներ չափ իսնարչիլ։

կուսակցականներ չկան այստեղ, ենկ չհաչ-ուեժ այս տորերուն Դաչնակցական հեղինակն ու պատժաբան Արչակ Սաֆրաստեանը, որ ժագի բա-բակ Թելով ժը կապուած է Ռաժկավարներուն։ Հետեւարար դաղունը «չէգոլ» է — ենկ որ եւ է բան կը նչանակէ այս բառը — աղգային, բաղա-ջական, մչակունային եւ հայկական աժկն տեսա-կի հարցերու ժասին։

արկան, որաղութային եւ Հայդական ան էն առանանի հարցերու ժասին։

Աննչան Թիւով ուսանողութիւն մը ունինը բարձրադոյն վարժարաններու եւ Համարարաններու ժէջ — ընդՀանրապես Մերձաւոր Արեւելջէն։ Բայց, ժեծ պատեւ է մեզի Համար, եթէ այդ 8-10 երիտամարդներուն երեսր տեսնենը ժամուն բակը, տարին մէկ անդամ ւնկատած եմ որ ինչպէս ամ էն տեղ, այնտեղ ալ nouveau débarquébtep աւելի չուտով կը կորսնցնեն իրինեն իրենս ու Թաւայդոր կը նետուեն լրջապատի փորձութեանց դիրկը, ըան անոնը որ տարիներով բնակած ըլլալով ներոպայի մէջ, աւելի «լուսաւորուած» են եւ դիտեր մերմային կորմական դարհայ ու պատասխանեց.

— Եղրայի հարցեն Հայ երիտասարդի մը թերայու պատասխանեց.

— Եղրայը, Եւրոպայի մէջ սինէմա կայ, թատրոն կայ, արը կայ, խավարան կայ, աղուո՞ր ազջերներ կան ուպածեր չափ, ուղած ատենդ։ Ալ ի՞նչարկ ի՞նչ Հայրենիը...

Լոնտոնի Հայրենիը...

Լոնտոնի Հայրենիը...

Լոնտոնի Հայրենիը...

Լոնտոնի հայրենն դաղութին անունով խսսելու

ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԵԿԵՂԵՑ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ Կոյր frhusnնեայ աշխարհին

buf. - ժամանակին գրած էինք թէ իջմիածնի հ-

թեան. — Արդային Եկեղեցական Ժողովը՝ դուժարուած Աժնայն Հայոց Ծայր. Պատրիարը Կաթողիկոս ընտրելու նպատակով, իր երախտադիտական զգացժունքն ու փառարանութիւնն է ուղղում առ Աստուած ոչ միայն իր դործի ներդալնակ ու կատարեալ վախմանի համար, այլ որ նաևւ այդ դուժարումը դուդասեն է հանուր մարդկութեան կնանի բարծրութեան հատարեալ Միացեալ Աղանարի անսահման համար անսահման համար հանցող Միացեալ Աղանակութերին հանցող Միացեալ Աղահոկ հանարարութեան հարարարութեան հանարարութեան համար հանարարութեան համար հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան համար հանարարութեան համար հանարարութեան հանարարութեան հանարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան համար հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարութեան հանարարութեան հանարարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարութեան հանարարարութեան հանարարութեան հարդարութեան հանարարութեան հանարութեան հանարարութեան հանարարութերի հանարարութերի հանարարութերի հանարարութերի հանարարութերի հանարարութերի հանարութերի հանարարութերի հանարարութերի հանարարութեր հանարարութերի հանար

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԵՏՐՈՊՈԼԻՏԸ, Նիկոլա արգ. Փարիզ եկաւ, վերակազմելու Համար օրթոտոր Եկեղեցին որ երեր Հոսանըներու բաժնուած Է րոպայի մէջ, գերմանական գրաշման չրջանին։ Եւրոպայը սչը, դայս աստղատ գրաւտա չրջանը։ Մետրոպոլիտը ուրախունքիւն լայտնեց որ ցարա -կան ծակսկին դեսպան Պ. Մաքլաքով այցելեր է Փարիզի խորհրդային դեսպանին ։ Հակա-խորհրդային Ռուսերու մերձեցումը կը չարու -

խորհրդային Ռուսներու մերձեցումը կր չարու նակուի ։
ՖԻԱՆՍԱՅԻ երկաթույիները Ֆրանսական
վարչութեան պիտի յանձնուին դաշնակից հրաժանատարութեան կողմէ ։

ԺԱՆՏԱՏԵՆՏԸ կր Հարակի Պերլինի մէջ ։ Ամերիկեան չբջանին մէջ պիտի պատուաստուին
850.000 Գերժաններ ։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՀԱՆԻԱԿԵՏԱԿԱՆ կառավարու թիւն մբ կաղմուեցաւ Մեջակայի մէջ, տապաելու համար գօր Ֆրանջոյի իչիանութիւնը ։
ԿԵՕԻՆԿ, ՔԱՑԹԸԼ ԵՒ ԵՕՏԼ, որոնջ այլեւս
դերիներ չեն, այլ դատի ենթակայ ամրաստանհայներ, աստիճանապուրկ հղան Գաշնակիցներուն
կողմէ ։ Ամէն մէկը բանտարկուած է առանձին
նայիկի մբ մէջ ։ pupply of offe

իրաւասու մարմին չկայ։ Ինչ որ ալարբերարս տեղի կ՝ունենայ այստեղ — Հանդանակութիւն իրաւասու մարմին չկայ։ Ինչ որ պարբերարար տեղի կ՛ունենայ այստեղ — հանդանակութիւն , հաւաջութի — արդեւնջ է այս կամ այն անհատին նախաձեռնութեան։ Այս անկազմակերպ վիճակը այնջան յառաջացած է որ, եթե սովորական հանդես մր սարջես, սաիպուած ես անձամբ կատարել հետեւեալ բոլոր աչխատանջները — սրահ վար - ձել, տոմսակ պատրաստել, հասկները դրել, գրումաթուղծը փակցնել, նամակատուն երթալ ու հանդեսին օրն ալ ճառ խօսիլ։ Եւ որովհետեւ առանց Թեփ հաւաջոյթ չոլյար այստեղ, ու առանց դանոլ ենքեր օրս ար հատ ըստել: Ա. արագրատես արանց ենքեր հաւաքութ քըլլար այստեղ , ու առանց հրաւե քի եկող - գացող չես ունենար, պիտի հոդաս նաեւ ծախքը։ Ի՞նչպես կամ պիտի խնդրես Պ Գարաստ Կիւլպենկեանի դրասենեակեն 10—20 ոսկիւ նոց չէջ մր (ընտւ չես մերժուրը)։ Եւ կամ պիտի ժոտնաս քանի մր ունեւորներու։

*ኮ*ጌደ ካር ባሀያሆቴኒ Հայաստանեն վերադարձողները

- Հատուած մը հւս՝ Յունաստանի հր. կու աշխարհական պատգամաւորներու բայտարա. րութիւններէն , որոնց առաջին մասը հրատարա -կած էինք երէկ —

աօրիր դանմը է՝ բերատոտեմ ու շաշտոտնարն . ուսունից ժոնգավան կանապրարար ին տաչ.

առւած։

— Կրնա՞ ք րսել քե ինչ է իր դերք ։

— Ինչ որ արտաջին դործավար մը կրնայ ու հենալ։ Թերեւս աւելի ապադան նկատի առնուած է ապարանն հերկան։ Անդուշա, Հայաստանի արտաքին բարջականունիւնը կապուած է Մոսկուայի, բայց կը հատուր է պիտի դայ ժամանակը որ Հայաստանի արտաքին կատարե չՁարդի համար չէ նչանակում այ դեր պիտի կատարե չՁարդի համար չէ նչանակում ան դեր պիտի կատարե չՁարդի համար չէ նչանակում անչուշա։

— Հեռադիրներ աուեր էջ հայկ պահանջները շօչափող կուտա՞ ք առկի հերևանին և առաջինը նկերական ժողովի նախադահունինի արդեն հղակ կատարել մարական անար և հուտերի հայաստան է առաջինը նկերականան դերադարան Սնալինը յապնանակին համար և չնորհակալունիւն կը յայտներ մեդի արուած դեւրունիւններուն համար և Երկրորդը ժողովի փակման առնիւ, չնորհակալունենն հետ՝ հայկ իրաւունըններու պաչապանունեան պետջը կը չեչոեր։

Phil 4mg

Թիւն կա" յ :

— Այս : Ասկէ առաջ Հնարաւորու Թիւն չկար՝
- Այս : Ասկէ առաջ Հնարաւորու Թիւն չկար՝
չէնքի , Հողի հւայլ միջոցներու նուազու Թհան
պատճառով :Այժմ , իշխանու Թիւնները աշևլի արամադեր հն : Հաւաստեր ունինը , որ ներգաղծը յունահայ դաղու Թէն կարհլի պիտի ըլլայ յառաջիկայ
փեց ամիսներու ըն Թացքին : Աժ էն պարագայի ժէջ ,
նախանպատուու Թիւնը յունահայ դաղու Թին պիտի
արու ի , նկատի ունենալով անոր նիւթական անկայուն վիճակը : ներգաղծը , անչուշա , աւնլի լայն
Հարժով հ՝ ըլլայ , հրը կարան ու Արտահանը վերադարձուին , և չատ աւելի լայն աստիճանի վրայ ,
հրդ մեր Հողային պահանջները աւելի չափով մ՝
իրագործուին :

— Անչուչա , ուրախ ժողովուսը է , աս տա

իրագործուին :

— Մնչուչա, ուրախ ժողովուրդ է, բայց պատերազմը եւ նիւթական վիճակը ազգած են։ Երիտասարութիւնը չատ աչխոյժ է, բայց ժողովրըը գային գանդուածը աւհլի հանդարոտարարոյ։ Թերեւս երբ անունդը առաանայ ժողովուրդը աւելի կառողջանայ եւ կաչիուժանայ։

— Վերջին հարցում ժին ալ. ժենե արտասահանի Հայհրս, կը ժոռնանք ժեր վիչահրը, Հայաստան հրիտուրդը ի՞նչով կողեւորութ. Հայաստան հրիտուրդը ի՞նչով կողեւորուի, ունի՝ այն զգացույիշի ի՞նչով հոգևորուի, ունի՝ այն զգացուրելի հեր արտասարին է հայահնիրի մէջ։ Հպա՞րտ է։

րենիքի մեջ։ Հպա՞րտ է։

— Ինչպես ըսի, յարաբերական է այդ գգացումը։ Անոնք որ լաւ գիծակի մեջ են, լաւ դործ
ունին եւ ապրուստ, եւ վերկապես նուտվ վիչտ,
անոնք չատ աւելի դոհ են։ Ունին Հայաստանի չադաքարացի ըլլալու գլացումը եւ նոր սերունդը մանաւ անդ հինէ ընդարձակուի սահմանր եւ արտասահհայ, եինէ ընդարձակուի սահմանր եւ արտասահհանի Հայունինը վերադառնայ հայրենիք։ Կայ
այս կարօտը արդեն արտասահմանի հանդեպ եւ
յուս ունիմ կ իրագործուի։
Բան մրն ալ աւելցնեմ, կ ըսէ Տոջը. Վաովառեան, լեղունին ալ աւելի անուշ է հիմա ջան
անկե առաջ.

ասկէ առաջ.

— Ինչո՞վ կը բացատրեջ.

— Անով որ աշելի հոգ կը տարոշի բեզուին ու դրականութեան ադրերութեան արդեցութիշնը զգալի է։ — Լաւ է, ամէն կերպով, կրնանը հայլուն

ապադայ ունենալ, կ'աւելյնկ Գ. Բարազաժեան, ծանրախոհ չեչաով մր եւ երկու պատուիրակները վերքին անդաժն այ պէտքը կր չեչանն համադոր-ծակցունեան արտասահմանի բոլոր Հայերուն, յս դուտ հայրններ եւ անոր Սրրագան Դատին։ ՅԱՌԱՋ — Պատգամաւսրներեն Յունաստանի առաջնորդ Մազլըմեան արք. «Յուսաբեր»ի խմբագրատունն այցելելով, իր կարգին տեղեկութիւնիներ հաղորդած է, աւելի քան երկու ժամ։ Առաջնարդը շեջանը է համերաշխութիւնը։ — Էջմիածնի Համադումարը դրաղեցա՞ւ Ամե-

միասնականութեան անհրաժեշտութիւնը։

— Էջմիածնի Համադումարը գրաղեցա՞ւ Աժեթիկայի եկեղեցական միութեան Հարցով։

—Այս Հարցը դրուեցաւ, թայց յարմար չրյլալով
ժողովի մէջ ատով դրաղիլ, Հարկ դատուեցաւ որ
նորընայիր կաթողիկոսը ինչ անձամբ ձեռջ առնչ
եւ միացման կենսական Հարցը լուծէ։ Իմ ալ բաղձանչս է՝ որ չուտով լուծուի այդ իննդիրը և վերահաստատուի եկեղեցական ու աղդային միաս հականութիւնը։ Կենսական է այս պարադան։

— Հայաստանի մէջ ալ կա՞յ միասնականու
թեան նոյն արամադրութիւնը։

— Այո՛, թէ՛ պետական է շրջանակներու և թէ
եկեղեցական շրջանակներու մէջ ընդՀ ցանկու
թիւնն է ատ։ Ազգային ու կրօնական Համերաչիութ

ը և արև արևերը ու հերջորդութիւրը արշերագերա եր Արւրը ու շավագերծակցութիւրը արշերագերա եր Արև գովովուրդիր Հավար, վարաւարմ այս օրե-րուը ու տարիրը հուս։

461216

Urtiph juil which nestilitum adun

բաժնեչափը պիտի ըլլայ 600 կրամ, Հոկտեմբեր Լեն սկսեայ։
6.— Շաքարի արտադրունիւնը նուագած ըլ
լալով ամրողը աշխարհի մեկ, առաւելագոյն չա
փով բանաբերելու համար ձակնդեղի մշակումը,
ձակնդեղին դինը (մեկ Թոնը) պիտի բարձրանայ
960 ֆրանջի, նաեւ պիտի վճարուի 160 ֆրանջի
պարդեւ մր «բացառիկ դժուարունեանց համար»,
ուրեմն համագումար 1120 ֆրանջ պիտի վճարուի
իւրաջանչիւթ Թոնի։

իւրաքանչիւր Թոնի։

7.— Գինիի արտադրութեան դինը պիտի բարձրանայ 90 ֆրանքի, որուն վրայ պիտի աւհրնայ 10 ֆրանքի պարդեւ մր, վնասուած այդիներու վերակարմութեան այդիներու վերակարմութեան ձամար։

8.— Գինհրու ազատութեւնը վերահաստաա ուտծ է խնձորօդիի (cidre), անոր յատուկ խնձորին, ձինրու եւ ջորիներու համար։

— Ջաջածնաթերքը հրատարակեց Սեպտեմ բերի բաշխումներու ցանկը։ Միսի բարաթական բաժննչափը պիտի ըլլայ 150 կրամ։ Ցաւելուածական բաժննչակը պիտի որուին 35ներ եւ ծանր աշխանան բաժիններ պիտի տրուին 35ներ եւ ծանր աշխանան 250 կրամ։ Շաքարի բաժինը կը մնայ անփոփոխ, րացի յլներէն որոնք պիտի ստանան համադուհորի, րացի յլներէն որոնք պիտի ստանան 625 կրամ։ Սուրճը պիտի բաժնուի Սեպտ ի Թիւ3կրտրոնով, 150 կրամ իտան որուն 40 կրամը դուտ սուրճ հատիկներով։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ մէկ Հանրակառջին մէջ Ամերիկա-ցի սեւամորն դինուսը մր խոշոր ատրձանակ մր ջաչելով, սպառնաց պաչումնեսներուն եւ ուղևւոր-ներուն իրեն յանձնել ինչ որ ունին։ Խեղենրը սար-տափահար Համակերպեցան։ Ձարագործը դետոյ Հանրակառջէն իչնելով անհետացաւ

b'rp yn ybrguliuj «dufruanron du»

Տեղական ԹերԹերը կը գրևն Թէ գործակցուԹեան ևւ Վիշիի ժեղաակիցներու ժաջրագործումը
լրացած է աւելի ջան 2)3 համեժատու Թեաժը ։
Մինչեւ հիմա ժահուան դատապարտուած են 1630
հոգի։ Գատուած ամրաստանեալներու, Թիւն է
53,400։ Դեռ 25,000 հոդի կարգի կը սպասեն։ Բացի
ժահապարտներէն, 53,400 հոդիկն 750ը դատա
պարտուան են ցկեսնս տաժանակիր աշխատաներ,
5345 հոդի բանտարկու Թեան՝ Թիապարտու
Թեամբ, աւելի ջան 12,000 հոգի՝ բանտարկուԹեան։ Անպարտ արձակուած են 3500 հոգի։ Աւելի
ջան 20,000 հոդի դատապարտուած են աղգային
տնպարոււթնեան, իսկ 8000 հոգի արձակուած են ըան 20.000 Հոգի դատապարտուած են աղգային անպատուութենան, իսկ 8000 Հոգի արձակուած են ըաղաջային դտաարաններէն։ Գատավարութեանց ամենաբարձր Թիւր արձանագրուեցաւ Յուլիսին, երը ջննուեցան աւելի ջան 10.000 պարագաներ։

20r sp 401h yarunwran

Առժաժեայ կառավարութեան նախագահը Աժերիկայեն վերադառնալէ առաջ կարևւոր ձառ ժր խսսեցաւ Շիջակոյի մեջ, չեչտելով Թէ ամեն բանել առաջ տնտեսական առաջ տասնայու Շիջակոյի մեջ, չեչտելով Թէ ամեն բանել առաջ տնտեսական աջակցութեան կր սպասեն, վերաչինելու համար աւերեալ երկիրը։ Ջօրակարը առանց վերապահութեան յայտարարեց Թէ Մենահանգներու նախագահը եւ կառավարութեան անդաժները լայնօրեն ըմբռնեցին դրուած հարցերն եւ մասնաւորապես Ֆրանսայի վերադերևայինորիչները։ Ցետույ պարզեց Ֆրանսայի կրած կորուաները, տառապանջները, նաեւ վերաչինու Թեան ձիգերը։ «Բայց եւ այնպես իսիստ տաժա հենի ձժեռ մը պիտի անցրնենը։ դիտենը եւ չենը ծածկեր, բայց այս ձժեռը նուսալ տաժանելի պետերը լլլայ ջան վերջինը։ Մեծ սիալ մր պիտի ըլլար եննադրել Թէ Ֆրանսա կ'ուղէ դոհանալ վերաչի անչար որ էին։ Մեր մեջ ամենըն ալ հասկցած են Թէ նոր աշխարհ մր կր մանենը»: Առժամեայ կառավարութեան նախագահը Անոր աշխարհ մր կը մանենք» »։ Հացկերոյնեն կը մասնակցէին 500 հրաւիր -եալներ, ամէն դասակարդէ։

եայներ, ամ էն դասակարդէ։

20 թավարր Փարիդ վերադարձաւ Քանատա յէն, ուր նւս խանդավառ ընդունելունիւն՝ մր
սարգուտծ էր։ — Լոնտոնի Թերները կր դրեն Եէ
ծախագահ Թրումին որու խոստումներ էէ աուած
Գերմանիոյ վերաբերեալ հարցերու մասին։ Գա
լով Իտալիոյ, հաւանական կր նկատուի որ միջաղդային կարդումասը մր հաստատուի Ափրիկեի
խոսլական դաղճավայրերու մասին, մասնակցու հետմը Ու Միունեան։— Հեռադրի մր համա
ձայն, 650 միլիոն տոլար փոխ պիտի տրուի Ֆրանս սայի, վերաչինունիւնի փունացնելու եւ հում
նիւներ հարելու համար։

Udbrhy puliulp Onfhnjh dig

ձափոնական անցելը նոր պայմանաժամ մր ինդրեց, կարդ մը լուսարանունիերններ ստանալու հարկորեց, կարդ մը լուսարանունիերններ ստանալու համար։ Կառավարունիւնը աժեն միջոց ձեռը առած է, պայմանները դործադրելու համար, բայց կուղէ իուսափիլ «դժրախտ միջադէպերէ»։

— Նախաղահ Թրումըն առաջարկեց խորհր դարանին չարունակել 18—25 տարեկան երիտա սարդներու դինուորադրունինը, մինչեւ երկուտարի, նկատելով որ 1.200.000 դինուորներ ան հրաժելտ են, դրաւնալ երկիրներու ապահովու ժեսանար։ Նախաղահը արտմնեց հրատարակել հերմանիոյ եւ ձափոնի դիտական դիւտերուն վերարերեալ նիւները։

*

ԿԱՐԱԳԻՆ ԳԻՆԸ, որ մինչեւ 800ի բարձրացած էր, 600ի, նոյնիսկ 300ի իջած է։ Կրսուի Թէ չատ չանցած 180 ֆրանցի պիտի ծախուի։
5.000.000 ՀՐԵԱՆԵՐՈՒ անունով կոչ մր ուղդուեցաւ Միացեալ Ազդերուն, որպէսզի աջակցին,
Հրէական Տուն մր հաստատելու համար Պաղեստի-

հի մէջ ։

ՄԱՐՍԷՑԼԷՆ նամակ մր ստացանք Սարգիս Յովհաննեսհան ստորագրութեամը, «ի դիմաց խումը մր Պոլսեցիներու» ։ Կր պահանինն Ազգ . Ճակատի կեզը . վարչութենեն «անմիջապես ըննիչ ձարժին մր դրկել, մաքրադործելու համար տեղ-ւոյս Ազգ . Ճակատը» ։ Արս առժիւ կը դրեն Թէ Ա . Ճ ի կարեւոր անդամներէն մէկը ձերբակալուած է ծանր ամրաստանութեամը , Օգոստոս 20էն ի վեր ։

«ԵՒԵՆԻ ԱՐՋԱԿՈՒՄԸ պահանիկան Թերթի մը մէջ , 1200 տոլարով , գօր - ար Կօլի այցելու Թեան առժիւ ։ Միեւնոյն ատեն Թոուցիկներ գրուած են ։

ዓሀኒብՒԹԷ ዓሀኒብՒԹ

«Յուսարեւ» ընկերակցութիւն

«Յուսարեր» էն կ՛րժանանք Եէ Գահիրէի մէջ կարվուած է «Հայ Մչակոյնի Յուսարեր ընկն - րակցունիւնը», ժամակցունեամբ 18 հայրենակիցներու։ Մնկերակցունեան նպատակն է ծառաքել ներ մշակոյնին, աչխատիլ անոր դարգացման ու բարգաւանժան եւ անոր միջոցով՝ հայ ժողուվուրդին ու մամաւորաբար Եգիպտոսի հայունան և հեսական ու նուիրա հայունան կոնսական ու նուիրա հայունան գործին։ Ընկերակցունիւնը պիտի աշխատի միաժամանակ մյակունային ռերա կապ հաստատել արարական մ չակոյնին հետ, մասնաւորաբար նդիպտոսի եւ ընդչանրապէս Միջին Արեւելնի մէջ։ Այս նպատակներուն հասնելու համար, Ընկերակունիւնը որոշած է.—

ա) Ստանձնել Յուսաբերի հրատարակունիւնը եւ ապահովել դայն, աւելի նոխացնելով։ բ) Հիմենել և ապահովել դայն, աւելի նոխացնելով։ բ) Հիմենել և ապահովել դայն, աւելի նոխացնելով։ բ) Հիմենել և ապահովել դայն, աւելի նոխացնելով։

րակչունիոնը օրոշած է ...

ա) Ստանձնել Յուսաբերի Հրատարակունինը եւ ապահովել գայն, աւելի ճոխացնելով։ բ) Հիմ-նել Հայ Մ Հակոյնի Տուն մր Գահիրէի մէջ, արժանավայել եպիպտահայ գաղունին եւ հետաան դուած նպատակներուն։ Այս հաստատունիւնը օժտուած պիտի ըլլայ՝

1) «Յուսաբեր» համար արդիական տպարանով մը և իսն բազարատունով մը։

2) Ընդարժակ եւ շջեղ սրահով մը։ (800-1000 հոդիի համար) աղգային հաւաջոյիններու, թատերական ներկայացումներու եւ այլ ազդային հետ հանարկան ներկայացումներու եւ այլ ազդային մեծ հանդիսունիւններու համար։

3) Ցարակից սենեակներով ազգօդուտ եւ հայ մշակոյնին ու համայնընն նուրրուած միունիւն ներնա եւ կացմակերպականով մը, աղգային դրականուներն և արդացման ու ծաւալման և արրարահան մշակոյնին դարդացման ու ծաւալման և արրարական մշակոյնին ծանօնացումին նուրիրուած։

Ընկերակցունիւնը ձեռնարկած է արդեն կաժաւոր նուերներ ընդունելու, իր անդամեներեն ու իր նպատակներուն համակող բոլոր Հայերեն։
Կազմուած է իր Վարչական Խորհուրդը, որուն հախագահեն՝ Պ. Ձարեհ Սագայեան, դործավար ատեհադարիը՝ Պ. Լեւոն Յովհանկեսեան։

Եռեքիներու դուժարը հասած բլլալով առելի ջան դործուրներու դուժար հանական մեկ փողուցին կարմարնին յարմարագորն ու կեդրոնական մեկ փողուցին կարմ կրայ այն դետինը, որուն վրայ պիտի կառուցյուն ապարում չին յարմարագորն ու կեդրոնական մեկ փողուցին վրայ այն դետինը, որուն վրայ պիտի կառուցյուն ապարս ցին վրայ այն գետինը, որուն վրայ պիտի կառուց ուի ապագայ չէնքը, Թէվֆիչքէն դէպի Շուպրա նորաբաց պողոտային վրայ։ Ընդարձակ է դետինը եւ արժած է մոտ 8000 եղիպ․ ոսկի։

FULL UL SIFLIY

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ 15 այ ԱՆՍԱՅԻ ՎԵՐԱՅԻԵՈՐԵՐԻՐԵՆ 15 հարը պիտի տեւ է, Համաձայն վերայինութեանց նախա- թարինութեանց կը Հայ- ուեն 4760 միլիտո ֆրանը, դումար մր որ անրդեր և մինչ նախորդ պատերազմին չորս միլիտո էր։ Անկարելի է Հատուսանել բոլոր վնաս-

ունն 4/00 միլրառ գրասը, չուսարդին չորս միըրննի է մինչ նախորդ պատերապմին չորս միլիառ էր։ Անկարելի է հատուցանել բոլոր վնասհերբ։

ԿԵՂԾ ՀԱԶԱՐՆՈՑՆԵՐՈՒ խնդրին առեիւ ,
գոր հաղորդեր էինք երէկ, ԹերԹերը կր դրեն Թէդումարր ոչ Թէ 80 միլիոն, այլ 200 միլիոն ֆրանջ
է։ Կեղծիջի բոյներ երեւան հանուած են՝ նաևւ
Է ռեղմոնի էինք երեւան հանուած են՝ նաևւ
Ցուսոյի, Տիժոնի, Նանսին եւ Քլէոմոնի մէ է։
Տարածողները մեծ մասով Հիւս Ափրիկեցի են,
որոնջ 800 ֆրանջէն կը դնէին կեղծ հաղարնոցը։
Մայր դործարանը չէ դանուած տակաւին։ Ածրողջ
Ֆրանսայի մէջ զանագան խումիքի կը դործէին,
Երթանայի մէջ զանագան խումին մէջ դանունցան
10 միլիոն ֆրանջի կեղծ Թղեադրամներ։
ԸնՏՐԱՍԱՆ ՊՍՑՔՍՐԸ երթալով կր ծաւայի ։
Բոլոր կուսակցուհիւննրը չարժման մէջ դրած են
հրենց ճառակոսները։ Գ. Իռիս խսաելով յանուն
արմատական կուսակցութեան, պաշտպանեց երկում ուղովի տեսակչութելով Թէ միայն մէկ Ազգ - Ժոդուվը պիտի դառնայ վառարան ամբոխավարու հիան։ Համայնավարները կը պահանջեն միայն
մէկ ժողով։

մեկ ժողով։

ԳՐԱԻՈՒԱԾ ՕՐ — Բոլոր կազմակերպու Թիւնսերեն կը իմորուի նկատի ունենալ Սեպտեմբեր 16 Թուականը, որ պիտի նուիրուի Աղդ. Դատի եւ Խորհ . Հայրենիջեն վերադարձած պատգաժաւորներու ղեկուցման առերեւ կաղմակերպուած
հրապարակային ժեծ միթինկին։

Br. 4U.9088 bully **Փարիդի մասնանիւղի** Հայերէնի դասընթացրին վերաբացումը՝ Սեպտ ի առաջին հինդչաբնին, Սեպտ 6 :Աչակերաները կր Հրաւիրուին ներկայ րլյալ առաջին իսկ դասէն ։

«ԵԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ -- Փարիզեն Ամերիկանայ դինուոր մը, Պ. Մինրան Տէօքմենեան վեց ամսուան «Ցառաք» կը նուիրէ իր մօրը՝ Տիկին Ջա-պէլ Տէօքմենեանի, Նիւ Եորը։

HARATCH Fonds en 1926

Directeur-Propriétaire SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°)
Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.— Տար. 750, ճամս. 400, 3ամս. 200 ֆրանք:

Vendredi 31 Août

1945

Асприр 31 Офпиили

ժի. SUCh - 17º Année Nº 4493-նոր շրջան թիւ 122

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

9.55. 3 Sn.

Ube bouse

UPPAGES ZUGANBBE

Փարիդեան խերթերը պատահարար միայն տեղ կուտան ռուսեւթուրը յարարերութեանց, այն ալ երբ կը խոսուի Նեղուցներու մասին։ Ինչ որ կր գրեն երբեմն, արձագանդներ են։ Շատ ջիչ թեր-թեր ունին սեփական թղթակցութիւններ եւ տե-սութիւններ։

Ընդ հակառակն, անգլեւամերիկեան մամուլը

արաքիաններ։

ԸնդՀակառանն, անդլաւաներիկեան մամուլը կր յորդի լուրերով, տեսուհիւններով եւ ուսում-նատիրաներներով, այն օրեն ի վեր որ Մոսկուա չեղեալ Հոչակեց 1925ի բարեկամունեան եւ ոչ - յարձակման դուրները։

Այս երեւոյնին մեկ պատձառը անչուշտ այն է որ Անդլիոյ եւ Սժերիկայի Թիրները լոյս կր առնանն սովորական ծաւալով։ Առաջին երկրին մեէ՝ Էնրը կրձատուած, իսկ երկրորդին մեջ առանց սահմանափակումի։

Բայց կան ուրիչ պատձառներ ալ։ Այս երկիր այնջան Հոդեր ու վերջեր ունի որ, չի կրնար անուր քապանաներ անչ մեջակարին անդրության մեր Հարաքին անդրության մեր Հարաքին անդրության անդրության մանության անդրության և հաետեւիլ աժեն մեջակարին անանույեն կիմանանը։

Այսպես, մենջ ալ չատ մր նորութիւններ անդրեւակուհի հանանույեն կիմանանը։

Այսպես, անդլեւսաջառն դործակալութեան մր Հոսժի Թղթակիցը վերջեր չահեան տեղեկու - Թիրններ կը Հաղորդեր ռուսեւթութը վենի մասին (Հայրենիք)։

Համաձայն Հրատարակուած տեղեկութեանց, 1942ին, երբ գերման թանակներ հուրը վերջերն անարդեր, Համաթեւրանական ծրապերը։ Այդ օրերուն անոնը գինուոր համաիսկան ան հանարկովիասի սահանակին վրայ, ինչպես կր հատաարակորի խորհրդային դեսպանատան օր կանն այ։ «Այդ առնիւ թուրը թերթերը հրատարակութ և Մեծն Թուրքիայ քարաւմները, որոնց համաձայն թրքական ասհումները, որոնց համաձայն թրքական ասհումներում մեջ կը մրաշանեն անդիութ կովկասը և և չ կը մրաշանեն անդիութ կովկասը չիւս կուրանական անդին անդիում անդիսան անենն անդիութ կորիում անդիսան աները անպատկան ու չարձեայ այդ օրերուն Թուրջերը անպատկառ ըն-

րավեր են Մեծն խուրբիսյ քարուսները, որոնց համաձայն թրքական ատհաններուն մեջ կը մրաներն ամորոց կովկասը չևս. Կովկասը հւհ.։ Դարձենը այդ օրերուն Թուրքերը անպատկառ ընթացք մր րանած էին և Միութեան եւ անոր գինակցներուն Հանդէպ»։

Աժերիկացի իղժակցին կարծիքով, հիչ և Միութեւնր փոխանակ ուղղակի Թուրքերյ ներկայացնելու իր պահանները, դիմում կատարեր Միացեալ Ադգերու կամ երևը Մեծերու միջոցաւ, կացութեւնր այնքան ալ վտահղաւոր պիտի չՀամարար ուրան այսօր։ Հիմա որ ձեռնոցը հետած է, դժուար թէ վէչը լուծուի բարեկամարար։

Ուրիչ հասարով ամերիկացի թղթակիցը, Փէթե Ֆրինը, անկուսափելի կր գտն ընդհարումը և Միութենան եւ Ռուրջիսյ միջեւ։

Թղթակիցը Հետեւհալ ձեւով կը պատճառարանք իր տեսութերնը.

1. Ռուսական պահանջները այնքան մեծ են որ, եթէ կատարուին, Թուրքիս այիսն մեջ և հասաներությական պետութեան մը, սահմանափակատութ Անատօլուի գորջ եւ լերկ ժայուհրուն եւ հուղին մեջ։

որն մէջ ։ 2. Թուրքիոյ ներկայ լհտադիմական վարիչ-2. Ռուրքիոյ ներկայ լհտադիմական ունին ի-

դին մեջ :

2. Թուբքիոյ ներկայ լետադիմական վարիչները այնքան չափազանցուած կարծիք ունին իբենց ուժերուն վրայ որ , պիտի չուզեն կամովին
տեղի տալ և Միաբեան առչնւ :

3. Ռուսերը որոշած են ամեն գնով ատանալ
իրենց պատանածը։

Ուբեմն պատերա՝ գմ : Այդ եզրակացունեան
իր յանդի խղիակիցը, ենէ Սեպլիա եւ Մ. ՆաՀանդիները անակնալ մր չատրքեն, ժիջին համբայ
մր գտնելով կամ ուղղակի ժիջամաելով :

Տարտեսը չկայ որ ենէ Թուրջիա դիմադրէ
եւ խորտակուի, Ռուսիա լատ աւելի ծանր դաՀանչներ պետի ներկայացն :

Դժուտը է հաւատալ եէ Սեպտրայի վարիչնեըր այդպիսի անիսելունիւն մր պիտի փորձեն :
Սանաւանդ Հիմա որ պատերայմի իր մնան, որ եւ է
պատահականունեան չանդեպ։

Հանաւօրէն ան իր ամրողջ լոյսր պիտի դնէ
Միուցեալ Աղգերու, եւ մանաւորապես Անգլիոյ
վրալ, ապաւնելով Սան Ֆրանլիակորենիներ չահիրներ
Մինչեւ այս դաշինջին դործադրունիւնը և Արուեիւնը կրիայ ձեծ չանութունիլն դան
Հրանարիականում հանալում է կամ , ենէ դուպցում
Հրանար անի եւ Սուրմալուն է կամ , ենէ դուպցում
Հրանար և ներույներու հարցին ժէջ , աշելին պաՀանվել է

Հանջել:

Ամէն պարադայի մէջ, չատ մը անակնկալներ
եր վերապահէ Մօտաւոր Արեւելքի դարաւոր եւ
արիւնոտ Հանդոյցը։

Շ․

LUVUSTER LITSITET

ԱՆՆՄԱՆ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ – Բ

Բարեզործականը ամլութենան դատապար տուած էր 1935էն ի վեր ու քանի մը չաբաթ առաջ էր միայն որ փորձ մը կատարունցաւ վերակենդա-նացնելու համար մասնաձիւդը։

հացանալու հասար ստասանություն։

Ժամանակին ունեինը Տիկնանց Միութիւն մը։
Այսօր դժրախտարար անունն ալ մոռցուած է, ո-րովհետեւ... Տիկին Գալուստ Կիւլպենկեան, նա-խաղահուհին որուն չուրջը դառնալ մեծ սիա՛ռը էր, այլեւս Լոնտոն էի ընակիր։

եր, այլեւս Լոնսուն չի բնակիր։

1934ին ջանի մը դարեմիա երիտասարդներ
ջով ջովի եկան ու կազմեցին «Հայ Ակումբ» անունով նոր Միուժիւն մը։ Ճամբայ ելան իրենց համեսա ուժերէն չատ դարձր ծրագրով ու գործը կէս
ձամբան մնաց։ Քանի մը պարահանդես, հացկեբոյեն մը և պատեւ Ո. Մամուլեանի, ու այդչջան։
Ունինջ Աղջատախնամ մը տարեկան 300 ոսկի
պիւանէով որուն 100ր կը վճարէ ջարիւդի հայ
արջան, 50ր Արդարեան հիմնադրամը, իսկ մնացեալը հաւաջելու համար դանձապահ Երուարդ
Արլեան արիւն - ջրաինջ կը մանէ։ Նպաստի
կարօտ են հաղիւ վեց հոգի , բոլորն ալ ծեր, հիշանդ ու աշխատերւ անընդունակ։

անը ու աշխատելու անընդունակ։

Պիտի հարցնեք ԵԼ այս անվազմակերպ դաղուԵր ի՞նչպես կը պահէ իր հկնդեցին։ Այդ տեսակէտես չատ բախտաւոր ենք, որովհետեւ եկեղեցին՝
ամրող մատակարարութիւնը — խունկ ու ժոմեն
մինչեւ հոդեւոր հովիւին թոչակը — տանձնած է
ձեծահարուստ հիմնադիրը, որ իր նպասար ամ
«չեն եւ պայծառ մնաք»ի մուրացկանութիւնը հկեդայեպնան ընհլու համար արդիլած է նոյնիսկ
«չեն եւ պայծառ մնաք»ի մուրացկանութիւնը հկեդայեկն ներս։ Մասնաւոր արոշնութիւն պետք է
ստանալ ինամակարութեննեն, օրինակ, Մնաւնդե
Ծնունդ Ադր. Հիւանդանոցին Օրացոյցը ծախելու
համար եկեղեցիին դրան առչեւ։ Ազգ Մահմանադրութիւնը կիրարկելի չէ Լոնաոնի մէջ։ Նուիրատուն ամենեն դործական կարգագրութիւնը րրած
է, մշոնջենապես պաղութիւն ուժեն շատ վեր պիտի
որ եւ է ձայն չունի եկեղեցիին վարչութեան մէջ։
Եկող դացող վարդապետներն անդամ կը նշանակութի բարերարին կողմէ։ ուին բարերարին կողմ է:

Ցիչնցի Թէ 500 Հոդի հնջ այստնդ։ «Ցառաջ»ի Թղթակիցը այժմ կը պատրաստէ մանրամաման արդահանար մը ընդհանուր Թիւը պիտի բլլայ , կարծեմ , 465 , Հարաւային Անդլիոյ դանապան կէտերուն մէջ ցրուած Հայերն այ միասին առնելով ։ Ցէտք է նկատի ունենալ որ այս Թիւը դրեթե կայուն է 1920էն ի վեր ։ Շատ դժուար է ընտկութիւն հաստատել Անդլիոյ մէջ , մանասանու մեղի համար որ տեր -տիրական չունինը ։ Հագարննրով դերման Հրեաներ այստեղ ապաստանեցան վերջին տասը ապին, բայց Մեծև Բրիտանանան պինը փակեց իր դուռները 1922ին , երբ մեր հայրենակիցները , Թրջական հավածանչեն փախչելով , ապահով երդեջ կը փնտուկին բարեկամ երկիրներեն ներս ։ Էջ մըն ալ այս ողբերարելնինը մեր ջաղաջական պատմութեան համար։ Bhitagh Pt 500 sagh the mjuming: «Bunmesh

արաժութեան Համար։

Բարերախտարար Լոնտոնը «Հայրենակցա կան» Միութիւններ չունի եւ չի կրնար ունենալ,
որովհետեւ ո՛չ մէկ դաւտու, բաղաք կամ դիւղ —
Թուրջիայէն կամ Ռուսաստանեն — չոչակելի
հանրանք ունի այստեղ։ Բացի 30—40 Կեսարացիներէ, աննչան Թիւով ներկայացուցիչներ կան
Պոլսէն, Իզմիրէն, Վանէն, Տիզրանակերայեն,
Այնթապեն, Մարաչեն, Խարբերդէն, Բաղուէն,
Թէհրանեն, Պարտատեն, Հավայէն, Սինկափու թեն, Եղիպտոսէն, Սուտանեն եւայլն։ Ուրեմն
հաւսանայերու, Պարտատեն մը Թրջահայերու,
Ռուսանայերու, Պարտահն հետյին։ Ուրեմն
հաւսանայերու, Պարտահն մբ Թրջահայերու
Թիւնն այ տեսակ մը արդելք է կարձես ժորհրու
թեւնն այ տեսակ մի արդելք է կարձես ժորհրու
հեւ։ Ինչպես և կուզես որ Թրջաիսս Կեսարացին
հեւ և ինչպես և կուզես որ թիրախոս Կեսարացին
թեյի երթայ իր Տուրահայերաիսս Կեսարացին
թեյի երթայ իր Տուրահայերական անգլերեն։
Գուղութին մեծ մասը առեւսութով կը դրադի։

Գաղութին մեծ մասր առեւաուրով կը դրադի։ Դեն ոնթայիկ առարկաներն են արեւելեան Գաղուխիս մեծ մասր առեւսուրով կը դրադի։
Ամեներ ընթացիկ առարկաներն են արեւելեան գորգը եւ մուշտակը։ Բարեկերիկ — Հայկական չափանիչով Հարուստ — վաճառավաններ կան 50ի չափ։ Գարգի առեւսուրը առաջին անգում Հայերը սկսած են Անգլիոյ մեջ ասկե վաթսուն տարի առաջ, բայց դերակատարար անոնը երկրորդական գծի վրայ են այսօր եւ հրապարակին կը տիրեն

LUBY 46UTAC Zurun. Udbrhhugh dkg

2. 8. 7. UANNUFLERE BY UBO SANTE SAU **PULLY -- ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱԿԱՏ**

ZUB4 . PUST ZUUUP

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ, 10 Օգոստ․ (Յառաք) — Առաջին թղթակցութեամբ ընդեւ տեղեկութիւն-ներ հաղորդած էի մեր գաղութի մասին։ Կ'ուզեմ լրացնել պատկերը։

լրացան պատգորը։
հետ ազդային կետնորի հիմնական առանցեր մնաց՝
Հ. 6. Դ.ը։ Առանց ընկրկելու ու վարանելու չարունակարար չեփորեց հայրենիքի գաղափարը, ուլով կրցաւ ընկրկած հոդիները ողեւորել ու ժեր
ազդային դործունէու հետն ընդ Հանրենիչուն ներ։
Ուծացման ու Տերմակ Հարդե ահաւոր համ -

հետո կամ հաշարատեղի։

Պէտը է խոստովանիլ, որ չէնքի գնման նա իաժեռնութիւնը յաքողեցաւ առաւելարար նաեւ
լոջանիս հայութեան օժանդակութեամբ, որով հալոջանիս հայութեան օժանդակութեամբ, որով հալուստ Թէ աչիսաաւոր անխարի եւ առանց որ եւ է
ժեւականութեան իրենց լուման արամաբրեցին է
նւ այսօր, բացի կուսակցականներէն, անսահման
ապատութեամբ նոյն չէնջէն կ՚օգտուին նաեւ բաղմաթիւ ոչ Գաշնակցականներ, առաւելարար երի տասարդներ, որոնը առանց այլեւայլի աժեն չաբաթ ու կիրակի օրերը, իրենց հերթական հան
պետերեկոյթները ունին:

դես-երեկոյ թեները ունին։
Ասիկա ուշագրաւ է մասնաւորաբար անոր համար, որ նոր սերունդը աւնլի եւս տերտօրեն կապուած կը մնայ հայ օնակոն եւ սոյն երեկոյթեներու հերմ մինոլորոնն մէջ, ժամանակ մը եւս հեռու կը մնայ անմ իջական կորուսակն։ Որով հետ հեռ, իրդունենը օր որջան ալ ճիր ու ջանը ժատիուն, սայթաքան ալ ճիր ու ջանը ժատիուն, սայթաքան մէջ նորերը փութիկ հուկ մի ապատութեւան մէջ նորերը փութիկ հուկ մի արարունի։ Եւ արդեն ջանի՝ ջանիներ կան դերունի։ Եւ արդեն ջանի չանի հետ կանին ու այթաքարին հուկ հրան գրրուիլ։ Եւ արդեն ջանի՝ ջանիներ կանակ մեջ նամ-բանակես տաար անուսնունիւններով կան դէչ նամ-բաններով հուկին ու մոռացութենան տալով երբեննի հույնուկ մայրենի բարասութ։ Առ այժմ բարևակուների հույնուկ մայրենի բարասութ։ Առ այժմ բարևրակու տարար դպալի տոկոս մը չի կազմեր ասիկա, սակայն սահող տարիներու հետ ջանակը անկասկած

պարսիկ Հրեաները։ Նոյնը կարելի է ըսել մուշտակի հրապարակին համար։
Ունինը երկու թժիչկներ — Ճան Պազիլ (Պէհեսնելիան) եւ Տիգրան Իւժիւնեան մէկ ատամնարոյժ՝ Հրանդ Փափադեան երկու դասատու —
Արչակ Բաֆֆի որ ռուսերէն կ'աւտնդե Լոնտոնի
համալսաբանին մէջ եւ Սարդիս Թօփայեան, որ
պարսկերէնի եւ Թուրբերէնը դասախօսն է Արեւելեան լեղուներու վարժարանին մէջ։

Ձանարան հեւանդանուներու մեջ կան հայ ու-

Ձանազան հիւանդանոցներու մէջ կան հայ ու-սանող բժիչկներ եւ հիւանդապահուհիներ ։

սանող ընկչկներ եւ հիւանդապահուհիներ ։
Երիտասարդներէն պէտք է յիչեմ նուպար էքսերճեան, տաղանդաւոր տնտեսագէտ մը որ դքնդակետի աստիճան ստացաւ բրիտանական բանակին մէջ, Ֆիլիքս Սորահամեան, հրաժչտական
ըննադատ ու երբեմնի անձնական ջարտուղար
Սրբ Թոմաս Գիչքսքի։ Երիք Տիրացու Թուաբան ու
հանջային ճարտարավետ որուն դիտական յօդուաժները բարիւդի արտադրութեան «Մէջնիջ»ի
մասին հիացման առարկայ են։ Վահե Ամասիան,
20—22 տարեկան, որ վերջերս մեծ յաջողութեամբ
աւարտեց իր բժշկական ըննութիւնները։ Թերեւս
կան ուրիչներ ալ, նոյնըան իտսամնալից,
բայց
ծանսի չեն ինծի ։

JANUEL.

պիտի կրկնապատկուի, ենք նպաստաւոր պայ ժաններ չստեղծուին։ Իսկ այդ ուժը պիտի ըլլա կապը Հայրենիջին հետ, որու կարօտչն ժեր դաղ քական դանդուածները, հակառակ իրենց անտե տական նախանձելի պայմաններուն, տարուէ տարե աւելի եւս հալ ու մաչ կ՝ըլլան։

Իրրեւ ցայտուն ապացոյց, ըսեմ որ Փոցտաքի նրեք Մեծերու խորհրդաժողովի առնիւ երբ առաջարկունցաւ յանուն Հարաւային Ամերիկայի հայունենան հեռադիր մը յղել պահանջելով քրջահայ հողամահրու կցումը ժեր հայրենիջին, ա ոռանց որ եւ կուսակցական տեղակետներու, վեր հայրենական տարերութեան եւ կուսակցական տեսակետներու, վեկ մարդու պես համազգային ընդհանուր նակատ մեր րերութեան եւ կուսակցական տեսակէտներու, մեկ մարդու պէս համազգային ընդհանուր նակատ մր ստեղծուեցաւ, որով անյապարա կարելի եղաւ ծրագիրը իրականացնել։ Ուրեմն Հայրենարաղձ այս բազմութիւնները, Հաղարաւոր մղոններ հեռու ըլլալով իրենց Հայրենիչէն, կ'ապրին անոր լունելով, ու կ'աջակցին անոր սահմանները տարածեւլու աշխատանջին։ Հարաւային Ամերիկայի հայութեան այս միահամուռ ցանկութիւնը կրնայ վարակիչ ըլլալ Համազդային մեր ընդհանուր շահերու պաշտպանութեան համար, իրրեւ մէկ մարդումեկ հոգի, ի սպաս գնելու մեր ուժն ու կորովը։

4 ԵՐՋԻՆ ԺԱՍ

24 ՄԵԾ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐԸ պիտի դատուին Հոկտեմբերին

Պալասնապես հրատարակունցաւ ցանկը պատերապեի դվաաւոր ոճրագործներուն, 24 հոգի, որոնը պիտի դատուին յառայիկայ հոկանաբերին, Նիւրընպերկի ժեջ. — հինլերական փառջերու վառարանը։ Ահաւասիկ այգ ցանկը — Հերման Կեօրինկ, Ռուտոլֆ Հես (այն որ Անդլիա դացած էր), Եուաջին հիսպորներափ (արտաջին նախարար), Ռոպրին Լեյ (Ալխատաննքի առաջնորդը), Աւժրութի Լեյ (Արևատաննքի առաջնորդը), Աւժրերա Ռոգենպեր (արեւելհան լրջաններու նախարար), հրարր Է Լեյան Ֆրանց (կառավարիչ Ձեխոսլովաջիոյ), երնակ Քալֆենպրունսը (Կեսնափոյի ամենիա, Ռունց (եվմասական մահւրալ Գայինը, Տուջի, Եուլիոս Շնիայիսեր (հականարար), հունց (եվմասական նախարար), հունց (եվմասական նախարար), հունց (եվմասական նախարար), հունց (եվմասարական կարելը (արաջնորի (արևին անուլի այնուր, հուրի հունր (երկից այներ (արարարի հունր (կարտաւորի աշխատանի վարիչը Ֆրանսայի մեջ), Սեպրին Շփեր (սպառազինութեանց վարիչը), Մարժին Պորման Հերքերի կուսակցական փոխանորդը), Ֆոն Փափեն, Ձօր նօալ, պառոն արերի,), Արթիւր Ջայս - Ինջուարի (Հիթիերի ներական երիութի հուրիայացեր նախ Աւստրիսլ, յևտոյ Հոլանաայի մեջ), Հանս Ֆրիցե, ծովակալ Ռատեր։ Հանսության և հայական հուրի հարարարինը նախ Արարինը։ Ամրաստանեալները արտի ներկայացնեն Անդլիան, Մ - Նահանդները, Ֆրանսան եւ Ֆ. Միութիւնը։ Ամրաստանութեան դիտութը կետերն են — Արայները։ Ամրաստանութեան դիտութիեն մի որ կերաերն են — Արայները։ Ամրաստանութեան դիտութիեն մի որ դեսինի և հայնպիսի ջադաջականութիեն մի որ ի գունըն են այնպիսի ջադաջականութիեն մի որ դի գորնը ևն այնպիսի ջադաջականութիեն մի որ դեր գորնը ևն այնպիսի ջադաջականութիեն մի որ դի գորնին ևն այնպիսի ջադաջականութիեն մի որ ի գորնինը։ Ամրաստանութեան դիտութը հեն այնպիսի չակարանան եւ Միութիւնը։ Ամրաստանութեան դիտութիեն մի որ դի ձորնին մի որ դետերն են և այնպիսի հարաականութիւն մի որ դի ձորն հեն այնպիսի չական անականութիւն մի որ դի ձորնին հեն այնպիսի չականանութիւն մի որ դի ձորն հեն այնպիսի չականան հեն այնպիսի չականանան հեն այնպիսի չարաստանութիւն մի որ դետերի հետ այնպիսի չականանի հետ այնպիսի չականանի հետ այնպիսի չականանի հետ այնպիսի չականան հետ այնպիսի չական հետ այնպիսի չական հետ այնպիսի չական հետ այնպիսի չականանի չականանի հետ այնանան հետ այնպիսի չականանան հետ այնանան հ

1. Վարած եւ քաջալերած են այնպիսի քաղա

այլխաւոր կէտերն են —

1. Վարած եւ ջաջալերած են այնպիսի ջադաջականութիւն մր որ կր ձգտեր նախայարձակ պատերազմ յարուցանելու, Հակառակ Գերմանիոյ
կողմե սաորագրուած յանձնառութնեանց։ — 2. Ունիրներ Հակառակ պատերազմի միջադգային
օրենջներուն, Միացեալ Ազգերու թանակներուն
դեմ։ — 3. Ունիրներ ջաղաջային թնակուժեանց
դեմ։ — 4. Կազմակերպած են Կեսթափոն կամ օպնած են կաղմակերպած են Կեսթափոն կամ օպնած են կաղմակերպելու, իրրեւ ամրողջական մասը ունրագործական գործունեութեան — 5. Բռնաբարած են ծովային պատերաղմի օրենջները։

Ինչպես կերեւայ, Իսալացիները եւ ուրիչներ
յեսագուած են դարորդ ցանկերընացի մը, Պ. ձէջսրն։ Բոլոր ամրաստանեայները ձերբակալուած
են, բացի Մարքեն Պորմանեն։ Կը կարծուեր թե
Ռուսերուն ձեռջն ինկած է, բայց հերջունցաւ։
Դատավարութիւնը պիտի արձանադրուի ձայնապնակները լոեն։ Թերթերը կը դրեն Թե նախնական օպրաջննութեանց ատեն Կեօրինկ անդադարա
կր խօսեր, եւ իր յայտարարութիւններով ։ Ծովակայ
Տեւնից, որ Հիթելեր յաջորդեց կարձ ատենի ժը
Համար, նայնպես երկաթ կը խօսեր, իսկ ՌիպսլինԹրուի վերապահեր երեւթ կը խօսեր, իսկ ՌիպսլինԹրուի վերապահեր իսեր կը խօսեր, իսկ ՌիպսլինԹրուի վերապահեր և երկաթ կը խօսեր, իսկ ՌիպսլինԹրուի վերապահեր և իրևոր կն խոսեր հետ լաւ
չույնպես երկաթ կը խօսեր, իսկ ՌիպսլինԹրուի վերապահ էր եւ անհայա։

Աժաստանեալները ամեն օր մեկ ժամ պատյա
կը կատարենի խմրովին բայց իրարու հետ լաւ
չույալով, այժմ ամեն հաղորդակցութենն դրր-

ՄԱՐՍԷԼ ՏԷԱՑԻ Հետթը գտնուած է , կ'ըսհն , աւստրիական Թիրոլի մէջ եւ Հաւանական է՝ որ ձերիակալուի (

P'ayyku wheh pudanch գերվանական աւար

Արեւմտեան Դաշնակիցները եւ Ա. Միութիւնը համաձայնութիւն մը կնդեցին, դերմանական հատասանութիւն մեր կնդեցին, դերմանական հատասաներու մասին։ Ռուսերը իրաւունք ստա ցած են տարաժերժօրէն օգտագործելու իրենց շրջանին բոլոր դոյքերն ու հարստութիւնները, դեւ 10 առ հարիւրի յաւելուածական բաժին մին այ պիտի ստանան միւս դամակից չրջաններէն։ Յետոյ, եթե ուղեն կրնան 15 առ հարիւրի փոխանակութիւն մր կատարել միւս շրջաններու հարստութինանց հետո։

ing 4 hun

դութիւս մր կատարել միւս շրջաններու հարստուԹհանց հետ:

Ցառաջիկայ նոյեմբերին ժողով մր պիտի դու
մարուի, որոչելու համար Միացեալ Աղդերէն իւրաջանչիւրին ատանալիք հատուցումը։ Մասնաւոր
հարցարան մի կազմուած է, իւրաջանչիւրին
վնամները նշղելու համար։ Հատուցումները պիտի
նչդուին հայուելով Գերմանիոյ հարստուժիւնը եւ
նուազաղոյն մաս մր վերապահելով դերման ժողովուրդի ապրուստին համար։ Անցեալ պատերագմին 135 միլիառ մարք համարում նչանակուած
էր, րայց կարելի չեղաւ ամբոզջունեամբ գործադրել այս որոչումը։ Այս անդամ Հատուցումներու
ճանձնաժողովը ամէն բանէ առաջ նկատի ունի
ապահովունիւնը և Գերմանիոյ կատարհալ գինաժափունիւնը։ Ամենախիստ տնօրինուժիւններ
սահժանաժողովը ամեն արողուժիւնները։ Ցանձնաժոդովը այնպես մը պիտի դործէ որ, Գերմանիա
դիարենայ նոր պատերազմի մը պատրաստուիլ,
հատուցումները վճարելէ վորջ, ինչպէս եղաւ
անցեալ անդամ է

Իրրեւ անմիջական հատուցում, արդէն կարդ Ppple ամաքիչական Հատուցում, արդէն կարդ մը Հում նիւթեր — ածուր, տառայձ, փոթաս — կը յանձնուին Ֆրանսայի։ Յաղթականները կ՛րի-դունին թէ Գերժանիա կը կարօտի կարդ մը ներա-ծումներու, պահելու Համար իր ապրուստի մակարդակը։ ՈրովՀետեւ վարկ պիտի չրացուի եւ ստիպուած է վճարել այդ կենսական ներածումներուն դինը, ձեւ մր պիտի դանուի, արտածումներով Հատուցաներու Համար դանոնը։

Ցադրականները Ճափոնի վեջ

Անգլեւամերիկեան գինուորները Թոջիոյի ռազմագիտական կէտերը գրաւեցին չորեջարթի տուտու կանուխ։ Ամէն կողմ՝ ճերմակ դարջներ պարգուած էին, երբ մարտանաւերը Թոջիոյի ծուցը մաան։ Ամերիկեան նաւտտորմին Հրամանա տարը, ծովակալ Նիմից, Թոջիօ մոտւ Հանդիսաւորակես, յետոյ յաղթական մուտը մը դործեց սպարտպետը, գօր Մաջ Արթը։

Ճակոնի Հանդիստուս անձնատում հետուս

ձափոնի հանդիսաւոր անձնաարութիւնը պիձափոնի հանդիսաւոր անձնաարունիւնը պի-տի ստորադրուի կիրակի օր, «Միսուրի» գրահա-ւորին մէջ, որ ունի 45.000 Թոն տարողունիւն ։ Այս դրահաւորը, անգլիայի ծովակային դրահա-ւորը, «Տիւք ավ Եորք» եւ ուրիչ մարտանաւհը հրս Թոջիոյի ծոցը մտան, ողջունունցան թնդա-նօնի 116 հարուածներով եւ սպիտակ դրօչներով ։ Այս վինիսարի տորմիդին մէջ կը տեսնուեին միայն երկու Տափոնական փոքր ականահաւաջներ եւ ջա-նի մը նաւաձիդներ ։— Ձօր Լրջլէո ալ Թոջիօ հա-սաւ եռեն ։

× Սինկափուրի ճափոն հրաժանատարը, գօր Հ սրոպարութը ծագոր գրոս աստաարը, դօրԻնակաչի, հաղորդեց իր սպարապետին ԵԷ վրջռած է կռուիլ մինչեւ վերջին փաժփուշտը, հակառակ Միջատոյին անձնատրունեան հրաժանին։
Իր կարծիչով, հափոնական բանակը չէ պարտուած։— Կը հաստատուհ ԵԷ Ճափոն հաջտուԵրևն ինդրած էր հիւլէ-ռուժըին գործածունենկն

FULL OF SALAY

20Ր․ ՏԸ ԿՕՂ փայլուն ընդունելութիւն մր դատւ Օթավայի մէջ (Քանատա), եւ սիրալիր տեսակցութիւններ ունեցաւ վարչապետին եւ ուրիչ վարիչներու հետ։ Ձօրավարը ունկորութեան ընդունելով թիդթակիչները, յայտարարեց թէ Ֆրանսա ամէն բանէ առաջ պէտջ ունի ցորենի, նաւերու եւ կարդ մը ճարտարագործական մեջենաներու։ «Կր վախնանջ որ, ըսաւ, յառաջիկայ ձմենոր խիստ ըլյալ, բայց կը յուսանջ դիմանալ եւ պիտի դիմանանջ չ Տեղեկութիւններ տալով երկրի տնտեսական կացութեան մասին, ըսաւ թէ 18 հազար վայրաջարժներեն միայն 2000 մեջենաներ մնացած էին ազատարութեան ատեն։ Այժմ ունին 7000 չոգեմեջենայ։ Ֆրանսայի ճարտարագործական արտադրութեան ատեն։ Այժմ ունին 2000 մեջենաներ մեն 2000 արտագրութեան ատեն։ Այժմ ունին 2000 արտագրութեան ատեն։ Այժմ ունին 2000 արտադրութեան ատեն։ Այժմ ունին 2000 արտադրութեան ատեն։ Արժմ ունինը հանատաարտութեան և Միացեալ Ազգերուն հետ, իաղաղութեւնը կաղմակերպելու համար 201. 81 401 փայլուն ընդունելու թիւն

ԵՈՒԿՈՍԼԱԻՒՈՑ խորհրդարանը միամայնու -Թեամբ որոչեց Լոնտոնի ժողովէն պահանջել Սլո-վենիոյ ծովեդերջը, ԹրիէսԹէն, Ֆիումէն, Ջարան եւ երկու կղզիներ։ Յետոյ կը պահանջէ մեծագու-մար հատուղում, մասնաւորապէս Իտալիայէն։

PPRUZUS PUSPE ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

hur.— Կանհէօ - Քաշանի հրապարակային ժողովին առթիւ (26 Օգոստոս) նորակազմ Յանձ-նախումբը կոչ մը դրկած է մեզի։ Տեղի անձկութեան պատճառով կ'արձանագրենք քանի մը կէսնը, մանաւանդ որ ժողովին ամփոփումը տուած

ենք արդեն.—

... Լոելով օրուան բանախօսները, միաձայ
հութեամբ կր խնդրենջ որ դիմում կատարուի ար
տաջին նախարարներու խորհուրդին, յիչեցնելու

համակր նախորգը ընդհ. պատերազմին յաղժական

Դաչնակից պետուժեանց հանդիսաւոր խոստում

- ները, մասնաւորապես Մ. Նահանդներու նախա
դան մասուժերնի դծած սահմանները, դրաւոր

յան մասուժերնի դծած սահմանները, դրաւոր

յան մասուժերնի դծած սահմանները, կաւրա

մարին հասես Լոզանի դաչնագրով եւնւ։ Մենջ,

մշտնչենապես կապուած մեր բունագրունալ հայ
բրենիջին, պատրաստ ենջ ամէն դոհողութեան,

որպեսզի Թրջահայաստանի հողերը կցուին Ա.

Հայաստանին։ Մենջ պատրաստ ենջ մեր ջրաին
ջով չենցնելու այդ ամայի եւ աւերակ տարածու

թեւնները։

Կր պահանջենջ որ Ֆրանսահայ դաղութե իր

թրեները։

Ար պահանջենք որ Ֆրանսահայ դազութե իր
ամբողջութեամբ, առանց կուսակցական, դաւա
նական եւ այլ իսորութեան աջակցի դիւանադիտական դիմուժներուն, որպէսզի արդարութեամբ
լուծուի Հայկական Դատը որուն համար այնքան
արիւն թափեց ժողովուրդներու Քրիստոսը, հայ
ժողովուրդը։

ՍԷՎՈԱՆԻ Հ. Ա. Ը. Մ.ը կապմակերպած Է ժիթինկ մը այս կիրակի, 2 Սեպտ. Ժամը 3ին , դպրոցի սրահին մէջ, լսելու Համար Թրջահայաստանի միացման բանաձեւը։ Այս առթիւ պիտի տահի միացման բանաձեւը։ Այս առքիւ պիս խոսի Ե Հայաստանէն վերադարձող պատգամա ւորներէն մէկը։

ՊՐԻԻՍԷԼԷՆ հասած հեռագրէ մը ուրախու-Թեամր կ'իմանանջ Թէ ազատ արձակուած է Պ. Վրթանէս Մարտիկեան, Գաղթ. Վարչութեան նախագահը, որ բանտարկուած էր Թիւրիմացու-

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ տարաբախա ՃԻՎԱՆ ՂԱ-ԲԻՊԵԱՆի ժահուան տարհդարձին առԹիւ, (գոհ եղբայրասպանութեան), Մարսէյլ, Պուլ. Օտաոյի Մ. Ցակոր ժատուռին ժէջ, այս կիրակի, 2 սեպտ.։

Տիկին Գերրդ Սիւլիւջնեան, որդին, Ժաջ եւ աղջիկը, Օր. Ժոսլին, Այրի Տիկին Նլան Փափաղեան, Տեր եւ Տիկին Արջակ Ալեջամեան եւ գաւակները, Տեր եւ Տիկին Ժաջ Ամալիան եւ գաւակները եւ բոլոր աղգականները խորին ցաւով կը ծանուցանեն դառնադետ ժահը իրենց աժուսնոյն, հօր, փեսային եւ աղդականին,

ւօր, դեսային եւ ազգականին,

Պ ԳԷՈՐԳ ՍԻՒԼԻԻՔՃԵԱՆի
որ մեռաւ Օգոստոս 29ին, 39 տարեկան, Մէնաժի
հիւանգանոցին մէջ, Իսի լէ Մուլինօ ։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, չարան, 1 Սեպտ ժամը 11ին ։ Կը խնդրուի
հաւաջուիլ հիւանդանոցին առջեւ ։ Մարմինը պիտի ամփոփուի Իսիի դերեզմանատունը ։

ԱՄԻՆԱՍՏԱՆԻ վարչապետը ընդչ. ներժան հրաժանադիր մր հրատարակեց, որուն չնորհիւ արձակուեցան 4—5000 քաղաքական յանցաւորներ։ Թերքները 17.800 կր հաշուեն քաղաքական յանցաւորներ։ Թերքները 17.800 կր հաշուեն քաղաքական յանցաւորներ։ ԹԱԻԱԴՐՈՒԹԻԻՆ ՄԷ հրեւան հանուած է Ռուժանիոյ մէջ, ինչպէս կը հեռադրե ՌիւԹէր։ Կրսուի Թէ երկու ահարեկչական կազմակերպուժիւնը, սպաններվ անոր անդամեն ը։ Գսանի չափ կասկածելիներ ձերբակալուած են։ ԴաւադրուԹեան վարիչները կը համարուին նախորդ վարչապետկ, սօր Ռատեսքու եւ ընկերվարկական կուսակար հուրակարութենն արդական կուսակար հարագահան չարութեններ հրեւեն կր հանուրն հիշդ այն ատեն երը անդիական եւ ամերիկեան կառավարութենները հերակալուած ը։ «Լր Փոփիւյես» դարժանք կր յայուներ և ինչու այն ատեն երը անդիական եւ ամերիկեան կառավարութիւնները նկատի առած են Ռումանիը կարաւորին առաջարկը, աւելի ժողովրդավար կառավարութիւն մր հաստատելու համար։ ԿԵՂԾ ՀԱԶԱՐԵՈՑՆԵՐՈՒ ընդչ դումարը կը

վարութիւն մր Հաստատելու Համար։ ԿԵՂԾ ՀԱԶԱՐՆՈՑՆԵՐՈՒ ընդՀ․ դումարը կը Հայունն հես միլիառ ֆրանը։ Արդէն ձերբակալ-461.0 ՀԱՀԱՐՈՍԵՅՐՈՒ ընդեւ գումարը կր
«աչունն կես միլիառ ֆրանդ։ Արդեն ձերթակալուած են 35 հոգի եւ քանի մը հոգի ալ կր փընտոնուին։ Կազմակերպութեան վարիչն է Լուազօ,
հացագործ մը Լէ Փիռէնէ փողոցեն։ Կեղծ Թղեադրամները հրապարակ հանուսծ են Յուլիս 28-29ի
դիչերը։ Առաջին անդամ ապուսծ է 85 ձիլիոն
ծրամոծ ինումե, որս և հեղծապարութեննը և Պանը տրֆրանոր ետ կ՚առնէ կեղծ հաղարնոցները ։ Կրոն կր հաչուեն ընդե՞ «դումարը։ Միալ է Թէ Կրոն կր հաչուեն ընդե՞ «դումարը։ Միալ է Թէ Գրոն կր հաչուեն ընդե՞ «դումարը։ Միալ է Թէ Գրոն հայունության և Արենն առելի ջան 500 միա գիչորը։ Առաքիս ասական առնէ կեղծ հաղարնոցները ։